

UNIVERSITY
OF
TORONTO
LIBRARY

5.6737hJ

SNORRI STURLUSON. HEIMSKRINGLA

HEIMSKRINGLA

NÓREGS KONUNGA SÖGUR

AF

SNORRI STURLUSON

II

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

FINNUR JÓNSSON

54745
12/9/02

KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI (MØLLER & THOMSEN)

K. 1. Upphaf sögu ins helga Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 19, 20, (*Flat.*) k. 10, 11; jfr. ÓH (49) k. 4 *fin.*, 6 *fin.*]

H 1 Óláfr, sonr Haraldz ins grenska, fœddisk upp með
O 15, Sigurði sýr, stjúpfoður sínum, ok Ástu móður sinni.
Hrani inn viðforli var með Ástu; hann veitti fœstr
Óláfi Haraldzsyni. Óláfr var snimma gœrvilligr maðr, 5
friðr sýnum, meðalmaðr á vœxt; vitr var hann ok
snimma ok orðsnjallr. Sigurðr sýr var búsyslumaðr
mikill ok hafði menn sína mjök í starfi, ok hann sjálfr
fór optliga at sjá um akra ok eng eða fœnað ok enn
til smíða, eða þar er menn stœfuðu eitthvat. 10

H 2 K. 2. Frá Óláfi ok Sigurði konungi sýr.

[ÓH (*Fms.*) k. 20, (*Flat.*) k. 11; ÓH (49) k. 7.]

1005 Þat var eitt sinn, at Sigurðr konungr vildi riða
af bæ, þá var engi maðr heima á bænum; hann kvaddi
Ólaf, stjúpson sinn, at sœðla sér hest. Óláfr gekk til

1. *Overskr. fra 18, 70; mgl. K; Her hefr upp (ul. J3) saugv olafs konungs (ul. J3) ins helga (ins h. ul. J2) J1 (Haraldzsunar tf. J3).* 2. *sonr: sâl. K, 18, 70; son J1. ins: ul. J1.* 5. *snimma: snemma J1 (ikke J2).* 6—7. *vit—ok: hann var snemma (snimma J2) J1.* 8. *starfi: starfa J1.* 9. *optliga: iafnan J1.* *ok(1): sina æða J1.* *eng: engi J1.* 10. *eða—eitthvat: ul. J1; men tf. her kap. 3. eitthvat: ul 18 (ikke 70).* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; Olaftr sœðlade bukk J1.* 12. *Þat—at: Þat er sakt eit sumar þa er J1.* 13. *heima á bænum: læs at sæðla hest hans J1.* 14. *stjúpson: sâl. alle undt. K: stiup. sér hest: hestinn J1, J3 (hest sinn J2).* *gekk: vt ok tf. J1.*

geita-húss, tók þar bukk þann, er mestr var, ok leiddi heim ok lagði á sǫðul konungs; gekk þá ok segir honum, at þá hafði hann búið honum reiðskjóta. Þá gekk Sigurðr konungr til ok sá, hvat Óláfr hafði gort; **U 219**
 5 hann mælti: »auðsætt er, at þú munt vilja af hǫndum ráða kvaðningar mínar; mun móður þinni þat þykkja sœmiligt, at ek hafa engar kvaðningar við þik, þær er þér sé í móti skapi; er þat auðsætt, at vit munum ekki vera skaplíkir; muntu vera miklu skap-
 10 stærri, en ek em«. Óláfr svarar fá ok hló við ok gekk í brot.

K. 3. Frá ípróttum Óláfs.

[ÓH (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 14; jfr. Flat. III, 246 (k. 11 beg.), jfr. ÓH (49) k. 30; Ágrip k. 22.]

Óláfr Haraldzson, er hann óx upp, var ekki hár, **O 16**
 meðalmaðr ok allþrekligr, sterkr at afli, ljósjarpr á
 15 hár, breiðleitr, ljóss ok rjóðr í andliti, eygðr forkunnar vel, fagreygr ok snareygr, svá at ótti var at sjá í augu honum, ef hann var reiðr. Óláfr var ípróttamaðr mikill um marga hluti, kunni vel við boga ok syndr vel, skaut manna bezt handskoti, hagr

1. tók—bukkr: ok tok bok (bock J2) J1. 1—2. ok—heim: ul. J1, 70. 2. sǫðul: reiði tf. J1. 2—3. ok(2)—búið: til hans ok kvez buit hafa J1. 3. hafði: hefpi 70. 5. er: þat tf. J1. 5—6. vilja | af hǫndum: omv. J1. 6—7. mínar—kvaðningar: ul. J1. 7. hafa: hafi K, 18, 70. 8. í: ul. 18, 70, J2. móti: mot J1. skapi: man móður þinni þat þikia sœmiligra J1. 9. munum... vera: ervm J1. 10. em: ul. J1. fá: ul. J1 (ikke J2, J3). 11. í brot: brott síðan J1. 12. Over-skr. fra 18; mgl. K, 70; hele kap. findes i J1 (se ovf.) som tillæg til kap. 1. 13. óx: vox K. 13—14. er—allþrekligr: var J1; ok all- ul. 70. 14. sterkr: maðr tf. J1. at: af K, 18, 70. 16. -eygr(bis): -eygðr 70, J1. 17. Óláfr: hann J1. 18. um—hluti: ul. J1. 19. ok | syndr vel: omv. og efter handskoti J1.

H 3 ok sjónhannarr um smíðir allar, hvárt er hann gerði eða aðrir menn. Hann var kallaðr Óláfr digri. Var hann djarfr ok snjallr í máli, bráðgörr at öllum þroska, bæði afli ok vizku, ok hugþekkr var hann öllum frændum sínum ok kunnmönnum, kappsamr í leikum 5 ok vildi fyrir vera öllum öðrum, sem vera átti fyrir tignar sakir hans ok burða.

K. 4. Uphaf hernaðar Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 15; ÓH (49) k. 8; Fsk. k. 86.]

1007 Óláfr Haraldzson var þá xii. vetra gamall, er hann steig á herskip fyrsta sinn. Ásta, móðir hans, 10 fekk til Hrana, er kallaðr var konungs-fóstri, til forráða fyrir liðinu ok í fgr með Óláfi, þvíat Hrani hafði opt áðr verit í viking. Þá er Óláfr tók við liði ok skipum, þá gáfu liðsmenn honum konungs-nafn, svá sem siðvenja var til, at herkonungar, þeir 15 er í viking váru, er þeir váru konungbornir, þá báru þeir konungs-nafn þegar, þótt þeir sæti eigi at löndum. Hrani sat við stýrihömlu; því segja sumir menn,

1. ok sjónhannarr: i sion 70 (*Ásg. i K har også først læst i. men siden selv rettet dette til ok; i 70 har han ul. hannarr som uforståeligt*). -hannarr: -andr(!) J1 (J2). smíðir allar: alla luti J1. 1—2. hvárt—menn: ul. J1. 2—3. Var hann: omv. J1. 3. at: i J1. 4. bæði afli: fyrir sakir þroska J1. ok(2): ul. J1. 5. kunnmönnum: kunningivm J1. 6—7. öðrum—burða: vm flesta luti J1. 7. hans: ul. 70. 8. Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra þui ær (fra—ær: ul. J3) olafr ste á herskip J1. 9. þá: efter gamall J1. xii.: xv J1. 10. steig: ste J1. -skip: it tf. J1. 11. kallaðr³ | var² | kgs-fóstri: omv. J1, J2 (ikke J3). 12. liðinu: liði J1. i fgr: til vmsia J1. 13. áðr verit: omv. 18, 70. verit í viking: i hernaði verit J1. 16. viking: hernaði J1. er(2)—váru: ul. J1. 17. kgs-nafn: konunga nafn J1. eigi: hvergi J1. 18. við: at J1. því: þat J1.

at Óláfr væri háseti, en hann var þó konungr yfir liðinu. Þeir heldu austr með landinu ok fyrst til Danmerkr; svá segir Óttarr svarti, er hann orti um Óláf konung:

- 5 1. Ungr hratt á vit vengis, U 220
 vígrakkr konungr, blakki
 (þú hefr dýrum þrek) dreyra
 4 Danmarkar (þik vandān);
 varð nýtligust, norðan
 10 (nú 'st ríkr af hvot slíkri)
 frák til þess es fóruð,
 8 fór þín, konungr, gǫrva.

K. 5.

[ÓH (*Fms.*) k. 26, (*Flat.*) k. 15.]

En er haustaði, siglði hann austr fyrir Sviaveldi, H 4
 15 tók þá at herja ok brenna landit, þvíat hann þóttisk eiga Svíum at launa fullan fjándskap, er þeir höfðu tekit af lífi fǫður hans. Óttarr svarti segir þat berum orðum, at hann fór þá austr ór Danmǫrk:

- 20 2. Öttuð órum skreyttum
 austr í salt með flaustum

2. landinu: landi *J1*. 3. svá: sem *tf. J1*. 3—4. er—
 kg: *ul. J1*.

5—12. 1. vísa. 1. hratt: hrattu *70*; hraztu *K, 18*; bartu *J1*. vengis: vengis *J2*. 2. kgr: konungs *70 = l. s.*
 3. dreyra: drøra *K*. 4. vandān: vandan *alle*. 5. varð: yðr *J1*. 6. 'st: ert *alle*. 7. frák: fra ec *K*; fra *J1*. 8. gǫrva: gerva (-f-) *alle*.

13. *Nyt kap. antydes i hdskr., undt. J1, men der findes ingen overskr.* 15. landit: land *J1*. 16. Svíum | at launa: omv. *J1*. 17. lífi: haralld *tf. J1*. svarti: skalld *J1*. 18. at: er *J1*.

19—20. 2. vísa. 1. Öttuð: Auttuð *K, 18 (-t)*; Attuð *70*; Vttum *J1 (Y- J2)*. órum skreyttum: orum knærvum *J1*.

- (bóruð) land af landi
 4 (landvörðr, á skip randir);
 neyttuð segls ok sættuð
 sundvarpaði stundum;
 sleit mjök róin mikla 5
 8 mǫrg ór und þér bóru.

- 0 17 3. Drótt vas drjúgligr ótti,
 dolglinns, at fǫr þinni,
 svanbræðir; namt síðan
 4 Svíþjóðar nes hrjóða. 10

K. 6. Orrosta in fyrsta.

[ÓH (Fms.) k. 26. (Flat.) k. 15; ÓH (49) k. 8: Fsk.
 k. 86; Hist. Norw. 120.]

- 1007 Þat haust barðisk Óláfr við Sótasker ina fyrstu
 orrostu; þat er í Svíaskerjum. Þar barðisk hann við
 vikinga, ok er sá Sóti nefndr, er fyrir þeim réð;
 hafði Óláfr lið miklu minna ok skip stærri. Hann 15
 lagði sín skip milli boða nokkurra, ok var vikingunum
 óhægt at at leggja: en þau skip, er næst lágu þeim,
 þá kómu þeir á stafnljám ok drógu þau at sér ok
 hruðu þá skipin. Vikingarnir lögðu frá ok höfðu

3. land: sál. J1; lind K, 18, 70. 4. -vörðr: uorð J1.
 sættuð: settuð alle. 6. stundum: stundo K, 18, 70. 7. mjök:
 myk J1 (mioc J2, J3). 8. bóru: bara J1; báror K, 18; baroz 70.

7—10. 3. visa. 1. vas: varð J1. drjúg-: dyr- J1.
 2. dolglinns: dolg linz K; doglings 18, 70, J3(?); døglinnz J1.
 at: af J1. þinni: þin K. 3. -bræðir: -breiðir J1. namt:
 namtu K, 18, 70; nafntu J1. 4. hrjóða: riöða alle.

11. Overskr. frá 18; mgl. K, 70; ing. kap.inddel. J1.
 12—13. við S. | ina—orrostu: omv. J1. 14. réð: var J1.
 15. hafði Ó.: omv. J1. lið | miklu minna: omv. J1. ok:
 en J1. 16. skip: i tf. K; mgl i alle øvrr. vikingunum:
 uden art. J1. 17. næst . . . þeim: omv. J1. lágu: lagduz
 J1. 18. þá: ul. J1. stafn-: stam- J1. 19. þá skipin: þar
 J1. Vikingarnir: uden art. J1, 70. lögðu: hurfu J1.

látit lið mikit. Sigvatr skáld segir frá þessarri orrostu í því kvæði, er hann talði orrostur Óláfs konungs:

4. Langr bar út enn unga

H 5

jöfra kund at sundi

5 (þjóð uggði sér síðan)

4 sæmeiðr (konungs reidi);

(kannk til margs) en (manna)

(minni) fyrsta sinni

hann rauð æstr fyr austan

10 8 ulfs fót við sker Sóta.

K. 7. Hernaðr í Svíþjóð.

[ÓH (*Fms.*) k. 26, 27, (*Flat.*) k. 16, 17 jfr. 26; jfr.

ÓH (49) k. 15, 16; *Hist. Norw.* 120.]

Óláfr konungr helt þá austr fyrir Svíþjóð ok lagði 1007 inn í Löginn ok herjaði á bæði lönd. Hann lagði alt upp til Sigtúna ok lá við fornu Sigtúnir. Svá segja 15 Svíar, at þar sé enn grjóthlöd þau, er Óláfr lét gera U 221 undir bryggjusporða sína. En er haustaði, þá spurði Óláfr konungr til þess, at Óláfr Svía-konungr dró saman her mikinn, ok svá þat, at hann hafði járnum komit yfir Stokksund ok sett lið fyrir. En Svía-konungr 20 ætlaði, at Óláfr konungr myndi þar biða fræra, ok

1. lið: fe J1. þessarri: þesi J1. 2. því: ul. J1.

3—10. 4. vísa. 1. enn: hin K. unga: yng J1 (yngva J2).

2. at: fra J1. 3. uggði: hugði J1 (J2); ugði de ørr. 4. sæmeiðr: sæmøðr J1 (-o- J2); sia- skr. de ørr. 5. kannk: kann ek alle.

11. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ing. kap.inddel. J1.

14. til: fornu tf. J1. lá: ul. J1 (ikke J2). ok—Sigtúnir:

ul. 70. J3. Sigtúnir: sal. K; -tun 18. J1. 15. Óláfr: konungr

J1. 16. undir: við J1. 17. konungr: hař. J1. 17—

18. saman her: omv. J1 og ul. mikinn. 18. járnum komit:

omv. J1. 19. yfir: vm J1. sett: let (led skr. J1) þar J1.

J2. 20. kgr: hař. s. J1. þar biða: omv. J1. fræra: freyra

alle.

þótti Svía-konungi litils vert um her Óláfs konungs, þvitat hann hafði litit lið. Þá fór Óláfr konungur út til Stokssunda ok komsk þar eigi út. Kastali var fyrir vestan sundit, en herr mannz fyrir sunnan. En er þeir spurðu, at Svía-konungur var á skip kominn 5 ok hafði her mikinn ok fjölda skipa, þá lét Óláfr konungur grafa út í gognum Agnafit til hafs. Þá váru regn mikil. En um alla Svíþjóð fellr hvert rennanda vatn í Löginn, en einn óss er til hafs ór Leginum ok H 6 svá mjór, at margar ár eru breiðari. En þá er regn 10 eru mikil ok snjánám, þá falla vötnin svá æsiliga, at forsfall er út um Stoksund, en Lögriinn gengr svá mjök upp á löndin, at víða flóar. En er gróptrinn kom út í sjáinn, þá hljóp vatnit ok straumrinn út: lét þá Óláfr konungur á skipum sínum leggja ǫll stýri ór lagi ok 15 draga segl við hún. Byrr var á blásandi. Þeir stýrðu með árum ok gengu skipin mikinn út yfir grunnit ok kómu ǫll heil á hafit. En Svíar fóru þá á fund Óláfs Svía-konungs ok sögðu honum, at Óláfr digri var þá kominn út á haf. Svía-konungur veitti þeim stórar 20 átölur, er gætt skyldu hafa, at Óláfr kvæmisk eigi út.

1. kgs: h s. *tf.* J1. 2. litit: eki allmikit J1. kgr: h. s. *tf.* J1. 3. komsk þar: kom J1. 4. vestan: *sál.* J1; austan K, 18, 70. mannz: manna J1. sunnan: austan J1. 5. er: *ul.* J1. 6. her mikinn: *omv.* J1. 7. gognum: gegnum J1. Agna- Agða J1 (J2). 9. er—hafs: fellr vt í haf J1. 10. mjór: miar J1 (mior J2, J3). 11. ok: eða J1. snjá: snæ- J1. 11—12. vötnin—er: vötn í lauginn sua mikill at þa fellr J1. 12. gengr—mjök: floar víða J1 og *ul.* *det folg.* at—flóar; *disse ord mgl.* i K. 18, 70, *men findes i OH og Pskj. og synes at være udfaldne i K-mbr.* 14. sjáinn: sæinn J1. hljóp: vt J1 og *ul.* *det folg.* út. 15. á—sínum | leggja—lagi: *omv.* J1. 16. hun: hvnv J1. á: at J1 (*ikke J3, J2*). stýrðu: at *tf.* J1. 18. ǫll: skip *tf.* J1. hafit: haf J1. þá: *ul.* J1. Óláfs: *ul.* J1. 19. þá: *ul.* J1. 20. kominn . . | á haf: *omv.* J1 og *ul.* út. 20—21. þeim | st. át.: *omv.* J1. 21. at—út: *ul.* J1.

- Þat er nú síðan kallat Konungs-sund, ok má þar ekki stórskipum fara, nema þá er votn æsask mest. En 0 18 þat er sumra manna sögn, at Svíar yrði varir við, þá er þeir Óláfr höfðu út grafit fitina ok vatnit fell út, 5 ok svá. at Svíar fóru þá til með her mannz ok ætluðu at banna Óláfi, at hann færi út, en er vatnit gróf út tveggja vegna, þá fellu bakkarnir ok þar fólkit með, ok týndisk þar fjöldi liðs; en Svíar mæla þessu í mót ok telja hégóma, at þar hafi menn farizk. Óláfr 10 konungr sigldi um haustit til Gotlandz ok bjósk þar at herja. En Gotar höfðu þar samnað ok gerðu menn til konungs ok buðu honum gjald af landinu; þat U 222 þekðisk konungr ok tekr gjald af landinu ok sat þar um vetrinn. Svá segir Óttarr: 1007—8
- 15 5. Gildir, komt at gjaldi
gotneskum her, flotna;
þorðut þér at varða
þjóðlond firar røndu;

2. stórsk. fara: *omv. J1.* En: *ul. J1.* 4. þeir—höfðu: *olafur hafði J1.* út grafit: *omv. J1.* fitina: *fitna J1; fitia sund J2.* 5. svá, at: *ul. J1.* fóru þá: *fori J1.* mannz: *manna J1.* 6. færi: þar *tf. J1.* 6—7. vatnit—vegna: *votnin grofo veguna J1.* 8. þar: *ul. J1.* 8—9. mæla—telja: *segja þat J1.* 9. farizk: *herefter har J1 kapp. 12. 13 og derpá slútn. af kap. 7 osr.; men afskriveren har selv lagt mærke til fejlen og betegnet den rigtige rækkefølge ved en hånd på hvert sted; fejlen er åbenbart opstået ved, at et blad har ligget forkert (vendt om) i mbr. I øvrigt har J1 her kap. med overskr.: fra or olafs konungs; i K og 70 er kap. antydnet, derimod næppe i 18.* 10. kgr: *ul. J1.* þar: *ul. J1.* 11. þar: fyrir 18. 13. landinu: þeim J1. sat: *sitr J1.* 14. Óttarr: *suarti tf. J1.*

15—18. 5. vísa. 1. Gildir: *Gildir J1 (J2).* komt: *komtu K. 18. 70. J1 (J2); gar (går) tf. J1 (J2. J3 o: konun-gar?).* gjaldi: *gjallda J1.* 3. varða: *veria J1.* 4. hedder i J1: þat land iofur brandi.

H 7 rann, en (maðr of minna
 margr býr of þrek) varga
 hungr frákr austr (an yngvi),
 s Eysýslu lið, þeyja.

K. 8. Orrosta ǫnnur.

5

[ÓH (Fms.) k. 27. (Flat.) k. 17; ÓH (49) k. 9; Fsk.
 k. 86; Hist. Norw. 120.]

1008 Hér segir svá, at Óláfr konungr fór, er váraði,
 austr til Eysýslu ok herjaði, veitti þar landgöngu, en
 Eysýslir kómu ofan ok heldu orrostu við hann; þar
 hafði Óláfr konungr sigr, rak flóttu, herjaði ok eyddi
 landit. Svá er sagt, at fyrst er þeir Óláfr konungr 10
 kómu í Eysýslu. þá buðu bændr honum gjald; en er
 gjaldit kom ofan, þá gekk hann í móti með liði al-
 vápnuðu; ok varð þá annan veg en bændr ætluðu.
 Þvíat þeir fóru ofan með ekki gjald, heldr með her-
 vápnum, ok þorðusk við konung, sem fyrr var sagt. 15
 Svá segir Sigvatr skáld:

6. Þar vas enn, at ǫnnur
 Áleifr (né svik fólusk)
 odda þing í eyddri
 4 Eysýslu gekk heyja;

20

5. of: um K. 18, 70. 6. of: um alle (of J3). 7. hung: vngr
 J1 (J2). frákr: fra ek alle. an yngvi: hin yng K (yngri
 18, 70); en yngi J1 (enn ungi J2).

5. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1 (máske
 oprindeligt). 6—7. Hér—austr: Vm varið fór konungr J1.
 8. Eysýslir: eysyslomenn J1. heldu: attu J1. 9. sigr:
 ok tf. J1. flóttu: flottann J1. herjaði ok: en J1. 10. þeir
 Ól.: ul. J1 og skr. kom. 11—12. en—ofan: ul. J1. 12. hann:
 konungr J1. móti: mott J1. 13. ok—þá: þat var J1.
 14. ofan: ul. J1. 14—15. hervápnnum: her mannz alluapn-
 aðan J1. 16. Svá . . . S.: omr. J1 og ul. skáld.

17—20. 6. vísa. 1. at: sál. J2; ul. J1; ok de øvrr.
 2. Áleifr: olafr alle. fólusk: faluz K. 18, 10; faluð J1.

sitt óttu fjör fótum
 (fár beið ór stað sára)
 enn, þeirs undan runnu,
 s allvaldr, búendr gjalda.

5

K. 9. Orrosta þriðja.

[ÓH (*Fms.*) k. 27, (*Flat.*) k. 17; ÓH (49) k. 9; *Fsk.*
 k. 86; *Hist. Norw.* 120.]

Siðan siglði hann aptr til Finnlandz ok herjaði 1008
 þar ok gekk á land upp, en lið alt flýði á skóga ok H 8
 eyddi byggðina at fé öllu. Konungr gekk upp á landit
 langt ok yfir skóga nokkura; þar váru fyrir dal-
 10 byggðir nokkurar; þar heita Herdalar. Þeir fengu
 litit fé, en ekki af mönnum. Þá leið á daginn, ok
 snóri konungr ofan aptr til skipa. En er þeir kómu
 á skóginn, þá dreif lið at þeim öllum megin ok skaut
 á þá ok sóttu at fast: konungr bað þá hlifa sér. En
 15 áðr konungr kvæmi af skóginum. lét hann marga
 menn, ok margir urðu sárir: kom siðan um kveldit U 223
 til skipa. Þeir Finnar gerðu um nóttina æðiveðr
 með fjölkyngi ok storm sjávar. En konungr lét upp
 taka akkerin ok draga segl. ok beittu um nóttina O 19

6. ór: i J1. sára: ul. K, 18 (*tf.* i 70). 7. þeirs: þeir
 (þeim 70) er alle. undan: vnnan J1 (*ikke* J3, J2). 8. -valdr:
 valldz K, 70. búendr: bóendr K, 18, 70.

5. *Overskr.* fra 18; *mgl.* K, 70; *ingen kap.inddel.* J1.
 6. aptr: ul. J1. 8. at—öllu: með aullu fe J1. 8—9. upp
 —langt: langt vp J1. 9. þar: þa J1. fyrir: þeim *tf.* J1.
 10. nokkurar: ul. J1. -dalar: -dalir J1. 11. litit: af *tf.*
 J1. 12. ofan aptr: ul. J1. kómu: koma J1. 13. öllum:
 aullu J1. 13—14. ok—þá(1): ul. J1. 14. sóttu: sotti J1.
 at fast: *omv.* J1. þá(2): menn J1. 16. margir—sárir: mart
 varð sart J1. 17. skipa: sinna *tf.* J1. Þeir—gerðu: þa
 gerðu finnar J1. 17—18. æðiveðr | með fj.: *omv.* J1 og *tf.*
 sinni *efter* fjölk. 18. sjávar: ul. J1. 19. akkerin: uden
art. J1. draga: drogu vp J1.

fyrir landit; mátti þá enn sem optarr meira hamingja konungs en fjolkyngi Finna: fengu þeir beitt um nóttina fyrir Bálagarðz-siðu ok þaðan í hafit út. En herra Finna fór it øfra, svá sem konungr siglði it ýtra. Svá segir Sigvatr:

5

7. Hríð varð stáls í stríðri

ströng Herdala göngu

Finnlendinga at fundi

4 fylkis niðs en þriðja,

en austr- við ló leysti

10

-leið vikinga skeiðar.

Bálagarðs at barði

8 brimskiðum lá síða.

H 9 K. 10. Orrosta in fjórða í Suðrvík.

[ÓH (*Fms.*) k. 27. (*Flat.*) k. 17: jfr. ÓH (49) k. 9: *Fsk.* k. 86.]

1008 Þá siglði Óláfr konungr til Danmerkr: hitti hann 15 þar Þorkel inn háfa, bróður Sigvalda jarls, ok réðsk Þorkell til ferðar með honum, þvíat hann var þá búinn áðr at fara í hernað. Siglðu þeir þá suðr fyrir Jótlandz-siðu ok þar sem heitir Suðrvík, ok unnu þeir vikinga-skip mörg. En vikingar þeir, er jafnan lágu úti ok réðu fyrir liði miklu, létu sik konunga kalla, þótt þeir ætti engi lönd til forráða. Lagði Óláfr konungr þar til bardaga: varð þar orrosta mikil, fekk þar Óláfr konungr sigr ok fé mikit. Svá segir Sigvatr:

1—3. fyrir—nóttina: *ul. J1.* 3. hafit: haf *J1.* 4. herra: herrinn *J1.* ýtra: mátti þá meira hamingja konungs enn fjolkyngi finna *tf. J1.*

6—13. 7. vísa. 1. varð: var *J1.* 3. fundi: *ul. K, 18; tf. i 70.* 4. niðs: niðr *J1.* en: hin *K;* inn *J1.* 6. skeiðar: skeið' *J1;* skeiða *K. 18. 70.* 7. barði: borði *K. 18. 70.*

14. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70.* 14—24. Orrosta—Sigvatr: *ul. J1.*

8. Enn kvóðu gram Gunnar
 galdrs upphöfum valda
 (dýrð frá þeim vel varðisk
 4 vinnask) fjórða sinni,
 5 þás ólitill úti
 jöfra liðs á miðli
 friðr gekk sundr í slíðri
 8 Suðrvík, Dönum kuðri.

K. II. Orrosta in fimta við Frisland.

[ÓH (*Fms.*) k. 27, (*Flat.*) k. 17; ÓH (49) k. 9; *Fsk.*
 k. 86.]

- 10 Þá sigldi Óláfr konungr suðr til Frislandz ok lá 1008
 fyrir Kinnlima-síðu í hvössu veðri. Þá gekk konungr
 á land með lið sitt, en landz-menn riðu ofan í móti
 þeim ok börðusk við þá: svá segir Sigvatr skáld:
9. Vig vant, hlenna hneigir, H 10
 15 hjölmum grímt et fimta
 (þöldu hlýr fyr hári
 4 hrið Kinnlima-síðu),
 þás við rausn at ræsis
 reið herr ofan skeiðum.

1—8. 8. vísa. 1. Gunnar: grunna *J1* (ikke *J2, J3*). 2. galdrs: galldr *J1*. upp-: up *alle*. 3. dýrð: dyr *J1*. frá: fra ek *alle*. þeim vel: þeim er vel *K. 18, 70*; vel þeim er *J1*. 5. þás: þa er *alle*. ólitill: olitinn (lið *J1*) *J1* (*J2, J3*). 6. á: i *J1*. 7. friðr: frid *J1* (ikke *J2, J3*).

9. *Orerskr. fra 18*; mgl. *K. 70*; *hugen kap. J1*. 10. Þá: þaþan *J1*. suðr: ul. *J1*. 11. gekk: olafr *tf. J1*. 12. á—sitt: vp með liði sinu *J1*. riðu ofan: heldv *J1*. 13. þeim: ul. *J1*. börðusk—þá: haþv orostv við konung *J1*. skáld: ul. *J1*.

14—19. 9. vísa. 1. vant: vantv *K, 18, 70, J2*; vactu *J1*. 2. et: it *alle* (et *18*). 3. fyr: a *J1*. 5. þás: þa er *K, 18, 70*; þar er *J1*. at: sál. *J1*; ok *K. 18, 70*.

en í gogn at gunni
8 gekk hilmis lið rekkum.

U 224

K. 12. Daudi Sveins tjúguskeggs.

[ÓTr. (Fms.) k. 265; ÓH (Fms.) k. 31. (Flat.) k. 18;
Knýtl. k. 6. 7; ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 85, 86; jfr. Hist.
Norw. 120—1.]

Óláfr konungr sigldi þá vestr til Englandz. Sveinn
tjúguskegg Dana-konungr var þenna tíma í Englandi 5
með Dana-her ok hafði þar þá setit um hrið ok haft
land Aðalráðs konungs. Hofðu þá Danir víða gengit yfir
England, var þá svá komit, at Aðalráðr konungr hafði
1008 flýit landit ok farit suðr í Valland. Þetta sama haust,
er Óláfr konungr kom til Englandz, urðu þau tíðendi 10
þar, at Sveinn konungr Haraldzson varð bráðdauðr
um nótt í rekkju sinni, ok er þat sögn enskra manna,
at Eaðmundr inn helgi hafi drepit hann með þeima
hætti, sem inn helgi Merkúriús drap Júlíanúm niðing.
En er þat spurði Aðalráðr Engla-konungr, þá snýr 15
hann þegar aptr til Englandz. En þá er hann kom
aptr í landit, sendi hann orð öllum þeim mönnum,
er fé vildu þiggja til þess at vinna land með honum.

7. í: *ul. J1* (i *J2, J3*). gogn: *gegn alle* (*gengn J1*).

3. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70*; Ólafr konungr kom til
englandz *J1*. 4. Óláfr—Englandz: *mgl. K. 18. 70; optaget fra*
J1 (J3=J1). der tf.: þat var þar (til *tf. J2*) tíðinda at. 5. tjúgu-
skegg Dana-: *ul. J1*. konungr: *haralldz son tf. J1*. 5—
6. var—ok(1): *ul. J1*. 6. þá: *ul. J1*. um hrið: *nokvra vetr*
J1. haft: *heriade J1; heriar J2, J3*. 7—8. þá—at: *dann(?)*
þar gengit vñ land allt en *J1*. 8. Aðalráðr: *engla tf. J1*.
9. ok—Valland: *ul. J1*. Þetta: þat *J1*. 11. þar: *ul. J1*.
Haraldzson: *ul. J1*. 12. um nótt í—sinni: *omv. J1*. 13. Eað-
æt- *J1*. þeima: þeim *J1*. 15. er: *ul. J1 (J2)*. Engla: *ul. J1*.
konungr: a *flemingaland tf. J1*. snýr: *sneri J1*. 16. þegar:
ul. J1. 16—17. En—landit: *ul. J1*. 17. sendi hann: hann
sendi ok *J1*. 18. vildu: *villde J3*.

Dreif þá mikit fjölmenni til hans. Þá kom til liðs við hann Óláfr konungur með mikla sveit Norðmanna. Þá lögðu þeir fyrst til Lundúna ok útan í Temps, en Danir heldu borginni. Qðrum megin árinna er mikit H 11
5 kaupún. er heitir Súðvirki: þar höfðu Danir mikinn umbúnað. grafit diki stór ok settu fyrir innan vegg með viðum ok grjóti ok torfi ok höfðu þar í lið mikit. Aðalráðr konungur lét þar veita atsókn mikla, en O 20
Danir vörðu, ok fekk Aðalráðr konungur ekki at gørt.
10 Bryggjur váru þar yfir ána milli borgarinnar ok Súðvirkis svá breiðar, at aka mátti vögnum á víxl. Á bryggjunum váru vígi gqr, bæði kastalar ok borðþok forstreymis, svá at tók upp fyrir miðjan mann, en undir bryggjunum váru stafir, ok stóðu þeir niðr
15 grunn í ánni. En er atsóku var veitt, þá stóð herrinn á bryggjunum um allar þær ok varði þær. Aðalráðr konungur var mjök hugsjúkr, hvernug hann skyldi vinna bryggjurnar. Hann kallaði á tal alla höfðingja hersins ok leitaði ráðs við þá, hvernug þeir skyldu
20 koma ofan bryggjunum. Þá segir Óláfr konungur, at hann mun freista, at leggja til sínu liði, ef aðrir höfð- U 225
ingjar vilja at leggja. Á þeirri málstefnu var þat ráðit,

1. þá: *ul. J1.* mikit fjölm. | til hans: *omv. J1.* fjölmenni—hans: lið saman 70. 3. þá—þeir: þeir lagðu *J1.* ok: helldu skipa hernum *tf. J1.* Temps: tems *J1.* 4. árinna: annar *J1 (J2).* 6. um-: viðr- *J1;* við- 70. settu: þar *tf. J1.* 7. ok(1): *ul. J1.* í | lið m.: *omv. J1.* 8. þar: *sál. J1;* *ul. K, 18, 70.* 9. konungur: þar *tf. J1.* 10. þar: *ul. J1.* 12. kastalar ok: *sál. J1;* *ul. K, 18, 70.* borðþok: borþak *J1, J3 (borðþak J2).* 13. tók: toku *J1.* en: *ul. J1.* 14. þeir niðr: þar *J1 (þeir J2, J3).* 15. ánni: ána *J1.* 16. um—bær: sua þykt sem rum hafði *J1.* 17. hvernug: hversv *J1.* 18. bryggjurnar: borginna *J1.* höfðingja: með *art. J1, J2 (ikke J3).* 19. við þá: *ul. J1.* 20. segir: sagði *J1.* 21. mun: vil *J1.* til: at *J1.* 22. mál-: *ul. J1.*

at þeir skyldu leggja her sinn upp undir bryggjurnar: bjó þá hvern sitt lið ok sín skip.

K. 13. Orrosta in sétta.

[ÓH (*Fms.*) k. 31, (*Flat.*) k. 18; *Knýtl.* k. 7: ÓH (49) k. 10; *Fsk.* k. 86; *Tjóðrek* k. 15; *jfr. Hist. Norw.* 121—2.]

1008 Óláfr konungr lét gera flaka stóra af viðar-taugum
 (ígt.) ok af blautum viði ok taka í sundr vanda-hús ok lét 5
 þat bera yfir skip sín svá vitt, at þat tók af bordum
 út; þar lét hann setja undir stafi svá þykt ok svá
 hátt, at bæði var hægt at vega undan ok ýrit stint
 H 12 fyrir grjóti, ef ofan væri á borit. En er herrinn var
 búinn, þá veita þeir atróðr neðan eptir ánni: ok er 10
 þeir koma nær bryggjunum, þá var borit ofan á þá
 bæði skot ok grjót svá stórt, at ekki helt við, hvárki
 hjálmar né skildir, ok skipin meiddusk sjálf ákafliga:
 lögðu þá margir frá. En Óláfr konungr ok Norð-
 manna-lið með honum røru alt upp undir bryggjurnar 15
 ok báru kaðla um stafina, þá er upp heldu bryggjun-
 um, ok tóku þá ok røru öllum skipunum forstreymis.
 sem mest máttu þeir. Stafirnir drógusk með grunni,
 alt til þess er þeir váru lausir undir bryggjunum.

1. her—upp: vp (at J3) her sinvm (upp tf. J3) J1. 2. sín: ul. J1. 3. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1. 4. flaka: flota 70. stóra: ul. J1. viðar-taugum: talgum(!) J1; tagum J2, J3. 5. af: ul. J1. blautum: flatum J1 (J2, J3 o: flotum!). sundr: til tf. J1. vanda-: vand J1. 6—8. vitt—hátt: sál. J1; ul. K. 18, 70. 8. at(1): ok J1 (at J2, J3). ýrit: þo qrit J1. 10. veita: veittu J1. 11. koma: sál. K. J1; komu 18, 70. borit: borin J1. 12. skot: ok vapn tf. J1. helt: sál. K. J1; stoð 18, 70. 13. sjálf ákafliga: ul. J1; fyrri J2, J3. 14. lögðu—margir | frá: omv. J1 (ikke J3, J2). 14—15. ok—alt: hellt J1. 16. ok: með nordmanna lípi þeir J1. 17. ok(1)—røru: reyro þa J1. 18. sem—þeir: ul. J1. grunni: grunnum J1. J2 (ikke J3); ok tf. K (ikke 18, 70). 19. til þess: þar til J1.

En fyrir því at vápnaðr herra stóð á bryggjunum þykt,
 þar var bæði grjót mart ok hervápn mörg, en staf-
 irnir váru undan brotnir, bresta af því niðr bryggj-
 urnar, ok fellr fólkit mart ofan á ána, en alt annat
 5 liðit flýði af bryggjunum, sumt í borgina, en sumt í
 Súðvirki. Eptir þat veittu þeir atgöngu í Súðvirki
 ok unnu þat. En er borgar-menn sá þat, at áin var
 unnin Temps, svá at þeir máttu ekki banna skipfarar
 upp í landit, þá hræddusk þeir skipfarar ok gáfu upp
 10 borgina ok tóku við Aðalráði konungi. Svá segir
 Óttarr svarti:

10. Enn brauzt, éla kennir
 Yggs, gunnþorinn bryggjur,
 linns, (hefr lönd at vinna)
 15 4 Lundúna (þér snúnat).
 Höfðu hart of krafðir
 (hildr óx við þat), skildir,
 gang, en gamlir sprungu,
 8 gunnþings iarnhringar.

20 Ok enn kvað hann þetta:

11. Komt í land ok lendir,
 láðvörðr, Aðalráði

1. á brygg. | þykt: *omv. J1*. 2—3. þar—brotnir: þa *J1*.
 2. mart: *sál. 18*; *m̃ K*; maðr(!) *70*. 3. af því: *ul. J1*.
 niðr bryggj.: *omv. J1*. 4. fellr: fell *J1*. mart: *ul. J1*.
 á: i *J1*. 5. liðit: *ul. J1*. af bryggj.: *ul. J1*. 5—6. sumt
 —borgina | . . sumt—Súðv.: *omv. J1*. 6—7. Eptir—þat(1):
ul. J1. 7—8. áin . . unnin: *omv. J1*. 8. Temps: tems *J1*.
 skipfarar: skipagangvr *J1* (-gangu *J3. J2*). 9. í landit:
 eptir anni *J1*. skipfarar: *ul. J1*. 11. svarti: *ul. J1*.

12—19. 10. *vísa*. 1. brauzt: brauztu *alle*. 2. gunn-: *sál.*
J1; veðr- *K, 18, 70*. 3. linns: linnz *K*; lindz *J1*. 4. Lund-
 úna: lundana *J1* (*det rigt. J3, J2*). 5—8 *mgl. J1*. 5. of:
 um *K*. 8. þings: þinga *K, 18, 70*.

20. þetta: *ul. J1*.

21—22. 11. *vísa*. 1. Komt: Komtu *alle*.

- H 13 (þin naut rekka rúni)
 4 ríki eflðr (at slíku);
 226 harðr vas fundr, sás færðuð
 friðlands á vit niðja
 (réð áttstuðill áðan) 5
 8 Játmundar (þar grundu).
 Enn segir Sigvatr frá þessu:
 0 21 12. Rétt 's, at sókn vas en setta
 (snarr þengill bauð Englum
 at) þars Áleifr sótti 10
 4 (Yggs) Lundúna bryggjur;
 sverð bitu völsk, en vörðu
 víkingar þar diki;
 átti sumt í sléttu
 8 Súðvirki lið búðir. 15

K. 14. Orrosta in sjaunda.

[ÓH (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 18; ÓH (49) k. 12; Fsk.
 k. 86.]

- 5—9 Óláfr konungr var um vetrinn með Aðalráði kon-
 igt.) ungi: þá áttu þeir orrostu mikla á Hringmara-heiði á
 Úlfkelslandi: þat ríki átti þá Úlfkell snillingr: þar
 feugu konungarnir sigr: svá segir Sigvatr skáld: 20
 13. Enn lét sjaunda sinni
 sverðþing háit verða

5. sás: sa er alle. færðuð: -ut alle. 6. -lands á: -landi
 J1. vit: vid J1. 7. átt-: át- K, 18 (att 70); æt- J1.

7. Enn: Sva J1. frá þessu: ul. J1.

8—15. 12. vísa. 1. vas: sál. FJ.; mgl. i alle. en: hin
 K. 3. at: att K. 70. þars: þar er alle. Áleifr: Olafr alle.
 5. völsk: völs J1 (J2, ikke J3).

16. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
 17—18. um vetrinn | með—kgi: omv. J1. 18. -heiði: þat er
 tf. J1. 20. kgarnir: ud. art. J1. skáld: ul. J1.

21—22. 13. vísa. 1. sjaunda: siunða J1. 2. háit:
 hatt J1.

- endr á Ulfkels landi
 4 Áleifr, sem ek fer máli;
 stóð Hringmara-heiði
 (herfall vas þar) alla
 5 Ellu kind, es olli
 8 arfvörðr Haralds starfi.
 Enn segir Óttarr svá frá þessarri orrostu: H 14
 14. Þengill, frák at þunga
 þinn herra skipum ferri
 10 (rauð Hringmara-heiði)
 4 hlóð valkøstu (blóði),
 laut fyr yðr, áðr létti,
 landfólk í gný branda.
 Engla ferð, at jorðu,
 15 8 ótt en mǫrg á flótta.
 Þá lagðisk landit enn víða undir Aðalráð konung. en
 þingamenn ok Danir heldu mǫrgum borgum. ok víða
 heldu þeir þá enn landinu.

K. 15. Orrosta in átta ok níunda.

[ÓH (*Fms.*) k. 33, 34. (*Flat.*) k. 19; ÓH (49) k. 12;
Fsk. k. 86.]

- 20 Óláfr konungr var höfðingi fyrir herinum, þá er
 þeir heldu til Kantarabyrgis ok bǫrðusk þar, alt til þess 1011

4. Áleifr: Olafr *alle*. 6. her-: het *J1* (*ikke J3, J2*). 7. es:
 en *J1*. 8. starfi: starfa *J1*.

7. Enn: Sva *J1*. svá—orrostu: *ul. J1*.

8—15. 14. *vísá*. 1. frák: fra ek *alle*. 4. hlóð: hlöp *J1*
 (hloð *J2*). 5. fyr: fra *J1, J3* (*f^m J2*). 6. branda: *sál. J1*;
 randa *K, 18, 70*.

16. landit enn: *omv. J1 og ul. víða*. 17. mǫrgum borg-
 um: þá enn bardagum *J1*. 18. þá enn: *omv. J1*. 19. *Over-*
skr. fra 18; mgl. K, 70; Olafr vann kantarb'. *J1* (kantara
 borg *J2*). 20. herinum: *lidinv J1*. 21. alt . . þess:
ul. J1.

er þeir unnu staðinn, drápu þar fjölda liðs ok brendu borgina; svá segir Óttarr svarti:

15. Atgöngu vant, Yngvi,
ætt siklinga mikla;
bliðr hilmir, tókt breiða 5
4 borg Kantara of morgin;
lék við ronn af ríki,
(rétt bragna konr gagni)
aldar frák at aldri,
s eldr ok reyrkr, of beldir. 10

J 227 Sigvatr telur þessa ina áttu orrostu Óláfs konungs:

- H 15 16. Veitk at víga mætir
virðum háttr enn átta
(styrkr gekk vörðr) at virki
4 (verðungar) styr gerði; 15
sinn móttut bæ banna
borg Kantara (sorgar
mart fekk) prúðum (Portum)
s portgreifar Áleifi.

Óláfr konungr hafði landvörn fyrir Englandi ok fór 20 með herskipum fyrir land ok lagði upp í Nýjamóðu,

1. þeir: *ul. J1 (ikke J3, J2)*. drápu: þeir *tf. J1*. ok: en *J1*. 2. svarti: *ul. J1*.

3—10. 15. *vísa*. 1. vant: *vantu alle*. 3. tókt: *toktu J1*; *ræðtu K. 18, 70*. 4. of: *um alle*. 5. ronn: *ran J1 (rann J3, J2)*. 6. rétt: *reðtu K. 18, 70; rettu J1*. konr: *vinr J1*. 7. frák: *fra ek alle*. 8. of: *optaget efter C. G. H i Fms; at þu alle*.

11. Sigvatr—konungs: *sva s. Sighvatr J1*.

12—19. 16. *vísa*. 1. Veitk: *veit ek alle*. 2. virðum: *sál. Fms.; vindum alle*. enn: *in J1; hin K.* 3. gekk: *fek J1*. virki: *v'ki J1*. 5. móttut: *mattuð J1*. 7. fekk: *fez J1*. 8. Áleifi: *oleifi alle*.

20. hafði: þa *tf. J1*. fyrir: *i J1*. 21. land: *fram tf. J1*.

— þar var fyrir þingamanna-lið —, ok átti þar orrostu,
ok hafði Óláfr konungr sigr: svá segir Sigvatr skáld:

17. Vann ungr konungr Englum

ótrauðr skarar rauðar,

5 endr kom brúnt á branda

4 blóð í Nýjamóðu;

nú hefk orrostur, austan,

ógnvalds níu talðar,

herr fell danskr, þars dörpum

10 s dreif mest at Áleifi.

Óláfr konungr fór þá víða um landit ok tók gjöld af 0 22
mönnum, en herjaði at öðrum kosti: svá segir Öttarr:

18. Máttit enskrar ættar

öld, þars tókt við gjöldum,

15 vísi, vægðarlausum,

4 viðfrægr, við þér bægja;

guldut gumnar sjaldan

goll döglingi hollum;

stundum frákr til strandar

20 s stór þing ofan fóru.

Þar dvalðisk Óláfr konungr í þat sinn iii. vetr.

(1009—

1. átti: attu *J1*, 18. þar(2): þr *J1* (*J2*, *J3* = þeir).
2. skáld: *ul. J1*.

3—10. 17. *visa*. 1. rauðar: rauþ *J1* (ræðar *J3*, *J2*).
3. brúnt: brundt *J2*; brundit *J1*. 5. hefk: hefi ek *alle*.
undt. 18. 6. -valds: *sál. E. S i Fms.*; dvalþ *K*, 18 (dvalþar
70); diarfrs *J1*, *J3* (-fs *J2*). 7. þars: þar er *alle*. 8. Áleifi:
oleifi *K*, 18, 70, *J2*, *J3*; olefi *J1*.

11. þá: *ul. J1*. landit: land *J1*.

13—20. 18. *visa*. 1. Máttit: Mattið *alle, undt. 18*. 2. þars:
þar er *alle*. tókt: tok *J1*. 4. við þér: viðir *J1*. bægja:
beja *J1*. 5. guldut: gullduð *J1*. sjaldan: sialdar *K*, 18, 70.
6. goll: gaull *J1*. döglingi: da(au)gl- *alle*. hollum: holluz
K, 18, 70. 7. stundum: stöndum *J1*. frákr: fra ek *alle*.

21. í—sinn: *ul. J1*.

H 16 **K. 16.** Orrosta in tíunda í Hringsfirði.

[ÓH (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 19: ÓH (49) k. 12:
Fsk. k. 86; jfr. Hist. Norw. 121.]

1016. En it þriðja vár andaðisk Aðalráðr konungr; tóku
þá konungdóm synir hans. Eaðmundr ok Eaðvarðr.
Þá fór Óláfr konungr suðr um sjá, ok þá bardisk
hann í Hringsfirði ok vann kastala á Hólunum, er 5
víkingar sátu í: hann braut kastalann: svá segir
Sigvatr skáld:

19. Tøgr vas fullr í fõgrum
folkveggs drifa-hreggi
(helt, sem hilmir mælti) 10
4 Hringsfirði (lið þingat);
ból lét hann á Hóli
hátt, 's víkingar ǫttu,
(þeir bóðut sér síðan
s slíks skotnaðar) brotna. 15

K. 17. Orrosta ellipta ok in tólptá ok
þrettánda.

[ÓH (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 19, 22: ÓH (49) k. 12:
Fsk. k. 86; jfr. Hist. Norw. 121.]

1013. Óláfr konungr helt liði sínu vestr til Grislupollá

1. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
2. it—vár: enn þriðja vetr J1. 3. Eað-(bis): æt. J1. 4. sjá:
sæ J1. 5. Hólunum: sal. J1; hǫlunom K (bq- 70, 18).
6. víkingar: nokorir tf. J1. 7. skáld: ul. J1.

8—15. 19. vísa. 1. Tøgr: Tøgr K; Tygr J1. 2. folkveggs:
folkvegs J2; folks vegr J1. drifa-: drifar K. 70. 4. Hrings-:
hring- J1. 5. Hóli: sal. J1; hǫli K. 6. 's: sál. FJ.; jfr.
ShI IV. 54; ul. alle. 7. bóðut: baðu J1. 70. 8. brotna:
þrotna K. 18. 70.

16—17. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
18. Óláfr—helt: þá hellt olafr konungr J1. liði—til: liðinn
fyr J1. Gríslu-: gíslv J1.

ok barðisk þar við vikinga fyrir Viljalmsbœ; þar hafði Óláfr konungr sigr; svá segir Sigvatr:

20. Aleifr vant, þars jofrar,

U 228

ellipta styr, fellu

5 (hrings komt af því þingi

4 þollr) í Grislupollum;

þat frák vig, at vitti,

Viljalms fyr bœ, hjalma

(tala minst es þat telja),

10 s tryggs jarls, háit snarla.

Því næst barðisk hann vestr í Fetlafirði, sem segir H 17 Sigvatr:

21. Tönn rauð tolpta sinni

tírfylgjandi ylgjar

15 (varð) í Fetlafirði

4 (fjorbann lagit mönnum).

Þaðan fór Óláfr konungr alt suðr til Seljupolla ok átti þar orrostu. Þar vann hann borg þá. er hét Gunnvaldzborg — hon var mikil ok forn —, ok þar tók
20 hann jarl, er fyrir réð borginni. er hét Geirfiðr. Þá átti Óláfr konungr tal við borgar-mennina: hann lagði gjald á borgina ok á jarl til útlausnar xii. þúsundir

1. víkinga: nokvra *tf. J1*. 2. kgr: *ul. J1*.

3—10. 20. **visa.** 1. Áleifr: olafr *alle*. vant: vantú *aile*. þars: þar er *alle*. 2. ellipta: þar er *tf. J1*. 3. hrings: *sál. G, H i Fms.*; ungr *alle*. komt: komtu *alle*. þingi: þangad *J1*. 4. Grislupollum: gislu pollum *J1*; grislupolla *K. 70* (girslo-); -polli 18. 5. frák: fra ek *alle*. vitti: vitto *K. 18, 70*; veittu *J1, J2*. 7. minst: mint *K, 18, 70*. es: var *J1*. 8. háit: *sál. J2, 70*; hít *J1*; hitt *J3*; hátt *K, 18*.

11. vestr | í F.: *omv. J1*. sem: Sva *J1*.

13—16. 21. **visa.** 4. mönnum: manna *J1*.

17. Þaðan: þa *J1*. alt suðr: *ul. J1*. 18—19. Þar—Gunnv.borg: *ul. J1*. 19. hon var: þar var borg *J1*. 20. er(1) —réð: er Geirfinr het þi at hann réð firi *J1 og ul. det følg.*: er—Geirfiðr. 21. konungr: *ul. J1*. -mennina: menn *J1*. 22. út-: or- *J1* (ut *J2, J3*).

gullskillinga; slikt fé var honum goldit af borginni, sem hann lagði á: svá segir Sigvatr:

22. Þrettánda vann Þrænda

(þat vas flótta þol) dróttinn

snjallr í Seljupollum

5

4 sunnarla styr kunnan;

upp lét gramr í gamla

Gunnvaldsborg of morgin

(Geirfiðr hét sá) gǫrva

8 gengit jarl ok fenginn.

10

K. 18. Orrosta in fjórtánda ok draumr

Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 34 fin., 37. (Flat.) k. 23, 27; ÓH (49) k. 14, 17; Fsk. k. 86; Hist. Norw. 121.]

1014 Eptir þat helt Óláfr konungr liði sínu vestr í
Karlsár ok herjaði þar. átti þar orrostu. En þá er
Óláfr konungr lá í Karlsám ok beið þar byrjar ok 15
ætlaði at sigla út til Nǫrvasunda ok þaðan út í Jór-
0 23 salaheim, þá dreyndi hann merkiligan draum, at til
hans kom merkiligr maðr ok þrekligr ok þó ógurligr
H 18 ok mælti við hann, bað hann hætta ætlan þeirri, at
fara út í lönd — far aþr til ódala þinna, þvíat þú 20
munt vera konungr yfir Nǫregi at eilifu*. Hann skildi
þann draum til þess, at hann myndi konungr vera
yfir landi ok hans ættmenn langa ævi.

1. gull-: ul. J1. af borginni: ul. J1.

3—10. 22. vísa. 3. í: i e J1. 6. of: um alle. 7. -fiðr:
-finr J1. gǫrva: g'va K. 18; gerua 70; gotna J1. 8. gengit:
gengis J1. ok: sál. Fms. l. v.; um (of J1) alle.

11—12. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra olafi konunge
J1. 14. Karls-: Karll- J1. þar(1): ok J1. þar(2): ul. J1.
En: ul. J1. 15. þar: ul. J1. 15—16. ok ætlaði: ul. J1.
17. merki-: goffug- J1. 18. ok þrekligr: ul. J1; þekkiligr
skr. 18, 70. 21. vera kgr: omv. J1. skildi: þyddi J1.
22. til þess: sva J1. 23. landi: -nu tf. J1.

K. 19. Orrosta in fimtánda.

[ÓH (Fms.) k. 37. (Flat.) k. 25; ÓH (49) k. 17;
Fsk. k. 87; Hist. Norw. 121.]

Af þeiri vitran snøri hann aptr ferðinni ok lagðisk c. 1014 við Peituland ok herjaði þar ok brendi þar kaupstað þann. er Varrandi hét; þess getr Óttarr:

- 5 23. Nóðuð, ungr, at eyða U 229
 ógn-teitr, jöfurr, Peitu;
 reynduð, ræsir, steinda
 4 rønd á Túskalandi.

Ok enn segir Sigvatr svá:

- 10 24. Malms vann, Møra hilmir,
 munnrjóðr, es kom sunnan,
 gang, þars gamlir sprungu
 4 geirar, upp at Leiru;
 varð fyr víga Njörðum
15 Varrandi sæ fjarri
 brendr á byggðu landi
 8 (bær heitir svá) Peitu.

K. 20. Frá Rúðu-jörlum.

[ÓH (Fms.) k. 38. (Flat.) k. 28; Knýt. k. 9; ÓH (49)
k. 17; Fsk. k. 87, jfr. k. 210.]

Óláfr konungr hafði verit í hernaði vestr í Val-
20 landi ii. sumur ok einn vetr. Þá var liðit frá falli c. 1013—

1. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.

3. þar(1): bgi þar brendi hann J1.

5—8. 23. vísa. 1. Nóðuð: Naðut alle. 3. reynduð: reynd-
ut alle.

9. Ok enn: Sva J1 og ul. det følg. svá.

10—17. 24. vísa. 1. Malms: Mals K. 70, 18 (men her rettet).
3. gang: gagn J1; gangr K. 18, 70. þars: þar er alle. 4. geirar:
ul. J1, J3 (her senere tf.; stár i J2). at: a J1. 6 sæ: sia alle.

18. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; enn fra olafi konunge
J1. 19. í—vestr: vetr J1 og ul. det følg.: ii—vetr.

Óláfs konungs Tryggvasonar xiii. vetr. Þá váru í
H 19 Vallandi jarlar tveir, Viljálmr ok Röðbert: faðir þeira
var Ríkarðr Rúðu-jarl, þeir réðu fyrir Norðmandí.
Systir þeira var Emma dróttning, er Adalráðr Engla-
konungr hafði átt; sönir þeira váru þeir Eaðmundr 5
ok Eatvarðr inn góði. Eatvígr ok Eatgeirr. Ríkarðr
Rúðu-jarl var sonr Ríkarðar, sonar Viljálm's langa-
spjóts, hann var sonr Gongu-Hrólf's jarls, þess er vann
Norðmandí; hann var sonr Rognvaldz Mæra-jarls
0 24) ins ríka, sem fyrr er ritat. Frá Gongu-Hrólf'i eru 10 p 1, 151-2
komnir Rúðu-jarlar, ok töldu þeir lengi síðan frænd-
semi við Nóregs höfðingja ok virðu þeim þat lengi
síðan ok váru inir mestu vinir Norðmanna alla stund,
ok áttu með þeim friðlond allir Norðmenn, þeir er
þat vildu þekkjask. Um haustit kom Óláfr konungr 15
4--15 í Norðmandí ok dvalðisk þar um vetrinn í Signu ok
hafði þar friðland.

K. 21. Frá Einari þambarskelfi.

[ÓTr. (Fms.) k. 259, 262. (Flat.) k. 434: ÓH (Fms.)
k. 39; Fsk. k. 84.]

1000 Eptir fall Óláfs Tryggvasonar gaf Eiríkr jarl grið

1. vetr: þa stund höfdu ráðit firi nóregi iarllar fyrst
Eiríkr ok Sveinn hakonar synir en síðan eiríks synir Suein
ok hakon hacon var systvr son knuzt konungs Sueins sonar
tf. J1. 2. Viljálmr . . Röðbert: omv. J1 og skr. rot.
4—5. Adalráðr—átt: at hafði aðalráðr (engla tf. J2, J3) kon-
ungr J1. 5. sönir þeira: omv. J1. 5, 6. Eað- . . . Eat-
(3 gg.): iat- J1. 7, 8. sonr: s. K. J1. 7. Viljálm's: Röðberz
J1. 8—9. jarls—sonr: ul. J1; s. skr. K. 9. Rognvaldz:
sonar tf. J3. J2. 10. ins ríka: er vann norðmande J1. 10
—11. Frá—ok: ul. J1. 11—12. síðan—við: ætt sína til J1.
12. höfðingja: konunga J1. 12—13. ok—stund: ul. J1.
14. með—Norðmenn: allir norðmenn friðland í norðmandí J1.
er: sem J1. 16. í Signu: ul. J1. 18. Overskr. frá 18. J1
(tilnavnet fork. í bægge); mgl. K. 70.

Einari þambarskelfi, syni Eindriða Styrkárssonar. Einarr fór með jarli norðr í Nóreg, ok er sagt, at Einarr hafi verit allra manna sterkastr ok beztr bogmaðr, er verit hafi í Nóregi, ok var harðskeyti hans 5 umfram alla menn aðra: hann skaut með bakkakólfi U 230 í gögnum uxa-húð hráblauta, er hekk á ási einum; H 20 skiðfærr var hann allra manna beztr, inn mesti var hann íþróttamaðr ok hreysti-maðr: hann var ættstórr ok auðigr. Eiríkr jarl ok Sveinn jarl giptu Einari systur 10 sina, Bergljótu Hákonardóttur; hon var inn mesti skörungr: Eindriði hét sonr þeira. Jarlar gáfu Einari veizlur stórar í Orkadal, ok gerðisk hann ríkastr ok gófgastr í Þröndalögum, ok var hann inn mesti styrkr jörlunum ok ástvinr.

15 **K. 22.** Frá Erlingi Skjálgssyni.

[ÓTr. (Fms.) k. 261, (Flat.) k. 426; ÓH (Fms.) k. 43; Fsk. k. 84.]

Eiríkr jarl lét sér ekki líka, at Erlingr Skjálgsson hefði svá mikit ríki, ok tók hann undir sik allar 027.3

1. þambar-: *sál. 70, J1 (-ara-), J2, J3; þamba- K, 18. -skelfi: fork. i alle. syni—Styrkárss.: ul. J1.* 2. E. fór: for hann J1. jarli: -num *tf. J1.* ok: Sva J1. 3. sterkastr: harðskeytazstr J1. 4—5. er—aðra: *ul. J1.* 5. með: *ul. J1.* 6. gögnum: gegnum J1. 7. allra—beztr: hverium manni betr ok J1. var hann(2): *ul. J1.* 8. ok(1)—var: *ul. J1.* 9. jarl(1): *ul. J1.* jarl(2): iarlal J1. 11. Eindriði—þeira: *ul. J1.* Jarlar: -nir *tf. J1.* 12. veizlur stórar: storueizlur J1. 12—13. ok gófgastr: *ul. J1.* 13—14. inn—styrkr | jörlunum: *omv. J1.* 14. -vinr: vin K, 18, 70. 15. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, 70; i J1 stár dette og følg. kap. efter k. 29 og indledes med følg. stykke: Þa er olafr konungr tryggva-son reð fyr nóregi. gaf hann erlingi magi sínum halfar land-skyldir við sik ok at helmingi allar konungs tekior milli lid-andis nes ok sokns. olafr konungr gipti aðra systur sina Raug-valldi iarlí Vlfssyni hann reð lengi fyr vestra gautlandi Vlfir faðr Raugnvalldz var broðir sigridar innar storradu móður olafs Suiakonungs (jfr. I, 369²⁻⁶). 17. sik: *ul. J1 (ikke J3, J2).**

konungs-eigur, þær er Óláfr konungr hafði veitt Erlingi. En Erlingr tók jamt sem áðr allar landz-skyldir um Rogaland, ok guldu landz-búar opt tvinnar landz-skyldir, en at þórum kosti eyddi hann jarðar-byggðina. Litit fekk jarl af sakeyri, þvíat ekki heldusk þar sýslu-menninir, ok því at eins fór jarl þar at veizlum, ef hann hefði mikit fjölmenni. Þess getr Sigvatr:

25. Erlingr vas svá jarla,

ótt es, skjöldungr, mátti

Áleifs mágr svát ægði

aldyggs sonar Tryggva;

næst gaf sína systur

snarr búþegna harri

Ulfs feðr (vas þat) aðra

aldrigipta) Rognvaldi.

Eiríkr jarl orti fyrir því ekki á at berjask við Erling, at hann var frændstórr ok frændmágr, ríkr ok vinsæll; sat hann jafnan með fjölmenni, svá sem þar væri konungs-hirð. Erlingr var opt á sumrum í hernaði ok fekk sér fjár, þvíat hann helt teknum hætti um rausn ok stórmenzku, þótt hann hefði þá minni veizlur ok óhallkvæmri en um daga Óláfs konungs, mágs sins. Erlingr var allra manna fríðastr ok mestr ok sterkastr, vígr hverjum manni betr ok um allar

1. -eigur: tekior *J1*. er: sem *J1*. konungr: tryggva son *J1*. 2—3. allar—Rogaland: *ul. J1*. 3. tvinnar: huarum tvegium *J1*. 4. jarðar: *ul. J1*. 6. -menninir: menn iarllsins *J1*. jarl: hann *J1*. ef: *sál. 18, 70*; er *K*; nema *J1*. 7. mikit fjölmenni: fiollda lids *J1*.

8—15. 25. *vísa*. 1. svá: *sál. C í Fms. III. 16*; sva at *alle*. 2. es: at *tf. J1*. mátti: *sál. Fms. IV. 69*; mattið *J1*; mattit *K. 18, 70*. 3. Áleifs: olafs *alle*. svát: sva at *K*. 7. feðr: son *J1*. þat: þar *J2*. Om l. 5—8 *ífr. K. Gíslason Nj. II. 299—300*.

16. fyrir því: þa *J1*. 17—18. ríkr . . vinsæll: *omv. J1*. 19—20. á sumrum | í hernaði: *omv. J1*. 21. þótt þo at *J1*. 23—24. mestr . . sterkastr: *omv. J1*.

íþróttir líkastr Óláfi konungi Tryggvasyni. Þess getr Sigvatr:

26. Erlingi, varð engi
annarr lendra manna,
5 orr sás átti fleiri
4 orrostur, fjölkostigr;
þrek bar seggr við sóknir
sinn, þvít fyrst gekk innan,
mildr, í marga hildi,
10 s mest, en ór á lesti.

Þat hefir jafnan verit mál manna, at Erlingr hafi
gofgastr allra lendra manna verit í Nóregi. Þau váru
börn Erlings ok Ástríðar: Áslákr. Skjálgr, Sigurðr,
Loðinn, Þórir ok Ragnhildr. er átti Þorbergr Árnason.
15 Erlingr hafði jafnan með sér lxxxx. frelsingja eða
fleira, ok var þat bæði vetr ok sumar, at þar var
máldrykkja at dagverðar-borði. en at náttverði var
ómælt drukkit. En þá er jarlar váru nær. hafði hann
cc. manna eða fleira. Aldri fór hann fámeðri en með
20 xx.-sessu alskipaða. Erlingr átti skeið mikla, ii. rúm
ins xl. ok þó mikil at því: hann hafði hana í viking
eða stefnu-leiðangr, ok váru þar á cc. manna eða meirr.

H 22
O 28

1. Tryggvas.: hann var vitr maðr ok kapsamr vm alla
luti ok in mesti hermaðr *tf. J1*.

3—10. 26. *vísa*. 1. varð: var *J1*. 3. orr: aur *J1*; ór
er *K. 18* (qr), 70. sás: sa er *alle*. 4. fjölkostigr: stoð þorin *K.*
18, 70. 5. við: *J1, 18, 70*; til *K.* sóknir: soknar *K, 70,*
18; *sál. også J2* først, men her rettet. 6. þvít: því at *alle*.
s. ór—lesti: ar at flestu *J1*.

11. jafnan: lengi *J1*. 12. gofgastr—manna | verit: *omv.*
J1. 13. ok Ástr.: *ul. J1*. 14. ok: *ul. J1*. 15. lxxxx.:
ixtigi *J1*. 16. fleira: fleiri *J1*. 17. -borði: mali *J1*.
náttverði: natverþar mali *J1*. 18. nær: þa *tf. J1*. 19. fleira:
meir *J1*. 20. xx.: tvitvg *J1*. 20—21. mikla—xl.: xxx. ok
tvæ rúm *J1*. 21. mikil: mik *K. 18* (mikit 70). hann . . .
hana: *omv. J1*. 22. eða(1): i *tf. J1*.

K. 23. Frá Erlingi Skjálgssyni.

[ÓTr. (Fms.) k. 261. (Flat.) k. 426; ÓH (Fms.) k. 43.]

Erlingr hafði jafnan heima xxx. þræla ok umfram annat man; hann ætlaði þrælum sínum dags-verk, ok gaf þeim stundir síðan ok lof til, at hverr, er sér vildi vinna um røkr eða um nætr, hann gaf þeim akr- 5 lund at sá sér korni ok fœra ávøxtinn til fjár sér: hann lagði á hvern þeira verð ok lausn; leystu margir sik in fyrstu misseri eða önnur, en allir þeir, er nokkurr þrifnaðr var yfir, leystu sik á iii. vetrum. Með því fé keypti Erlingr sér annat man: en leys- 10 ingjum sínum visaði hann sumum í sildfiski, en sumum til annarra féfanga: sumir ruddu markir ok gerðu þar bú í: öllum kom hann til nökkurs þroska.

U 232

K. 24. Frá Hákonu jarli.

[ÓTr. (Fms.) k. 266. (Flat.) k. 448; ÓH (Fms.) k. 40:

Knýtl. k. 8; Fsk. k. 85.]

for)
4

H 23

Þá er Eiríkr jarl hafði ráðið fyrir Nóregi xii. vetr, 15 kom til hans orðsending Knúts Dana-konungs, mágs hans. at Eiríkr jarl skyldi fara með honum vestr til Englandz með her sinn. þvíat Eiríkr var frægr mjök af hernaði sínum, er hann hafði borit sigr ór ii. orrostum, þeim er snarpastar höfðu verit á Norðrlöndum, 20

1. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
3. dags-: dag- J1. 4. stundir síðan: omv. J1. 6. sér(1): ul. J1. 8. sik: til (ul. J1) frelsis tf. J1, J2, J3. 9. þrifnaðr: æða þroski tf. J1. 11. sild-: sil- J1. 13. þar—i: ser þei J1. 14. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Eiríki jarli J1. der har dette og følg. 5 kapp. straks efter kap. 21. 17. jarl: ul. J1. honum: herferð tf. J1. 18. með—þviat: ok með honum einar þamb'sk Jarl orðkti eigi orðsending hans J1. Eiríkr: jarl tf. J1. 19. hernaði—ór: þi er hann hafði verit i þeim J1. 20. þeim: ul. J1. höfðu: hafa J1.

önnur sú, er þeir Hákon jarl ok Eiríkr börðusk við Jómsvikinga, en sú önnur, er Eiríkr bardisk við Ólaf konung Tryggvason. Þess getr Þórðr Kolbeinsson:

27. Enn hefk leyfð, þars, lofða,
 5 lofkenda frák sendu,
 at hjalmsömum hilmí,
 4 hjarls drótna boð jarli,
 at skyldligast skyldi
 (skilk, hvat gramr lézk vilja)
 10 endr til ásta fundar
 8 Eirekr koma þeira.

Jarl vildi eigi undir höfuð leggjask orðsending konungs, fór hann ór landi, en setti eptir í Nóregi landz 1015 at gæta Hákon jarl, son sinn, ok fekk hann í hönd
 15 Einari þambarskelfi, mági sínum, at hann skyldi hafa landráð fyrir Hákoní, þvíat hann var þá eigi ellri en xvii. vetra.

K. 25.

[ÓTr. (Fms.) k. 266, (Flat.) k. 448; ÓH (Fms.) k. 40; Knýt. k. 15, 16; ÓH (49) k. 10; Fsk. k. 85.]

Eiríkr kom á England til fundar við Knút konung 0 25

1. Hákon—Eiríkr: feðgar J1. 2. sú önnur: omv. J1. Eiríkr: iarl J1. 3—11. Þess—þeira: ul. J1, men stiller verset lige efter næstfølgende vers.

4—11. 27. **visa.** 1. hefk: hefz K, 70; hefr 18. þars: þar er alle. 2. frák: fra ek alle. 3. skilk: skil ek K, 18. 70; skil J1. 4. til .. fundar: at fundi J1. 5. Eirekr: -ríkr alle. þeira: þeiri J1.

12—13. Jarl—hann: Jarl for nu J1. 13. í Nóregi: ul. J1. 13—14. landz—gæta | Hákon—sinn: omv. J1 og ul. jarl. 14. ok: en J1. 14—15. hann—skyldi: til einar þamb' sk at J1. 16. fyrir: með J1. þá: ul. J1. 17. xvii.: xviii. J1. 18. Kap.inddel. i K, 18, 70 uden overskr.; ingen kap.inddel. J1. 19. á England: til englandz J1. fundar: mozt J1.

016 ok var með honum, þá er hann vann Lundúnaborg.
Eiríkr jarl barðisk fyrir vestan Lundúnaborg: þar feldi
hann Úlfkel snilling: svá segir Þórðr:

28. Gollkennir lét gunni

(græðis hests) fyr vestan

5

(Þundr vá leyfðr til landa)

4 Lundún saman bundit:

1 24

fekk -regnþorinn Rokkva

rann-, of þingamönnum,

ýglig högg, þars eggjar,

15

5 Ulfkell, bláar skulfu.

Eiríkr jarl var á Englandi einn vetr ok átti nokkurar
orrostur, en annat haust eptir ætlaði hann til Rúm-
ferðar, þá andaðisk hann af blóðláti þar á Englandi.

K. 26. Dráp Eaðmundar.

15

[ÓH (Fms.) k. 40. (Flat.) k. 29; Jónsv. k. 52;
Knýtl. k. 16; ÓH (49) k. 9; jfr. Tjodrek k. 15; Hist.
Norw. 122—3.]

Knútr konungr átti margar orrostur á Englandi
við sonu Aðalráðs Engla-konungs, ok höfðu ýmsir

1. ok—vann: þeir vnnv J1. 2. Eiríkr—Lund.borg: ul.
J1. 2—3. feldi—snilling: fell vlfkell snillingr J1. 3. Þórðr:
Kolbeins son tf. J1.

4—11. 28. **visa.** 1. Goll-: Gull- *alle*. 2. hests: hest J1.
3. Þundr: þyðr J1. leyfðr: lýðs J1. landa: laða J1.
5. -þorinn: *sál. Fms. IV. III*; -þorins K. 18, 70; þoris J1.
Rokkva: *sál. FJ.*; rekka *alle*. 6. rann: rann K. 18, 70.
of: um K. 18, 70. 7. ýglig: æygligt J1. þars: þar er *alle*.
eggjar: egia J1. 8. bláar: blár K. 18, 70; bla J1; jfr.
K. Gísl. Nj. II 269 ff. skulfu: *herpá har J1 næstforeg. vers*
(*se foreg. side, anm. til l. 3—11*).

12. á: i J1. 14. þá: ok J1. 15. *Overskr. fra 18*
(*der dog skr. lat-*); *mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.* 17 Engla-:
ul. J1.

betr. Hann kom þat sumar til Englandz, sem Aðal-
ráðr andaðisk; þá fekk Knútr konungr Emmu drótn- U 233
ingar: váru börn þeira Haraldr, Hørðaknútr, Gunn-
hildr. Knútr konungr sættisk við Eaðmund konung:
5 skyldi hafa hálf England hvárr þeira. Á sama mán-
aði drap Heinrekr strjóna Eaðmund konung. Eptir
þat rak Knútr konungr af Englandi alla sonu Aðal-
ráðs konungs; svá segir Sigvatr:

29. Ok senn sonu Aðalráðs eða
10 sló hvern ok þó 4 út flæmði Knútr.

K. 27. Frá Óláfi ok Aðalráðs-sonum.

[*ÓH (Fms.) k. 40. (Flat.) k. 29; Knýtll. k. 16; ÓH (49)*
k. 17; Fsk. k. 87.]

Þat sumar kómu synir Aðalráðs konungs af Eng- (1014 wr
landi til Rúðu í Valland til móðurbræðra sinna, er
Óláfr Haraldzson kom vestan ór viking, ok váru allir
15 þann vetr í Norðmandi ok bundu lag sitt saman með H 25
þeim skildaga, at Óláfr konungr skyldi hafa Norð- (1014—
imbraland, ef þeir eignaðisk England af Dønum. Þá
sendi Óláfr konungr um haustit Hrana, fóstura sinn, til
Englandz at eflask þar at liði, ok sendu Aðalráðs-
20 synir hann með jartegnum til vina sinna ok frænda,

1. betr: sigr J1, 70. sem: er J1. 1—2. Aðalr.: kon-
ungr *tf. J1.* 3. váru—þeira: þeira barnn varu þar J1.
Haraldr: *ul. J1.* Hørðakn.: ok *tf. J1.* 4. 6. Eað.: *iat. J1.*
5. hafa—E. | hvárr þeira: *omv. J1.* 6. strjóna: *triona J1.*
7. Englandi: landi J1. 11. *Overskr. fra 18. der for Óláfs*
(sál. rettet i K) har orrostum; mgl. K. 70; ingen kap.inddel.
J1. 12. Þat: sama *tf. J1.* konungs: vestan *tf. J1.* 13. í
Valland: *ul. J1.* 14. Haraldzson: konungr J1. viking: vik-
ingv J1. váru: þeir *tf. J1.* 16. þeim: *ul. J1.* konungr:
ul. J1. 19. þar: *ul. J1.* 19—20. Aðalráðs-synir: *omr. J1.*
20. -tegnum: -teinum J1. ok frænda: a england J1.

en Óláfr konungr fekk honum lausafé mikit at spenja
 -15) lið undir þá, ok var Hrani um vetrinn i Englandi ok
 fekk trúnað margra rikismanna, ok var landz-mönnum
 betr viljat. at hafa samlenda konunga yfir sér. en þó
 var þá orðinn svá mikill styrkr Dana i Englandi. at 5
 alt landz-fólk var undir brotit ríki þeira.

K. 28. Orrostur Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 40. (Flat) k. 30: ÓH (49) k. 17; Fsk.
 k. 87.]

015 Um várit fóru þeir vestan allir saman. Óláfr kon-
 ungr ok synir Aðalráðs konungs. kómu til Englandz
 þar er heitir Jungufurða. gengu þar á land upp með 10
 liði sínu ok til borgar. Þar váru fyrir margir þeir
 menn, er þeim höfðu liði heitit: þeir unnu borgina
 ok drápu mart manna. En er við urðu varir Knúts
 konungs menn, þá drógu þeir her saman ok urðu
 brátt fjölmennir, svá at synir Aðalráðs konungs höfðu 15
 ekki liðs-afla við ok sá þann sinn kost helzt at halda
 0 26 i brot ok aptr vestr til Rúðu. Þá skildisk Óláfr kon-
 234 ungr við þá ok vildi eigi fara til Vallandz. Hann
 sigldi norðr með Englandi alt til Norðimbralandz.
 hann lagði at i höfn þeiri, er klluð er Furuvald. ok 20
 bardisk þar við bæjar-menn ok fekk þar sigr ok fé mikit.

1. mikit: til þes J1. 2. í: a J1. 3. ríkis-: ul. J1.
 manna: herefter kap.skifte i J1, der ul. resten af kap.
 7. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Ólafr konungr kom i noreg
 J1. 9. konungs: ok tf. J1. 10. Jungu-: auxna- J1. upp:
 ul. J1. 11. fyrir: ul. J1. 13—14. við³ | urðu varir² | Knúts
 . . . menn¹: omv. J1 og ul. konungs. 15. brátt: all- J1.
 konungs: ul. J1. 16. -afla: ul. J1. 16—17. sá—brot:
 helldu þeir i brott J1. 17. skildisk: skilpi J1. 18. til
 Vallandz: aptr J1. 20. lagði: lagdiz J1. þeiri: þa J1.
 Furuvald: söl. K, 18, 70; fyrvalldi J1. 21. bæjar-menn: ok
 kaupmenn tf. J1. þar: bði J1.

K. 29. Ferð Óláfs konungs í Nóreg. H 26

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 42, (Flat) k. 30; ÓH (49) k. 19 fin., 20; Ágrip k. 20; Fsk. k. 89; Tjodrek k. 15; Hist. Norw. 124.]

Óláfr konungr lét þar eptir vera langskipin, en bjó þaðan knörru tvá ok hafði hann þá xx. menn ok cc., albrynjat ok valit mjök. Hann siglði norðr í haf
 5 um haustit, ok fengu ofviðri mikit í hafi, svá at 1015
 mannhætt var, en með því at þeir höfðu liðs-kost
 góðan ok hamingju konungs, þá hlýddi vel: svá segir
 Óttarr:

30. Valfasta, bjótt vestan,
 10 veðrörr, tváa knörru
 (hætt hafið ér í ótta
 4 opt) skjöldunga þopti;
 næði straumr. ef stæði.
 15 strangr kaupskipum angra,
 innan borðs á unnum
 8 erringar- lið -verra.

Ok enn svá:

31. Eigi hrædduzk ægi.
 ér fóruð sæ stóran.

1. *Overskr.* fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
 2. Óláfr—þar: her let hann J1. vera: ul. J1. -skipin:
 skip sin J1. en: ok J1. 3. hann þá: þar a J1. 4. cc.:
 c. J1. albrynjat: allbryniada J1 (al- J2). valit mjök: var
 þetta lið allmiok valið J1. 5. mikit: ul. J1. at: ul. K.
 18, 70. 6. -hætt: hætta J1. var: í tf. J1. liðs-: lið- J1
 (ikke J3, J2). 7. vel: ul. J1. 7—8 svá—Ó.: sva sem
 ottar qvað J1.

9—16. 30. vísa. 1. bjótt: biottu alle. 2. tváa: tvá K;
 ij. J1. 3. hætt: het J1. hafið: hafit K. 5. næði: næðit
 J1. 7. á unnum: um vnnir J1.

17. Ok—svá: ul. J1.

18—19. 31. vísa. 1. hrædduzk: ræduz K (rædd- 18);
 hrædduz J1. 2. ér: opt J1. fóruð: forut K. sæ: sia K.

allvaldr of getr aldar
 4 engi nýtri drengi;
 opt, varð fars, en forsi
 flaust hratt af sér bröttum.
 neytt, áðr Nóreg beittuð,
 5 s niðjungr Haralds, miðjan.

Hér segir þat, at Óláfr konungr kom utan at miðjum
 Nóregi, en sú ey heitir Sæla, er þeir tóku land, út
 frá Staði. Þá mælti konungr, lét þat mundu vera
 H 27 timadag, er þeir höfðu lent við Sælu í Nóregi, ok 10
 kvað þat vera mundu góða vitneskju, er svá hafði at
 borizk. Þá gengu þeir upp á eyna: stigr konungr
 þar oðrum fæti, sem var leira nokkur, en studdisk
 oðrum fæti á kné: þá mælti hann: »fell ek nú»
 segir konungr. Þá segir Hrani: »eigi felltu, konungr, 15
 nú festir þú fætr í landi». Konungr hló við ok mælti:
 »vera má svá, ef guð vill». Ganga þá ofan til skipa
 ok sigldu suðr til Úlfasunda. Þar spurðu þeir til
 Hákonar jarls, at hann var suðr í Sogni, ok var hans
 þá ván norðr, þegar er byr gæfi, ok hafði hann eitt 20
 skip.

3. of: um *K. 18. 70.* 5. varð: var *J1.* 7. beittuð:
 hittuð *J1.* 8. niðjungr: niðjōngr *J1.*

7. þat: sva *J1.* 8. en—ey: æy su *J1.* 9. mælti:
 Olafr *tf. J1.* 10. við S. | í N.: *omv. J1.* 11. vera mundu:
 myndo vera *J1.* 11—12. at borizk: til borið *J1.* 12. stigr:
 ok ste *J1.* 13. oðrum fæti: *ul. J1.* sem: er *J1.* en: ok
J1. 15. segir konungr: *ul. J1.* Þá—Hr.: hrani s. *J1.*
 konungr(2): herra *J1.* 16. fætr: fott *J1* (fot *J2* og *J3.* sem
tf. þinn). landi: nóregi *J1.* við: *ul. J1.* 17. svá: at sva
 geriz *J1.* 18. Þar: þa *J1.* 18—19. til—hann: þar at hákon
 iarl *J1.* 20. ván norðr: sunnan ván *J1.* er byr: byri *J1.*
 hann: þa *tf. J1.* 21. skip: *herefter fylgja i J1 kap. 22—23.*
se ovf. s. 28.

K. 30. Tekinn Hákon jarl í Sauðungssundi. U 235

[ÓTr. (Fms.) k. 270: ÓH (Fms.) k. 44. (Flat) k. 31:
ÓH (49) k. 21. 22: Ágríp k. 20; Fsk. 89: Tjodrek
k. 15.]

Óláfr konungr helt inn af leið skipum sínum, er 1015 hann kom suðr yfir Fjalir, ok snøri inn til Sauðungs-
sunda ok lagðisk þar, lágu sínum megin sundzins
5 hváru skipinu ok höfðu milli sín kaðal digran. Á
þeirri sömu stundu røri at sundinu Hákon jarl Eiriks-
son með skeið skipaðri, ok hugðu þeir vera í sundinu
kaupskip ii., róa þeir í sundit fram milli skipanna.
Nú draga þeir Óláfr konungr strenginn upp undir
10 miðjan kjöl skeiðinni ok undu með vindásu: þegar
er nokkur festi, gekk upp aptr en steypðisk fram,
svá at sjárinna fell inn um sœxin, fylði skeiðna ok
því næst hólfði. Óláfr konungr tók þar af sundi
Hákon jarl ok alla þá menn hans, er þeir náðu hand-
15 taka, en sumu drápu þeir, en sumir sukku niðr: svá
segir Óttarr:

32. Blágjóða, tókt, bræðir
bengjalfrs, ok þá sjalfa,
skatti gnægðr, með skreyttu
4 skeið Hókonar reiði;

H 28

20

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; olafr tok hacon iarl J1.*
2—3. skipum—kom: ok J1. 3. yfir: um J1. 4. lagðisk—
lágu: ul. J1. 5. hváru skipinu: laugðo þeir hvart skipit J1.
6. sundinu: ein skeið var þar a J1. 7. með—ok: hon var
aull (al J3, J2) skipuð þeir J1. 7—8. þeir—ii.: at kaupskip
mundi vera í sundinu firi þeim J1. 9. strenginn: strengina
K. 18. 70. 11. nokkur: nakqvad J1. festi: skeiðina tf. J1.
steypðisk fram: fram steypiti J1. 12. sjárinna: siar J1. sœxin:
ok tf. J1. skeiðna: K; skeiðina de øvrr. 13. hólfði: huelfdi
J1. þar: ul. J1. 14—15. þá—þeir: hans menn taka þeir en
svmir tyndvz af grioti ok skotumm J1. 15. niðr: ul. J1.

17—20. 32. vísa. i. tókt: toktu alle. bræðir: beidir J1.
3. skatti: skapti J1.

ungr sóttir þú, Þróttar
þings mágreennir, hingat
(máttit jarl) þaus öttuð
s áttlond (fyr því standa).

Hákon jarl var upp leiddr á skipit konungs; var hann 5
allra manna fríðastr. er menn höfðu sét: hann hafði
hár mikit ok fagrt sem silki. bundit um höfuð sér
gullhlaði: settisk hann í fyrirrúmit. Þá mælti Óláfr
O 26 konungr: »eigi er þat logit af yðr frændum, hversu
fríðir menn þér eruð sýnum. en farnir eruð þér nú 10
at hamingju«. Þá segir Hákon: »ekki er þetta óham-
ingja. er oss hefir hent: hefir þat lengi verit, at ýmsir
hafa sigraðir verit: svá hefir ok farit með yðrum ok
várum frændum. at ýmsir hafa betr haft. en ek lítt
kominn af barns-aldri: váru vér nú ok ekki vel við 15
komnir at verja oss. vissum vér nú ekki vánir til
ófríðar: kann vera. at oss takisk annat sinn betr til
en nú«. Þá svarar Óláfr konungr: »grunar þik ekki
þat. jarl, at hér hafi svá at borit, at þú mynir hvárki
fá hedan í frá sigr né ósigr?«. Jarl segir: »þér munuð 20
U 236 ráða. konungr. at sinni«. Þá segir Óláfr konungr:

1. máttit: mättið *alle*. þaus: þau er *alle*. s. átt-: ætt *J1*.
5. H. jarl: Jarlin *J1*. upp: *ul. J1*. skipit kgs: *omv. J1 og skr. skip (skipit J3, J2)*. var hann: *omv. J1*. 6. er—sét: *ul. J1*; hafði *skr. K, 18*. 6—7. hann . . . hár.: *omv. J1*. 7. silki: ok *tf. J1*. 8. settisk hann: ok settiz *J1*. -rúmit: -rum *J1, J3 (rumit J2)*. 10. menn: *ul. J1*. sýnum: sionum *J1*. nú: þo *tf. J1*. 11. hamingju: *med art. J1*. ekki: eigi *J1*. 13. svá hefir: *omv. J1 og ul.* ok. 13—14. yðrum . . . várum fr.: *omv. J1*; yðr *skr. K, 18, 70*. 14. at—haft: *ul. J1*. en: em *J1*. 15. kominn: *ul. J1*. 15—16. ekki—komnir: lít við bunir *J1*. 16—17. vissum—ófríðar: *ul. J1*. 17—18. til—nú: *ul. J1*. 18. Óláfr: *ul. J1*. 19. þat: *ul. J1*. at(2): til *J1*. 20. segir: svað *J1*. munuð: nu *tf. J1*. 21. konungr(1): *ul. J1*. segir: spvrþi *J1*.

»hvat viltu til vinna, jarl, at ek láta þik fara, hvert
 er þú vill, heilan ok ósakaðan?«. Jarl spyrr, hvers hann
 vildi beiðask. Konungr segir: »enskis annars en þú
 farir ór landi ok gefir svá upp ríki yðart ok sverir
 5 þess eiða, at þér haldið eigi orrostu heðan í frá í H 29
 gegn mér«. Jarl svarar, lézk svá gera mundu. Nú
 vinnr Hákon jarl Óláfi konungi eiða, at hann skal
 aldri síðan berjask í móti honum ok eigi verja Nóreg
 með ófriði fyrir Óláfi konungi né sækja hann. Þá
 10 gefr Óláfr konungr honum grið ok öllum hans mönnum:
 tók jarl við skipi því, er hann hafði áðr haft.
 Róa menn í brot leið sína. Þess getr Sigvatr skáld:

33. Ríkr kvað sér at sækja
 Sauðungs konungr nauðir,
 15 fremðar gjarn, í fornu
 4 fund Hókonar sundi;
 strangr hitti þar þengill
 þann jarl, es varð annarr
 æztr ok ætt gat bazta
 20 s ungr á danska tungu.

1. viltu: mantu *J1*. fara: at sinni *tf. J1*. 3. vildi
 beiðask: beiðiz *J1, J3* (beiddiz *J2*). 3—4. þú farir: þér farið
J1. 4. gefir . . . sverir: gefit (*sál. også K*) . . . sverit *J1*.
 svá: mer *J1*. 5. at: hermed beg. 1. mbr.blad af *J* (*Stockh.*
20, 4° mbr.); her beg. også en lakune i *J2*, der er udfyldt efter
 en anden mbr. (»or annari Membr.« *Asg.*) 5: *K*. eigi: ul. *K*.
 5—6. heðan í frá | í—mér: omv. *J* og skr. moti. 6. svarar—
 mundu: quaz þat munndu at uisv gera *J*. 10—11. hans
 mönnum: omv. *J*. 11. skipi: sinu *tf. J*. áðr: þangat *J*.
 12. menn: nu *J*. brot: braut *J*. skáld: ul. *J*.

13—20, 33. vísa. 6. varð: *sál. OH (53)* og flere *hðskrr.*
 i *Fms.*; var alle. 7. bazta: bezta alle. 8. ungr: ungi *J*.

K. 31. Ferð Hákonar jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 44, 45, (Flat.) k. 31; ÓH (49) k. 22; jfr. Ágrip k. 20 fin.; Fsk. k. 89; Tjodrek k. 15.]

- 1015 Eptir þetta býr jarl sik sem skyndiligast ór landi ok siglir vestr til Englandz ok hittir þar Knút konung. móðurbróður sinn. segir honum alt. hvernug farit hefir með þeim Óláfi konungi. Knútr konungr tók 5 við honum forkunnar vel, setti hann Hákon innan hirdar með sér ok gefr honum mikit vald í sínu ríki: dvalðisk Hákon jarl þar nú langa hrið með Knúti. Þá er þeir Sveinn ok Hákon réðu Nóregi. gerðu þeir sátt við Erling Skjalgsson, ok var bundit með því, at 10
e. 1014) Áslákr, sonr Erlings, fekk Gunnhildar, dóttur Sveins jarls: skyldu þeir feðgar. Erlingr ok Áslákr, hafa veizlur þær allar. er Óláfr konungr Tryggvason hafði fengit Erlingi. Gerðisk Erlingr þá fullkominn vinr jarlanna, ok bundu þeir þat swardögum sín á milli. 15

H 30

K. 32. Viðrbúnaðr Ástu.

[ÓH (Fms.) k. 46, (Flat.) k. 32; ÓH (49) k. 23; jfr. Ágrip k. 21; Fsk. k. 90.]

- 1015 Óláfr konungr inn digri snýr austr með landi ok
U 237 átti víða þing við bóendr. ok ganga margir til handa

1. Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. i J.
2. þetta: þat J. býr: byriar J. sik: ferð sina J. skyndiligast: skiotazt J. 3. ok(2): ul. J. 4. honum—hvernug: nu huæ J. 5. hefir—konungi: hafði um skippi (!) þeira olafs konungs J. 6. Hákon: ul. J. 7. gefr: gaf J. vald: uældi J. 8. með Knúti: ul. J. 9. þeir(1): ul. J. 10. sátt: sætt J. 11. sonr: sál. 70; s. de øvrr. fekk: skylldi fa J. 12. þær—er: allar þær sëm J. konungr: ul. J. 14. fengit: gæfit J. vinr: uin J. 15. þat: mæð tf. J. á: i J. 16. Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K. 70; konungr kom til astv. J. 17. snýr: nu tf. J. 18. bóendr: lönndr J. ganga: gangu J.

honum, en sumir mæla í móti, þeir er váru frændr
eða vinir Sveins jarls. Fór Óláfr konungr fyrir því 0 30
skyndiliga austr til Vikr ok heldr liði sínu inn í Vik-
ina ok setr upp skip sín, snýr þá á land upp. Ok er
5 hann kom á Vestfold, þá fognuðu honum þar vel
margir menn. þeir sem verit höfðu kunnmenn eða
vinir fœður hans: þar var ok mikil ætt hans um
Foldina. Hann fór um haustit á land upp á fund
Sigurðar konungs, mágs síns. ok kom þar snimma einu
10 hvern dag. En er Óláfr konungr kœmr nær býnum.
þá hljópu þar fyrir þjónostu-sveinar til bæjarins ok
inn í stofuna. Ásta, móðir Óláfs konungs, sat þar inni
ok konur nokkurar með henni; þá segja sveinarnir
henni um ferð Óláfs konungs, ok svá, at hans var
15 þangat brátt ván. Ásta stendr upp þegar ok hét á
karla ok konur at búask um þar sem bezt: hon lét
iiii. konur taka búnað stofunnar ok búa skjótt með
tjöldum ok um bekki: ii. karlar báru hálminn á
gólfit, ii. settu trápizuna ok skapkerit. ii. settu borðit.
20 ii. settu vistina. ii. sendi hon brott af býnum. ii. báru
inn ölit. en allir aðrir, konur ok karlar, gengu út í

1. mæla í móti: mælltu ímót *J* *efter* jarls. 2. Fór:
fær *J*. konungr: *ul. J*. fyrir: af *J*. 3. liði sínu | inn í
V.: *omv. J* og *tf.* með *foran* liði. 4. snýr—upp: *sökir* upp
á land afund sigurþar konungs mágs síns *J*. 5. þá: *ul.*
J. 5—6. honum—vel | margir menn: *omv. J* og *ul.* þar.
6. kunnmenn eða: *ul. J*. 7. mikil ætt: mikit ættærnir *J*
8. Hann fór: nu fer hann *J*. á fund: til *J*. 9—10. snimma
—dag: snæma dags *J*. 10. Óláfr: *ul. J* = l. 14. kœmr:
kom *J*. býnum: bõnum *J*. 11. þar: *ul. J*. til—ok: *kon-*
ungs ok þegar J. 12. inni: *firi J*. 13. konur—með:
margar konur við *J*. segja: saugðv *J*. 14. svá: þat *J*.
15. brátt: *ul. J*. þegar: *ul. J*. hét: hæitr *J*. 16. um
þar: þar við *J*. 19—21. ii. settu(1)—ölit: iiva sændi hun af
bõnum ok til huerar syslu sætti hun menn at allt skyldi sœm
bæzt ok skiotazt huit þat ærhafa þyrfti *J*. 21. aðrir: bæði
tf. J. konur . . karlar: *omv. J*.

H 31 garðinn. Sendimenn fóru til Sigurðar konungs, þar sem hann var, ok færðu honum tignar-klæði hans ok hest hans með gyltum sððli, en bitullinn settr smeltum steinum ok allr gyltr: iiii. menn sendi hon fjögurra vegna í byggðina ok bauð til sín öllu stórmenni 5 at þiggja veizlu, er hon gerði fagnaðar-öl í móti syni sínum. Alla menn aðra, er fyrir váru, lét hon taka inn bezta búnað, er til áttu, en þeim lánaði hon klæði. er eigi áttu sjálfir.

K. 33. Frá búnaði Sigurðar konungs. 10

[ÓH (Fms.) k. 47, (Flat.) k. 33.]

Sigurðr konungr sýr var þá staddr út á akri, er sendimenn kómu til hans ok segja honum þessi tíðendi ok svá alt þat, er Ásta lét at hafask heima á bœnum. Hann hafði þar marga menn, sumir skáru korn, sumir bundu, sumir óku heim korni, sumir 15 U 238 hlóðu í hjálma eða í hlöður: en konungr ok ii. menn með honum gengu stundum á akriinn, stundum þar er hlaðit var korninu. Svá er sagt um búnað hans, at hann hafði kyrtíl blán ok blár hosur, háva skúa ok bundna at legg, grá kápu ok grán hött viðan ok url 20 um andlit, staf í hendi ok ofan á silfrhólkr gyltr ok í silfrhringr. Svá er sagt frá lunderni Sigurðar kon-

1—2. til—var: þar til ær uar sigurþr konungr J. 2. færðu honum: haufðv með ser J. 3—4. en—gyltr: ok bitul gylltan J. smeltum: ok *tf.* K. 18; *foran* ordet i 70. 6. fagnaðar-öl: *ul.* J. 7—9. Alla—sjálfir: *ul.* J. 10. *Over-skr. fra* 18, J2, J3; *mgl.* K. 70; sendi menn komv til(!) J. 11. sýr . . . þá: *ul.* J. 12. segja: *saugðu* J. 13. alt þat: *omv.* J. 14. marga menn: *mart manna* J. 15. korni: kornninu J. 16. i(1)—hlöður: *ul.* J. konungr: *sialfr tf.* J. 19. kyrtíl—ok(1): *ul.* J. blár hosur: *omv.* J. 20. at: *ul.(!)* J. hött: *hatt* J. url: *sul. alle (urll J) undt. 18*; vel. 21. staf: *ok stafr* J. ok(1)—hólkr: *ul.* J. 21—22. ok(2) —hringr: *ul.* J (silfrhr. i (a 18) *skr.* 18, 70, J3).

ungs, at hann var sýslu-maðr mikill ok búnaðar-maðr
um fé sitt ok bú ok réð sjálfr búnaði; engi var hann
skarts-maðr ok heldr fámálugr: hann var allra manna
vitrastr, þeira er þá váru í Nóregi, ok auðgastr at
5 lausafé: hann var friðsamr ok óágjarn. Ásta, kona
hans, var or ok riklunduð. Þessi váru börn þeira: H 32
Guthormr var elztr. þá Gunnhildr, þá Hálfðan, þá
Ingiríðr, þá Haraldr. Þá mæltu sendimenn: »þau orð 0 31
bað Ásta at vit skyldim bera þér, at nú þœtti henni
10 allmiklu máli skipta, at þér tækisk stórmannliga, ok
bað þess, at þú skyldir meirr líkjask í ætt Haraldz ins
hárfagra at skaplyndi en Hrana mjónef, móðurföður
þinum, eða Nereið jarli inum gamla, þótt þeir hafi
verit spekingar miklir«. Konungr segir: »tíðendi mikil
15 segi þér, enda berið þér allákafliga: látit hefir Ásta
mikit yfir þeim mönnum fyrr, er henni var minni
skylda til, ok sé ek, at sama skaplyndi hefir hon enn;
ok tekr hon þetta með miklum ákafa, ef hon fær svá
út leiddan son sinn, at þat sé með þvílkri stór-
20 menzku, sem nú leiðir hon hann inn. En svá lízk
mér, ef þetta skal vera, at þeir, er sik veðsetja í þetta
mál, munu hvárki sjá fyrir fé sinu eða fjorvi. Þessi
maðr, Óláfr konungr, hersk í móti miklu ofrefli, ok
á honum ok hans ráðum liggr reiði Dana-konungs ok
25 Svía-konungs, ef hann heldr þessu fram«.

1. búnaðar: umbunaðar *J.* 2. bú—engi: ækki *J.*
5. var: *ul.(1) J.* 6. or . . . rikl.: *omr. J.* 9. vit: *uer J.*
10—14. ok—miklir: *ul. J.* 14. segir: *suarar J.* 14—
15. tíðendi—þér(1): bæði ær at þer sægit mikil tíðænndi *J.*
15. þér(2): ær *J.* allákafli: ok *tf. J.* 16. fyrr: *ul. J.*
17—18. skylda—ok: skulldi a uip at taka æn þo *J.* 19. leiddan:
leystan *J.* þvílkri: æigi minni *J.* 20. sem: enn *J.* 20—
s. 45. l. 7. En—stigr þá: þa klæddiz sigurþr konungr skiot af
sinum tignar klæðum ok uapnaði sik steig síðan *J.* *Iorriot*
synes En (l. 20)—fram (l. 25) líðet passende, men endes i de
evrr. recc., der dog har brýzk f. hersk (rigtigere?)

K. 34. Veizla.

[ÓH (Fms.) k. 47. (Flat.) k. 33.]

Nú er konungr hafði þetta mælt, þá sezk hann niðr ok lét draga af sér skóklæði ok setti á fætr sér kordúna-hosur ok batt með gyltum sporum, þá tók hann af sér kápuna ok kyrtilinn ok klæddi sik með 5
 U 239 pellz-klæðum ok ýzt skarlats-kápu, gyrði sik með sverði búnu, setr gyltan hjálm á höfuð sér, stigr þá á hest sinn. Hann gerði verkmenn í byggðina ok tók sér
 H 33 xxx. manna vel búna, er riðu heim með honum. En er þeir riðu upp í garðinn fyrir stofuna, þá sá hann 10
 9ðrum megin í garðinum, hvar brunaði fram merki Óláfs konungs ok þar hann sjálfr með ok c. manna með honum ok allir vel búnir: þá var ok skipat mǫnnum alt milli húsanna. Fagnaði Sigurðr konungr af hesti Óláfi konungi, stjúpsyni sínum, ok liði hans 15
 ok bauð honum inn til drykkju með sér: en Ásta gekk til ok kysti son sinn ok bauð honum með sér at dveljask ok alt heimult, lǫnd ok lið, er hon mætti veita honum. Óláfr konungr þakkaði henni vel orð sín. Hon tók í hönd honum ok leiddi hann eptir 20
 sér í stofuna ok til hásætis. Sigurðr konungr fekk menn til at varðveita klæðnað þeira ok gefa korn hestum þeira, en hann gekk til hásætis síns, ok var sú veizla gǫr með inu mesta kappi.

1. *Overskr. fra J2, J3, 18 (Veizlan); mgl. K, 70.* 7—8. hest sinn: *omv. J.* 8. Hann: ok *J.* verk-: *ul. J.* tók: *ul. J.* 9. búna—riðu: *buinna at riða J.* 9—10. En—riðu: ok þá ær hann ræið *J.* 10. fyrir stofuna: *ul. J.* 10—11. hann—hvar: at *J.* 12. Óláfs kgs: *ul. J.* hann—ok: með ræið *olafr konungr uip J.* 13. með—búnir: *ul. J.* þá: þar *J.* 14. kgr: þægar *tf. J.* 15. ok—hans: *ul. J.* 16. honum: *ul. J.* Ásta: móðir(!) *tf. J.* 17—18. með—ok(1): *ul. J.* 18. er: þat ær *J.* 20—21. eptir sér: inn *J.* 22. varðveita klæðnað: taka við klæðum *J.*

K. 35. Málstefna Óláfs konungs ok Sigurðar konungs.

[ÓH (Fms.) k. 48, (Flat.) k. 34; jfr. ÓH (49) k. 23; Fsk. k. 90; Tjodrek k. 15.]

En er Óláfr konungr hafði þar eigi lengi verit, 1015
þá var þat einn hvern dag, at hann heimti til tals
5 við sik ok á málstefnu Sigurð konung, mág sinn, ok
Astu, móður sína, ok Hrana. fóstura sinn. Þá tók
Óláfr konungr til máls: »svá er, segir hann, sem yðr
er kunnigt, at ek em kominn hingat til landz ok verit
áðr langa hrið utan landz: hefi ek ok minir menn
10 haft þat einu alla þessa stund til framflutningar oss,
er vér höfum sótt í hernaði, ok í mörgum stöðum
orðit til at hætta bæði lífi ok sálu: hefir margr maðr 0 32
fyrir oss, sá er saklauss hefir verit, orðit at láta féit,
en sumir lífit með, en yfir þeim eignum sitja útlendir H 34
15 menn, er átti minn faðir ok hans faðir ok hverr eptir
annan várra frænda, ok em ek óðalborinn til. Ok
láta þeir sér eigi þat einhlítt, heldr hafa þeir undir
sik tekit eigur allra várra frænda, er at langfæðga-tali
erum komnir frá Haraldi inum hárfagra: miðla þeir
20 sumum lítit af, en sumum með öllu ekki. Nú skal U 240
því upp lúka fyrir yðr, er mér hefir mjök lengi í
skapi verit, at ek ætla at heimta fœðurarf minn, ok

1—2. *Overskr. fra 18, J2, J3; tala olafs konungs J.* 3. En: Þa J. verit: dualz J. 4. þá: ul. J. til tals: a stefnur J og ul. del folg.: ok á málst. 5. konung: ul. J. 7. til máls: sua til orða J. 10. einu: eina 18, 70, J2, J3, J. oss: ul. J. 11. i(2): ul. J. 12. bæði: ul. J. lífi: uarv tf. J. 13. fyrir oss: efter láta J. sá—verit: ul. J. 14. eignum: ær atti faðir minn tf. J. 15—16. er—frænda: ok þær enar saumu æignir atti huer uar æpptir annan langfæðga J. 17. láta—sér | eigi: omv. J. 18. at: sál. J; fra K. 18, 70, J2, J3. 19. erum: ero J. komnir: ul. J. 20. skal: ok tf. J. 21. mjök: ul. J. 22. verit: buit J.

mun ek hvárki koma á fund Dana-konungs né Svía-
konungs at biðja þá né einna muna um, þótt þeir
hafi nú um hrið kallat sína eign. þat er var arfr
Haraldz hárfagra: ætla ek heldr, yðr satt til at segja,
at sökja oddi ok eggju frændleifð mína ok kosta þar 5
at allra frænda mínn ok vinnu ok þeira allra, er at
þessu ráði vilja hverfa með mér. Skal ek ok svá
upp hefja þetta tilkall, at annat hvárt skal vera, at ek
skal eignask ríki þat alt til forráða, er þeir feldu frá
Ólaf konung Tryggvason, frænda mínn, eða ek skal 10
hér falla á frændleifð mínni. Nú vænti ek um þik,
Sigurðr mágr, eða aðra þá menn í landinu, er ódal-
bornir eru hér til konungdóms at lögum þeim, er
setti Haraldr hárfagri, þá mun yðr eigi svá mikilla
muna á vant, at þér munið upp hefjask at reka af 15
höndum frænda-skómm þessa, at eigi munuð þér alla
yðr við leggja at efla þann, er forgangs-maðr vill vera
at hefja upp ætt vára. En hvárt sem þér vilið lýsa
nökkurn manndóm um þenna hlut, þá veit ek skap-
lyndi alþýðunnar, at til þess væri öllum titt, at 20
komask undan þrælkan útlendra höfðingja, þegar er
H 35 traust yrði til. Hefi ek fyrir þá sök þetta mál fyrir

1. koma: fara *J.* 3. um hrið: *ul. J.* 4. Haraldz: ens
tf. J. heldr: *ul. J.* 6. allra(1): *ul. J.* þeira allra: *omv.*
J og skr. alla. 7. þessu: þú *J.* ek—svá: *sua ok J.*
8. þetta tilkall: tilkallit *J.* 9. ríki: ríkit *J og har* þat foran
det fölg. er. 10. konung: *ul. J.* Tryggvas. | frænda mínn:
omv. J. eða: ella *tf. J og skr.* skal æk. 11. um þik: af
þér *J.* 12. aðra—landinu: aðrum maunnum þeim *J.*
13. hér: *ul. J.* kgdóms: hér í landinu *tf. J.* er: sém *J.*
14. Haraldr: ænn *tf. J.* 15. á: til *J.* at—munið: æf ær
mægit *J.* 16. höndum: hænndi *J.* frænda: ætar *J.*
munuð: muni *J.* 17. yðr: yðra *mv(!) J.* við: til *J.* at
efla: uip *J.* 18. vára: uar(!) *J.* hvárt: huar *J.* þér:
ær *J.* 19. nökkurn: *ul. J.* 22. yrði: bæri *J.* ek: *ul. J.*

engan mann borit fyrr en þik, at ek veit, at þú ert
maðr vitr ok kant góða forsjá til þess, hvernug reisa
skal frá uphafi þessa ætlan. hvárt þat skal fyrst
ræða af hljóði fyrir nokkurum mönnum, eða skal þat
5 bera þegar í fjölmæli fyrir alþýðu; hefi ek nú nokkut
roðit tónn á þeim, er ek tók höndum Hákon jarl, ok
er hann nú ór landi stokkinn ok gaf hann mér með
svardögum þann hluta ríkis. er hann átti áðr. Nú
ætla ek oss munu léttara falla at eiga um við Svein
10 jarl einn saman. heldr en þá, at þeir væri báðir til
landvarnar. Sigurðr konungr svarar nú: »eigi býr
þér lítit í skapi, Óláfr konungr: er þessi ætlan meirr
af kappi en forsjá, at því sem ek virði, enda er þess
ván, at langt myni í milli vera lítilmenzku minnar
15 ok áhuga þess ins mikla, er þú munt hafa: þvíat þá U 241
er þú vart lítt af barnaldri kominn, vartu þegar fullr
af kappi ok ójafnaði í öllu því, er þú máttir: ertu nú
ok reyndr mjök í orrostum ok samit þik eptir sið-
venju útlendra höfðingja. Nú veit ek, at svá fremmi
20 munt þú þetta hafa upp tekit, at ekki mun tjá at
letja þik: er ok várkunn á, at slíkir hlutir liggi í O 33

1. fyrr en: næma *J.* 2. maðr vitr: *omv. J.* góða:
ul. J. þess: *ul. J.* 3. frá uphafi: *ul. J.* ætlan: rapa
giorð *J.* fyrst: *ul. J.* 4. ræða: tala *J.* þat: *ul. J.*
5. þegar: *ul. J.* nú: *ok J.* 6. höndum | H. j.: *omv. J.*
ok: *ul. J.* 7. nú: *ul. J.* 9. oss munu: at os muni *J.* um:
ul. J. 10. jarl: *ul. J.* heldr... þá, at: *ul. J.* 11. land-
varnar: *herefter kap. i J. med overskr.:* Sigurðr konungr suaraðe.
svarar nú: suaraði sua *J.* býr: ær *J.* 12. Ól. kgr: *ok J.*
ætlan: *firi ætlan þin J.* 15. þess: þins *J.* mikla: þæss *tf.*
J. munt: nu *tf. J.* 16. er—lítt: munnt þu hafa uerit lítit
J. af: a(!) *J.* barn-: barnns- *J.* kominn: *ul. J.* vartu
þegar: uart þu *J.* 17. ok—máttir: *ul. J.* 17—18. ertu—
mjök: æn nu ært þu reyndr *J.* 18—19. siðvenju: siðum *J.*
19. fremmi: fræmi *J.* 20. munt þú: munntu *J.* hafa upp:
omv. J. tekit: borit *J.* tjá: tóa *J.* 21. slíkir hlutir: slíki *J.*

miklu rúmi þeim, er nokkurir eru kappsmenn, er öll ætt Haraldz hárfagra ok konungdómr fellr niðr. En í engum heitum vil ek bindask, fyrr en ek veit ætlan eða tiltekju annarra konunga á Uplöndum; en vel hefir þú þat gort, er þú lézt mik fyrr vita þessa ætlan, 5 en þú bærir þat í hámaeli fyrir alþýðu; heita vil ek þér umsýslu minni við konunga ok svá við aðra höfðingja eða annat landz-fólk; svá skal þér, Óláfr konungr, heimult fé mitt til styrks þér. En svá fremmi

H 36 vil ek, at vér berim þetta fyrir alþýðu, er ek sé, at 10 nokkur framkvæmd mætti at verða eða nokkurr styrkr fæsk til þessa stórræðis, fyrir því at svá skaltu til ætla, at mikit er í fang tekit, ef þú vilt kappi deila við Óláf Svía-konung ok við Knút, er nú er bæði konungr í Englandi ok Danmörk, ok mun rammar skorður 15 þurfa við at reisa, ef hlýða skal. En ekki þykki mér ólíkligt, at þér verði gott til liðs, þvíat alþýðan er gjörn til nýjungarinnar: fór svá fyrr, er Óláfr konungr Tryggvason kom til landz, at allir urðu því fegnir, ok naut hann þó eigi lengi konungdómsins. 20

1. nokkurir—kappsmenn: nakuat skaplynnði hafa *J.*
 2. Haraldz: æns *tf. J.* 4. -tekju: tækjur *J.* kga á Upl.:
 upplænninga *J.* 7. svá við: *ul. J.* aðra: landz *tf. J.*
 8. annat: *ul. J og skr. -folkit.* þér: ok *tf. J.* 8—9. Ól.
 kgr: *ul. J.* 9. til—þér: þér til styrktar *J.* fremmi: *sál.*
 18, *J2* (frammi 70); fremi *K, J.* 11. mætti: ma *J.* 11—
 12. eða—stórræðis: *ul. J.* 13. tekit: tækiz *J.* 14—15. bæði
 kgr: *omv. J.* 15. ok(1): i *tf. 18, 70.* skorður: mun *tf.(!)*
J. 16. reisa: sætia *J;* hermed *beg. 325, IX, 2 (= 325,*
VIII, 1); af det første blad er den nederste halvdel bortskuren.
 18. fór—fyrr: sua for ok þa *J.* svá: *ul.(?) 325.* 18—19. kgr:
ul. J, 325. 19. landz: rikis *J;* noregs *325.* at: þa *J.*
 allir urðu því: *omv. J.* 20. eigi lengi: skamma stund *J*
 kgdómsins: herafter *kap.inddel. i J med overskr.: fra ordum*
astu. i 325 med overskr.: fra astu drottningr.

Þá er svá var komit ræðunni, tók Ásta til orða:
 »svá er mér um gefit, sonr minn, at ek em þér fegin
 orðin, ok því fegnust, at þinn þroski mætti mestr
 verða; vil ek til þess engi hlut spara, þann er ek
 5 á kosti; en hér er litt til ráða-stoða at sjá, er ek em;
 en heldr vilda ek, þótt því væri at skipta, at þú yrðir
 yfirkonungr í Nóregi, þótt þú lifðir eigi lengr í kon-
 ungdóminum en Óláfr Tryggvason. heldr en hitt, at
 þú værir eigi meiri konungr en Sigurðr sýr ok yrðir
 10 ellidaudr«. Ok eptir þessi orð slitu þeir málstefn-
 unni. Dvalðisk Óláfr konungr þar um hrið með öllu
 liði sínu. Sigurðr konungr veitti þeim annan hvern
 dag at borðhaldi fiska ok mjólk, en annan hvern slátr U 242
 ok mungát.

15 **K. 36.** Frá Uplendinga-konungum.

[ÓH (*Fms.*) k. 50, (*Flat.*) k. 35; ÓH (49) k. 24.]

Í þenna tíma váru margir Uplendinga-konungar, 1015
 þeir er fyrir fylkjum réðu, ok váru þeir flestir komnir
 af ætt Haraldz ins hárfagra. Fyrir Heiðmörk réðu ii.
 bræðr, Hrærekr ok Hringr, en í Guðbrandzdölum H 37

1. Þá—Ásta: Asta tok þa *J.* 2. sonr: son *J.* 70; syn 325; *fork. de øvrr.* 3—4. mestr verða: vaxa 325. 4. vil: uillda *J.* engi: ænguan *J.* 5. en—em: *ul. J.* 6. en: ok *J.* heldr | vilda ek: *omv. J.* þótt: æf *J.* skipta: uælia *J.* 7. þótt: þo at *J.* 325. 8—9. heldr—værir: æn þu urþir *J.* 9. yrðir: þu *tf. J.* 10. Ok—orð: þa *J.* þeir: þa *J.* 10—11. -stefnunni: stefnuna *J.* 325. 11. kgr: *ul. J.* 325. 12—13. annan—dag | at borðhaldi: *omv. J.* og *ul.* hvern. 13. fiska . . . mjólk: *omv. J.* hvern: *ul. J.*; dag *tf.* 325. 15. *Overskr. fra* 18. J2 (Um—kg). J3. *J.*; tala sigrdrar konungs 325. 16. Í—kgr: Margir uoru konungar a upplaunndum *J.* 17. fyrir: *ul. J.* 325. fyrir fylkjum | réðu: *omv. J.* váru þeir: *ul. J.* komnir: *ul. J.* 18—19. ii. bræðr: *omv. J.* 325. Hrærekr ok: hætt annar hrørækr ænn annar *J.*

Guðrøðr. Konungr var ok á Raumaríki. Einn konungr var ok sá, er hafði Þótn ok Haðaland: á Valdresi var ok konungr. Sigurðr konungr sýr átti stefnula-
 lag við fylkis-konunga uppi á Haðalandi, ok var á þeirri stefnu Óláfr Haraldzson. Þá bar Sigurðr upp 5
 fyrir fylkis-konunga, þá sem hann hafði stefnula-
 gort, ráða-stofnan Óláfs mágs síns ok biðr þá styrks
 bæði at liði ok ráðum ok samþykki, telr þá upp, hver
 nauðsyn þeim var á, at reka af höndum þat undir-
 brot, er Danir ok Svíar hafa þá undir lagt, segir, at 10
 nú mun til verða sá maðr, er fyrir mun ganga í þessu
 ráði, telr þá upp mörg snilldar-verk, þau er Óláfr
 konungr hefir gort í ferðum sínum ok hernaði. Þá
 segir Hrørekr konungr: »satt er þat, at mjök er niðr
 fallit ríki Haraldz konungs ins hárfagra, er engi hans 15
 0 34 ættmaðr er yfirkonungr í Nóregi. Nú hafa menn hér
 í landi ýmiss við freistat. Var Hákon Aðalsteins-
 fóstri konungr, ok unðu allir því vel; en er Gunn-
 hildar-synir réðu fyrir landi, þá varð öllum leitt þeira
 ofríki ok ójafnaðr, at heldr vildu menn hafa útlenda 20

1. Guðrøðr: *konungr* *tf.* 325. 1—2. var—Þótn: á ran-
 ríki uar iarll(!) sa ær hafði þiottu(!) *J.* Einn—sá: þa var
 ein konungr sa 325. 3. kgr(2): *ul. J.* 4. -lag: *ul. J.* fylkis-:
ul. J = l. 6. 5. Óláfr: *konvng* *tf.* 325. Haraldzson: *kon-*
ungr J. Sigurðr: *konungr tf.* 325. 6—7. þá--gort: *ul. J.*
 7. -stofnan: *gerþir J.* styrks: *styrktar* 325. 8. bæði: *ul.*
J. ráðum—samþykki: *radagerþum J.* telr þá: *Tekr (tec*
18) hann þat 325. þá: *ul. J.* 9. var: *ær J.* 10. er:
lakune i 325. þá: *þ J.* 11—12. nú—ráði: *uærþa mun til*
maðrinn fyri at bæitaz J. 13. ok hernaði: *ul. J.* 14. segir:
suað J. 15. fallit ríki: *fallin ætt J.* kgs: *ul. J.* engi:
ær tf. J. 16. ættmaðr: *ætt manna J.* er: *ul. J.* 16—
 17. hér í landi | ýmiss—freistat: *omv. J.* 18—19. en—fyrir
 epptir þat ræðv *gunnhildar synir J.* 19. öllum: *maunum*
sea tf. J. 20. ok ójafnaðr: *ul. J.* heldr—menn: *þeir uilldu*
hælldr J.

konunga yfir sér ok vera sjálfráðari, þviat útlendir
 höfðingjar váru þeim jafnan fjarri ok vönduðu litt
 um siðu manna, höfðu slíkan skatt af landi. sem þeir
 skildu sér. en er þeir urðu ósáttir, Haraldr Dana-kon-
 5 ungr ok Hákon jarl. þá herjuðu Jómsvikingar í Nóreg:
 þá réðsk í móti þeim allr múgr ok margmenni ok
 hratt þeim ófriði af sér: eggjuðu menn þá til þess
 Hákon jarl, at halda landi fyrir Dana-konungi ok verja
 oddi ok eggju; en er hann þóttisk fullkominn til ríkis
 10 af styrk landz-manna, þá gerðisk hann svá harðr ok
 frekr við landz-fólkit, at menn þöldu honum eigi. ok H 38
U 243
 drápu Þrændir sjálfir hann ok hófu þá til ríkis Óláfr
 Tryggvason, er óðalborinn var til konungdóms ok fyrir
 allra hluta sakir vel til höfðingja fallinn: geystisk at
 15 því allr landz-múgr at vilja hann hafa at konungi
 yfir sér ok reisa þá upp af nýju þat ríki. er eignazk
 hafði Haraldr inn hárfagri. En er Óláfr þóttisk full-
 kominn at ríki. þá var fyrir honum engi maðr sjálf-
 ráði; gekk hann við freku at við oss smákonungana
 20 at heimta undir sik þær skyldir allar, er Haraldr inn

1. kga: haupingia(!) J. -ráðari: -ráði J. 2. höfðingjar:
 konungar J. jafnan: ul. J. fjarri: sál. J2, J3; fiarran (ditto gr.
 i K-mbr.) K, 18, 70; fiarlægir J. 3. um: ul. J. höfðu:
 beg. 325 igen. skatt: hlut J. 4—5. Dana-kgr: konungr
 gorms.s. 325. 6. þá: ok J; en þá 325. réðsk: reis J. 325.
 margmenni: mannmærgi J. 7. bratt: rvndv 325. 8. Dana-
 ul. K. 8—9. ok—eggju: ul. J. 9. en: Oc J. 10—11. ok
 frekr: ul. J. 11. landz-fólkit: mænn J. menn: ul. J.
 þöldu honum | eigi: omv. J. 12. Þr. sjálfir: omv. J. ok:
 en J. þá: þar J. 15. landz-: ul. J. hafa—kgi: ul.
 J. at kgi: til hofþingia 325. 16—17. ok—hárfagri: ul.
 J. eignazk³ | hafði² | H.—hárf.¹: omv. 325. 17. þóttisk:
 konungr uar J. 18. at ríki: i rikinu J; ið 325. fyrir hon-
 um | engi maðr: omv. J. 19. við(1): með 325. við(1)—at:
 með ofriki J. -kgana: konunga J. 325. 20. þær skyldir
 allar: omv. J.

hárfagri hafði hér tekit, ok enn sumt frekara, en at
 siðr váru menn fyrir honum sjálfráða, at engi réð,
 á hværn guð trúa skyldi. En er hann var frá landi
 tekinn, þá hófum vér nú haldit vináttu við Dana-
 konung, ok hófum vér at honum traust mikit haft um 5
 alla hluti, er vér þurfum at krefja, en sjálfræði ok
 hóglifi innanlandz ok ekki ofríki. Nú er þat at segja
 frá minn skaplyndi, at ek uni vel við svá búit: veit
 ek eigi þat, þótt minn frændi sé konungr yfir landi,
 hvárt batna skal við þat minn réttir nokkut, en ella 10
 mun ek engan hlut eiga í þessarri ráðagörð. Þá
 mælti Hringr, bróðir hans: birta mun ek mitt skap-
 lyndi: betra þykki mér, þótt ek hafa it sama ríki ok
 eignir, at minn frændi sé konungr yfir Noregi, heldr
 en útlendir höfðingjar, ok mætti enn vára ætt upp 15
 hefja hér í landi: en þat er mitt hugboð um þenna
 mann, Ólaf, at auðna hans ok hamingja myni ráða,
 hvárt hann skal ríki fá eða eigi: en ef hann verðr
 einvaldz-konungr yfir Noregi, þá mun sá þykkja betr
 hafa, er stærri hluti á til at telja við hann um hans 20
 vináttu. Nú hefir hann í engan stað meira kost en

1. hér: *ul. J.* ok: *ul. J.* frekara: *med fræka- ender første mbr. biad i J. hvorefter J1 igen benyttet (med J3 og J2).* 2.—4. en—nú: En nu hafum uer *J1.* 3. fyrir honum sjálfráða: *omv. 325.* 4. nú: *ul. 325.* 5. vér: haft *J1.* mikit haft: *ul. J1.* haft: *ul. 325.* 6. er—en: ok *J1.* 6—7. ok—ofríki: En at siðr uarv menn fríalsir firi olað konungi at menn ræpu ægi a hværn guð trúa skyldu *J1.* 7. ok: en *325.* 7—8. at segja frá skaplyndi: *omv. 325 (men minn skapl. er her bortrevet).* 8—11. veit—ráðagörð: *ul. J1.* 9. þótt: þó at *325.* 10. batna: *efter réttir 325.* við þat: *ul. 325, der tf. við efter batna; herþá en lakune i 325.* 11. Þá: *her beg. J1 et nyt kap. med overskr.: tala hringr.* 12—13. bróðir—skaplyndi: *ul. J1.* 13. ríki: ríkið *J1.* 14. kgr—Nór., | heldr: *omv. J1.* 15—16. ok—landi: *ul. J1.* 16. en—er: æ(!) þat *J1.* 18. ef: *ul. J1 (ikke J2, J3).* 19. þykkja: þykkiaz *J1.* 20. við hann: *ul. J1.* 21. hann—kost: ok (hann *J3*) ægi mæiri kosti *J1.*

einn hverr várr, en því minna, at vér höfum nokkur H 39
 lönd ok ríki til forráða, en hann hefir allz engi; erum
 vér ok eigi síðr óðalbornir til konungdóms. Nú viljum
 vér gerask svá miklir liðsinnis-menn hans, at unna
 5 honum innar æztu tignar hér í landi ok fylgja þar at
 með öllum várum styrk. Hví myni hann oss þat eigi
 vel launa ok lengi muna með góðu, ef hann er svá
 mikill manndóms-maðr, sem ek hygg ok allir segja? U 244
 Nú munum vér á þá hættu leggja, ef ek skal ráða, at O 35
 10 binda við hann vináttu. Eptir þat stóð upp hverr
 at qðrum ok talaði, ok kom þar niðr, at þess váru
 flestir fúsari at binda félagskap við Óláf konung.
 Hann hét þeim sinni vináttu fullkominni ok réttar-bót,
 ef hann yrði einvaldz-konungr yfir Nóregi. Binda þeir
 15 þá sætt sína með swardögum.

K. 37. Gefit Óláfi konungs-nafn.

[ÓH (Fms.) k. 51, (Flat.) k. 36; ÓH (49) k. 25.]

Eptir þat stefndu konungar þing; þá bar Óláfr
 konungr upp fyrir alþýðu þessa ráðagjörð ok þat til-

1—2. en—engi: *ul. J1*. 3. eigi: *ækki J1; hermed beg. igen 325*. til: *rikis eða tf. 325*. kgdóms: *rikis J1*. 4. liðsinnis-menn: *uinir J1*. unna: *uer unnum J1*. 5. æztu: *mætu J1 (mestu J3, J2)*. 6. með öllum: *ul. J1*. várum: *ul. 325*. myni: *mun J1*. þat: *ul. J1*. 8. manndóms-: *dyrþar J1*. ek—segja: *sagt ær ok æk hyg at sæ J1*. allir segja: *margir kalla 325*. 9—10. at—vináttu: *ul. 325*. 10. hverr: *annarr J1, 325*. 12. félagskap: *felag J1, 325*. konung: *haralldz svn 325; ul. J1*. 14. einvaldz-kgr: *æinualldr J1*. 15. þá—swardögum: *þat suardaugum sinn í millum J1*. 16. *Overskr. fra 18; olaf gefit konungs nafn at vpplendzkvm logvm 325; Olaf haralldsonn tekin til konungs yfir noregi uppi á haðalanndi J1 (J2, J3 ul. yfir—Haðalandi) med störra skrift end sæðranlig og med et stort O; det første bogstav i det følg. kap. A er tegnet meget stort og smukt; alt tyder på, at der i J her har begyndt ligesom et nyt afsnit*. 17—18. Eptir—upp: *Anan dag birti olaf konungr a þingi J1*. 18. kgr: *ul. 325*.

kall, er hann hefir þar til rikis, biðr þá bændr sér viðrtöku til konungs yfir landi, heitr þeim þar í móti lögum fornum ok því, at verja land fyrir útlendum her ok höfðingjum; talar hann um þat langt ok snjalt ok fekk góðan róm at máli sínu. Þá stóðu upp kon- 5 ungar ok töludu annarr at öðrum, ok fluttu allir þetta mál ok ørendi fyrir lýðinum. Varð þat þá at lýkðum, at Óláfi var gefit konungs-nafn yfir landi öllu ok dæmt honum land at uplenzkum lögum.

H 40 **K. 38.** Ferð Óláfs konungs um Uplönd. 10

[*ÓH (Fms.) k. 51, 53, (Flat.) k. 36, 37: Fsk. k. 91.*]

1015 Þá hóf Óláfr konungr upp ferð sína ok lét bjóða upp veizlur fyrir sér, þar sem konungs-bú váru: fór hann fyrst um Haðaland, ok þá sótti hann norðr i Guðbrandzdala; fór þá svá sem Sigurðr sýr hafði getit, at lið dreif til hans svá mart, at hann þóttisk 15 eigi hált þurfa, ok hafði hann þá nær ecc. manna. Þá endusk honum ekki veizlurnar, sem ákveðit var: þvíat þat hefir verit siðvenja, at konungar fóru um Uplönd með lx. manna eða lxx., en aldri meirr en c.

1. hefir: hafði 325. þá bændr: *ul. J1 (i J2, J3)*. 2. landi: *noð 325*. móti: *mot J1, 325*. 3. lögum fornum: *omv. J1*. 4. ok höfðingjum: *ul. 325*. hann: *ul. J1, 325*. 5. ok fekk: fekk hann *J1, 325*. at: *af J1*. máli sínu: *omv. J1, 325*. 5. 6. kgar: *-nir tf. 325*. 6. ok(1)—annarr: *huerr J1*. töludu: *talaði 325*. 7. ok—lýðinum: *ul. 325*. ok ørendi: *ul. J1*. Varð: *Var 325*. 7—8. Varð—var: *ok uar olafi J1*. 10. *Over-skr. fra 18; ingen kap.inddel. i J1, 325*. 11. upp: þegar 325; þegar upp *J1*. bjóða: til sin *tf. J1 (ikke J2, J3)*. 11—12. bjóða upp: *bva 325*. 12. fyrir sér: *ul. J1*. sem: *er 325*. 13. fyrst: *ul. 325*. í: um *J1*. 14. -dala: *-dali 325*. 14—15. S. sýr | hafði getit: *omv. 325 og tf. konungr efter S.; sýr ul. J1*. 15. lið: *ul. J1*. 16. hált: half *J1*; þat *tf. 325*. hann: *ul. J1*. þá nær: þo meirr 325. 17. sem: *herefter iakune i 325*. 18. hefir verit: *uar J1*. 19. lxx.: *siautigi manna J1*. en(2): með *tf. J1*.

manna. Fór konungr skjótt yfir ok var eina nótt í sama stað. En er hann kom norðr til fjallz, þá byrjar hann ferð sína, kœmr norðr um fjallit ok fór til þess, er hann kom norðr af fjallinu. Óláfr konungr kom 5 ofan í Updal ok dvalðisk þar um nótt. Síðan fór hann Updals-skóg ok kom fram í Meðaldal, krafði þar þings ok stefndi þar til sín bóndum. Síðan talaði konungr á þinginu ok krafði bæendr sér viðtöku. U 245 bauð þeim þar í móti rétt ok lög, svá sem boðið hafði Óláfr konungr Tryggvason. Bœendr höfðu engi styrk til þess at halda ósætt við konung, ok lauk svá, at þeir veittu konungi viðtöku ok bundu þat svardögum. En þó höfðu þeir áðr gort njösu ofan í Orkadal ok svá í Skaun ok létu segja um ferð Óláfs 15 konungs alt þat, er þeir vissu af.

K. 39. Útboð um Þrándheim.

H 41

[Jfr. ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37.]

Einarr þambarskelfir átti bú á Húsabæ á Skaun: en er honum kom njösu um farar Óláfs konungs, þá lét hann þegar skera upp heror ok senda iii. vega, 20 stefndi saman þegn ok þræl með alvæpni, ok fylgði þat boði, at þeir skyldu verja land fyrir Óláfi konungi. Orboð fór til Orkadals ok svá til Gaulardals, ok drósk þar alt herr saman.

1. kgr: þa *tf. J.* 3. kœmr: *ul. J1.* fjallit: *herefter nyt kap. i J1. 2: kap. 43.* 3—4. ok—fjallinu: *ul. J1.* 4. Óláfr osv. *findes i J1 som slutn. af kap. 43.* 5. ofan: *líði sinu tf. J1. 7.—15. ok—af: ul. J1: men fortsætter med beg. til kap. 40.* 12. ok bundu: *hermed beg. 325 igen.* 16. *Overskr. fra 18: fra einari 325; mgl. K 70; hele kap. mgl. i J1.* 17. -skelfir: -skelmir 325. átti bú: *ul. 325. át1): oc K. 18. 70, 325; det følgende ord altså et fellesnavn: men se Munch; Norges beskriv s. 82.* 18. farar: *ferð 325.* 19. senda iii. vega: *sendi fiogvrra vegna 325.* 20. þræl: *þræli 325.* 21. skyldu: *skyldi 325.*

K. 40. Ferð Óláfs konungs í Þrándheim.

[ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37; Fsk. k. 91.]

0 36₁₀
1015

Óláfr konungr fór með liði sínu ofan til Orkadals, fór hann allspakliga ok með friði. En er hann kom út á Grjótar, mætti hann þar bóanda-samnaði, ok hófðu þeir meirr en dec. manna: fylkði þá kon- 5 ungr liði sínu, þviat hann hugði, at bæendr myndi berjask vilja. En er bæendr sá þat, þá tóku þeir at fylkja ok varð þeim alt ómjúkara, þviat áðr var ekki um ráðit, hverr hófðingi skyldi vera fyrir þeim. En er Óláfr konungr sá þat, at bøndum tóksk ógreitt, 10 þá sendi hann til þeira Þóri Guðbrandzson, en er hann kom, segir Þórir, at Óláfr konungr vill ekki berjask við þá; hann nefndi xii. menn, þá er ágætastir váru í þeira flokki, at koma til fundar við Óláf konung. En bæendr þekðusk þat ok ganga fram yfir egg 15 nokkura, er þar verðr, þar til er stóð fylking konungs. Þá mælti Óláfr konungr: þér bæendr hafið nú vel gort, er ek á kost at tala við yðr, þviat ek vil

H 42 þat yðr segja um ørendi mitt hingat til Þrándheims. —

U 246 þat er í uphafi, at ek veit, at þér hafið áðr spurt, at 20 vér Hákon jarl fundumk í sumar, ok lauk svá várum

1. *Overskr. fra 18; fra olafi konungi 325; mgl. K. 70; ingen kap. J1 (se anm. til 565-15).* 2. Óláfr—sínu: ok for sua J1. 2—3. Orkadals: oc *tf.* 325. 3—59. fór—irði: hann att þing við þonndr ok bæiddi at þeir laundu við honom taka margir meun uaelltu konungi þar goðar viðtakur en sumir mælltu i moti sumir flyðu unndan (*kap. slúning*) J1. 3. En: oc 325. 4. þar bóanda-samnaði: þá bónda samnaðinvm 325. 5—6. fylkði þá | kgr: *omv.* 325. 7. þeir: oc *tf.* 325. 10. bøndum: bæendvm 325. 12. segir: sagði 325. Óláfr: *ul.* 325. 13. hann. konungr 325 (*altsá direkte tale*). nefndi: til *tf.* 325. 14—15. fundar—konung: tals við sik 325. 15. ganga: gengv 325. 16. er(2): sem 18, 70. 16—17. fylking kgs: konungs fylkingín 325. 19. þat yðr: *omv.* 325. 20. áðr: *ul.* 325. 21. fundumk: fundumz K; fvndvz(!) 335.

skiptum, at hann gaf mér ríki þat alt, er hann átti
 hér í Þrándheimi, en þat er, sem þér vituð. Ork-
 dælafylki ok Gauldælafylki ok Strindafylki ok Eyna-
 fylki: en ek hefi hér vitnis-menn, þá er þar váru
 5 ok handsal okkat jarls sá ok heyrðu orð ok eiða ok
 allan skildaga, er jarl veitti mér; vil ek yðr lög bjóða
 ok frið, eptir því sem fyrir mér bauð Óláfr konungr
 Tryggvason. Hann talaði langt ok snjalt, ok kom þar
 at lokum, at hann bauð bóndum ii. kosti. þann annan.
 10 at ganga til handa honum ok veita honum hlýðni, sá
 var annarr at halda þá við hann orrostu. Síðan fóru
 bændr aptr til liðs síns ok sögðu sín ørendi, leituðu
 þá ráðs við alt fólkit, hvern þeir skyldu af taka. En
 þótt þeir kærði þetta um hrið milli sín, þá kuru þeir
 15 þat af, at ganga til handa konungi; var þat þá eiðum
 bundit af hendi bónda. Skipaði konungr þá ferð sína,
 ok gerðu bændr veizlur í móti honum. Fór konungr
 þá út til sjávar ok ræðr sér þar til skipa: hann hafði
 langskip, xx.-sessu, af Gelmini frá Gunnars: annat
 20 skip, xx.-sessu, hafði hann af Viggjum frá Loðins;
 iii. skip, tvítugsessu, hafði hann af Qngrum í Nesi;
 þann bœ hafði átt Hákon jarl, en þar réð fyrir ár-

2—3. Orkdælafylki: hermed slutter det første blad i 325.
 IX; et par bogstavlævnninger og et oc ses dog endnu af næste
 (sidste) linje. 3—4. ok(2)—Eynafylki: ok Strindafylki ok
 strind K; strind ok strindafylki 18. 70; her foreligger en
 fejl, der vistnok rigtig er rettet i Ungers udg., således som
 teksten ovenfor er; strind i K er vistnok en fejllæsning f. eynaf.
 Til støtte for læsemåden kan anføres, at i Olafs s. helga (1853)
 indskydes i det stykke, der svarer til JIs kap.-slutning, jfr. orf.
 anm. til 573—593, følgende: (... taka). let þa fram bera vitni
 þau er ngr haufðv verit. þa er Hacon iarll hafði Olaf latit hafa
 með swardaugum þann luta lanz er hann atti oc fyrr hafði haft
 oc att Eiricr iarll. þat voro iii. fylki i þrandheimi: Oredøla fylki.
 Gauldøla fylki. Strinda fylki. Eyna fylki. (Margir osv.); dette
 stykke er rimelig hæntet fra Kringla.

maðr sá, er Bárðr hvíti er nefndr. Konungr hafði skútur iii. eða v.: fór hann ok skyndiliga ok helt inn eptir firði.

H 43

K. 41. Ferð Sveins jarls.

[*ÓH (Fms.) k. 53. (Flat.) k. 36 fin., 37; Fsk. k. 91.*]

Sveinn jarl var þá inn í Þrándheimi at Stein-
kerum ok lét þar búa til jóla-veizlu: þar var kaup-
staðr. Einarr þambarskelfir spurði, at Orkdælar höfðu
gengit til handa Óláfi konungi: þá sendi hann njösn-
armenn til Sveins jarls: fóru þeir fyrst til Niðaróss
ok tóku þar róðrar-skútu, er Einarr átti: þeir fóru síðan 10
inn eptir firði ok kómu einn dag síðarla inn til Stein-
kera ok báru þessi ørendi jarli ok segja alt um ferð
Óláfs konungs. Jarl átti langskip, er flaut tjaldat fyrir
býnum; lét hann þegar um kveldit flytja á skipit
U 247 lausafé sitt ok klæðnað manna ok drykk ok vist, svá 15
sem skipit tók við, ok røru út þegar um nóttina ok
kómu í lýsing í Skarnsund. Þar sá þeir Ólaf kon-
ung róa útan eptir firði með lið sitt: snýr jarl þá at
landi inn fyrir Masarvik, — þar var þykk skógr: þeir
lögðu svá nær berginu, at lauf ok limar tóku út yfir 20

4. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra sveini iarli J1 (følger efter flyðu unndan. orf. anm. til 57₃—59₃).* 5. Sveinn jarl... þá *omv. J1.* 6—7. þar—kaupstaðr: *ul. J1.* 7. þambar-: þamba-
J1. -skelfir: þá ær hann *tf. J1.* 7—12. at—alt: til ferða
olafs konungs for up i gaulardall með huskalla sina enn læt
bera niosn sveini iarli *J1.* 12. ferð: ferpir *J1.* 13—
14. Jarl—hann: Iarlinn læt *J1.* 14. skipit: skip *J1.*
15. manna ok: *ul. J1.* svá: *ul. J1.* 16. skipit... við: *omv.*
J1. ok(1): *ul. J1.* 17. í(2): ut i *J1.* Skarn-: *sál. K. J3*
(karn- 18, J2, 70); karm- *J1.* 17—18. þar—snýr: Olafur kon-
ungr hafði raþit ser til skipa vt i orkadall tok þar buanda
faur ok hafði .v. skip hellt þegar inn æptir(!) firpi. (*lífr. foreg.*
kap.slutn.) þá snøri *J1.* 18. þá: *ul. J1.* 19. var: ær *J1.*
19—20. þeir lögðu: *omv. J1.* 20. lauf—limar: limarnar *J1.*

skipit. Þá hjoggu þeir stór tré ok settu alt á útbörða í sjá ofan, svá at ekki sá skipit fyrir laufinu, ok var eigi alljóst orðit, þá er konungr røri inn um þá. Logn var veðrs; røri konungr inn um eyna; en er s sýn fal milli þeira, røri jarl út á fjörð ok alt út á Frostu, lögðu þar at landi; þar var hans ríki.

K. 42. Ráðagörð Sveins jarls ok Einars. H 44

[ÓH (Fms.) k. 53. (Flut.) k. 37; jfr. Fsk. k. 92.]

Sveinn jarl sendi menn út í Gaulardal eftir 1015 Einari mági sínum: en er Einarr kom til jarls, þá segir jarl honum alt um skipti þeira Óláfs konungs ok svá þat, at hann vill liði samna ok fara á fund Óláfs konungs ok berjask við hann. Einarr svarar svá: »vér skolum fara ráðum með, halda til njósn, hvat Óláfr konungr ætlask fyrir: látum þat eitt til 15 vár spyrja, at vér sém kyrrir, kann þá vera, ef hann spyr eigi liðsamnað várn, at hann setisk inn 0 37 at Steinkerum um jólin, þvíat þar er nú vel fyrir búit. En ef hann spyr, at vér höfum liðsamnað, þá mun hann stefna þegar út ór firði, ok höfum vér 20 hans þá ekki. Svá var gert, sem Einarr mælti: fór jarl á veizlur upp í Stjóradal til bónda. Óláfr kon-

2. sjá: sœ J1. 2—3. ok—þá(2): ul. J1. 4. røri kgr: ær konungr reyri J1. 5. sýn fal: omv. J1. þeira: ul. J1. fjörð: fiorþin J1. á(2): til J1. 6. lögðu þar: þar lagði hann J1. 7. Overskr. fra 18; mgl K. 70; ingen kap.inddel J1. 8. út: inn J1. 10. honum: æinari J1. 11. svá: ul. J1. 11—12. fara—hann: beriaz uip olaf konung J1. 12—13. svarar svá: s J1. 13. ráðum með: með rapum at .j. (oc J2, J3) J1. til njósn: niosnum til J1. 14. kgr: ul. J1. ætlask fyrir: ætlar J1. látum: lata hann J1. 15—16. ef—várn: ul. J1. 17—18. vel—búit: iola uæitzla buin J1. 18. at—höfum: uarnn J1. 19. stefna þegar: omv. J1. ór: æpptir J1. 20. mælti: uilldi J1. fór: þa tf. J1. 21. upp: um J1. Stjóradal: herefter kap.inddel. i J1 med overskr.: fra olafi konungi. til bónda: ul. J1

ungr, þá er hann kom til Steinkera, tók hann upp
 veizluna ok lét bera á skip sín ok aflaði til byrðinga
 ok hafði með sér bæði vist ok drykk ok bjósk í
 brot sem skyndiligast ok helt út alt til Niðaróss; þar
 hafði Óláfr konungr Tryggvason látit efna til kaup- 5
 staðar, sem fyrr var ritit. En er Eiríkr jarl kom til p. 1, 383
 landz, þá efldi hann á Hlōðum, þar sem faðir hans
 hafði hofuðbœ sinn látit vera: en hann órækði hús
 þau, er Óláfr hafði látit gera við Nið: vāru þau þā
 niðr fallin sum, en sum stóðu ok vāru heldr óbyggvi- 10
 U 248 lig. Óláfr konungr helt skipum sínum upp í Nið:
 lét hann þar þegar búask um í þeim húsum, er upp
 H 45 stóðu, en reisa upp þau, er niðr vāru fallin, ok hafði
 þar at fjōlda mannz: lét ok þā flytja upp í húsin
 bæði drykkinn ok vistina ok ætlaði þar at sitja um 15
 jōlin. En er þat spurði Sveinn jarl ok Einarr, þā
 gera þeir ráð sín í oðrum stað.

K. 43. Frá Sigvati skáld.

[ÓH (Fms.) k. 52, (Flat.) k. 36; jfr. Íslb. k. 1 fln.]

0 35_{2c} Þórðr Sigvalda-skáld hét maðr islenzkr; hann
 hafði verit lengi með Sigvalda jarli ok síðan með 20

4. brot: brat J1. alt: ul. J1. 5. kgr: ul. J1. efna:
 æfla J1. 6. sem—ritit: ok husa konungs garð æn
 aðr var æin bōli i niþarnæsi J1; rit skr. K, ritat 18.
 70. jarl: ul. J1. 7. á: at J1. 8. hofuðbœ sinn | látit
 vera: omv. J1. órækði: røkdi ækki J1. 8—9 hús þau:
 omv. J1. 9. Óláfr—Nið: uip nið stóðu J1. 10. heldr: ul.
 J1. 11. kgr: hafðe tf.(!) J1 (mgl J3. J2). 12. hann ul. J1.
 búask um: omv. J1. 12—13. upp stóðu: vppi varv J1.
 13. niðr vāru: apr uoru niþr J1. 13—14. ok—mannz: ul.
 J1. 14. ok þā: omv. J1. 15. bæði: ul. J1. 16. spurði:
 spyr J1. 17. gera—stað: ul. J1 og fortsætter umiddelbart
 med kapitel 44. 18. Overskr. fra 18. J1, hvor kap. står
 efter fjallit s. 56, l. 3. jfr. anm. 19—62. Sigvalda-skáld—
 konung: skáld sigvalda son uar með olafi konungi þā J1.

Þorkatli háva, bróður jarls, en eptir fall jarls þá var
 Þórðr kaupmaðr. Hann hitti Ólaf konung, er hann c. 1013
 var í vestrvíking, ok gerðisk hans maðr ok fylgði
 honum síðan; var hann þá með konungi, er þetta
 5 var tíðenda. Sigvatr var son Þórðar; hann var at
 fóstri með Þorkatli at Apavatni. En er hann var
 nálíga vaxinn maðr, þá fór hann útan af landi með 1015
 kaupmönnum, ok kom skip þat umíhaustit til Þránd-
 heims, ok vistuðusk þeir menn í heraði. Þann sama
 10 vetr kom Óláfr konungr í Þrándheim, svá sem nú
 var ritit. En er Sigvatr spurði, at Þórðr, faðir hans,
 var þar með konungi, þá fór Sigvatr til konungs,
 hitti Þórð, fōður sinn, ok dvalðisk þar um hrið.
 Sigvatr var snimma skáld gott; hann hafði ort kvæði
 15 um Ólaf konung ok bauð konungi at hlýða. Kon-
 ungr segir, at hann vill ekki yrkja láta um sik, segir,
 at hann kann ekki at heyra skáldskap; þá kvað Sig-
 vatr:

34. Hlýð mínum brag, meiðir
 20 myrkblás, þvít kank yrkja,
 alltígin — mátt eiga
 4 eitt skald — drasils tjalda;
 þótt ǫllungis allra,
 allvaldr, lofi skalda,
 25 þér fæk hróðrs at hvóru
 8 hlit, annarra nitið.

H 46

3. vestrvíking: hernaði *J1*. 3—5. ok(1)—tíðenda: *ul. J1*.
 5. var(2): hæt *J1*. 6. með þorkatli: *ul. J1*. 6—15. hann—
 hlýða: sikhvatr kom í noreg a fund olafs konungs ok bauð at
 fora honom quæði *J1*. 11. ritit: rit *K*; ritat 18, 70.
 14. snimma: snemma *K*. 18, 70. 16—18. ekki—Sigvatr:
 æigi hlýða hann quæð þo visv *J1*.

19—26. 34. *visa*. 2. þvít: þviat *alle*. kank: *sál. K*. 70;
 ek kann *J1*. 3. mátt: mattu *alle*. 6. lofi: lofan *J1*. 7. fæk
 hróðrs: ber æk hrodr *J1* (fæ ek *skr. K*. 18, 70). *Jfr. K. Gísla-*
son: Udvalg 35, 169—71.

enn af ganga, engjar,
s ek hef sjalfr krafit, halfa.

K. 44. Frá Sveini jarli.

H 47

[ÓH (*Fms.*) k. 53, (*Flat.*) k. 37; *Fsk.* k. 92.]

Sveinn jarl ok þeir Einarr þambarskelfir drógu 037,
5 saman her mikinn ok fóru út til Gaulardals it øfra
ok stefna út til Niðaróss ok höfðu nær xx. hundruð
manna. Menn Óláfs konungs váru út á Gaularási ok
heldu hestvörð: þeir urðu varir við, er herrinn fór
ofan ór Gaulardal ok báru þá konungi njósn um mið-
10 nætti. Stóð Óláfr konungr þegar upp ok lét vekja
liðit, gengu þeir þegar á skip ok báru út öll klæði
sín ok vápn ok þat alt. er þeir gátu með komizk,
røru þá út ór ánni: kom þá jamskjótt jarls-liðit til
bæjarins: tóku þeir þá jóla-vistina alla, en brendu
15 húsin öll. Fór Óláfr konungr út eptir firði til Orka-
dals ok gekk þar af skipum; fór þá upp um Orkadál
alt til fjallz ok austr yfir fjall til Dala. Frá þessu
er sagt, at Sveinn jarl brendi bæ í Niðarósi, í flokki
þeim, er ortr er um Klæng Brúsason:

7. af ganga: *sal. J1*; ofganga *K*; oflanga *1S. 70.* engjar: *sál. Fms. IV. 91*; engi *J1*; engan *de ørr.* s. hef: hefi *alle.* sjalfr: sialf *J1.* *Jfr. K. Gísl. Udralg 35. 171. 230.* halfa: *herþá følger: Ol. kgr osv., s. 56, l. 4.*

3. Overskr. fra *18*; *mgl. K. 70*; ingen kap.inndel. i *J1*, der fortsætter kapitel 42 umiddelbart, se anm. til 617. 4—5. Sveinn — fóru: samna þeir liði ok fara *J1.* 7. út: ok *J1.* 8. er: at *J1.* 9. ofan ór: ut um *J1.* kgi njósn: *omv J1.* 10. Óláfr: *ul. J1.* þegar upp: *omv. J1.* 11. þeir: *ul. J1.* öll: *ul. J1.* 12. ok (2) — komizk: *ul. J1.* 13. røru: *roa J1.* jamskjótt jarls-liðit: iarlis-ins lið iafnskiott *J1.* 14. bæjarins: biorins (by- *J3*) *J1* (þoarins *J2*). en: ok *J1.* 15. öll: *ul. J1.* Fór: þá *tf. J1.* firði: firþinum *J1.* 16. um Orkadál: eptr (!) dalnum *J1.* 17. fjall: fiallit *J1.* 17—18. Frá—Niðarósi: Sua sægir klængr þrunason *J1.* 19. ortr — Brúsason: hann orti um svein iarl ær hann brenndi boinn uip nid hann uar þá með suæini iarl (!) *J1.*

37. Brunnu allvalds inni
 — eldr hykk at sal feldi —
 (eimr skaut á her hrími)
 4 halfgör við Nið sjalfa.

K. 45. Frá Óláfi konungi.

5

[ÓH (Fms.) k. 53 fin., 54, (Flat.) k. 37; Fsk. k. 93.]

Óláfr konungr fór þá suðr eptir Guðbrandzdöllum
 5—16 ok þaðan út á Heiðmörk, fór alt at veizlum um há-
 vetri, en dró saman her, er váraði, ok fór út í Vík-
 U 250 ina; hann hafði mikit lið af Heiðmörk, er konungar
 H 48 fengu honum; fóru þaðan lendir menn margir; í þeiri 10
 ferð var Ketill kálfr á Hringunesi: Óláfr konungr
 hafði ok lið af Raumaríki. Sigurðr konungr sýr, mágr
 O 38 hans, kom til liðs við hann með mikla sveit manna;
 sækja þeir þá út til sjávar ok ráða sér til skipa ok
 búask innan ór Víkinni; þeir höfðu frítt lið ok mikit. 15
 En er þeir höfðu búit lið sitt, lögðu þeir út til Tüns-
 bergs.

K. 46. Frá liði Sveins jarls.

[ÓH (Fms.) k. 54, (Flat.) k. 37; ÓH (49) k. 26; Fsk.
 k. 93; Tjodrek k. 15.]

5—16 Sveinn jarl samnar liði alt um Þrándheim þegar

1—4. 37. vísa. Ogsá i SnE. I, 508. 2. hykk: hyg ek J1.
 5. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.
 7. Heiðmörk: ok tf. J1. at: ul. J1 (ikke J3, J2). veizlum:
 herefter J1 nyt kap. med overskr. fra Sueini iarli. 7—9. um—
 hann: Olafur konungr samnar her saman ær a læið uætrinn
 ok J1. 10. lendir menn | margir: omv. J1 og tf. ok rikr(!)
 bönndr. 11. kálfr: ul. J1. á: af J1. 12. sýr: ul. J1.
 13. við hann: hans J1 (ikke J2, J3). 14. þá: ul. J1. sjávar:
 ul. K; sæfar J1. 15. þeir: ok J1. frítt . . . mikit: omv.
 J1. 16—17. En—Tünsbergs: ul. J1. 18. Overskr. fra 18;
 mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1. 19. liði: her saman J1.

eptir jólin ok býðr út leiðangri, býr ok skipin. Í þenna tíma var í Nóregi fjöldi lendra manna; óru þeir margir ríkir ok svá ættstórir, at þeir váru komnir af konunga ættum eða jarla ok áttu skamt til at telja, váru ok 5 stórauðgir. Var þar alt traust konunganna eða jarlanna, er fyrir landi réðu, er lendir menn váru: þviat svá var í hverju fylki, sem lendir menn réðu fyrir bónda-liðinu. Vel var Sveinn jarl vingaðr við lenda menn; varð honum gott til liðs. Einarr þambarskelfir, 10 mágr hans, var með honum ok margir aðrir lendir menn ok margir þeir, er áðr um vetrinn höfðu trúnaðar-eiða svarit Óláfi konungi bæði lendir menn ok böendr. Þeir fóru þegar ór firðinum, er þeir váru búnir, ok heldu suðr með landi ok drógu at sér lið 15 ór hverju fylki. En er þeir kómu suðr fyrir Rogaland, þá kom til móts við þá Erlingr Skjálgsson ok hafði mikit lið, ok með honum margir lendir menn; heldu þá öllu liðinu austr til Víkr: þat var, er á leið langa- H 49 fðstu, er Sveinn jarl sótti inn í Vikina. Jarl helt 20 liðinu inn um Grenmar ok lagðisk við Nesjar.

1. jólin: *iol J1.* býðr—leiðangri: *ul. J1.* ok skipin: skip sinn *J1* og *þerpá nyt kap. með overskr.: Capitulum.*
 2. óru: váru *J1.* 3. svá: *ul. J1.* ætt-: kyn- *J1.* at: sva at *J1.* 4. til—telja: at tælia til haraldz enns harfagra *J1.* váru ok: *omv. J1.* 5—6. kganna . . jarlanna: *uden art. J1.* 5. eða: ok *J1.* 6. er(1)—réðu: *ul. J1.* 6—8. þviat—liðinu: *ul. J1.* 9. honum: af þui *tf. J1.* liðs: enn í hveriv fylki uar sœm lænndir menn ræði fyrri allum buanda muginum *tf. J1;* *jfr. ann. til l. 6—8.* þambar-: þamba- *J1.* 11—13. ok—böendr: *ul. J1.* 13. Þeir—þegar: hœldu þa liðinv vt *J1.* 15. suðr: *ul. J1.* 18. var: þa *tf. J1.* 19—20. Jarl—Nesjar: ok lagðiz inn uip grænmar *J1.*

K. 47. Frá liði Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 54. (Flat.) k. 38: ÓH (49) k. 26: Fsk. k. 93.]

1016 Þá helt Óláfr konungr sínu liði út eptir Vikinni: var þá skamt í milli þeira. vissu þá hvárir til annarra laugardag fyrir pálmsumudag. Óláfr konungr hafði U 251 þat skip, er kallat var Karlhöfði, þar var á framstafni 5 skorit konungs-höfuð: hann sjálfr hafði þat skorit. Þat höfuð var lengi síðan haft í Noregi á skipum þeim, er höfðingjar stýrðu.

K. 48. Tala Óláfs konungs.

[ÓTr. (Fms.) k. 270: ÓH (Fms.) k. 55. (Flat.) k. 39: ÓH (49) k. 26: Ágrip k. 21: Fsk. k. 93: Tjodrek k. 15.]

1016 ^{marts} Sunnudags-morgininn, þegar er lýsti, stóð Óláfr 10 konungr upp ok klæddisk, gekk á land, lét þá blása öllu liðinu til landgöngu. Þá átti hann tal við liðit ok segir alþýðu, at hann hefir þá spurt, at skamt mun milli þeira Sveins jarls: «skolum vér nú, segir hann við búask, þvíat skamt mun vera til fundar várs: 15 vápnisk menn nú ok búi hverr sik ok sitt rúm, þar er áðr er skipat, svá at allir sé þá búnir, er ek læt

1. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddeling i J1.
2. sínu—út: innan J1. 3. i: ul. K. þeira: ok tf. J1. þá(2): ul. J1. 4. laugardag—pálms.-dag: ul. J1.
5. kallat var: het J1 efter Karlhöfði. 6. kgs-höfuð: omv. J1, J3 (fr J2). hann: ul. J1. 7. höfuð: ul. J1. 7—8. á—stýrðu: þat uar laugardagin fyrri palmadag ær þeir laguz nær með herinn J1. 9. Overskr. fra 18, J1; mgl. K. 70.
10. þegar—lýsti: ul. J1. 11. klæddisk: for i klædi sinn J1. land: upp ok tf. J1. þá: ul. J1. 12. liðinu: liði sinu J1. liðit: menn J1. 13. segir: sagði J1. at(1)—spurt: ul. J1. mun: mundi i J1. 14. þeira: ok tf. J1. 15. við búask: omv. J1 og tf. ok taka vapn uar. 15—16. þvíat—nu: þui varnn fund mun brat saman bera J1. 17. er(1): sœm J1. svá at: ul. J1. allir | sé þá: omv. J1.

blása til brautlögunnar; róum síðan samfast, fari engir
 fyrr en allr ferr flotinn, dvelisk ok engi þá eptir, er
 ek rœ ór höfuinni, þviat eigi megum vér vita, hvárt **H** 50
 vér munum jarlinn hitta, þar er nú liggr hann, eða
 5 munu þeir sækja í móti oss: en ef fund várn berr
 saman ok takisk orrosta, þá heimti várir menn saman
 skipin ok sé búnir at tengja; hlífum oss fyrst ok
 gætum vápna várra, at vér berim eigi á sæ eða kast-
 im á glæ; en er festisk orrosta ok skipin hafa saman
 10 bundizk, gerið þá sem harðasta hriðna. ok dugi hverr
 sem mannligast«. **O** 39

K. 49. Orrosta fyrir Nesjum.

[*ÓH (Fms.) k. 55. (Flat.) k. 39, 40; ÓH (49) k. 26, 27; Ágrip k. 21; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.*]

Ólafr konungr hafði á sínu skipi c. manna, ok
 höfðu allir hringabrynjur ok valska hjálma; flestir
 15 hans menn höfðu hvíta skjöldu ok á lagðr inn helgi
 kross með gulli. en sumir dregnir rauðum steini eða
 blám; kross lét hann ok draga í enni á öllum hjálm-
 um með bleiku. Hann hafði hvítt merki, þat var
 ormr. Þá lét hann veita sér tíðir; gekk síðan á skip
 20 sitt ok bað menn snæða ok drekka nökkut. Síðan

1. róum síðan: skolum ver þá síðan fara *J1*. fari
 engir: ok fara (*fari J2, J3*) ængi *J1*. 2. ok: *ul. J1*. engi:
18, 70, J1; engir *K*. þá: ok *tf. J1*. 4. munum—liggr: iarll-
 inn þar finna munum (*ul. J1*, *finnum J3*) sœm nu ær *J1 (J2)*.
 5. munu þeir: mun hann *J1*. 7. skipin: skipsin *J1*. búnir:
 við *tf. J1*. 8—9. eða—glæ: *ul. J1*. 9. skipin: skip *J1*.
 10. gerið: geri huerr *J1*. hriðna: hriðina *J1*. 11. mannlig-
 ast: drengir ær til *J1*. 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70*;
 barðagi fyrir nesium palm sunnu dag *J1*. 14. allir: þeir *J1*.
 15. hans menn: *omv. J1*. á lagðr. *omv. J1*. 16. en—
 dregnir: æða dreginn með *J1*. 17. ok: *ul. J1*. enni: ennin
J1. 18. bleiku: blæikum *J1* (*bleikium J2, J3*). 19. hann
 veita: olafr konungr syngia *J1*.

lét hann blása herblástr ok leggja út ór hofninni. En er þeir kómu fyrir hofnina, þar er jarl hafði legit, þá var lið jarls vápnat ok ætlaði þá at róa út ór U 252 hofninni; en er þeir sá konungs-lið. þá tóku þeir at tengja skipin ok settu upp merki ok bjoggusk við. 5 En er Óláfr konungr sá þat, þá greiddu þeir atróðrinn, lagði konungr at jarls skipi: tóksk þar þá orrosta: svá segir Sigvatr skáld:

38. Veitti sókn, þars sótti,
siklingr firum mikla, 10
(blóð fell rautt á Róða
4 rein) í hofn at Sveini;
snjallr helt at, sás olli
eirlaust konungr, þeira,
en Sveins liðar, sýnum 15
s saman bundu skip, fundi.

H 51

Hér segir þat, at Óláfr konungr helt til orrostu, en Sveinn lá fyrir í hofninni. Sigvatr skáld var þar í orrostu; hann orti þegar um sumarit eptir orrostu flokk þann, er Nesjavísur eru kallaðar, ok segir þar 20 vandliga frá þessum tíðendum:

39. Þat erumk kunt, hvé kennir
Karlhofða lét jarli

1. hofninni: ok roro síðan at læita jarls *tf. J1.* 2. kómu: roru *J1.* 3. lið jarls: *omv. J1.* ætlaði: ætludu *J1.* róa: lægia *J1.* 4. kgs-lið: *omv. J1 og skr.* konungsins. 5. merki: merkin *J1.* 6. þá greiddu: græida *J1.* 7. kgr . . . skipi: *med art. J1.* þar: *ul. J1.* 8. segir: qvað *J1.* skáld: *ul. J1.*

9—16. 38. *visa.* 1. þars: þar er *alle.* 5. sás olli: þar ær ollu *J1;* sa er *skr. de øvrr.* 7. sýnum: *sål. FJ.;* sinum *alle.* 8. bundu: *sål. Fms.;* bunduz *alle.* *Jfr. K. Gísl. Udealg 35. 172. 230.*

17—18. Hér—hofninni: *ul. J1.* 18. þar: með olafi konungi þa *J1.* 20—21. segir—tíðendum: þar segr(?) hann sva *J1.*

22—23. 39. *visa.* 1. erumk: erum *J1.*

odda frosts fyr austan

4 Agðir nær of lagðan.

Orrosta var in snarpasta, ok var þat langa hrið, er ekki mátti yfir sjá, hvernug hníga myndi; fell þá 5 mart af hvarumtveggjum ok fjöldi varð sárt; svá segir Sigvatr:

40. Vasa sigmána Sveini

sverða gnýs at frýja

gjóðs né górrar hriðar

10

4 gunnreifum Áleifi,

þvít kvistingar kostu

(koma herr í stað verra)

óttu sín, þars sóttusk,

8 seggir hvárra tveggja.

15 Jarl hafði lið meira, en konungr hafði einvala lið á sínu skipi, þat er honum hafði fylgt í hernaði, ok búið svá forkunnliga, sem fyrr var sagt, at hverr maðr hafði p. 68, 1 f. hringabrynju: urðu þeir ekki sárir; svá segir Sigvatr:

41. Teitr, sák okr í ítru

H 52

20

allvalds liði falla

(gerðisk harðr) of herðar

4 (hjórdynr) svalar brynjur;

en mín at flug fleina

falsk und hjalm enn valska

4. of: um *K*, 18, 70.

3. er: at *J1*. 4. hvernug: hvarrn ueg *J1*.

7—14. 40. *visa*. 3. górrar: giorrar *J1*; goðrar *de øvrr*.

4. gunn-: uinn(?) *J1*; imun *J2*; gunn *J3*. Áleifi: oleifi *alle*.

5. þvít: þviat *alle*. kvistingar: quistungar *J1*. kostu: kosta *K*, 18, 70. 7. þars: þar er *alle*. 8. hvárra: huara *J1*; hvarir *de øvrr*. tveggja: tveggiu *alle (forskr. J1)*.

15. lið meira: *omv. J1*. 17. hafði: *ul. J1 (ikke J3, J2)*.

18. -brynju: ok *tf. J1*.

19—24. 41. *visa*. 1. sák: sa ek *alle*. í ítru: itra *J2 (forskr. J1: ut; utru J3)*. 2. falla: faldna *J1 (ikke J3, J2)*.

3. harðr: har *J1*. of: um *alle*. 6. enn: hinn *K*, 70; inn 18.

(okr vissak svá, sessi)

s svørt skor (við her gørva).

En er lið tók at falla á skipum jarls, en sumt sárt,
ok þyntisk þá skipanin á borðunum.

K. 50. Flótti Sveins jarls.

5

[ÓH (*Fms.*) k. 55, (*Flat.*) k. 40: ÓH (49) k. 27:
Ágrip k. 21; *Fsk.* k. 93; *Tjodrek* k. 15.]

0 40
U 253 Þá réðu til upgöngu menn Óláfs konungs: var
þá merkit upp borit á þat skip, er næst var jarls-
skipi, en konungr sjálfr fylgði fram merkinu; svá
segir Sigvatr:

42. Stong óð gylt þars gengum 10

Göndlar serks und merkjum

gnýs fyr gøfgum ræsi

4 greiðendr á skip reiðir;

þági vas, sem þessum

þengils, á jó strengjar, 15

mjøð, fyr málma kveðju,

s mær, heiðþegum bæri.

Þar var snørp orrosta, ok fellu mjök Sveins menn,
en sumir hljópu þá fyrir borð: svá segir Sigvatr:

43. Vér drifum hvatt, þars heyra 20

hátt vápna-brak knátti,

7. vissak: vissa ek *alle*. 8. skor: skuar *J1* (*J2*, *J3*).
her: hior *J1*.

3. lið: liðit *J1*. sumt: vart(!) *tf. J1*. 4. þá: *ul. J1*.
skipanin: skipun *J1*. 5. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen*
kap.inddel. i J1. 6. til upg. | menn Ól. kgs: *omv. J1*.
7—8. var—skipi: la skipi iarllsins *J1*.

10—17. 42. vísa. *L. s—s også i SnE. I, 458*. 1. þars:
þar er *alle*. 2. und: unndir *J1*. 3. fyr: með *J1*. 4. á: i
J1. 5. þági: þæygi *J1*. 6. þengils: þen(!) *K*: þeingil *18*.
8. heiðþegum: hæimdrægum *J1*.

18. Þar: þa *J1*. menn: sumir *tf. J1*. 19. þá: *ul. J1*.

20—21. 43. vísa. 1. drifum: drifo *K, 18, 70*. þars:
þar er *K, 18, 70; enn J1*.

(rönd klufu roðnir brandar)

4 reiðir upp á skeiðar;

en fyr borð, þars borðusk,

— búin fengusk skip — gengu

5

(nár flaut út við eyri

H 53

8 ófár) búendr sárir.

Ok enn þetta:

44. Qld vann ossa skjöldu

(auðsætt vas þat) rauða

10

(hljóms), þás hvítir kómu,

4 (hringmiðlondum) þingat,

þar hykk ungan gram göngu

(gunn- sylg) es vér fylgðum,

(blóðs fekk -svorr) þars slæðusk

15

8 sverð, upp í skip gerðu.

Þá tók at snúa mannfallinu upp á lið jarls; sóttu þá konungs-menn at jarls-skipi, ok var við sjálft, at þeir mundu upp ganga á skipit. En er jarl sá, í hvert óefni komit var, þá hét hann á frambyggja, at þeir skyldu höggva tengslin ok leysa skipin út; þeir gerðu svá. Þá færðu konungs-menn stafnljá á skeiðar-kylfuna ok heldu þeim. Þá mælti jarl, at stafnbúar skyldu af höggva kylfuna; svá gerðu þeir; svá segir Sigvatr:

4. á: i *J1*. 5. borð, þars: *ul. K, 18, 70*; þar ær *skr. J1*.

7. út: aurt *J1*. 8. búendr: bondr *K*; þönnðr *J1*.

8—15. 44. *vísá*. 1. hljóms: hliom *J1*. þás: þa er *K, 18, 70*; þar ær *J1*. 4. -miðlondum: miðlænnðum *J1*. 5. þar: *ul. J1*. ungan: unndan *J1*. göngu: *sál. FJ.*; gengu *hðskrr.* 6. sylg: sylgs *K, 18, 70*. es: ænn *J1*. 7. blóðs: blod *J1*. svorr: saur *J1*. þars: þar er *alle*.

17. jarls-skipi: *omv. J1*. við: þa uð (þ: þa við *J3*) *J1* (við *J2*). 18. skipit: þat skip *J1*. 20. skyldu: skyldi *J1*. 20—21. út—svá: ok sva gerðu þeir *J1*. 22. -kylfuna: kylfurnar *J1* (*ikke J3*). mælti: bað *J1*. 22—23. at—skyldu: *ul. J1*. 23. kylfuna: kylfurnar ok *J1*.

45. Sjálfr bað svartar kylfur

Sveinn harðliga skeina;

nær vas áðr í óra

4 auðvön róit hönum,

þás til góðs, en gjóði,

5

gort, fengusk hræ svörtum

Yggs, lét herr of hoggvit

8 hrafni skeiðar stafna.

Einarr þambarskelfir hafði sitt skip lagt á annat
borð jarls-skipi; koptuðu þeir þá akkeri í framstafn á 10
jarls-skipi, ok fluttusk þá svá allir samt út á fjörðinn.

H 54 Eptir þat flýði alt lið jarls ok róri út á fjörðinn.

U 254 Bersi Skáldtorfuson var í fyrirrúmi á skipi Sveins
jarls; en er skipit leið fram frá flotanum, þá segir
Óláfr konungr hátt, er hann kendi Bersa, þvíat hann 15
var auðkendr, — hverjum manni vænni ok búinn for-
kunnar vel at vápnum ok at klæðum: »farið heilir,
Bersi«. Hann segir: »verið heilir, konungr«. Svá
segir Bersi í flokki þeim, er hann orti, þá er hann
kom á vald Óláfs konungs ok sat í fjöttrum: 20

O 41

46. Hróðrs batt heilan liða

hagkennanda þenna,

en snarræki sliku

4 svarat unnum vér Gunnar:

1—8. 45. vísa. 1. bað: bauð *J1*. 5. þás: þá er *alle*.
gjóði: *J1*, 70; giöðo *K*. 18. 6. fengusk hræ: fennngum uer
J1. 7. of: um *alle*. *Jfr. K.Gísl. Udvalg 36 med 173—4*.

10. skipi: skipinu *J1*. koptuðu þeir | þá: *omv. J1*.
10—11. framstafn—skipi: skip iarlls *J1*. 11. þá: *ul. J1*.
samt: saman *J1*. 12. Eptir—fjörðinn: *ul. J1*. 14. skipit
leið: skip sæig *J1*. frá: hia *J1*. segir: mælti 18. *J1*; callaði
70. 17. at(2): *ul. J1*, 18. 18. Bersir—heilir: *ul. J1*, *ikke*
J2, *J3*. segir: sv' *J2*.

21—24. 46. vísa. 1. batt: baðtu *K*. 18, 70; bað *J1*.
4. unnum: unnu *J1*.

- orð seldum þau elda
 úthauðrs boða, trauðir.
 knarrar, haps, sem ek keypta,
 8 kynstórs, at við brynju.
- 5 47. Sveins raunir hefk sénar,
 (snart rekninga bjartar)
 þars (svaltungur sungu)
 4 saman fórum vér, stórar;
 »elgs«, mon ek eigi fylgja
 10 út, hriðboði, síðan,
 hests, at hverjum kosti,
 8 hranna, dýrra manni.
48. Krýpk eigi svá, sveigir
 sára linns, — í ári
 15 búum ólittinn Áta
 4 ondur þér til handa —,
 at ek, herstefnir, hafna,
 heiðmildr, eða þá leiðumk,
 ungr kunnak þar þrøngvi
 20 8 þinn, hollvini mína.

K. 51. Ferð Sveins jarls ór landi. H 55

[ÓH (Fms.) k. 5ð fin., (Flat.) k. 40 fin.: ÓH (49)
 k. 27; Tjodrek k. 15.]

Nú flýðu sumir menn jarls á land upp, sumir 10.6

5. þau: uer J1. 6. -hauðrs: haugs J1.

5—12. 47. vísa. 1. hefk: hefi (hef) ek alle. 2. bjartar: kiartar K. 18. 70. 3. þars: þar er alle. 4. saman: sama K. fórum: foru K. J1. vér: við J1. stórar: storum J1. 5. ek: ul. J1. 6. -boði: sál. FJ.; boða hðskrr. 7. hests: hæst J1.

13—20. 48. vísa. 1. Krýpk: kryp ek alle. 2. Áta: uti J1. 3. -stefnir: stefni J1. 4. eða: ek tf. alle. 5. kunnak: kunna ek alle. þar: þa J1. þrøngvi: þreyngvi K; þrengvi 70; þrøngui J1.

21. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.

gengu til gríða. Þá røru þeir Sveinn jarl út á fjord-
inn ok lögðu þeir saman skip sín, ok töludu höfð-
ingjar milli sín: leitar jarl ráða við lenda menn.
Erlingr Skjalgsson réð þat, at þeir skyldu norðr sigla
í land ok fá sér lið ok berjask enn við Óláf konung. 5
En fyrir því at þeir höfðu látið lið mikit, þá fýstu
flestir allir, at jarl færi ór landi á fund Svía-konungs,
mágs sins, ok eflðisk þaðan at liði; ok fylgði Einarr
því ráði, þvíat honum þótti sem þeir hefði þá engi
fong til at berjask við Óláf konung. Skilðisk þá lið 10
þeira, sigldi jarl suðr um Foldina, ok með honum
Einarr þambarskelfir: Erlingr Skjalgsson ok enn margir
aðrir lendir menn, þeir er eigi vildu flýja óðol sín,
fóru norðr til heimila sinna: hafði Erlingr um sum-
arit fjölmenni mikit.

15

K. 52. Frá Sveini jarli.

[*ÓH (Fms.) k. 56. (Flat.) k. 41.*]

U 255

Óláfr konungr ok hans menn sá, at jarl hafði
saman lagt sínum skipum: þá eggjaði Sigurðr kon-
ungur sýr, at þeir skyldu leggja at jarli ok láta þá til
stáls sverfa með þeim. Óláfr konungr segir, at hann 20
vill sjá fyrst, hvert ráð jarl tekr, hvárt þeir halda
saman flokkinum eða skilsk við hann liðit. Sigurðr
kvað hann ráða mundu — en þat er mitt hugboð,

2. þeir: þar *J1*. skip sín: skipin *J1*. töludu: tauluðuz
J1. 3. milli sín: uip *J1*. 4. þeir skyldu: *ul. J1 (J2, J3. der
sá skr. sigla norðr)*. 5. enn: *ul. J2, J3 (enn við ul. J1)*.
7. allir: *ul. J1*. ór landi: *ul. J1*. 9. ráði: at þambarskelfir
J1. 9—10. engi—til: æigi fannga *J1 (fang a J2, J3)*.
11. um: yfir *J1*. 12. Erl. Skj. son: *ul. J1 (i J2 1f. i margen)*.
enn: *ul. J1*. 13. *Overskr. frá J1; mgl. K. 18. 70.* 18. sínum
skipum: *omv. J1*. 18—19. kgr sýr: gyllta *J1*. 20. segir:
suar. *J1*. 21. tekr: tóki *J1*. halda: hellði *J1*. 22. skilsk:
skilldiz *J1*. við hann: *sál. 18, 70; omv. K; ul. J1*.

segir hann, við skaplyndi þitt ok ráðgirni, at seint H 56
 tryggvir þú þá stórbukkana, svá sem þeir eru vanir
 áðr at halda fullu til móts við höfðingja«. Varð ok
 ekki af atlögunni; sá þeir þá brátt, at jarls lið skild-
 5 isk. Þá lét Óláfr konungr rannsaka valinn; lágu þeir
 þar nokkurar nætr ok skiptu herfanginu. Þá kvað
 Sigvatr skáld vísur þessar:

49. Þess getk, meirr at missi
 morðórr, sás fór norðan,
 10 harða margr í hórðum
 4 heimkvómu styr þeima;
 sökkt af sunda blakki
 »sunnu mǫrg« til grunna,
 satt 's at Sveini mœttum,
 15 8 »samknúta«, vér úti.
50. Frýrat oss í ári
 innþrænz, þótt lið minna,
 gort hugðak svá, snertu,
 4 snotr mæ, konungs væri;
 20 brúðr mon heldr at háði
 hafa drótt, þás fram sótti
 (fold ruðum skers) ef skyldi,
 8 skeggi, aðra tveggja.

Ok enn þessa:

2. -bukkana: bokana *J1* (med o ogsá 18). 3. höfðingja: þa hæfðingiana *J1*. 4. jarls lið: lið iarltsins *J1*. 6. -fanginu: -fangi sinu *J1*. 7. skáld: ul. *J1*.

8—15. 49. vísu. 1. getk: get ek alle. 2. sás: sa er alle. fór: kom *J1*. 5. sunda: syndi *K*, 18 (si-), 70. 6. mǫrg: margr *J1*. 7. 's: er *K*, 18, 70; var *J1*. mœttum: mattum *J1*.

16—23. 50. vísu. 1. Frýrat: *sul. Sierers*; fryr eigi alle. 2. þótt: þo at alle. 3. hugðak: hugða ek alle. snertu: suaurtum *J1* (noget forskrevet). 6. þás: þa er *K*, 18, 70; sa er *J1*. sótti: sottit (ð) *K*, 18, 70. 8. tveggja: tveggju alle.

24. Ok—þessa: ul. *J1*.

51. Afli vex, þvít efla
 Uplendingar sendi
 (Sveinn, funduð þat) þenna
 4 þilblakks, konungs, vilja,
 raun es hins, at Heinir 5
 (hrælinns) megu vinna.
 (þeir æxla flug) fleira
 8 folkrekks an ǫl drekka.

H 57 Óláfr konungr gaf gjafar Sigurði konungi sýr, mági
 sínum, at skilnaði, ok svá ǫðrum höfðingjum, þeim 10
 er honum höfðu lið veitt; hann gaf Katli af Hringu-
 nesi karfa xv.-sessu, ok flutti Ketill karfann upp eptir
 Raumelfi ok alt upp í Mjǫrs.

K. 53. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (*Fms.*) k. 56, (*Flat.*) k. 41; jfr. *Fsk.* k. 93.]

1016 Óláfr konungr helt til njósnum um farar jarls: 15
 en er hann spurði þat, at jarl var ór landi farinn, þá
 U 256 fór hann vestr eptir Víkinui: dreif þá lið til hans.
 var hann til konungs tekinn á þingum; fór hann svá
 alt til Liðandisness. Þá spurði hann, at Erlingr
 Skjalgsson hafði samnað mikinn: dvalðisk hann þá 20

1—8. 51. vísa. 1. vex: uætr *J1*. þvít: þviat *alle*.
 2. -lendingar: lændingum *J1*. 3. Sveinn: sueins *J1*. funduð:
 fundut *alle*. þat: þar *J1*. 4. kgs: kg *K*; konung *J1*. 5. raun:
 ran *J1*, *J3* (rán *J2*). 6. megu: mægu *J1*; megut *K*, 18, 70.
 7. þeir: ver *K*, 18, 70. æxla: sál. *FJ.*, jfr. v.l. í *Fms*: attu *J1*;
 gerðum *K*, 18, 70. flug: far *K*, 18, 70. fleira: flæina *J1*.
 8. folkrekks: fiolkræs *J1* (fiolrekks *J2*, *J3*). an: æigi *J1*;
 enn *de øvrr*.

9. gaf: gopar *tf. J1*. gjafar: gíafir *K*, 18, 70. kgí:
 sýr: ul. *J1*. 10. þeim: ul. *J1*. 14. *Overskr. fra 18; mgl.*
K, 70; *ingen kap.inddel. J1*. 15. til njósnum: omv. *J1*.
 16. hann—þat: þeir spurðu *J1*. jarl var . . farinn: þeir
 uoro . . farnir *J1*. 17. hann: konungr *J1*. vestr: ul. *J1*.
 þá: þar *J1*. til hans: at honum *J1*. 18. hann(1): þa *tf.*
J1. svá: ul. *J1*. 20. Skjalgsson: ul. *J1*. hann konungr *J1*.

ekki á Norðr-Ögðum, þvíat hann fekk hraðbyri; fór hann sem skyndiligast norðr til Þrándheims, þvíat honum þótti þar vera alt megin landzins, ef hann fengi þar undir sik komit, meðan jarl var ór landi.

5 En er Óláfr konungr kom í Þrándheim. þá varð þar engi upreist í móti honum, ok var hann þar til konungs tekinn ok settisk þar um haustit í Niðarósi ok bjó þar til vetrvistar ok lét þar húsa konungs-garð ok reisa þar Clemenskirkju í þeim stað. sem nú stendr

10 hon. Hann markaði toptir til garða ok gaf bóndum ok kaupmönnum eða þeim öðrum, er honum sýndisk ok húsa vildu. Hann sat þar fjölmeðr, þvíat hann treystisk illa Þrændum um trúleik, ef jarl kvæmi aptr í landit; váru berastir í því Innþrændir. ok fekk hann

15 þaðan engar skyldir.

K. 54. Hernaðr Sveins jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270: ÓH (Fms.) k. 57. (Flat.) k. 42: ÓH (49) k. 27; jfr. Ágrip k. 21; Fsk. k. 93.]

Sveinn jarl fór fyrst til Svíþjóðar á fund Óláfs Svía-konungs. mágs síns. ok segir honum alt frá viðrskiptum þeira Óláfs digra ok leitaði þá ráða af Svía-

20 konungi. hvat hann skal upp taka. Konungr segir. at jarl skal vera með honum. ef hann vill þat, ok hafa þar ríki til forráða. þat er honum þykki sæmiligt —

H 58
1016

1. fekk: þa *tf. J1.* 4. var: ueri *J1.* 5. kgr: *ul. J1.* varð: uar *J1.* 9. þar: *ul. J1.* 11. ok: æða *J1.* 13. treystisk: truði *J1.* um trúleik: *ul. J1.* 14. landit: lannd *J1.* Innþrændir: *sál. J1;* Þrændir *K, 18. 70.* ok—hann: þui at hann fekk *J1.* 15. skyldir: lanndskylldir *J1.* 16. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* sueinn stak ór landi *J1.* 18. Svía-: *ul. J1.* segir: sagði *J1.* honum: *ul. J1.* viðr-: uip- *J1.* 19. Óláfs: konungs *tf. J1.* leitaði: læitar *J1.* 19—20. af Svía-kgi: við svía konung *J1.* 20. skal: skyllði *J1.* segir: suarar sua *J1.* 21. jarl: hann *J1.* þat: *ul. J1.* 22. þykki: þykir *J1.*

»ok at qðrum kosti. segir hann, skal ek fá þér
 gnógan liðsafla at sækja landit af Óláfi«. Jarl kaus
 þat, þvíat þess fýstu allir hans menn, þeir er áttu
 eignir stórar í Nóregi margir, er þar váru með honum.
 En er þeir sátu yfir þessarri ráðagörð, þá kom þat 5
 ásamt, at þeir skyldu eptir um vetrinn ráða til at
 0 43 fara landveg um Helsingjaland ok Jamtaland ok svá
 ofan í Þrándheim, þvíat jarl treystisk Innþrændum
 bezt við sik um traustit ok liðveizlu, ef hann kvæmi
 þar; en þó gera þeir þat ráð, at fara um sumarit 10
 fyrst í Austrveg í hernað ok fá sér fjár.

U 257 **K. 55.** Dauði Sveins jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 57, (Flat.) k. 42;
 ÓH (49) k. 27; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

Sveinn jarl fór með lið sitt austr í Garðaríki ok
 herjaði þar; dvalðisk hann þar um sumarit; en er
 haustaði, snøri hann aptr liði sínu til Svíþjóðar. Þá 15
 1016 fekk hann sótt þá, er hann leiddi til bana. Eptir
 andlát jarls fór lið þat, er honum hafði fylgt, aptr til
 H 59 Svíþjóðar, en sumir snøru til Helsingjalandz ok þaðan
 til Jamtalandz ok þá austan um Kjøl til Þrándheims.

1. ok: enn J1. segir hann: ul. J1. 2. gnógan: nogan
 K, 70. Jarl: Iarllin J1. 3. er: ul. J1. 4. eignir: æigur
 J1. margir: ul. 18. 70. með honum: þa með Iarlli J1.
 5. En—sátu: satv þeir þa J1. þessarri: þæssi J1. þá: ok
 J1. 6. eptir¹ | um vetrinn² | ráða til¹: omv. J1. at(2): ok
 J1. 8. í Þrándheim: til þrandheims J1. 9. traustit ok:
 ul. J1. 10. ráð—fara: af J1. um: ul. J1 (ikke J3, J2).
 fyrst: at fara tf. J1. í A. | í hernað: omv. J1. 12. Overskr.
 fra 18; mgl. K, 70; Andlat Sueins iarls eiriks sonar J1.
 13. fór: fer J1. lið sitt: liði sínu í austr uæg ok J1.
 14. dvalðisk hann: ok dualþiz J1. 15. aptr: ul. J1. liði
 sínu: skipvum sínum J1. 18. snøru: snøriz J1 (sneruz J3.
 J2). ok: ul. J1.

ok segja þeir þau tíðendi, er görzk höfðu í ferð þeira; var þá sannspurt andlát Sveins jarls.

K. 56. Frá Þrændum.

[ÓTr. (Fms.) k. 272; ÓH (Fms.) k. 57, (Flat.) k. 42; ÓH (49) k. 27; jfr. Fsk. k. 93—4.]

Einnarr þambarskelfir ok sú sveit, er honum hafði
5 fylgt. fór um vetrinn til Svía-konungs ok var þar í 1016—17
góðu yfirlæti; þar var ok mart annarra manna, er
jarli hafði fylgt. Svía-konungi hugnaðisk stórilla við
Óláf digra þat er hann hafði sezk í skattland hans,
en rekit í brot Svein jarl; konungr hét þar fyrir
10 Óláfi inum mestum afarkostum, þá er hann mætti
við komask; segir hann, at eigi mun Óláfr svá djarfr
vera, at hann myri taka undir sik þat veldi, er jarl
hafði átt; því fylgðu allir Svía-konungs menn, at svá
myndi vera. En er Þrændir spurðu til sannz, at
15 Sveinn jarl var andaðr ok hans var ekki ván til
Nóregs, þá snørisk öll alþýða til hlýðni við Óláf kon-
ung. Fóru þá margir menn innan ór Þrándheimi á
fund Óláfs konungs ok gerðusk menn hans, en sumir
sendu orð ok jartegnir, at þeir vildu þjóna honum.
20 Fór hann þá um haustit inn í Þrándheim ok átti þing 1016

1. segja: saugdu J1. þeir: sál. 18, 70; þeim K; þar J1. ferð: farum J1. 3. Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1. 4. þambar-: þamba- J1 (þambar- J2). 4—5. hafði fylgt: fylgði J1. 6. annarra manna: þeira manna annara J1. 7. hafði: haufdu J1. hugnaðisk: hugnaði J1. 7—8. við—þat: ul. J1. 8. hann: olafr digri J1. 9. en: ok J1. brot: braut J1. kgr hét: hætt hann J1. 10. Óláfi: ul. J1. 11—14. segir—vera: ul. J1. 13. allir: margir 18, 70. 15. ekki: heim tf. J1. 15—16. til Nóregs: i noregi J1 (forkortet J3, J2). 16. snørisk: allt folk tf. J1. alþýða: þýða(!) J1 (ikke J3, J2). til: motz ok tf. J1. 18. menn hans: omv. J1. 19. þjóna honum: omv. J1.

við bændr: var hann þar í hverju fylki til konungs tekinn. Hann fór þá út til Níðaróss ok lét þangat flytja allar konungs-skyldir ok efnaði þar til vetrsetu.

K. 57. Húsaðr konungs-garðr.

[ÓH (Fms.) k. 58, (Flat.) k. 43.]

H 60 Óláfr konungr lét húsa konungs-garð í Níðarósi. 5
 Þar var gor mikil hirðstofa, ok dyrr á báðum endum:
 U 258 hásaeti konungs var í miðri stofunni, ok innar frá sat
 Grímkell hirðbyskup hans, en þar næst aðrir kenni-
 menn hans, en útar frá ráðgjafar hans: í öðru ondugi
 gegnt honum sat stallari hans Björn digri, þar næst 10
 gestir. Ef gofgir menn kómu til konungs, var þeim
 vel skipat. Við elda skyldi þá ok drekka. Hann
 skipaði monnum í þjónostur, svá sem siðr konunga
 var til. Hann hafði með sér lx. hirðmanna ok xxx.
 gesta ok setti þeim mæla ok log: hann hafði ok xxx. 15
 húskarla, er starfa skyldu í garðinum slíkt er þurpti
 ok til at flytja: hann hafði ok marga þræla. Í garð-
 inum var ok mikill skáli, er hirðmenn sváfu í: þar
 var ok mikil stofa, er konungr átti hirðstefnur í.

K. 58. Frá siðum Óláfs konungs.

20

[ÓH (Fms.) k. 58, 59, (Flat.) k. 43, ÓH (49) k. 31,
 52; *Ísk.* k. 98, 99; *Tjóðrek* k. 16; *Jfr.* *Acta sei Olævi* og
Oddr I k. 39, *II* k. 48; *Mork.* s. 65.]

0 44
 16—17 Þat var siðr konungs, at rísa upp snimma um

1—2. í—fylki | til—tekinn: *omv.* J1. 4. *Overskr.* fra J1; *mgl.* K, 18, 70. 5. húsa: ræisa J1. 7. stofunni: *ul.* J1 (J2); *hællinne* J3. 8. hirð-: *ul.* J1. en: ok J1. 9. ondugi: *aunnduægi* J1. 10. digri: ok *tf.* J1. 11. Ef: *næma* J1 kómu: *kuemi* J1. 11—12. kgs—skipat: *hanns* J1. 12. þá: *ul.* J1. 14. lx.: lx tigi J1. 15. setti: *hann tf.* J1. ok(3): *ul.* J1. 16. garðinum: *ul.* K (i 18. 70). þurpti: *þyrfti* J1. 17. at: *ul.* J1. 19. í: *ul.* J1. 20. *Overskr.* fra 18; *ul.* K, 70; *ingen kap.inddel.* J1. 21. kgs: *hans* J1. upp: *ul.* J1.

morna ok klæðask ok taka handlaugar, ganga síðan til kirkju ok hlýða óttu-söng ok morguntiðum ok ganga síðan á stefnur ok sætta menn eða tala þat annat, H 61 er honum þótti skylt: hann stefndi til sín rikum ok 5 órikum ok öllum þeim, er vitrastir váru. Hann lét opt telja fyrir sér lög þau, er Hákon Aðalsteinsfóstri hafði sett í Þrándheimi. Hann skipaði lögunum með ráði inna vitrustu manna, tók af eða lagði til, þar er honum sýndisk þat; en kristinnu rétt setti hann með 10 umráði Grímkels byskups ok annarra kennimanna ok lagði á þat allan hug at taka af heiðni ok fornar venjur, þær er honum þótti kristnispell í. Svá kom, at bændr játtu þessum lögum, er konungr setti. Svá segir Sigvatr:

- 15 52. Loptbyggvir, mátt leggja
lands rétt, þanns skal standask,
unnar, allra manna,
4 eykja, liðs á miðli.

Óláfr konungr var maðr siðlátr, stiltr vel, fámálugr, 20 orr ok fégjarn. Þá var þar með konungi Sigvatr skáld, sem fyrr var sagt, ok fleiri íslenzkir menn. p. 62 Óláfr konungr spurði eptir vendiliga, hvernug kristinn dómr væri haldinn á Íslandi, þá þótti honum mikille

1. ok—ok: *ul. J1*. ganga síðan: ok ganga *J1*. 2. ok(3): *ul. J1*. 4. skylt: þurfa *J1*. 4—5. rikum—ok: *ul. J1*. 5. þeim: maunvm *tf. J1*. Hann: ok *J1*. 6. opt telja: telia vpp *J1*. 7. lögnum: *sál. J1; ul. K, 18, 70*. 8. til: við *J1*. 9—10. með umráði: uip ráð *J1; ráði skr. K*. 12. venjur: uvæniur *J1*. 13. þessum: þeim *J1*. kgr: hann *J1*.

15—18. 52. *vísa*. 1. -byggvir: *sál. J1; byggir de øvrr*. mátt: mat *J1; mattu de øvrr*. 2. þanns: þann er *alle*.

18. miðli: *herfter nyt kap. í J1 með overskr.*: fra orð-sendingum olafs konungs til islandz *J1*. 20. Þá . . . þar: *omv. J1*. með: olafi *tf. J1*. 21. var sagt: er ritað *J1*. 22. vendi-: vand- *J1*. hvernug: huernin *J1*. 23. þá: ok *J1*.

U 259 muna ávant, at vel væri, þvíat þeir sögðu frá kristni-
 haldinu, at þat var lofat í lögum, at eta hross ok
 bera út börn, sem heidnir menn, ok enn fleiri hlutir.
 þeir er kristnispell var í. Þeir sögðu ok konungi frá
 mörgu stórmenni, því er þá var á Íslandi. Skapti 5
 Þóroddzson hafði þá lögsögu á landinu. Viða af
 lönðum spurði hann at síðum manna þá menn, er
 gløgst vissu, ok leiddi mest atspurningum um kristinn
 dóm, hvernug haldinn væri bæði í Orkneyjum ok á
 H 62 Hjaltlandi ok ór Færeyjum, ok spurðisk honum svá 10
 til, sem viða myndi mikit á skorta, at vel væri.
 Slikar ræður hafði hann opt í munni eða um lög at
 tala eða um landz-rétt.

K. 59. Dauði Ásgauts ármannz.

[Óll (*Fms.*) k. 61, (*Flat.*) k. 44.]

6—17 Þann sama vetr kómu austan ór Svíþjóð sendi- 15
 menn Óláfs konungs ins sænska, ok réðu bræðr ii.
 fyrir, Þorgautr skarði ok Ásgautr ármadr, ok höfðu
 xxiiii. menn. En er þeir kómu austan um Kjöl 1
 Veradal, þá stefndu þeir þing við bæendr ok töludu
 við þá, heimtu þar skyld ok skatt af hendi Svía- 20
 konungs. En bæendr báru ráð sín saman, ok kom ásamt

1—2. frá kristnihaldinu: konungi *J1*. 2. var: væri *J1*.
 lögum: í islande *tf. J1*. 3. menn: gerðu *tf. J1*. 5. því:
ul. J1. Íslandi: landinu *J1*. 6. landinu: islandi *J1*, 18,
 70. 7. þá: 18, 70; þessa *K*. 7—8. þá—vissu: *ul. J1*.
 11. viða: víparst *J1*. 12. opt: optazst *J1*. 13. um: *ul.*
J1, 18. 14. *Overskr. frá 18, J1, der dog har drap; mgl. K. 70.*
 15. kómu: kom *J1 (J2)*. ór: af *J1*. 16. Óláfs: suia *tf.*
J1 og ul. ins sænska. 16—17. bræðr ii. | fyrir: *omv. J1*.
 18. xxiiii. menn: flora mæn ok xx. *J1*. En—kómu: þr(!)
 koma (komu *J2, J3*) *J1*. 19—20. töludu—þá: *ul. J1*. 20. þar.
ul. J1. skyld . . skatt: *omv. J1*. 21. kom: þat *tf. J1*.

með þeim, at þeir mundu gjalda slíkt, sem Svía-
konungr beiddi, ok heimti Óláfr konungr engar landz-
skyldir af þeim fyrir sína hönd, kveðask eigi vilja
gjalda hvárum tveggja skyldir. Fóru sendimenn í brot **O** 45
5 ok út eptir dalinum, ok á hverju þingi, er þeir áttu,
fengu þeir af bóndum in somu svor en ekki fé: fóru
þá út í Skaun ok áttu þar þing ok krefðu þar enn
skatta, ok fór alt á somu leið sem fyrr. Þá fóru þeir
í Stjóradal ok krefðu þar þinga, en bæendr vildu ekki
10 til koma: þá sá sendimenn, at þeira ørendi varð ekki,
vildi Þorgautr þá aptr austr — ekki þykki mér vit
konungs-ørendi rekit hafa, segir Ásgautr, vil ek fara
á fund Óláfs konungs digra: þó skjóta bæendr þangat
sínu máli. Nú réð hann, ok fóru þeir út til bæjar-
15 ins ok tóku þeir herbergi í bænum. Þeir gengu til **H** 63
konungs eptir um daginn, — hann sat þá um borð- **U** 260
um —, kvøddu hann ok segja, at þeir fóru með ør-
endum Svía-konungs. Konungr bað þá koma til sín
eptir um daginn. Annan dag, þá er konungr hafði
20 hlýtt tíðum, gekk hann til þinghúss síns ok lét þangat
kalla menn Svía-konungs ok bað þá bera upp ørendi
sín. Þá talaði Þorgautr ok segir fyrst, hverra ørenda
þeir fóru ok váru sendir ok þat síðan, hvernug Inn-

1. mundu: mundi *J1*. 1—2. slíkt—beiddi: skatt suia
konungi sva sem þeir krefði *J1*. 2. Óláfr: noregs *J1*. landz-
ul. *J1*. 3. fyrir—kveðask: sagðus *J1*. 4. gjalda: ul. *K*,
18, 70. hvárum tveggja: tuennar *J1*. brot: brott *J1*.
5. dalinum: dalnum *J1*. ok(2): enn *J1*. 6. af bóndum
in—svor: omv. *J1*. 9. vildu: þar *tf*. *J1*. 10. at—ørendi:
sit orænndi at þat *J1*. 11. þá: fara *tf*. *J1*. aptr austr:
omv. *J1*. vit: uæll rækit *J1* og ul. *det fölg*. rekit hafa.
14—15. bæjarins: biðrins *J1*. 15. þeir: ser *J1*. 16. eptir
um daginn: omv. *J1* = *l*. 19. hann—um: er hann sat yfir
J1. 17. segja: saugðu *J1*. 17—18. ørendum: orenði *J1*.
19. þá—kgr: æpptir ær hann *J1*. 20. þinghúss—ok: hus-
þings *J1*. 21. þá: ul. *J1*. 22. talaði: talar *J1*. 22—
23. hverra—sendir: fra orenndum þeira *J1*.

þrændir höfðu svarat: eftir þat beiddi hann, at kon-
 ungr veitti órskurð, hvert þeira ørendi skyldi þangat
 verða. Konungr segir: »meðan jarlar réðu hér fyrir
 landi, þá var þat ekki undarligt, at landz-menn væri
 þeim lýðskyldir, þvíat þeir vǫru hér ættbornir til rikis, 5
 heldr en þat at lúta til útlendra konunga, ok var þó
 réttara, at jarlar veitti hlýðni ok þjónostu konungum
 þeim, er réttkomnir vǫru hér til rikis, heldr en út-
 lendum konungum ok at hefjask upp með ófriði i
 móti réttum konungum ok fella þá frá landi: en Óláfr 10
 sǫnski konungr, er kallar til Noregs, þá veit ek eigi,
 hverja tiltölu hann hefir, þá er sǫmlig sé, en hitt
 megum vér muna, hvern mannskada vér höfum fengit
 af honum ok hans frændum. Þá segir Ásgautr:
 »eigi er undarligt, at þú sér kallaðr Óláfr digri, all- 15
 stórliga svarar þú orðsending slíks höfðingja: ógloggt
 veiztu, hversu þungbær þér mun vera reiði konungs,
 ok hefir þeim svá orðit, er vǫru með meira krapti,
 en mér sýnisk þú munu vera: en ef þú vilt þrálíga
 halda rikinu, þá mun þér him til, at fara á fund hans 20
 ok gerask hans maðr: munu vér þá biðja með þér,
 at hann fái þér at lani þetta ríki. Þá segir konungr
 ok tók hógliga til orða: »ek vil ráða þér annat ráð,
 Ásgautr, farið nú aptr austr til konungs yðars ok

2. ór-: ord- *J1* (ikke *J3, J2*). þeira ørendi: *omv. J1*.
 3. segir: *suaŕ J1*. 4. landz-: *ul. J1*. 6. heldr—kga: *ul. J1*. þó: þat *tf. J1*. 8—9. útlendum—at: lúta til utlænndra
 haufþingia enn *J1*. 9. með ófriði: *ul. J1*. 11. kgr: *ul. J1*.
 Noregs, þá: rikis i noregi *J1*. 12. hann: *ul. J1*. 13. mann-:
ul. J1. 14. ok: æða *J1*. segir: *suaŕ J1*. 15. digri: ok
tf. J1. 16. höfðingja: ok *tf. J1*. 17. hversu: *hue J1*.
 kgs: hans *J1*. 18. þeim | svá orðit: *omv. J1*. er: enn *tf. J1*.
 19. sýnisk—munu: liz at þu munir *J1*. 20. fund
 hans: *omv. J1*. 21. maðr: ok *tf. J1*. 22. Þá—kgr: kon-
 ungr *sv. J1*. 23. vil: mun *J1*. 24. til—yðars: *ul. J1*.

segið honum svá, at snimma í vár mun ek búask at **H** 64
 fara austr til landamæris, þar er at fornu hefir skilt
 ríki Nóregs konungs ok Svía-konungs; má hann þá
 þar koma, ef hann vill, at vit semim sætt okra, ok
 5 hafi þat ríki hvárr okkarr. sem óðalborinn er til*.
 Þá snúa sendimenn í brot ok aptr til herbergis ok
 bjoggusk í brot, en konungr gekk til borða. Sendi-
 menn gengu þá í konungs-garðinn, ok er durverðir **U** 261
 sá þat, segja þeir konungi. Hann bað þá sendimenn
 10 eigi inn láta — »ek vil ekki við þá mæla« segir hann.
 Fóru þá sendimenn í brot. Þá segir Þorgautr, at **O** 46
 hann mun aptr snúa ok hans menn, en Ásgautr segir.
 at hann vill reka konungs-ørendi. Þá skiljask þeir:
 ferr þá Þorgautr inn á Strind, en Ásgautr ok þeir
 15 xii saman snúa upp til Gaulardals, hann ætlar at fara
 suðr á Mæri ok reka þar sýslu Svía-konungs. En er
 Óláfr konungr varð þess varr, þá sendi hann gestina
 út eptir þeim: þeir hittu þá út á nesi við Stein.
 tóku þá höndum ok leiddu inn á Gaularás, reistu þar
 20 gálga ok hengðu þá þar, er sjá mátti utan af firði af
 þjóðleið. Þorgautr spurði þessi tíðendi, áðr hann fór
 ór Þrándheimi; fór hann síðan alla leið, þar til er
 hann hitti Svía-konung ok segir honum þat, er gorzk
 hafði í þeira for: konungr varð allreiðr, er hann
 25 heyrði þetta sagt; skorti þar þá eigi stór orð.

1. honum; konvngi yðrum *J1*. búask at: *ul. J1*. 2. þar:
 þæss *J1*. 3. Svía-kgs: stuþioðar *J1*. 4. semim: gerim *J1*.
 5. þat: þetta *J1* (*ikke J2, J3*). 6. brot: brott *J1*. 7. brot: brát
J1. gekk: þa *tf. J1*. 8. garðinn, ok: garþ ænn *J1*. dur-:
 dyr- *J1*. 9. sendimenn: *ul. J1*. 10—11. segir—Þá: *ul. J1*
 12. mun: þa *tf. J1*. 13. hann: *ul. K*. 14. þá: *ul. J1*.
 15. Gaulardals: ok sva up til orkadals *tf. J1*. hann ætlar:
omv. J1. 17. varð: uar *J1*. þá: *ul. J1*. gestina: gæsti sína
J1. 19. höndum: ok bundu *tf. J1*. 22. ór: aptr af *J1*. síðan:
 þa *J1*. 23. hitti: fann *J1*. segir: sagð(!) *J1*. 24. for:
 farum *J1*. varð: uar *J1*. 25. sagt: ok *tf. J1*. þar: *ul. J1*.

H 65 **K. 60.** Sætt Óláfs konungs ok Erlings
Skjálgssonar.

[ÓTr. (Fms.) k. 272; ÓH (Fms.) k. 62, (Flat.) k.
45. 46.]

1017 Eptir þat um vārit bauð Óláfr konungr liði út ór
Þrándheimi ok bjósk at fara austr í land. Þá bjósk
ór Niðarósi Íslandz-far. Þá sendi Óláfr konungr orð 5
ok jartegnir Hjalta Skeggjasyni ok stefndi honum á fund
sinn, en sendi orð Skapta lōgsogumanni ok oðrum
þeim mōnnum, er mest réðu lōgum á Íslandi, at þeir
skyldi taka ór lōgum, er honum þótti mest í móti
kristnum dómi; þar með sendi hann vinsamlig orð 10
ollum landz-mōnnum jafnsaman. Konungr fór suðr
með landi ok dvalðisk í hverju fylki ok þingaði við
bændr: en á hverju þingi lét hann upp lesa kristin
lōg ok þau boðorð, er þar fylgðu: tók hann þá þegar
af við lýðinn margar óvenjur ok heiðinn dóm, þviat 15
jarlar höfðu vel haldit forn lōg ok landz-rétt, en um
kristnihald létu þeir gera hvern sem vildi. Var þá
svá komit, at víðast um sjábyggðir vāru menn skirðir,
en kristin lōg vāru ókunn flestum mōnnum: en um
U 262 updali ok fjallbyggðir var víða alheidit, þviat þegar 20
er lýðrinn varð sjálfráða, þá festisk þeim þat helzt í
minni um átrúnaðinn, er þeir höfðu numit í barnæsku.
En þeir menn, er eigi vildu skipask við orð konungs

1—2. *Overskr. fra 18*; sæt þeira erlings ok olafs konungs:
mgl. K, 70. 3. þat: *ul. J1.* kgr: Haraldzson *tf. J1.*
4. bjósk(2): *biogguz J1.* 5. Niðarósi: *sål. J1*; *noregi K.*
18, 70. -far: *for J1.* 6—7. fund sinn: *omv. J1.* 8. þeir:
þat *J1.* 10. sendi: *sendir J1.* 11. jafn-: *iam- J1.* 12—
13. við bændr: *ul. J1.* 13. kristin: *kristindoms J1.* 14. þá:
ul. J1. 17. kristnihald: *kristinndom J1.* vildi: *uilldu J1*
(*villde J3, J2*). 18. sjá-: *sæ- J1.* 19. ókunn: *vkunnig J1.*
21. varð: *var J1.* 22. átrúnaðinn: *truna J1.* í: *ul. K.*

um kristnihaldit, þá hét hann afarkostum bæði rikum
 ok órikum. Óláfr var til konungs tekinn um alt land H 66
 á hverju lögþingi, mælti þá engi maðr í móti honum.
 Þá er hann lá i Karmtsundi, fóru orð milli þeira
 5 Erlings Skjálgssonar, þau at þeir skyldu sættask, ok
 var lagðr sættar-fundr i Hvitingsøy. En er þeir fundusk, 1017
 toludusk þeir sjálfir við um sættina; þótti Erlingi þá
 annat nokkut finnask i orðum hans, en honum hafði
 verit frá sagt, þvíat hann mælti til þess, at hann vildi
 10 hafa veizlur þær allar, er Óláfr Tryggvason hafði
 fengit honum, en síðan jarlar Sveinn ok Hákon —
 «man ek þá gerask þinn maðr ok hollr vinr» segir O 47
 hann. Konungr segir: «svá lízk mér, Erlingr, sem
 eigi sé þér verra at taka af mér jammiklar veizlur.
 15 sem þú tókt af Eiriki jarli, þeim manni, er þér hafði
 gort inn mesta mannskaða: en ek man þik láta vera
 gófgastan mann i landinu, þó at ek vilja veizlurnar
 miðla at sjálfræði mínu, en eigi láta sem lendir menn
 sé ódallbornir til ættleifðar minnar, en ek skylda
 20 margföldum verðum yðra þjónostu kaupar. Erlingr
 hafði ekki skaplyndi til at biðja konunginn né einna
 muna hér um, þvíat hann sá, at konungr var ekki

1. hann: þeim *tf. J1*. 2—3. um—land | á—lögþingi:
omv. J1 og skr. land allt. 4. Þá er: *ul. J1*. -sundi: þa *tf. J1*.
 milli: millum *J1*. 5. skyldu: munde *J1*. 7. toludusk:
 þa taluðu *J1*. sjálfir við: *ul. J1*. sættina: sættir sínar *J1*.
 8. annat³ | nokkut² | finnask¹: *omv. J1*. hans: konungs *J1*.
 9. verit—sagt: flut verit *J1*. mælti—hann(2): *ul J1*. 10—
 11. hafði fengit: fek *J1*. 11. en: ok *J1*. Sv.—Hákon: *ul. J1*.
 12. ok: vera *tf. J1*. 12—13. segir hann: *efter þá J1*.
 14. eigi³ | sé² | þér¹: *omv. J1*. 15—16. hafði gort: gerði *J1*.
 16. mann-: *ul. J1*. 17. gófgastan: mestan lenda *J1*.
 landinu: Noregi *J1*. 17—18. veizlurnar miðla: miðla veizlur
J1. 18. láta: sua *tf. J1*. lendir: erlendis (þ: ér lendir?)
K, 18, 70. 20. þjónostu: at *tf. J1*. 21. kinn: *ul. J1*.
 21—22. né—hér: her nenna (ne einna *J2*) muna *J1*.

leiðitamr: sá hann ok, at tveir kostir váru fyrir
høndum, sá annarr, at gera enga sætt við konung ok
hætta til, hvernug færi. eða ella láta konung einn
fyrir ráða, ok tók hann þann upp, þótt honum þótti
mjök í móti skapi sínu, ok mælti til konungs: „sú 5
mun þér min þjónusta hallkvæmst, er ek veiti þér
með sjálfræði“. Þeir skildu ræðuna. Eptir þat gengu
til frændr Erlings ok vinir ok báðu hann til vægja ok
færa við vit en eigi ofrkapp — „muntu, segja þeir, vera
ávalt gøfgastr lendra manna í Nóregi bæði at fram- 10

H 67 kvæmd þinni ok frændum ok fjárafla“. Erlingr fann,
U 263 at þetta var heilræði ok þeim gekk góðvili til, er slikt
mæltu: gerir hann svá, gengr til handa konungi með
þeim skildaga, at konungr réð fyrir at skilja: skildusk
eptir þat ok váru sáttir at kalla. Fór Óláfr þá leið 15
sína austr með landi.

1. leiðitamr: *her beg.* 2. *blad i 325, IX, 2.* ok: *ul. 325.*
kostir váru: *omv. J1, 325.* 2. konung: *konunginn 325 — i. 3.*
3. hætta: þa *tf. J1.* hvernug: *hvernig þa 325.* hvernug
færi: *huersu fer J1.* eða: *ul. J1.* ella: *elligar 325.*
4. fyrir: *ul. 325.* þótt: þo at *325.* þótti: *veri 325; þat*
tf. J1. 5. sínu: *ul. J1, 325.* mælti: *sva tf. 325.* 7. Þeir—
ræðuna: *ul. 325.* Þeir skildu: *síþan skilðu þeir J1.* 7—
8. Eptir—til(1): *Atto nv lvt i 325.* 8. Erl. | ok vinir: *omv.*
J1, 325. til(2): *ul. J1.* til vægja: *vægja til við konungin 325.*
9. við vit: *omv. 325.* ofr-: *of- J1, 325.* muntu: *iafnan tf. 325*
og ul. det folg. ávalt. 10. ávalt: *iafnan J1.* lendra manna:
ok mest virðr af lendum monnum *J1.* bæði: *ul. J1.* at: af
J1. 11. frændum—fjárafla: *frænnda þinna J1.* Erl. fann:
omv. J1. fann: *sa 325.* 12. góðvili: *gott 325.* 12—13. er—
mæltu: *Nv 325.* 13. gerir- gengr: *gekk erlingr þa J1.*
svá: *at hann tf. 325.* handa: *olaði tf. 325.* 14. at(1): *er*
18, 70; sem 325. réð skilja: *skyldi ein rada J1.* 15. eptir
—váru: *þeir þa 325.* Óláfr þá: *þa konungr J1.* 15—
16. Óláfr—sína: *konungr 325.*

K. 61. Dráp Eilífs gauzka.[ÓH (*Fms.*) k. 63, (*Flat.*) k. 47.]

Þegar er Óláfr konungr kom í Vikina ok þat 1017
 spurðisk, þá fóru Danir í brot, þeir er þar höfðu sýslur
 af Dana-konungi, ok sóttu þeir til Danmerkr ok vildu
 5 eigi biða Óláfs konungs. En Óláfr konungr fór inn
 eptir Vikinni ok hafði þing við bændr, gekk undir
 hann þar alt landz-fólk, tók hann þá allar konungs-
 skyldir ok dvalðisk í Vikinni um sumarit. Hann helt
 austr yfir Foldina ór Túnsbergi ok alt austr um Svína-
 10 sund. Þá tók til vald Svía-konungs: hann hafði þar
 sett yfir sýslumenn, Eilíf gauzka um inn nørðra hlut.
 en Hróa skjálga yfir inn eystra hlut alt til Elfar: hann
 átti ætt tveim megin Elfar, en bú stór í Hising: hann
 var ríkr maðr ok stórauðigr: Eilífr var ok stórættaðr.
 15 Þá er Óláfr konungr kom liði sínu í Ránriki, þá
 stefndi hann þar þing við landz-menn, ok kómu til
 hans þeir menn, er eyjar byggðu eða nær sæ. En
 er þing var sett, þá talaði Björn stallari ok bað bændr
 taka við Óláfi konungi, slíkt þar sem annars staðar

1. *Overskr. fra 18, 325; mgl. K, 70; drap eilífs J1.*
 2—3. ok—spurðisk: *ul. J1, 325.* 3. brot: brott *J1.* 3—
 4. er—þeir: er þar höfðv aðr verit forv þeir svðr *325.*
 4. Danmerkr: *fork. i K, J1, 325.* 5. eigi: ekci *J1.* En: er *tf.*
325. 5—6. Óláfr—ok: konvngriinn *J1.* 6. hafði: átti *325.*
 6—7. undir—fólk: þar folk allt vndir hann ok *J1.* 7. þar: *ul.*
325. landz-: land- *325.* þá: þar *J1; ul. 325.* 8. -skyldir:
 tekiur *J1.* dvalðisk: hann *tf. J1.* Hann helt: hellt síþan
J1. 9. yfir: um *J1.* 10. til: við *J1.* vald: ríki *325 efter*
Sv.kgs. 11. sett—sýslumenn: til syslo *J1.* sýslumenn:
 sýslvna *325.* um: yfir *J1, 325.* 12. Hróa skjálga: rei
 hinn skialgi *325.* 14. ríkr maðr: vitr *325.* Eilífr—stór-:
 oc vel *J1.* 15. Þá: oc *325.* 16. -menn: -folk *J1.* 17. hans:
 konvngs *J1.* þeir menn: *sal. J1, 325; mgl. K, 18* (þeir *efter*
kómu 70). eyjar—eða: byggðo vteyiar ok *J1.* eða: oc *325.*
 sæ: sia *J1; sío 325.* 17—18. En . . þing: Oc . . þingit *325.*
 18. þá: *ul. 325.* Björn: digri *tf. 325.* stallari: konvngs *tf.*
J1. 19. slíkt: *ul. J1, 325.*

hafði gört verit í Nóregi. Brynjólfr úlfaldi hét einn
 bóandi göfugr: hann stóð upp ok mælti: vitum vér
 H 68
 O 48 bœndr, hvert réttast er landa-skipti milli Nóregs kon-
 ungs at fornu ok Svía-konungs ok Dana-konungs, at
 Gautelfr hefir ráðit frá Væni til sævar, en norðan 5
 markir til Eiðaskógs, en þaðan Kilir alt norðr til Finn-
 markar: svá ok þat, at ýmsir hafa gengit á annarra
 lond: hafa Svíar lönghum haft vald alt til Svínasundz.
 en þó yðr satt til at segja, veit ek margra manna
 vilja til þess, at betra þætti at þjóna Nóregs konungi, 10
 en menn bera eigi áræði til þess: Svía-konungs ríki er
 bæði austr frá oss ok suðr, en þess ván, at Nóregs
 U 264 konungr mun fara norðr brátt í landit, þangat er
 landz-megin er meira, ok höfum vér þá ekki afla til
 at halda deilu við Gauta: nú verðr konungr at sjá 15
 heilt ráð fyrir oss: fúsir væri vér at gerask hans

1. hafði—verit: *ul. 325.* úlfaldi: *ul. 325.* hét: *maðr*
tf. J1. 1—2. einn bóandi: *omv. J1.* 2. bóandi: *oc var*
kallaðr vlfaldi hann var tf. 325. göfugr: *maðr tf. 325.*
 vitum: *Vítv 325.* 3. hvert: *hvat J1, 325.* er: *vörri J1;*
vm tf. 325. -skipti: *at fornu tf. J1, 325 og ul. det folgt í l. 4.*
 2—4. kgs: *ul. J1, 325.* 4. Svía-kgs -Dana-kgs: *dammerkr*
ok suidiþar J1; sviavelldis 325. 5. sævar: *siovar 325.*
 norðan: *norðr J1, 18; þá norðr 325.* 6. alt: *ul. 325.*
 7. -markar: *merkr J1, 325.* ok: *ul. J1.* 8. lönð: *riki 325.*
 lönghum haft: *omv. J1.* vald: *riki 325.* alt: *ul. 325.*
 9. yðr: *verðr 325.* til: *ul. J1, 325.* 10. betra þætti:
monnem þikir betra 325. 11. menn—áræði: *þó bera mex*
ekki travst 325; þeir bera þó eigi trøst J1. þess: *þvi at tf.*
J1, 325. er: *ligr J1.* 12. bæði austr | frá oss: *omv. J1.*
austr . . . suðr: omv. 325; ok allt fyrí ofan tf. J1, 325.
 13. mun: *muni J1, 325.* fara: *ul. J1.* brátt: *ul. 325.*
 brátt—landit: *i land (sol. ossá 325) bratt J1.* 14. landz-
 megin er: *omv J1 og ul. meira, ok. meira: ul. 325.* ekki
 afla: *engan styrk 325.* afla: *magn J1.* 15. nú: *ul. J1.*
 16. heilt: *gott 325; hela J1 (heilla J3; hollt J2).* oss: *es*
tf. 325. fúsir | væri vér: *omv. J1.*

menn. En eptir þingit, þá var Brynjólfr um kveldit
 í boði konungs ok svá annan dag eptir, ok tóluðu
 þeir mart sín í millum í einmælum. Fór þá konungr
 austr eptir Víkinni. En er Eilifr spurði, at konungr
 5 var þar, þá lét hann bera njósn til fara hans. Eilifr
 hafði xxx. manna, sinna sveitunga; hann var í byggð-
 inni ofanverðri við markirnar ok hafði þar bóanda-
 safnað. Margir bæendr fóru á fund Óláfs konungs.
 en sumir sendu vináttu-orð til hans. Þá fóru menn
 10 í milli Óláfs konungs ok Eilífs, ok báðu bæendr hvárn
 tveggja lengi, at þeir legði þingstefnu milli sín ok
 réði frið með nokkuru móti. sögðu þat Eilífi, at þeim
 var þess ván af konungi, ef ekki væri við skipazk
 hans orð, at þeir mundu ván eiga af honum afar-
 15 kosta, ok kváðu eigi Eilíf skyldu lið skorta; var þá
 ráðit, at þeir skyldu ofan koma ok eiga þing við bæendr
 ok konung. En þá sendi konungr Þóri langa, gesta- H 69

1. En: *ul. J1.* þingit. þá: *vm kveldit J1. 325 (der også har þá), og ul. det følg. um kv.* 2. ok(1)—eptir: *ul. J1, 325.* 3 þeir: *ul. 335; konungr tf. J1.* sín—millum | í einmælum: *omv. J1 og skr.: milli; milli sín 325.* 4. En: *oc 325.* 5. þar: *kominn tf. J1, 325.* lét—bera: *hellit hann 325.* bera: *fara J1.* til fara: *vm ferþir J1.* fara: *ferða 325.* 6. manna: *ul. 325.* 6—7. í—markirnar: *vppi við markbyggina J1.* 7. ok hafði: *hafði hann 325.* bóanda-: *buanda J1; bonda 325.* 9. -orð: *bod J1.* Þá fóru: *omv. 325.* 10. í: *ul. 325.* milli Óláfs: *millum þeira J1.* 10—11. hvárn—lengi: *ul. J1; hvar- skr. K. 70.* 11. legði: *skyldo eiga J1.* milli sín: *ul. J1.* 12. réði: *gera J1.* móti: *milli sín en þeir tf. J1.* þat: *þeir 325.* 12—15. þat—kváðu: *ul. J1.* 13. ekki: *eigi 325.* 14. hans orð: *hann 325.* mundu: *myndi 325.* 14—15. ván—ok: *eiga at mæta afarkostvm enn 325.* 15. eigi—skyldu: *hann eigi myndv 325; at eilíf skyldi æigi J1.* lið skorta: *omv. J1 og tf.: til moz við konung.* þá: *þat tf. J1, 325.* 16. skyldu: *skyldi 325.* 16—17. bæendr ok: *ul. J1, 325.* 17. En—kgr: *Olafur konungr sendi þa 325.* En: *ul. J1.* sendi: *olafur tf. J1.* Þóri: *hinn tf. 325.*

hofðingja sinn, ok þá xii. saman til Brynjólfs; þeir
 höfðu brynjur undir kyrtlum, en höttu yfir hjálmum.
 Eptir um daginn kómu bæendr fjolment ofan með Eilifi:
 þar var þá Brynjólfr í hans liði ok Þórir í hans sveit.
 Konungr lagði skipum útan þar at, er klettr nokkurr 5
 var ok gekk fram í sæinn; gekk hann þar upp ok
 lið hans, settisk á klettinn, en völr var fyrir ofan, ok
 var þar bóanda-liðit, en menn Eilifs stóðu uppi í
 skjaldborg fyrir honum. Bjorn stallari talaði langt ok
 snjalt af hendi konungs. En er hann settisk niðr, 10
 þá stóð Eilifr upp ok tók til máls, ok í því bili stóð
 upp Þórir langi ok brá sverði ok hjó til Eilifs á háls-
 inn, svá at af gekk hofuðit: þá hljóp upp alt bóanda-
 liðit, en inir ganzku tóku rás undan, drápu þeir Þórir
 nokkura menn af þeim; en er herrinn stöðvaðisk ok 15
 létti þysnum, þá stóð konungr upp ok mælti, at bæendr
 skyldu setjask niðr: þeir gerðu svá: var þar mært

1. xii.: *sál. (ved Ásg.s rettelse) K. 18. 70; vi. J1. 325.*
 2. höttu—hjálmum. *hjalma vndr höttum 325.* 3. bæendr
 fjolment: *omv. 325 og u' ofan.* 4. þá: *ul. 325.* í—liði:
 ok hans menn *J1. 325.* ok sveit: þórir var í sveit með
 honum *J1.* ok: þar var *325.* sveit: *ul. 325.* 5. skipum—
 at: at skipunum þar *J1:* þar at skipum sínum *325.* er: *sem*
325. 5—6. klettr n.: var: *omv. J1. 325.* 6. ok(1)—sæinn: *ul.*
325. fram: *ul. J1.* hann: konungr *J1.* 7. lið hans: *omv.*
325. lið—á: settiz með liði sínu í *J1.* á: hann í *325.*
 völr: fagr *tf. 325.* fyrir: fra *K.* 8. þar bóanda-liðit: *omv.*
325; bónda skr. J1. 325. uppi: *ul. 325.* uppi í: up ok
 leiddu *J1.* 9. -borg: -borgv *325.* langt: eyrindi *tf. 325.*
 10. hendi kgs: *omv. 325.* En: oc *325.* 11. tók—máls:
 mælti *325.* ok(2): *ul. J1.* 12. ok(1)—sverði: *ul. 325.*
 13. at: *ul. K.* þá hljóp: *omv. 325.* 13—14. bóanda-liðit:
 bónda liðit *325; bónda folkit J1.* 14. tóku: a *tf. J1. 325.*
 undan: oc *tf. 325.* 15. en: Oc *325.* 16. þysnum: þysinum
325. 17. skylðu—niðr: skylði síða oc *325; skylði niðr*
setiaz J1. þar: þá *J1. 325.*

talat: en at lýðum varð þat, at bœndr gengu til handa **U** 265
konungi ok játuðu honum hlýðni, en hann hét þeim
því í mót, at skiljask eigi við þá ok vera þar til þess.
at þeir Óláfr Svía-konungr lyki einn veg sínum vend-
5 ræðum. Eptir þat lagði Óláfr konungr undir sik **0** 49
nørðri sýsluna ok fór um sumarit alt austr til Elfar. 1017
fekk hann allar konungs-skyldir með sænum ok um
eyjar. En er á leið sumarit, snørisk hann aptr í
Vikina norðr ok lagði upp eptir Raumelfi. Þar er
10 fors mikill, er Sarpr heitir: nes gengr í ána norðan
at forsinum: þar lét Óláfr konungr gerða um þvert
nesit af grjóti ok torfi ok viðum ok grafa diki fyrir
útan ok gerði þar jarðborg mikla; en í borginni efnaði **H** 70
hann til kaupstaðar: þar lét hann húsa konungs-garð
15 ok gera Máriukirkju, hann lét þar ok marka toptir til
ammarra garða ok fekk þar menn til at húsa: hann
lét um haustit þangat flytja þau fong, er til vetrvistar
þurpti. ok sat þar um vetrinn með fjölmenni mikit. 1017—
en hafði menn sína í öllum sýslum. Hann bannaði

1. en: ok *J1*. varð: *var 325*. varð—gengu: *gengu þöndr J1*. 2. þeim: *ul. 325*. 3. því: *ul. J1*. mót: *moti 325*. 3—4. þess, at: er *J1*. 4. at: er *325*. Óláfr: *ul. J1*. einn: *hvern tf. J1, 325*. 4—5. sínum vendræðum: *ul. J1 (J2, J3)*; vand- *skr. 325*. 5. Eptir þat: *Sípan 325*; þat *ul. J1 (ikke J3, J2)*. sik: *alla tf. J1. 325*. 6. nørðri: *neyrðri J1*; nerðri *325*. ok fór: *for hann J1*. 7. hann: *konungr 325*. allar—skyldir: þa skyldir allt *J1*. sænum: *sionum 325*. 8. snørisk: *sneri J1, 325*. 8—9. í V. | norðr: *omv. 325*; norðr *ul. J1*. 9. eptir Raum.: *i elfi J1*. 10. norðan: *up J1*. 12. af: með *J1, 325*. 13. gerði: *let gera 325*. 13—14. efnaði hann: *let hann efna 325*. 14. -staðar: *-stefnu(!) J1*. húsa: *o(!) þar let hann gera tf. 325*. 15. gera: *þar tf. J1*. þar: *ul. 325*; *efter marka J1*. 16. þar: *ul. 325*. 16—17. hann lét: *omv. 325*. 17. um—er: *flytja um hastið fang J1*. þau: *oll þa(!) 325*. 18. þurpti: *þangat i borgina J1*. ok sat: *sat hann 325*. fjölm. mikit: *miklo fjolmenxi 325*. 19. en: ok *J1*. hafði: *þo tf. 325*. sýslum: *fylkiom 325*. Hann: *konungr J1*.

allar flutningar ór Víkinni upp á Gautland, bæði sild ok salt; þess máttu Gautar illa án vera. Hann hafði mikit jólaboð, bauð til sín ór heruðum mörgum stórbúðum.

K. 62. Uphaf Eyvindar úrarhorns.

5

[*ÓH (Fms.) k. 64. (Flat.) k. 48.*]

Maðr er nefndr Eyvindr úrarhorn. æzkaðr af Austr-Ögðum; hann var mikill maðr ok kynstórr. fór hvert sumar í hernað stundum vestr um haf, stundum í Austrveg eða suðr til Frislandz; hann hafði xx.-sessu snekkju ok vel skipaða. Hann hafði verit fyrir Nesjum 10 ok veitt Óláfi konungi lið: ok er þeir skildusk þar. Þá hét konungr honum vináttu sinni, en Eyvindr konungi liðsemð sinni, hvar sem hann vildi kraft hafa. —18 Eyvindr var um vetrinn í jólaboði með Óláfi konungi ok þá þar góðar gjafar at honum. Þar var ok þá 15 með honum Brynjólfir úlbaldi ok þá at jólagjöf gull- J 266 búið sverð af konungi ok með bæ þann, er Vettaland heitir, ok er þat inn mesti höfuðbær. Brynjólfir orti visu um gjafarnar, ok er þat niðrlag at:

1. ór Víkinni: *ul. J1.* upp á G.: *ul. K, 18, 70; i skr. J1.* 2. salt: en *tf. J1, 325.* Hann: konungr *J1, 325.* 3. -boð: oc *tf. 325.* 3—4. ór heruðum mörgum stórbúðum: *omv. J1; -bændvm skr. 325.* 5. *Overskr. frá 18; ul. K, 70;* drap hroa *325;* drap þrandar *J1.* 6. æzkaðr: ætlaðr *325.* 7. hann—kynstórr: maðr ætstórr oc vikingr mikill oc *325;* maðr kynstor. hann var hernaðr mikill ok *J1.* 8. suðr: *ul. 325.* hann: oc *325.* xx: tvitug *J1, 325.* 10. snekkju: *ul. J1; sn. ok ul. 325.* 11—12 ok(2)—þá: en at skilnaði *J1.* 12. þá: *ul. 325.* hét: Ólafr *tf. 325.* 13. liðsemð sinni: liðsinni sinnu *J1.* 14. gjafar: gjafar *J1;* gjafir *de ørr.* at honum: af konungi *J1;* af honum *325.* ok(2): *ul. J1.* ok þá: *omv. 325.* 16. með honum: *ul. 325;* með konungi *J1.* úlbaldi: vífalldi *J1, 325.* 16—17. gullbúið² sverð² af kgi¹: *omv. 325;* suerð gullbúið *J1.* 17. ok: þar *tf. 325.* 17—18. V. heitir: vætta landir (ir *udraderet i 325)* heita *325. J1.* 19. gjafarnar: gjafarnar *325;* gjafirnar *de ørr.* þat: þetta *J1, 325.* at: i *J1;* visvnnar *325.*

53. Bragningr gaf mér
brand ok Vettaland.

Þá gaf konungr honum lendz mannz nafn, ok var H 71
Brynjólftr inn mesti vinr konungs alla stund.

5 **K. 63.** Dráp Þrándar.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Þann vetr fór Þrándr hvíti ór Þrándheimi austr 1017—1
á Jamtaland at heimta skatt af hendi Óláfs konungs
digra: en er hann hafði saman dregit skattinn, þá
kómu þar menn Svía-konungs ok drápu Þránd ok þá
10 xii saman ok tóku skattinn ok færðu Svía-konungi.
Þetta spurði Óláfr konungr, ok líkaði honum illa.

K. 64. Kristniboð í Víkinni.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Óláfr konungr lét bjóða um Víkina kristin lög
með sama hætti sem norðr í landi, ok gekk vel fram.
15 Þvíat Víkverjum vǫru miklu kunnari kristnir síðir en
monnum norðr í landit, þvíat þar var bæði vetr ok sumar
fjölment af kaupmonnum bæði dönskum ok saxneskum:

1—2. **53. vísa.** 1. mér: bæði *tf.* 325. 2. Vettaland:
vætta landir 325; veitta landir J1.

3. nafn, ok: rett 325. 4. Brynjólftr: síðan *tf.* 325. vinr
kgs: astvínr olafs kgs 325; vin hans J1. 5. *Overskr. fra 18:*
mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1, 325. 7. á: i J1. at:
oc 325. kgs: ul. 325. 8. en: oc 325. 9. menn Sv.-kgs:
omv. J1. ok(1): en J1, 325. 10. færðu: olafi *tf.* 325.
11. kgr: digri *tf.* 325. illa: storilla J1, 325. 12. *Overskr.*
fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1, 325. 13. bjóða:
boða J1. um V. | kristin lög: *omv. J1.* 14. með—fram:
þar sem annars staðar ok gekk honum þat auðuelliga J1.
gekk: þat *tf.* 325. 15—16. Víkv.—þvíat: kristin lög varv
monnum kunnari i víkinni en norðr i landi 325. miklu—
landit: kristin laug miklu kunnari en mannum varv norðr i
land J1. 16. var: uoru J1. 17. fjölment: fyllt 325. bæði:
ul. 325. dönskum—saxneskum: donum ok soxum J1, 325.

Vikverjar höfðusk ok mjök í kaupferðum til Englandz
 050 ok Saxlandz eða Flæmingjalandz eða Danmerkr. en
 sumir váru í viking ok höfðu vetrsetu á kristnum
 lönðum.

K. 65. Fall Hróa.

5

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Um vórit sendi Óláfr konungr orð, at Eyvindr
 H 72 skyldi koma til hans; þeir tóluðu lengi einmæli. Eptir
 þat brátt bjósk Eyvindr í viking. Hann sigldi suðr
 eptir Vikinni ok lagði at í Eikreyjum út frá Hising.
 Þar spurði hann, at Hrói skjálgi hafði farit norðr í 10
 Orðost ok hafði þar saman dregit leiðangr ok land-
 skyldir, ok var hans þá norðan ván. Þá róri Eyvindr
 inn til Haugasunda, en Hrói róri þá norðan, ok hitt-
 267 usk þar í sundinu ok börðusk. Þar fell Hrói ok nær
 xxx. manna, en Eyvindr tók alt fé, þat er Hrói hafði 15
 haft. Fór Eyvindr þá í Austrveg ok var þar í viking
 um sumarit.

1—3. Englandz—ok: ymissa landa *en* 325. 2. ok: æða
J1. eða(2)—en: *ul. J1*. 3. viking: uikingu *J1*. 5. *Over-*
skr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1. 325. 6. Óláfr:
ul. J1. 325. Eyvindr: vrahorn *tf. 325.* 7. til hans: a
 hans fund *J1*; oc *tf. 325.* þeir tóluðu: *omv. 325.* lengi:
 lengi a *J1, J3* (lengi *J2*). 7—8. Eptir—brátt: *Síðan 325.*
 8. brátt: *ul. J1.* Eyvindr: at fara *tf. J1.* 9. Eikr-: ekr-
J1. 10. Þar: þa *J1.* 11. Orðost: orðvst 325. ok(1):
 hann *tf. J1.* land-: landz- 325. 12. -skyldir: af hendi
 suia konvngs *tf. J1.* þá . . . Eyv.: *omv. 325.* 13. inn:
 norðr *J1*; *ul. 325.* Hauga: aga *K. (18. 70).* róri: *ul. 325.*
 14. Hrói: huiti *tf. J1.* 15. alt fé: *omv. 325.* Hrói hafði:
 þer haufþo *J1.* 16—17. í A.—sumarit: *vm svmarit í astrveg*
 325. ok—viking | um sumarit: *omv. J1 og skr. la (f. var).*

K. 66. Fall Guðleiks ok Þorgauts skarða.[ÓH (*Fms.*) k. 65, (*Flat.*) k. 49.]

Maðr hét Guðleikr gerzki, hann var æzkaðr af
 Qgðum, hann var farmaðr ok kaupmaðr mikill, auðigr,
 ok rak kaupferðir til ýmissa landa: hann fór austr í
 5 Garðaríki optliga, ok var hann fyrir þá sök kallaðr
 Guðleikr gerzki. Þat vár bjó Guðleikr skip sitt ok 1018
 ætlaði at fara um sumarit til Garða austr. Óláfr
 konungr sendi honum orð, at hann vill hitta hann.
 En er Guðleikr kom til hans, segir konungr honum,
 10 at hann vill gera félag við hann, bað hann kaupa sér
 dýrgripi þá, er torugætir eru þar í landi. Guðleikr
 segir þat á konungs forráði vera skolu. Þá lætr kon-
 ungr greiða í hendr honum fé slíkt, sem honum
 sýndisk. Fór Guðleikr um sumarit í Austrveg. Þeir
 15 lágu nokkura hrið við Gotland; var þá sem opt kann
 verða, at eigi váru allir haldinordir, ok urðu landz-

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fall guðleiks J1; drap guðleiks oc þorgautz 325.* 2. hét: er nefndr *J1.* æzkaðr: ættaðr *325.* 3—6. hann—gerzki: mikill maðr fyrir *ser 325.* 3—4. farmaðr—ok: auðigr maðr oc farmaðr mikill *J1.* 5. var hann | fyrir—sök: *omv. J1.* 6. Þat: þetta *325.* skip sitt: ferð sína *J1.* 7. at—austr: austr í garða ríki *J1;* at fara avstr í garða ríki hann rak kaupferðir iafnan til ýmissa landa fór hann opt í garðaríki þri var hann kallaðr guðleikr gerzki *325.* 8. honum orð: orð guðleiki *J1. 325.* 8—9. vill—En: komi a hans fund oc *J1.* 8. hitta: finna *325.* 9. En: oc *325.* hans: konungs *J1, 325.* segir—honum: sagði konungr *325;* .s. hann *J1.* 10. hann(2): guðleik oc *325.* bað: biðr *J1. 325.* 11. torugætir: torfengir *325.* eru: se *J1.* 12. segir—skolu: sv^a at þat skal vera a hans forráði *325.* kgs forráði: hans ualldi *J1.* Þá lætr: let þa *J1.* 12—13. Þá—greiða: let konungr þa fa *325.* 13. í—honum: fram *J1.* fé slíkt: *omv. 325.* 13—14. honum sýndisk: hann uilddi *J1.* 15—16. kann verða: verðr *325.*

H 73 menn varir við. at á því skipi var félagi Óláfs digra. Guðleikr fór um sumarit í Austrveg til Hólmgarðz ok keypti þar pell ágætlig. er hann ætlaði konungi til tignar-klæða sér. ok þar með skinn dýr ok eun borðbúnað forkunnligan. Um haustit. er Guðleikr fór 5 austan. þá fekk hann andviðri. ok lágu þeir mjök lengi við Eyland. Þorgautr skarði hafði um haustit borit njösn um farar Guðleiks: kom hann þar at þeim með langskip ok bardisk við þá: þeir vorðusk lengi. en fyrir því at liðsmunr var mikill. þá fell Guðleikr 10 ok mart skipverja hans. ok mart var sárt. Tók Þorgautr fé þeira alt ok gorsimar Óláfs konungs: skiptu þeir Þorgautr fengi sinu öllu at jafnaði. en hann segir. at gorsimar skal hafa Svía-konungr —: ok er þat. segir hann. nokkurr hlutr af skatti þeim. er hann 15 á at taka af Nóregi. Þorgautr fór þá austr til Svíþjóðar. Þessi tíðendi spyrjask brátt. Eyvinðr úrar-
U 268 horn kom litlu síðarr til Eylandz. En er hann spyr

1. á—skipi: þar 325. Óláfs: konungs *tf.* 325. 2. fór: fer *J1.* í A.: *ul. J1.* 3. keypti: kaupir *J1.* pell ágætlig: ágætligt (*sal. oysð J1*) pell 325. kgi: konunginum 325. 4. sér: *ul. 325.* enn: *ul. J1, 325.* 4—5. borðbúnað forkunnligan: ágætligan borðbúnað 325. 5. er—fór: for guðleikr 325. fór: fer *J1.* 6. lágu—mjök: la 325. 8. borit: haft *J1:* halldir 325. njösn: af *tf. J1* (niosnir *skr. J2, J3*); til *tf. 325.* farar: ferð 325; ferdir *J1.* at þeim: *ul. 325.* 9. með langskip: *ul. J1.* þeir: guðleikr *tf. J1, 325.* lengi: *ul. J1.* 9—10. lengi—fyrir: vel. oc með 325. 10. var mikill: *omr. 325.* fell: þar *tf. J1.* 11. skipverja: skipara 325. ok(2)—sárt: *ul. 325.* ok(2)—var: en kolbi varð *J1.* 12. fé þeira: þar fe *J1:* fe þat 325. ok: sva *tf. J1, 325.* Óláfs: noregs *J1.* 13. Þorgautr: *ul. 325.* sinu öllu: sinum anllum *J1.* öllu at jafnaði: *omr. 325.* 14. segir: sagði *J1.* hafa: Olafr *tf. 325.* ok: *ul. 325.* 15. segir: sagði *J1.* 16. austr: *ul. 325.* 16—17. Svíþjóðar: en *tf. 325.* 17. spyrjask: spyrðvz 325. 18. litlu síðarr: brátt 325; efter Eylandz *J1.* En: oc 325. hann spyr: eyvinðr spyrði 325.

þetta, þá siglir hann austr eptir þeim Þorgauti, ok hittask þeir í Sviaskerjum ok bǫrðusk; þar fell Þorgautr ok flest lið hans eða hljóp á kaf. Tók þá Eyvindr fé þat alt, er þeir höfðu tekit af Guðleiki, 0 51
5 ok svá gørsimar Óláfs konungs. Eyvindr fór aptr til Nóregs um haustit; færði hann þá Óláfi konungi gørsimar sínar; þakkaði konungr honum vel sína ferð ok hét honum þá enn af nýju vináttu sinni. Þá hafði Óláfr konungr verit iii. vetr konungr í Nóregi.

10 **K. 67.** Fundr Óláfs konungs ok Rognvaldz H 74 jarls.

[ÓH (*Fms.*) k. 66, (*Flat.*) k. 50; ÓH (49) k. 41.]

Þat sama sumar hafði Óláfr konungr leiðangr úti 1018 ok fór þá enn austr til Elfar ok lá þar lengi um sumarit. Þá fóru orðsendingar milli Óláfs konungs ok

1. þá: *ul. 325.* austr: *ul. 325.* þeim: *ul. J1, 325.* 2. hittask þeir: fann hann 325; hittuz *skr. J1.* bǫrðusk: barðiz við hann oc 325. 3. flest: allt *tf. 325.* eða: en sumt *J1.* eða—kaf: *ul. 325.* 3—4. Tók þá | E.: *omv. 325.* þá E.: eyvindr þar *J1.* 4. þat alt: *omv. J1.* er: sem *J1.* þeir höfðu: þorgavtr hafði 325. af G.: *ul. 18, 70.* 5. kgs: en *tf. J1.* E. fór: *omv. 325;* síðan *tf. J1.* 5—6. til N. | um haustit: *omv. 325.* 6. um haustit: ok *J1;* oc *tf. 325.* hann þá: *ul. 325.* þá | Ó. kgi: *omv. J1.* 7. gørsimar sínar: dyrgripi sína *J1.* sínar: hans 325. honum: þa *tf. 325.* 8. þá: *ul. 325.* af nýju | vináttu sinni: *omv. J1.* vináttu sinni: *omv. 325.* 9. kgr(1): *ul. J1, 325.* iii. vetr | kgr í N.: *omv. 325.* í: yfir *J1.* 10—11. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* funduz þeir konungr ok iarl *J1;* fra olafi konungi ok rognvalldi iarli 325. 13. austr: allt *tf. J1.* 14. sumarit: Olafir konungr trygva .s. hafði gípt íngibiorgv systvr sína. rognvalldi iarli vlfv syni. hann reð lengi síðan fyri vestra gavtlandi Vlfv fadir rognvalldz iarls var brodir sigriðar hinnar. storraðv modvr olafs. svia konungs. En er olafir konungr haralldz .s. la i elvinni sem sagt var *tf. 325.* milli: þeira *tf. J1.*

Rognvaldz jarls ok Ingibjargar Tryggvadóttur, konu jarls. Hon gekk at með öllu kappi at veita Óláfi konungi; hon var aftaka-maðr mikill um þetta mál. Helt þar til hvártveggja, at frændsemi var mikil með þeim Óláfi konungi ok henni, ok þat annat, at henni 5 mátti eigi fyrnask við Svía-konung þat, er hann hafði verit at falli Óláfs Tryggvasonar, bróður hennar, ok þóttisk fyrir þá sök eiga tiltölu at ráða fyrir Nóregi. Varð jarl af fortölum hennar mjök snúinn til vináttu Óláfs konungs: kom svá, at þeir konungr ok jarl 10 lögðu stefnu með sér ok hittusk við Elfi; ræddu þar marga hluti ok mjök um viðskipti þeira Nóregs konungs ok Svía-konungs, ok sögðu báðir þat, sem satt var, at hvárum-tveggjum, Vikverjum ok Gautum, var in mesta landz-auðn í því, at eigi skyldi vera kaupfriðr 15 milli landa, ok at lýkðum settu þeir grið milli sín til annars sumars; gáfusk þeir gjafir at skilnaði ok mæltu til vináttu. Fór þá konungr norðr í Vikina, ok hafði hann þá konungs-tekjur allar til Elfar, ok alt landz-

1. jarls: vlfs .s. *tf.* 325. 2. Óláfi: *noregs tf. J1.*
 3. kgi: *digra tf. 325; líð tf. J1.* hon var: *omv. 325.*
 aftaka-maðr mikill: *aftakamikil 325.* 4. frændsemi: *frendsymi J1.* 5. þeim: *ul. 325.* 6. eigi: *alldri 325.* við: *olaf tf. 325.* 7. at—Tryggvas.: *i orrostu mot olafi konungi tryggva syni J1.* Óláfs: *konungs tf. 325.* ok: *ul. 325.* 8. þóttisk: *hon tf. J1, 325.* at—fyrir: *tir(!) rikis i J1.* 9. af—hennar mjök snúinn: *omv. 325.* fortölum hennar: *omv. J1.* 10. Ól. kgs: *við olaf konung J1, 325. (18).* kom: *þa tf. 325.* 11. hittusk: *funduz J1.* Elfi: *oc tf. 325.* ræddu: *þeir tf. J1.* 12. hluti: *með ser tf. 325.* við-: *ul. J1, 325.* þeira: *ul. K.* 13. báðir þat: *omv. J1; ul. 325.* 14. Vikv. . . Gautum: *omv. 325.* ok Gautum: *ul. J1 (ikke J3, J2).* 15. landz-auðn—at: *landz seyra er J1; msa oc landeyða er 325.* skyldi—kaupfriðr: *skylldv (skyllði J1) kaupferðir vera i (ul. J1; v. milli J1, omv. J2, J3) J1, 325.* 16. landa: *ul. J1, 325.* grið: *ok frið tf. J1, 325.* 17. þeir: *þa tf. 325.* 18. þá: *olafir tf. 325.* norðr: *austr J1.* 19. kgs: *ul. J1.* allar: *alla(!) J1; allt tf. 325.*

fólk hafði þá undir hann gengit. Óláfr konungr sænski lagði ópokka svá mikinn á Ólaf Haraldzson, at engi maðr skyldi þora at nefna hann réttu nafni, svá at konungr heyrði; þeir kölluðu hann inn digra mann 5 ok veittu honum harðar átölur jafnan, er hans var getit.

K. 68. Uphaf friðgørðar-sögu.

[ÓH (*Fms.*) k. 67. (*Flat.*) k. 51; ÓH (49) k. 42; jfr. *Fsk.* k. 95.]

Bændr í Vikinni ræddu sín í milli, at sá einn 1018 væri til, at konungar gerði sætt ok frið milli sín, ok 10 töldusk illa við komnir, ef konungar herjaðisk á, en engi þorði þenna kurr djarfliga upp at bera fyrir konungi. Þá báðu þeir til Björn stallara, at hann skyldi þetta mál flytja fyrir konungi, at hann sendi menn á fund Svía-konungs at bjóða sættir af sinni hendi. 15 Björn var trauðr til ok mæltisk undan; en við bæn margra vina sinna, þá hét hann at lykðum at ræða þetta fyrir konungi, en kvað svá hugr um segja, sem konungr myndi ómjúkliga taka því at vægja í né einum hlut við Svía-konung. Þat sumar kom 1018

1. Óláfr—sænski: *svia konvngr J1.* kgr sænski: *svia konvngr 325.* 2. ópokka | svá mikinn: *omv. J1, 325.* á Ó. H.: *til Olafs konvngs haralldz svnar 325.* 3. nefna: *kalla 325.* nafni: *sinv tf. 325.* 4. kgr: *hann 325.* þeir kölluðu: *omv. 325.* 5. harðar: *storar 325.* jafnan: *hvert sín 325.* 7. *Overskr. fra 18. 325 (der dog har: sogunnar); mgl. K. 70;* tala biarnar stallara *J1.* 9—10. ok töldusk: *töldvz bæendr 325.* 10. komnir: *latnir 325.* 11. þenna—djarfliga: *þetta J1.* 11—12. fyrir kgi: *ul. J1.* 12. Þá | báðu þeir: *omv. 325.* 13—14. at—hendi: *ul. 325.* 13. hann: *konvngr J1.* 13—14. á fund: *til J1.* 14. bjóða sættir: *bidia sættar J1.* 15. til: *ul. J1.* 16—17. at(2)—kgi: *ul. J1.* 17. þetta: *mal tf. 325.* kvað: *kuez J1; letz 325.* 18. sem: *at J1, 325.* taka því: *omv. 325.* 18—19. vægja—hlut: *uegiaz i neinu til J1.* né einum: *nokkorvm 325.* 19. hlut: *til tf. 325.* við: *olaf tf. 325.* Svía-: *ul. J1.*

útan af Íslandi Hjalti Skeggjason at orðsendingu Óláfs
 0 52 konungs; fór hann þegar á fund Óláfs konungs, ok
 konungr tók vel við honum, bauð Hjalta með sér at
 vera ok vísaði honum til sætis hjá Birni stallara, ok
 váru þeir mótunautar: gerðisk þar brátt góðr félags- 5
 skapr. Eitt hvert sinn, þá er Óláfr konungr hafði stefnu
 við lið sitt ok við bóendr, ok réðu landráðum, þá
 mælti Björn stallari: »hverja ætlan hafð þér á, kon-
 ungr, um ófrið þann, er hér er á milli Óláfs Svía-
 konungs ok yðar? Nú hafa hvárir-tveggju menn látit 10
 H 76 fyrir öðrum, en engi órskurðr er nú heldr en áðr,
 hvat hvárir skolu hafa af ríkinu? Þér hafð hér setit
 í Vikinni einn vetr ok ii. sumur ok látit at baki yðr
 alt landit norðr heðan: nú leiðisk mönnum hér at
 sitja, þeim er eignir eða óðl eigu norðr í landi. Nú 15
 er þat vili lendra manna ok annarra liðsmanna ok
 svá bónda, at einn veg skeri ór, ok fyrir því at nú
 eru grið ok friðr settr við jarl ok Vestr-Gauta, er hér

1. útan af Ísl. | Hj.: *omv. J1 og ul. Skeggjason.* -send-
 ingu: sending *J1.* 2. fund—kgs: konungs fund *J1.* Óláfs:
ul. 325. ok: *ul. J1.* 3. kgr tók: *sal. K; omv. 18, J1; tok*
hann 325; tok mgl. 70 og har mulig mgl. i K-mbr. honum:
Hialta J1, 325. Hjalta: honum *J1, 325.* 5. þeir: felagar
 oc *tf. 325.* 5—6. gerðisk—félagsskapr: *ul. 325.* 5. góðr:
 mikill *J1.* 6. Eitt—þá: Einn dag *325.* hafði: var a *J1.*
 7. við(1)—landráðum: *ul. J1.* við bóendr, ok: bændr *325.*
 8. hafð þér: hefir þu *J1; hafi skr. 325.* 8—9. kgr: herra
325. 9. á: i *325.* Óláfs: *ul. J1, 325.* 9—10. Svía-kgs...
 yðar: *omv. 325; Svía mgl. K (i 18, 70).* 10. -tveggju: marga
tf. J1, 325. 12. hafð: nu *tf. J1.* 13. í Vikinni: *ul. J1.*
 ok(1): *ul. K.* ii. sumur: svmr trav *325.* ok(2): ex *325.*
 14. alt landit: land allt *J1.* 15. eða: oc *325.* eigu: 70.
325; eiga de øvrr. 16—17. annarra—svá: *ul. J1.* 16. ann-
 arra: *ul. 325.* 16—17. ok(2)—bónda: sva oc bændanna *325.*
 17. einn: huernn *tf. J1.* ok: en *J1.* 17—18. ok—eru: Enn
 með því at þa varv *325.* 18. eru—ok(1): er *J1.* settr:
ul. J1. jarl: iarlinn *325.*

eru nú næstir, þá þykkir monnum sá helzt kostur til, U 270
 at þér sendið menn til Svía-konungs af yðarri hendi,
 ok munu margir menn vel undir þat standa, þeir er
 með Svía-konungi eru: þvíat þat er hvarra-tveggju
 5 gagn, þeira er löndin byggva bæði hér ok þar. At
 ræðu Bjarnar gerðu menn góðan róm. Þá mælti
 konungr: »ráð þetta, Björn, er þú hefir hér upp
 borit, þá er þat makligast, at þú hafir fyrir þér górt,
 ok skaltu fara þessa sendiför: nýtr þú ef vel er ráðit,
 10 en ef mannháski gerisk af, þá veldr þú ofmiklu sjálfr
 um; er þat ok þín þjónusta, at tala í fjölmenni, þat
 er ek vil mæla láta. Þá stóð konungr upp ok gekk
 til kirkju, lét syngva sér hámessu; síðan gekk hann
 til borða. Um daginn eptir mælti Hjalti til Bjarnar:
 15 »hví ertu ókátr maðr, ertu sjúkr eða reiðr manni nokk-
 urum?« Björn segir þá ræðu þeira konungs ok segir
 þetta forsending. Hjalti segir: »svá er konungum
 at fylgja, at þeir menn hafa metnað mikinn ok eru
 framarr virðir en aðrir menn, en opt verða þeir í

1. nú: *ul. J1, 325.* helzt kostur: *omv. J1, 325.* 2. Svía-
 kgs: at biðja sætt *tf. J1, 325.* 3. ok: *ul. 325.* menn:
ul. 325. 4. hvarra-tveggju: *sal. 325; (hvaru skr. K. 70);*
hvarum tvegium J1. 5. byggva: byggja *alle.* 6. gerðu:
margir tf. 325. mælti: *olafur tf. 325.* 7. hér: *ul. 325.*
 8. þá: *ul. J1.* 9. ok: *Nv 325.* nýtr þú: *niot J1; mantv*
niota 325. 10. of-: *ul. J1, 325.* 10—11. sjálfr um: *omv.*
J1; sjálfr ul. 325. 11. þat(2): slikt *J1.* 12. Þá stóð:
omv. 325. 13. kirkju: ok *tf. J1, 325.* syngva: syngja *alle.*
 há-: *ul. J1, 325.* síðan gekk: *omv. 325 og ul. hann.*
 14. borða: ok *tf. J1.* eptir: *ul. J1, 325.* 15. ertu(1): *sva*
tf. J1, 325. maðr: *sal. J1, 70; áben plads i K: felagi at þv svarar*
monnum eigi tf. 325. eða: *ertv tf. 325.* manni: *ul. J1;*
monnem 325 efter nokkurum. 16. þá: *ul. J1; Hialta tf. J1,*
325. ræðu: *ræður J1, 325.* segir: *kallar 325.* 17. þetta:
uera tf. J1. segir: *svarar J1; mælti 325.* 18. fylgja:
þiona J1, 325. 19. en—menn: *odrum monnum 325.*

lifs-háska, ok verðr hvártveggja vel at kunna: mikit má konungs gæfa: nú mun frami mikill fask í ferð-inni, ef vel teksk. Björn mælti: »auðvelliga tekr þú á um ferðina: muntu fara vilja með mér, þvíat konungr mælti, at ek skylda mína sveitunga hafa í 5
H 77 ferðina með mér. Hjalti segir: »fara skal ek at vísu, ef þú vilt, þvíat vunnfengr mun mér þykkja sessunautrinn annarr, ef vit skiljumk.

K. 69. Ferð Bjarnar stallara.

[ÓH (Fms.) k. 68, 69, (Flat.) k. 52.]

1018 Fám dögum síðarr, þá er Óláfr konungr var á 10
stefnu, kom þar Björn ok þeir xii. saman; hann segir þá konungi, at þeir vǫru búnir at fara sendifórna ok
0 53 hestar þeira stóðu úti sǫðlaðir — »vil ek nú vita, segir Björn, með hverjum ǫrendum ek skal fara eða
hver ráð þú leggr fyrir oss. Konungr segir: »þér 15
skoluð bera Svía-konungi þau mín orð, at ek vil frið

1. hvár-: hvaru *K*, *J1*. vel: *ul. J1*, 325. 1—2. mikit má: mikill er *J1*. 2. nú: ok *J1*. nú—fask: en frami man faz mikill 325. mikill: i *tf. J1*. 3. auðvell.: allauðvelliga *J1*, 325. tekr: rǫðir *J1*. 4. á—ferðina: um þetta *J1*. ferðina: ferð þessa 325; ok *tf. J1*, 325. fara vilja: *omv. J1*. 5. mína sveitunga | hafa: *omv. J1*, 325. 5—6. í ferðina: *ul. J1*, 325. 6. Hj.: h *K*. segir: sv¹ 325. 6—7. fara² | skal ek² | at vísu¹: *omv. J1*. at vísu: vist 325. 7. vilt: vill *J1*, 325. -fengr: -fenginn *J1*, 325. 8. annarr: *ul. J1*. skiljumk: skilium *J1*, 325. 9. Overskr. fra 18; mgl. *K*. 70; austar(!) far biarnar *J1*: fra ferð biarnar til gautlandz 325. 11. stefnu: malstefnu 325. 11—12. segir þá: sagði 325. 12. vǫru: þa *tf.* 325. -fórna: ferðina 325. 13. hestar—sǫðlaðir: þa oru hestar(!) þeira úti með saudlum *J1*. úti sǫðl.: *omv. J1*, 325. 14. segir Björn: *ul. J1*. ek skal: ver skolum *J1*, 325. 15. þú leggr: þer leggit 325. segir: mælti 325; suař. *J1*. 16. bera—þau: svía konungi þav segia 325.

setja milli landa várra til þeira takmarka, sem Óláfr Tryggvason hafði fyrir mér, ok sé þat bundit fast- U 271
 mælum, at hvárigir gangi um fram; en um mannlát, þá þarf þess engi at geta, ef sættir skolu vera. Þvíat
 5 Svía-konungr fær oss eigi með fé bætt þann mann-
 skaða, er vér höfum fengit af Svíum«. Þá stóð kon-
 ungr upp ok gekk út með þeim Birni; þá tók hann
 upp sverð búið ok fingrgull ok seldi Birni — »sverð
 þetta gef ek þér; þat gaf mér í sumar Rognvaldr
 10 jarl; til hans skoluð þér fara ok bera honum þau
 mín orð, at hann leggi til ráð ok sinn styrk, at þú
 komir fram ørendinu; þykki mér þá vel sýslat, ef þú
 heyrir orð Svía-konungs ok segi hann annat tveggja
 já eða nei. En fingrgull þetta fær þú Rognvaldi jarli;
 15 þessar jartegnir mun hann kenna«. Hjalti gekk at
 konungi ok kvaddi hann — »ok þurfum vér nú þess
 mjök, konungr, at leggir hamingju þína á þessa ferð«
 — ok bað þá heila hittask. Konungr spurði, hvert H 78

1. várra: *ul. J1.* sem: *er J1, 325.* Óláfr: *konungr tf. 325.*
 3. gangi: þar *tf. J1, 325.* um: *yfir 325.* 4. þá: *ul. J1, 325.* þess engi: *ekki J1, 325.* vera: *verða 325.* 5. með: *ul. J1.* með fé: *ul. 325.* 6. fengit—Svíum: *af honum fengit (lotit 325) J1, 325.* Þá stóð: *omv. 325.* 7. þeim: *ul. J1, 7—8.* þá—upp: *hann tok 325.* 8. upp: *ul. J1.* ok fingrgull | ok—B.: *omv. J1.* seldi: *fekk í hendr 325.* Birni: *oc mælti tf. 325.* 9. þetta: *.s. konungr tf. J1.* 10. þér: *biörn tf. 325.* bera: *segja 325.* 11. ráð: *sín tf. 325.* sinn: *ul. 325.* 11—12. at(2)—ørendinu: *ul. 325; eyrendunum skr. J1.* 13. tveggja: *hvert J1, 325.* 14. nei: *ni J1.* þú: *ok tf. J1.* 15. þessar jartegnir: *þessa iartegn J1, 325, í dette efter kenna, og mun hann omv. hann: oc tf. J1.* gekk: *þá tf. 325.* 16. kgi: *-num tf. J1, 325.* ok(2): *ul. 325.* nú: *ul. J1.* 16—17. þess mjök | kgr: *omv. J1.* 17. kgr: *herra s. hann 325.* at: *þu tf. J1.* leggir: *þer leggit 325.* þína: *yðra 325.* ferð: *far J1.* 18. bað—hittask: *hittvmz heilir 325.* hvert: *hvert 325.*

Hjalti skyldi fara. »Með Birni« segir hann. Konungr segir: »bæta mun þat til um þessa ferð, at þú farir með þeim, þvíat þú hefir opt reyndr verit at hamingju; vittu þat víst, at ek skal allan hug á leggja, ef þat vegr nokkut, ok til leggja með þér mína hamingju ok öllum yðr«. Þeir Björn riðu í brot leið sína ok kómu til hirðar Rognvaldz jarls; var þeim þar vel fagnat. Björn var frægr maðr af mörgum mönnum, kuðr bæði at sýn ok at máli þeim öllum, er sét höfðu Ólaf konung, þvíat Björn stóð upp á hverju þingi ok talaði konungs ørendi. Ingibjörg, kona jarls, gekk at Hjalta ok hvarf til hans; hon kendi hann, þvíat hon var þá með Óláfi Tryggvasyni, bróður sinum, er Hjalti var þar, ok talði Hjalti frændsemi milli konungs ok Vilborgar, konu Hjalta; þeir váru bræðr, synir Vikinga- Kára, lendz mannz á Vörs, Eiríkr bjóðaskalli, faðir Ástríðar, móður Óláfs konungs Tryggvasonar, ok Bǫðvarr, faðir Álofar, móður Gizurar hvíta, föður Vilborgar. Nú váru þeir þar í góðum fagnaði. Einn

1. Hjalti: h *K*, *J1*, 325. segir hann: *ul.* 325. 1—2. Kgr: hann 325. 2. segir: suaf. *J1*; at sva skal vera *tf.* 325. til—þessa: þeira *J1*. 2—3. til—þeim: s. *konvgr* 325. 4. hamingju: ok *tf.* *J1*; *Nv tf.* 325. þat víst: *omv.* 325 og *tf.* s. *konvgr*. allan hug | á leggja: *omv.* 325. 5. ef—leggja: *ul.* *K*. 6. ok: sva *tf.* *J1*. í brot: brat *J1*. 7. kómu: koma *J1*. var—þar: Birni var þar 325. 8. Björn: þri at hann 325. af: oc *J1*. 8—9. af—kuðr: *ul.* 325. 9. at(2): *ul.* *J1*, 325. þeim öllum: *omv.* 325. 10. konung: haralldz s. *tf.* 325. 12. hvarf—hans: mintiz við hann. þvíat 325. þvíat: *ul.* 325. 12—13. hon(2) . . . þá: *omv.* *J1*. 13. Óláfi: *konvngi tf.* 325. 14. Hjalti: hann *J1*. -semi: -symi *J1*. 14—15. kgs—Hjalta: vilborgar konu sinnar ok ólafs konungs trygva sonar *J1*. 14. kgs: -ins *tf.* 325. 15. Hjalta: sínar 325. bræðr: oc *tf.* 325. 16. á Vörs: *ul.* *J1*; af vörs 325. 18. Alofar: olofar *J1*. 19. Nú—þeir: þeir biorn varv *J1*; oc erv þeir [*B. afrevel*] 325. fagnaði: herefter nyt kap. i 325 med overskr.: fra þri er biorn ok hiallti gengu fyri iarl.

dag gengu þeir Björn á tal við jarl ok þau Ingibjörgu, þá berr Björn upp ørendi sín ok sýnir jartegnr jarli. Jarl spýrr: »hvat hefir þik. Björn, þess hent, er U 272 konungr vill dauða þinn; er þér at siðr fœrt með 5 þessi orðsending, at ek hygg, at engi mun sá vera, er þessum orðum mælir fyrir Svía-konungi, at refsingalaust komisk í brot: miklu er Óláfr Svía-konungr maðr skapstærri, heldr en fyrir honum sjálfum megi þær ræður hafa, er honum sé í móti skapi«. Þá 10 segir Björn engan hlut hafa þann at borizk — »mér til handa, er Óláfr konungr hefir mér reiðzk um, en mörg er sú ráðagorð hans bæði fyrir sjálfum sér ok O 54 mönnum sínum, er hætting mun á þykkja, hvernug H 79 tekks, þeim mönnum, er áræðislitlir eru: en öll ráð 15 hans hafa enn til hamingju snúizk hér til, ok vættu vér, at svá skyli enn fara. Nú er yðr þat, jarl, satt

1. Björn: *ul. 325.* jarl: *iarlínn 325 og tf.*: Biörn oc hiallti. ok—Ingibjörgu: Ingibjörg kona *iarls var oc við tal þeira 325.* þau: *ul. J1.* 2. þá | berr B.: *omv. J1, 325.* ørendi sín: *omv. J1; fyri þav tf. 325.* jarli: *ul. J1, 325.* 3. Jarl spýrr: *iarlínn mælti 325; .I. suar J1.* B. | þess hent: *omv. J1, 325.* er: *ef J1 (ær J2; at J3).* 4. dauða þinn: þik feigan *J1.* dauða: bana *325.* 5. þessi orðsending: þessv eyrindi *325; -sendingu skr. J1.* mun: muni *J1, 325.* 6. er: *ef 325, J1.* 7. komisk—brot: muni i brot (brat *J1*) komaz *J1, 325.* Óláfr: *ul. J1.* Ól. Svía-kgr: hann *325.* 8—9. heldr—skapi: *ul. J1.* 8. heldr: *ul. 325.* honum sjálfum: *omv. 325.* 9. þær ræður | hafa: *omv. 325.* í: *ul. 325.* 9—10. Þá—Bj.: Biörn sv³ *325; suar. skr. J1.* 10. engan—þann: *sál. K;* engir hlutir hafa þeir *18. 70. J1, 325.* borizk: borit *J1.* 11. er: at *J1.* hefir: hafi *J1, 325.* 12. sér: honum *325.* 13. mönnum sínum: *omv. J1; hans skr. 325.* 13—16. er—fara: at bleyðimönnvinn mun þækia i naukevyr hætting *J1.* 13. á: i *325.* hvernug: hvernveg *325.* 14. áræðislitlir: ræðnir *325.* 15. enn: *ul. 325.* vættu: væntvinn *325.* 16. svá . . . enn: *omv. 325.* er . . . þat: *ul. J1 og skr. iarl eftir segja; sál. ogsá 325.*

at segja, at ek vil fara á fund Svía-konungs ok eigi
 fyrr aptr hverfa. en ek hefi hann heyra látit öll þau
 orð, er Óláfr konungr bauð mér at flytja til eyrna
 honum, nema mér banni hel eða sjá ek heptr. svá
 at ek mega eigi fram koma: svá mun ek gera, hvárt 5
 sem þér vilið nokkurn hug á leggja orðsending kon-
 ungs eða engan. Þá mælti Ingibjörg: »skjótt mun
 ek birta minn hug, at ek vil, jarl, at þér leggið á
 allan hug at stöðu orðsending Óláfs konungs. svá at
 þetta ærendi komisk fram við Svía-konung, hverngan 10
 veg sem hann vill svara: þótt þar liggi við reiði Svía-
 konungs eða öll eign vár eða ríki, þá vil ek miklu
 heldr til þess hætta. en hitt spyrisk, at þú leggisk
 undir höfuð orðsending Óláfs konungs fyrir hræzlu
 sakir fyrir Svía-konungi: hefir þú til þess burði ok 15
 frænda-styrk ok alla atferð, at vera svá frjáls hér í
 Svía-veldi, at mæla mál þitt, þat er vel samir ok
 öllum mun þykkja áheyriligt, hvárt sem á heyra margir
 eða fáir, ríkir eða óríkir, ok þótt konungr sjálfr heyri

1. at—vil: þá mun ek *J1*. vil: man 325. 3. at: ok
J1, J3 (at *J2*). 4. honum: svía konungi 325. hel: eða heils-
 leysi *tf.* 325. 4—7. eða—engan: hvar sem þér vilit (*ul.*
J1) nækvra menzku syna við mig æða aunga *J1*; se *skr.* *K.*
 5. ek . . . eigi: *omv.* 325. svá—gera: *ul.* 325. 6. orðsending:
 olafs *tf.* 325. 8. hug: vilja 325; iarl *tf.* *J1*, 325. jarl:
ul. *J1*, 325. þér leggið: þv leggir 325. 8—9. á—orðsending:
 allan hvgr á erindi 325. 9. at stöðu: á *J1*. Óláfs: noregs
J1. 9—10. svá—Svía-kg: *sál.* 18 (*der dog har takiz f. kom-*
isk). 70, 325 (*der dog ul. svá*); *ul.* *K.*, *J1*. 10—11. hvern-
 gan veg: hvernig 325; hverssu *J1*. 11. hann—svara: svía
 konungr tekur þi *J1*. 11—15. þótt—Svía-kgi: *ul.* *J1*.
 11. þótt: þó at 325. 12. eða(*bis*): oc 325. eign vár:
omv. 325. 12—13. miklu heldr: *ul.* 325. 15. fyrir Svía-
 kgi: við sviakonung 325. til þess | burði: *omv.* *J1*. 16. svá:
ul. *J1*. 18. öllum—þykkja: all- (o: alláheyril.) *J1* (*ul.* *J3, J2*).
 hvárt—heyra: huerir sem á hlyta(!) *J1*. sem: *ul.* *K.* á:
ul. 325. 18—19. margir . . . fáir: *omv.* *J1*, 325. 19. þótt:
 sva þó at 325. kg sjálfr: *omv.* *J1*.

á«. Jarl svarar: »ekki er þat blint, hvers þú eggjar; nú má vera, at þú ráðir þessu, at ek heita konungsmönnum því, at fylgja þeim, svá at þeir nái at flytja ørendi sín fyrir Svía-konungi, hvárt sem konungi 5 líkar þat vel eða illa; en mínum ráðum vil ek láta fram fara, hvert tilstilli hafa skal; en ek vil eigi hlaupa eptir ákafa Bjarnar eða annars mannz um svá mikil vandamál; vil ek at þeir dvelisk með mér til þeirar stundar, er mér þykkir nokkuru líkligast, 10 at framkvæmð megi verða at þessu ørendi«. En er jarl hafði því upp lokið, at hann myndi fylgja þeim at þessu máli ok leggja til þess sinn styrk, þá þakkaði Björn honum vel ok kvazk hans ráðum vilja fram fara. Dvöldusk þeir Björn með jarli mjök langa hrið.

H 80
U 273

15 **K. 70.** Frá tali Bjarnar ok Ingibjargar
Tryggvadóttur.

[ÓH (*Fms.*) k. 69, (*Flat.*) k. 52; ÓH (49) k. 42.]

Ingibjörg var forkunnar vel til þeira; ræddi Björn 1018 fyrir henni um sitt mál ok þótti þat illa, er dveljask skyldi svá lengi ferðin. Þau Hjalti ræddu opt

1. svarar: mælti 325; .s. J1. ekki . . . blint: Vblint 325. 2. nú má: ma oc J1; þat *tf.* 325. 2—3. kgs-mönnum því: *omv.* J1. 3. fylgja þeim: ek flytia þa J1 (J2, J3 = K). 4. fyrir Svía-kgi: við suiakonvng J1. 4—5. sem—líkar: er honum (*sál. ogsá* 325) þyckir J1 (þykkir J3, J2). 5. láta: *ul.* J1; *efter* fram 325. 6. ek . . . eigi: ekki . . . ek J1, 325. 7. eða—mannz: *ul.* J1. 8. svá mikil: slik 325. 8—12. vil—styrk: *ul.* J1. 9. nokkuru líkligast: líkaz 325. 10. En: Oc 325. 12. þakkaði: þakkar 325. 13. vel: *ul.* 325. kvazk: lezt J1. 15. Dvöldusk—hrið: *ul.* 325. með—mjök: þar J1. 15—16. *Overskr. fra* 18; *mgl.* K. 70; *ingen kap.inddel.* J1, 325. 17. Ing. var: *omv.* J1. forkunnar: *ul.* 325. Björn: opt. *tf.* 325. 18. fyrir henni | um—mál: *omv.* J1; um *ul.* 325. 18—19. dveljask—ferðin: sua lengi skyldi duelia þeira ferð J1. 19. lengi: miok 325. ferðin: því at þeir dveliaz þar lengi með iarlínum *tf.* 325. *hvormed sluttes; resten af dette kap. mgl. altså helt i dette hdskr.*

öll saman um þetta; þá mælti Hjalti: «ek mun fara til konungs, ef þér vilið; ek em ekki norrœnn maðr: munu Svíar mér engar sakir gefa; ek hefi spurt, at með Svía-konungi eru íslenzkir menn í góðu yfirlæti, kunningjar mínir, skáld konungs, Gizurr svartí ok 5 Óttarr svartí; mun ek þá forvitnask, hvers ek verða varr af Svía-konungi, hvárt þetta mál mun svá óvænt, sem nú er látit, eða eru þar nokkur önnur efni í: mun ek finna mér til ørendis slíkt sem mér þykkir fallit». Þetta þótti Ingibjörgu ok Birni it mesta snar- 10 ræði, ok réðu þau þetta með sér til staðfestu. Býr þá Ingibjörg ferð Hjalta ok fekk honum ii. menn gauzka ok bauð þeim svá, at þeir skyldu honum fylgja ok vera honum hendilangir bæði um þjónustu 0 55 ok svá ef hann vildi senda þá. Ingibjörg fekk honum 15 til skotsilfrs xx. merkr vegnar. Hon sendi orð ok H 81 jartegnir með honum til Ingigerðar, dóttur Óláfs konungs, at hon skyldi leggja allan hug á um hans mál, hvers sem hann kynni hana at krefja at nauðsynjum. Fór Hjalti, þegar er hann var búinn. En er hann 20 kom til Óláfs konungs, þá fann hann brátt skáldin Gizur ok Óttar, ok urðu þeir honum allfegnir ok gengu þeir þegar með honum fyrir konung, ok segja þeir

1. öll saman | um þetta: *omv J1 og tf. mál eftir þetta.*
 2. þér vilið: þu uillt *J1.* ek em: *omv. J1.* 5. kgs: -ins *tf. J1.* 6—7. ek(2)—varr: uon ær *J1.* 7. svá: *ul. J1.* óvænt: horfa *tf. J1.* 8. þar: *ul. J1.* 9. ørendis: orenda *J1.* sem: ær *J1.* 9—10. þykkir fallit: líkar *J1.* 10. snar-: snil-(?) *J1* (sníall-*J3.J2*). 11. ok—staðfestu: *ul. J1.* 12. fekk: fær með *J1.* 13—14. honum—bæði: vera honum hlýðnir *J1.* 15. svá—þá: um sendiferþir *J1.* 16. til skotsilfrs: skotsilfr *J1.* 17. Óláfs: suía *tf. J1 = l. 21.* 18. leggja: a *tf. J1.* um: *ul. J1.* 19. hana | at krefja: *omv. J1 og ul. at nauðsynjum.* 20. Fór Hj.: *omv. J1.* er(1): *ul. J1.* 22. Gizur . . . Óttar: *omv. J1.* 23. þeir(1): *ul. J1.* segja þeir: sagðu *J1.*

honum, at sá maðr var þar kominn, er samlendir var við þá ok mestr maðr var þar at virðingu á því landi, ok báðu konung, at hann skyldi honum vel fagna. Konungr bað þá Hjalta hafa með sér í sveit U 274
 5 ok hans forunauta. En er Hjalti hafði þar dvalizk nokkura hrið ok gørt sér menn kunna, þá virðisk hann vel hverjum manni. Skáldin váru opt fyrir konungi, þvíat þeir váru máldjarfir: sátu þeir opt um daga frammi fyrir háseti konungs ok Hjalti með
 10 þeim, virðu þeir hann mest í öllu; gerðisk hann þá ok konungi málkunnigr; var konungr við hann málrætinn ok spurði tíðenda af Íslandi.

K. 71. Frá Sigvati skáld.

[ÓH (*Fms.*) k. 70, (*Flat.*) k. 51. 52; jfr. *Fsk.* k. 96 fin.]

Þat hafði verit, áðr Björn fór heiman, at hann 1018
 15 hafði beðit Sigvat skáld til farar með sér; hann var þá með Óláfi konungi; en til þeirar farar váru menn ekki fúsir. Þar var vingott með þeim Birni ok Sigvati; hann kvað:

54. Áðr hefk gótt við góða
 20 grams stallara alla

2. var þar: *ul. J1.* 4. Hj. hafa: *omv. J1.* með sér | í sveit: *omv. J1.* 5. ok—forunauta: *ul. J1.* dvalizk: verit *J1.* 6. þá: *ul. J1.* 7. vel | hverjum manni: *omv. J1.* 8. þvíat: *ul. J1.* máldjarfir: mænn ok *tf. J1.* þeir(2): *ul. J1.* 8—9. um—frammi: *ul. J1.* 10—11. hann(2)—hann: konungrinn þa *J1.* 12. tíðenda: utan *tf. J1.* 13. *Over-skr. fra 18, J3; mgl. K, 70; fra birni 325; signatr skalld kuað uið J1 (kv. við mgl. J2).* 15. hafði beðit: bað 325. til farar: fara 325; forþar *skr. J1.* 15—17. hann—fúsir: *ul. J1.* 16. farar: ferðar 325. 17. var: *ul.(!) J1.* með: hermed ender 3. blad i 325, IX, 2. 17—18. Birni—kvað: þa qvað Sighvatr *J1.*

19—20. 54. *vísaz.* 1. Áðr: At *J1.* hefk: hefi ek *alle.*

H 82

átt, þás ossum drótni,
 4 ógndjarfs, fyr kné hvarfa;
 Björn, fagt opt at arna,
 íss, fyr mér at vísa
 góðs, meguð gótt of ráða 5
 s gunnrjóðr, alls vel kunnuð.

En er þeir riðu upp á Gautland, kvað Sigvatr vísur þessar:

55. Kátr vask opt, þás úti
 orðigt veðr á fjörðum 10
 vísa segl, í vási,
 4 vindblásit skóf Strinda;
 hestr óð kafs at kostum
 (kilir hristu men Lista),
 út þars eisa létum 15
 s undan skeiðr at sundi.
56. Snjalls létum skip skolla
 skjöldungs við ey tjölduð
 fyr ágætu úti
 4 ondurt sumar landi; 20
 en í haust, þars hestar
 hagþorns á mó sporna
 (tekk ýmissar) Ekkils,
 s (iðir) hlautk at riða.

1. átt: aðr *J1*. þás: þa er *alle*. ossum: orum *J1*.
 4. fyr: sál. *J1*; um *de øvrr*. 5. fagt: fagtu *K. 18. 70*; fantu
J1. 6. íss: is *J1*. 7. meguð: megut *K. 70*; megi *J1*.
 of: sál. *J1*; um *de øvrr*. 8. -rjóðr: diarfr *J1*. alls: þui
 at *J1*.

7—24. En—riða: *ul. J1*. Alle 4 vers findes (after *K*) ind-
 førte i *J3*.

9—16. 55. vísa. 1. vask: var ek *K. 18. 70*. þás: þa
 er *K. 18. 70*. 7. þars: þar er *K. 18. 70*.

17—24. 56. vísa. 5. þars: þar er *K. 18. 70*. 7. tekk:
 tek ek *K. 18. 70*.

En er þeir riðu upp um Gautland síð um aptan, þá kvað Sigvatr:

57. Jór renn aptanskæru
allsvangr gøtur langar;
5 vøll kná hófr til hallar
4 (höfum lítinn dag) slíta;
nú 's þats blakkr of bekki
berr mik Dönum ferri,
fákr laust drengs í diki
10 s (dægr mætask nú) fæti.
Þá riða þeir í kaupstaðinn at Skörum ok um strætir 0 56
fram at garði jarls; hann kvað:
58. Út monu ekkjur lita, U 275
allsnúðula, prúðar
15 — fljóð séa reykr —, hvar riðum H 83
4 Rognvalds í bœ gognum;
keyrum hross, svát heyri,
harða langt, at garði
hesta rós ór húsom
20 s hugsvinn kona innan.

K. 72. Frá Hjalta ok Óláfi konungi.

[ÓH (*Fms.*) k. 71, 72, (*Flat.*) k. 53, 54, 55; ÓH (49)
k. 42, 43.]

Einn hvern dag gekk Hjalti fyrir konung ok skáldin 1018

1—20. síð—innan: qvað hann visur nokurar ok vm ferð sina *J1*.

3—10. 57. *visa*. s. nú 's þats: nu er þat er *K*, 18, 70.
of: um *K*, 18, 70.

13—20. 58. *visa*. s. séa: sia *K*, 18, 70. 4. Rogn-:
Rog- *K*, 18, 70. s. svát: sva at *K*, 18, 70. *Jfr.* *K. Gísl.*
Udvalg 36, 175.

21. *Overskr.* fra *J1*; Ferð Hjalta i Svipioð 18; *mgl.* *K*, 70. 22. Einn—Hjalti: Þat uar einn dag er hiallti gek *J1*.

með honum. Þá tók Hjalti til máls: »svá er, konungr, sem yðr er kunnigt, at ek em hér kominn á þinn fund ok hefi ek farit langa leið ok torsóttá: en síðan er ek kom yfir hafit ok ek spurða til tígnar yðarrar, þá þótti mér ófróðligt, at fara svá aprt, at 5 eigi hefða ek sét yðr ok vegsemð yðra. En þat eru lög milli Íslandz ok Nóregs, at íslenzkir menn, þá er þeir koma til Nóregs, gjalda þar landaura: en er ek kom yfir haf, þá tók ek við landaurum allra skipverja minna. En fyrir því at þat veit ek, at þat er réttast, 10 at þér eiguð þat veldi, er í Nóregi er, þá fór ek á yðarn fund at færa yðr landaurana« — sýndi þá konunginum silfrit ok holti í skaut Gizuri svarta x. mörkum silfrs. Konungr mælti: »fáir hafa oss slikt fært um hrið ór Nóregi; vil ek, Hjalti, kunna yðr þökk ok 15 aufúsu fyrir þat, er þér hafið svá mikla stund á lagt at færa oss landaurana, heldr en gjalda óvinum várum; en þó vil ek, at fé þetta þiggir þú af mér ok með vináttu mína«. Hjalti þakkaði konungi með mörkum orðum. Þaðan af kom Hjalti sér í inn mesta 20 kærleik við konung ok var opt á tali við haun: þótti konungi, sem var, at hann var vitr maðr ok orðsnjallr.

H 84 Hjalti segir Gizuri ok Óttari, at hann er sendr með

1. máls: orða J1. 2. hér: ul. J1. 3. þinn: yþa J1 (yðvarn J3, J2). 4. hafit: haf J1. 4—5. tígnar yðarrar: omv J1. 6. eigi . . . ek: omv. J1. vegsemð yðra: omv. J1. 7—8. Þá—Nóregs | gjalda—landaura: omv. J1. ul. þar og skr. i noreg og gialldi. 9. yfir: um J1. þá: ul. J1. skipverja: skipara J1. 10. þat(1)—ek: ek veit J1. at(2)—réttast: ul. J1. 11. eiguð: eigit J1. ek: þi tf. J1. 12—13. kginum: uden art. J1. 14. hafa . . . fært: fora J1. 15. ek: nu tf. J1. 16. aufúsu: aufussu J1. þér: ær J1 (þer J3, J2). 18. þú: nu tf. J1. 19. vináttu mína: omv. J1. Hjalti: h J1. 21. kærleik: sál. alle undt. K: -leika. 22. vitr maðr: maðr foruitri J1. 25. segir: sagði þeim J1.

jartegnum til trausts ok vináttu til Ingigerðar konungs-
dóttur, ok biðr, at þeir skyldu koma honum til tals
við hana. Þeir kveða sér litit fyrir því, ganga einn
hvern dag til húsa hennar; sat hon þar ok drakk
5 með marga menn; hon fagnaði vel skáldunum, þvíat
þeir váru henni kunnir; Hjalti bar henni kveðju Ingi-
bjargar, konu jarls, ok segir, at hon hefði sent hann
þangat til trausts ok vináttu, ok bar fram jartegnir; U 276
konungs-dóttir tók því vel ok kvað honum heimila
10 skyldu sína vináttu. Sátu þeir þar lengi dags ok
drukku: spurði konungs-dóttir Hjalta margra tíðenda
ok bað hann þar opt koma til tals við sik. Hann
gerði svá, kom þar optliga ok talaði við konungs-
dóttur; segir henni þá af trúnaði frá ferð þeira Bjarnar,
15 ok spýrr hvat hon hyggr, hvernug Svía-konungr myni
taka þeim málum, at sætt væri gør milli þeira kon-
unga. Konungs-dóttir segir ok kvazk þat hyggja, at
þess myndi ekki leita þurfa, at konungr myndi sætt
gera við Ólaf digra; sagði, at konungr var svá reiðr
20 orðinn Ólafi, at eigi má hann heyra, at hann væri O 57
nefndr. Þat var einn dag, at Hjalti sat fyrir konung-
inum ok talaði við hann: var þá konungr allkátr ok
drukkinn mjök; þá mælti Hjalti til konungs: »all-

1. -tegnum: -teinvm J1. 2. tals: mals J1. 3. kveða:
segia J1. því: oc tf. J1. 4. hvern: ul. J1. 4—5. sat—
menn: ul. J1. 6. þeir . . . henni(1): omv. J1. 7. konu
jarls: omv. J1. segir—hann: qvað hana hafa sendan sik J1.
9—10. heimila skyldu: skylldo vera heimila J1. 10. þar:
þa J1. 12. opt: iafnan J1. tals: mals J1. sik: ok tf.
J1. 13—14. talaði—segir: sagðe J1. 14. þá: ul. J1.
frá ferð: huerninn af stoz um ferþir J1. 15. spýrr: hana
tf. J1. hvernug: huerssu J1. 16—17. milli—kga: millum
(forskr.) landa J1. 17. segir—þat: kuez J1. 18. ekki:
eigi J1. myndi: néina tf. J1. 19. gera: vilia tf. J1. 19—
21. sagði—nefndr: ul. J1. 21—22. kginum: uden art. J1.

mikla tígn má hér sjá margs konar, ok er mér þat
 at sjón orðit, er ek hefi opt heyrt frá sagt, at engi
 konungr er jafngöfugr á Norðrlönd, sem þú. All-
 mikill harmr er þat, er vér eigum svá langt hingat at
 sækja ok svá meinfært, fyrst hafs-megin mikit, en þá 5
 ekki friðsamt at fara um Nöreg þeim monnum, er
 hingat vilja sækja með vináttu: eða hvárt leita menn
 H 85 ekki við at bera sáttmál meðal ykkar Óláfs digra?
 Mjok heyrða ek þat rætt í Nöregi, ok svá í vestra
 Gautlandi, at allir mundu þess fúsir vera, at friðr yrði, 10
 ok þat var mér sagt með sannendum frá orðum Nöregs
 konungs, at hann væri fúss at sættask við yðr, ok
 veit ek, at þat mun til koma, at hann mun sjá þat,
 at hann hefir miklu minna afla, en þér hafið. Svá
 var þat mælt ok, at hann ætlaði at biðja Ingigerðar, 15
 dóttur þinnar, ok er slíkt ok vænst til heilla sátta, ok
 er hann inn mesti merkismaðr, at því er ek heyrða
 réttorða menn frá segja. Þá svarar konungr: »ekki
 skaltu mæla slíkt. Hjalti, en eigi vil ek fyr kunna þik
 þessa orða, þvíat þú veizt eigi, hvat varask skal: ekki 20
 skal þann inn digra mann konung kalla hér í minni
 hirð, ok er til hans miklu minna skot en margir láta
 U 277 yfir, ok mun þér svá þykkja, ef ek segi þér, at sú
 mægð megí eigi maklig vera, þvíat ek em inn x.

1. -mikla: -magliga (= makliga?) J1/J2/J3 = K. 2. sjón:
 syn J1. 3. -lönd: -londum J1. 18. 70. þú: oc tf. J1.
 4. hingat: ul. J1. 5. sækja: a yðarn fund tf. J1. ok—
 mikit: ul. J1. en þá: er ok J1. 8. meðal ykkar: a milli
 yþar J1. 10. mundu: munðe J1. at(2)—yrði: ul. J1.
 13. koma: bera J1. sjá þat: omv. J1. 15. ok: ul. J1.
 ætlaði at: munðe J1. 16. er: væri J1. ok(2): ul. J1.
 18. frá segja: um røða J1. 19. mæla slíkt: omv. J1.
 fyr: forkort. K. 18: fyrir 70: ul. J1. 21. konung kalla hér:
 omv. J1. 23. yfir: ul. J1. ef: sām J1. þér(2): ul. J1.
 24. megí eigi: ma ækki J1. maklig: makliga J1.

konungr at Upsölum, svá at hverr hefir eptir annan
 tekit várra frænda ok verit einvaldz-konungr yfir
 Svíaveldi ok yfir mörgum öðrum stórum löndum, ok
 verit allir yfirkonungar annarra konunga á Norðr-
 5 löndum. En í Nóregi er litil byggð ok þó sundrlaus;
 hafa þar verit smákonungar, en Haraldr inn hárfagri
 var mestr konungr í því landi, ok átti hann skipti við
 fylkis-konunga ok braut þá undir sik; kunni hann sér
 þann hagnað at ágirnask ekki Svía-konungs veldi;
 10 létu Svía-konungar hann fyrir því sitja í friði; ok enn
 var þat til, at frændsemi var meðal þeira. En þá er
 Hákon Aðalsteinsfóstri var í Nóregi, þá sat hann í
 friði, þar til er hann herjaði í Gautland ok Danmörk;
 en síðan var eldr flokkur á hendr honum, ok var hann
 15 feldr frá löndum. Gunnhildar-synir váru ok af lifi
 teknir, þegar er þeir gerðusk óhlýðnir Dana-konungi: H 86
 lagði þá Haraldr Gormsson Nóreg við sitt ríki ok
 skattgildi, ok þótti oss þó Haraldr konungr Gormsson
 vera minni fyrir sér en Upsala-konungar, þvíat Styr-
 20 björn, frændi várr, kúgaði hann, ok gerðisk Haraldr
 hans maðr, en Eiríkr inn sigrsæli, faðir minn, steig
 þó yfir höfuð Styrbirni, þá er þeir reyndu sín á milli.
 En er Óláfr Tryggvason kom í Nóreg ok kallaðisk
 konungr, þá létum vér honum þat eigi hlýða; fórum

-
1. at(2): *ul. K, 18.* hefir | eptir annan: *omv. J1.*
 3. yfir: *ul. J1.* stórum: *stor- J1.* 5. þó: *ul. J1.* 6. smá-
 kgar: *einir tf. J1.* 6—7. inn hárfagri var: *konungr hæfir*
uerit J1. 7. kgr: *maðr J1.* við: *smakonunga ok tf. J1.*
 8. -konunga: *hafðingia J1.* 9. hagnað: *fagnat J1.* á | girnask
 ekki: *omv. J1.* 11. meðal: *i milli J1.* 13. í: *a K.* ok:
i tf. J1. 14. á hendr: *imot J1.* 15. löndum: *landi J1.*
 ok: *ul. J1.* 16. er: *ul. J1.* 17. þá: *ul. J1.* Haraldr: *kon-*
ungr tf. J1. 18. Gormsson: *ul. J1.* 19. vera: *miklu tf. J1.*
 minni: *maðr tf. J1.* konungar: *konungr J1 (J2, J3 = K).*
 20. Haraldr: *hann J1.* 22. á: *i J1.* 24. þá: *ul. J1.*

058 vit Sveinn Dana-konungr ok tókum hann af lífi. Nú hefi ek eignazk Nöreg ok eigi með minna ríki, en þú máttir nú heyra, ok eigi verr at komizk en ek hefi sótt með orrostu ok sigrat þann konung, er áðr réð fyrir. Máttu ætla, vitr maðr, at þat mun fjarri fara, 5 at ek láta laust þat ríki fyrir þeim inum digra manni, ok er þat undarligt, er hann man eigi þat, er hann kom nauðuligast út ór Leginum, þá er vér höfðum hann inni byrgt: hygg ek, at honum væri þá annat í hug, ef hann kvæmisk með fjörvi í brot, en þat at 10 halda optarr deilu við oss Sviana. Nú skaltu, Hjalti, hafa eigi optarr í munni þessa ræðu fyrir mér«.

U 278 Hjalta þótti óvænt á horfask, at konungr myndi vilja til hlýða sætta umleitanar; hann hætti þá ok tók aðra ræðu. Nökkuru síðarr, þá er Hjalti var á tali við 15 Ingigerði konungs-dóttur, sagði hann henni alla ræðu þeira konungs. Hon kvað sér slíkra svara ván af konungi. Hjalti bað hana nokkur orð til leggja við konung ok kvað þat helzt tjá mundu. Hon kvað konung ekki mundu á hlýða, hvat sem hon mælti — 20 »en um má ek ræða, segir hon, ef þú vill«. Hjalti kvazk þess þökk kunna. Ingigerðr konungs-dóttir var á tali við fœður sinn einn hvern dag; en er hon fann, at konungi var skaplétt, þá mælti hon: »hverja

1. vit: ver *J1*. Dana-kgr: til *tf. J1*. 3. nú: *ul. J1*.
 5. ætla: þat *tf. J1*. mun: muni *J1*. 6. láta laust: muna laust lata *J1*. 7. eigi þat: *omv. J1*. 8. kom: komz *J1*.
 9. hann: her *tf. J1*. 10. þat at: *ul. J1*. 11. optarr: *ul. J1*. 13. á horfask: horfa *J1*. 15. ræðu: *herefter nyt kap. i J1 með overskr.: fra tali olafs konungs ok Ingigerðar dottur hans*. 16. sagði: sægir *J1*. 17—18. Hon—Hjalti: ok *J1 (jfr. anm. til l. 20)*. 18. nokkur—leggja: legja orð til *J1*.
 19. ok kvað: let *J1*. tjá: tía *J1*. 20. mælti: enn kalladi honum slíkra suara uan af konungi *tf. J1*. 21. vill: uillt *J1*. 23. við: olaf konung *tf. J1*. en: ok *J1*.

ætlan hefir þú á um deilu ykra Óláfs digra; margir H 87
menn kæra nú þat vandræði, kallask sumir hafa látit
fé, sumir frændr fyrir Norðmönnum, ok engum yðrum
manni kvæmt í Nóreg at svá búnu: var þat mjök
5 ósynju, er kølluðuð til ríkis í Nóregi; er land þat
fátækt ok ilt yfirfarar, ok fólk ótryggt; vilja menn
þar í landi hvern annan heldr at konungi en þik.
Nú ef ek skylda ráða, myndir þú láta vera kyrt at
kalla til Nóregs, en brjótask heldr í Austrveg til ríkis
10 þess, er átt høfðu inir fyrri Svía-konungar ok nú fyrir
skömmu lagði undir sik Styrbjörn, frændi várr, en
láta Ólaf digra hafa frændleifð sína ok gera sætt við
hann«. Konungr segir reiðuliga: »þat er þitt ráð,
Ingigerðr, at ek láta af ríki í Nóregi, en gipta þik
15 Óláfi digra; nei, segir hann, annat skal fyrr: heldr
mun hitt, at í yetr á Upsala-þingi skal ek gera bert
fyrir öllum Svíum, at almenningr skal úti at liði, áðr
en ísa taki af vötnum; skal ek fara í Nóreg ok eyða
þat land oddi ok eggju ok brenna alt ok gjalda þeim
20 svá ótrúleik sinn«. Varð konungr þá svá óðr. at
honum mátti engu orði svara. Gekk hon þá í brot.
Hjalti helt vörð á ok gekk þegar at finna hana, spyrr

1. á: *ul. J1.* 2. kæra nú: *ul. J1;* nú *ul. J2.* vand-:
vend- 70 (*og K-mbr?*). *J1.* 3. fé: en *tf. J1.* Norðmönnum:
enn allir fripland *tf. J1.* ok: ær *tf. J1.* 4. manni: mannum
J1. 5. er(1): þer *tf. J1.* land þat: *omv. J1.* 6. ótryggt:
otrut *J1.* 6—7. menn—landi: þeir *J1.* 7. heldr—kgi:
konvng yfir ser *J1.* 8. ráða: þa *tf. J1.* 8—9. vera—kalla:
af tilkalli *J1.* 9. Nóregs: oc kalla eigi til frendlefdar hans
tf. J1. 10. þess: *ul. J1.* er: sem *J1.* 10—13. høfðu—
hann: hafa forellrar þinir *J1.* 15—16. heldr—hitt: þat
helldr *J1.* 17—18. áðr—vötnum: ok skipum *J1.* 18. ek:
þa *tf. J1.* 19. þat: þar *J1.* land: allt *tf. J1.* alt: *ul.*
J1. 19—20. þeim svá: *omv. J1.* 20. ótrúleik sinn: otru-
leika *J1.* Varð kgr: var hann *J1.* óðr: ok reiðr *tf. J1.*
21. honum—svara: hon mátti þa eki við hann eiga *J1.*
22. helt—ok: *ul. J1.* at finna: til moz við *J1.*

hann þá, hvert ørendi hennar varð til konungsins.

Hon segir, at svá fór, sem hon vænti, at engum orðum

U 279 mátti við konunginn koma ok hann heitaðisk í mót;

O 59 ok bað hon Hjalta aldri geta þessa máls fyrir kon-

ungi. Ingigerðr ok Hjalti, þá er þau töludu, ræddu 5

H 88 optliga um Ólaf digra; sagði hann henni opt frá hon-

um ok hans háttum ok lofaði sem hann kunni, ok

var þat sannast frá at segja: hon lét sér þat vel

skiljask. Ok enn eitt sinn, er þau töludu, þá mælti

Hjalti: »hvárt skal ek, konungs-dóttir, mæla þat fyrir 10

þér í orlofi, er mér býr í skapi?«. »Mæl þú, segir

hon, svá at ek heyra ein«. Þá mælti Hjalti: »hvernug

myndir þú svara, er Óláfr Noregs konungr sendi

menn til þín með þeim ørendum at biðja þín?«.

Hon roðnaði ok svarar óbrátt ok stilliliga: »ekki 15

hefi ek hugfest svqr fyrir mér um þat, þvíat ek ætla,

at ek myna eigi þurfa til at taka þeira svara; en ef

Óláfr er svá at sér gørr um alla hluti, sem þú segir

frá honum, þá mynda ek eigi kunna æskja minn

mann á annan veg, ef eigi er þat, at þér mynið heldr 20

1. þá: *ul. J1.* varð: *yrðe J1.* konungsins: *uden art. J1.* 2. segir—fór: *qvað sua fara J1.* vænti: *gatt til J1.* 3. kinn—mót: *hann skipta J1.* 4. hon Hjalta: *hann J1.* geta—máls: *optar a þessar røður koma J1.* 5. Ingigerðr—töludu: *þau hiallti oc Ingigerdr J1.* 6—7. optliga—lofaði: *opt um konunga ok þeira skipti lofaði hiallti noregs konung J1.* 8. var—segja: *sagde henne fra margum hattum hans goðum ok ulikum auðrum maunum J1.* hon lét: *omv. J1.* þat: *oc tf. J1.* 9. enn: *ul. J1.* þá: *ul. J1.* 10. kgs-dóttir, mæla: *omv. J1.* 10—11. þat | fyrir þér: *omv. J1 og ul. í orlofi.* 12. Þá—Hjalti: *ul. J1.* hvernug: *huernig J1.* 13. er: *ef J1.* Óláfr: *ul. J1.* 13—14. sendi—biðja: *høði J1.* 15. ok(2): *þo tf. J1.* 16. svqr | fyrir mér: *omv. J1.* 17. til—svara: *ul. J1.* 19. kunna: *at tf. J1.* 19—20. minn mann | á—veg: *omv. J1 og ul. á.* 20. eigi—at: *ul. J1.* mynið: *hafit eigi J1.* heldr: *miog tf. J1.*

hóli gilt hafa í marga staði«. Hjalti segir, at engan hlut hefir hann betr látit um konunginn en var. Þau ræddu þetta sín í milli mjök optliga. Ingigerðr bað Hjalta varask at mæla þetta fyrir qðrum monnum —
 5 »fyrir þá sök, at konungrinn mun verða þér reiðr, ef hann verðr þessa viss«. Hjalti segir þetta skáldunum Gizuri ok Óttari; þeir kváðu þat vera it mesta happaráð, ef framgengt mætti verða. Óttarr var máldjarfr maðr ok höfðingja-kærr; var hann brátt at þessu
 10 máli við konungs-dóttur ok talði upp fyrir henni slíkt sem Hjalti um mannkosti konungsins. Ræddu þau Hjalti opt öll saman um þetta mál; ok er þau töludu jafnan ok Hjalti var sannfróðr at orðinn um ørendislok sín, þá sendi hann brot ina gauzku menn, er
 15 honum höfðu þannug fylgt, lét þá fara aptr til jarls H 89 með bréfum þeim, er Ingigerðr konungs-dóttir ok þau Hjalti sendu jarli ok Ingibjörgu. Hjalti lét ok koma veðr á þau um ræður þær, er hann hafði upp hafit við Ingigerði, ok svá um svqr hennar. Kómu sendi-
 20 menn til jarls nqkkuru fyrir jól.

K. 73. Ferð Óláfs konungs á Uplönd. U 280
 [ÓH (*Fms.*) k. 73, (*Flat.*) k. 56; jfr. ÓH (49) k. 31, 32, *Fsk.* k. 94.]

Þá er Óláfr konungr hafði sent þá Björn austr á

1. hóli gilt: *omv. J1.* hafa: *ul. J1.* segir: *q. J1.* at: *ul. J1.* 2. hefir—betr: hafa betr vm hann *J1.* um kginnt: *helldr J1.* 4. varask—mæla: *ul. J1.* 4—6. qðrum—viss: *ængum manni mæla J1.* 7. kváðu: *koðu J1.* 8—12. Óttarr—mál: *ul. J1.* 12—13. ok—ok: *En er J1.* 13. at: *ul. J1.* 14. brot: *ul. J1;* bqt *skr. K.* 14—15. er—fara: *ul. J1.* 15. jarls: er honum hæfðu þangat fylkt *tf. J1.* 16. er: þau *tf. J1.* kgs-dóttir . . . þau: *ul. J1.* 17. jarli—ok(2): letu þæ *J1.* 18. þau: *iarl J1.* hann: *hiallti J1.* upp hafit: *haft J1.* 19. Ingigerði: *konungs dottur J1.* 20. til jarls | nqkkuru—jól: *omv. J1 og skr. litlu (f. nqkkuru).* 21. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra olafi konvngi J1.*

Gautland, þá sendi hann aðra menn til Uplanda með þeim ørendum at boða veizlur fyrir sér, ok ætlaði
 18—19 hann fara þann vetr at veizlum yfir Uplond, þvíat þat hafði verit siðr inna fyrri konunga at fara at veizlum inn iii. hvern vetr yfir Uplond. Hóf hann 5 ferðina um haustit ór Borg: fór konungr fyrst á Vingulmörk; hann háttaði svá ferðinni, at hann tók veizlur uppi í nánd markbyggðinni ok stefndi til sín öllum byggðar-mönnum ok þeim öllum vendiligast, er first byggðu meginheruðum. Hann rannsakaði at um 10
 O 60 kristnihald manna: ok þar er honum þótti ábótavant, kendi hann þeim rétta siðu ok lagði svá mikit við, ef nokkurir væri þeir, er eigi vildi af láta heiðninni, at suma rak hann brot ór landi, suma lét hann hamla at höndum eða fótum eða stinga augu út, suma lét 15 hann hengja eða hoggva, en engi lét hann óhegndan, þann er eigi vildi guði þjóna. Fór hann svá um alt þat fylki. Jafnt hegnði hann ríka ok óríka. Hann
 H 90 fekk þeim kennimenn ok setti þá svá þykt í heruðum, sem hann sá, at bezt bar. Með þessum hætti fór 20 hann um þetta fylki. Hann hafði ecc. vígra manna, þá er hann fór upp á Raumaríki. Honum fannzk þat brátt í, at kristnihaldit var því minna, er hann sótti meirr á landit upp: hann helt þó inu sama fram ok snøri öllum lýð á rétta trú ok veitti stórar 25 refsingar þeim, er eigi vildu hlýða hans orðum.

3. hann: at *tf.* 18, 70, *J1.* yfir: *sål. K.* (18, 70), *J1, J3* (*der så skr. -landum!*); um *J2.* 3—5. þvíat—veizlum: *ul. J1* (*J2, J3*); *har været oversprunget i J;* er -um i -landum i *J1* rest af veizlum? 5. yfir Uplond: *ul. J1.* 6. konungr: hann *J1.* á: um *J1.* 8. uppi: upp *J1.* -byggðinni: -bygdum *J1.* 10. -heruðum: herauðunum *J1.* 13. af láta: *omv. J1.* heiðninni: *uden art. J1.* 17. um alt: *omv. J1.* 18. ríka: ríkia(*bis*) *J1.* ok: sem *J1.* 20—21. Með—fylki: *ul. J1.* 23. í: *ul. J1.* 24. þó: at einu *J1.* 25. ok(2): enn *J1.* 26. þeim: allum *tf. J1.* er: *ul. K. 70.*

K. 74. Svikræði Uplendinga-konunga.

[ÓH (*Fms.*) k. 73, (*Flat.*) k. 56, 57 (*beg.*); jfr. ÓH (49) k. 39.]

Ok er þat spurði konungr sá, er þar réð fyrir Raumaríki, þá þótti honum gerask mikit vandmæli; þvíat hvern dag kómu til hans margir menn, er slíkt 5 kærðu fyrir honum, sumir ríkir, sumir óríkir. Konungrinn tók þat ráð, at hann fór upp á Heiðmörk á fund Hræreks konungs, þvíat hann var þeira konunga vitrastr, er þar váru þá. En er konungar tóku tal U 281 sín í milli, þá kom þat ásamt með þeim, at senda 10 orð Guðræði konungi norðr í Dala ok svá á Haðaland til þess konungs, er þar var, ok biðja þá koma á Heiðmörk til fundar við þá Hrærek konung. Þeir lögðusk eigi ferð undir höfuð, ok hittust þeir v. konungar á Heiðmörk, þar sem heitir á Hringisakri. 15 Hringr var þar inn fimti konungr, bróðir Hræreks konungs. Þeir konungarnir ganga fyrst einir saman á tal; tók sá fyrst til orða, er kominn var af Raumaríki ok segir frá ferð Óláfs digra ok þeim ófriði, er hann gerði bæði í manna aftökum ok manna meizl- 20 um, suma rak hann ór landi, ok tók upp fé fyrir

-
1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.*
 2. Ok: Enn J1. spurði: spyr J1. 4. þvíat: þua æt(!) J1 (*J2, J3 = K*). 5. fyrir honum: ul. J1. ríkir: æn *tf. J1*.
 7—8. þeira kga | vitrastr: *omv. J1*. 8. er(1)—þá: ul. J1.
 9. sín í milli: *omv. J1 og ul. i*. 10. Guðræði: guðræði J1 *og tf. dala(bis!)*. 11. þá: þar *tf. J1*. 12. Hrærek kg: ul. J1.
 13. ferð: ferðina J1. þeir: ul. J1 (*J2, J3 = K*). 14—19. á—manna(1): *afrevet i J1*. 15—16. Hringr—konungs: ul. J2.
 16. kgarnir: *uden art. J2*. ganga: gengu J2. 16—17. einir saman | á tal: *omv. J2*. 17. orða: sa konungr *tf. J2*.
 17—18. Raumaríki: Heiðmorc J2. 18. digra: konungs J2. 19. manna aftökum: *omv. J2 (manna afrevet J1)*. manna(2): sva (*afrevet J1*) i J2. 20. landi: en suma (*afrevet i J1*) gerði hann uirþinga lausa *tf. J1 (J2)*. ok: en J1.

H 91 öllum þeim, er nokkut mæltu móti honum, en fór með her mannz um landit, en ekki með því fjölmenni, er lög váru til: hann segir ok, at fyrir þeim ófriði kvezk hann hafa þangat flýit, kvað ok marga aðra ríkismenn hafa flýit óðul sín af Raumaríki. — 5
 »en þó at oss sé nú þetta vandræði næst, þá mun skamt til, at þér munuð fyrir slíku eiga at sitja, ok er fyrir því betra, at vér ráðim um allir saman, hvert ráð upp skal taka. Ok er hann lauk sinni ræðu, þá viku konungar þar til svara, sem Hrærekr 10
 var. Hann mælti: »nú er fram komit þat, er mik grunaði, at vera myndi, þá er vér áttum stefnu á Haðalandi ok þér váruð allir ákafir, at hefja hann upp yfir höfuð oss, at hann myndi verða oss harðr í horn at taka, þegar er hann hefði einn vald yfir landi. 15
 Nú eru ii. kostir fyrir hendi, sá annarr, at vér farim á fund hans allir ok látim hann skera ok skapa alt
 O 61 vár í milli, ok ætla ek oss þann beztan af at taka, en sá annarr, at rísa nú í mót, meðan hann hefir eigi víðara yfir landit farit. En þótt hann hafi ccc. manna 20
 eða cccc., þá er oss þat ekki ofrefli liðs, ef vér verðum

1. móti: i mot *J1*. 2. um landit: *ul. J1*. 3. er: sæm *J1*. ok: *ul. J1*. 4. kvezk—hafa: hæfir hann *J1*. 6. nú: *ul. J1*. þetta vandræði | næst: *omv. J1*. 7. at (1): aðr *J1*. eiga—sitja: vandræði sitia eiga *J1*. 8. er: nu *tf. J1*. betra: bæzt *J1*. saman: samt *J1*. 9. Ok: en *J1*. 10—11. Hrærekr var: *omv. J1 og tf. konung(!)*. 11. fram komit þat: *omv. J1*. 12. at—myndi: *ul. J1*. 13. þér—ákafir: þeir urðu (þer urðut *J2*) allir a eitt akafaztir *J1. J3*. at: ver skyldim *tf. J1*. 13—14. hann upp: olaf *J1*. 14—19. at—rí[sa]: afreket i *J1*. 15. hefði—vald: yrði einvalde *J2*. 17. á—hans | allir: *omv. J2*. alt: *ul. J2*. 18. milli: millum *J2 og tf. sem hann vill. oss þann: þat varn kost J2 og ul. af—taka. 19. sá: er tf. J2. nú: ul. J1. mót: moti J1. 20. yfir landit | farit: omv. J1. 21. cccc.: flogr J2 (færskr. J1). verðum: ærum J1.*

á einu ráði allir; en optast sigrask þeim verr, er fleiri eru jamrikir, heldr en hinum, er einn er oddviti fyrir liðinu, ok er þat mitt ráð heldr at hætta eigi til þess at etja hamingju við Óláf Haraldzson.

5 En eptir þat talaði hvern þeira konunga slíkt er sýnd- **U 282**
isk; lottu sumir, en sumir fýstu, ok varð engi órskurðr ráðinn, töldu á hváru tveggja sýna annmarka. Þá tók til orða Guðrøðr Dala-konungr ok mælti svá:

»undarligt þykki mér, er þér vefið svá mjök órskurði **H 92**
10 um þetta mál, ok eruð þér gagnhræddir við Óláf. Vér erum hér v. konungar, ok er engi várr verr ættborinn heldr en Óláfr. Nú veittum vér honum styrk til at berjask við Svein jarl, ok hefir hann með várum afla eignazk land þetta. En ef hann vill nú fyrir

15 muna hverjum várum þess ins lítla ríkis, er vér höfum áðr haft, ok veita oss pyndingar ok kúgan, þá kann ek þat frá mér at segja, at ek vil færisk undan þrælkan konungs, ok kalla ek þann yðarn ekki at manna vera, er æðrask í því, at vér takim hann af

20 lifdögum, ef hann ferr í hendr oss upp hingat á Heiðmörk, fyrir því at þat er yðr at segja, at aldri gi strjúkum vér frjálst höfuð, meðan Óláfr er á lífi.

1. á—ráði | allir: *omv. J1 og skr. at.* þeim: þeir *J1*.
2. eru: saman *tf. J1*. heldr: *ul. J1*. 3. er þat: *omv. J1*. heldr: *ul. J1*. 4. Óláf: konvng *tf. J1*. 5. En: *ul. J1*. er: þeim *tf. J1*. 6. sumir(1): at kafa (! fara *J3, J2*) a fund olafs konvngs *tf. J1*. fýstu, ok: *huauttu J1*. 7. töldu—annmarka: *ul. J1*. 8. ok—svá: *ul. J1 og herefter nyt kap. með overskr.: radagerþ konvnga*. 9. mjök: *ul. J1; lengi J2*. órskurði: ordskurð *J1 (or- J2)*. 10. þér: er *J1; með dette ord ender J1*; mioc *tf. J2, J3*. Óláf: konvng *tf. J2*. 12. heldr: *ul. J2*. Óláfr: hann *J2*. 13. til: *ul. J2*. 13—14. með—af | eignazk—þetta: *omv. J2 og skr. styrk og unnit*. 16. veita: veitir *J2*. oss: nu *tf. J2*. 18. konungs: hans *J2*. ek: *ul. J2*. 19. vera: *ul. J2*. í því: um þat *J2*. hann: Olaf *J2*. 20. lifdögum: lífi *J2*. í: a *J2*. 20—21. upp—at(2): kann ec yðr þat *J2*.

En eptir eggjan þessa snúa þeir allir at því ráði. Þá mælti Hrœrekr: »svá lízk mér um ráðagörð þessa, sem vér mynim þurfa ramligt at gera samband vart, at engi skjöplisk í einurðinni við annan. Nú ætlið þér, at þá er Óláfr kœmr hingat á Heiðmörk, at veita 5 honum atgöngu at ákveðinni stefnu, þá vil ek eigi þenna trúnað undir yðr eiga, at þér séð þá sumir norðr í Dölum, en sumir út á Heiðmörk; vil ek, ef þetta ráð skal staðfesta með oss, at vér sém ásamt dag ok nótt, þar til er þetta ráð verðr framgengt. Þessu 10 játtu konungar, ok fara þá allir samt. Þeir láta búa veizlu fyrir sér út á Hringisakri ok drekka þar hverfing, en gera njósn frá sér út á Raumaríki; láta þegar aðra njósnarmenn út fara, er aðrir snúa aptr, svá at þeir vitu dag ok nótt, hvat titt er um ferðir Óláfs eða 15 um fjölmenni hans. Óláfr konungr fór at veizlum utan um Raumaríki ok alt með þvílíkum hætti, sem p. 123 fyrr var sagt. En er veizlur endusk eigi fyrir fjöl- H 93 mennis sakir, þá lét hann þar bœndr til leggja at auka veizlurnar, er honum þótti nauðsyn til bera at 20 dveljask, en sumstaðar dvalðisk hann skemr en ætlat U 283 var, ok varð ferð hans skjótari, en á kveðit var, upp O 62 til vatzens. En er konungar höfðu staðfest þetta ráð sín í milli, þá senda þeir orð ok stefna til sín lend-

-
1. eggjan þessa: þessa aegian J2. því: einu J2.
 2. Hrœrekr: konungr *tf.* J2. 3. þurfa ramligt: raðligt þurfa J2. 5. þér, at: er J2. 6. at—stefnu: *ul.* J2. 6—7. eigi þenna trúnað: *omv.* J2. 9. ráð: *ul.* J2. oss: þa vil ec *tf.* J2. 10. ráð: *ul.* J2. 11. játtu: iata J2. 12. veizlu—út: fyrir ser veizlr J2. 12—13. hverfing: *sál. K. 18. 70;* hvirfling J2. 13. njósn: menn J2. 14. snúa: snuaz J2. at: *ul. K.* 15. vitu: vissu J2. er: var J2. Óláfs: konungs *tf.* J2. 16—17. at veizlum | utan—R.: *omv.* J2. 20. auka veizlurnar: búa veizlr J2. 22. á kveðit: ætlat J2. 23. ráð: *ul.* J2. 24. í milli: a meðal J2.

um mǫnnum ok ríkem bóndum ór ǫllum þeim fylkjum;
 en er þeir koma þar, þá eigu konungar stefnu við þá
 eina saman ok gera fyrir þeim bert þetta ráð ok
 kveða á stefnudag, nær sjá ætlan skal framkvæmð
 5 verða; á þat kveða þeir, at hverr þeira konunga skyldi
 hafa eitt manna; senda þeir þá aptr lenda menn,
 til þess at þeir skyldu liði samna ok koma til móts
 við konunga, þar sem á kveðit var. Sjá ráðagörð
 líkaði flestum mǫnnum vel; en þó var, sem mælt er,
 10 at hverr á vin með óvinum.

K. 75. Hamlaðir Uplendinga-konungar.

[*ÓH (Fms.) k. 73, (Flat.) k. 57; jfr. ÓH (49) k. 24
 og 29 beg., 39, Fsk. k. 94, 93 fin.*]

Á þeiri stefnu var Ketill af Hringunesi. En er 1018
 hann kom heim um kveldit, þá mataðisk hann at
 náttverði, en þá klæddisk hann ok húskarlar hans,
 15 ok fór ofan til vatz ok tók karfann, er Ketill átti, er
 Óláfr konungr hafði gefit honum, settu fram skipit.
 var þar í naustinu allr reiðinn; taka þá ok skipask
 til ára ok róa út eptir vatni. Ketill hafði xl. manna,
 alla vel vápnaða. Þeir kómu um daginn snimma út
 20 til vatz-enda. Fór þá Ketill með xx. menn, en lét
 aðra xx. eptir at gæta skips. Óláfr konungr var þá
 á Eiði á ofanverðu Raumaríki. Ketill kom þar, þá

1. þeim: heruþum oc *tf.* J2. 3. bert: kunnigt J2.
 4. nær—framkvæmð: hvenær framkvæmt skal J2. 5. skyldi:
 skal J2. 6. senda: sendu J2. 6—7. lenda—samna: ena
 samu menn þa ena lendu at samna lipe J2. 8. var: *her-*
efter kap. i J2 með *overskr.*: fra Kattle. 11. *Overskr. fra*
 18; *mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J2.* 13. þá: *ul. J2.*
 14. þá: síþan J2. 15. tók karfann: settu fram karfa J2.
 15—18. er(2)—ára: *ul. J2.* 18—19. vatni—Þeir: vatnino
 oc J2. 19. daginn: morgininn J2. 20. þá: *ul. J2.*
 21. eptir at: *ul. J2.* 22. þar: *ul. J2.*

er konungr gekk frá óttu-song: fagnaði hann Katli vel. Ketill segir, at hann vill tala við konung skjótt: þeir ganga á tal ii. saman. Þá segir Ketill konungi.

H 94 hver ráð konungarnir hafa með höndum ok alla til-ætlau, þá er hann var viss orðinn. En er konungr 5 varð þess varr, þá kallar hann menn til sín, sendir suma í byggðina, bað þá stefna til sín reiðskjótum, suma sendi hann til vatzens at taka róðrar-skip þau, er þeir fengi, ok hafa í móti sér: en hann gekk þá til kirkju ok lét syngja sér messu: gekk síðan þegar 10 til borða. En þá er hann hafði matazk, bjósk hann sem skyndiligast ok fór upp til vatzens: komu þar U 284 skip í móti honum: steig hann þá sjálf á karfann ok með honum menn svá margir, sem karfinn tók við, en hverr annarra tók sér þar skip, sem helzt 15 fekk. Ok um kveldit, er á leið, létu þeir frá landi: logn var veðrs; þeir røru út eptir vatninu: konungrinn hafði þá nærr cccc. manna. Fyrr en dagaði, kom hann upp til Hringisakrs: urðu varðmenn eigi varir fyrr við, en liðit kom upp til bæjarins. Þeir Ketill 20 vissu gorva, í hverjum herbergjum konungarnir sváfu: lét konungr taka öll þau herbergi ok gæta, at engi

1. gekk: var genginn J2. 1—2. fagnaði—segir: oc s. Ketill J2. 3. Þá—Ketill: s. hann J1. 4. karnir: *uden art.* J2. 5. þá—orðinn: er þeir voro visir orþnir J2. 6. þá: *ul.* J2. 8. sendi: sendir J2. hann: upp *tf.* J2. 9. ok hafa: *ul.* K. móti: mot J2 = l. 13. 10. kirkju—sér: *ul.* J2. gekk: enn J2. þegar: *ul.* J2. 11. En—matazk: oc er konungr var mettr J2. 13—16. steig—fekk: *ul.* J2. 16. er—leið: *ul.* J2. 17. logn—þeir: oc J2. út: upp J2. vatninu: um nottina *tf.* J2. 17—18. kgrinn—cccc.: hafpi konungr ccc J2. 18. manna: *herfter nyt kap. i J2 med overskr.:* Teknir konungar v (*ul.* J3) a upplandum. 19—20. varir fyrr: *omv.* J2, 18, 70. 20 bæjarins: biorins J2. 21. gorva: gerla J1. hverjum herbergjum: hveriu herbergi J2. 22. þau herbergi: hus J2.

maðr kvæmisk í brot; biðu svá lýsingar. Konung-
arnir höfðu eigi liðs-kost til varnar, ok váru þeir allir
höndum teknir ok leiddir fyrir konung. Hrærek
konungr var maðr forvitri ok harðráðr; þótti Óláfi
5 konungi hann ótrúligr, þótt hann gerði nokkura sætt
við hann. Hann lét blinda Hrærek báðum augum 0 63
ok hafði hann með sér; en hann lét skera tungu ór
Guðrøði Dala-konungi: en Hring ok aðra ii. lét hann
sverja sér eiða ok fara í brot ór Nóregi ok koma
10 aldri aptr; en lenda menn eða bændr. þá er sannir
váru at þessum svikræðum, rak hann suma ór landi,
sumir váru meiddir. af sumum tók hann sættir. Frá
þessu segir Óttarr svarti:

59. Lýtandi, hefr ljótu H 95
15 lands rjóðondum, -branda
umbstillingar allar,
4 ifla fold-, of goldit;
hafa lézt heiðska jofra,
herskorðandi, forðum
20 mundangs laun, þás meinum,
8 mætr gram, við þik sættu.
60. Braut hafð, bœðvar þreytir,
(branda rjóðr) ór landi
(meirr fannsk þinn an þeira
25 4 þrekr) döglinga rekna;

2. eigi liðs-kost: liðs kost engann J2 (J3 = K).
7. hann(1): *ul.* J2. 8. aðra ii.: *omv.* J2. 9. ok—brot: at
þeir skylldu fara brott J2. 11. þessum: *ul.* J2.

14—21. 59. *visa.* 1. hefr: hefir *alle.* 2. lands rjóðond-
um: landraþande J2; raþandum *skr.* K. 18 (á). 70. 3. umb-
um- *alle.* 4. fold-: *sál. Flat.* o. *fl.*; follz. folldz *alle.* of: um
K. 18. 70. 5. lézt: leztu *alle.* heiðska: *sál.* (ðz) J2. J3;
heimska K. 18; heinsca 70. 7. þás: þa er *alle.* 8. sættu:
sæta J2. J3.

22—25. 60. *visa.* 1. hafð: hafit *alle.* 3. an: en(N) *alle.*

stökk, sem þjóð of þekkir,
þér hverr konungr ferri,
heptuð ér en, eptir,
s orðreyr þess, es sat norðast.

61. Nú ræðr þú fyr þeiri 5
(þik remmir goð miklu)
fold, es forðum heldu
4 fimm bragningar (gagni);
breið eru austr til Eiða
ættlönd und þér; Gøndlar 10
engr sat elda þrøngvir
s áðr at sliku láði.

Óláfr konungr lagði þá undir sik þat ríki, er þessir
v. konungar höfðu átt, tók þá gíslar af lendum mǫnn-
um ok bóndum. Hann tók veizlu-gjöld norðan ór 15

U 285 Dölum ok víða um Heiðmörk ok snøri þá út aptr á
18—19 Raumaríki ok þá vestr á Haðaland. Þann vetr and-
aðisk Sigurðr sýr, mágr hans. Þá snøri Óláfr kon-
ungr á Hringaríki, ok gerði Ásta, móðir hans, veizlu
mikla í móti honum. Bar þá Óláfr einn konungs- 20
nafn í Nóregi.

5. sem: *tf. af Ásg. i J2 og J3.* of: um *K*, 18, 70.
6. þér: er *tf. J2, J3.* 7. heptuð ér: hæptu þer *J2.* 8. þess:
hermed beg. 2. blad af J (mbr.fragm.); i J2 og J3 er teksten
taget efter K; Ásg. skriver i margen i J2: Vantar ij bloð i
Membr.; i J3 stár blot et parentes-tegn foran þess. norð-
ast: norðarst *J.*

5—12. 61. vísa. 1. fyr: þi *J.* 2. goð: guð *alle.* 4. fimm:
sål. J; v. de øvrr. 5. eru: ær *J.* 7. þrøngvir: þrønguir *J;*
þreyngvir K, J2, J3; þrengvir 18, 70.

12. láði: *herefter kap. i J med overskr.: fra olafi kon-*
vngi. 14. v.: ul. *J.* gíslar af: gisl af(!) *J.* 20. mikla:
ul. J.

K. 76. Frá bræðrum Óláfs konungs. H 96

[ÓH (Fms.) k. 74. (Flat.) k. 58; ÓH (49) k. 29
(jfr. Fsk. k. 99 beg.).]

Svá er sagt, at Óláfr konungr var á veizlunni 1018 með Ástu, móður sinni, at hon leiddi fram börn sín ok sýndi honum. Konungrinn setti á kné sér Guthorm, bróður sinn, en á annat kné Hálfðan, bróður sinn: konungrinn sá á sveinana: þá yglðisk hann ok leit reiduliga til þeira: þá glúpnudu sveinarnir. Þá bar Ásta til hans inn yngsta son sinn, er Haraldr hét, þá var hann iii.-vetr: konungrinn 10 yglðisk á hann, en hann sá upp í mót honum; þá tók konungr i hár sveininum ok kipði: sveinninn tók upp i kanpinn konunginum ok hnykði. Þá mælti konungrinn: »hefnisamr muntu síðarr, frændi«. Annan dag reikaði konungr úti um bæinn ok Ásta, móðir 15 hans, með honum. Þá gengu þau at tjörn nokkurri. Þar váru þá sveinarnir, synir Ástu, ok léku sér. 0 64 Guthormr ok Hálfðan: þar váru gorvir bæir stórir ok kornhløður stórar, naut mǫrg ok sauðir: þat var leikr þeira. Skamt þaðan frá viðr tjörnina hjá leirvik 20 nokkurri var Haraldr ok hafði þar tréspánu, ok flutu þeir við landit margir. Konungrinn spurði hann, hvat þat skyldi? Hann kvað þat vera herskip sín.

1. *Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K. 70: olafr konungr setti a kné sér breðr sína J.* 2—3. Óláfr—hon: ásta móðir ólafs konungs *J.* 6. kgrinn: konungr *J.* þá—hann: *ul. J.* 9. iii.-: þre *J.* 10. mót: moti *J.* honum: *ul. J.* 11. kgr: hann *J.* 12. kanpinn: kanp *J.* með m alle örrr. 13. kgrinn: konungr *J.* 14. dag: æpptir *tf. J.* úti: *ul. J.* 15. Þá: *ul. J.* 16. ok—sér: *ul. J.* 17. stórir: *ul. J.* 18. stórar: *ul. J.* mǫrg: *ul. J.* 19. viðr: uip *J.* 19—20. hjá . . nokkurri: uíð . . nokkoria *J.* 20. tré.: tres *J.* -spánu: nokkoria *tf. J.* 21. þeir: sál. alle undt. *K:* þar: þar *tf. J.* við—margir: margir uip lannd *J.* hann: *ul. J.* 22. her: *ul. J.*

Þá hló konungr at ok mælti: »vera kann, frændi, at þar komi, at þú ráðir fyrir skipum. Þá kallaði konungr þangat Hálfðan ok Guthorm: þá spurði hann Guthorm: »hvat vildir þú flest eiga, frændi?«. »Akra segir hann. Konungr mælti: »hversu víða akra 5 myndir þú eiga vilja?«. Hann svarar: »þat vilda ek, at nesit væri þetta alt sáit hvert sumar, er út gengr í vatnit« — en þar stóðu x. bæir. Konungriinn svarar: »mikit korn mætti þar á standa«. Þá spurði hann

U 286 Hálfðan, hvat hann vildi flest eiga. »Kýr« segir hann. 10 Konungr spurði: »hversu margar vildir þú kýr eiga?«.

H 97 Hálfðan segir: þá er þær gengi til vats, skyldu þær standa sem þykst umhverfis vatnit. Konungriinn svarar: »þú stór vilið þit eiga: þat er líkt feðr ykrum«. Þá spyr konungr Harald: »hvat vildir þú 15 flest eiga?«. Hann svarar: »húskarla« segir hann. Konungr mælti: »hvé marga viltu þá eiga?«. »Þat vilda ek, at þeir æti at einu máli kýr Hálfðanar bróður míns«. Konungr hló at ok mælti til Ástu: »hér muntu konung upp fæða, móðir«. Eigi er þá 20 getit fleiri orða þeira.

1. frændi: *ul. J.* 2. skipum: *skipnum J.* 3. kgr: *hann J.* 4. vildir þú: *uilltu J.* 5. hversu víða: *hæ mikkla J.* 6. myndir—vilja: *uilldir þu æiga J.* Hann svarar: *ul. J.* 7. nesit—sumar: *næs þætta ueri hvert sumar alsait J.* 9. mikit: *efter standa J.* 11. Kgr spurði: *ul. J.* hversu: *hæ J.* vildir þú | kýr: *omv. J.* 12. gengi: *fori J.* 13. sem þykst | umhverfis vatnit: *omv. J.* 13—14. Kgrinn svarar: *konungr mælti J.* 14. vilið: *uilldu J.* feðr: *faufur J.* 15. vildir þú: *hann uilldi J.* 16. Hann svarar: *ul. J.* 17. Kgr mælti: *ul. J.* 18. máli: *allar tf. J.* 19. Ástu: *moður sinnar J.* 20. móðir: *ul. J.*

K. 77. Frá landz-deild í Svíþjóð ok lögum.

[*ÓH (Fms.) k. 75, (Flat.) k. 59.*]

Í Svíþjóðu var þat forn landz-siðr, meðan heiðni var þar, at hófuðblót skyldi vera at Upsolum at góí: skyldi þá blóta til friðar ok sigrs konungi sínum, ok 5 skyldu menn þangat sækja um alt Svíaveldi. skyldi þar þá ok vera þing allra Svía: þar var ok þá markaðr ok kaupstefna ok stóð viku. En er kristni var í Svíþjóð, þá helzk þar þó lögþing ok markaðr. En nú síðan er kristni var alsíða í Svíþjóð, en konungar 10 afrækdusk at sitja at Upsolum. þá var færðr markaðrinn ok hafðr kyndilmessu: hefir þat haldizk alla 2. febr. stund síðan, ok er nú hafðr eigi meiri en þrjá daga. Er þar þing Svía, ok sækja þeir þar til um alt land. Svíaveldi liggir í mörgum hlutum. Einn hlutr er 15 vestra Gautland ok Vermaland ok Markir ok þat, er þar liggir til, ok er þat svá mikit ríki, at undir þeim byskupi, er þar er yfir, eru xi. hundruð kirkna. Annarr hlutr landz er eystra Gautland: þar er annarr H 98 byskup-dómr; þar fylgir nú Gotland ok Eyland, ok er 20 þat alt saman miklu meira byskups-veldi. Í Svíþjóð sjálfri er einn hluti landz, er heitir Suðrmannaland: þat er einn byskup-dómr. Þá heitir Vestmannaland eða Fjadrýndaland; þat er einn byskup-dómr. Þá

1. *Overskr. fra 18. J2 (= J3), som dæg ul. ok lögum: mgl. K. 70; um deild a suíðioðu ok fra vppf. J.* 2. landz: *ul. K. 2—3.* heiðni . . . þar: *omv. J.* 3. hófuðblót . . . vera: *omv. J.* at U. | at góí: *omv. J.* 4. friðar . . . sigrs: *omv. J.* ok(2): *ul. J.* 5. menn: þa *tf. J.* 5—7. skyldi—kaupstefna: þa skyldi þing ok markaðr allra manna ok kaupstefna mikil þar í suíþjóð *J.* 8 þar: *ul. J.* 8—11. En—markaðrinn: *ul. J.* 11—13. hefir—land: *ul. J.* 16—17. þeim byskupi: *omv. J.* 17. xi.: *ix. J.* 18. þar er: þat ær nu *J.* 19. byskup: *byskups J.* 21. hluti: *lutr K.* 22. er: *enn tf. J = l. 23.* 23. Fjadrýnda-: *fiadrunnda- J.*

heitir Tiundaland inn þriði hlutr Svíþjóðar. Þá heitir
 0 65 inn fjórði Áttandaland: þá er inn fimti Sjáland ok þat
 U 287 er þar liggr til it eystra með hafinu. Tiundaland er
 gøfgast ok bazt byggt í Svíþjóð: þangat lýtr til alt
 rikit, þar er konungs-stóll ok þar er erkibyskups-stóll 5
 ok þar er viðkendr Upsala-auðr: svá kalla Svíar eign
 Svía-konungs, kalla Upsala-auð. Í hverri þeiri deild
 landzins er sitt lögþing ok sín lög um marga hluti:
 yfir hverjum lögum er lögmaðr, ok ræðr hann mestu
 við bændr. Þvíat þat skolu lög vera, er hann ræðr 10
 upp at kveða. En ef konungr eða jarl eða byskupar
 fara yfir landit ok eigu þing við bændr, þá svarar
 lögmaðr af hendi bónda, en þeir fylgja honum allir
 svá, at varla þora ofreflismenn at koma á alþingi
 þeira, ef eigi lofa bændr ok lögmaðr. En þar alt er 15
 lögín skilr á. þá skolu öll hallask til móts við Upsala-
 lög, ok aðrir lögmen allir skolu vera undirmenn
 þess lögmannz, er á Tiundalandi er.

K. 78. Frá Þorgný lögmanni.

[ÓH (Fms.) k. 76. (Flot.) k. 61, 67; jfr. ÓH (49)
 k. 43.]

1018 Þá var á Tiundalandi sá lögmaðr, er Þorgnýr 20
 hét: faðir hans er nefndr Þorgnýr Þorgnýsson. Þeir

2. fjórði: hlutr *tf. J.* Sjá: sio- *J.* 3. til: þat *lig tf. J.* 4. gøfgast . . . bazt: *sål. 18, 70, J. der skr. bæst; omv, K, J2, J3.* byggt: *bygð J.* Svíþjóð: *ul. J.* til: *ul. J.* 5. rikit: þar æro uppsalir *tf. J.* þar(?)—stóll: *byskep-stoll ærkibyskups J.* 6—7. ok—auð: *ul. J.* 7. þeiri: þæssi *J.* 8. marga hluti: *mart J.* 10—11. þvíat—kveða: *ul. J.* 11. jarl . . . byskupar: *omv. J.* 12. landit: *land J.* við: *ul. J(!).* 13. bónda: *boannda J.* 14. ofr-: *stor- J.* 14—15. alþingi þeira: *þingit J.* 16. lögín: *laugþing J.* móts: *ul. J.* 17. aðrir . . . allir: *omv. J.* 19. *Överskr. fra 18, J2. (forskr. J3); mgl. K, 70; ingen kap. J.* 21. er: *uar J. -son: sål. J, 70; fork. i de øvrr.*

- langfeðgar höfðu verit lögmennt á Tiundalandi um margra konunga ævi. Þorgnýr var þá gamall; hann hafði um sik mikla hirð, hann var kallaðr **H** 99 vitrastr maðr í Svíaveldi; hann var frændi Rognvaldz jarls ok fóstfraðir hans. Nú er þar til máls at taka, er þeir menn kómu til Rognvaldz jarls, er Ingigerðr konungs-dóttir ok þau Hjalti höfðu sent austan; báru þeir fram sín ørendi fyrir Rognvald jarl ok Ingibjörgu, konu hans, ok sögðu þat, 10 at konungs-dóttir hafði opt rætt fyrir Svía-konungi um sættir milli þeira Óláfs konungs digra, ok hon var inn mesti vinr Óláfs konungs, en Svía-konungr varð reiðr hvert sinni, er hon gat Óláfs, ok henni þótti engi ván um sættirnar at svá búnu. 15 Jarl segir Birni, hvat hann hafði austan spurt: en Björn segir enn it sama, at hann mun eigi fyrr aptr **U** 288 hverfa, en hann hitti Svía-konung, ok segir, at jarl hefir honum því heitit, at hann skal fylgja honum á fund Svía-konungs. Nú liðr fram vetrinum, ok 1018—1 20 þegar á bak jólum býr jarl ferð sína ok hefir lx. manna; þar var í för Björn stallari ok hans forunnautar. Fór jarl austr alt í Svíþjóð; en er hann sótti

1. á: yfir *J.* 2—3. var—hann(1): *ul. J.* 3. mikla hirð: *omv. J.* 5. hans: *ul. J.*; herefter nyt kap. i *J* með overskr.: fra birni. 7. er: þau *tf. J.* þau: *ul. J.* 7—8. höfðu—austan: sænnu *J.* 8—9. Rognvald: *ul. J.* 9. ok(1)—hans: *ul. J.* þat: *ul. J.* 10. hafði: *sål. 18, 70, J.*; hefði *K, J2, J3.* rætt: talat *J.* 10—11. fyrir Svía-kgi | um sættir: *omv. J.* 11. kgs: *ul. J.* 12—13. ok—Óláfs: *ul. J.* en—Óláfs: *ul. 18.* 14. ván: vón *K, J.* sættirnar: sættir *J.* 15. hafði: hæfir *J.* en: *ul. J.* 16. enn: *ul. J.* mun: *sål. 18, 70, J2, J3. J.*; myndi *K.* eigi: ei *K.* 17. hitti: hæfir funndit *J.* 17—19. ok—Svía-kgs: *ul. J.* 19. vetrinum: uætrinn *J.* 20. ok hefir: hann hafði *J.* lx.: xl. *J.* 22. -nautar: -næti *J.* alt: *ul. J.* hann: *ul. J.*

upp í landit, þá sendi hann menn sína fram fyrir til Upsala ok sendi orð Ingigerði konungs-dóttur, at hon skyldi fara út á Ullarakr á móti honum: þar átti hon bú stór. En er konungs-dóttur kómu orð jarls, þá lagðisk hon eigi ferðina undir höfuð ok bjósk hon 5 með marga menn. Hjalti rézk til farar með henni.

O 66 En áðr hann færi í brot, gekk hann fyrir Óláf kon-
H 100 ung ok mælti: »sittu allra konunga heilastr, ok er þat satt at segja, at ek hefi hvergi þess komit, er ek hafa slíka tign sét, sem með þér: skal ek þat orð bera, 10 hvar sem ek kóm síðan: vil ek þess biðja yðr, konungr, at þú sér vinr minn«. Konungr svarar: »hví lætr þú svá brautfúsliga?, hvert skaltu fara?«. Hjalti svarar: »ek skal riða út á Ullarakr með Ingigerði, dóttur þinni«. Konungr mælti: »farðu þá vel: vitr 15 maðr ertu ok síðugr ok kant vel at vera með tignum mönnum«. Gekk þá Hjalti í brot. Ingigerðr konungs-dóttir reið til bús síns út á Ullarakr, lét þar búa veizlu mikla í mót jarli. Þá kom jarl þar, ok var honum vel fagnat; dvalðisk hann þar nokkurar nætr. Töluðu 20 þau konungs-dóttir mart, ok flest um þá Svía-konung ok Nóregs-konung; segir hon jarli, at henni þykkir óvænt horfa um sættirnar. Þá mælti jarl: »hvernug

1. landit: landd *J.* sína: *ul. J.* 3. út—U. | á—hon-um: *omv. J* og *skr.* í mot. 4. kgs-dóttur: henni *J.* 4—5. þá—ok: *ul. J.* 5. hon(2): skíott *tf. J.* 6. marga menn: mart manna ok *J.* rézk—farar: *ul. J.* henni: rez ok til farar *tf. J** (rez—biðia l. 11 er skrevet med en anden hånd: *J**). 7. færi: sál. *K. J3, J**; for 18, 70, *J2.* brot: braut *J**. Óláf: *ul. J**. 10. sem: her *tf. J**. 11. hvar: huegi *J**. 11—12 yðr kgr: þik *J.* 12. vinr: vin *J.* minn: konungr *tf. J.* 13—14. Hj. svarar: h. s. *J* 14. skal riða: rið *J.* 15. farðu—vel: *ul. J.* 16. at vera: hafa þik *J.* 17—18. kgs-dóttir: *ul. J.* 18. til—síns (sál. alle undt. 18: bva sinna) | út—U.: *omv. J* og *ul. -akr(!).* 19. mót: moti *J.* 20. fagnat: ok *tf. J.*

er þér gefit, frændkona, um þat, ef Óláfr, Nóregs konungr, biðr þín?; sýnisk oss þat sem helzt myni til sætta einhlítt, ef mægðir þær mætti takask milli þeira konunga; en ek vil ekki ganga með því máli. 5 ef ek veit, at þat er þvert frá þínum vilja«. Hon segir: »faðir minn mun sjá kost fyrir mér: en annarra minna frænda ertu sá, er ek vil helzt mín ráð undir eiga, þau er mér þykkir miklu máli skipta. Eða hvé ráðligt sýnisk þér þetta?«. Jarl fýsti hana 10 mjök ok talði marga hluti upp til frama um Ólaf U 289 konung, þá er stórvegligir váru, sagði henni inniliga frá þeim atburðum, er þá höfðu fyrir skemstu gork. er Óláfr konungr hafði handtekna gort v. konunga á einum morni ok tekit þá alla af ríki, en lagt þeira 15 eignir ok ríki við sitt veldi. Mart ræddu þau um þetta mál ok urðu á allar ræður sátt sín í milli. Fór jarl í brot, er hann var at því búinn. Hjalti fór með honum.

K. 79. Frá Rognvaldi jarli ok Þorgný. H 101

[ÓH (Fms.) k. 77, (Flat.) k. 67.]

20 Rognvaldr jarl kom einn dag at kveldi til bús 1018—19

1. frændkona | um þat: *omv. J.* 2. sýnisk: *sy(!) J (ved linjens slutn.).* þat sem: *omv. J.* helzt myni: *omv. J.* 3. til sætta | einhlítt: *omv. J og skr. satta.* 3—4. ef—konunga: *ul. J.* 4. ganga | með því: *omv. J og ul. máli.* 5. ek—at: *ul. J.* 6. segir: *sv' J.* 7. ertu sá: *ært þu sva J.* er: *at J.* 8. þau—skipta: *ul. J.* 9. Jarl: *-inn tf. J.* hana: *ul. J.* 10. til frama: *ul. J.* 11. sagði: *hann tf. J.* 13. gort: *ul. J.* 14. tekit—en: *ul. J.* 15. ok—veldi: *unndir sitt ríki J.* 16. allar ræður: *allt J.* milli: *millum J.* 17. at því: *ul. J.* Hjalti fór: *ok hiallti J.* 19. *Over-skr. fra J2. J3. 18 (der dog har þingino f. þorgný:; myl. K. 70; fra raugny' iarli J.* 20. einn—kveldi: *ul. J.* bús: *bva 18.*

Þorgnýs lögmannz; þar var bær mikill ok stórkostligr: váru þar margir menn úti: þeir fognuðu vel jarli ok tóku við hestum þeira ok reiða. Jarl gekk inn í stofuna, var þar inni fjölmenni mikit: þar sat í ondugi maðr gamall: engi mannr hófðu þeir Björn sét jafn- 5 mikinn: skeggit var svá sitt, at lá í knjám honum ok breiddisk um alla bringuna: hann var vænn maðr ok gøfugligr. Jarl gekk fyrir hann ok heilsaði honum. Þorgnýr fagnar honum vel ok bað hann ganga til sætis þess, er hann var vanr at sitja: jarl settisk 10 öðrum megin gegnt Þorgný. Þeir dvöldusk þar nokkurar nætr, áðr jarl bar upp ørendi sín: bað hann, at þeir Þorgnýr skyldu ganga í málstofu. Þeir Björn forunautar gengu þannug með jarli: þá tók jarl til 0 67 máls ok segir frá því, at Óláfr Nóregs-konungr hafði 15 senda menn sína austr þannug til friðgørðar, talaði ok um þat langt, hvert vandræði Vestr-Gautum var at því, er ófriðr var þaðan til Nóregs: hann segir ok frá því, at Óláfr Nóregs konungr hafði þangat senda menn, ok þar váru þá sendimenn konungs, ok hann 20 hafði þeim því heitit, at fylgja þeim á fund Svía-konungs: ok hann segir, at Svía-konungr tók þessu máli svá þungliga, at hann lét engum manni hlýða skyldu at ganga með þessu máli — nú er svá, fóstri,

1—2. þar—úti: *ul. J.* 2. þeir fognuðu: *þorgnýr fagnar J.* 3. tóku: taka *J.* ok reiða: *ul. J.* 4. fjölmenni mikit: *omv. J.* ondugi: *aunnduægi J.* 6. skeggit var: *skeg hafði hann J.* 8. heilsaði: *fagnaði J.* 9. fagnar—vel: *ul. J (altsa ingen interpunktion efter honum).* 11. öðrum megin: *aufbrumigin J.* gegnt: *gagnuart J.* 12. jarl: gekk til *þorgnýs ok tf. J.* 12—13. bað—ganga: *gennugu þeir þa J.* 14. þannug: *þægar J.* 15. at: *ær J.* 16. senda: *sænnat J.* þannug: *þangat J.* 17. ok: *ul. J = l.* 18. hvert: *huer J.* 19—20. Óláfr—ok(1): *ul. J (ok frá—menn understreget. vil-hárlig. i 18; jfr. Peringsk.).* 20. þá: *ul. J.* -menn: *noregs tf. J.*

segir jarl, at ek verð eigi einhlitr at þessu máli: hefi ek fyrir því nú sótt á þinn fund, ok vætti ek þar H 102 heilla ráða ok trausts þins. En er jarl hætti sínu máli, þá þagði Þorgnýr um hrið: en er hann tók til U 290
 5 máls, mælti hann: «undarlíga skiptið þér til, girnizk at taka tignar-nafn, en kunnið yðr engi forráð eða fyrirhyggju, þegar er þér komið í nokkurn vanda: því skyldir þú eigi hyggja fyrir því, aðr þú hétir þeiri ferð, at þú hefir ekki ríki til þess at mæla í mót
 10 Óláfi konungi: þykki mér þat eigi óvirdilígra, at vera í bóanda-tölu ok vera frjáls orða sinna, at mæla slíkt er hann vill, þótt konungr sé hjá. Nú mun ek koma til Upsala-þings ok veita þér þat lið, at þú mælir þar óhræddr fyrir konungi slíkt, er þér líkar. Jarl þakk-
 15 aði honum vel þessi heit, ok dvalðisk hann með Þorgný ok reið með honum til Upsala-þings. Var þar allmikit fjölmenni: þar var Óláfr konungr með hirð sinni.

K. 80. Frá Upsala-þingi.

[ÓH (Fms.) k. 78, 79. (F'at.) k. 68, 69; jfr. ÓH (49) k. 45 og Ágr. k. 22; jfr. Fsk. k. 95.]

20 Inn fyrsta dag er þing var sett, sat Óláfr kon- febr. 10 ungr á stóli ok þar hirð hans umhverfis. En annan veg á þingit sátu þeir á einum stóli Rognvaldr jarl

2. nú: *foran* fyrir i K; *ul. J.* vætti: *uænnti J.* 5. máls: *orpa J.* hann: *sva tf. J.* skiptið: *skippti J.* 6. forráð eða: *fagnat æ' J.* 7. þér: *ul. J.* 8. eigi: *ei K.* hétir þeiri: *høfir þessa J.* 9. mót: *moti J.* 10. Óláfi: *suia tf. J.* þat: *ul. J.* 11. bóanda: *buannða J.* 12. hann: *maþr J.* 13. þings: *ul. J.* þar: *sál. 18, 70, J2, J3; ul. K. J.* 15. þessi heit: *ul. J.* 15—16. hann—Þorgný: *með honum J.* 16. honum: *þorgny J.* 17—18. þar(?)—sinni: *ul. 18 (w.) og Peringsk.* 18. sinni: *sina J.* 19. *Overskr. fra 18, J2, J3. J; mgl. K, 70.* 22. á(2): *ul. J.*

ok Þorgnýr, ok sat þar fyrir þeim hird jarls ok hús-
karla-sveit Þorgnýs; en á bak stólinum stóð bónda-
múgrinn ok alt umhverfis í hring; sumir fóru á hæðir
ok hauga at heyra þaðan til. En er toluð váru ørendi
konungs, þau sem siðr var til at mæla á þingum, ok 5
er því var lokit, þá stóð upp Björn stallari hjá stóli
jarls ok mælti hátt: »Óláfr konungr sendi mik hingat
þess ørendis, at hann vill bjóða Svía-konungi sætt
ok þat landa-skipti, sem at fornu fari hefir verið milli
Nóregs ok Svíþjóðar. Hann mælti hátt, svá at Svía- 10

H 103 konungr heyrði gorrva; en fyrst er Svía-konungr
heyrði nefndan Ólaf konung, þá hugði hann, at sá
myndi reka nokkut ørendi; en er hann heyrði rétt
um sætt ok landa-skipti milli Svíþjóðar ok Nóregs,
þá skildi hann, af hverjum rifjum rísa myndi; þá 15
hljóp hann upp ok kallaði hátt, at sá maðr skyldi
þegja; þá stóð jarl upp ok mælti. — hann sagði frá
U 291 orðsending Óláfs digra ok sættar-böðum við Ólaf
O 68 Svía-konung ok frá því, at Vestr-Gautar sendu Óláfi
konungi öll orð til, at sætt skyldi gera við Nóregs- 20
menn; taldi hann upp, hvert vandraði Vestr-Gautum

1. þar: *ul. J.* 3. -múgrinn: -muginn *J.* 4. ok: *æða J.* heyra: *hlyða J.* 4—5. ørendi kgs: *omv. J.* 5. til: *ul. J.* mæla: *tala J.* 5—6. ok—lokit: *ul. J.* 8. Svía-kgi sætt: *omv. J.* 9. þat landa-skipti: *omv. 18. J2. J3; þat ul. J.* fari: *ul. 18. J.* 10—11. Hann—gorrva: *ul. J.* 11. Svía-kgr: *súl. 18. J2. J3; Ólafr kgr K. 70; Ólafr suia konungr J.* 12. Ólaf: *först skr. Svía i 70, men overstreget af skriveren og Ólaf skr. ovenover.* 13. nokkut: *uilia hans J.* 15. rifjum rísa: *rotum uera J.* 17. þegja: *ok það slíkt ækki tíða manndu björn sætíz þa niðr enn ær hlíð fekks tf. J (máskæ rígtígi, hann sagði: ok sægir J.* 18. -sending: -sænningu *J.* Óláfs: *konungs tf. J. 18.* 18—19. við—Svía-kgi: *tíl suia kon-vngs J.* 19—20. Óláfi kgi: *ul. J.* 20. til: *ul. J.* gera: *vera J. 18.* 21. menn: *súl. J. 18. 70. J2. J3; konung K. 21—142, l. 4. taldi—þá: ul. J.*

var at því, at missa þeira hluta allra af Nóregi, er þeim var árbót í, en í annan stað at sitja fyrir áhlaupum þeira ok hernaði, ef Nóregs-konungr samnaði her saman ok herjaði á þá; jarl segir ok, at
 5 Óláfr Nóregs-konungr hafði menn þangat sent þeira ørenda, at hann vill biðja Ingigerðar, dóttur hans. En er jarl hætti at tala, þá stóð upp Svía-konungr; hann svarar þungliga um sættina, en veitti jarli átölur þungar ok stórar um dirfd þá, er hann hafði
 10 gørt grið ok frið við inn digra mann ok lagt við hann vináttu, talði hann sannan at landráðum við sik, kvað þat makligt, at Rognvaldr væri rekinn ór ríkinu ok segir, at alt slíkt hlaut hann af áeggjan Ingibjargar, konu sinnar, ok kvað þat verit hafa it
 15 ósnjallasta ráð, er hann skyldi fengit hafa at girnðum slíkrar konu; hann talaði langt ok hart, ok snøri þá enn tölunni á hendr Óláfi digra. En er hann settisk niðr, þá var fyrst hljótt. Þá stóð upp Þorgnýr. En H 104
 er hann stóð upp, þá stóðu upp allir böendr, þeir er
 20 áðr höfðu setit, ok þustu at allir, þeir er í øðrum stöðum höfðu verit, ok vildu hlýða til, hvat Þorgnýr mælti. Var þá fyrst gnýr mikill af fjölmenni ok vápnum. En er hljóð fekksk, þá mælti Þorgnýr: »annan veg er nú skaplyndi Svía-konunga, en fyrr

4. jarl segir: sagði hann *J.* 5. Óláfr: *ul. J.* menn | þangat sent: *omv. J* og *tf.*: sína. 8. jarli: *sál. J*; *ul. de øvrr.* 9. átölur—stórar: storar ataulur *J.* dirfd þá: þat *J.* 10. gørt: *ul. J.* við: þann *tf. J.* 11. talði: *segir J.* 12. sik: *hann J.* Rognv.: *hann J.* 12—13. rekinn—ríkinu: af ríki rækinn *J.* 13—14. alt—sinnar: *hann hlaut þat allt af kono sinni J.* 14. verit hafa: *uera J.* it: *ul. K. 70, J2.* 15. ósnjallasta: *osniállast 18*; *usniálla J.* 15—16. fengit—girnðum | slíkrar konu: *omv. J.* 20—21. ok—verit: *ul. J.* 23. þá: *ul. J.* Þorgnýr: *herefter nyt kap. í J med overskr.:* Þorgnys tala.

hefir verit. Þorgnýr, fæðurfaðir minn, mundi Eirík Upsala-konung Emundarson ok sagði þat frá honum, at meðan hann var á léttasta aldri, at hann hafði hvert sumar leiðangr úti ok fór til ýmissa landa ok lagði undir sik Finnland ok Kirjálaland, Eistland ok 5 Kúrland ok víða um austrlond, ok mun enn sjá þær jarðborgir ok önnur stórvirki, þau er hann gerði, ok var hann ekki svá mikillátr, at eigi hlýddi hann U 292 mönnum, ef skylt áttu við hann at ræða. Þorgnýr, faðir minn, var með Birni konungi langa ævi: var 10 honum hans siðr kunnigr; stóð um ævi Bjarnar hans ríki með styrk miklum en engum þurð, var hann dæll sínum vinum. Ek má muna Eirík konung inn sigrsæla, ok var ek með honum í mörgum herforum: jók hann ríki Svía, en varði harðfengliga; var oss 15 gott við hann ráðum at koma. En konungr þessi, er nú er, lætr engi mann þora at mæla við sik, nema þat einu, er hann vill vera láta, ok hefir hann þar við alt kapp, en lætr skattlond sin undan sér ganga af eljanleysi ok þrekleysi. Hann girnisk þess at halda 20 Nóregs-veldi undir sik, er engi Svía-konungr hefir þat H 105 fyrr ágirnzk, ok gerir þat mörgum manni óró. Nú 0 69 er þat vili várr bóandanna, at þú gerir sætt við Ólaf

3. at(1): *ul. J.* aldri: *skeiði J.* hann: *konungr J.*
 5. Kirjálaland: *söl. J;* kiriale *K. 70;* kyriala *J2. J3;* kyria *f*
 18. 6—7. þær—önnur: *þæ J.* 7. þau: *ul. J.* 8—9. hann
 mönnum: *þeim J.* 9. ef: *ær J.* við hann | at ræða: *omv.*
J og har tala. Þorgnýr: *faupur tf. J.* 11. kunnigr:
 kunnr *J.* ævi Bj.: *omv. J.* 11—12. hans ríki: *omv. J.*
 12. en: *ok J.* var hann: *omv. J og tf.: goþr ok J.* 13. vin-
 um: *maunnum J.* 14. -forum: *-færþum J.* 15. Svía: *sitt*
J. en: *ok J.* harðfeng-: *harðhænuð- J (harðliga 18 skriv-*
fejl). 16. koma: *skippta J.* 17. við sik: *imoti ser J.*
 17—18. nema—láta: *ul. J.* 19. sín: *ul. J.* ganga af:
huærfa firi J. 20. þess: *ul. J.* 21. er: *enn J.* þat:
ul. J. 23. bóandanna: *ud. art. J.*

- digra. Nóregs-konung, ok giptir honum dóttur þína Ingigerði. En ef þú vilt vinna aptr undir þik ríki þau í Austrvegi, er frændr þínir ok forellri hafa þar átt. þá viljum vér allir fylgja þér þar til. Með því
 5 at þú vilt eigi hafa þat, er vér mælum, þá munum vér veita þér atgöngu ok drepa þik ok þola þér eigi ófrið ok ólög; hafa svá gort inir fyrri forellrar várir; þeir steypðu v. konungum í eina keldu á Múlaþingi, er áðr höfðu upp fylzk ofmetnaðar, sem þú við oss.
 10 Seg nú skjótt, hvárn kost þú vilt upp taka. Þá gerði lýðrinn þegar vápna-brak ok gný mikinn. Konungrinn stendr þá upp ok mælti, segir, at alt vill hann vera láta, sem bændr vilja; segir, at svá hafa gort allir Svía-konungar, at láta bændr ráða með sér öllu
 15 því, er þeir vildu. Staðnadi þá kurr bóandanna. En þá tóluðu höfðingjar, konungr ok jarl ok Þorgnýr, ok gera þá frið ok sátt af hendi Svía-konungs, eptir því, sem Nóregs-konungr hefir áðr orð til send. Var á því þingi þat ráðit, at Ingigerðr, dóttir Óláfs konungs,
 20 skyldi vera gipt Óláfi konungi Haraldszyni. Seldi

1—2. dóttur þína | I.: *omv. J.* 2. vilt: *uill J.* 2—3. ríki þau: þau ríki ær *J.* 3. ok forellri: *ul. J.* þar: *ul. J.* 4. allir: *ul. J.* 4—5. Með—at: en æf *J.* 5. vilt: *uill J.* 6. þér(2): *ul. J.* 9. upp fylzk: *omv. J.* 10. Seg nú: sæg' þu *J.* hvárn: *sál. J;* hvern *K. J2, J3;* hvern 70; huorn 18. 11. þegar: *ul. J.* vápna-brak . . gný mikinn: *omv. J.* der herefter har nyt kap. med overskr.: heitorð Ingigerþar. 12. mælti: ok *tf. J.* 13. bændr: bonndr *J.* 14. -kgar: giort *tf.(!) J.* at láta: *sál. 18, J2, J;* at latið *K. J3;* oc latið 70. 15. vildu: uilldi *J.* bóandanna: bonnda *J.* 15—16. En—tóluðu: tala þa *J.* 16. ok(2): *ul. J.* 17. sátt: sætt 70, *J2, J3, J.* hendi Svía-kgs: *omv. J.* eptir því: *sva J.* 18. áðr: *ul. J.* send: sænnt *J.* 19. dóttir—kgs: konungs dottir 70, *J3.* 20. konungi: *ul. J.* Seldi: sænnði *J.*

konungr jarli í hendr festar hennar ok fekk honum
 í hendr alt sitt umboð um þann ráðahag, ok skildusk
 þeir á þinginu at svá loknum málum. En er jarl fór
 U 293 heim, þá hittusk þau Ingigerðr konungs-dóttir ok
 tóluðu sín í milli um þetta mál. Hon sendi Óláfi 5
 konungi slæður af pelli ok gullsauðar mjök ok
 silkiræmur. For jarl aptr í Gautland ok Björn með
 honum. Björn dvalðisk þar litla stund, ok fór hann
 þá aptr til Nóregs með foruneyti sínu. Ok er hann
 hitti Óláf konung ok segir honum ørendis-lok þau, 10
 H 106 sem váru, þá þakkaði konungr honum vel ferðina
 ok segir, sem var, at Björn hafði gæfu til borit, at
 koma fram ørendinu í ófriði þessum.

K. 81. Frá svikum Hræreks konungs.

[ÓH (Fms.) k. 79 fin., 80. (Flat.) k. 69 fin., 70.]

1019 Óláfr konungr fór, er váraði, út til sævar ok lét 15
 búa skip sín ok stefndi til sín liði ok fór um vartit
 alt út eptir Víkinni til Líðandisness, ok alt fór hann
 norðr á Hørðaland; sendi þá orð lendum monnum
 ok nefndi alla ina rikustu menn ór heruðum ok bjó
 þá ferð sem vegligast, er hann fór í mót festar-konu 20
 sinni. Veizla sú skyldi vera um haustit austr við

1. jarli: *med art. J.* 1—2. fekk—hendr: *ul. J.* 2. sitt
 umboð: *omv. J.* ráðahag: hlut *J.* 3. þeir á þinginu: *ul.*
J. loknum málum: *bunu J.* 5. Óláfi: *ul. J.* 6. af—
 mjök: *ul. J.* 8. Bj. dvalðisk: *omv. J.* stund: *hrið J.*
 9. til Nóregs: *sál. alle undt. K:* í Noreg. Ok: *En J.* 10. ok—
 honum: þá *sægir hann J.* þau: *sín slik J.* 11. þá—honum:
 konungr þakkaði *birni J.* 12. Björn: *hann J.* gæfu: *gipptu*
J. 13. ørendinu: *ferðinni J.* ófriði þessum: *omv. J. der*
her ingen kap, inddel. har. 14. Overskr. fra 18. J2, J3; *mgl.*
K, 70. 16. ok(1): *ul. J.* 17. alt: *ul. J.* 18. þá: *ul. J.*
 orð: *ollum tf. 70, J2, J3; ænumm tf. J.* 19. nefndi—menn:
ænum bæztum þynndum J. 19—20. bjó þá: *bua J.* 20. fór
 í: *skyldi fara J.* -konu: *mey J.* 21. sú skyldi: *skal J.*

Elfi við landamæri. Óláfr konungr hafði með sér
Hrærek konung blinda. En er hann var gróinn sára
sinna, þá fekk Óláfr konungr ii. menn til þjónustu
við hann ok lét hann sitja í háseti hjá sér ok helt
5 hann at drykk ok at klæðum engum mun verr, en
hann hafði áðr haldit sik sjálf. Hrærekr var fá-
málugr ok svaraði stirt ok stutt, þá er menn ortu
orða á hann. Þat var siðvenja hans. at hann lét
skósvein sinn leiða sik úti um daga ok frá þórum 0 70
10 mönnum; þá barði hann knapann: en er hann hljóp
frá honum, þá segir hann Óláfi konungi, at sá sveinn
vildi honum ekki þjóna. Þá skipti Óláfr konungr við
hann þjónostumönnum, ok fór alt sem áðr, at engi
þjónostumaðr helzk við með Hræreki konungi. Þá
15 fekk Óláfr konungr til fylgdar ok til gæzlu við
Hrærek þann mann, er Sveinn hét. ok var hann frændi
Hræreks konungs ok hafði verit hans maðr áðr.
Hrærekr helt teknum hætti um stirðlæti ok svá um
einfarar sínar. En er þeir Sveinn váru ii. saman
20 staddir, þá var Hrærekr kátr ok málrættinn; hann
mintisk þá á marga hluti, þá er fyrr höfðu verit, ok H 107
þat er um hans daga hafði at borizk. þá er hann var U 294
konungr, ok mintisk á ævi sína iua fyrri ok svá á þat,
hverr því hafði brugðit, hans riki ok hans sælu, en

1. landamæri: *herefter nyt kap. i J med overskr.*: fra hrðreki blinda. 2—4. En—hann(1): *ul. J.* 3. kgr: honum *tf. J2, J3.* 4—6. ok(2)—sjálf: *ok fækk honum ii. mænn til þjónosto J.* 7. þá: *ul. J.* 8. skó-: *ul. J.* úti—ok: *æinnsaman i brot J.* 11. þá: *ul. J.* Ól. kgi: *ul. J.* sá sveinn: *svæinninn J.* 12. honum | ekki þjóna: *omv. J.* 13. -mönnum: *mænn J.* 13—14. fór—helzk: *hæltz enngi J.* 15. til—ok: *ul. J.* 16. Hrærek: *hann J.* hann: *ul. J.* 17. áðr: *ul. J.* 18. stirð-: *streid- J (= stríð?).* svá: *ul. J.* 19. sínar: *ul. J.* 20. staddir: *ul. J.* Hrærekr: *hann J.* ok—hann: *ul. J.* 21. þá(1): *ul. J.* 21—22. ok —borizk: *ul. J.* 23. á þat: *ul. J.* 24. hans—en: *ok J.*

gort hann at olmusumanni — en hitt þykki mér þó
 allra þyngst, segir hann, er þú eða aðrir frændr mínir,
 þeir er mannvænir höfðu verit, skolu nú verða svá
 miklir átlerar, at engrar svivirðingar skolu hefna.
 þeirar er á ætt várri er gör. Þvilíkar harmtolur 5
 hafði hann opt uppi. Sveinn svarar ok segir, at þeir
 ætti við ofreflismenn mikla at skipta, en þeir áttu þá
 litla kosti. Hrærekr mælti: til hvers skolum vér
 lengi lifa við skömm ok meizlur?, nema svá beri til,
 at ek mætta blindr sigrask á þeim, er mik sigraði 10
 sofanda: svá heilir, drepum Ólaf digra: hann óttask
 nú ekki at sér: ek skal ráðit til setja, ok eigi vilda
 ek hendrnar til spara, ef ek mætta þær nýta, en þat
 má ek eigi fyrir sakir blindleiks, ok skaltu fyrir því
 bera vápn á hann: en þegar er Óláfr er drepinn, þá 15
 veit ek þat af forspá, at ríkit hverfr undir óvini hans.
 Nú kann vera, at ek yrða konungr, þá skaltu vera
 jarl minn. Svá kómu fortolur hans, at Sveinn játadi
 at fylgja þessu óráði. Svá var ætlat ráðit, at þá er
 konungr bjósk at ganga til aptansongs, stóð Sveinn 20
 úti í svolunum fyrir honum ok hafði brugðit sax
 undir yfirhofninni. En er konungr gekk út ór stof-
 unni, þá bær hann skjótara at en Svein varði, ok sá

2. segir hann: *ul. J.* þú—aðrir: *ær J.* 3. nú verða:
 uera *J.* 4. át-: ætt *J.* 18. 70 (*her ved rettelse*). 5. þeirar-
 gör: *ul. J.* 6. uppi: i munni *J.* Sveinn: *Suæinnin J.*
 6—7. segir—skipta: *quod þa uip mikla ofællis mænn æiga J.*
 7. áttu þá: *haufði(!) J.* 8. mælti: *sv' J.* 10. þeim: *sama*
tf. J. 11. svá heilir: *omv. J.* 11—12. hann—sér: *ul. J.*
 12. ráðit: *raþin J.* ok: *enn J.* 13—14. þær—eigi: *ul. J.*
 14. ok: *ul. J.* 15. þegar: *ul. J.* 16. veit—hverfr: *mun*
ríkit huerfa J. 17. yrða: *uerþa J;* þá *tf. J2. J3.* 18. kómu—
 hans: *komi hann fortaulum sinum J.* Sveinn: *sveinninn J*
 = *l.* 20. s. 148. l. 4. 19. at(1): *bera uapn á hann ok tf. J.*
 óráði: *raði J.* ráðit: *rað J.* 20. bjósk—ganga: *gækk J.*
 21. fyrir honum: *ul. K;* i *alle de øvrr.* 22. Svein: *sueinninn J.*

hann í andlit konunginum; þá bliknaði hann ok varð
 folr sem nár. ok fellusk honum hendr. Konungr fann
 á honum hræzlu ok mælti: »hvat er nú. Sveinn?
 viltu svikja mik?«. Sveinn kastaði yfirhöfninni frá
 5 sér ok saxinu ok fell til fóta konungi ok mælti: »alt
 á guðs valdi ok yðru, konungr«. Konungr bað menn
 sína taka Svein, ok var hann í járn settr. Þá lét
 konungr færa sæti Hræreks á annan pall: en hann **H** 108
 gaf grið Sveini, ok fór hann af landi í brot. Konungr
 10 fekk þá Hrereki annat herbergi at sofa í. en þat er
 hann svaf sjálfr í; svaf í því herbergi mart hirð-
 manna: hann fekk til ii. hirðmenn at fylgja Hrereki
 dag ok nótt; þeir menn höfðu lengi verit með Ólafi **U** 295
 konungi, ok hafði hann þá reynt at trúleik við sik; **O** 71
 15 ekki er þess getit, at þeir væri ættstórir menn.
 Hrerekr konungr gerði ýmist, at hann þagði marga
 daga, svá at engi maðr fekk orð af honum, en stund-
 um var hann svá kátr ok glaðr, at þeim þótti at
 hverju orði gaman, því er hann mælti; en stundum
 20 mælti hann mart ok þó ilt einu: svá var ok, at stund-
 um drakk hann hvern af stokki ok gerði alla ófæra.
 er nær honum váru, en optast drakk hann litit.

1—2. ok—nár: *ul. J.* 3. á honum | hræzlu: *omv. J* (og *skr. ð*). Sveinn: *ul. K*; *i alle de øvrr.* 4—5. frá sér: *ul. J.* 6. guðs valdi: *omv. J.* konungr: *herra J.* 7. Svein: *hann J.* í járn | settr: *omv. J.* 8. hann: *ul. J.* 9. Sveini: *suxæininum J.* í: *ul. J.* 10. þá: *ul. J.* í: *ul. J.* þat er: *ul. J.* 11. í(1): *ok J.* herbergi: *ul. J.* 12. til: *ul. J.* 13—15. þeir—menn: *ul. J.* 16. kgr: *ul. J.* 17. svá—en: *saman J.* 18. svá: *ul. J.* kátr . . . glaðr: *omv. J.* 18—19. at(1)—en: *ul. J.* 20. mart: *sál. alle undt. 18* (fatti. *vilkurlig ændring*). þó: *sál. alle undt. K. der ul. det.* einu: *æina J.* 20—22. svá—lítit: *ul. J.* 22. er—lítit: *ul. 18.*

Óláfr konungr fekk honum vel skotsilfr. Opt gerði hann þat. þá er hann kom til herbergis. áðr hann lagðisk til svefns, at hann lét taka inn mjöð, nokkurar byttur, ok gaf at drekka öllum herbergis-mönnum: af því varð hann þokkasæll.

5

K. 82. Frá Finni litla.

[ÓH (*Fms.*) k. 81, (*Flat.*) k. 71.]

Maðr er nefndr Fiðr litli. uplenzkr maðr, en sumir segja, at hann væri finzkr at ætt: hann var allra manna minztr ok allra manna fóthvatastr, svá at engi hestr tók hann á rás; hann kunni manna beztr við skíð ok boga: 10 hann hafði lengi verit þjónostumaðr Hræreks konungs ok farit opt ørenda hans, þeira er trúnaðar þurpti við: hann kunni vega um öll Uplönd; hann var ok málkunnigr þar öllu stórmenni. En er Hrærekr konungr var tekinn H 109 í fára gæzlu, þá slósk Finnir í för þeira, ok fór hann 15 optast í sveit með knöpum ok þjónostumönnum, en hvert sinn er hann mátti, kom hann til þjónostu við Hrærek konung ok opt í tal, ok vildi konungr skommum samfast mæla við hann ok vildi ekki gruna láta 1019 tal þeira. En er á leið vórit ok þeir sóttu út í Vik- 20 ina, þá hvarf Fiðr í brot frá liðinu nokkura daga: þá kom hann enn aptr ok dvalðisk um hrið. Svá fór

1—4. gerði—byttur: læt hann taka inn mjöðbyttur nokkorar *J.* 3—4. nokkurar byttur: *omv. J2, J3.* 4. -mönnum: aptr hann lægðiz til svefns *tf. J.* 4—5. af því: við þat *J.* 6. *Over-skr. fra J. 13. J2, J3; mgl. K. 70.* 7. Fiðr: finnr *J.* maðr: at ætt *J.* 7—8. en—ætt: *ul. 18.* 8. hann(2)—allra: *ul. J.* 12. trúnaðar þurpti: trúnað þyrfti *J.* 13—14. hann(1) stórmenni: *ul. J.* 13. vega: alla *tf. J2, J3.* 14. öllu: morgu 18, 70. kgr: *ul. J.* 15. í—gæzlu: *ul. J.* þá: *ul. J.* fór hann: uar *J.* 16. en: ok *J.* 18. ok(1)—tal: *ul. J.* kgr: með art. *J.* 21. Fiðr: finnr *J.* í: *ul. J.* 22. enn: *ul. J.* dvalðisk: nokkria(!) *sæu* fór fram *tf. J* og *ul. det folg.* Svá—fram.

opt fram, ok var at því engi gaumr gefinn, þvíat margir váru umrenningar með liðinu.

K. 83. Dráp hirðmanna Óláfs konungs. U 296

[ÓH (*Fms.*) k. 81, (*Flat.*) k. 72.]

Óláfr konungr kom til Túnsbergs fyrir páska ok 1019
 5 dvalðisk þar mjök lengi um vórit: þar kom þá til
 bæjarins mart kaupskipa, bæði Saxar ok Danir ok
 austan ór Vík ok norðan ór landi; var þar almikit
 fjölmenni. Þá var ár mikit ok drykkjur miklar. Þat
 barsk at á einu kveldi, at Hrærekr konungr var kom-
 10 inn til herbergis ok heldr siðla ok hafði mjök drukkit
 ok var þá allkáttr: þá kom þar Finnr litli með mjaðar-
 byttu, ok var þat grasaðr mjöðr ok inn sterkasti. Þá
 lét konungrinn gefa at drekka öllum þeim, er inni
 váru, alt til þess, er hverr sofnaði í sínu rúmi. Finnr
 15 var þá í brot genginn, ljós brann í herberginu: þá
 vakði hann upp menn þá, er vanir váru at fylgja hon-
 um, ok segir, at hann vill ganga til garðz: þeir höfðu
 skriðljós með sér, en niðamykrkr var úti: mikit salerni
 var í garðinum ok stóð á stöfum, en rið upp at ganga 0 72
 20 til duranna. En er þeir Hrærekr sátu í garðinum,
 þá heyrðu þeir, at maðr mælti: »hogg þú fjándann«:
 þá heyrðu þeir brest ok dett, sem nokkut felli. H 110
 Hrærekr konungr mælti: »fulldrukkit munu þeir hafa.

3. *Overskr. fra* 18. J2, J3; *mgl.* K. 70; *fra* hrðreki blinda J. 6. bæjarins: borgarinnar J. kaupskipa: kaupmanna með skipferðum J. 7. Vík: *sva tf.* J. 9. á: *ul.* J. at(2): *ul.* J. 10. hafði—drukkit: var miok drukkin J. 11. var þá: *ul.* J. 13. kgrinn: hrðrekr konungr J. 15. í(1): *ul.* J. 16. menn þá: *omv.* J. 18 með sér: *ul.* J. mikit salerni: Mikill kamar J. 19. stöfum: stolpum J, J2, J3. 20. duranna: *sál.* 18, 70, J3; *dyr-* K, J, J2. 21. þeir: *ut tf.* J. 22. brest: *mikin tf.* J. sem—felli: *ul.* J.

er þar eigusk við: farið til skjótt ok skilið þá. Þeir
 hjoggusk skyndiliga ok hljópu út. en er þeir kómu á
 riðit. þá var sá hoggvinnu fyrr. er síðarr gekk. ok
 drepnir þó báðir. Þar váru komnir menn Hræreks
 konungs, Sigurðr hit, er verit hafði merkismaðr hans. 5
 ok þeir xii. saman: þar var þá Finnur litli. Þeir drógu
 likin upp milli húsanna. en tóku konunginn ok höfðu
 með sér, hljópu þá á skútu. er þeir áttu. ok røru í
 brot. Sigvatr skáld svaf í herbergi Óláfs konungs:
 hann stóð upp um nóttina ok skósveiun hans með 10
 honum ok gengu út til ins mikla salernis: en er þeir
 skyldu aptr ganga ok ofan fyrir riðit. þá skriðnaði
 Sigvatr ok fell á kné ok stakk niðr höndunum. ok
 var þar vátt undir: hann mælti: »þat hygg ek. at nú
 í kveld myni konunginn hafa morgum oss fengit 15
 U 297 karfafótinn« — ok hló at. En er þeir kómu í her-
 bergit þar sem ljós brann. þá spurði skósveinninn.
 »hefir þú skeint þik, eða hvi ertu í blóði einu allr?«. Hann svarar:
 »ekki em ek skeindr. en þó mun þetta
 tíðendum gegna«. Hann vakði þá Þórð Fólason 20
 merkismann. rekkju-félaga sinn, ok gengu þeir út ok

2. hjoggusk—ok: *ul. J* og har omflytningstegn over þeir
 og hliopv. út: skiótt *tf. J.* 3. þá: *ul. J.* 4. þó: *ul. J.*
 5. kgs: *ul. J.* hafði: hæfir *J.* 6. xii.: *sál. K, 18* (tolf).
 70; xv. *J2, J3*; fimtán *J.* 8. þá: *ul. J.* er—áttu: *ul. J.*
 9. brot: biott(!) *J.* 11. salernis: kamamars(!) *J.* 12. skyldu
 —ganga: gængu apptr *J.* þá: *ul. J.* skriðnaði: hann *tf. J.*
 13. ok(1)—kné: *ul. J.* 14—16. hann—at: *ul. J.* 16. kómu:
 inn *tf. J.* 17. sem: *ul. J.* ljós: *ul. K, 18, 70*; *tf. over*
linjen i J2. ljós brann: *omv. J.* þá spurði: spyr *J.*
 18. í—allr: bíðugr(!) *J.* 20. þá: *ul. J.* -son: *ul. J.*
 21. rekkju—sinn: *ul. J* (*J2 skr. ur.* rekkio felaga sinn oc
 merkis mann). ok(1): *ul. J.*

hófðu með sér skriðljós ok fundu brátt blóðit: þá
 leituðu þeir ok funnu brátt likin ok báru á kenzi:
 þeir sá ok, at þar lá tréstobbi mikill ok í skýlihogg
 mikil, ok spurðisk þat síðan, at þat hafði gort verit
 5 til ólíkenda, at teygja þá út, er drepnir váru. Þeir
 Sigvatr mæltu sín í milli, at nauðsyn væri til, at
 konungr vissi þessi tíðendi sem bráðast. Þeir sendu
 sveininn þegar til herbergis þess, er Hrærekr kon-
 ungr hafði verit; þar sváfu menn allir, en konungr
 10 var í brottu; hann vakði þá menn, er þar váru inni,
 ok segir tíðendin: stóðu menn upp ok fóru þegar **H 111**
 þannug í garðinn, sem likin váru. En þó at nauðsyn
 þætti til, at konungr vissi sem fyrst þessi tíðendi, þá
 þorði engi at vekja hann. Þá mælti Sigvatr til
 15 Þórðar: »hvært viltu heldr, lagsmaðr, vekja kon-
 unginn eða segja honum tíðendin?«. Þórðr svarar:
 »fyrir engan mun þori ek at vekja hann, en segja mun
 ek honum tíðendin«. Þá mælti Sigvatr: »mikit er
 enn eptir nætrinnar ok kann vera, áðr dagr sé, at
 20 Hrærekr hafi fengit sér þat fylskni, at hann verði
 síðan ekki auðfundinn, en þeir munu enn skamt brot
 komnir, þvíat likin váru vörð; skal oss aldregi
 henda sú skömm, at vér látim eigi konunginn vita
 þessi svik; gakk þú, Þórðr, upp í herbergit, ok bið
 25 mín þar«. Þá gekk Sigvatr til kirkju ok vakði

1. með sér: *ul. J.* brátt: *ul. J.* 1—2. blóðit—brátt:
overspr. 70. þá—brátt: *ok þui næst J.* 2—3. ok(2)—tré-
 stobbi: *ok kenndu þar var trestokkr J.* 3—4. ok(2)—mikil:
overspr. J3. 3. í: *ul. K, 18.* 4. mikil: stór *J.* ok—
 at: *ul. J.* þat hafði: *omv. J.* gort verit: *omv. J.* 6. til:
ul. J. 7. kgr: konunginn *J.* sem bráðast: *ul. J.* 8. þegar:
ul. J. 8—9. kgr—verit: *suaf i J.* 9. þar: þá *18 ur.*
kgr: hrorekr J. 10. brottu: brot *J.* 11. segir: sagði *J*
(sagði 70, 18). 11—12. Stóðu—váru: *ul. J.* 13. til: *ul. J.*
kgr: með art. J. þessi tíðendi: *huat titt var J.* 15. heldr:
ul. J. 16. Þórðr: *hann J.* 18. honum: *ul. J.* 18—25. Þá—
 þar: *ul. J.* 19. áðr—sé: *ul. 18 ur.*

- klokkarann ok bað hann hringja fyrir sál hirðmanna konungs ok nefndi mennina, þá er vegnir váru. Klokkarinn gerir sem hann bað. En við hringingina vaknaði
- 0 73 konungr ok settisk upp: hann spurði, hvárt þá væri óttusongs mál. Þórðr svarar: »verri efni eru í, tíð- 5
endi mikil eru orðin: Hrærekr konungr er á brot horfinn, en drepnir hirðmenn yðrir ii.«. Þá spurði konungr eptir atburðum þeim, er þar höfðu orðit.
- U 298 Þórðr segir honum slíkt, er hann vissi. Þá stóð konungr upp ok lét blása til hirðstefnu: en er liðit kom 10
saman, þá nefndi konungr menn til at fara alla vega frá bönum at leita Hræreks á sæ ok landi. Þórir langi tók skútu ok fór með xxx. manna, ok er lýsti, sá þeir skútur ii. litlar fara fyrir þeim. En er þeir sásk, røru hvárir sem mest máttu. Þar var Hrærekr 15
konungr ok hafði xxx. manna. En er saman dró með þeim, þá snøru þeir Hrærekr at landi, ok hljópu þar upp á land allir, nema konungr settisk upp í lyptingina; hann mælti, bað þá vel fara ok heila hittask.
- H 112 Því næst røru þeir Þórir at landi. Þá skaut Finnur 20
lítili øru, ok kom sú á Þóri miðjan, ok fekk hann

1. klokkarann: *sál. 70, J2, J3; klukk-K, J.* 2. ok—þá: *ul. J.* Klokk-: *med u alle.* 3. gerir: *gerþi J.* 4. kgr: *med art. J.* ok—upp: *ul. J.* þá: *ul. J og stiller væri efter mál.* 6. eru orðin: *ul. J.* kgr: *ul. J.* á: *i J.* 7. horfinn: *ul. J.* yðrir: *ðinir J.* 7—8. Þá—kgr: *konvngr spyr J.* 8. orðit: *giorðz J.* 9. segir honum: *sagði J.* 9—10. stóð—lét: *læt konungr J.* 10. en: *ok J.* 11. til: *ul. J.* 12. Hræreks: *konungs bæði tf. J.* 13. með: *at læita hrðreks konungs ok hafði J.* ok(2)—lýsti: *Enn ær lysa toc þa J.* 14. skútur—fyrir: *at .jj. skutur roru unndan J.* En: *ok J.* 14—15. þeir sásk: *hvarir sa aðra þa J.* 15. hvárir: *tugu(!) tf. J.* Þar var: *omv. J.* 16. ok hafði: *með J.* 17—18. þar—allir: *þeir allir lannd J.* 18. nema: *hrðrekr tf. J.* kgr hann *tf. J.* 19. hann—hittask: *ul. J.* 20. 21. s. 154, l. 2. Þórir, -i, -is: *her har alle afskrifter af Kr. þrandr. -d. -ar; J har det rigt.* 21. sú: *ul. J.*

bana; en þeir Sigurðr hljópu allir í skógin; en menn Þóris tóku lík hans ok svá Hrærek konung ok fluttu út til Túnbergs. Óláfr konungr tók þá við haldi Hræreks konungs: hann lét þá vandliga gæta hans ok galt mikinn varhuga við svikum hans. fekk til menn nótt ok dag at gæta hans. Hrærekr konungr var þá inn kátasti. ok fann engi maðr á honum. at eigi líkaði honum alt sem bezt.

K. 84. Frá tilræði Hræreks konungs

[ÓH (*Fms.*) k. 81, (*Flat.*) k. 72.]

10 Þat barsk at upstigningardag, at Óláfr konungr 1019
gekk til hámessu: þá gekk byskup með processio um kirkju ok leiddi konunginn. en er þeir kómu aptr í kirkju. þá leiddi byskup konung til sætis sins fyrir norðan í kórnum: en þar sat it næsta Hrærekr kon-
15 ungr. sem hann var vaur: hann hafði yfirhöfnina fyrir andliti sér. En er Óláfr konungr hafði niðr sezkr. þá tók Hrærekr konungr á ǫxl honum hendiinni ok þrýsti: hann mælti þá: »pellz-klæði hefir þú nú. frændi«. segir hann. Óláfr konungr svarar: »nú er hátið
20 mikil haldin í minning þess, er Jésús Krístr sté til himna af jörðu«. Hrærekr konungr svarar: »ekki skil ek af. svá at mér hugfestisk þat. er þér segið frá

1. skógin: skog *J.* 2. svá: *ul. J.* 3—4. tók—hann: *ul. J.* 5. hans(1): *hræreks* konungs *J.* 5—6. ok—hans: *ul. J.* 18. fekk—hans: *ul. J.* 6—7. kgr: *ul. J.* 7. þá: *ul. J.* maðr á honum: *ul. J.* 8. alt: *sál. alle undt. K (mgl.)* 9. *Overskr. fra 18. J2, J3 (der dog ul. kgs); fra olafi konungi ok hræreki blinda J.* 10. at(2): þá ær *J.* 14. kórnum: *korinum J.* it næsta | *Hr.: omv. J og ul. kgr.* 15—16. hann(2)—sér: *ul. J.* 16. þá: *ul. J.* 17. á—honum hendiinni: *omv. J.* 17—18. þrýsti; hann . . þá: *ul. J.* 18. þú: *ul. J.* 19. segir hann: *ul. J.* 20. sté: *upp tf. J.* 22. þér: *ér J = 155, l. 1.*

Kristi; þykki mér þat mart heldr ótrúligt, er þér
 segið; en þó hafa mörg dæmi orðit í forneskju«. En
 U 299 er messan var upp hafin, þá stóð Óláfr konungr upp
 ok helt upp höndunum yfir höfuð sér ok laut til altaris,
 ok bar yfirhofnina aptr af herðum honum. Hrærekr 5
 konungr spratt þá upp skjótt ok hart: hann lagði þá
 H 113 til Óláfs konungs saxknifi þeim, er rytningr er kallaðr:
 lagit kom í yfirhofnina við herðarnar, er hann hafði
 lotit undan: skárusk mjök klæðin, en konungr varð
 O 74 ekki sárr. En er Óláfr konungr fann þetta tilræði, þá 10
 hljóp hann fram við á gólfrit. Hrærekr konungr lagði
 til hans annat sinni saxinu ok misti hans ok mælti:
 «flýr þú nú, Óláfr digri, fyrir mér blindum«. Kon-
 ungr bað sína menn taka hann ok leiða hann út ór
 kirkju, ok svá var gert. Eptir þessa atburði eggjuðu 15
 menn Óláf konung at láta drepa Hrerek — »ok er
 þat, segja þeir, in mesta gæfuraun yðr, konungr, at
 hafa hann með yðr ok þyrma honum, hverigar óhæfur
 er hann tekr til: en hann liggr um þat nótt ok dag,
 at veita yðr liflát. En þegar er þér sendið hann á 20
 brot frá yðr, þá sjám vér eigi mann til þess, at svá
 fái gætt hans, at ørvænt sé, at hann komisk í brot.
 En ef hann verðr lauss, þá mun hann þegar flokk
 uppi hafa ok gera mart ilt«. Konungr svarar: «rétt
 er þat mælt, at margr hefir dauða tekit fyrir minni 25

1. Kristi: þeim *tf. J.* þat: *efter ótrúligt J og ul.* heldr.
 4. upp höndunum: *omv. J.* yfir: *firi J.* 6. ok hart: *ul. J.*
 þá(2): *ul. J.* 7. er(2): *uar J.* 8—9. herðarnar—undan:
 hærþar honum *J.* 11 kgr: *ul. J.* 12. til—saxinu: annat
 sinn til hans *J.* hans: *ul. J.* ok mælti: þá mælti hann *J.*
 14. hann(2): *ul. J.* 15. kirkju: *med art. J.* 18. gert: *her*
nyt kap. J med overskr.: fra olafi konungi. þessa atburði:
 athurð þænna *J.* 16. Hrerek: *ul. K;* konung *tf. J.* 17. segja:
 saugðu *J.* yðr kgr: *ul. J.* 18. yðr: *iafnan tf. J.* 19. er: *sæm*
J1. liggr: *sitr J.* 20—24. En—ilt: *ul. J.* 24. Kgr: *med art. J.*

tilgöfðir en Hrærekr: en traudr em ek at týna þeim sigri. er ek fekk á Uplendinga-konungum, er ek tók þá v. á einum morni, ok náða ek svá öllu ríki þeira, at ek þurpta einskis þeira banamaðr verða, þvíat þeir 5 vǫru allir frændr mínir: en þó fæ ek nú varliga sét, hvárt Hrærekr mun fá mik nauðgaðan til eða eigi, at ek láta drepa hann. Hrærekr hafði fyrir þá sök tekit hendinni á ǫxl Óláfi konungi, at hann vildi vita, hvárt hann var í brynju.

10 **K. 85.** Ferð Hrereks konungs til Íslandz.

[ÓH (Fms.) k. 82, (Flat.) k. 73, ÓH (49) k. 24 fin.]

Maðr er nefndr Þórarinn Nefjólfsson; hann var islenzkr maðr, hann var kynjaðr norðan um land: ekki var hann ættstórr ok allra manna vitrastr ok H 114 orðspakastr: hann var djarfmæltr við tigna menn; 15 hann var farmaðr mikill ok var löngum útanlendis. U 300 Þórarinn var manna ljótastr ok bar þat mest frá, hversu illa hann var limaðr; hann hafði hendr miklar ok ljótar, en fœtrnir vǫru þó miklu ljótari. Þórarinn

1. týna: med dette ord ender J. bl. 3; jfr. et mærke i J2 (og J3) med randbemærkning i J2 (Asgeir): »sva langt vantar i Membr:«. 3. öllu: ul. J2. 4. þeira: ul. J2. -maðr: at tf. J2 (at vera skr. 18). 5. varliga: sál. 18. 70; varla K; valla J2 (æigi J3). sét: skilt J2. 6—7. mun—hann: mune nauðgat mer fa at drepa sic eðr æigi J2. 7. þá sök: því J2. 8. tekit hendinni: handum tekit J2 (ikke J3). Óláfi: ul. J2 (kgs ǫxl J3). 9. var: veri J2. 10. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra þorarne nefulfssyni J2 (J3 ul. det sidste ord). 11—12. hann—land: kyniaðr af islandi J2. 12. um land: sál. 18. 70; or landi K. 13. allra: ul. J2. 13—14. ok(?)—var. ul. J2. 15. var(?) : nær J2 (ikke J3). 16. þat: ul. J2. 17. hversu: hve J2. 18. fœtrnir: fœtr J2. þó: ul. J2. ljótari: ferlegri J2.

1019 var þá staddr í Túnsbergi, er þessi tíðendi urðu, er áðr var frá sagt; hann var málkunnigr Óláfi konungi. Þórarinn bjó þá kaupskip, er hann átti, ok ætlaði til Íslandz um sumarit. Óláfr konungr hafði Þórarin i boði sínu nokkura daga ok talaði við hann; svaf 5 Þórarinn i konungs-herbergi. Þat var einn morgin snimma, at konungriinn vakði, en aðrir menn sváfu i herberginu; þá var sól farin litt þat, ok var ljóst mjök inni. Konungr sá, at Þórarinn hafði rétt fót annan undan klæðum; hann sá á fótinn um hrið; þá vöknudu 10 menn i herberginu. Konungr mælti til Þórarins: »vakat hefi ek um hrið, ok hefi ek sét þá sýn, er mér þykkir mikils um vert, en þat er mannz-fótr sá, er ek hygg, at engi skal hér i kaupstaðinum ljótari vera« —, ok bað aðra menn hyggja at, hvárt svá 15 sýndisk. En allir er sá, þá sonnuðu, at svá væri.

75 Þórarinn faun, hvar til mælt var, ok svarar: »fátt er svá einna hluta, at ørvænt sé, at hitti annan slíkan, ok er þat líkligast, at hér sé enn svá«. Konungr mælti: »heldr vil ek því at fulltingja, at eigi myni 20 fásk jamljótr fótr, ok svá þótt ek skylda vedja um«. Þá mælti Þórarinn: »búinn em ek at vedja um þat við yðr, at ek mun finna i kaupstaðinum ljótara fót«. Konungr segir: »þá skal sá okkarr kjósa bæn af

1. þá: *ul. K.* staddr: *ul. J2.* urðu: voru *J2.* 1—
 2. er(2)—kgi: *ul. J2.* 3. bjó—ok: *ul. J2.* 5. hann: mart
tf. J2. 6. morgin: myrgin *J2.* 7. at kgrinn: er konungr
J2. 7—8. i herberginu: *ul. J2.* 8. þat: *ul. J2, 70 (i 18*
misforstået og sætn. ændret). 9. Kgr: med art. *J2.* fót
 annan: annann fotinn *J2.* 10. klæðum: klæðunum *J2.*
 11. Kgr: med art. *J2 = l. 19.* 14—15. skal—vera: mune
 liotari finnaz her i bænom *J2.* 17. mælt var: *omv. J2.*
 18. annan slíkan: annat sliet *J2.* 21. ok—um: *ul. J2.*
 22—23. þat—yðr: *ul. J2.* 23. mun: skal *J2.* i kaupst.
 ljótara fót: *omv. J2 eq har kapbønnum.* 24. segir: sv' *J2.*
 af: at *J2.*

öðrum, er sannara hefir«. »Svá skal vera« segir
 Þórarinn: hann brá þá undan klæðunum öðrum
 fætinum, ok var sá engum mun fegri. ok þar var af in H 115
 mesta táin. Þá mælti Þórarinn: »se hér nú, konungr.
 5 annan fót, ok er sjá því ljótari, at hér er af ein táin, ok
 á ek veðféit«. Konungr segir: »er hinn fótrinn því
 ófegri, at þar eru v. tær ferligar á þeim, en hér eru iiil.
 ok á ek at kjósa bæn at þér«. Þórarinn segir: »dýrt er
 dróttins orð, eða hverja bæn viltu af mér þiggja?«. Hann
 10 segir: »þá, at þú flytir Hrærek til Grænlandz ok færir
 hann Leifi Eiríkssyni«. Þórarinn svarar: »eigi hefi U 301
 ek komit til Grænlandz«. Konungr segir: »farmaðr
 slíkr sem þú ert, þá er þér nú mál at fara til Græn-
 landz, ef þú hefir eigi fyrr komit«. Þórarinn svarar
 15 fá um þetta mál fyrst: en er konungr helt fram
 þessarri mála-leitan, þá veiksk Þórarinn eigi með ollu
 af hendi ok mælti svá: »heyra skal ek yðr láta, kon-
 ungr, bæn þá, er ek hafða hugat at biðja, ef mér
 bærisk veðféit, en þat er, at ek vilda biðja yðr hirð-
 20 vistar: en ef þér veitið mér þat, þá verð ek skyldari
 til at leggjask eigi undir höfuð þat, er þér vilið kvatt
 hafa«. Konungr játaði þessu ok gerðið Þórarinn
 hirðmaðr hans. Þá bjó Þórarinn skip sitt, ok er hann
 var búinn, þá tók hann við Hræreki konungi. En er
 25 þeir skildusk, Óláfr konungr ok Þórarinn, þá mælti

1. segir: q. J2. 3. ok(2): Enn J2. 4. mesta: *sál.*
alle, undt. K; minsta. 5. sjá: þessi J2. ein: en mesta
 J2. 6. ek: nu *tf. J2.* segir: svarar J2 = l. 8, 10. 7. eru(1):
 a *tf. J2 (ikke J3).* tær: tærnar J2. 9. eða: *ul. J2.* af
 mér: *ul. J2.* 10. Hrærek: konung *tf. J2.* 12. segir:
 mælti J2. 13. nú mál: *omv. J2.* 15. fyrst: *ul. J2.*
 16. þessarri: þessi J2. veiksk: veik J2. 19—20. ek—
 hirðvistar: geraz hirðmaðr yðarr J2. 20. þat: þetta J2.
 21. eigi—höfuð þat: *omv. J2.* kvatt: krafit J2. 22. játaði:
 iatar J2.

Þórarinn: „nú berr svá til, konungr, sem eigi er ör-
 vænt ok opt kann verða, at vér komum eigi fram
 Grænlandz-ferðinni, berr oss at Íslandi eða öðrum
 löndum — hvernug skal ek skiljask við konung þenna
 þess, at yör megí líka?“. Konungr segir: „ef þú 5
 kœmsk til Íslandz, þá skaltu selja hann í hendr Guð-
 mundi Eyjólfssyni eða Skapta lögsogumanni eða öðrum
 nokkurum höfðingjum, þeim er taka vilja við vináttu
 minni ok jarategnum. En ef þik berr at öðrum lönd-
 um, þeim er hér eru nærr, þá haga þú svá til, at þú 10
 vitir vist, at Hrcærekr komi aldri síðan lífs til Noregs:
 H 116 en ger þat því at einu, ef þú sér engi onnur feng á“.
 En er Þórarinn var búinn ok byr gaf, þá sigldi hann
 alt útleiði fyrir utan eyjar ok norðr frá Liðandisnesi,
 stefndi hann í haf út; honum byrjaði ekki skjótt, en 15
 hann varaðisk þat mest at koma við landit; hann
 sigldi fyrir sunnan Ísland ok hafði vita af, ok svá
 vestr um landit í Grænlandzhaf; þá fekk hann réttu
 16:19 stóra ok válk mikil, en er á leið sumarit, tók hann
 Ísland í Breiðafirði. Þorgils Arason kom þá fyrst til 20
 0 76 þeira virðinga-manna; Þórarinn segir honum orð-
 sending ok vináttu-mál ok jarategnir Óláfs konungs, er
 fylgðu viðrtöku Hrcæreks konungs. Þorgils varð við
 U 202 vel ok bauð til sín Hrcæreki konungi, ok var hann
 019—20 með Þorgilsi Arasyni um vetrinn. Hann unði þar 25

3. berr: oc heri J2. 5. at: er J2. megí: mune J2. segir:
 sv' J2. 6. kœmsk: kemr 18. 70. J2. 8. nokkurum—þeim:
 þeim hafþingia nockorum J2 (n. h. þ J3.). 9. jarategnum:
 sál. J2; -tein- de øvrr. 10. hér: higat J2. 11. Hrcærekr:
 konungr tf. J2. lífs: tf. J2; ul. de øvrr. 12. ef: at J2.
 á: herefter nyt kap. i J2 með overskr. líflat Hrcæreks (= J3).
 14. útleiði: utleið J2. fyrir—nesi: oc J2. 16. varaðisk—
 landit: villdi hvergi við land koma J2. 18. vestr—landit:
 ul. J2. þá | fekk hann: omv. J2. 19. válk—en: ul. J2
 20. þá: ul. J2. 21. segir: syndi J2. 25. Arasyni: ul. J2.
 Hann unði: oc undi hann J2.

eigi ok beiddi, at Þorgils léti fylgja honum til Guðmundar ok segir, at hann þóttisk þat spurt hafa, at með Guðmundi var rausn mest á Íslandi, ok væri hann honum til handa sendr; Þorgils gerði, sem
 5 hann beiddi, fekk menn til ok lét fylgja honum til handa Guðmundi á Møðruvöllum. Tók Guðmundr vel við Hræreki fyrir sakir konungs orðsendingar, ok var hann með Guðmundi vetr annan; þá undi hann 1020—1 þar eigi lengr. Þá fekk Guðmundr honum vist á
 10 litlum bæ, er heitir á Kálfskinni, ok var þar fátt hjóna: þar var Hrærekr inn iii. vetr ok sagði hann 1021—2 svá, at síðan er hann lét af konungdómi, at hann hefði þar verit svá, at honum hafði bezt þótt, þvíat þar var hann af öllum mest metinn. Eptir um sum- 1022
 15 arit fekk Hrærekr sótt, þá er hann leiddi til bana. Svá er sagt, at sá einn konungr hvílir á Íslandi. Þórarinn Nefjólfsson hafðisk síðan lengi í fõrum, en var stundum með Óláfi konungi.

K. 86. Orrosta i Úlfreksfirði.

H 117

[ÓH (*Fms.*) k. 82, (*Flat.*) k. 73 *fin.*]

20 Þat sumar, er Þórarinn fór með Hrerek til Ís- 1019 landz, þá fór Hjalti Skeggjason ok til Íslandz, ok leiddi Óláfr konungr hann í brot með vingjöfum, er þeir skildusk. Þat sama sumar fór Eyvinðr úrarhorn

1. eigi: ekki *J2* léti: scyllde *J2*. 5. beiddi: bað *J2*. menn til: til mann *J2*. 5—6. fylgja—Møðruv.: Guðmundi færa Hrerek til handa *J3*. 6. handa G.: Gudmundar *J2*. -völlum: sál. *J2*, 18, 70; vollo *K*. 7. kgs orðsendingar: omv. *J2*. 8. vetr annan: omv. *J2*. 9. Þá: oc *J2*. 13. verit svá: omv. *J2*. hafði: hefði *J2*. þvíat: ul. *J2*. 14. öllum: monnum *J2*. 17. Nefjólfsson: ul. *J2*. síðan lengi: omv. *J2*. 19. *Overskr. fra* 18; mgl. *K*. 70; ing. *kap.inddei. J2*. 20—21. með Hr. | til Ísl.: omv. *J2* og *tf.*: konung. 22. í brot: ut *J2*. 23. skildusk: herefter *nyt kap. i J2* með *overskr.*: fra Eyvinde urarhorn. sama: sál. *J2*; ul. *K*. 18, 70.

í vestrvíking ok kom um haustit til Írlandz til Konofogor Íra-konungs. Þeir hittusk um haustit í Úlfreksfirði Íra-konungsr ok Einarr jarl ór Orkneyjum, ok varð þar orrosta mikil: hafði Konofogor konungr lið miklu meira ok fekk sigr, en Einarr jarl flýði einskipa 5 ok kom svá um haustit apr til Orkneyja, at hann hafði látit flest alt lið ok herfang alt, þat er þeir höfðu fengit, ok undi jarl stórilla ferð sinni ok kendi ósigr sinn Norðmönnum þeim, er verit höfðu í orrostu með Íra-konungi. 10

K. 87. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (*Fms.*) k. 83, (*Flat.*) k. 88.]

1019 Nú er þar til máls at taka, er áðr var frá horfit.
 U 303 at Óláfr konungr inn digri fór brúðferð ok at sækja festar-konu sína, Ingigerði, dóttur Óláfs Svía-konungs. Konungr hafði lið mikit ok valit svá mjök, at honum 15 fylgði alt stórmenni, þat er hann mátti ná, ok hverr rikismanna hafði með sér valit lið bæði at ættum ok þat er gerviligast var. Lið þat var búit með inum beztum fongum bæði at skipum ok vápum ok klæðum. Þeir heldu liði sínu austr til Konungahellu. En 20 er þeir kómu þar, þá spurðu þeir ekki til Svía-konungs. H 118 vóru þar ok engir menn komnir af hans hendi.

1. ok kom: kom hann J2. til—til: til handa J2 (*Is-skr.* K.). 1—2. Konofogor: Konufagr J2 (-fogr J3). 2. kgs: konunge J2. Úlfreks-: ulfkellz J2. 3—4. ok varð: var J2. 4. Konofogor: ul. J2. 5. jarl: ul. J2. 6. um haustit . . . til O.: omv. J2 og ul. apr. 7. lið: liþit J2. herfang alt: omv. J2. 8. ferð sinni: omv. J2. 11. *Over-skr.* fra 18. J2; mgl. K. 70. 12—13. Nú at(1): Þar er nu fra at segia er J2. 13. inn digri: ul. J2. -ferð: sína tf. J2. 13—14. ok—Svía-kgs: ul. J2. 15. Kgr: með art. J2. valit svá | mjök: omv. J2. 16—20. ok—klæðum: ul. J2. 21. þá: ul. J2.

Óláfr konungr dvalðisk við Konungahellu lengi um
 umarit ok leiddi mjök at spurningum. hvat menn
 kynni at segja til um ferðir Svía-konungs eða ráða- 0 77
 ætlan: en engi kunni honum þar víst af at segja.
 5 Þá gerði hann menn sína upp í Gautland til Rogn-
 valdz jarls ok lét hann spyrja eptir, ef hann vissi, hvat
 til bar, er Svía-konungr kom eigi til stefnu, sem mælt
 var. Jarl segir, at hann vissi þat eigi — þen ef ek
 verð þess varr, segir hann, þá mun ek þegar senda
 10 menn mína til Óláfs konungs ok láta hann vita, hvert
 efni í er, ef þessi dvöl er fyrir nokkurs sakir annars
 en af fjölskyldum þeim, er opt kann til bera, at ferðir
 Svía-konungs dveljask meirr, en hann ætlar.

K. 88. Frá börnum Svía-konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 84, (*Flat.*) k. 89: ÓH (49) k. 46 fin.]

15 Óláfr Svía-konungr Eiríksson átti fyrst friðlu, er
 Eðla hét, dóttir jarls af Vindlandi; hon hafði fyrir
 þat verit hertekin ok kölluð konungs ambótt; börn
 þeira váru Emundr, Ástriðr, Hólmfriðr Enn gátu
 þau drótning son, ok var fæddr Jákobs-vökudag: en
 20 er skíra skyldi sveininn, þá lét byskup hann heita
 Jákob; þat nafn líkaði Svíum illa ok kölluðu, at
 aldrigi hefði Svía-konungr Jákob heitit. Öll váru börn

1—2. við K. | lengi—umarit: *omv. J2.* 2—3. hvat—til: *ul. J2.* 3—4. eða ráðaætlan: *ul. J2.* 4. víst: *ul. J2.* 6. hann(1): *ul. J2.* 6—7. ef—vissi | hvat—bar: *omv. J2 og tf.:* nokkvat til. 7—8. sem—var: *ul. J2.* 8. Jarl: *med art. J2.* 9. þess varr: *viss J2.* þegar: *ul. J2.* 10. mína: *ul. J2.* 11. þessi: *ul. J2.* fyrir—annars: af aðru *J2.* 12. kann—bera: *kunnu verða J2.* 14. *Overskr. fra 18. J2 (der dog har Olafs for Svía); mgl. K, 70.* 15. Eiríksson: *ul. J2.* 16. E. hét: *omv. J2.* 16—17. fyrir þat: *ul. J2.* 17. ok: var fyrri því *tf. J2.* ambótt: *ambatt J2.* 18. váru: þæ *tf. J2.* Ástriðr: oc *J2 (oc Aztriðr oc J3); -rið skr. K, 70.* -friðr: -frið *K, 70: herefter synes noget at være udfaldet: jfr. Ungers udg. s. XX fortalen.* 19. drótning: *sál. J2; mgl. K, 18, 70.* 19—22. ok—heitit: er het Jacob *J2.* 22. váru: *efter kgs J2.*

Óláfs konungs frið sýnum ok vel viti berin. Drótn-
ingin var ríklundað ok ekki vel til stjúpbarra sína:
konungr sendi Emund, son sinn, til Vindlandz, ok
fæddisk hann þar upp með móðurtrændum sínum,
ok helt hann ekki kristni langa hríð. Ástriðr konungs- 5

H 119 dóttir fæddisk upp í vestra Gautlandi at gofugs mannz.
U 304 er Egill hét: hon var kvinna friðust ok þezt orðum
farin, glaðmælt ok litillát, mild af fé: en er hon var
fulltöðá at aldri, var hon optliga með feðr sínum ok
þekkaðisk hverjum manni vel. Óláfr konungr var 10
ríklundaðr ok óþýðr í máli: honum líkaði stórilla þat,
er landz-herr hafði gort þys at honum á Upsala-þingi
ok heitit honum afarkostum, ok kendi þat mest Rogn-
valdi jarli. Engi tilbamað lét hann hafa um brúð-
ferðina, svá sem mælt hafði verit um vetrinn, at hann 15
skyldi gipta Ingigerði dóttur sína Óláfi digra. Nóregs
1019 konungi, ok fara þá um sumarit til landamæris. En
er á leið, gerðisk morgum monnum forvitni á, hverja
ætlan konungr myndi hafa, eða hvárt hann myndi
halda sáttmáli við Nóregs-konung, eða myndi hann 20
rjúfa sáttina ok svá friðinn: margir varu um þetta
hugsjúkir, en engi var svá djarfr, at þorði konung at
spyrja máls um þetta: en margir kærðu þetta fyrir
Ingigerði konungs-dóttur ok báðu hana til at verða

1—2. Drótningin: *fork. J2.* 6. gofugs: ríks *J2 (ikke J3).* 8. glaðmælt: *ul. J2.* ok litillát: *omv. J2.* 10. vel: til hennar *tf. J2.* 10—11. Óláfr—honum: Óláfi konunge *J2.* 12. landz-: land *J2.* 13. ok(1)—-kostum: *ul. J2.* 14—15. brúðferðina: veizluna *J2.* 15. um vetrinn: *ul. J2.* 16—17. Ingigerði—konungi: Óláfi Nóregs konunge dottur sína Ingigerði *J2 (J3 = K. men ul. digra).* 17. þá: *ul. J2.* 18. leið: sumarit *tf. J2.* monnum: micil *tf. J2.* á: *ul. J2.* 19. eða: um *J2.* 20. sáttmáli: sáttina *J2.* 20—21. myndi—friðinn: ei *J2.* 22. þorði: þorði *18: þorði K. 70: þyrði J2.* kg: hann *eftr* spyrja *J2.* 23. en: ee *J2.* kærðu: taluðu um *J2.* 24. kgs-dóttur: *ul. J2.* til at: *ul. J2.*

vísa, hvernug konungr myndi vilja. Hon svarar:
 »ófús em ek til ræðu við konung, at tala um skipti
 þeira Óláfs digra, þvíat þar er hvárgi annars vin:
 hefir hann mér þá einu sinni illa svarat, er ek flutta
 5 mál Óláfs digra«. Ingigerði konungs-dóttur fekk þetta 0 78
 mál áhyggju mikillar: var hon hugsjúk ok ókát, ok
 gerðisk henni forvitni mikil, hvat konungr myndi til
 taka: grunaði hana þat meirr, at hann myndi eigi
 orð sín efna við Noregs-konung, þvíat þat fannzk á,
 10 at í hvert sinni varð hann reiðr, er Ólátr digri var
 konungr kallaðr.

K. 89. Frá veiði Svía-konungs.

H 120

[*ÓH (Fms.) k. 85. (Flot.) k. 90: ÓH (49) k. 45: Ágr.
 k. 22; Fsk. k. 95; jfr. Tjodrek k. 16.*]

Þat var einn dag snimma, at konungr reið út 1019
 með hauka sína ok hunda ok með honum menn hans.
 15 En er þeir fleygðu haukunum, þá drap konungs-haukr
 í einu renzli ii. orra: ok þegar eptir þat rendi hann
 enn fram ok drap þá iii. orra: hundarnir hljópu
 undir ok tóku hvern fuglinn, er á jorð kom. Konungr
 hleypði eptir ok tók sjálfr veiði sína ok hældisk mjök. U 305
 20 segir svá: «langt mun yðr flestum til, aðr þér veiðið
 svá«. Þeir sönnuðu þat ok segja, at þeir ætluðu, at
 engi konungr myndi svá mikla gæfu til bera um veiði
 sína. Reið þá konungr heim ok allir þeir: var hann
 þá allgláðr. Ingigerðr konungs-dóttir gekk út ór

1. kgr—vilja: hann ætlaðe til um þetta mál J2. 2. ræðu:
 mals J2. 3. þvíat—vin: ul. J2. 4. hefir—mér: þá—sinni:
 omv. J2 (eina skr. K. 18. 70). 5. Óláfs: konungs tf. J2 5—
 11. Ingigerði—kallaðr: ul. J2. 12. Overskr. fra 18; mgl.
 K, 70; Sætta brigð J2. 16—17. ok—orra: ul. 18; tf. i
 margen i 70. eptir—þá: i aðru renzli drap hann J2.
 18. fuglinn: fugl J2. 19. mjök: um tf. J2. 20—23. segir—
 sína: ul. J2. 23—24. ok—Ingigerðr: ul. J2. 24. gekk:
 þá tf. J2.

herberginu: en er hon sá, at konungr reið í garðinn, snörisk hon þannug ok heilsaði honum. Hann fagnaði henni hlæjandi ok bar þegar fram foglana ok segir frá veiði sinni ok mælti: »hvar veiztu þann konung, er svá mikla veiði hafi fengit á svá litilli stundu?«. 5 Hon svarar: »góð morginveiðr er þetta, herra, er þér hafið veitt v. orra: en meira er þat, er Óláfr, Nóregs konungr, tók á einum morni v. konunga ok eignaðisk alt ríki þeira«. Ok er hann heyrði þetta, þá hljóp hann af hestinum ok snörisk viðr ok mælti: 10 »vittu þat, Ingigerðr, at svá mikla ást sem þú hefir lagt við þann inn digra mann, þá skaltu þess aldri-
 njóta, ok hværki ykkat annars: skal ek þik gipta nokkurum þeim höfðingja, er mér sé eigandi vináttu
 H 121 við: en ek má aldri- vera vinr þess mannz, er ríki 15
 mitt hefir tekit at herfangi ok gort mér skaða margan i ránum ok manndrápum. Skildu þau svá sína ræðu, ok gekk leið sína hvárt þeira.

K. 90. Frá Óláfi Nóregs-konungi.

[ÓH (Fms.) k. 85. (Flut.) k. 91: jfr. ÓH (49) k. 45 fn.]

1019 Ingigerðr konungs-dóttir var nú vis orðin ins 20

1. herberginu: herbergi sino J2. 1—2. en—honum: oc fagnaðe vel f sinom J2. 2. fagnaði: sv' J2. 3. foglana: med q K, o 70, u de øvrr. 5. svá(bis): jam- J2. hafi: hefir J2. stundu: stund J2. 6. morgin-: myrgin- J2. 7. er(1): var J2. 9. Ok: enn J2. 10. þá: ul. J2. viðr: við henne J2. 11. at: ul. J2. 12. lagt: lagit J2 (lagt J3). 12—13. skaltu—annars: skal hværki yekát annars niota J2. 13. ykkat: ykkar K. 18, 70. þik gipta: omv. J2. 14. þeim höfðingja: omv. J2. er: at J2. 15. aldri-: allðri J2. vinr: vin J2. 16. gort: gerir J2. skaða margan: omv. J2. 17—18. Skildu—þeira: ul. J2. 18. sína: sál. 18; mgl. K. 70. 19. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Orðsend- ing Ingigerþar J2. 20. kgs.—ins: þottiz nu vita et J2.

sanna um ætlan Óláfs konungs ok gerði þegar menn ofan í vestra Gautland til Rognvaldz jarls ok lét segja honum, hvat þá var titt með Svía-konungi ok brugðit var öllu sáttmáli við Nóregs-konung, ok bað jarl við
 5 varask ok aðra Vestr-Gauta, at þeim myndi þá ósýnn friðr af Nóregs-mönnum. En er jarl spurði þessi tíðendi, sendir hann boð um alt sitt ríki ok bað þá við varask, ef Nóregs-menn vildi herja á þá. Jarl gerði ok sendimenn til Óláfs konungs digra ok lét
 10 segja honum þau orð, er hann hafði spurt, ok svá þat, at hann vill halda sætt ok vináttu við Ólaf konung, ok beiddi þess með, at konungr skyldi eigi herja á ríki hans. En er þessi orðsending kom til Óláfs konungs, varð hann reiðr mjök ok hugsjúkr, ok var
 15 þat nokkura daga, er engi maðr fekk orð af honum. Eptir þat átti hann husing við lið sitt: þá stóð fyrst upp Björn stallari, hóf þar fyrst mál sitt, er hann hafði farit áðr um vetrinn austr til friðgördar, ok segir, hversu Rognvaldr jarl hafði honum vel fagnat:
 20 hann segir ok, hversu þverliga ok þungliga Svía-konungr hafði tekit í fyrstu þeim málum — »en sú sætt, er gör var, segir hann, var meirr af styrk fjölmennis ok ríki Þorgnýs ok liðveizlu Rognvaldz jarls, en af góðvilja Svía-konungs: ok þykkjumsk vér fyrir þá sök

O 79
U 306

1. Óláfs: Svía *J2*. 1—2. menn—jarls: orð Ragnvalldi iarli *J2*. 3. hvat—ok: at *J2*. 4—6. ok—mönnum: *ul. J2*. 6. En: oc *J2*. 6—7. þessi—sendir: þetta sendi *J2*. 7. þá: menn *J2*. 8. Nóregs-menn: norðmenn *J2*. 9. ok sendimenn: orð *J2*. digra: *ul. J2*. 9—11. ok(?)—svá þat: *ul. J2*. 11. vill: villdi *J2*. sætt: við hann *tf. J2* og *ul. det folg.*: við Ó. kg. 12. kgr: hann *J2*. 13. hans: sitt *J2*. 14. reiðr mjök: *omv. J2*. 15. er: *sál. 18, 70*; at *K, J2*. 16. hann: konungr *J2*; *ul. K*. fyrst: *ul. J2*. 17. stallari: oc talaðe oc *tf. J2*. 20. þverliga ok: *ul. J2*. 22. segir hann: *ul. J2*. 23. af: *ul. J2*. 24. þykkjumsk vér: þeckiz (*þeckiumz J3*) ec *J2*. þá sök: þvi *J2*.

vita, at konungr mun því valda, er sættinni er brugðit.
 H 12² en þat mun ekki jarli at kenna: hann reyndum vér
 sannan vin Óláfs konungs. Nú vill konungr vita af
 höfðingjum ok af öðrum liðsmönnum, hver ráð hann
 skal upp taka, hvárt hann skal ganga upp á Gautland 5
 ok herja með þat lið, sem nú höfum vér, eða sýnisk
 yðr annat ráð upp at taka? . Hann talaði bæði langt
 ok snjalt. Eptir þat tóluðu rikismenn margir, ok kom
 þat mjök í einn stað niðr at lýkðum, at allir lottu
 hernadar ok mæltu svá: þótt vér hafim lið mikit, 10
 þá er hér saman samnat rikmenni ok gófugmenn,
 en til herfara eru eigi verr fallnir ungir menn, þeir
 er gott þykkir at afla sér fjár ok metnaðar. Er þat
 ok hattr rikismanna, ef þeir skolu fara í bardaga eða
 orrostu, at þeir hafa með marga menn til forgöngu 15
 ok hlífðar sér, en eigi berjask opt verr þeir menn,
 er litit eigu fê, heldr en þeir, er auðgir eru upp
 fœddir«. Ok af fortolum þeira var þat ráð konungs,
 at rjúfa leiðangrinn, ok gaf þá hverjum leyfi heim at
 fara ok lýsti því, at annat sumar skyldi hann leiðangr 20
 úti hafa af öllu landi ok halda þá til móts við Svía-
 konung ok hefna þessa lausmælis: þat líkaði öllum
 vel. Fór þá Óláfr konungr norðr í Víkina ok settisk
 um haustit í Borg ok lét þangat draga öll fong, þau

1. því: *ul. J2.* sættinni . . . brugðit: *omv. J2.* 2. en: *oc. J2.* kenna: þviat *tf. J2.* 3. kgs: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.:* Radagerþ Ólafs konungs (ok hæfþingia hans *tf. J3*). 4. af: *ul. J2. 18.* liðs-: landz *18 ur.* hver: hvert *J2.* hann: *ul. J2.* 5—6. hann—vér: heria skal upp a Gautland *J2.* 7. yðr: monnum *J2.* 7—8. Hann—snjalt: *ul. J2.* 9. þat: *ul. J2.* at lýkðum: *ul. J2.* 10—18. ok mæltu—fœddir: *ul. J2.* 13. fjár: *ul. K.* 17. eigu: *sul. 18: eiga K, 70.* 19—20. ok—ok: enn *J2.* 20. annat: *ul. K. 18, 70.* 21. landi: *med art. J2.* þá: þegar *J2.* 22. hefna: hemna *J2.* þat: þetta *J2.* 23. Óláfr: *ul. J2.* 24. haustit: vetrinn *J2.* draga: bera *J2.* fong, þau: *omv. J2.*

er hann þurpti til vetrvistar, ok sat þar fjölment um 1019—20 vetrinn.

K. 91. Ferð Sigvats skáldz.

U 307

[ÓH (*Fms.*) k. 86, 87, (*Flat.*) k. 93; jfr. ÓH (49) k. 45; *Ágr.* k. 22; *Fsk.* k. 96 *fin.*; 97.]

Menn mæltu allmisjafnt til Rognvaldz jarls; tölðu
 5 sumir, at hann væri sannr vinr Óláfs konungs, en H 123
 sumum þótti ekki trúligt, ok kváðu hann ráða mundu
 því við Svía-konung, at hann heldi orð sín ok sátt-
 mál þeira Óláfs konungs digra. Sigvatr skáld var
 vinr mikill Rognvaldz jarls í orðum ok talaði opt um
 10 þat fyrir Óláfi konungi; hann bauð konungi at fara
 á fund Rognvaldz jarls ok njósna. hvers hann yrði
 varr frá Svía-konungi, ok freista, ef hann mætti
 nokkurri sætt við koma; konungi líkaði þat vel,
 þvíat honum þótti gott, fyrir trúnaðar-mönnum sínum O 80
 15 at tala optliga um Ingigerði konungs-dóttur. Qndurðan (1019)
 vetr fór Sigvatr skáld ok þeir iii. saman ór Borg ok
 austr um Markir ok svá til Gautlandz. En áðr þeir
 skildusk, Óláfr konungr ok Sigvatr, þá kvað hann
 vísu:

1. -vistar: -setunnar J2. 1—2. um vetrinn: *ul.* J2.
 3. *Overskr.* fra 18; *mgl.* K. 70; fra Sighvati Scalld J2.
 4. jarls: oc *tf.* J2. 5. at—vinr: hann sannan vin J2.
 6. ekki trúligt: hann ekki truligr J2. kváðu: kalluðu J2.
 mundu: mundi K. 8. þeira—digra: við Olaf konung J2.
 9. vinr: vin J2. orðum: sinum *tf.* J2. 10. hann: oc J2.
 kgi: honum J2. 11. njósna: vita J2. 12. varr: vis J2.
 freista: vita enn J2. 13. við: a J2. 14—15. fyrir—sínun
 | at tala . . um Ing.: *omv.* J2 og *ul.* optliga og kgs-dóttur.
 15. Qndurðan: ændverþan J2. 17. ok svá: *ul.* J2. 17—
 18. þeir—Sigvatr: Sighvatr scildiz við Olaf konung J2.
 18—19. hann vísu: Sighvatr J2 (hann J3).

62. Nú sitt heill (en) hallar
 (hér finnumk meirr) þinnar
 at, unz ek enn kóm vitja,
 4 Áleifr konungr, mála;
 skald biðr hins, at haldi 5
 hjalmdrifu viðr lífi
 — endisk leyfð — ok landi
 8 (lýkk vísu nú) þvísa.
63. Nú eru mælt (en mála
 meirr kunnum skil fleiri) 10
 orð, þaus oss of varða
 4 alls mest, konungr, flestra;
 goð láti þik gæta,
 geðharðr konungr, jarðar,
 (víst hefk þann) þvít, þinnar, 15
 8 þú 'st til borinn (vilja).

Síðan fara þeir austr til Eiða ok fengu ilt far yfir
 ána, eikjukarfa nokkurn, ok kómsk nauðuliga yfir
 ána; Sigvatr kvað:

- H 124 64. Létk til Eiðs, þvít óðumk 20
 aptrhvarf, dreginn karfa
 (vér stiltum svá) valtan
 4 vátr (til glœps á báti);

1—8. 62. vísa. 1. sitt: sittu *alle*. 2. finnumk: finuz *K*;
 finnum oc *J2* (finnumz *J3*). 3. enn: *sál. J2; ul. K, 18, 70.*
 kóm: kem *J2*. 4. Áleifr kgr: Ol k *K* (Olafs kgs 18. 70);
 Ol: ks *J2*. 5. -drifu: -drifi *J2*. 7. endisk: endiz *alle*.
 8. lýkk: lýc ec *K*; lic ec *J2* (= *J3*). nú: þar *J2*.

9—170. 4. Nú-vættak: *ul. J2*.

9—16. 63. vísa. 3. þaus: þau er *alle*. of: 'um *alle*.
 5. goð: guð *alle*. 7. hefk: hefi ek *alle*. þvít: þvi at *alle*.
 8. 'st: ert *alle*.

17. fara: foru 18. 70. 18. nokkurn: *sál. 18, 70; einn K.*

20—23. 64. vísa. 1. Létk: let ek *alle* = *l. 7.* þvít:
 þviat *alle*. óðumk: óðumzk *alle*. 2. -hvarf: hvarfs *alle*.

taki hlægiskip hauga
 herr; sákat far verra;
 létk til húms á hrúti
 8 hætt; fórsk betr an vættak.

5 Síðan fóru þeir um Eiðaskóg: Sigvatr kvað visu:

65. Vasa fýst, es rannk rastir
 reiðr of skóg frá Eiðum,
 maðr of veit. at mættak
 4 meinum, tolf ok eina;
 10 hykka fót án flekkum
 (fell sár á il hvára),
 hvast gengum þó þingat
 8 þann dag, konungs mǫnnum.

Síðan fóru þeir um Gautland ok kómu at kveldi á U 308
 15 þann bæ. er Hof heitir: þar var byrgð hurð. ok kóm-
 usk þeir eigi inn: hjónin segja. at þar var heilagt:
 braut hurfu þeir þaðan: Sigvatr kvað:

66. Réðk til Hofs at hœfa:
 hurð vas aptr, en spurðumk
 20 (inn settak nef nenninn)
 4 niðrlútr fyrir útan:

6. sákat: sacada ec *OH* (53): eigi *alle*. 7. húms: *rett*. i *Kh.-Hkr.*; jfr. *K.Gísl. Udv.* s. 176; heims *alle*. 8. an vættak: *en* ec vætta *alle* (vænta 18).

5. um: yfir *J2*. 5—14. Sigvatr—þeir: oc sva *J2*.

6—13. 65. *visa*. 1. fýst: fyrst *alle*. rannk: ek rann *alle*. 2. of: um *alle* = *l*. 3. mættak: ek mætta *alle*. 5. hykka: hycc a *ale*. án: *sál. FJ.*; enn *alle*. Om *l.* 1—4 jfr. *K.Gísl. Udvalg* s. 176—7.

14. at kveldi: *ul. J2*. 16. hjónin segja: hiuin sagðu *J2*. 17. braut—þaðan: *ul. J2*.

18—21. 66. *visa*. 1. Réðk: Reð ek *alle*. 2. hurð vas: hurðum *J2*. en: ec *J2*. spurðumk: spurðumz *alle*. 3. settak: setta ek *alle*. 4. -lútr: *sál. 18*; lutt *K. 70*; lut *J2*. fyrir: *forkortet i alle*.

orð gatk fæst af fyrðum,
(flögð baðk) en þau sögðu,
hnekðumk heiðnir rekkar.

s heilagt (við þau deila).

Þá kom hann at öðrum garði: stóð þar húsfreyja í 5
durum ok bað hann ekki þar inn koma, segir. at þau
ætti álfa-blót; Sigvatr kvað:

H 125

67. Gakkat þú inn, kvað ekkja,
armi drengr, in lengra;
hræðumk ek við Óðins 10
4 (erum heiðnir vér) reiði;
rýgr kvazk inni eiga
óþekk, sús mér hnekði,
álfa-blót, sem ulfi
s ótvín ór bœ sínum. 15

Annat kveld kom hann til iii. bóanda, ok nefndisk
hverr þeira Ólvir, ok rákur hann allir út: Sigvatr
kvað:

68. Nú hafa hnekt, þeirs hnakka
(heinflets) við, mér, settu 20
(þeygi bella pollar)
4 þrír samnafnar (tíri);
þó séumk hitt, at hlœðir
hafskiðs myni síðan

1. gatk: gat ek *alle*. af: enn *J2*. 6. baðk: bað ek *alle*.
þau sögðu: þagðo *J2*. 7. hnekðumk: hnectumk *K*; hnekðumz
J2 (-ð- *J3*).

5. húsfreyja: húsp. *J2*. 6. ok: ul. *K*. 18, 70. ekki
þar: *omv. J2*. 7. ætti: attu *J2*.

8—15. 67. *visa*. 1. þú: -tu *J2*. 2. in: en *K*; enn *J2*.
3. hræðumk: -umz *alle*. 4. vér: vel *J2*. 5. kvazk: qvaz
alle. 6. sús: su er *alle*. 8. ór: i *J2*.

16. bóanda: bōia *J2*. 17. þeira: buandinn *J2*. hann
allir: *omv. J2*. 17—172. l. 3. Sigvatr—hittu: þeir hittu þa *J2*.

19—24. 68. *visa*. 1. þeirs: þeir er *alle*. 5. séumk: siamz
alle. 6. myni: muni *alle*. *Jfr. K.Gisl. Udvalg s. 178*.

út hvern, es Qlvir heitir,
s alls mest, reka gesti.

Þá fóru þeir enn um kveldit ok hittu inn fjórða bó-081
anda ok var sá kallaðr beztr þegn þeira; út rak sá
5 hann; Sigvatr kvað:

69. Fórk at finna bóru
(friðs vættak mér) síðan
brjót, þanns bragnar létu,
4 blíks, vildastan miklu;
10 grefs leit við mér gætir
gerstr; þá 's illr enn versti
(lítt reiðik þó lýða
8 lqst) ef sjá 's enn bazti.

70. Mista ek fyr austan

H 126

15 Eiðaskóg á leiðu
ásta-bús, es ek æsta
4 ókristinn hal vistar;
ríks fanka son Saxa;
saðr vas engr fyrir þaðra
20 (út vask eitt kveld heitinn)
s inni (fjórum sinnum).

En er þeir kómu til Rognvaldz jarls, þá segir jarl,
at þeir hefði haft erfiða ferð; Sigvatr kvað:

3—4. bóanda: bonda *J2*. 4. sá(1): hann *J2*. þegn:
ul. J2. 5. hann: þa *J2*.

6—13. 69. *vísa*. 1. Fórk: for ec *alle*. at: *ul. J2*.
2. vættak: vætta (e) ec *alle*. 3. þanns: þann er *alle*. 4. vild-
astan: vildostann *J2* (*ikke J3*). 5. grefs: greps *J2*. leit:
let *J2*. 6. gerstr: gerzt *J2*. 's: er *alle* = *l. s.* enn: hinn
alle = *l. s.* 7. reiðik: reiði ec *alle*. þó: lof *J2*. 8. bazti:
bezti *J2*.

14—21. 70. *vísa*. *Mgl. J2*. 3. ásta: ásto *K*. 4. ó-: u-
alle. 5. fanka: ec *tf. alle*. 7. vask: var ec *alle*.

22. En: Oc *J2*. 23. hefði: muno hafa *J2*. erfiða
ferð: erviþe mikit *J2*.

U 309

71. Átt hafa sér, þeirs sóttu,
 sendimenn fyr hendi
 Sygna grams, með sagnir
 4 siklinga, fgr mikla;
 spörðumk fæst, en fyrða 5
 fong eru stór við gongur:
 vörðr réð nýtr því 's norðan
 8 Nóregs þinig fórum.
72. Drjúggenginn vas drengjum
 (drengr magnar lof þengils) 10
 austr til jofra þrýstis
 4 Eiðaskógr á leiðu;
 skyldit mér, áðr mildan
 minn dróttin komk finna,
 hlunns af hilmis runnum 15
 8 hnekt dýrloga bekkjar.

Rognvaldr jarl gaf Sigvati gullhring. Ein kona mælti,
 at hann hafði gengit til nokkurs með þau in svörtu
 augu; Sigvatr kvað:

73. Oss hafa augu þessi 20
 íslenzk, kona, vísat
 brattan stig at baugi
 4 björtum langt en svörtu;
 sjá hefr, mjöðnanna, manni
 minn okunnar þínum 25
 fótr á fornar brautir
 8 fulldrengila gengit.

H 127

1—8. 71. vísa. 1. þeirs: þeir er *alle*. 3. með: við *J2*.
 5. spörðumk: -umz *alle*. 6. gongur: gango *J2*. 7. því 's:
 því er (þi *J2*) *alle*. 8. þinig: þinnig *J2*.
 9—16. 72. vísa. *Mgl. J2*. 6. komk: com ec *alle*.
 18. hafði: hefði *J2*. 19. augu: agun *J2*.
 20—27. 73. vísa. 1. augu: sál. *J2*; agun *K*. 2. kona:
 konan *alle*. 3. at: af *J2*. 4. en: in *J2*; hin *K*. 5. sjá:
 sa *J2*. -nanna: nauman *alle*. 6. okunnar: sal. *J2*. 18. 70:
 okunnan *K*. 7. fótr: fætr *J2*.

En er Sigvatr kom heim til Óláfs konungs ok hann 0 82
gekk inn í hollina, hann kvað ok sá á veggina:

74. Búa hilmis sal hjolmum

U 310

hirðmenn, þeirs svan grenna

5

(hér kveðk) bens, ok brynjum,

4 (beggja kost á veggjum);

því á ungr konungr engi

(ygglaust es þat) dyggra

húsbúnaði at hrósa;

10

s holl es dýr með ǫllu.

Síðan segir hann frá ferðum sínum ok kvað visur
þessar:

75. Hugstóra biðk heyra

hressfærs jǫfurs (þessar)

15

þolðak vás hvé (visur)

4 verðung (of fǫr gerðak);

sendr vask upp af ǫndrum

austr (svafk fátt) á hausti

til Svipjóðar (síðan)

20

s svanvangs í fǫr langa.

En er hann talaði við konung, kvað hann:

76. Létk við yðr, es ítran,

Áleifr, hugaz-mólum

1—10. En—ǫllu: *dette stykke stilles i J2 efter Óláfs konungs (s. 177.10) og lyder således: Sigvatr geck i hallina fyrir konung oc qvað osv.*

3—10. 74. *visa.* 2. þeirs: þeir er *alle*. 3. kveðk: qveþ ec *K*; se ec *J2*. bens: lems *J2* (þeins *J3*). brynjum: *sál. J2*; brynio *K*. 4. á: at *J2* (*J3*). 6. ygg-: ug- *K*.

11—176, l. 6. Síðan—aldar: *ul. J2*.

13—20. 75. *visa.* 1. biðk: bið ec *alle*. 2. hressfærs jǫfurs: *rettet i henhold til Fms., llrv; jfr. ShI IV, 182: -fǫr iofurr K*. 3. þolðak: þolda ec *alle*. 4. of: um *alle*. gerðak: gerþat *K*; gerðar 70, 18. 5. vask: var ec *alle*. 6. svafk: svaf ec *alle*.

22—23. 76. *visa.* 1. Létk: Let ec *alle*. 2. Áleifr: Olafr *alle*. hugaz-: *sál. FJ*; hugat *alle*.

- rétt, es ríkan hittak
 4 Rognvald, konungr. haldit:
 deildak mól ens milda,
 malma vörðr, í gǫrðum
 harða mǫrg, né ek heyrða 5
 6 heiðmanns, tǫlur greiðri.
- 1 128 77. Þik bað, sólar sökkvir,
 sinn halda vel, Rínar,
 hvern, es hingat árnar,
 4 húskarl nefi jarla; 10
 en hverr, 's austr vill sinna,
 (jafnvist es þat) Lista
 þengill, þinna drengja
 8 þar á hald und Rognvaldi.
78. Fólk réð of sik, fylkir, 15
 flest, es ek kom vestan,
 ætt sem áðr of hvatti
 4 Eireks svika þeira;
 enn þvít jarla, frænda,
 eins, 's tókt af Sveini, 20
 yðr kveðk, jǫrð, es, nǫðuð
 8 Ulfs bróður-lið stóðusk.
79. Sunr lét Ulfs meðal ykkar,
 Áleifr, tekit mólum,

5. deildak: deilda ec *alle*. 6. vörðr: norðr *Flat.*; vorðz *alle*.
 7. greiðri: *söl.* 18. 70; greiða *K.* *Muligvis bör der læses og opfattes i henhold til v. 11. i Fms:* deildak harða mǫrg mól við mildan malma vörð. né heyrðak greiðri tǫlur í gǫrðum heiðmanns.

7—14. 77. *visa*. 1. sökkvir: soqqvir *K.* 70 (o); soqvir 18.
 15—22. 78. *visa*. 1. of: um *alle* = *l.* 2. 4. Eireks: eirics *alle*. 5. enn: en *alle*. þvít: þvi at *alle*. 6. eins: þvi *tf.* *alle*. 7. kveðk: queþ ec *alle*. nǫðuð: náþut *alle*.

23—24. 79. *visa*. 1. Sunr: *sál.* *FJ.*; spakr *alle*. Ulfs: *söl.* *FJ.*; Ulfr *alle*. ykkar: *söl.* *OH* (53). *Flat.*; okkar *alle*.
 2. Áleifr: Olafr *alle*.

- þétt fengum svor, sátta
 4 (sakar leggið it) beggja;
 þér lét, þjófa rýrir,
 þær sem engar væri
 5 riptar reknar heiptir,
 8 Rognvaldr gefit, aldar.

Sigvatr skáld kom til Rognvaldz jarls ok var þar í góðum (U 309₁₆) fagnaði langa hrið. Þá spurði hann þat af ritsendingum Ingigerðar konungs-dóttur, at til Óláfs Svía-
 10 konungs höfðu komit sendimenn Jarizleifs konungs H 129 austan ór Hólmgarði, at biðja Ingigerðar, dóttur Óláfs Svía-konungs, til handa Jarizleifi, ok þat með, at Óláfr konungr tók þessu allvænt. Þá kom ok til hirðar Rognvaldz jarls Ástriðr, dóttir Óláfs konungs:
 15 var þar þá gør veizla mikil. Gerisk Sigvatr brátt

4. leggið it: leggit þit *alle*. 8. Rognvaldr: *sál. OH (53). Fms.; -valdz alle*.

6. aldar: *herefter indskyder K (18. 70) sålydende kortfattede rekapitulation af det foregaaende, som ikke umulig kan hidrøre fra Snorre selv: Ondurþan vetr fór (oc tf. 18) Sigvatr Scalld (þaðan tf. 18) ok þeir iij saman or borg ok astr vm (a 70) markir ok sva til Gatlandz ok feck i þeiri ferð optliga illar viðrtekiur (-toer 70; tæor 18) a eino qveldi com hann til iij búanda (b)- 70. 18) ok ráko hann allir ut. þa qvað Sigvatr scalld astr farar (fara 70) visur um ferð sina (ferþir sinar 18). 7—177, l. 10. Sigvatr—Ól. kgs: *stær i J2 lige efter v. 73 (se ovf. 174₁₋₁₀)*. 7. skáld—ok: *ul. J2*. þar: *ul. J2*. 8. fagnaði: með iarli *tf. J2*. hann þat: iarl *J2*. 8—9. -sendingum: -sendingu *J2*. 9. Óláfs: konungs *tf. K (ikke 18. 70)*. 11. ór: af *J2*. 11—12. dóttur—kgs: *ul. J2*. 12. Jarizleifi: *sál. K. 18. 70 fuldt ud; konunge tf. J2*. 13. Óláfr: *ul. J2*. 14. hirðar: *ul. J2*. Ástriðr: *sál. 18. J2; uden -r K, 70 = s. 177. l. 8*. dóttir—kgs: konungs dottir *J2*. 15. gør: gafuglig *J2 og ul. mikil*. Gerisk: gerþiz *J2*.*

málkunnigr konungs-dóttur: kannaðisk hon við hann ok kynferði hans, þviat Óttarr skáld, systurson Sigvats, hann hafði þar lengi verit í kærleikum með Óláfi Svía-konungi. Var þá mart talat: spurði Rognvaldr jarl, hvárt Óláfr Nóregs-konungr myndi fá vilja 5 Ástriðar — »ok ef hann vill þat, segir hann, þá vætti ek þess, at um þetta ráð spyrir vér ekki Svía-konung eptir«. Slikt sama mælti Ástriðr konungs-dóttir. Eptir þat fóru þeir Sigvatr heim ok kómu litlu fyrir (1019) jól til Borgar á fund Óláfs konungs. Brátt segir Sig- 10 vatr Óláfi konungi þau tíðendi, sem hann hafði spurt: var konungr fyrst allókatr, er Sigvatr segir honum bónorð Jarizleifs konungs: ok segir Óláfr konungr, at honum var illz eins ván at Svía-konungi — »nær sem vér fám honum goldit með nokkurum minning- 15 um«. En er frá leið, spurði konungr Sigvat margra tíðenda austan af Gautlandi. Sigvatr segir honum mikit frá friðleik ok málsnild Ástriðar konungs-dóttur, U 311 ok svá, at þat mæltu allir menn þar, at hon væri at engum hlut verr um sik en Ingigerðr, systir hennar. 20

1—4. kannaðisk—Svía-kgi: *ul. J2*. 4. þá: iafnan *tf. J2*. 4—5. Rognvaldr: Sigvatr(!) 18. 70 (*i K er S rettet af Ásq. selv til R*); *ul. J2*. 5. jarl: Sighvatr hvat hann ætlade *tf. J2*. fá vilja: *omv. J2*. 6. Ástriðar: konungs dóttur *tf. J2*. segir hann: *ul. J2*. 6—7. þá—þess: ventir (*vettir J3*) mic *J2*; vetti *skr. K*. 7—8. um—eptir: ver spurir ekki at Svía konung *J2*. 8. Slikt: hit *tf. J2* (*ikke J3*). Ástriðr: *ul. J2*. 9. heim: heimleipis *J2*. 10. kgs: *heræfter har J2*: Sighvatr geck *osv. med v. 74; se osv. s. 174*. 10—12. Brátt—honum: Sighvatr hafði litla hrið dvaliz heima með hriðinne, aðr hann segir konunge *J2*. 13—14. ok—var: varþ konungr fyrst allukatr oc qvaz *J2*. 14. at(2): af *J2*. 15. honum goldit: *omv. J2*. 16. Sigvat: *ul. J2*. 17. austan: *ul. J2*. 18. ok málsnild | Á. kgs-dóttur *omv. J2*. 19. allir—þar: margir *J2*. væri: var *J2*, 18 (*veri J3*).

Konungi fellzk þat vel í eyru. Sagði Sigvatr honum
 allar ræður þær, er þau Ástriðr höfðu mælt sín í
 millum, ok fannzk konungi mart um þetta ok mælti
 þat: »eigi mun Svía-konungr þat hyggja, at ek myna
 5 þora at fá dóttur hans fyrir útan hans vilja«. En
 ekki var þetta mál borit fyrir fleiri menn. Óláfr H 130
 konungr ok Sigvatr skáld tóluðu opt um þetta mál.
 Konungr spurði Sigvatr vandliga at, hvat hann kannaði O 83
 af um Rognvald jarl — »hverr vinr hann er várr«
 10 segir hann. Sigvatr segir svá, at jarl væri inn mesti
 vinr Óláfs konungs. Sigvatr kvað þá:

80. Fast skalt, rikr, við ríkan
 Rognvald, konungr, halda,
 hann stendr þýðr af þinni
 15 þerf nótt ok dag, sötum;
 þann veitk, þinga kennir,
 þik baztan vin miklu
 á Austrvega eiga
 s alt með grœnu salti.
 20 Eptir jólin fóru þeir Þórðr skotakollr, systurson 1020
 Sigvats skáldz, ok annarr skósveinn Sigvats leyniliga
 frá hirðinni; þeir fóru austr á Gautland; þeir höfðu 1019

1. honum: þa konunge J2. 2. allar—Ástriðr: fra ræðum
 þeiga Aztriðar oc hvat þa J2; Aztrið skr. K. 70. 3. millum:
 mille J2. 4. þat(1): ul. J2; þetta 70. þat hyggja: ætla
 J2. myna: mvn J2 (muna J3). 5. En: ul. J2. 7. skáld:
 ul. J2. opt: optliga J2. 8. vandliga at: ul. J2. 10—
 11. segir(1)—kgs: ul. J2. 11. þá: ul. J2.

12—19. 80. vísa. 1. skalt: skaltu alle. 3. stendr: er
 J2, 70. þýðr—þinni: sál. J2, 70; mgl. K. 18. 4. nótt: natt
 J2; nótt K. sötum: sattum J2; sottom 18. 70; sottomz K.
 5. veitk: veit ek alle. 6. baztan: beztan alle. 7. -vega:
 -vegi J2.

19. salti: herefter nyt kap. í J2 með overskr.: Brudlups
 gerð Olafs konungs. 21. skáldz: ul. J2. skósveinn S.:
 maðr með honum þeir foru J2. 22. þeir(1)—Gautland: ul. J2.

farit áðr um haustit austr þangat með Sigvati. En er þeir kómu til hirðar jarls, þá báru þeir fram fyrir jarl jartegnir þær, er Óláfr konungr sjálfr hafði sent jarli af trúnaði. Þegar jamskjótt býsk jarl til ferðar ok með honum Ástriðr konungs-dóttir, ok höfðu nær 5 c. manna, ok valit lið bæði af hirðinni ok af rikum bónda-sonum, ok vandaðan sem mest allan búnað, bæði vápn ok klæði ok hesta; riðu síðan norðr til 2. febr. 1020 Nóregs til Sarpsborgar, kómu þar at kyndilmessu.

H 131 **K. 92.** Kvánfang Óláfs konungs. 10

[ÓH (*Fms.*) k. 87, (*Flat.*) k. 93 *fin.*; ÓH (49) k. 46; Ágr. k. 22; Fsk. k. 97; Tjodrek k. 16.]

Óláfr konungr hafði þar látit við búask; var þar allz konar drykk, er beztan mátti fá, ok öll önnur fong váru þar in beztu; hann hafði þá ok til sin U 312 stefnt ór heruðum mörgu stórmenni. En er jarl kom þar með sínu liði, þá fagnar konungr honum forkunnar 15 vel, ok váru jarli fengin herbergi stór ok góð ok búin

1. farit áðr: *omv. J2.* um—Sigvati: með Sighvati um hæstit *J2.* En: þeir foru til þess *J2.* 2. hirðar: Rognvalldz *tf. J2.* þá | báru þeir: *omv. J2.* fram: *ul. J2.* 3. jartegnir: þær er þeir Sighvatr oc jarl höfðu gert at scilnaði þeir færðu oc iarli þær iarteinir *tf. J2. mulig med rette.* þær . . Óláfr . . sjálfr: *ul. J2.* 4. jamskjótt: *ul. J2.* 5. Ástriðr: *uden -r K. 70; fork. J2.* höfðu: *ul. J2.* 6. valit—bæði: var mioc valit *J2.* af (2): *ul. J2.* 7. vandaðan: var vandat *J2.* 7—8. allan—hesta: at ollum bunaðe bæði at vapnom oc klæðum *J2.* 8—9. til N.: i Noreg *J2.* 9. Sarpsb.: oc *tf. J2.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap J2.* 11—13. látit—beztu: við buiz með enum beztu fangum er voru i landino *J2.* 13—14. þá—stórmenni: oc stefnt at ser mörgum monnum garfgum or heruðum *J2.* 15. fagnar: fagnaðe *J2.* forkunnar: all- *J2.* 16. herbergi—góð: góð herbergi oc stor *J2.*

ítarliga ok þar með þjónostu-menn ok þeir, er fyrir
 sá, at engan hlut skyldi skorta, þann er veizlu mætti
 prýða. En er sú veizla hafði staðit nokkura daga,
 þá var konungr ok jarl ok konungs-dóttir á málstefnu;
 5 en þat kom upp af tali þeira, at sú var ráðagörð, at
 Rognvaldr jarl fastnaði Ástriði, dóttur Óláfs Svía-
 konungs, Óláfi Nóregs-konungi með þeiri heiman-
 fylgju, sem áðr hafði skilit verit, at Ingigerðr, systir
 hennar, skyldi hafa heiman haft. Konungr skyldi ok
 10 veita Ástriði þvilika tilgjöf, sem hann skyldi hafa
 veitt Ingigerði, systur hennar. Var þá sú veizla aukin,
 ok var þá drukkit brullaup Óláfs konungs ok Ástriðar
 drótningar með mikilli vegsemð. Eptir þat fór Rogn-
 valdr jarl aptr til Gautlandz, ok at skilnaði veitti
 15 konungr jarli góðar gjafir ok stórar, ok skilðusk inir
 kærstu vinir ok heldu því, meðan þeir lifðu báðir.

K. 93. Brugðit sætt við Nóregs-konung.

[ÓH (Fms.) k. 88, (Flat.) k. 94; ÓH (49) k. 45; Ágr.
 k. 22; Fsk. k. 97.]

Eptir um várit kómu til Svíþjóðar sendimenn 1020
 Jarisleifs konungs austan ór Hólmgarði ok fóru at H 132

1. itarliga: forkunnar vel J2. -menn: sveinar J2.
 1—3. ok þeir--prýða: það konungr þar sva til fa at ekki
 skeyrti J2. 3. sú: þessi J2. 4. kgs-d.: Aztriðr J2.
 5—6. sú—jarl: ul. J2. 6. fastnaði: olafi konunge *tf.* J2 og
 ul. *det følg.* Ól. Nór. kgi. 8. hafði—systir: var skilinn Ingigerði
 systir J2. 9. skyldi—haft: ul. J2. Kgr skyldi: *omv.* J2.
 10. þvilika: slica J2. 10—11. hafa veitt: *omv.* J2. 11. sú
 veizla: veizlann J2 *efter* aukin. 12. var þá: ul. J2. 13. mikilli
 vegsemð: *omv.* J2. 14. at skilnaði: ul. J2. veitti: Olafr *tf.*
 J2. 15. jarli góðar: honum virðiligar J2. ok stórar: ul.
 J2. ok skilðusk: scilduz þeir J2. 16. báðir: ul. J2.
 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Giaföð Ingigerþar J2.*
 19. austan—H.: ul. J2.

084 vitja mála þeira, er Óláfr konungr hafði áðr um
 (1019) sumarit heitit at gipta Ingigerði, dóttur sína, Jarisleifi
 konungi. Óláfr konungr ræddi þetta mál við Ingigerði
 ok segir, at þetta var hans vili, at hon giptisk Jarisleifi
 konungi. Hon svarar: »ef ek skal giptask Jarisleifi 5
 konungi, þá vil ek, segir hon, í tilgjof mína Aldeigju-
 borg ok jarls-riki þat, er þar liggr til«. En sendimenn
 inir gerzku játuðu þessu af hendi konungs síns. Þá
 mælti Ingigerðr: »ef ek skal fara austr í Garðaríki,
 þá vil ek ok kjósa mann ór Sviaveldi, er mér þykkir 10
 bazt til fallinn at fara með mér: vil ek ok þat til
 skilja, at hann hafi austr þar eigi minni nafubót en
 hér, ok í engan stað verra rétt eða minna, eða metorð,
 en hann hefir hér«. Þessu jataði konungr, ok slíkt it
 U 313 sama sendimenn; seldi konungr trú sína ok svá 15
 sendimenn til þessa máls. Þá spurði konungr Ingi-
 gerði, hverr sá maðr er í hans ríki, er hon vill kjósa
 til fylgðar við sik. Hon svarar: »sá maðr er Rogn-
 valdr jarl Úlfsson, frændi minn«. Konungr svarar:
 »annan veg hefi ek hugat at launa Rognvaldi jarli 20
 dróttinsvikin. þau er hann fór til Nóregs með dóttur
 mína ok seldi hana þar til frillu þeim inum digra

1—3. mála—kgi: honordz mala við Ingigerði dóttur Svía
 konungs J2. 3. Óláfr: *ul. J2*. Ingigerði: dóttur sína J2.
 4. segir—vili: q. þetta vera sinn vilia J2. 6. kgi: *ul. J2*.
 segir hon: hafa J2. mína: *ul. J2*. 7—8. En . . inir
 gerzku: *ul. J2*. 8. kgs síns: *omv. J2* 10. ok: *ul. J2, 18, 70*,
 er: þann er J2. 11. bazt: bezt J2. til(1): *ul. J2 (ikke J3)*
 ok: *sål. J2, 18, 70; ul. K.* 11—12. þat—skilja: *ul. J2*.
 13—14. ok—hér: *ul. J2*. 13. eða metorð: *sål. K. 70; ul.*
18; bör eða udga? 14—15. þessu—sendimenn: *ul. J2*.
 15. seldi kgr: konungr selldi til þess J2 og *ul. det folg.:*
 til—máls. 16. spurði: spyr J2. 16—17. Ingigerði: dóttur
 sína J2. 17—18. sá—sik: hon ætlar at fara skule með
 henni or Sviaveldi J2. 18. Hon: Ingigerðr J2. sá maðr:
 þat J2. 19. Úlfsson: Brusason J2 Úlfsson J3.) 21. dróttin-:
 drottins J2 (*ikke J3*). þau: *ul. J2*. fór . . með: flutti J2.
 21—22. til N. . . dóttur mína: *omv. J2*.

manni ok þeim, er hann vissi várn óvin mestan, ok skal hann fyrir þá sök þetta sumar uppi hanga«. Ingigerðr bað föður sinn þá at halda trú sína, er hann hafði selt henni; ok kom svá af böen hennar, at kon-
 5 ungr segir, at Rognvaldr skyldi fara í gríðum á brot ór Sviaveldi ok koma eigi í auglýn konungi ok eigi til Svíþjóðar, meðan Óláfr væri konungr. Ingigerðr sendi þá menn á fund jarls ok lét segja honum þessi tíðendi ok gerði honum stefnu-lag, hvar þau skyldu
 10 hittask. En jarl bjósk þegar til ferðar ok reið upp í H 133 eystra Gautland ok fekk sér þar skip ok helt þá liði sínu til fundar við Ingigerði konungs-dóttur. Fóru þau öll saman um sumarit austr í Garðaríki. Þá 1020 gíptisk Ingigerðr Jarizleifi konungi. Váru þeira synir
 15 Valdamarr, Vissivaldr, Holti inn frækni. Ingigerðr drótning gaf Rognvaldi jarli Aldeigjuborg ok þess jarls ríki, er þar fylgði. Var Rognvaldr jarl þar lengi ok var ágætr maðr. Sønir Rognvaldz jarls ok Ingibjargar váru þeir Úlfr jarl ok Eilífr jarl.

20 **K. 94.** Saga Emundar lögmannz.

[ÓH (Fms.) k. 89, (Flat.) k. 125, 126, 127.]

Maðr er nefndr Emundr af Skörum; hann var

1. ok þeim: *ul. J2.* vissi: *veit J2.* várn óvin | mestan: *omv. J2.* 2. fyrir—sök: fyrir þat *og efter (ikke J3)* sumar *J2.* 3. föður sinn | þá: *omv. J2.* at: *ul. J2.* 3—4. er—henni: *ul. J2.* 4. kom: þá *tf. J2.* 4—5. af—segir: at hann qvað *J2.* 5. Rognvaldr: jarl *tf. J2.* í gríðum | á brot: *omv. J2 og skr. i brott.* 6. ór Sviaveldi: *ul. J2.* 7. Óláfr: hann *J2.* 8. þá: *ul. J2.* 9—10. gerði—hittask: stefndi honum a sinn fund *J2.* 10. En: Rognvaldr *J2.* 10—12. reið—fundar: for til motz *J2.* 12. kgs.-dóttur: *ul. J2.* 13. öll saman: *ul. J2.* austr | í G.: *omv. J2 (ikke J3).* þá: *oc J2.* 14. kgi: *oc tf. J2.* 15. Valda-: Valdi- *J2.* Vissi: Visi- *J2.* 16. þess: þat *J2.* 18. 17—18. Var—maðr: *ul. J2.* 18. Sønir: Synir *J2.* 19. Úlfr jarl: Alfr *J2 (J3).* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra Emunde logmanne J2.*

þar lögmaðr í Gautlandi vestra ok var manna vitrastr
ok orðsnjallastr; hann var ættstórr ok frændmargr,
stórauðigr; hann var kallaðr undirhyggju-maðr ok með-
allagi trúr; hann var maðr ríkastr í vestra Gautlandi,
1020 þá er jarl var á brot farinn. Þat vár, er Rognvaldr 5
jarl fór af Gautlandi, þá áttu Gautar þing sín í milli
0 85 ok kærðu þeir meðal sín optliga, hvat Svía-konungr
myndi til taka: þeir spurðu þat, at hann var þeim
U 314 reiðr fyrir þat, er þeir höfðu vingazk við Ólaf, Nóregs
konung, heldr en haldit deilu við hann. Hann bar 10
ok sakir á þá menn, er fylgt höfðu Ástriði, dóttur
hans, til Nóregs. Mæltu þat sumir, at þeir skyldu
leita sér trausts til Nóregs-konungs ok bjóða honum
sína þjónustu: sumir lottu þess ok sögðu, at Vestr-
gautar höfðu eigi styrk til þess at halda deilu í móti 15
Svíum — »en Nóregs-konungr verðr oss fjarri, segja
þeir, þvíat landz-megin hans er oss fjarri, ok er sá
H 134 til fyrst, at gera menn til Svía-konungs ok freista, at
vér komimk í sætt við hann. En ef þat fæsk eigi,
þá er sá kostur, at leita sér trausts til Nóregs-konungs*. 20
Báðu þá bændr Emund at fara þessa sendiför; en

1. þar: *ul. J2.* Gautl. vestra: *omv. J2.* ok var: *ul. J2.* 2. ok frændmargr: *omv. J2.* 3—4. ok—trúr: *ul. J2.* 4. maðr: *ul. J2.* 5. þá er: þegar *J2.* á—farinn: í brottu *J2.* þat vár: þa *J2.* 6. af—áttu: í brott hafðu *J2.* sín í milli: *ul. J2.* 7—8. meðal—hann: um þat er þeir höfðu frett at svía konungr *J2.* 9. fyrir þat: *ul. J2.* vingazk: gert frið *J2.* Ólaf: *ul. J2.* 10. heldr—hann: *ul. J2.* Hann: Svía-konungr *J2.* 11. fylgt—Á.: farið höfðu með *J2.* 12. þat: *ul. J2.* 13. sér: *ul. J2.* til: Olafs *tf. J2.* 13—14. ok—þjónustu: *ul. J2.* 14—15. sögðu—at: kvoðu Gata æigi mega *J2.* 15—16. í—Svíum: við Svía *J2.* 16—17. Nóregs—fjarri: ver erum þa fiari Noregs konunge *J2.* 18. fyrst: *ul. J2.* gera: senda *J2.* -kgs: segja þeir *tf. J2.* freista. at: vita ef *J2.* 19. komimk: komiz *K. 70;* komumz *J2.* 19—20. En—kgs: *ul. J2.* 21. þá bændr: þeir þa *J2.* sendi-: *ul. J2.*

hann kvað já við ok fór með xxx. manna ok kom fram í eystra Gautlandi; váru þar margir frændr hans ok vinir; fekk hann þar góðar viðrtekjur; hann átti þar tal við ina vitrustu menn um þetta vand-
 5 mæli, ok kom þat alt ásamt með þeim, ok þótti monnum þat siðlausa ok löglausa, er konungr gerði við þá. Fór þá Emundr upp í Svíþjóð ok átti þar tal við marga rikismenn, ok kom þar alt í einn stað niðr. Hann helt þá fram ferð sinni til þess, er hann
 10 kom aptan dags til Upsala; tóku þeir sér þar gott herbergi ok váru þar um nóttina. Eptir um daginn gekk Emundr á konungs fund, þá er konungr sat á stefnu ok fjölment um hann. Emundr gekk fyrir hann ok hneig honum ok kvaddi hann. Konungr sá
 15 í móti honum ok heilsaði honum ok spurði hann at tíðendum. Emundr svarar: »smá ein tíðendi eru með oss Gautum: en þat þykkir oss nýnæmi, er Atti inn dælski á Vermalandi fór í vetr upp á markir með skíð sín ok boga; hann kóllum vér mestan veiði-
 20 mann. Hann hafði fengit á fjalli svá mikla grávöru, at hann hafði fyllt skíðsleða sinn, svá sem mest gat hann flutt eptir sér. Þá snøri hann heim af mörkinni; hann sá einn íkorna í viðinum ok skaut at honum ok misti; þá varð hann reiðr ok lét lausan sledann
 25 ok rendi eptir íkornanum; en íkorninn fór jafnan

1. ok fór: for síðan J2. með: við J2. ok(?): hann J2.
 2—3. váru—viðrtekjur: ul. J2. 3—4. hann átti: omv. J2.
 5. þat: ul. J2. 6. þat—löglausa: mikit um síþleysu þa J2.
 7. við þá: ul. J2. 7—9. Fór—niðr: ul. J2. 9. Hann: Emundr J2. þá: ul. J2. 10. aptan dags | til U.: omv. J2. þar: ul. J2. 11. váru: dvalduz J2. 12. á(?): yfir J2.
 13. ok—hann: ul. J2. 14. hann(1): konung J2. ok(1)—honum: ul. J2. 15. móti: mot J2. hann: ul. J2. 16. tíð-
 endi eru: omv. J2. 21—22. svá—sér: ul. J2. 23. viðinum: viðunum J2 (ikke J3). 25. ok: enn J2.

par, sem þröngstr var skógrinn, en stundum í viðar-
 U 315 rœtrnar, stundum í limar upp: þá sigldi hann milli
 limanna í annat tré: en er Atti skaut at honum, þá
 H 135 fló æ fyrir ofan eða neðan: en aldri fór íkorni svá,
 at eigi sá Atti hann. Honum gerðisk svá mikit kapp 5
 á þessi veiði, at hann skreið þar eptir allan dag, en
 eigi at heldr gat hann veitt þann íkorna. En er myrkva
 tók, kastaði hann sér niðr á snæ, sem hann var vanr,
 ok lá þar um nóttina: veðr var drifanda. Eptir um
 daginn fór Atti at leita skiðsleða sins ok fann aldri 10
 síðan ok fór heim við svá búit. Slik eru mín tíðendi
 herra«. Konungr segir: »litið tíðendi, ef ekki er meira
 frá at segja«. Emundr svarar: »var enn fyrir skömmu
 þat er tíðendi má kalla, at Gauti Tófasen fór með v.
 herskipum út eptir Gautelfi, en er hann lá í Eikreyjum. 15
 O 86 þá kómu þar Danir v. kaupskipum stórum. Þeir
 Gauti unnu skjótt iv. kaupskipin ok létu enga menn,
 en fengu óf fjár, en it v. skip komsk á haf undan,
 ok kómu þeir segli við. Gauti fór eptir þeim einskipa,
 dró fyrst eptir þeim; þá tók veðrit at vaxa, gekk þá 20
 meira kaupskipit, sóttisk þá hafit: vildi þá Gauti aptr
 snúa: þá gerði storm veðrs: braut hann skipit við

1. þröngstr: *med ey K, 70 (ei 18), a J2.* en: *ul. J2.*
 2. rœtrnar: *rotum J2.* 4. en aldri: *alldrigi J2.* íkorni:
med art. J2. 5. sá: *sæi J2.* 6. þessi veiði: *veidinne J2.*
 7. myrkva: *sál. J2;* myrkia *K, 18, 70.* 8. snæ: *med art.*
J2. sem—vanr: *ul. J2.* 9. nóttina: *nattina enn J2.*
 10. daginn: *myrginn J2.* skiðsleða sins: *at sciðsleða sinom*
J2. aldri: *alldri J2.* 11. ok fór: *for hann J2.* Slik:
slict J2. 12. herra—segir: *ul. J2.* tíðendi: *qvað konungr*
tf. J2. 12—13. ekki—segja: *ægi eru meiri J2.* 13. E. svarar:
ul. J2. var: *Varð J2.* 15. Eikr-: *Ekr- J2.* 16. stórum:
ul. J2. 17—18. ok—fjár: *ul. J2.* 18. óf: *sál. (med aks.)*
K. skip . . á haf: *ul. J2.* 19. fór: *Helit J2.* 20. dró: *oc dro*
hann J2. þeim: *enn J2.* 20—21. gekk—hafit: *oc drogu*
danir þa undan J2. 21. þá G.: *omv. J2.* 22. þá gerði:
enn þa gerði a J2. veðrs: *oc tf. J2.*

- Hlésey, týndisk fé alt ok meiri hlutr manna, en hans
 forunautar skyldu biða í Eikreyjum. Þá kómu at
 þeim Danir xv. kaupskipum ok drápu þá alla, en
 tóku alt fé, þat er þeir höfðu áðr fengit; svá gafsk
 5 þeim ágirnin«. Konungr svarar: »þetta eru mikil
 tíðendi ok frásögulig; en hvert er þitt ørendi hingat?«.
 Emundr svarar: »ek fer, herra, at leita órlausnar um
 vandmæli þau, er lög vár greinir ok Upsala-lög«.
 Konungr spyr: »hvat er þat, er þú vilt kæra?«.
 10 Emundr segir: »þar váru tveir menn øðli bornir, jafnir
 at ætt, en ójafnir at eignum ok skaplyndi: þeir deildu
 um jarðir ok gerði hvárr øðrum skaða ok sá meira, H 136
 er rikari var, áðr en þeira deila var niðr sett ok dæmt
 um á allzherjar-þingi. Hlaut sá at gjalda, er rikari
 15 var áðr; en at fyrsta sali galt hann gagl fyrir gás, grís
 fyrir gamalt svín: en fyrir mörk gullz brendz reiddi
 hann hálfa mörk gullz, en aðra hálfa mörk af leiri
 ok móðu, ok enn umfram hét hann hinum afarkostum, U 316
 er þetta fé tók í sina skuld. Hvat dæmið þér hér
 20 um, herra?«. Konungr segir: »gjaldi fullum gjöldum
 þat, er dæmt var, en konungi sínum þrjú slík. En

1. Hlésey: oc *tf. J2*. fé—manna: þorinn mannanna *J2*.
 1—2. hans—biða: forunautar hans biðu *J2*. 2. Eikr: Ekr-
alle. Þá kómu: oc komu þar *J2*. 3. xv.: xvi. *J2*. kaup-
ul. J2. þá: þar menn *J2*. 4. alt fé: *omv. J2*. 7. -lausn-
 ar: -lausna *J2*. 8. vandmæli—greinir: þat er a greinir lag
 var *J2*. 9. spyr: s. *J2*. er(1)—vilt: hann vil (vildi *J3*) *J2*.
 10. segir: svarar *J2*. þar: þeir *J2*. øðli: øðli *K*, 18 (øðli
 70); epli *J2*. 12. hvárr: *sál. J3*; hverr *K*, 70. *J2*; hvor
 18. meira: meire (-i) *alle*. 13. rikari . . . áðr: *omv. J2*
 = *l. 14—15*. niðr: *ul. J2*. 13—14. dæmt um: saminn *J2*.
 14. þingi: oc *tf. J2*. 15. gás: enn *tf. J2*. 16. gullz brendz:
sál. 18, 70, J2; *omv. K*. 17. aðra: fyrir (!) *J2*. 18. ok—
 ok: *ul. J2*. hinum afarkostum: *omv. J2*. 19. dæmið: dæmi
J2. hér: þar *J2*. 20. herra: konungr *J2*. Kgr segir:
ul. J2. gjaldi: hann *tf. J2*.

ef þat er eigi goldit fyrir jamlengð. þá fari hann útlagr af allri eigu sinni. falli fé hans hálft í konungsgarð. en hálft til þess, er hann átti sök at bæta. Emundr skirskotaði þessum órskurði undir þá menn alla, er þar vǫru rikastir, ok skaut til þeira laga, er 5 gengu á Upsala-þingi. Eptir þat heilsaði hann á konung ok gekk út síðan. En þá hófu aðrir menn sínar kærslur fyrir konungi. En er konungr kom til borðz, þá spurði hann, hvar Emundr lögmaðr væri: honum var sagt, at hann var heima í herbergi. Þá mælti 10 konungr: »gangi eptir honum, hann skal vera í boði minu í dagz. Þvi næst kómu inn sendingar, ok þar eptir fóru inn leikarar með hǫrpur ok gígjur ok sǫngtǫl, ok þar næst skenkingar. Var konungr allkátr ok hafði marga ríka menn í boði sínu, ok gáði þá ekki 15 Emundar. Drakk konungr þann dag allan ok svaf eptir um nóttina. En at morni, er konungr vaknaði, þá hugsaði hann, hvat Emundr hafði talat um daginn. En er hann var klæddr, lét hann kalla til sín spekinga

H 137 sína. Óláfr konungr hafði með sér xii. ina spokustu 20 menn, þeir sátu yfir dómum með honum ok réðu um vanda-mál: en þat var eigi vandalaust, þvíat konungi líkaði illa, ef dómum var hallat frá réttu, en eigi

2. allri—sinni: ollum eigum sínum *J2*. 3. hann—sǫk: sakina a *J2*. 4. þessum órskurði: *ul. J2*. 5. rikastir: til *tf. 18, 70*. 5—6. ok—þingi: *ul. J2*. 6—7. á konung: konunge *J2*. 7—8. En—kgi: enn konungr sat lengi yfir malum manna þann dag *J2*. 8. En—borðz: *ul. K. 18, 70*. 10. heima—herbergi: genginn heim til herbergis *J2*. 10—11. Þá—kgr: *ul. J2*. 11. honum: qvað konungr *tf. J2*. hann skal: oc skal hann *J2*. 12. inn: *ul. J2. 18*. 13—14. með—skenkingar: *ul. J2*. 15. ríka menn: *omv. J2*. ekki: engi maðr *J2*. 16. allan: *ul. J2*. 17—19. at—klæddr: er konungr var klæddr um myrgininn *J2*. 19. lét—kalla: þá kallade hann *J2*. 20. hafði: íafnan *tf. J2*. 21. þeir: er *tf. J2*. 21—22. ok—vandamál: *ul. J2*.

hlýddi at mæla á móti honum. Á þeirri málstefnu
 tók konungrinn til orða ok bað þangat kalla Emund 0 87
 lögmann. En er sendimaðr kom aptr: »herra, segir
 hann, Emundr lögmaðr reið í brot gær dags, þegar
 5 er hann hafði snætt«. Þá mælti konungr: »segið
 þat, góðir höfðingjar, hvat vissi sú laga-frétt, er Emundr
 spurði í gær?«. Þeir svöruðu: »herra, þér munuð
 þat hugsat hafa, ef þat kom til annars en hann
 mælti«. Konungrinn mælti: »þeir ii. øðli bornir menn,
 10 er hann sagði þá frá er ósáttir höfðu verit ok þó ann-
 arr rikari ok gerði hvárr öðrum skaða, þar sagði U 317
 hann frá okr Óláfi digra«. »Svá er, herra, sögðu
 þeir, sem þér segid«. Konungr segir: »dómr var á
 váru máli á Upsala-þingi. En hvar kom þat til, er
 15 hann sagði frá, at vangoldit var, er gagl var fyrir
 gäs, en gríss fyrir gamalt svin, en leir hálf fyrir
 gull?«. Arnviðr blindi svarar: »herra, segir hann,
 þat er ólíkast, segir hann, rautt gull ok leir, en meira
 skilr konung ok þræl. Þér hétuð Óláfi digra dóttur
 20 yðvarri. Ingigerði, er hon konung-borin í allar álfur,

1. á: i J2, at 70. 2. kgrinn: *uden art. J2*. 3. aptr:
 mælti hann *tf. J2 og ul. det følg.*: segir hann (18 er her vil-
 kárl. ændret). 4. lögmaðr: *ul. J2*. 5. er: *ul. J2*. 6. vissi:
 veit J2. sú laga-frétt: *omv. J2*. 7. herra: *efter det*
følg. hafa J2. 8. kom: *kemr J2*. 9. mælti: *spurði*
J2. Kgrinn mælti: konungr svarar J2. øðli: *øðli K*;
 eðli J2. 10. er(2): at J2. höfðu: *hefði J2*. 11. rikari:
 enn *anar tf. J2*. 11—12. sagði—Óláfi: *ræddi hann um*
ockr Olaf J2. 13. sem—segið: *ul. J2*. segir: *mælti J2*.
 14. En: *eðr J2*. til: *ul. J2*. 15. sagði—at: *qvað J2*.
 var(1): *vera J2*. 15—16. er—en(2): *oc J2*. 16. hálf: *ul.*
J2. 17. Arn-: *Ar- J2 (= J3)*. segir hann: *ul. J2*.
 18. segir hann: *ul. J2*. 18. 70. 20. yðvarri: *sál. J2*; *yðarre*
de øvrr. hon kg-borin: *konungborinn er J2*. álfur:
 kvislir J2.

af Upsvía ætt, er tignust er á Norðrlöndum. Þvíat
 sú ætt er komin frá goðunum sjálfum: en nú hefir
 Óláfr konungr fengit Ástríðar, en þó at hon sé kon-
 ungs barn, þá er ambótt móðir hennar, ok þó vind-
 versk. Mikill munr er þeira konunga, er annarr þiggr 5
 H 138 slíkt með þökk, ok er þat með ván, at ekki megi
 jafnask einn Norðmaðr við Upsala-konung. Gjöldum
 þar allir þökk fyrir, at þat haldisk, þvíat goðin hafa
 lengi haft rækð mikla á ástígnnum sínum, þótt nú
 óræki margir þann átrúnað«. Þeir váru bræðr iii, 10
 Arnviðr blindi — hann var sýndr svá lítt, at varla var
 hann herfærr, ok manna snjallastr; annarr var Þorviðr
 stami—hann fekk eigi mælt ii. orðum lengra samt: hann
 var þar maðr djarfastr ok einarðastr: þriði hét Frey-
 viðr daufi — hann heyrði illa. Þeir bræðr allir váru 15
 menn rikir ok auðgir, kynstórir ok forvittra ok allir
 kærir konungi. Þá mælti Óláfr konungr: »hvat veit
 þat, er Emundr sagði frá Atta dölska?«. Þá svarar
 engi, ok sá hverr til annars. Konungr mælti: »segðu
 nú«. Þá mælti Þorviðr stami: »Atti ats-samr, ágjarn, 20
 illgjarn; dölskr, fólskr«. Þá mælti konungr: »hverr
 á þessa sneið?«. Þá svarar Freyviðr daufi: »herra,
 mæla munu menn berara, ef þat skal vera í yðru
 orlofi«. Konungr mælti: »tala nú, Freyviðr, í orlofi

1—2. af—en: *ul. J2*. 3. Ól. kgr.: hann *J2*. 3—4. en—
 þá: *oc J2*. 4—10. ok—átrúnað: *ul. J2*. 8. þat: 18. 70;
 þar *K*. 9. ást—: *sál. alle*. 10. bræðr iii.: *omv. J2*. 11. Arn—:
 Ar- *J2*. 11—12. varla . . . hann: *omv. J2*. 12. ok—
 snjallastr: *ul. J2*. var: *het J2*. 13. samt: *samfast J2*.
 13—14. hann—einarðastr: *ul. J2*. 15. allir: *ul. J2*.
 16. kynstórir ok: *omv. J2*. 17. Óláfr: *ul. J2*. 18. þat: þar
 18. 70. 20. Þorviðr: *þf. J2*. ats-samr: *azamr J2*.
 21—22. Þá—sneið: *sál. J2*; *ul. K*, 18. 70. 22. svarar:
 mælti *J2*. daufi: *ul. K*; *i de øvrr*. 22—23. herra—menn:
 mæla manum ver hera *J2*. 23—24. yðru orlofi: *omv. J2*.

þat. er þú vill mæla«. Freyviðr tók þá til máls:
 »Þorviðr bróðir minn, er vár er vitrastr kallaðr, kallar
 þann allan einn Atta ok ats-saman; dølskan ok fólscan,
 þann kallar hann svá, er leiðr er friðrinn, svá at hann
 5 keppisk til smára hluta ok fær þó eigi, en lætr fyrir U 318
 þá sök farsælliga hluti stóra. Nú em ek svá daufr,
 en svá hafa nú margir mælt, at ek hefi mátt skilja,
 at monnum likar illa, bæði ríku ok alþýðu, þat er
 þér, herra, haldið eigi orð yður við Nóregs-konung;
 10 en hitt enn verr, er þér rjúfið dóm allz-herjar, þann
 er gørr var á Upsala-þingi. Eigi þurfi þér at hræðask H 139
 Nóregs-konung eða Dana-konung ok engan annan, O 88
 meðan Svía-herr vill fylgja yðr; en ef landz-fólkit
 snýsk á hendr yðr með einu samþykki, þá sjám vér,
 15 vinir yðrir, eigi ráð til, þau er vist er at duga myni«.
 Konungr spyr: »hverir gerask höfuðs-menn at því,
 at ráða land undan mér?«. Freyviðr svarar: »allir
 Svíar vilja hafa forn lög ok fullan rétt sinn. Lítið
 á hitt, herra, hversu margir höfðingjar yðrir sitja
 20 hér nú yfir ráðagörðinni með yðr. Ek ætla hitt satt
 at segja, at vér sém hér vi., er þér kallið ráðgjafa

-
1. þú—mæla: þer likar J2. tók—máls: mælti þa J2.
 2. er(2) . . kallaðr: ul. J2. 3. allan: ul. K; i de øvrr.
 ok(1): ul. J2. ats-saman: azam J2; atzscan 70; atzsa K.
 ok(2): ul. J2. 6. stóra: ul. J2. svá: ul. J2. 7. svá—
 mátt: æigi sva at ec mega æigi J2. 8. monnum: ul. J2.
 likar illa: omv. J2. alþýðu: urikum J2. þat: ul. J2.
 9. herra: ul. J2. yður: yðar J2. 10. en—verr: oc hitt
 æigi betr J2. rjúfið: rufuð J2. 11. þurfi: þurfit K (alene).
 12. eða: oc J2 (e. J3). engan: engi J2. 13. meðan: ef
 J2. yðr: þer J2. -fólkit: -menninir J2. 14. snýsk—
 samþykki: snuaz up a ypr J2. 15. yðrir: þinir J2. eigi:
 þat tf. J2. til—myni: at vist se at dugi J2. 16. spyr:
 mælti J2. höfuðs-: hafut- J2. 18. Lítið: nu tf. J2. 19. hitt:
 ul. J2. 20. nú—með: hia J2. 21. hér: nu tf. J2.

yðra, en allir aðrir hygg ek at á brot sé riðnir ok farnir í herað, ok eigu þar þing við landz-fólkit, ok yðr satt at segja, þá er heror upp skorin ok send um land alt, ok stefnt refsíping. Allir vér bræðr höfum verit til beðnir at eiga hlut í þessi ráðagörð, en engi 5
várr vill eiga þat nafn, at heita dróttinsviki, þvíat eigi var svá várr faðir«. Konungr tók þá til máls: »hvert órráð skolu vér nú hafa?; vandi mikill er nú til handa borinn; gefið nú ráð til, góðir höfðingjar, at ek fá haldit konungdóminum ok fœðurarfi mínum, en 10 ekki vil ek deila kappi við allan Svía-her«. Arnviðr blindi svarar: »herra, þat sýnisk mér ráð, at þér riðið ofan í Áróss með þat lið, er yðr vill fylgja, ok takið þar skip yður, ok farið svá út í Löginn, stefnið þá til yðar fólkinu, farið nú ekki með stirðlæti, bjóðið 15 mönnum lög ok landz-rétt, drepíð niðr herorinni: mun hon enn ekki viðá hafa farit yfir landit, þvíat stund
H 140 hefir skömm verit: sendið menn yðra, þá er þér trúið, til fundar við þá menn, er þetta ráð hafa með höndum, ok freista ef þessi kurr mætti niðr setjask«. 20 Konungr segir, at hann vill þetta ráð þekkjask — »vil
U 319 ek, segir hann, at þér bræðr farið þessa ferð, þvíat ek trúi yðr bezt af mínum mönnum«. Þá mælti

1. brot: brott J2. 1—2. riðnir . . . farnir: *omv.* J2.
2. eigu: eiga J2. þar: þeir J2. landz-: *ul.* J2. 3. yðr—þá: *ul.* J2. 6—7. þvíat—faðir: *ul.* J2. 7. máls: orða J2. 8. skolu: skulum J2. nú(2): *ul.* J2. 9. borinn: kominn J2. ráð til: til gott ráð J2. 9—11. at—her: *ul.* J2. 10. fá: fáe K (fai 18, 70). 11. Arn-: *sál. ogsá* J2. 12. herra: *ul.* J2. 13. ok: *ul.* J2. 14. svá: *ul.* J2. 14—15. stefnið—stirðlæti: *oc* J2. 16. lög ok: nu fornan J2. 17—18. yfir—verit: *enn* J2. 18. trúið: bezt *tf.* J2. 19. ráð: *ul.* J2. 20. kurr: ufridr J2. niðr setjask: staðvaz J2. 21. segir—þekkjask: qvaðz þetta ráð vilia J2. 23. af—mönnum: *ul.* J2.

Þorviðr stami: »ek mun eptir vera, en Jákob fari; þess þarf«. Þá mælti Freyviðr: »gerum svá, herra, sem Þorviðr mælir; hann vill eigi við yðr skiljask í þessum háska; en vit Arnviðr munum fara«. Þessi 5 ráðagörð varð framgeng, at Óláfr konungr fór til skipa sinna, helt út í Löginn, ok jók honum þá brátt fjölmenni. En Freyviðr ok Arnviðr riðu út á Ullarakr ok höfðu með sér Jákob konungs-son ok drápu þó dul um hans ferð. Þeir urðu brátt varir við, at þar 10 var fyrir samnaðr ok herhlaup, er bæendr áttu þing dag ok nótt. En er þeir Freyviðr hittu þar fyrir frændr sína ok vini; þá segja þeir þat, at þeir vili ráðask í flokkinn: en því taka allir feginsamliga. Var þá þegar ráðum skotit til þeira bræðra, ok dregsk þar til fjöl- 15 mennit, ok mæla þó allir eitt ok segja svá, at þeir skolu aldri lengr hafa Ólaf konung yfir sér ok eigi vilja þeir honum þola ólög ok ofdramb þat, er hann vill enskis mannz máli hlýða, þótt stórhöfðingjar segi honum sannendi. En er Freyviðr fann ákafa lýðsins, 0 89 20 þá sá hann, í hvert óefni komit var; hann átti þá stefnur við landz-höfðingja ok talaði fyrir þeim ok

2. þess: *efter dette synes Aeg. i K at have villet skrive er, men ikke fuldendt det, og mulig selv overstreget det; mgl. i alle ørrr.* Þá—Fr. freyviðr mælti J2. 2. við yðr | skiljask: *omv. J2* 4—6. Þessi—helt: síðan hellt konungr J2. 6—7. jók—fjölmenni: dreif þá enn mart lið (*ul. J3*) til hans J2. 7. Freyv.—Arnv.: þeir bræðr J2. 8—9. drápu—ferð: leyndo þó honum J2. 9. Þeir—at: *ul. J2*. 9—10. þar var: *omv. J2*. 10. samnaðr ok: *ul. J2*. -hlaup: mikit *tf. J2*. er—áttu: oc hófðu bæendr J2. 11 dag—nótt: bæþe nott oc dag J2 (dag oc natt *skr. J3*). En—Freyviðr: þeir bræðr J2. 12—13. vini—feginsamliga: kóðuz þeir vilja ráðaz til með þeim þi tocu allir vel oc J2. 14. ráðum skotit: *omv. J2*. 14—15. til(1)—svá: undir þá enn þó sagþoallir J2. 14. dreg-k: dregr 70. 16. skolu: scylldo J2. lengr: *ul. J2*. 16—17. ek—þola: til þess at þola honum J2. 17. ofdramb—er: *ul. J2*. 18—19. þótt—sannendi: *ul. J2*; þot *skr. K*. 19—20 fann—hann(1) sa J2. 20. óefni: efni J2. 20—21. hann(2)—höfðingja: þá atti hann þing við bondr J2. 21. ok(1)—þeim: *ul. J2*.

mælti svá: »svá lízk mér, ef þetta stórræði skal fram fara, at taka Óláf Eiríksson af ríkinu, sem vér Up-
H 141 sviarnir mynir skulu vera fyrir: hefir hér svá jafnan verit, at þat er Upsvía-höfðingjar hafa staðfest sín í millum, þá hafa þeim ráðum hlýtt aðrir landz-menn. 5
Eigi þurftu vórir feðr at þiggja ráð at Vestr-Gautum um sína landstjórn. Nú verðum vér eigi þeir ættlerar, at Emundr þurfi oss ráð at kenna; vil ek, at vér bindim saman ráð vár, frændr ok vinir«. Þessu játuðu allir, ok þótti vel mælt. Eftir þat snýsk allr 10
fjöldi lýðsins til þess sambandz, er Upsvía-höfðingjar tóku með sér: vóru þeir þá höfðingjar fyrir liði Freyviðr ok Arnviðr. En er þat fann Emundr, þá grunaði hann, hvárt þetta ráð myndi framgengt verða. Fór hann þá til fundar við þá bræðr, ok áttu þeir tal 15
U 320 saman; spýrr þá Freyviðr Emund: »hverja ætlan hafið þér um þat, ef Óláfr Eiríksson er af lífi tekinn, hvern konung vilið þér hafa?«. Emundr segir: »þann, er oss þykkir bezt til fallinn, hvárt sem sá er af höfðingja-ætt eða eigi«. Freyviðr svarar: »eigi viljum 20
vér Upsviarnir, at konungdómr gangi ór langfedga-ætt innu fornu konunga á várum dögum, meðan svá góð fong eru til, sem nú er. Óláfr konungr á ii. sonu,

3. -sviarnir: *uden art. J2.* mynir: *monum J2.* skulu vera: *omv. J2.* 4. Ups.-höfðingjar: *uppsviar J2.* 5. millum: *mille J2.* þeim ráðum | hlýtt: *omv J2.* -menn: *hofþingjar J2.* 7. um—landstjórn: *ul J2.* ætt: at- *J3.* 8—13. vil—Arnviðr: *ul. J2.* 13—14. En—hann: *grvnaðe þa Emund J2.* 14. myndi: *nackvað tf. J2.* framgengt verða: *omv. J2.* 14—16. Fór—saman: *ul. J2.* 16. hafið: *hafi J2.* 18. 17. þér: a *tf. J2.* Eiríksson: *konungr J2.* 18. vilið: *vili J2.* 18. þér: þa *tf. J2.* segir: *svarar J2.* er: *ul. K. 18.* 70. 21. -sviarnir: *uden art. J2.* gangi: *falli J2 (ikke J3).* 21—22. langfedga—konunga: *upsala ætt J2.* 23. fong-efni *J2.* til: i *J2.* sem—er: *ul. J2.* á: *ser tf. J2.*

ok viljum vér annan hvárn þeira til konungs, ok er þó þeira mikill munr; annarr er øðli borinn ok sœnskr at allri ætt, en annarr er ambáttar sonr ok vindverskr at hálfri ætt«. At þessum órskurð varð rómr mikill, 5 ok vilja allir Jákob til konungs. Þá mælti Emundr: »þér Upsviarnir hafið vald til at ráða þessu at sinni, en hitt segi ek yðr, sem] eptir mun ganga, at þeir sumir, er nú vilja ekki annat heyra, en konungdómr í Svíþjóð gangi í langfedga-ætt, nú munu þeir sjálfir H 142
10 lifa ok játa, þá er konungdómr mun í aðrar ættir koma, ok mun þat betr hlýða«. Eptir þat létu þeir bræðr, Freyviðr ok Arniðr, leiða fram á þingit Jákob konungs-son ok létu honum þar gefa konungs-nafn, ok þar með gáfu Svíar honum Qnundar nafn, ok var 15 hann svá síðan kallaðr, meðan hann lifði. Þá var hann x. vetra eða xii. Eptir þat tók Qnundr konungr sér hirð ok valði með sér hofðingja, ok hofðu þeir allir saman lið svá mikit, sem honum þótti þurfa; en hann gaf þá heimfarar-leyfi öllum bónda-múgnum.
20 Eptir þat fóru sendimenn í milli konunganna, ok því 1020 næst kom svá, at þeir hittusk sjálfir ok gerðu sætt sína; skyldi Óláfr vera konungr yfir landi, meðan

1. ok(1)—kgs: *ul. J2*. 2. annarr: þeira *tf. J2*. øðli: *qðli K*; *eðli J2*. ok: *sa tf. J2 (ikke J3)*. 3. ambáttar: *ambottar 70*. sonr: *son 70*; *s. de øvrr.* ok: *sa tf. J2 (ikke J3)*. 4. rómr mikill: *omv. J2*. 6. Upsviarnir—at: *munvð nu J2*; -svíar *skr. K*. þessu: *ul. J2*. 7—9. sem—sjálfir: at þer sialfir munuð þat *J2*. 10—11. ok—koma: at konungdomrinn *mvn or langfedga ætt ganga J2*. 12. Fr. ok A.: *ul. J2*. á þingit: *ul. J2*. 13. létu—gefa: var honum gefit *ul. J2*. 14. gáfu—honum: *ul. J2*. 15. síðan kallaðr: *omv. J2*. 16. eða xii.: *ul. J2*. 17—19. hirð—bónda-múgnum: *lið enn let fara heim mestan lut bonda J2*; -muginum *skr. 70*. 20. Eptir—fóru: *foro síðan J2*. í milli: *millum J2. 18*; í *ul. 70*. kganna: *uden art. J2*. 21. kom—hittusk: *funduz þeir J2*.

hann lifði; hann skyldi ok halda frið ok sætt við
 Nóregs-konung ok svá við þá menn alla, er í þeirri
 ráðagörð höfðu vafizk. Qnundr skyldi ok konungr
 vera ok hafa þat af landi, er semðisk með þeim feðgum,
 en vera skyldr til þess, at fylgja þá bøndum, ef Óláfr 5
 konungr gerir nokkura þá hluti, er bændr vildi eigi
 þola honum. Eptir þat fóru sendimenn til Nóregs á
 fund Óláfs konungs með þeim ørendum, at hann
 skyldi fara í stefnu-leiðangr til Konungahellu í móti
 Svía-konungi, ok þat með, at Svía-konungr vill, at þeir 10
 tryggvi sættir sínar. En er Óláfr konungr heyrði
 þessa orðsending, þá var hann enn sem fyrr gjarn
 til friðarins, ok ferr hann með liði sínu sem ákveðit
 var. Kom þar þá Svía-konungr; ok er þeir mágar
 H 143 hittusk, þá binda þeir sætt milli sín ok frið. Var 15
 þá Óláfr Svía-konungr góðr viðmælis ok mjúklyndr.
 Svá segir Þorsteinn fróði, at byggð sú lá í Hising, er
 ýmist hafði fylgt til Nóregs eða Gautlandz. Þá mæltu
 þeir konungarnir sín í milli, at þeir skyldu hluta um
 eign þá ok kasta til tenningum; skyldi sá hafa, er 20
 stœrra kastaði. Þá kastaði Svía-konungr vi. tvau ok

1. hann—halda: oc (hann J3) scyllde hafa J2. frið...
 sætt; *omv.* J2. 2. svá: *ul.* J2. menn: *ul.* J2. þeirri:
 þessi J2. 3. vafizk: verit J2. 3—4. kgr vera: *omv.* J2.
 4. er: sem J2. 5. til þess: *ul.* J2. þá: *ul.* J2. 6. gerir:
 gerði J2. nokkura—hluti: nækvat þess J2. 9. í(1)—Kga-hellu:
 til konunga stefnu J2. til: a 18; i 70. 10. þat—at: *ul.*
 J2 (ok—Sviakgr *overspr.* 18). 11. tryggvi: þar *tf.* J2. Óláfr:
 Noregs J2. 12. hann: *ul.* J2. fyrr: at hann var *tf.* J2.
 14. mágar: *ul.* J2. 15. hittusk: finnaz J2. ok frið: *ul.*
 J2. 16. Óláfr: *ul.* J2. við-: viðr- J2. mjúklyndr: *her-*
efter nyt kap. i J2 med overskr.: fra kasti konunga. 17. segir—
 fróði: er sagt J2. 18. ýmist . . . fylgt: *omv.* J2 (*for* hafði
 fylgt *skr.* 15: la). Nóregs . . . Gautl.: *omv.* J2 (*ikke* J3):
efter eða *tf.* 18, 70: til. Þá: þat J2. 19. þeir(1): þa J2.
 kgarnir: *uden art.* J2. sín í milli: *ul.* J2. 20. eign þá:
 þess eign J2. tenningum: tern- *skr.* J2 *her* (*ikke* J3).
 20—21. skyldi—kastaði: *ul.* J2.

mælti, at Óláfr konungr þurpti þá eigi at kasta. Hann segir ok hristi tenningana í hendi sér: »enn eru vi. tvau á tenningunum, ok er guði drótni mínum enn litit fyrir at láta þat upp horfa«. Hann kastaði ok
 5 horfðu upp vi. tvau. Þá kastaði Óláfr Svía-konungr ok enn tvau vi. Þá kastaði Óláfr Nóregs-konungr, ok var vi. á qðrum, en annarr hraut í sundr, ok váru þar á vii. Eignaðisk hann þá byggðina. Eigi höfum vér heyrt getit fleiri tíðenda á þeim fundi. Skildusk
 10 konungar sáttir.

K. 95. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (*Fms.*) k. 90, (*Flat.*) k. 127 fin.]

Éptir þessi tíðendi, er nú var frá sagt, snøri Óláfr konungr liði sínu aptr í Vikina: fór þá fyrst til Túnsbergs ok dvalðisk þar litla hríð ok fór norðr í land
 15 ok um haustit alt norðr í Þrandheim ok lét þar búa 1020 til vetrvistar ok sat þar um vetrinn. Þá var Óláfr 1020—2 einvaldz-konungr yfir öllu því ríki, er haft hafði Haraldr inn hárfagri, ok því framarr, at hann var einn konungr yfir landi. Hann hafði þá fengit með friði ok sætt
 20 þann hluta landz, er áðr hafði haft Óláfr Svía-konungr; U 322

1. þurpti: þyrfti J2. þá: ul. J2. 2. segir ok hristi: sál. 70; fceirfti K, 18 ved feillæsning af orig. (f= segir, c1=z); sv' oc risti J2. í—sér: ul. J2. 3—4. enn litit: æigi J2 (ēi J3). 5. horfðu: sál. 18. 70; hafði K; kvamo J2. vi. tvau: omv. J2. Óláfr: ul. J2. 6. ok: ul. J2. tvau vi.: sál. 18, 70, J2; omv. K. Óláfr: ul. J2. 7. ok var: var þa J2. váru: komu J2. 8. hann: Noregs konungr J2. 10. kgar: með art. J2. sáttir: þa með kærleikum J2. 11. Overskr. fra 18, J2; mgl. K. 70. 12. er—sagt: ul. J2. 13. liði sínu: ul. J2. 13—15. fór—ok(1): en J2. 15. alt: hellt hann J2. í Þr.: til Þrandheims J2. 15—16. ok(2)—vetrvistar: ul. J2. 16. Þá—Óláfr: var hann þa orðinn J2. 17. öllu: Noregi oc J2. er: sem J2. 18—19. ok—landi: ul. J2. 20. Óláfr: ul. J2.

H 144 en þann hluta landz, er Dana-konungr hafði haft, tók hann með valdi ok réð fyrir þeim hluta slíkt sem annars staðar í landi. Knútr Dana-konungr réð í þann tíma bæði fyrir Englandi ok Danmörk ok sat hann sjálfr lengstum á Englandi, en setti höfðingja til 5 landz-stjórnar í Danmörk, ok veitti hann ekki tilkall í Nóreg í þann tíma.

K. 96. Jarla-saga.

[ÓH (Fms.) k. 91; jfr. Orkn. (Icel.sag.) k. 4—9, 12—14, 22; ÓTr. (Fms.) k. 95—98, (Flat.) k. 178—84, 186—87, 444—45; Njálak. 157; Þorst. Síðuh. k. 1, 2; Laxd. k. 4.]

Svá er sagt, at á dögum Haraldz ins hárfagra, Nóregs konungs, byggðusk Orkneyjar; en áðr var þar 10
0 91 vikinga-bœli. Sigurðr hét inn fyrsti jarl í Orkneyjum; hann var sonr Eysteins glumru ok bróðir Rognvaldz Mœrajarls, en eptir Sigurð Guðþormr, sonr hans i vetr. Eptir hann tók jarldóm Torf-Einarr, sonr Rognvaldz jarls, ok var lengi jarl ok ríkr maðr. Hálfðan 15 háleggr, sonr Haraldz hárfagra, fór á hendr Torf-Einari, ok rak hann á brot ór Orkneyjum. Einarr kom þá aptr ok drap Hálfðan í Rínansey. Eptir þat fór Haraldr konungr með her í Orkneyjar. Einarr flýði þá upp á Skotland. Haraldr konungr lét Orkneyinga 20 sverja sér öll óðul sín. Eptir þat sættusk þeir konungr ok jarl, ok gerðisk jarl hans maðr ok tók lönd

2. slíkt: *ul. J2*. 3. annars—landi: *æðrom J2*. Dana-kgr: *enn ríki J2*. 3—4. í—tíma: *ul. J2*. 4. Engl. . . . Danm.: *omv. J2*. ok(?): í þann tíma *J2*. 5. sjálfr: *ul. J2*. á: í *J2*. 6. hann: *ul. J2*. 7. í Nóreg: til Noregs *J2*. (Noregi *skr. 70*). 8. *Overskr. fra 18, 70; mgl. K. 1 Jsk. findes 2 kapp., svarende til de følgende 8 kapp. (Jarlesagen); disse 2 kapp. anføres stykkevis under teksten i deres helhed. 9—19829. Svá—þar: ul. J2. 9. at: sál. 70; ul. K. 18. 12. 13. sonr: fork. K, 18; son 70.*

í lén af konungi ok skyldi enga gjalda skatta af. Þvíat
 þar var herskátt mjök. Jarl galt konungi lx. marka
 gullz. Þá herjaði Haraldr konungr á Skotland, svá
 sem getit er í Glymdrápu. Eptir Torf-Einar réðu
 5 fyrir lönðum synir hans Arnkell, Erlendr, Þorfinnr
 hausakljúfr. Á þeira dögum kom af Nóregi Eiríkr ^{H 145}
 blóðøx, ok váru þá jarlar honum lýðskyldir. Arnkell
 ok Erlendr fellu í hernaði, en Þorfinnr réð lönðum
 ok varð gamall. Synir hans váru Arnfiðr, Hávarðr,
 10 Hlødver, Ljótr, Skúli; móðir þeira var Gréløð, dóttir
 Dungaðar jarls af Katanesi; móðir hennar var Gróa,
 dóttir Þorsteins rauðs. Á dögum Þorfinnz jarls ^{(jfr. I}
 ofarlíga kómu af Nóregi synir Blóðøxar, þá er þeir ^{279—80.}
 hófðu flýit fyrir Hákoní jarli. Var þá í Orkneyjum
 15 mikill yfirgangr þeira. Þorfiðr jarl varð sótt dauðr.
 Eptir hann réðu lönðum synir hans, ok eru miklar ^{U 323}
 frásagnir frá þeim. Hlødver lifði þeira lengst ok réð
 þá einn lönðum: sonr hans var Sigurðr digri, er jarldóm
 tók eptir hann: hann var ríkr ok hermaðr mikill.
 20 Á hans dögum fór Óláfr Tryggvason ór vestrvíking
 með liði sínu ok lagði til Orkneyja ok tók höndum ⁹⁹⁵
 Sigurð jarl í Rognvaldzey: hann lá þar fyrir einskipa.
 Óláfr konungr bauð þá fjorlausn jarli, at hann skyldi
 taka skírn ok trú rétta ok gerask hans maðr ok bjóða
 25 kristni um allar Orkneyjar. Óláfr konungr tók í
 gisling son hans, er hét Hundi eða Hvelpr. Þaðan
 fór Óláfr til Nóregs ok varð þar konungr. Hundi
 var með Óláfi konungi nokkura vetr. ok andaðisk
 hann þar: en síðan veitti Sigurðr jarl enga lýðskyldu

20. Á hans osv. jfr. J2 nedenfor anm. til 200₂₋₁₃. 29—
 199₁₅. en—honum: hertil svarer i J2: Her segir (H. s. ul.
 J3) fra Orkneyingom (overskrift). Sva er sagt at (jfr. beg.
 til kap.) at i þenna tíma réðu fyrir Orkneyiom Brusi iarl oc
 Einair iarl rangmuðr enn Þorfinnr iarl hafþe þa Katanes oc Supr-
 land er Melkolfr skotakonungr muðr faðir hans veitti honum.

Óláfi konungi: hann gekk þá at eiga dóttur Melkólms Skota-konungs, ok var þeira son Þorfinnr: enn váru synir Sigurðar jarls inir ellri, Sumarliði, Brúsi, Einarr rangmuðr. Fim vetrum eða fjórum eptir fall Óláfs
 e. 1005) Tryggvasonar fór Sigurðr jarl til Írlandz, en hann 5 setti sonu sína ina ellri at ráða löndum. Þorfinn sendi hann til Skota-konungs, móðurfoður síns. Í
 H¹⁴⁶ 1014 þeiri ferð fell Sigurðr jarl í Brjáns-orrostu. En er þat spurðisk til Orkneyja, þá váru þeir bræðr til jarla teknir. Sumarliði, Brúsi, Einarr, ok skiptu löndum í 10
 t 1009) þriðjunga með sér. Þorfinnr Sigurðarson var þá v. vetra, er Sigurðr jarl fell. En er fall hans spurðisk
 O 92 til Skota-konungs, þá gaf konungr Þorfinni frænda sínum Katanes ok Suðrland ok jarls-nafn með ok fekk menn til at stýra ríkinu með honum. Þorfinnr jarl 15 var þegar í upvexti bráðgörr at öllum þroska: hann var mikill ok sterkr, ljótr maðr: ok þegar er honum óx aldr, var þat auðsýnt, at hann var ágjarn maðr, harðr ok grimmr ok forvitri: þess getr Arnórr jarla-skáld:

20

81. Görr lézk grund at verja
 geðfrækn ok til sækja,
 æri Einars hlýra,
 4 engr mannr und skýranni.

U 324 K. 97. Frá Einari jarli ok Brúsa jarli. 25
 [ÓH (Fms.) k. 91; Orkn. (Icel.s.) k. 14; ÓTr. (Flat.)
 k. 445.]

Þeir bræðr, Einarr ok Brúsi, váru ólíkir í skap-lyndi: Brúsi var högværr ok samsmaðr mikill, vitr

15—2002. þorfinnr—mikill: ul. J2. 18. óx: vox skr.
 K. 18. 70.

21—24. 81. vísa. s. æri: K, 70; þri 18. 4. mannr: m
 K; Ψ 18; maðr 70.

25. Overskr. fra 18; mgl. K, 70.

- ok málsnjállr ok vinsæll. Einarr var stirðlyndr. fálátr ok óþýðr, ágjarn ok féggjarn ok hermaðr mikill. Sumarliði var líkr Brúsa í skaplyndi, ok var hann elztr ok lifði skemst þeira bræðra: hann varð sótt dauðr. Eptir 5 andlát hans talði Þorfiðr til síns hluta í Orkneyjum. Einarr svarar því, at Þorfinnr hefði Katanes ok Suðrland, þat ríki, er áðr hafði átt Sigurðr jarl. faðir þeira, ok talði hann þat miklu meira en þriðjung Orkneyja ok vildi hann eigi unna Þorfinni skiptis. en Brúsi lét **H** 147
- 10 uppi skipti fyrir sína hönd — »ok vil ek, segir hann, ekki ágirnask at hafa meira af löndum en þann þriðjung, er ek á at frjálsu«. Þá tók Einarr undir sik ii. hluti eyja; gerðisk hann þá ríkr maðr ok fjölmeðr, var opt á sumrum í hernaði ok hafði útboð
- 15 mikil í landinu, en allmisjafnt varð til fengjar í víkingunni. Þá tók bóndum at leiðask þat starf, en jarl helt fram með freku öllum álögum, ok lét engum manni hlýða í móti at mæla; Einarr jarl var inn mesti ofstopamaðr. Þá gerðisk í hans ríki hallæri af starfi
- 20 ok fékostnaði þeim, er bæendr höfðu, en í þeim hluta landz, er Brúsi hafði, var ár mikit ok hóglífi bóndum; var hann vinsæll.

K. 98.

[ÓH (*Fms.*) k. 92; *Orkn. (Icel.s.)* k. 15—17; ÓTr. (*Flat.*) k. 446—47; ÓH (*Flat.*) k. 129].

Maðr hét Ámundi, ríkr ok auðigr, hann bjó í

1. stirð-: *sál. K*, 70; *strið. 18.* 2—13. Sumarliði—eyja: *hertil svarer i J2*: þa andaþiz í þann tíma Sumarliði iarl broðir þeira kallaðe Þorfinnr iarl þa til þripiungs eyianna enn Einar iarl broðir hans villdi þa æigi læsar lata oc toc hann þa undir sic tva luti enn Brusi iarl villdi æigi hafa meir enn þripiung þann er hann toc í arf eftir fodor sinn; *hertil föjes (jfr. orf. 198₂₀ ff)*: Olaftr Trygvason lagþe undir sic eyiar aðr hann sigldi til Noregs sem fyr var ritat. 3. í: *sál. K*; a (o: at?) 18, 70. 13—20₂₇. gerðisk—Bretland: *mgl. J2*.

Hrossey, í Sandvík á Hlaupandanesi. Þorkell hét sonr hans, ok var hann allra manna górviligastr í Orkneyjum. Ámundi var inn vitrasti maðr ok einna manna mest virðr í eyjunum. Þat var eitt vár, at Einarr jarl hafði þá útboð enn, sem hann var vanr, 5 en bændr kurrðu illa ok báru fyrir Ámunda ok báðu hann mæla þeim nokkura forstöð við jarl. Hann svarar: »jarl er óáhlýðinn« — ok telr ekki stöða munu, at biðja jarl né einnar bænar um þetta — »er vinátta
 U 325 vár jarls ok góð at svá búnu; en mér þykkir við 10 váða búit, ef vér verðum rangsáttir, við skaplyndi hvarra-tveggju; mun ek mér, segir Ámundi, engu af
 H 148 skipta«. Þá ræddu þeir þetta við Þorkel: hann var traudr til ok hét þó um síðir við áeggjan manna. Ámunda þótti hann ofbrátt heitit hafa. En er jarl 15 093 átti þing, þá mælti Þorkell af hendi bónda ok bað jarl vægja mönnum um álögur ok talði upp nauðsyn manna, en jarl svarar vel ok segir, at hann skyldi mikils virða orð Þorkels — »ek hafða nú ætlat vi. skip ór landi at hafa, en nú skal eigi meirr hafa en iii., 20 en þú Þorkeli, bið eigi optarr slíkrar bænar«. Bændr þokkuðu vel Þorkatli liðveizlu sína. Fór jarl í víking ok kom aptr at hausti. En eptir um várit hafði jarl sömu boð, sem hann var vanr, ok átti þing við bændr. Þá talaði Þorkell enn ok bað jarl vægja bóndum. 25 Jarl svarar þá reiðuliga ok segir, at hlutr bónda skyldi þá versna við hans umræðu; gerði hann sik þá svá reiðan ok óðan, at hann mælti, at þeir skyldu eigi annat vár báðir heilir á þinginu; ok sleit síðan því þingi. En er Ámundi varð viss, hvat þeir Þorkell ok 30 jarl höfðu við mælk, þá bað hann Þorkel á brot fara, ok fór hann yfir á Katanes til Þorfinnz jarls.

3—4. Ámundi—eyjunum: *ul.* 18. 22. Þorkatli: þorkeli 18, 70; *fork.* K.

Þorkell var þar lengi síðan ok elskaði at jarli, er hann var ungr, ok var hann síðan kallaðr Þorkell fóstri ok var hann ágætr maðr. Fleiri váru þeir rikismenn, er flýðu ór Orkneyjum óðul sín fyrir ríki
 5 Einars jarl; flýðu flestir yfir á Katanes til Þorfinnz jarls, en sumir flýðu ór Orkneyjum til Nóregs, en sumir til ýmissa landa. En er Þorfinnr jarl roskn- H 149
 aðisk, þá gerði hann boð til Einars jarls, bróður síns, ok beiddi af honum ríkis þess, er hann þóttisk eiga í
 10 Orkneyjum: en þat var þriðjungr eyja. Einarr tók því óbrátt, at minka ríki sitt. En er Þorfinnr spurði þat, þá býr hann lið út af Katanesi ok ferr út í eyjar. En er Einarr jarl varð þess viss, samnar hann liði
 ok ætlar at verja londin. Brúsi jarl samnar ok liði U 326
 15 ok ferr til móts við þá ok berr sættar-orð í milli þeira. Var þat at sætt með þeim, at Þorfinnr skyldi hafa þriðjung landa í Orkneyjum, svá sem hann átti at réttu. En Brúsi ok Einarr lögðu saman sinn hluta, skyldi Einarr hafa einn forræði fyrir þeim: en ef
 20 misdauði þeira yrði, þá skyldi sá þeira lönd taka eptir annan, er lengr lifði. En sá máldagi þótti þá ekki jafnligr, þvíat Brúsi átti son, er Rognvaldr hét, en Einarr var sonlauss. Setti þá Þorfinnr jarl sína menn til at varðveita ríki þat, er hann átti í Ork-
 25 eyjum, en hann var optast á Katanesi. Einarr jarl var optast á sumrum í hernaði um Írland ok Skotland ok Bretland. Þat var eitt sumar, er Einarr jarl 1019

15. sættar: sattar 70. 23. son-: sonar 70; *fork. K*, 18. 27—20314. Þat—skapi: *lyder i J2 således*: þat var a einu sumri at Eyvindr urarhorn sigldi i vestrvíking hann var um sumarit með Konufogr irakonungi Einarr iarl var hvert sumar i hernaði hann barðiz i Ulfkelsfirði við Konufogr irakonung oc feck þar usigr oc mannalat Annat sumar — Írlandi (*som K*) enn honum bæghi veðr oc helt hann til Asmundarvogs oc la þar nockora hrið þar kom at honum Einarr iarl oc let hann drepa Eyvind urarhorn enn hann gaf — Nóregs (*som K*) á fund — mikill (*som K men ul. frá*) oc sva var iafnan er honum þótti ser mioc i moti scapi gert; *hermed slutter kap.*

herjaði á Írland. at hann barðisk í Úlfreksfirði við
 160—4. Konofogor Íra-konung, svá sem fyrr var ritit. at Einarr
 1020 jarl fekk þar ósigr mikiun ok mannlát. Annat sumar
 eptir fór Eyvindr úrarhorn vestan af Írlandi ok ætlaði
 til Nóregs: en er veðr var hvast ok straumar óferir. 5
 snýr Eyvindr þá til Ásmundarvágs ok lá þar nokkura
 hrið veðrfastr. En er þat spurði Einarr jarl. þá helt
 H 150 hann þangat liði miklu. tók þar Eyvind ok lét drepa.
 en gaf grið flestum monnum hans. ok fóru þeir austr
 O 94 til Nóregs um haustit ok kómu á fund Óláfs konungs 10
 ok segðu honum frá aftöku Eyvindar. Konungr svarar
 fá um. ok fannzk þat á. at honum þótti þat mannskaði
 mikill ok mjök gort í þrá sér. ok um flest var hann
 fámæltr. þat er honum þótti sér í móti skapi. Þor-
 finnr jarl sendi Þorkel föstra út í eyjar at heimta 15
 saman skatta sína. Einarr jarl kendi Þorkatli mjök
 upreist þá. er Þorfinnr hafði haft tilkall út í eyjar.
 Fór Þorkell skyndiliga ór eyjunum ok yfir á Katanes.
 Hann segir Þorfinni jarli. at hann var þess viss orð-
 inn. at Einarr jarl ætlaði honum dauða. ef eigi hefði 20
 frændr hans ok vinir honum njósn borit — nú mun
 U 327 ek. segir hann. þann eiga á baugi. at láta þann verða
 fund okkarn jarls. er um skipti með oss: en þann
 kost annan. at fara lengra á brot ok þannug. er ekki
 sé hans vald yfir. Jarl fýsti þess. at Þorkell skyldi 25
 fara austr til Nóregs á fund Óláfs konungs — mundu.
 segir hann. mikils metinn. hvar sem komr með tignum
 monnum. en ek veit beggja ykkar skaplyndi. þitt
 ok jarls. at þit munuð skamma stund mundask til.
 1020 Þá bjósk Þorkell ok fór um haustit til Nóregs ok 30

2. ritit: *fork. K*; ritat 18, 70. 14—204₁₁. Þorfinnr—
 orðsending: *ul. 12*. 16. Þorkatli: *fork. K*: -keli 18, 70.
 29. mundask: *sai. 18, 70*; mindask *K* (her senere rettet til
 mynd-).

síðan á fund Óláfs konungs ok var þar um vetrinn 1020—2
 með konungi í kærleikum miklum: hafði hann Þorkel
 mjök við mál sín; þótti honum, sem var, at Þorkell
 var vitr maðr, skörungr mikill; fannzk konungi þat í
 5 ræðum hans, at hann misjafnaði mjök frásögu um
 jarlana ok var vinr mikill Þorfinnz, en lagði þungt
 til Einars jarls. Ok snemmendis um várit sendir 1021
 konungr skip vestr um haf á fund Þorfinnz jarls ok H 151
 orðsending, at jarl skyldi koma austr á konungs fund;
 10 en jarl lagðisk eigi þá ferð undir höfuð, þvíat vináttu-
 mál fylgði orðsending.

K. 99. Dráp Einars jarls.

[*ÓH (Fms.) k. 93, 94, (Flat.) k. 130; Orkn. (Icel.s.) k. 18.*]

Þorfinnr jarl fór austr til Nóregs ok kom á fund 1021
 Óláfs konungs ok fekk þar góðar viðtökur ok dvalðisk
 15 þar lengi um sumarit. En er hann bjósk vestr, gaf
 Óláfr konungr honum langskip mikit ok gott með
 öllum reiða. Þorkell fóstri rézk þá til ferðar með
 jarli, ok gaf jarl honum þat skip, er hann hafði vestan
 haft um sumarit. Skildusk þeir konungr ok jarl með
 20 kærleikum miklum. Þorfinnr jarl kom um haustit til
 Orkneyja. En er Einarr jarl spurði þat, þá hafði
 hann fjölment ok lá á skipum. Brúsi jarl fór þá til
 fundar við þá báða bræðr ok bar sætt milli þeira;
 kom enn svá, at þeir sættusk ok bundu þat eiðum.
 25 Þorkell fóstri skyldi vera í sætt ok vináttu við Einar

10. ferð: *sál. 18, 70; fgr K.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70.* 12--206₁₁. Dráp—vetrinn: *hertil svarer i J2: Landascifti i Orkneyjum (overskr.; jfr. folg. kap.) þenna enn sama vetr drap þorkell fostri Einar iarl rangmunn oc for siþan astr til Noregs a fund Olafs konungs oc let hann vel yfir þessu verki oc var með honum allt þar til er þeir Brusi iarl osv. (se nedenfor førtsættelsen.)*

jarl, ok var þat mælt, at hvárr þeira skyldi veita
 O 95 qðrum veizlu, ok skyldi jarl fyrri sækja til Þorkels í
 Sandvik. En er jarl var þar á veizlu, þá var veitt
 U 328 it kappsamligsta; var jarl ekki kátr. Þar var mikill
 skáli ok dyrr á báðum endum. Þann dag er jarl 5
 skyldi á brot fara, þá skyldi Þorkell fara með honum
 til veizlu. Þorkell sendi menn á njósn fram á leiðina,
 er þeir skyldu fara um daginn; en er njósnar-menn
 kómu aptr, þá segja þeir Þorkatli, at þeir fundu
 þrennar sátir ok vápuaða menn — »ok hyggjum vér, 10
 segja þeir, at svik myni vera«. En er Þorkell spurði
 H 152 þetta, þá frestaði hann búnaðinum ok heimti menn
 sína at sér. Jarl bað hann búask ok segir, at mál
 var at riða. Þorkell segir, at hann átti mart at
 annask; hann gekk stundum út, en stundum inn; 15
 eldar váru á gólfinu: þá gekk hann inn um aðrar
 dyrr ok eptir honum maðr, er nefndr er Hallvarðr;
 hann var íslenzkr maðr ok austfirðzkr; hann lauk
 aptr hurðunni. Þorkell gekk innar milli eldzins ok
 þess, er jarl sat. Jarl spurði: »ertu eigi enn búinn?«. 20
 Þorkell svarar: »nú em ek búinn«. Þá hjó hann til
 jarls ok í höfuðit. Jarl steypðisk á gólfít. Þá mælti
 Íslendingr: »hér sá ek alla versta fanga-ráðs, er þér
 dragið eigi jarl af eldinum«. Hann keyrði til spöðu
 ok setti undir hnakka-bein jarli ok kipði honum upp 25
 at pallinum. Þorkell ok þeir báðir forunautar gengu
 út skyndiliga aðrar dyrr en þeir höfðu inn gengit;
 stóðu þar úti menn Þorkels með alvæpni. En jarls
 menn tóku til hans, ok var hann þá dauðr, en öllum
 fellusk hendr til hefndarinnar; var þat ok, at bráðum 30
 bar at, ok varði engan mann þessa verks af Þorkatli,
 þvíat þeir hugðu allir, at svá myndi vera, sem áðr

9. þorkatli: *fork. K*; -keli 18. 70. 24. keyrði: *körpi A*;
 körpi 18; *kræçpi 70.* 31. -katli: *fork. K. 18*; keli 70.

var mælt, at vinátta væri með jarli ok Þorkatli; váru menn ok flestir vápnlausir inni, en margir áðr vinir Þorkels góðir; bar þat til með auðnu þeiri, er Þorkatli var auðit lengra lífs. Þorkell hafði þá lið, er 5 hann kom út, engu minna en jarls-menn. Fór Þorkell þá til skips síns, en jarls-menn í brot. Þorkell sigldi þann dag þegar í brot ok austr í haf, ok var þat eptir vetrnætr, ok kom hann með heilu til Nóregs ok fór þegar sem skyndiligast á fund Óláfs konungs U 329
10 ok fekk þar góðar viðtökur; lét konungr yfir verki þessu vel; var Þorkell með honum um vetrinn. 1021—22

K. 100. Sætt Óláfs konungs ok Brúsa jarls. H 153
[ÓH (*Fms.*) k. 95, (*Flat.*) k. 131; *Orkn. (Icel.s.)* k. 19.]

Eptir fall Einars jarls tók Brúsi jarl þann hlut 1021 landa, er áðr hafði haft Einarr jarl, þvíat þat var á 15 margra manna vitorði, með hverjum skildaga þeir Einarr ok Brúsi bræðr höfðu félag sitt gørt. En Þorfinni þótti þat réttast, at hálfar eyjar hefði hvárr 0 96 þeira; en þó hafði Brúsi þann vetr ii. hluti landa. Eptir um várit kallaði Þorfinnr til þeira landa við 1022
20 Brúsa, at hann vildi hafa helming við Brúsa, en Brúsi galt eigi jákvæði til þess. Áttu þeir þing ok stefnur

1. -katli: *fork. K*; -keli 18, 70. 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70.* 13—214₁₉. Eptir—helga: *hertil svarer i J2: þeir Brusi iarl (se ovf. 204 nederst) oc Þorfinnr iarl komu astr til Noregs a fund Olafs konungs oc foru þeira scifti sva. at þeir gafu upp eyiarnar sinn þriþiung hvar þeira enn konungr kallaðe ser þann þriþiung er att hafpe Einar iarl broðir þeira fyrir þat er hann drap Eyvind urarhorn hirðmann hans oc virkta vin sværðu þeir honum eida var þa oc Þorkell fostri i sætt tekinn við þa bræðr eptir þi sem segir i Jarla sögum helldu þeir þa vestr iarlarnir er þeir voru bunir hafpe þa Þorfinnr iarl þriðjung Eyja enn Brusi iarl hafpe ii. luti Orkneyia i len af Olafi konunge (hermed ender kap.).*

at þeim málum: gengu þá vinir þeira at semja
 þetta mál, ok kom svá, at Þorfinnr lét sér ekki lika
 annat en hafa helming eyja ok segir þat með, at
 Brúsi þurfti eigi at hafa meirr en þriðjung, með því
 skaplyndi, sem hann hafði. Brúsi segir: »ek unda 5
 því, segir hann, at hafa þriðjung landa, þann er ek
 tók í arf eptir föður minn: kallaði ok engi til þess í
 hönd mér; en nú hefi ek tekit annan þriðjung í arf
 eptir bróður minn at réttum máldögum. En þó at
 ek sé vanfærr til, at deila kappi við þik, bróðir. þá 10
 mun ek þó annars í leita, en jata undan mér rikit
 at svá búnu«. Þeir skildu svá málstefnu þessa. En
 er Brúsi sá, at hann myndi eigi hafa afla til at standa
 jafnfættis við Þorfinn, þvíat Þorfinnr hafði ríki miklu
 meira ok traust af Skota-konungi, móðurföður sinum, 15
 1022 þá réð Brúsi þat af, at fara ór landi austr á fund
 Óláfs konungs, ok hafði með sér Rognvald son sinn;
 H 154 var hann þá x. vetra gamall. En er jarl hitti konung,
 þá tók hann vel við honum. En er jarl bar upp
 ærendi sín ok segir konungi allan mála-væxt, þann er 20
 var með þeim bræðrum, ok bað konung veita sér
 styrk til at halda ríki sínu, bauð þar fram í mót
 fullkomna vináttu sína. Konungr segir ok tók þar
 fyrst til máls, er Haraldr inn hárfagri hafði eignazk
 U 330 óðul öll í Orkneyjum, er jarlar höfðu haft jafnan 25
 síðan lönd þau at léni, en aldrigi at eign — »en þat til
 jartegna, segir hann, at þá er Eiríkr blóðox ok synir
 hans váru í Orkneyjum, váru jarlar þeim lýðskyldir;
 en er Óláfr Tryggvason, frændi minn, kom þar, þá
 gerðisk Sigurðr jarl, faðir þinn, hans maðr. Nú hefi 30
 ek tekit arf allan eptir Ólaf konung; vil ek gera þér
 þann kost, at þú gerisk minn maðr, mun ek þá fá

1. semja: sæl. 18, 70; scinia K, vistnok fejllæsning.

eyjarnar þér í lén; skulu vit þá freista, ef ek veiti þér minn styrk, hvárt betr skal at haldi koma, eða Þorfinni bróður þínum traust Skota-konungs. En ef þú vill eigi þenna kost, þá mun ek eptir leita þeim
 5 eignum ok óðulum, er várir frændr ok forellrar hafa átt vestr þannug«. Þessar ræður hugfesti jarl fyrir sér ok bar fyrir vini sína, leitaði ráðs við þá, hverju hann skyldi játa, hvárt hann skyldi at þessu sættask við Óláf konung ok gerask hans maðr — »en hitt
 10 er mér ósýnna, hverr minn hluti verðr at skilnaði várum, ef ek kveð nei við, þvíat konungr hefir bert gørt þat tilkall, er hann hefir til Orkneyja; en við stórræði hans ok þat er vér erum hér komnir, þá mun honum litit fyrir at gera þat af várum kosti, sem
 15 honum sýnisk«. En þó at jarli þœtti á hváru-tveggju anmarkar, þá tók hann þann kost, at leggja alt á vald 0 97 konungs, bæði sik ok ríki sitt. Tók þá Óláfr kon- H 155 ungr af jarli vald ok forráð yfir öllum erfða-löndum jarls; gerðisk jarl þá hans maðr ok batt þat swardögum.

20 **K. 101.** Sætt jarla ok Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 96, (*Flat.*) k. 132; *Orkn. (Icel.s.)* k. 20].

Þorfinnr jarl spurði þat, at Brúsi, bróðir hans, 1022 var farinn austr á fund Óláfs konungs at sækja traust af honum. En fyrir því, at Þorfinnr hafði verit fyrr á fund Óláfs konungs ok komit sér þar í vináttu, þá
 25 þóttisk hann þar eiga vel fyrir búið ok vissi, at þar mundu margir flutninga-menn um hans mál, en þó vætti hann, at fleiri mundu vera, ef hann kvæmi sjálfr til; gerir Þorfinnr jarl þat ráð, at hann bjósk sem skyndiligast ok fór austr til Nóregs ok ætlaði at U 331

1. eyjarnar þér: *sál.* 18, 70; *omv.* K. vit: *sál.* 18, 70; *vér* K. 20. *Overskr. fra* 18; *mgl.* K. 70; *m. h. t. kap. se ovf.* J2 (*anm. til 206₁₃ osv.*). 27. vætti: vetti 70.

sem minztr skyldi verða misfari þeira Brúsa, ok ekki skyldi hans ørendi til loka komask. áðr en Þorfinnr hitti konung. En þat var annan veg en jarl hafði ætlat, þvíat þá er Þorfinnr jarl kom á fund Óláfs konungs, var lokit ok gørt alt um sáttmál konungs 5 ok Brúsa jarls. Vissi ok eigi Þorfinnr jarl, at Brúsi hefði upp gefit sitt ríki, tyrr en hann var kominn til Óláfs konungs. Ok þegar er þeir hittusk, Þorfinnr jarl ok Óláfr konungr, þá hóf Óláfr konungr upp sama ákall til ríkis í Orkneyjum, sem hann hafði haft 10 við Brúsa jarl, ok beiddi Þorfinn þess ins sama, at hann skyldi jata konungi þeim hluta landa, er hann átti áðr. Jarl svarar vel orðum konungs ok stilliliga ok segir svá, at honum þótti miklu máli skipta um vingan konungs — »ok ef þér, herra, þykkizk þurfa 15 liðveizlu mína í mót gðrum höfðingjum, þá hafid þér H 156 áðr fult til þess unnit, en mér er eigi hent at veita yðr handgöngu. þvíat ek em áðr jarl Skota-konungs ok honum lýðskyldr. En er konungr fann undandrátt í svörum jarls um þá mála-leitan, er hann hafði 20 áðr upp hafit, þá mælti konungr: »ef þú vill, jarl, ekki gerask minn maðr, þá er hinn kostr, at ek setja þann mann yfir Orkneyjar, er ek vil: en ek vil, at þú veitir þá svardaga at kalla þá ekki til landa þeira ok láta þá í friði vera af þér, er ek set yfir löndin. 25 En ef þú vill hvárngan þenna kost, þá mun svá þykkja þeim, er löndum ræðr, sem ófriðar myni af þér ván vera: má þér þá eigi undarligt þykkja, þótt dalr mæti hóli«. Jarl svarar ok bað hann gefa sér frest at hugsa þetta mál. Konungr gerði svá, gaf 30 jarli stund at ráða um þetta kór við menn sína. Þá beiddi hann þess, at konungr skyldi ljá honum fresta

19. honum: *aðr tf. 70.* 21. vill, jarl: *omv. 18, 70.*
 24. þá ekki: *alldrei 18; eeki 70.* 32. hann: *jarl 18; Þorfinnr 70.* *kgr: sál. 18, 70; hann K.*

til annars sumars, ok færi hann fyrst vestr um haf, þvíat heima var ráðuneyti hans, en hann var bernskumaðr fyrir aldrs sakir. Konungr bað hann þá kjósa. Þorkell föstri var þá með Óláfi konungi; hann
 5 sendi mann til Þorfinnz jarls leyniliga ok bað hann 0 98
 eigi þat fyrir ætlask, hvatki er honum var í hug, at U 332
 skiljask svá at sinni við Ólaf konung. at þeir væri
 eigi sáttir, svá sem hann var þá kominn í hendr
 konungi. Af þvílíkum minningum þóttisk jarl sjá, at
 10 einbeygðr myndi kostur at láta konung þá fyrir ráða:
 þótti hinn eigi kostligr, at eiga enga ván sjálfir til
 ættleifðar sinnar, en veita til þess svardaga, at þeir
 hefði í ró ríki þat, er þar váru ekki til bornir. En
 fyrir því at honum þótti ósýnt um brotferð sína, þá
 15 kaus hann þat af, at ganga til handa konungi ok ger- H 157
 ask hans maðr, svá sem Brúsi hafði gort. Konungr
 fann þat, at Þorfinnr var miklu skapstærri en Brúsi
 ok kunni verr pynding þessi; trúði konungr Þorfinni
 verr en Brúsa; sá konungr þat, at Þorfinnr myndi
 20 þykkjask styrks eiga ván af Skota-konungi. þótt hann
 brygðisk í þessu sáttmáli: skildði konungr þat af vizku
 sinni, at Brúsi gekk tregliga at öllu sáttmáli, en mælti
 þat eina um, er hann ætlaði sér at halda; en þar er
 Þorfinnr var, þá er hann hafði ráðit, hvern hann vildi
 25 upp taka, þá gekk hann glatt at öllum skildaga ok
 dró um þat engan hlut, sem hann veitti in fyrstu
 ákvæði: en þat grunaði konung, at jarl myndi gera
 eptir sumar sættir.

K. 102. Brotferð Þorfinnz jarls.

[ÓH (*Fms.*) k. 97, (*Flat.*) k. 133; *Orkn. (Icel.s.)* k. 21:
 jfr. *Fsk.* k. 98, ÓH (49) k. 48.]

30 Þá er Óláfr konungr hafði hugsat fyrir sér alt 1022

11. kostligr: costligri 70; *fork.* í 18. 18. konungr:
sál. 18, 70; hann K. 29. *Overskr. fra 18 (dog skr. Burt-).*

þetta mál, lét hann blása til fjölmennrar stefnu, lét
 þangat kalla jarla. Þá mælti konungr: »sáttmál vár
 Orkneyinga-jarla vil ek nú birta fyrir alþýðu. Þeir
 hafa nú játat mínu eiginorði yfir Orkneyjum ok Hjalt-
 landi ok gǫrzk báðir mínir menn ok bundit þat alt 5
 swardögum, ok vil ek nú gefa þeim þat í lén, Brúsa
 þriðjung landa, Þorfinni annan þriðjung, svá sem
 þeir höfðu fyrir átt, en þann þriðjung, er átti Einar
 rangmuðr. þann læt ek fallit hafa í minn garð fyrir
 þat er hann drap Eyvind úrarhorn, hirdmann minn 10
 ok félags-mann ok kæran vin: vil ek sjá fyrir þeim
 hluta landa þat er mér sýnisk. Þat vil ek ok til
 skilja við ykk jarla mína, at ek vil, at þit takið sættir
 U 333 af Þorkatli Ámundasyni fyrir aftöku Einars, bróður
 H 158 ykkars: vil ek, at sá dómr sé undir mér, ef þit vilið 15
 því játat hafa«. En þat var sem annat, at jarlar
 jattu því öllu, er konungr mælti. Gekk þá Þorkell
 fram ok festi konungs-dóm á þessu máli, ok sleit svá
 þessu þingi. Óláfr konungr dæmði bætr fyrir Einar
 jarl, slíkar sem fyrir iii. lenda menn; en fyrir sakir 20
 skyldi niðr falla þriðjungr gjalda. Þorfinnr jarl bað
 þá konung sér brautfarar-leyfis: en þegar er þat feksk,
 bjósk jarl sem skyndiligast. En er hann var alþúinn,
 var þat einn dag, er jarl drakk á skipi, at þar kom
 0 99 fyrir hann Þorkell Ámundason váveifliga ok lagði 25
 höfuð sitt í kné jarli ok bað hann þá gera af slíkt,
 er hann vildi. Jarl spurði, fyrir hvi hann færi svá
 — »vér erum áðr menn sáttir at konungs-dómi, ok
 statt þú upp, Þorkell«. Hann gerði svá. Þorkell
 mælti: »sætt þeiri, er konungr gerði, mun ek hlita 30
 um mál vár Brúsa, en þat er til þín kómr af, skaltu
 einn ráða: þótt konungr hafi mér skilit eignir eða

5. gǫrzk: gerazc 70. 9. læt: lét K; let 70; fork. 18.

14. -katli: -keli alle. 23. skyndiligast: akafligast 18. 70.

landz-vist í Orkneyjum, þá kann ek skaplyndi þitt. at
mér er ófært í eyjar, nema ek fara í trúnaði yðrum,
jarl: vil ek þat, segir hann, festa yðr. at koma aldri
í Orkneyjar, hvat sem konungr mælir um þat. Jarl
5 þagnaði ok tók seint til máls, hann mælti: »viltu heldr.
Þorkell, at ek dæma um okkur mál, heldr en hlíta
konungs-dómi, þá mun ek hafa þat uphaf at sætt
okkarri, at þú skalt með mér fara í Orkneyjar ok vera
með mér ok skiljask eigi við mik, nema mitt lof eða
10 leyfi sé til: vera skyldr at verja land mitt ok allra
verka þeira, er ek vil gera láta, meðan vit erum
háðir á lífi. Þorkell segir: »þat skal á yðru valdi, H 150
jarl, sem alt annat, þat er ek má ráða. Gekk þá
Þorkell til ok festi jarli þetta alt, sem hann kvað á.
15 Jarl segir, at um féggjöld myndi hann síðarr á kveða:
en hann tók þá svardaga af Þorkatli. Snørisk Þorkell
þá þegar til ferðar með jarli: fór jarl þegar á brot, 1022
er hann var búinn, ok sask þeir Óláfr konungr aldregi
síðan. Brúsi jarl dvalðisk þar eptir ok bjósk meirr U 334
20 í tómi: en áðr hann færi í brot, þá átti Óláfr kon-
ungr stefnur við hann ok mælti svá: »þat lízk mér,
jarl, at ek myna hafa þik at trúnaðar-manni þar fyrir
vestan hafit: ætla ek svá, at þú skyllir hafa ii. hluti
landa til forráða, þá sem þú hefir áðr haft: vil ek, at
25 þú sér eigi minni maðr eða órikari, er þú ert mér
handgenginn, en áðr vartu. En ek vil festa trúnað
þinn með því, at ek vil, at hér sé eptir með mér
Rognvaldr, sonr þinn. Sé ek þá, er þú hefir mitt
traust ok ii. hluti landa, at þú mátt vel halda þínu
30 at réttu fyrir Þorfinni, bróður þínum. Brúsi tók þat
með þökkum at hafa ii. hluti landa. Dvalðisk Brúsi
síðan litla hrið, áðr hann fór í brot, ok kom um haustit 1022

16. þorkatli: *fork. K. 18; -keli 70.* 18. aldregi: *aldri 18, 70.* 28. 213₁. sonr: *fork. i K. 18; son 70.*

vestr til Orkneyja. Rognvaldr, sonr Brúsa, var austr eptir með Óláfi konungi: hann var allra manna friðastr, hárit mikit ok gult sem silki, hann var snimma mikill ok sterkr, manna var hann gerviligastr bæði fyrir vits sakir ok kurteisi: hann var lengi síðan með 5
 160 Óláfi konungi. Þessa getr Óttarr svarti í drápu þeiri, er hann orti um Ólaf konung:

82. Gegn, eru þér at þegnum,
 þjóðskjöldunga góðra
 haldið hæft á veldi, 10
 i Hjaltlendingar kendir;
 engi varð á jörðu
 ógnbráðr, áðr þér nóðum,
 austr, sás eyjum vestan,
 s ynglingr, und sik þryngvi. 15

100 **K. 103.** Frá Brúsa ok Þorfinni jarli.
 [ÓH (*Fms.*) k. 98. (*Fla.*) k. 133: Orkn. (*Icel.s.*) k. 21, 22, 38.]

1022 Þá er þeir bræðr komu vestr til Orkneyja. Þorfinnr ok Brúsi. þá tók Brúsi ii. hluti landa til forráða, en Þorfinnr þriðjung: hann var jafnan á Katanesi ok á Skotlandi. en setti menn sína yfir eyjar. Hafði 20 Brúsi þá einn landvörn fyrir eyjunum: en í þann tíma var þar herskätt, þvíat Norðmenn ok Danir herjuðu mjök í vestrvíking ok komu oft við Orkneyjar, þá er þeir fóru vestr eða vestan, ok námu nesnám. Brúsi talði at því við Þorfinn, bróður sinn, er hann 25
 J 335 hafði engar útgerðir fyrir Orkneyjum eða Hjaltlandi, en hafði skatta ok skyldir alt at sinum hluta. Þá bauð Þorfinnr honum þann kost, at Brúsi skyldi hafa þriðjung landa en Þorfinnr ii. hluti ok hafa einu

8—15. 82. vísa. 7. sás: saeralle. s þryngvi: þreyngvi 70.
 16. Overskr. fra 18; mgl. K. 70.

landvörn fyrir beggja þeira hönd. En þó at þetta
 skipti yrði eigi þá bráðfengis, þá er þó þat sagt í
 Jarlasögnum, at þetta skipti færi fram, at Þorfinnr
 hefði ii. hluti, en Brúsi þriðjung, þá er Knútr inn
 5 ríki hafði lagt undir sik Nóreg, en Óláfr konungr var ^{c. 1028}
 ór landi farinn. Þorfinnr jarl Sigurðarson hefir verit ^{H 161}
 gofgastr jarl í Eyjum ok haft mest ríki Orkneyinga-
 jarla; hann eignaðisk Hjaltland ok Orkneyjar, Suðreyjar;
 hann hafði ok mikit ríki á Skotlandi ok Írlandi; á
 10 þat kvað Arnórr jarlaskáld:

83. Hringstriði varð hlýða
 herr frá Þursaskerjum
 (rétt segik þjóð, hverr þótti
 4 Þorfinnr) til Dyflinnar.

15 Þorfinnr var inn mesti hermaðr; hann tók jarldóm v.
 vetra gamall ok réð meirr en lx. vetra ok varð sótt-
 dauðr á ofanverðum dögum Haraldz Sigurðarsonar, 1064
 en Brúsi andaðisk á dögum Knúts ins ríka, lítlu eptir
 fall Óláfs konungs ins helga.

20 **K. 104.** Frá Háreki ór Þjóttu.

[ÓH (*Fms.*) k. 99. (*Flat.*) k. 134: jfr. ÓH (49) k.
 31, 32.]

Nú ferr tvennum sögum fram, ok skal þar nú til
 taka, sem frá var horfit, er frá því var sagt, er Óláfr
 Haraldzson hafði frið gort við Ólaf Svía-konung, ok
 þat, at Óláfr konungr fór þat sumar norðr til Þránd-
 25 heims. Hann hafði þá verit konungr v. vetr. Þat
 haust bjó hann til vetrsetu í Niðarósi ok sat þar um
 vetrinn. Þann vetr var með Óláfi konungi Þorkell 1020—2.

7. Eyjum: Eyonom 18; Orkneyiom 70.

11—14. 83. **visa.** 3. segik: segi ek *alle*. 4. Þorfinnr:
sál. Flat. II, 421 (dog forkortet); -finz alle.

20. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K. 70.* 21—215s. Nú—
 Þrándheim: *ul. J2.*

201 föstri Amundason, sem fyrr var ritat. Óláfr konungr
 leiddi þá mjök at spurningum um kristnihald, hvert
 þá væri í landinu, ok spurðisk honum svá til, sem
 ekki væri kristnihaldit, þegar er norðr sótti á Háloga-
 land, en þó skorti mikit á. at vel væri um Naumudal 5
 101 ok inn um Þrándheim. Maðr er nefndr Hárekr, sonr
 162 Eyvindar skáldaspilliss; hann bjó í ey þeiri, er Þjóttá
 heitir, þat er á Hálogalandi. Eyvindr hafði maðr
 verit ekki stórauðigr. ættstórr ok skörungr mikill.
 Í Þjóttu bjoggu þá smáir bæendr ok eigi allfáir. Hárekr 10
 keypti þar einn bæ fyrst ok eigi allmikinn ok fór þar
 búðum til; en á fáam misserum hafði hann rutt í brot
 öllum bóndum, þeim er þar bjoggu áðr, svá at hann
 átti þá einn alla eyrna ok gerði þar þá höfuðbæ mikinn.
 Hárekr varð brátt vellauðigr; hann var spekingr mikill 15
 at viti ok framkvæmdar-maðr. Hann hafði lengi haft
 af höfðingjum metnað mikinn; hann var í frændsemis-
 tolu við Nóregs-konunga; af þeim sökum hafði Hárekr
 haft mikil metorð af landz-höfðingjum. Gunnhildr,
 fœðurmóðir Háreks, var dóttir Hálfðanar jarls ok Ingi- 20
 bjargar, dóttur Haraldz ins hárfagra. Hárekr var þá
 heldr á øfra aldri, þá er þetta er tíðenda. Hárekr
 var mestr virðinga-maðr á Hálogalandi; hann hafði
 þá langa hrið finnkaup ok konungs-sýslu á mörkinni:

6. sonr: *fork. K, J2*; son 18, 70. 8—9. Eyvindr—
 stórauðigr: hann var maðr *J2*. 10. bjoggu—allfáir: höfðu
 fyrzt buit smabuendr margir enn *J2*. 11—13. keypti—áðr:
 hafþe rimt þeim öllum í brott *J2*. 14. þá einn: *ul. J2*.
 þá(2): *ul. J2*. 15. H. varð: varþ hann *J2*. hann var:
 oc *J2*. 16—17 ok—mikinn: *ul. J2*. 18. þeim sökum: þi
J2. Hárekr: hann *J2*. 19. mikil metorð: metnað micinn
J2. 20. dóttir: þeira *tf. J2*. Hálfð.: -dans *skr. J2 (fork.*
J3). jarls: *ul. J2*. 21. Haraldz: konungs *tf. J2*. 22. heldr:
ul. J2. þá: *ul. J2*. er(2): var *J2, 70*. 23. virðinga-: *ul. J2*.
 hafði: haft *tf. J2*. 24. -kaup: -scatt *J2*.

hafði hann stundum einn haft, en stundum höfðu
aðrir suma með honum. Ekki hafði hann komit á
fund Óláfs konungs, en þó höfðu farit orð ok sendi-
menn millum þeira, ok var þat alt vingjarnligt; ok
5 þann vetr, er Óláfr konungr sat í Niðarósi, fóru enn 1020—2
menn milli þeira Háreks ór Þjóttu. Þá lýsti konungr
yfir því, at um sumarit eptir ætlaði hann sér at fara
norðr á Hálogaland ok alt norðr til landz-enda: en
þeir Háleygirnir hugðu allmisjafnt til þeira ferðar.

10

K. 105. Frá Háleygjum.**H 163**[ÓH (*Fms.*) k. 100, (*Flat.*) k. 135.]

Óláfr konungr bjósk nú um várit með v. skipum 1021
ok hafði nær ccc. manna. En er hann var búinn,
þá byrjar hann ferð sína norðr með landi, ok er hann
kom í Naumdæla-fylki, stefndi hann þing við bændr.
15 Var hann þá til konungs tekinn á hverju þingi.
Hann lét þá ok þar, sem annars staðar, lög þau upp
lesa, sem hann bauð mönnum þar í landi kristni at
halda, ok lagði við lif ok limar eða aleigu-sök hverjum
manni, er eigi vildi undir ganga kristin lög. Veitti U 337
20 konungr þar mörgum mönnum stórar refsingar ok
lét þat ganga jamt yfir ríka sem óríka: skildisk hann
svá við í hverju heraði, at alt fólk jätti, at halda

1—2. hafði—honum: *ul. J2.* 3. farit | orð ok sendi-
menn: *omv. J2 og tf.; i.* 6. milli: í millum *J2.* H. ór þj:
ul. J2. 7. yfir: *ul. J2.* um—fara: hann ætlaði at fara
um sumarit *J2.* 8. ok—landz-enda: *ul. J2.* 9. þeir H.:
Háleygir *J2.* til—ferðar: til þes *after* hugðu *J2.* 10. *Overskr.*
fra 18; mgl. K. 70; fra Olafe konunge J2. 11. nú: *ul. J2.*
12. ok: hann *J2.* nær: *ul. J2.* 12—13. En—sína: hann
stefndi *J2.* 13. ok: en *J2.* 15. þá: þar *J2.* á—þingi:
sem annars staðar *J2.* 16—18. þá—ok(1): oc lesa þar upp
kristinn lag enn *J2.* 18. ok(2): eða *J2 (ikke J3).* 19. kristin
lög: kristnina *J2.* 20. þar: þá *J2.* 21. þat: *ul. J2.* jamt:
ul. J2. 22. heraði: fylke *J2.* alt—jätti: menn iattu allir *J2.*

helga trú. En flestir rikismenn ok margir stórbændr gerðu veizlur í mót konungi: fór hann svá norðr alt á Hálogaland. Hárekr í Þjóttu veitti konungi veizlu, ok var þar allmikit fjolmenni ok veizla in prýðiligsta.

102 Gerðisk Hárekr þá lendr maðr; Óláfr konungr fekk 5 honum þá veizlur, svá sem hann hafði haft af inum fyrrum landz-höfðingjum.

K. 106. Frá Ásmundi Grankelssöni.

[ÓH (Fms.) k. 101. (Flat.) k. 135].

Maðr er nefndr Grankell eða Granketill, auðigr bóandi, ok var þá heldr við aldr. En þá er hann 10 var á unga-alðri, hafði hann í víkingu verit ok þá hermaðr mikill; hann var atgöryimaðr mikill um flesta hluti, þá er ípróttum gegndi. Ásmundr hét sonr hans, ok var hann um alla hluti líkr feðr sínum eða nokkvi 164 framarr. Þat var margra manna mál, at fyrir sakir 15 friðleiks, afls ok ípróttu at hann hafi verit inn iii. maðr bezt at sér búinn í Nóregi: en fyrst hafa til verit nefndir Hákon Adalsteinsfóstri ok Óláfr Tryggvason. Grankell bauð Óláfi konungi til veizlu, ok var

1. helga: retta J2. flestir—stórbændr: margir rikir bændr J2. 2. kgi: honum J2. alt: ul. J2. 3. í: or J2. 4. veizla—prýðil.: allgóð veizla J2. 5. Ól. kgr: sál. 18; Ól. kgs K. 70; konungr *efter* fekk J2 og ul Ól. 6—7. haft—fyrrum: fyr haft af J2. 8. *Orerskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; fra Grannkatle J2. 10. bóandi: bonde J2. 11. í víkingu | verit: omv. J2. 12. hermaðr—var: ul. 70, *men skríveren har dog begyndt på her- (he ulstregtet).* 13. sonr: son 70; *fork. i de øvrr.* 14. hann: ul. J2. nokkvi: nockuru J2. 15. Þat var: þi at þat er J2. at: ul. J2. 16. friðleiks: oc *tf.* J2. 16—17. verit . . . búinn: ger (gor J3) verit *efter* sér J2. 17—18. hafa--nefndir: hefir verit til nefndr J2. 19. G. bauð: þeir feðgar buðu J2.

þar veizla allkappsamlig; leiddi Grankell hann stórum
vingjöfum í brot. Konungr bauð Ásmundi at fara
með sér ok lagði til þess mǫrg orð, en Ásmundr
þóttisk eigi kunna at drepa hendi við veg sínum, ok
5 rézk hann til ferðar með konungi ok gerðisk síðan
hans maðr ok kom í ina mestu kærleika við konung.
Óláfr konungr dvaldisk mestan hluta sumars á Hálaga-
landi ok fór í allar þinghár ok kristnaði þar allan
lýð. Þá bjó í Bjarkey Þórir hundr, hann var ríkastr
10 maðr norðr þar; hann gerðisk þá lendr maðr Óláfs
konungs. Margir ríkir bónda-synir réðusk þá til ferðar
við Ólaf konung. Þá er á leið sumarit, kom konungr
norðan ok snøri þá inn eptir Þrándheimi til Niðaróss
ok sat þar eptir um vetrinn. Ok þann vetr kom ^{1021—2:}
15 Þorkell fóstri vestan ór Orkneyjum, þá er hann hafði ^{U 338}
drepit Einarr jarl rangmunn. Þat haust var í Þránd- ¹⁰²¹
heimi hallæri á korni, en áðr hafði lengi verit góð
árferð, en hallæri var alt norðr í land, ok því meira,
er norðarr var, en korn var gott austr í land ok svá
20 um Uplönd, en þess naut við í Þrándheimi, at menn
áttu þar mikil forn korn.

1. veizla allkapps.: inn bezti fagnaðr oc J2. hann:
konung J2. 1—2. stórum vin.: með (goðum *tf.* J3) J2.
2. brot: brott J2. at fara: *ul.* J2. 3--6. lagði—maðr:
þat þectiz hann oc var hann lengi með konunge J2. 7. mestan—
sumars: lengi um sumarit J2. 8—9. ok fór—lýð: *ul.* J2.
9—10. Þá—hann: þórir Hundr J2. 10. þá: oc *tf.* J2.
10—11. Ól kgs: hans (konungs J3) í Bjarkey J2. 11. þá:
ul. J2. ferðar: fylgðar J2. 12. Ólaf: *ul.* J2. konung:
af Halogalandi *tf.* J2. 12—14. Þá—eptir: konungr sneri
aftr um hæstit til þrandheims oc sat í Níparosi J2. 14—16. Ok—
rangmunn: *ul.* J2. 16—17. í þr.: um Þrandheim *efte*
korni J2. 18—21. en—korn: *ul.* J2.

H 165

K. 107. Frá blótum Þrænda.

[ÓH (Fms.) k. 102, (Flat.) k. 136.]

1021 Þat haust váru sögð Óláfi konungi þau tíðendi
innan ór Þrándheimi, at bæendr hefði þar haft veizlur
fjölmenningar at vetrnóttum: váru þar drykkjur miklar:
var konungi svá sagt, at þar væri minni öll signuð 5
Ásum at fornum sið: þat fylgði ok þeirri sögn, at
þar væri drepit naut ok hross ok roðnir stallar af
blóði ok framit blót ok veittr sá formáli, at þat
skyldi vera til árþótar; þat fylgði því, at öllum mönnum
þótti þat auðsýnt, at goðin höfðu reizk því, er Háleygir 10
höfðu horfit til kristni. En er konungr spurði þessi
tíðendi, þá sendi hann menn inn í Þrándheim ok
0 103 stefndi til sín bóndum þeim, er hann réð til nefna.
Maðr er nefndr Ólvir á Eggju: hann var kendr við
bæ þann, er hann bjó á: hann var ríkr maðr ok 15
ættstórr; hann var höfuðs-maðr ferðar þessar af hendi
bónda til konungs. Ok er þeir koma á konungs fund,
þá bar konungr á hendr bóndum þessi kenzl. En
Ólvir svarar af hendi bónda ok segir, at þeir hefði
engar veizlur haft þat haust, nema gildi sín eða 20
hvirfings-drykkjur, en sumir vína-boð — »en þat, segir
hann, er yðr er sagt frá orðtökum várum Þrændanna.

1. *Overskr. frá 18. J2 (der dog har innþr.); mgl. K. 70.*
2. sögð | Ól. kgi: *omv. J2.* 3—4. haft—fjölmenningar: blot J2.
4. váru—miklar: *ul. J2.* 5. svá: *ul. J2.* væri: varu J2.
6—7. þat—drepit: þar varu drepinn J2. 7. naut...hross:
omv. J2. ok(2):enn J2. 8. ok(1)—blót: *ul. J2.* 9. mönnum:
ul. J2. 10. þat: *ul. J2.* 12—13. sendi—nefna: stefndi
hann til sín innþrændum J2. 15. þann—á: sinn J2.
15—16. hann(2)—ættstórr: *ul. J2.* 16. var—þessar: for
J2. 17. til kgs: a konungs fund J2 og *tf. her (jfr. ann.*
tíl l. 15—16): hann var ríkr maðr oc aðigr. Ok: enn J2. koma:
komu J2. 18. hendr bóndum: þa J2. 19—20. svarar—
eða: qvað þa engar veizlor haft hafa nema J2. 21. en
sumir: eða J2. 21—22. segir—sagt: sem sagt er J2.
22. Þrændanna: herra þrænda J2.

þá er vér drekkum, þá kunnu allir vitrir menn at varask slíkar ræður, en eigi kann ek at synja fyrir heimska menn ok glóða, hvat þeir mæla«. Qlvir var maðr málsnjallr ok máldjarfr, varði hann allar þessar 5 ræður við bændr. En at lýkðum segir konungr, at Innþrændir mundu sér sjálfir bera vitni — «hvernug H 166 þeir eru trúaðir». Fengu bændr þá leyfi til heimfarar; fóru þeir ok, þegar er þeir váru búnir.

K. 108. Frá blótum Innþrænda.

U 339

[ÓH (*Fms.*) k. 103, (*Flat.*) k. 136.]

10 Síðarr um vetrinn var konungi sagt, at Innþrændir 1021—2 hófðu fjölmént á Mærinni, ok váru þar blót stór at miðjum vetri; blótuðu þeir þá til friðar ok vetrar-fars góðs. En er konungr þóttisk sannfróðr um þetta, þá sendir konungr menn ok orðsending inn í Þrándheim 15 ok stefndi bóndum út til bæjar; nefndi enn til menn þá, er honum þóttu vitrastir. Bændr áttu þá tal sitt ok ræddu sín í milli um orðsending þessa; váru þeir allir ófúsastir til ferðarinnar. er áðr hófðu farit um vetrinn. En við þæn allra bónda, þá réð Qlvir 20 til ferðarinnar: en er hann kom út til bæjar, fór hann brátt á konungs fund, ok tóku þeir tal. Bar

2. at synja: svara J2. 3. hvat—mæla: ul. J2. 4. málsnjallr ok: ul. J2. þessar: ul. J2. 5. ræður við: sakir fyrir J2. 5—6. En—bera: konungr qvað þa sialfa mundu bera ser J2. 6—7. hvernug—trúaðir: um truna J2. 7. bændr: þeir J2. leyfi: orlof J2. 8. -farar: -ferðar J2. fóru—búnir: ul. J2. 9. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap. inddel. J2. 10. kgi: ul. J2. 11. hófðu: hefði J2. fjölm. á M: sál. K, J2; omv. 18, 70. 12. blótuðu—þá: var (er J3) þa blotat J2. -fars: ul. J2. 13—16. En—vitrastir: konungr stefndi þa enn innþrændum a sinn fund J2. 15. út: ul. K (i 18, 70). 16—17. áttu—milli: taluðu um með ser J2. 18. ófúsastir: ufusir J2. 18—19. er—vetrinn: ul. J2. 19—20. En—ferðarinnar: samdiz þat með þeim at Avlfer for J2. 20—21. út—brátt: ul. J2. 21. ok—tal: þa J2.

konungr þat á hendr bøndum, at þeir hefði haft
 miðsvetrar-blót. Ólvir svarar ok segir, at bœndr váru
 ósannir at þeiri sök — hófðum vér, segir hann,
 jóla-boð ok víða í heruðum sandrykkjur: ætla bœndr
 eigi svá hnept til jóla-veizlu sér, at eigi verði stór
 afhlaup, ok drukku menn þat, herra, lengi síðan: er
 á Mærinni mikill hófuðstaðr ok hús stór, en byggð
 mikil umhverfis: þykkir monnum þar til gleði gott
 at drekka morgum saman. Konungr svarar fā ok
 var heldr styggr, þóttisk vita annat samara en þat, 10
 er þá var frá borit. Bað konungr bœndr aptr fara
 — »en ek mun, segir hann, þó verða viss ins sauna.
 H 167 at þér dylid ok gangid eigi í mót: en hversu sem
 hér til hefir verit, þá gerið slíkt eigi optarr. Fóru
 þá bœndr heim ok sögðu sína ferð ok þat, at kon- 15
 ungr var heldr reiðr.

K. 109. Dráp Ólvis á Eggju.

[*ÓH (Fms.) k. 104, (Flat.) k. 137.*]

022 Óláfr konungr hafði veiziu mikla um páska, ok
 hafði marga bæjar-menn í boði sínu ok svá bœndr.
 En eptir páska lét konungr setja fram skip sín ok 20
 0 104 bera til reiða ok árar, lét þilja skipin ok tjalda ok

1—2. kgr—blót: hann enar somu sakir á hendr inn-
 þrændum J2. 2—3. svarar—ósannir: qvað þa vera usanna
 J2. 3. þeiri: þessi J2. hófðum—hann: hafom ver haft J2.
 5. sér: sinnar J2. 6. herra: ul. J2. 6—9. er—saman: ul. J2.
 8. -hverfis: *sal. K. 70; Bergis 18.* 10. þóttisk: hann *tf. J2.*
 10—11. þat, er: ul. J2. 11. frá: fram J2. 12. segir—þó:
 ul. J2. 13. at—mót: ul. J2. 15. heim: aftr J2. þat:
 með *tf. J2.* 16. heldr: mioc *efter (foran J3)* reiðr J2.
 17. *Overskr. fra 18. J2 (á E. ul. J3); mgl. K. 70.* 18. um
 páska: ul. J2. 19. hafði: ul. J2. marga: ul. K. bæjar-
 ul. J2. ok—bœndr: ul. J2. 20. páska: *1. sauna J2.* kgr:
 hann J2. 21. bera—tjalda: bua J2.

lét fljóta skipin svá búin við bryggjur. Óláfr konungr
sendi menn eptir páska í Veradal. Maðr er nefndr
Þóraldi, ármaðr konungs; hann varðveitti konungs U 340
bú at Haugi: en konungr sendi honum orð, at hann
5 skyldi koma til hans sem skyndiligast. Þóraldi lagð-
isk þá fór eigi undir höfuð ok fór þegar út til bæjar
með sendimönnum. Konungr kallar hann á einmæli
ok spurði eptir, hvat sannendi væri á því, — »er
mér er sagt frá síðum Innþrænda, hvárt svá er, at
10 þeir snúask til blóta: vil ek, segir konungr, at þú
segir mér sem er ok þú veizt sannast: ert þú til þess
skyldr, þvíat þú ert minn maðr«. Þóraldi svarar:
»herra, þat vil ek yðr fyrst segja, at ek flutta hingat
til bæjar sonu mína ii. ok konu ok lausafé alt, þat
15 er ek máttu með komask. En ef þú vill hafa þessa
sögu af mér, þá skal þat vera á yðru valdi: en ef ek
segi svá sem er, þá muntu sjá fyrir mínu ráði.
Konungr segir: »seg þú satt frá því, er ek spyr þik;
en ek skal sjá fyrir ráði þínu, svá at þik skal ekki H 168
20 saka«. »Þat er yðr satt at segja, konungr, et ek
skal segja sem er, at inn um Þrándheim er nálíga

1. skipin—búin: *ul. J2*. 1—2. Óláfr—Veradal: *ul. J2*.
3—4. ármaðr—en: hann varðveitti konungs bú oc var ármaðr
hans *J2*. 3. konungs(1): *sál. 70*; hans *18*; *ul. K*. 5. til—
skyndiligast: a hans fund *J2*. 5—6. lagðisk—ok: *ul. J2*.
6. þegar: *efter* bæjar *J2*. 7. hann: Þóraldi *J2*. 8—11. eptir—
sannast: at síðum innþrænda *J2*. 11. ert þú: ertu *J2*.
12. skyldr: at segja mér satt *tf. J2*. 13. herra: *ul. J2*.
14. til bæjar: *ul. J2*. sonu: konu *J2*. ii.—konu: oc ij.
sonu *J2*. 14—15. alt—komask: mitt *J2*. 15. þú vill: þer
vilit *J2*. þessa: sanna *J2*. 16—17. þá—er: *ul. J2*.
17. muntu: munuð þer *J2*. 18. frá því: þat *J2*. 19. skal—
svá: mun sva til gæta *J2*. skal(2): mun *J2*. ekki: þetta *tf.*
J2. 20. saka: Þóraldi mælti *tf. J2*. 20—21. kgr—er(1):
ul. J2.

alt fólk alheiðit í átrúnaði, þótt sumir menn sé þar skirðir. En þat er siðr þeira, at hafa blót á haust ok fagna þá vetri, annat at miðjum vetri, en it iii. at sumri, þá fagna þeir sumri. Eru at þessu ráði Eynir ok Sparbyggvar. Verdælir. Skeynir. Xii. eru 5 þeir, er fyrir beitask um blótveizlunnar, ok á nú Ólvir í vár at halda upp veizlunni: er hann nú í starfi miklu á Mærinni, ok þangat eru til flutt oll fong, þau er til þarf at hafa veizlunnar. En er konungr varð ins sanna viss, þá lét hann blása saman liði sínu ok 10 lét segja monnum, at til skipa skyldi ganga. Konungr nefndi menn til skipstjórnar ok svá sveitar-höfðingja, eða hvert hvergi sveit skyldi til skips. Var þá búizk skjótt: hafði konungr v. skip ok ecc. manna ok helt inn eptir firði: var góðr byrr ok tóðu snekkjurnar 15 ekki lengi fyrir vindi; en þessa varði engan mann, at konungr myndi svá skjótt koma inn þannug. Konungr kom um nóttina inn á Mærina: var þar þegar sleginn mannhringr um hús. Þar var Ólvir hondum tekinn, ok lét konungr drepa hann ok mjök marga 20 J 341 menn aðra: en konungr tók upp veizlu þá alla ok lét flytja til skipa sinna ok svá fé þat alt, bæði húsbúnað ok klæðnað ok gripi, er menn höfðu þangat

1. al-: hund- J2. 1—2. í átrúnaði—skirðir: *ul. J2.*
 2. En—er: er þat J2. 3. þá: *ul. J2.* 4. þá—sumri: *ul. J2.* Eru: enn J2 og *tf.* eru *efter* ráði. 5. ok: *ul. J2.* Sparbyggvar: *sal. (v') J2; með j (for v) K. 70.* Verdælir: oc *tf. J2.* Xii.: menn *tf. J2.* 7. í vár upp: *omv. J2.* 7—9. veizlunni—veizlunnar: *ul. J2.* 9—13. En—skips: konungr byz nu sem sciotaþ þegar hann er vis orðinn ins sanna J2. 13. búizk: buit J2 (*buiz J3*) 14. hafði kgr: *omv. J2.* ok helt: hellt hann J2. 15—17. ok þannug: *ul. J2.* 19. þar var: *omv. J2.* 21. tók: let taka J2. veizlu—alla: veizluna J2. 22. lét: *ul. J2.* fé—bæði: *ul. J2.* 23. ok klæðnað: *ul. J2.*

flutt, ok skipta sem herfangi með monnum sínum.
 Konungr lét ok veita heimferð at bóndum þeim, er
 honum þóttu mestan hluta hafa at átt þeim ráðum:
 5 váru sumir höndum teknir ok jarnsettir, en sumir
 upp tekit. Konungr stefndi þá þing við bændr: en **H** 169
 fyrir því, at hann hafði marga ríkismenn höndum
 tekit ok hafði þá í sínu valdi, þá réðu þat af frændr
 þeira ok vinir, at jata konungi hlýðni, ok varð engi **O** 105
 10 upreist í móti konungi gor í þat sinn. Snæri hann
 þar öllu fólki á rétta trú ok setti þar kennimenn ok
 lét gera kirkjur ok vígja. Konungr lagði Ölvi ógildan,
 en kastaði sinni eigu á fé þat alt, er hann hafði átt:
 en um þá menn aðra, er honum þótti mest sakbitnir,
 15 lét hann suma drepa, suma hana, en suma rak hann
 ór landi, en tók fé af sumum. Konungr fór þá apr 1022
 út til Niðaróss.

K. 110. Frá Árnasonum.

[*ÓH (Fms.) k. 105, (Flat.) k. 138: Fsk. k. 215.*]

Maðr er nefndr Árni Armóðsson: hann átti
 20 Þóru, dóttur Þorsteins gálga. Þau váru börn þeira:
 Kálfr, Finn, Þorbergr, Ámundi, Kolbjörn, Arnbjörn,
 Árni, Ragnhildr — hana átti Hárekr ór Þjóttu. Árni

1. ok: let *tf. J2.* sem: at *J2.* monnum sínum: *omv. J2.*
 2. -ferð: -ferðir *J2.* bóndum þeim: þeim monnum
J2. 3. honum—ráðum: mestan lut hofpu att í þessum
 uraþum *J2.* 4—5. höndum—undan: drepnir enn sumir
 limaðir *J2.* 5—10. mörgum—sinn: sumum toc hann fe upp
 suma rak hann ór landi *J2.* 10—11. hann þar: konungr þá
 enn *J2.* 11. öllu fólki: allum innþrændum *J2* *eftr* trú.
 setti þar: feck þeim *J2.* 11—16. ok(2)—sumum: *ul. J2*
 16. Kgr fór: *omv. J2.* þá: síðan *J2.* 16—17. apr út:
omv. J2. 18. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70:* fra Arna Armóðs-
 syni *J2.* 19. Armóðs-: *söl. alle.* 20. þau: þessi *J2.*
 22. Ragnhildr: het dottir þeira *tf. J2.*

var lendr maðr, ríkr ok ágætr, vinnr mikill Óláfs konungs. Þá váru með Óláfi konungi synir hans, Kálfr ok Fiðr: váru þar í miklum metnaði. Kona sú, er átt hafði Ólvir á Eggju, var ung ok frið, ættstór ok auðig: þótti sá kostur ágæta-góðr, en forráð hennar hafði þá konungr. Þau Ólvir áttu ii. sonu unga. Kálfr Árnason beiddisk þess af konungi, at hann gipti honum konu þá, er Ólvir hafði átt: ok fyrir vinnáttu sakir veitti konungr honum þat ok þar með eignir þær allar, er Ólvir hafði átt: gerði konungr hann þá lenda mann, fekk honum þá umboð sitt inn um Þrándheim: gerðisk Kálfr þá höfðingi mikill ok var maðr forvitri.

842 **K. III.** Ferð Óláfs konungs á Uplönd.

[*ÓH (Fms.) k. 106, (Flat.) k. 139.*]

1022 Þá hafði Óláfr konungr verið vii. vetr í Nórge. Þat sumar kómu til hans jarlar af Orkneyjum, Þorfinnr ok Brúsi: eignaðisk Óláfr konungr lönd þau, svá sem fyrr var ritit. Þat sumar fór Óláfr konungr um Mæri hvára-tveggju ok í Raumsdal um haustit: þar gekk hann af skipum sínum ok fór þá til Uplanda ok kom fram á Lesjar. Hann lét þar taka alla ina beztu menn bæði á Lesjum ok á Dofrum, ok urðu

1. ríkr . . ágætr: *ul. J2.* vinnr: *vin J2.* 2. með . . konungi | synir hans: *omv. J2 og ul. Óláfi.* 3. Fiðr: *finnr J2.* váru—metnaði: *í miclum kærleikum J2.* 4—5. ættstór—góðr: *ul. J2.* 7. af—hann: *at konungr J2.* 8. konu—átt: *þessa konu J2.* 8—9. ok—sakir: *ul. J2.* 9. veitti kgr: *omv. J2.* með: *fekk hann honum tf. J2.* 10. gerði kgr: *oc gerði J2.* 11. þá(1): *ul. J2.* fekk: *hann tf. J2.* 13. ok—forvitri: *ul. J2.* 14. *Overskr. frá 18; mgl. K. 70: frá Ólafi konunge J2.* 15—18. Þá—ritit: *ul. J2; rit skr. K: ritat 18. 70.* 19. í: *inn um J2.* 19—20. um(2)—þar: *Síðan J2.* 20. þá: *ul. J2.* 21. fram: *um haustit J2.* 22. bæði—Dofrum: *ul. J2.*

þeir at taka við kristni eða dauða þola eða undan
 at flýja, þeir sem því kómu við. En þeir er við
 kristni tóku, fengu konungi sonu sína í hendr í gísl-
 ingar til trúnaðar. Konungr var þar um nóttina,
 5 sem Bæar heita á Lesjum, ok setti þar fyrir presta.
 Síðan fór hann yfir Lorodal ok svá um Ljárdal, ok
 kom niðr þar sem Stafabrekka heitir; en á sú renn
 eptir dalnum, er Ótta heitir, ok er byggð fagr tveim
 megin árinna ok er kǫlluð Lóar, ok mátti konungr
 10 sjá eptir endilangri byggðinni. »Skaði er þat, segir
 konungr, at brenna skal byggð svá fagra — ok stefndi
 ofan í dalinn með liði sínu, ok váru á bœ þeim um
 nótt, er Nes heitir, ok tók konungr sér þar herbergi
 í lopti einu, þar sem hann svaf sjálfir í, ok þat stendr
 15 enn í dag ok er ekki at því gort síðan, — ok var kon-
 ungr þar nætr v. ok skar upp þingboð ok stefndi til
 sín bæði af Vága ok af Lóm ok af Hedal ok lét þat
 boði fylgja, at þeir skolu annat tveggja halda bardaga
 við hann ok þola bruna af honum eða taka við kristni
 20 ok færa honum sonu sína í gísling. Síðan kómu þeir

H 171
O 106

1. dauða þola: *omv. J2*. 1—2. eða(2)—sem: enn þeir
 flyðu undan er *J2*. 2—4. En—trúnaðar: *ul. J2*. 4. um
 nóttina: *nockorar nætr J2*. 5. sem—presta: *ul. J2*. Bæar:
sål. OH (49); Borár *K*, 18. 70. 6. hann—Ljárdal: konungr
 í þat herað er heita Loar *J2*. Lorodal: *sål. OH (49)*; Oro-
K, 70; ora- 18. ok(2): hann *J2*. 7. St. heitir: *omv. J2*. renn:
 rennr *J2*. 8. byggð fagr: *omv. J2*. 9. ok—ok: *ul. J2*.
 mátti kgr: *omv. J2 og tf. þa*. 10—11. Skaði—skal: konungr
 qvað þat vera scaða ef þeir yrðe at brenna *J2*. 11. ok:
 síðan *J2*. stefndi: konungr *tf. J2*. 12. í—þeim: eftir dalnum
 oc var þar *J2*. 13—15. ok—síðan: *ul. J2*. 15—16. ok(2)—
 kgr: hann var *J2*. 16. nætr v.: *omv. J2*. skar—ok(2):
ul. J2. 16—17. til—Hedal: at ser bondum *J2*. 17. Lóm:
sål. 70 ved rettelsen af lóni; lone skr. K. 18. 18. boði: *ul.*
J2. skolu: *scylldo J2*. 19 ok—honum: *ul J2*. 20. færa:
 fa *J2*.

á konungs-fund ok gengu til handa honum: sumir flýðu suðr í Dala.

K. 112. Saga Dala-Guðbrandz.

[ÓH (*Fms.*) k. 107, (*Flat.*) k. 140—41; ÓH (49) k. 33—37.]

1022 Dala-Guðbrandr hefir maðr heitit, er svá var sem konungr væri yfir Dölunum ok var hersir at nafni: 5 honum jafnaði Sigvatr skáld at ríki ok víðlendi við Erling Skjalgsson; Sigvatr kvað um Erling;

U 343 84. Einn vissak þér annan
Jalks briktopuð glikan
(vitt réð gumna gætir) 10
4 Guðbrandr hét sá (londum);
ykr kveðk jafna þykkja,
ormláðs hati, báða;
lýgr hinn at sér, lægir
8 linnsetrs, es telsk betri. 15

Guðbrandr átti son einn. þann er hér sé getit. Þá er Guðbrandr frá þessi tíðendi, at Óláfr konungr var kominn á Lóar ok nauðgaði mönnum at taka við kristni, þá skar hann upp heror ok stefndi ollum Dælum til bæjar þess, er Hundþorp heitir, til fundar 20 við sik; ok þar kómu þeir allir, ok var ørgrynni liðs,

1. til handa: a hond *J2*. honum: enn *tf. J2*. 3. *Overskr.* fra 18; *mgl. K.* 70; fra Dala Guðbrande *J2*. 4. hefir . . heitit: het *J2*. 6. at—víðlendi: *ul. J2*. 7. Sigvatr kvað: svá q. *Sighv. J2*.

8—15. 84. *visa*. 1. vissak: vissa ek *alle*. 2. Jalks: iarls *J2*. glikan: likan *alle*. 4. Guð-: guð- *alle*. 5. kveðk: kveð ek *alle*. þykkja: *síl. J2*; þicki *K.* 18. 70. 8. linn-: leg- *J2*.

16. son einn: *omv. J2*. þann—getit: *ul. J2*. Þá: enn *J2*. 17. Guðbr.: hann *J2*. Óláfr: *ul. J2*. 17—18. var—ok: *ul. J2*. 20. Dælum: bændum *J2*. 20—21. til—sik: a sinn fund *J2*. 21. var: þat *tf. J2*. ør-: u- *J2*.

fyrir því at þar liggur vatn þat nær, sem Lógr heitir, ok mátti þar jafnvel fara til á skipum sem á landi, ok átti Guðbrandr þar þing við þá ok segir, at sá maðr var kominn á Lóar — »er Óláfr heitir, ok vill
 5 bjóða oss trú aðra, en vér höfum áðr, ok brjóta goð vár ǫll í sundr, ok segir svá, at hann eigi miklu H 172
 meira goð ok mátkara, ok er þat furða, er jörð brest eigi í sundr undir honum, er hann þorir slíkt at mæla, eða goð vár láta hann lengr ganga;
 10 ok vætti ek, ef vér berum út Þór ór hofi váru, er hann stendr á þeima bæ ok oss hefir jafnan dugat, ok sér hann Ólaf ok hans menn, þá mun guð hans bráðna ok sjálfr hann ok menn hans ok at engu verða«. Þá æpðu þeir upp allir senn ok mæltu, at
 15 Óláfr skyldi aldrigi þaðan komask, ef hann kvæmi á fund þeira — »ok eigi mun hann þora lengra at fara suðr eptir Dölnum« segja þeir. Síðan ætluðu þeir til dec. manna at fara á njósn norðr til Breiðu: en fyrir því liði var höfðingi sonr Guðbrandz, xviii. vetra
 20 gamall, ok margir aðrir ágætir menn með honum, ok kómu til bæjar þess, er Hof heitir, ok váru þar þrjár nætr, ok kom þar mart lið til þeira. þat er flýit hafði af Lesjun ok Lóm ok Vágum, þeir er eigi vildu undir kristni ganga. En Óláfr konungr ok
 25 Sigurðr byskup settu eptir kennimenn á Lóm ok

1. ligg: við *tf. J2*. þat—sem: er *J2*. 2—3. mátti—ok(2): formannfloðia skipum til þingsins Guðbrandr *J2*. 3. segir: monnum *tf. J2*. 5. en—áðr: *ul. J2*. 5—6. goð vár . . í sundr: *omv. J2. skr. guð og ul. ǫll*. 6—7. ok—mátkara: *ul. J2*. 7—8. er(2)—sundr: hvi æigi springriorð *J2*. 8. brest: *sal. K, 18; brestr 70*. 8—14. er—verða: *ul. J2*. 14. þá: bændr *J2 og ul. det folg.* þeir. allir senn: *ul. J2*. 14—15. mæltu—þaðan: qvöðu hann alldri skyldu bræt *J2*. 16. fund þeira: *omv. J2*. 16—17. ok—þeir: *ul. J2*. 19. höfðingi: *ul. J2*. sonr: son 70; s. de övrr. 20—24. ok(1)—En: *ul. J2*. 25. settu: letu *J2*. 23. 25. Lóm: loni *alle*.

á Vága. Síðan fóru þeir yfir um Urgu-røst ok kómu niðr á Sil ok váru þar um nóttina ok frágu þau tíðendi, at lið var mikit fyrir þeim. Þat frágu ok
O 107
U 344 búendr, er á Breiðunni váru, ok bjoggusk til bardaga móti konungi. En þá er konungr stóð upp, þá her- 5 klæddisk hann ok fór suðr eptir Silvøllum ok létti eigi fyrr en á Breiðunni ok sá þar mikinn her fyrir sér, búinn til bardaga. Síðan fylkði konungr liði sínu ok reið sjálfr fyrir ok orti orða á bændr ok bauð þeim at taka við kristni. Þeir svorðu: »þú 10 munt oðru við koma í dag en gabba oss« — ok
H 173 æpðu heróp ok bórðu vápnum á skjoldu sína. Konungs-menn hljópu þá fram, skutu spjótum; en búendr snøru þá þegar á flótta, svá at fátt eitt stóð eptir. Var þá sonr Guðbrandz høndum tekinn, ok gaf Óláfr 15 konungr honum grið ok hafði með sér. Þar var konungr iii. nætr. Þá mælti konungr við son Guðbrandz: »far þú aptr til fōður þíns ok seg honum, at brátt mun ek þar koma«. Síðan fór hann heim aptr ok segir feðr sínum hørð tíðendi, at þeir höfðu 20 hitt konung ok hófu bardaga við hann — »en lið

1. á: *ul. J2.* þeir: konungr *tf. J2.* um: *ul. J2.* Urgu: *sål. alle; vistnok fejl for Vaga (jfr. ÓH (53) fortalen s. XXIX).*
2. Sil: *sål. OH (49); uso (usu) alle.* 2. ok(1)—nóttina: *ul. J2.* frágu: þar *tf. J2.* 3. var mikit: *omv. J2.* 3—4. Þat—er . . váru: *ul. J2.* 4. Breiðunni: breiðinni *K, 70.* 5. móti: a mot *J2.* En—upp: *ul. J2.* þá(2): síþan *J2.* 6. hann: konungr oc lip hans *J2.* fór: sva *tf. J2.* Sil-: su- *alle (J2 skr. -fiollum).* 6—8. létti—sér: er konungr kom a breiðuna var þar fyrir þeim her micill *J2.* 8—10. Síðan—þeim: konungr bæð bondum *J2.* 10—12. Þeir—heróp: enn þeir æplo i mot *J2.* 12. vápnum: *ul. J2.* 13. hljópu—fram: *ul. J2.* spjótum: þa a bændr *tf. J2.* 14. þá: *ul. J2.* eitt: manna *tf. J2.* 15. Óláfr: *ul. J2.* 16—17. hafði—nætr: *ul. J2.* 18. þú: nu *tf. J2.* 19. brátt . . . ek: *omv. J2.* 20—230s. hørð—þat: allt sem farit hafðe oc er þat mitt rað *J2.*

várt flýði alt í fyrstunni þegar, en ek varð handtekinn, segir hann; gaf konungr mér grið ok bað mik fara at segja þér, at hann kœmr hér brátt; nú höfum vér eigi meirr hér en cc. manna af því liði öllu, er vér 5 höfðum þá til móts við hann; nú ræð ek þér þat. faðir, at berjask ekki við þenna mann«. »Heyra má þat, segir Guðbrandr, at ör þér er barðr kjarkr allr; ok fórtu þá illu heilli heiman; ok mun þér sjá fœr lengi uppi vera, ok trúir þú nú þegar á órar þær, er sjá 10 maðr ferr með ok þér hefir illa neisu gœrva ok þínu liði«. Ok um nóttina eptir dreyndi Guðbrand, at maðr kom til hans ljóss ok stóð af honum mikil ógn. ok mælti við hann: »sonr þinn fór enga sigrfœr á mót Óláfi konungi, en miklu muntu hafa minni, ef þú 15 ætlar at halda bardaga við konung, ok muntu falla sjálf ok alt lið þitt, ok munu vargar draga þik ok alla yðr ok hrafnar slíta«. Hann varð hræddr mjök við ógn þessa ok segir Þórði istrumaga, er hofgodi var fyrir Dœlum. Hann segir: »slikt it sama bar 20 fyrir mik« segir hann. Ok um morguninn létu þeir blása til þings ok sögðu, at þeim þótti þat ráð, at U 345 eiga þing við þann mann, er norðan fór með ný boðorð, ok vita með hverjum sannendum hann ferr. H 174 Síðan mælti Guðbrandr við son sinn: »þú skalt nú

7. barðr—allr: barit hiarta J2. 8. þá: fá 18; ul. J2. illu: ul. K, 18, 70. 8—11. ok(2)—liði: ul. J2. 11. Ok: ul. J2. nóttina: nött J2. 12. stóð af honum: omv. J2. mikil ógn: omv. J2. 13. sigr-: sœmdar- J2 (ikke J3). á: i J2. 15. ok: ul. J2. 17. alla yðr: omv. J2. ok—slíta: ul. J2. 18. hofgodi: sál. J2; hofðingi K, 18, 70. 19. Dœl-: dæl. J2. segir—it: sv' þat J2. 20. segir—Ok: ul. J2. morgun-: myrgin- J2. 20—21. létu—þings: attu þeir þing J2. 21. at(1)—at(2): þeir þat at þeir villdu J2. 22—23. með—ferr: ul. J2. 24—2313. Síðan—hafa: oc síðan sendi Guðbrandr son sinn við xii. mann oc bað hann segja konunge at þeir vilia eiga þing við hann for hann þegar i stað oc kom til motz við konunga bæ þeim er Liðzstafir heita þeir segja konunge at Guðbrandr vill eiga J2.

fara á fund konungs þess. er þér gaf grið, ok xii. menn með þér« — ok svá var gort. Ok þeir kómu á fund konungs ok segja honum sitt ørendi, at bændr vildu hafa þing við hann ok setja grið í milli konungs ok bónda. Konungr lét sér þat vel þokkask, ok bundu þat við hann einkamálum sín í milli, meðan sú stefna væri: ok fóru þeir aptr við svá búit ok segja Guðbrandi ok Þórði, at grið váru sett. Konungr fór þá til bæjar þess, er Lidsstaðir heita, ok var þar v. nætr. Þá fór konungr á fund búanda ok átti þing við þá; en væta 10 var á mikil um daginn. Síðan er þingit var sett, þá 0 108 stóð konungr upp ok segir, at Læsir ok á Lóm, á Vága hafa tekit við kristni ok brotit niðr blóthús sín — »ok trúa nú á sannan guð, er skóp himin ok jorð ok alla hluti veit«. Síðan sezk konungr niðr, en 15 Guðbrandr svarar: »eigi vitum vér, um hvern þú ræðir; kallar þú þann guð, er þú sér eigi ok engi annarra, en vér eigum þann guð, er hvern dag má sjá, ok er því eigi úti í dag, at veðr er vátt: ok mun yðr hann ógurligr sýnask ok mikill fyrir sér; vænti 20 ek, at yðr skjóti skelk í bringu, ef hann kómr á þingit. En með því at þú segir, at guð yðarr má svá mikit.

4. hann—bónda: konung J2. 5. lét—þokkask: lætr vel yfir þi J2. 5—6. ok—væri: ul. J2. 7. ok fóru: fara J2. aptr—buit: síðan aftr J2. segja: þeim tf. J2. 8. sett: ok þat var bundit einkamálum tf. J2. 8—10. Kgr—en: Litlu síðar kom konungr til motz við bændr oc J2. 10—11. væta var á: omv. J2. 11. um—Síðan: ul. J2. þingit: þing J2. 12. segir: sagði J2. Læsir: þeir a Lesium J2. Lóm: Loni alle; oc tf. J2. 13. ok—sín: ul. J2. 14—15. er—veit: ul. J2. 15. en: ul. J2. 17. sér eigi: fær æigi seð J2. 18—19. má sjá: ver siam foran hvern dag J2. 19. er(1): hann af tf. J2. 19—21. ok(2)—þingit: ul. J2. 22. at(2)—svá: guð þinn mega J2.

- þá láttu hann nú svá gera, at veðr sé skýjat í morgin, en regn ekki, ok finnumk hér þá«. Síðan fór konungr heim til herbergis, ok fór með honum sonr Guðbrandz í gisling, en konungr fekk þeim annan mann í móti.
- 5 Um kveldit þá spyr konungr son Guðbrandz, hvernug goð þeira væri gort. Hann segir, at hann var merkdor H 175 eptir Þór — »ok hefir hann hamar í hendi, ok mikill vexti ok holr innan, ok gorr undir honum sem hjallr sé, ok stendr hann þar á ofan, er hann er úti; eigi skortir hann
- 10 gull ok silfr á sér; iii. hleifar brauðs eru honum færðir hvern dag ok þar við slátr«. Síðan fóru þeir í rekkjur, en konungr vakði þá nótt ok var á bœnum sínum. En er dagr var, fór konungr til messu U 346 ok síðan til matar ok þá til þings; en veðrinu var
- 15 svá farit, sem Guðbrandr hafði fyrir mælt. Þá stóð byskup upp í kantara-kápu ok hafði mitr á hofði ok bagal í hendi ok talði trú fyrir bóndum ok segir margar jartegnir, er guð hafði gort, ok lauk vel ræðu sinni. Þá svarar Þórðr istrumagi: »mart mælir hyn-
- 20 ingr sjá, er staf hefir í hendi, ok uppi á sem veðrarhorn sé bjúgt; en með því at þit félagar kallið guð yðarn svá margar jartegnir gera, þá mæl þú við hann, at á morgin fyrir sól láti hann vera heið ok sólskin, ok finnumk þá, ok gerum þá annat hvárt, at verum

1. láttu: lat J2. 1—2. í—ekki: enn æigi vatt a morni J2. 4. en—móti: sál. J2; ul. K, 18, 70. 5—11. Um—slátr: ul. J2. 12. nótt: alla tf. J2. 13. sínum: til guðz J2. var: þa tf. J2. 13—14. til—þá: ul. J2. 14. veðrinu: veðr J2 og ul. svá farit. 15. fyrir: til J2. 16. hafði: ul. J2. ok(2): ul. J2. 17. ok(1): hann J2. segir: þeim tf. J2. 19. svarar: mælti J2. 22. yðarn: yekarn J2. margar—gera: micinn J2. við hann: ul. J2. 23. fyrir—ok: se J2. 24. finnumk: her tf. J2. þá(2): ul. J2. hvárt: tvegia J2. verum: ver sem J2.

sáttir um þetta mál, eða höldum bardaga — ok skilðusk þá at sinni.

K. 113. Skirðr Dala-Guðbrandr.

[ÓH (Fms.) k. 108, (Flat.) k. 142; ÓH (49) k. 38.]

- 1022 Kolbeinn sterki hét maðr, er var með Óláfi kon-
ungi; hann var kynjaðr ór Fjörðum: hann hafði þann 5
búnað jafnan, at hann var gyrðr sverði ok hafði ruddu
mikla í hendi, er menn kalla klubbu. Konungr mælti
við Kolbein, at hann skyldi vera næst honum um
H 176 morguninn. Síðan mælti hann við menn sína: »gangið
þér þannug í nótt, sem skip bónda eru, ok borið 10
raufar á öllum, en riðið í brot eykjum þeira af
bøjum, þar sem þeir eru á — ok svá var gort. En
konungr var þá nótt alla á bænum ok bað guð þess.
O 109 at hann skyldi leysa þat vandræði með sinni mildi
ok miskunn. En er konungr hafði lokit tíðum, ok 15
var þat móti degi, síðan fór hann til þings. En er
hann kom á þing, þá váru sumir bæendr komnir: þá
sá þeir mikið fjöldá búanda fara til þings, ok báru
í milli sín manlíkan mikit, glæst alt með gulli ok
silfri. En er þat sá bæendr, þeir er á þinginu váru. 20

1. um: a J2. 2. þá: vel J2. 3. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Er (ul. J3) Kolbeinn læst þor J2. 5—6. þann búnað | jafnan: omv. J2. 6. var—ok: ul. J2. 6—7. ruddu mikla: klubbu J2 og ul. det følg.: er—klubbu. 9. morgun: myrgin- J2. hann: konungr J2. menn sína: omv. J2. 10. þannug í nótt: þangat til J2. 12. bøjum: bönum J2. þar—á: ul. J2; sem þeir mgl. K. 18. 70; stár í OH (53). 13. þá: þar J2. nótt³ | alla² | á bænum¹: omv. J2. 13—15. ok—miskunn: ul. J2. 15—16. kgr—síðan: tíðum var lokit þa J2. 16. hann: konungr J2. 17. þing: þingit J2. 17—18. þá (2)—þings: enn þa foru sumir J2 (enn sumir foru J3). 19—20. glæst—silfri: ul. J2. 20. bæendr, þeir: omv. J2. á—váru: komnir voru a þingit J2.

þá hljópu þeir allir upp ok lutu því skrímsli. Síðan
 var þat sett á miðjan þingvöll. Sátu qðrum megin
 búendr, en qðrum megin konungr ok hans lið. Síðan
 stóð upp Dala-Guðbrandr ok mælti: »hvar er nú guð
 5 þinn, konungr; þat ætla ek nú, at hann beri heldr
 lágt hoku-skeggit; ok svá sýnisk mér, sem minna sé
 karp þitt nú ok þess hyrnings, er þér kallið byskup U 347
 ok þar sitr í hjá þér, heldr en fyrra dag; fyrir því
 at nú er guð várr kominn, er öllu ræðr, ok sér á
 10 yðr með hvössum augum, ok sé ek, at þér eruð nú
 felms-fullir ok þorið varla augum upp at sjá. Nú
 fellið niðr hindrvitni yðra ok trúið á goð várt, er alt
 hefir ráð yðart í hendi« — ok lauk sinni ræðu.
 Konungr mælti við Kolbein, svá at bændr vissu ekki
 15 til: »ef svá berr at í ørendi mínu, at þeir sjá frá goði
 sínum, þá slá þú hann þat högg, sem þú mátt mest,
 með ruddunni«. Síðan stóð konungr upp ok mælti:
 »mart hefir þú mælt í morgun til vár; lætr þú kynliga
 yfir því, er þú mátt eigi sjá guð várn; en vér vættum.
 20 at hann mun koma brátt til vár. Þú ógnar oss
 guði þínu, er blint er ok dauft ok má hvarki bjarga

1. hljópu—lutu: lutu þeir J2. 2. Sátu: þa tf. J2.
 3. búendr: bondr J2. ok—lið: með sino lipe J2. Síðan:
 þa J2. 4. mælti: við konung tf. J2. 4—5. guð þinn | kgr:
 omv. J2. 5. nú: ul. J2. heldr: nu J2. 6. svá—sem:
 ul. J2. sé: er nu J2. 7—8. þitt—en: yðart enn hinn
 J2. 8—9. fyrir—sér: er guð vart litr J2. 10—11. ok—
 sjá: ul. J2. 12. fellið: leggit þer J2. goð várt: guð varn
 J2. 13. ráð yðart: omv. J2. ok—ræðu: ul. J2. 15. til:
 ul. J2. at(1): sál. 18, 70, J2; til K. at(2): sál. 18, 70,
 J2; ok K. 15—16. goði sínum: sál. K, 18; guði sino J2.
 70 (go-). 16. slá—hann: slaðu J2. 16—17. sem—ruddunni:
 með klumbunne Guð þeira sem mest mattu J2. 18. morgun:
 morgin J2. vár: oc tf. J2. 19—20. vér—vár: ul. J2.

H 177 sér né þórum ok kómsk engan veg ór stað, nema borinn sé: ok vænti ek nú, at honum sé skamt til illz; ok litið þér nú til ok séð i austr. þar ferr nú guð várr með ljósi miklu. Þá rann upp sól, ok litu bændr allir til sólarinnar. En i því bili laust Kol- 5 beinn svá goð þeira, svá at þat brast alt i sundr, ok hljópu þar út mýss, svá stórar sem kettir væri, ok eðlur ok ormar. En bændr urðu svá hræddir, at þeir flýðu, sumir til skipa: en þá er þeir hrundu út skipum sínum, þá hljóp þar vatn i ok fylði upp, 10 ok máttu eigi á koma; en þeir, er til eykja hljópu, þá fundu eigi. Síðan lét konungr kalla búendr ok segir, at hann vill eiga tal við þá: ok hverfa búendr aptr ok settu þing, ok stóð konungr upp ok talaði: »eigi veit ek, segir hann, hví sætir hark þetta 15 ok hlaup, er þér gerið; en nú meguð þér sjá, hvat guð yðarr mátti, er þér báruð á gull ok silfr, mat ok vistir, ok sá nú, hverjar véttir þess höfðu neytt, mýss ok ormar, eðlur ok þóddur; ok hafa þeir verr, er á slikt trúa ok eigi vilja láta af heimsku sinni. Takið 20 þér gull yðart ok gørsimar, er hér ferr nú um völlu, ok hafið heim til kvenna yðarra ok berið aldri síðan á stokka eða á steina. En hér eru nú kostir ii.

1—2. ok—sé(1): *ul. J2.* 2. ok—nú: *væntum ver oc J2.* 3. til . . i austr: *omv. J2.* 4. upp sól: *omv. J2.* 5. bændr allir: *omv. J2.* 6. goð: guð *J2.* svá(?): *ul. J2.* 18. 7. út: or *J2.* svá: *ul. J2.* væri: *ul. J2.* 9. þeir—sumir: sumir flýðu *J2.* skipa: *med art. J2.* 9—10. en—ok: oc er þeim var fram hrundit þa *J2.* 10—12. upp—eigi: þau þegar oc mátti æigi þar a fara enda funduz hvergi æykirnir *J2.* 12—14. búendr—búendr: a þa hurfu bændr þa *J2.* 13. ok(2): síðan *J2.* 15. talaði: mælti *J2.* eigi . . . ek: *omv. J2.* segir hann: *ul. J2.* 16. ok—gerið: *ul. J2* (er—gerið i *J3*). meguð: megu *J2* (*fork. i K.*) 16—19. hvat—þóddur: hverio þer hafit gefit vistir yðrar þóddum oc ornum *J2.* 19. ok(3): nu *J2.* 20—23. ok—steina: *ul. J2.* 23. En hér: oc *J2.* nú: *ul. J2.* kostir ii.: *omv. J2.*

með oss; annat tveggja, at þér takið nú við kristni
eða haldið bardaga við mik í dag, ok beri þeir sigr U 348
af qðrum í dag, er sá guð vill, er vér trúum á. Þá 0 110
stóð Guðbrandr upp ok mælti: »skaða mikinn hofum
5 vér farit um guð várt; ok þó með því, at hann mátti
ekki oss við hjálpa, þá viljum vér nú trúa á þann
guð, sem þú trúir» — ok tóku þá allir við kristni.
Þá skirði byskup Guðbrand ok son hans ok setti H 178
þar eptir kennimenn; ok skildusk þeir vinir, sem
10 fyrr váru óvinir, ok lét þar Guðbrandr gera kirkju í
Dølunum.

K. 114. Kristnuð Heiðmörk.

[ÓH (*Fms.*) k. 109, (*Flat.*) k. 142; *Fsk.* k. 99: ÓH
(49) k. 39, 61, 64 (*Ældste sag.* p. 8.)]

Ólafr konungr fór síðan út á Heiðmörk ok kristn- 1022
aði þar: þvíat þá er hann hafði tekit konunga,
15 treystisk hann eigi at fara víða um land eptir slikt
stórvirki: var þá óvíða kristnat um Heiðmörk. En í
þeiri ferð létti konungr eigi fyrr, en Heiðmörk var
alkristnuð ok þar vígðar kirkjur ok kennimenn til.
Þá fór hann út á Þótn ok Haðaland ok rétti þar
20 síðu manna, ok létti svá, at þar var alkristit. Þaðan fór

-
1. á—tveggja: fyrir höndum sa annar J2. nú: ul. J2.
2. bardaga: nu *tf.* J2 og *har* í dag *foran* við. 3. í dag: ul. J2.
4. Guðbr.—mælti: upp Dala Guðbrandr J2. 5. farit: fengit
J2. ok: enn J2. 6. ekki oss: *omv.* J2. við hjálpa: ul.
J2. 7. trúir: a *tf.* J2. tóku: iattu J2. kristni: at taka
tf. J2. 8. ok setti: þeir Ólafr konungr oc byskup letu J2.
9. þeir: nu J2. 9—11. sem—Dølunum: ul. J2. 12. *Overskr.*
fra 18; *mgl.* K. 70; (Ólafr J3) konungr kristnaði Uppland J2.
13. síðan: nu J2. 14—17. þvíat—ferð: ul. J2. 14. tekit:
mgl. K. 15. víða: víðara 18 *ur.* 18. -kristnuð: -kristin J2.
ok(2): fengnir *tf.* J2. kennim. til: *omv.* J2. 19. hann: kon-
ungr J2. 20. ok—alkristit: ul. J2. Þaðan fór: *omv.* J2
og ul. hann.

hann á Hringaríki. ok gengu menn alt undir kristni
 Þat frágu Raumar, at Óláfr konungr hjósk upp þannug,
 ok sömnuðu liði miklu saman ok mæltu svá sín í
 milli, at þat er þeim eimuni, sú yfirfor, er Óláfr
 hafði þar farit fyrra sinni. Þá kom móti honum 5
 bónda-samnaðr við á þá, er Nizia heitir. Höfðu bæendr
 her mannz. En er þeir fundusk, ortu bæendr þegar
 á til bardaga, en brátt brann við hlutr þeira ok
 hrukku þeir þegar undan ok váru bardir til batnaðar.
 Þvíat þeir tóku við kristni. Fór konungr yfir þat 10
 fylki, ok skildisk eigi fyrr við, en þar höfðu allir
 menn við kristni tekit. Þaðan fór hann austr í Sóleyjar
 ok kristnaði þá byggð. Þar kom til hans Óttarr

H 179 svartí ok beiddisk at ganga til handa Óláfi konungi.
 U 349 Þann vetr hafði áðr andazk Óláfr Svía-konungr: þá 15
 021—22 var Önundr Ólafsson konungr í Svíþjóð. Óláfr kon-
 ungr snøri þá aptr á Raumaríki. Var þá mjök liðinn
 vetrinn. Þá stefndi Óláfr konungr þing fjölment í
 þeim stað, sem síðan hefir verit Heiðsævisþing. Setti
 hann þá þat í lögum, at til þess þings skyldi sækja 20
 Uplendingar, ok Heiðsævislög skyldu ganga um öll
 fylki á Uplöndum ok svá víða annars staðar, sem
 1023 síðan hafa þau gengit. En er várar, sötti hann
 út til sævar, lét þá búa skip sín ok fór um vartit

2. Þat: sípan *J2*. kgr: *söl. 18. 70. J2*; *ul. K.* hjósk—
 þannug: ætlaðe þangat *J2*. 3. ok(1): þeir *J2*. miklu saman:
ul. J2. 3—5. mæltu—sinni: kvøðuz æigi vilia yfir ferð kon-
 ungs þar *J2* og *tf.*: enn konungr hiozt ei at sípr oc er hann kom
 þar. 5. móti: a mot *J2*. 6. Nizia: *söl. K. 70*; (*nistia 18*); nicia
J2. 7. En—fundusk: *ul. J2*. 8. við . . . þeira: *omv. J2*.
 8—9. ok—ok: þiat þeir *J2*. 10. tóku: þegar *tf. J2*.
 10—11. Fór—skildisk: seildiz konungr *J2*. 11. eigi: þaðan
tf. J2. við: *ul. J2*. 11—12. höfðu—tekit: var kristit *J2*.
 13. þá byggð þar *J2*. hans: motz við konung *J2*. 14. beiddisk:
 bæð *J2*. til handa: a hand *J2*. 15. áðr: *ul. J2*. 15—16. þá
 var *omv. J2*. 16. Ólafsson: einn *J2*. 17—24. snøri—ok: *ul. J2*

út til Túnsbergs ok sat þar um várit, þá er þar var fjölmennast ok þungi var fluttr til bæjar af öðrum löndum. Var þar þá árferð góð alt um Vikina ok til góðrar hlitar alt norðr til Staðs, en hallæri mikit 5 alt norðr þaðan.

K. 115. Sætt Óláfs konungs ok Einar s þambar-skelfis.

[ÓH (Fms.) k. 110, (Flat.) k. 143; ÓH (49) k. 49, Ældste sag. p. 3.]

Óláfr konungr sendi boð um várit vestr um Agðir ^{0 111}₁₀₂₃ ok alt norðr um Rogaland ok um Hordaland, at hann vill hvárki korn né malt né mjöl þaðan í brot láta selja; lét þat fylgja, at hann mun þangat koma með lið sitt ok fara at veizlum, svá sem siðvenja var til. Fór þetta boð um þau fylki öll, en konungr dvalðisk í Vikinni um sumarit ok fór alt austr til landz-enda. 15 Einarr þambarskelfir hafði verit með Óláfi Svía-konungi, síðan er Sveinn jarl andaðisk, mágr hans, ok görzk Svía-konungs maðr, tekit þar af honum lén mikit. En er konungr var andaðr, þá fýstisk Einarr ^{H 180} at leita sér gríða til Óláfs digra, ok höfðu þar um 20 várit farit orðsendingar milli. En er Óláfr konungr ¹⁰²²

1. út: *ul. J2*. 1—3. ok—löndum: *ul. J2*. 3. árferð góð: *omv. J2*. 4. til—hlitar: *sva J2*. 6—7. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Bannaðar kornsolor J2*. 9. norðr: *ul. J2*. um(2): *ul. J2*. 10. hvárki: *æigi J2*. brot: *bræt J2*. 11. selja: *flytia J2*. lét—at: *oc J2*. 12. fara: þar *tf. J2*. svá—til: *ul. J2*. 13—14. Fór—ok: *konungr J2*. 14. alt: um sumarit *J2*. 16. andaðisk | mágr hans: *omv. J2*. 16—18. ok—mikit: *ul. J2*. 18. er: *Olaftr tf. J2*. 19. Óláfs digra: *Noregs konungs J2*. 19—20. þar—várit: *ul. J2*. 20. milli: i millum þeira *J2*.

lá í Elfi, þá kom þar Einarr þambarskelfir með nokkura menn; ræddu þeir konungr þá um sætt sína, ok samðisk þat með þeim, at Einarr skyldi fara norðr til Þrandheims ok hafa eignir sínar allar ok svá þær jarðir, er Bergljótu höfðu heiman fylgt. Fór Einarr 5 þá norðr leið sína, en konungr dvalðisk í Víkinni ok 1022—23 var lengi í Borg um haustit ok öndurðan vetr.

U 350 **K. 116.** Sætt Óláfs konungs ok Erlings Skjalgssonar.

[ÓH (*Fms.*) k. 111, (*Flat.*) k. 147.]

Erlingr Skjalgsson helt ríki sínu, svá at alt norðr 10 frá Sognsæ ok austr til Liðandisness réð hann öllu við bændr, en veizlur konungs hafði hann miklu minni en fyrr. Þá stóð þó sú ógn af honum, at engi lagði í aðra skál en hann vildi. Konungi þótti ofgangr at ríki Erlings. Maðr er nefndr Áslákr Fitjaskalli, 15 kynstórr ok ríkr. Skjálgr, faðir Erlings, ok Áskell, faðir Ásláks, váru bræðra-synir. Áslákr var mikill vinr Óláfs konungs, ok setti konungr hann niðr á Sunn-Hörðalandi, fekk honum þar lén mikit ok veizlur stórar ok bað konungr hann halda til fullz við Erling. 20

1. Elfi: elfinne J2. þar E.: *omv. J2 og ul. þambarsk.*
 1—2. með—ok: *ul. J2.* 3. þat: þa *tf. J2.* þeim: (Olafi *tf. J3*) konungi *tf. J2.* 3—5. fara—fylgt: na allum eignum sinum í Þrandheimi J2. 6—7. í V.—var: *ul. J2.* 7. ok—vetr: *ul. J2.* 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Erlinge oc Aslake J2.* 10. svá—norðr: *ul. J2.* 11. austr: *ul. J2.* 13—14. Þá—vildi: *ul. J2.* 14—15. ofgangr—Erlings: Erlingr yfrið ríkr J2. 15. er nefndr: het 18, 70. J2. 17—18. mikill vinr: vin mikill J2. 19. fekk: oc feck konungr J2. 19—20. ok—stórar: *ul. J2.* 20. kgr: *ul. J2.* til fullz: hafri stangu til motz J2.

En þat varð ekki þannug, þegar er konungr var ekki nær; varð þá Erlingr einn at ráða, svá sem hann vildi, þeira í milli; var hann ekki at mjúkari, at Áslákr vildi sik fram draga hjá honum; fóru þeira 5 skipti svá, at Áslákr helzk ekki við í sýslunni: fór H 181 hann á fund konungs ok segir honum frá viðskipti þeira Erlings. Konungr bað Áslák vera með sér — »þar til er vér Erlingr finnumk«. Konungr gerði orð Erlingi, at hann skyldi koma til Túnsbergs um 10 várit á fund konungs. En er þeir finnask, þá eiga 1023 þeir stefnur, ok mælti konungr: »svá er mér sagt frá ríki þínu, Erlingr, at engi sé sá maðr norðan frá Sognsæ til Líðandisness, er frelsi sinu haldi fyrir þér: eru þar margir þeir menn, er óðalbornir þættisk til 15 vera, at hafa réttendi af jafubornum mönnum sér. O 112 Nú er hér Áslákr, frændi yðarr, ok þykkisk hann heldr kulða af kenna um yður viðskipti. Nú veit ek þat eigi, hvárt heldr er, at hann hefir sakir til þess, eða skal hann hins at gjalda, er ek hefi hann 20 þar sett yfir varnað minn. En þótt ek nefna hann til þess, þá kæra margir aðrir slíkt fyrir oss, bæði

1. varð ekki: var æigi J2. 1—5. þegar—svá: því J2. 4. draga: *mgl. K (ul. ved linjeskifte); i 18. 70.* 5—6. fór hann: fyrir Erlinge oc stæck Aslacr J2. 6. fund: Olafs *tf. J2.* 6—7. viðskipti—Erlings: *ul. J2.* 9 orð Erlingi: *omv. J2.* skyldi koma: kæmi J2. 9—10. til T.³ | um várit² | á—kgs': *omv. J2 og skr. hans fund.* 10. En: oc J2. þá: *ul. J2.* 11. ok: *ul. J2.* 12. frá—þínu | Erlingr: *omv. J2.* sé sá | maðr: *omv. J2 og tf. allt.* 13—15. fyrir—sér: oc margr þykkiz kulda af kenna J2. 14. þeir: *sál. 18. 70; mgl. K.* 16. Nú er hér: *omv. J2.* yðarr: þinn J2. 16—19. ok—þess: oc þolpi hann æigi við J2. 17. heldr: *sál. 18. 70; hellz K.* 19. skal—gjalda: villtu at hann gialldi þess J2. 19—20. hann(?)—sett: settan hann J2. 20. varnað minn: *omv. J2.* 21. þess: *ul. J2.* margir—slíkt: þo slíct margir J2.

þeir er í sýslum sitja, ok svá ármenn, er bú varðveita ok veizlur skolu gera móti mér ok liði minu«. Erlingr svarar: »þvi skal skjótt svara, segir hann, at þvi skal neita, at ek gefa þær sakir Ásláki né öðrum mönnum, at í þjónustu yðarri sé: en hinu 5

U 351 skal játa, at þat er nú, sem lengi hefir verit, at hverr várr frænda vill öðrum meiri vera: svá hinu öðru skal játa, at ek geri þat lostigr, at beygja hálsinn fyrir þér, Óláfr konungr, en hitt mun mér orðigt þykkja, at lúta til Selpóris, er þrælborinn er í allar 10 ættir, þótt hann sé nú ármaðr yðarr, eða annarra þeira, er hans makar eru at kynferð, þótt þér leggið metorð á«. Þá tóku til beggja vinir ok báðu, at þeir skyldu sættask, segja svá, at konungi var at engum manni styrkr jammikill, sem at Erlingi — »ef 15

H 182 hann má vera yðarr fullkominn vinr: í annan stað mæltu þeir til Erlings, at hann skyldi vægja til við konung, segja svá, ef hann helzk í vináttu við konung, at honum mun þá alt auðvellingt at koma slíku fram, sem hann vildi, við hvern annarra. Lauk svá 20 stefnu þeiri, at Erlingr skyldi hafa sömu veizlur, sem

1. þeir—sitja: sýslumenn varir J2. svá: ul. J2. ármenn: eðr þeir *tf* J2. bu: var *tf* J2. 2—3. ok(1)—minu: ul. J2. 3. þvi: þat J2. svara: segja J2. 3—4. segir hann: ul. J2. 4. neita: nita J2. 4—5. þær—at: neinom manne saker a þi þótt J2. 5. þjónustu yðarri: omv. J2. 6. at(1)—verit: ul. J2. 8. þat: ul. J2. 9. orðigt: ærdigra J2. 11—13. þótt—á: ul. J2. 13. Þá: Nu J2. til: ræðo *tf* J2. beggja: þeira *tf* J2. 13—14. ok—sættask: ul. J2. 15. styrkr jammikill: omv. J2. 16. má: villde J2. yðarr: hans J2 *efter* vinr, *der skrives* vin. 17. til(2): ul. J2. 18—20. segja—annarra: kóðu hann munda framkoma hvivetna við hvern sem hann ætti ef hann helldi vináttu við konung J2. 21. stefnu þeiri: ul. J2. hafa: allar inar *tf* J2.

hann hafði áðr haft, ok settusk niðr allar sakir þær, er konungr hafði á hendi Erlingi. Skyldi ok fara til konungs Skjálgr, sonr hans, ok vera með honum. Fór þá Áslákr aptr til búa sinna, ok váru þá sáttir 5 at kalla. Erlingr fór ok heim til búa sinna ok helt teknum hætti um ríki sitt.

K. 117. Uphaf sögu Selsbana.

[ÓH (*Fms.*) k. 112, (*Flat.*) k. 170, 171; ÓH (49) k. 49; *Ældste sag.* p. 3—4.]

Sigurðr hét maðr Þórisson, bróðir Þóris hundz í Bjarkey. Sigurðr átti Sigríði, dóttur Skjálgs, systur 10 Erlings. Ásbjörn hét sonr þeira; hann þótti allmannvænn í upvexti. Sigurðr bjó í Qmð á Þrándarnesi; hann var maðr stórauðigr, virðinga-maðr mikill; ekki var hann konungi handgenginn, ok var Þórir fyrir þeim bræðrum at virðingu, er hann var lendr maðr 15 konungs; en heima í búnaði, þá var Sigurðr í engan stað minni rausnar-maðr; hann var því vanr, meðan heiðni var, at hafa iii. blót hvern vetr, eitt at vetrnóttum, en annat at miðjum vetri, iii. at sumri; en er hann tók við kristni, þá helt hann þó teknum 20 hætti um veizlur; hafði hann þá um haustit vina-boð

1. áðr: fyr J2. 1—2. ok—Erlingi: *ul.* J2. 2—3. ok—kgs: þa J2. 3. sonr: s. *alle* (son 70). hans: Erlings J2. ok: *ul.* J2. honum: konunge J2. 4. þá(1): oc *tf.* J2. 4—5. ok—ok(2): enn Erlingr J2. 7. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; fra Asbirni selsbana J2. 9. dóttur Skj.: *omv.* J2. 10. sonr: s. *alle*. 11. -vænn: -vænligr J2. 13—16. ok—rausnar-maðr: *ul.* J2. 16. hann—því: Sigurðr var J2. 16—17. meðan—var: *efter* hvern vetr J2. 17. iii.: þrenn J2. 18. en(1): *ul.* J2, 18. 70. 19. hann(1): Sigurðr J2. 19—20. helt—veizlur: lagþe hann engar niðr veizlnar J2.

U 352 mikit, ok enn jóla-boð um vetrinn, ok bauð þá enn
 O 113 til sin mörpum monnum: þriðju veizlu hafði hann
 um páska ok hafði þá ok fjölment. Slíku helt hann
 H 183 fram, meðan hann lifði. Sigurðr varð sótt dauðr.
 Þá var Ásbjörn xviii. vetra: tók hann þá arf eptir 5
 föður sinn; helt hann teknum hætti ok hafði iii.
 veizlur á hverjum vetri, sem faðir hans hafði haft.
 Þess var skamt í milli, er Ásbjörn hafði tekit við
 föður-arfi, ok þess, er árferð tók at versna ok sæði
 manna brugðusk. Ásbjörn helt inu sama um veizlur 10
 sínar, ok naut hann þá þess við, at þar væru forn
 korn ok forn fong, þau er hafa þurfti. En er þau
 21—22 misseri liðu af ok önnur kómu, var þá korn engum
 mun betra en in fyrri. Þá vildi Sigríðr, at veizlur
 væri af teknar, sumar eða allar: Ásbjörn vildi þat 15
 eigi; fór hann þá um um haustit at hitta vini sína
 ok keypti korn þar sem hann gat, en þá af sumum.
 22—23 Fór svá enn fram þann vetr, at helt veizlum öllum.
 En eptir um varit fengusk lítil sæði, þvíat engi gat
 frækorn at kaupa. Ræddi Sigríðr um, at fækka skyldi 20

1. mikit; *ul. J2.* enn(1); *ul. J2.* 1—3. bauð—páska:
 boð at pascum *J2.* 3. ok(1)—fjölment; *ul. J2.* 3—4. Slíku—
 fram: hellt Sigurðr þe-sum veizlum *J2.* 4. lifði: var allr
J2. 5. xviii. vetra: a tvisogs alldri *J2.* þá: allann *tf. J2.*
 6. hætti: um alla stormensku *tf. J2.* ok hafði: hafþe hann
 oc *J2.* 7. á—haft: hvern vetr *J2.* 8. Þess var: *omv. J2.*
 skamt í: nær ecki *J2.* 8—9. Ásbjörn—arfi: Sigurðr var
 latinn *J2.* 9—14. tók—fyrri: spilltiz. varþ Asbirni bratt
 scotr korna. tok hann þa lan af monnum i nand *J2* (af vinum
 sínum *J3*). 14. þá: *ul. J2.* Sigríðr: *uden -r K. 70 = l. 20;*
18 skr. ur. bægge steder: Sigurðr. 14—15. veizlur—teknar:
 felli niðr veizlr *J2.* 15—16. þat eigi: *omv. J2.* 16—17. fór—
 sumum: *ul. J2.* 18. Fór—öllum: oc hellt hann enom samom
 veizlom um vetrinn *J2.* 19—244s. En—landit: korn feck
 hvargi um varit *J2.* 20. fækka: fotta 18.

- húskarla; Ásbjörn vildi þat eigi ok helt hann öllu
 inu sama þat sumar; korn var heldr óárvænt. Þat
 fylgði ok þá, at svá var sagt sunnan ór landi, at
 Óláfr konungr bannaði korn ok malt ok mjöl at
 5 flytja sunnan ok norðr í landit. Þá þótti Ásbirni 1023
 vandask um tilföngin búsin; var þat þá ráð hans,
 at hann lét fram setja byrðing, er hann átti; þat var
 haffærandi skip at vexti; skipit var gott ok reiði
 vandaðr mjök til; þar fylgði segl. stafat með vendi.
 10 Ásbjörn réðsk til ferðar, ok með honum xx. menn;
 fóru norðan um sumarit, ok er ekki sagt frá ferð
 þeira, fyrr en þeir koma í Karmtsund aptan dags ok
 lögðu at við Ögvaldznes. Þar stendr bær mikill
 skamt upp á eya Kormt, er heitir á Ögvaldznesi; H 184
 15 þar var konungs bú. ágætr bær: þar réð fyrir Þórir
 selr; var hann þar ármaðr. Þórir var maðr ættsmár
 ok hafði mannazk vel, starfs-maðr góðr. snjallr í máli,
 áburðar-maðr mikill, framgjarn ok óvæginn; hlýddi
 honum þat síðan, er hann fekk konungs styrk; hann
 20 var maðr skjótorðr ok ororðr. Þeir Ásbjörn lágu U 353
 þar um nótt. En um morgininn, er ljóst var orðit,
 gekk Þórir ofan til skips ok nokkurir menn með

5--6. þá—hans: nu þótti Ásbirni óvænkað sitt mál teki
 þat ráð J2. 7. lét—setja: sett fram J2. 7—8. þat—vexti:
 ul. J2. 8—9. reiði—til: með góðr reiða J2. 10—11. réðsk—
 fóru: fer J2. 11. sumarit: með tuitianda mann *tf.* J2. 11—12. er—
 Karmtsund: kemr J2. 12—13. ok—at: ul. J2. 13. þar:
 þá K. 18, 70. 14. skamt—Ögv.nesi: á nesinu J2. 15. ágætr
 bær: ul. J2. þar(2): oc J2. fyrir: sá maðr er *tf.* J2.
 Þórir: het oc var kallaðr *tf.* J2. 16. var—ármaðr: hann
 varðveitti þar konungs bú J2. 16—18. Þórir—mikill: ul. J2.
 18—20. ok—skjótorðr: maðr J2. 19. konungs: hans K.
 18, 70. 21. nótt: nöttina J2. 21—22. En—skips: þórir
 kom til skips um morgininn J2.

honum. Hann spurði, hvern fyrir skipi því réði inu vegliga. Ásbjörn segir til sín ok nefndi föður sinn. Þórir spyr, hvert hann skyldi fara it lengsta, eða hvat honum væri at ørendum. Ásbjörn segir, at hann vill kaupa sér korn ok malt; segir hann, sem 5 satt var, at hallæri var mikit norðr í land — «en oss er sagt, at hér sé vel ært; viltu, bóndi, selja oss korn? Ek sé, at hér eru hjálmar stórir: væri oss þat órlausn, at þurfa eigi lengra at fara». Þórir

0 114 svarar: «ek skal gera þér órlausn, at þú þurfir eigi 10 lengra at fara at kornkaupum eða viðara hér um Rogaland. Ek kann þat segja þér, at þú munt hér vel mega aptr hverfa ok fara eigi lengra, þvíat þú munt eigi korn hér fá né í öðrum stöðum, þvíat konungr bannar at selja heðan korn norðr í land — 15 ok far aptr, Háleygr: sá mun þér inn bezti». Ásbjörn segir: «ef svá er, bóndi, sem þú segir, at vér munum ekki fá kornkaup, þá mun eigi minna mitt ørendi, en hafa kynnisókn á Sóla ok sjá hífýli Erlings frænda míns». Þórir segir: «hversu mikla frændsemi átt þú 20

2. segir—nefndi: nemndi sic oc J2. 3. spyr: spurði J2. hvert—eða: ul. J2. 4. honum: þeim J2. ørendum: eða hvert þeir ætlaðe et lengsta *tf.* J2. 5. vill: villde J2. sér: ul. J2. ok malt: eða malt J2. 5—7. segir—ært: eða J2. 7. bóndi: buande J2. 7—8. selja—korn: gera oss þann farar greiða J2. 8—9. væri—fara: oc villdim ver giarna rekaz æigi lengra her um Rogaland J2. 9—10. þórir svarar: ul. J2. 10—14. ek—stöðum: her skaltu fa orskurðinn sva at þu malt aptr snua heðan J2. 11. hér: *sal.* 18. 70; *mgl.* K. 15. heðan: ul. J2. land: hveriom manne *tf.* J2. 16. Háleygr: Haleýingr J2 (-inn J3). sá—bezti: ul. J2 (*ikke* J3). 17. segir(1): sv' J2. 17—18. munum—fa: fam hvergi (æigi J3) J2. 18. minna: verða *tf.* J2. mitt ørendi: omv. J2. 19. hafa—ok: ul. J2. 20. míns: a Sola *tf.* J2. segir: spyr J2. átt þú: hann ætti J2.

við Erling?«. Hann segir: »móðir mín er systir hans«. Þórir segir: »vera kann þá, at ek hafa þá ekki varliga mælt, ef þú ert systurson konungsins Rygja«. Þá H 185
køstuðu þeir Ásbjörn tjöldunum af sér ok snøru út
5 skipinu. Þórir kallaði á þá: »farið nú vel ok komið hér. þá er þér farið aptr«. Ásbjörn segir, at svá skyldi vera. Fara þeir nú leið sína ok koma at kveldi á Jaðar. Fór Ásbjörn upp með x. menn, en aðrir x. gættu skips. En er Ásbjörn kom til bæjar.
10 fekk hann þar góðar viðtökur. ok var Erlingr við hann inn kátasti. Setti Erlingr hann it næsta sér ok spurði hann margra tíðenda norðan ór landi. Ásbjörn segir it ljósasta af ørendum sínum. Erlingr segir, at þat var þá eigi vel til borit, er konungr bannaði
15 kornsölur — »veit ek, segir hann, eigi þeira manna ván hér, at traust myni til bera at brjóta orð konungs; verðr mér vanngætt til skaps konungs. þvíat margir U 354
eru spillendr at um vináttu vára«. Ásbjörn segir: »seint er satt at spyrja: mér hefir kent verit á unga-
20 aldri, at móðir mín væri frjálsborin í allar hálfur ok þat með, at Erlingr á Sóla væri nú gøfgastr hennar

1. Hann: Asbiorn J2. 2. þá(2): *ul. J2. 70.* 2—3. ekki varliga | mælt: *omv. J2.* 3. kgsins: *uden art. J2.* 3—4. þá køstuðu: *ul. J2.* 4. tjöldunum—ok: *ul. J2.* snøru: þá *tf. J2.* 5—6. kallaði—farið: það þá koma þar er þeir færi J2. 6—7. segir—vera: qvædz sva gera mundu J2. 7. Fara: foro J2. nú: *ul. J2.* 7—8. at—Jaðar: suðr a jaðar at qvellði dags J2. 8. Fór: geck J2. með—menn: við xda mann J2. 9—10. En—hann: feck Asbiorn J2. 10. góðar: allgóðar J2. 10—11. ok—kátasti: *ul. J2.* 12. spurði—landi: var við hann inn blipazti J2. 13. it—sínun: hvat hann villði annaz J2. 13—14. segir—er: qvæð þat æigi vera vænlígt fyrir þi at J2. 15. segir hann | eigi: *omv. J2.* 15—16. þeira—bera: hver træst til þess ber J2. 16. orð kgs: *omv. J2.* 17—18. verðr—vára: *ul. J2.* 19. kent: sagt J2. 19—21. á—með: *ul. J2.* 21. nú: *ul. J2.* hennar: mina J2.

frænda; en nú heyri ek þik segja, at þú sér eigi svá frjáls fyrir konungs þrælum, at þú megir ráða fyrir korni þínu slíkt er þér líkar«. Erlingr sá til hans ok glotti við tønn ok mælti: »minna vitið þér af konungs ríki Háleygir en vér Rygir: en orðrðr muntu 5 heima vera; áttu ok ekki langt til þess at telja. Drekkum nú fyrst, frændi, sjám í morgin, hvat titt er um ørendi þitt«. Gerðu þeir svá ok váru kátir um kveldit. Eptir um daginn talask þeir viðr, Erlingr ok Ásbjörn, ok mælti Erlingr: »hugsat hefi ek nokkut 10 fyrir um kornkaupin þín, Ásbjörn, eða hversu vandr muntu vera at kaupunautum?«. Hann segir, at hann hirði þat aldri, at hverjum hann keypti korn, ef

H 186 honum væri heimult selt. Erlingr mælti: »þat þykki mér líkara, at þrælar mínir munu eiga korn, svá at 15 þú munt vera fullkaupa; þeir eru ekki í lögum eða landz-rétt með öðrum mönnum«. Ásbjörn segir, at hann vill þann kost. Þá var sagt þrælunum til um þetta kaup; létu þeir korn fram ok malt ok seldu Ásbirni; hlóð hann skip sitt, sem hann vildi. En er 20 hann var í brot búinn, leiddi Erlingr hann út með vingjöfum, ok skildusk þeir með kærleikum. Fekk

1. heyri—segja: segir þu J2. 1—2. at—þrælum: ul. J2. 2. megir: æigi *tf.* J2. fyrir(2): ul. J2. 3. slíkt—líkar: fyrirkonungs þrælum J2. 4. vitið: viti J2. 5. ríki: rikino J2. 6. vera: frændi J2. 7. frændi: oc *tf.* J2 (*ikke* J3). 8. hvat: er *tf.* K, 18; þa *tf.* J2 og *omv.* titt er. 8—9. Gerðu—kveldit: ul. J2. 10. ok mælti: þa segir J2. hugsat: hugat J2. 11. -kaupin þín: -kap þitt J2. 12—13. Hann—aldri: Asbiorn qvaðz æigi hirða J2. 13. korn: ul. J2. 14. væri: var J2. heimult: hemillt J2. 16. munt: munir J2. eða: oc J2. 18—19. þá—kaup: ul. J2. 19. þeir: þa þrælar J2. korn fram: *omv.* J2. 20. Ásbirni—hann(1): Asbiorn loð J2 (J3 = K). skip sitt: scipit J2. 21. í brot: brott J2. 22. ok: ul. J2. kærleikum: kærleik J2.

Ásbjörn byrleiði gott ok lagði at um kveldit í Karmt- O 115
 sundi við Ogvaldznes, ok váru þar um nóttina. Þórir
 selr hafði þegar spurn af um farar Ásbjarnar ok svá
 þat, at skip hans var kafhlaðit. Þórir stefndi til sín
 5 liði um nóttina, svá at hann hafði fyrir dag lx. manna;
 hann fór á fund Ásbjarnar, þegar er litt var lýst;
 gengu þeir þegar út á skipit. Þá váru þeir Ásbjörn
 klæddir, ok heilsaði Ásbjörn Þóri. Þórir spyrr.
 hvat þunga Ásbjörn hefði á skipi. Hann segir, at
 10 korn ok malt var. Þórir segir: »þá mun Erlingr
 gera at vanda, at taka fyrir hégóma-mál öll orð
 konungs, ok leiðisk honum enn eigi þat, at vera U 355
 hans mótstöðu-maðr í öllu, ok er furða at, er kon-
 ungr lætr honum alt hlýða«. Var Þórir málóði um
 15 hrið; en er hann þagnaði, þá segir Ásbjörn, at korn
 höfðu átt þrælar Erlings. Þórir svarar snelt, at hann
 hirði eigi um prettu þeira Erlings — »er nú hitt
 til, Ásbjörn, at þér gangið á land, elligar færum vér
 yðr útbyrðis; þvíat vér viljum enga þræng hafa af
 20 yðr, meðan vér ryðjum skipit«. Ásbjörn sá, at hann
 hafði eigi liðs-kost við Þóri, ok gengu þeir Ásbjörn

1. byrleiði: raðbyri J2. 1—2. Karmtsundi: Karmtsund
 J2. 3. þegar—af: spurt J2. farar: ferðir J2. 4. kaf-
 ul. J2. Þ. stefndi: omv. J2. 4—5. til—liði: at ser monnum
 J2. 6. hann fór: geck hann ofann um myrgininn J2. þegar—
 lýst: oc J2. 7. þeir(1): ul. J2. 8. Ásbjörn: hann J2.
 9. hvat: hvern J2. 70 (J3, 18 = K). 9. Ásbjörn: þeir J2.
 á skipi: í sciþino J2. 9—10. Hann—var: korn oc malt segir
 Asbiorn J2. 10. segir: mælti J2. 11. at(1): eptir J2.
 11—12. fyrir hégóma . . . | öll—kgs: omv. J2, ul. mál og
 har mal for orð. 12—13. ok—öllu: ul. J2. 13. er(1):
 þat tf. J2. at: micil J2 (ul. J3); ul. 18, 70. 13—14. kgr:
 hann J2. 14. alt: hvervetna J2. 15. en—þá: ul. J2 og
 omv. Á segir. 15—16. at—E.: þa at þrælar Erlings hefði
 att kornit J2. 16. svarar: þa tf. J2. 17. Erlings: ul. J2.
 18. elligar: eða J2. 19—20. hafa | af yðr: omv. J2.
 20—21. hann hafði: þeir haffo J2. 21. ok: ul. J2.

á land upp, en Þórir lét flytja farminn allan af skipinu. En er rutt var skipit, þá gekk Þórir eptir skipinu; hann mælti: »furðu-gott segl hafa þeir Háleygirnir; taki byrðings-segl várt it forna ok fái þeim: þat er þeim fullgott, er þeir sigla lausum kili«. Svá 5

H 187 var gort, at skipt var seglunum. Fóru þeir Ásbjörn brot leið sína við svá búit ok stefndi hann þá norðr með landi ok létti eigi fyrr, en hann kom heim í öndverðan vetr, ok varð sjá for allfræg. Varð þá alt 023—24 starf tekit af Ásbirni, at búa veizlur á þeim vetri. 10 Þórir bauð Ásbirni til jóla-veizlu ok móður hans ok þeim monnum, er þau vildu hafa með sér: Ásbjörn vildi eigi fara ok sat heima. Þat fann á, at Þóri þótti Ásbjörn gera óvirðiliga til boðsins: hafði Þórir í fleymingi um farar Ásbjarnar — »bæði er, segir 15 hann, at mikill er virðinga-munr vár frænda Ásbjarnar, enda gerir hann svá, slíkt starf sem hann lagði á í sumar, at sækja kynnit til Erlings á Jaðar, en hann vill eigi hér fara í næsta hús til mín: veit ek eigi, hvárt hann hyggr, at Selþórir myni í hverjum hólma 20 fyrir vera«. Slík orð spurði Ásbjörn til Þóris ok

1—2. flytja—skipinu: bera af scipino hvern penning J2.
2. En—þá: sípan J2. 3. hann: oc J2. 4. taki: takit J2 (take J3). 5. þeim: ul. J2 (ikke J3). 7. brot: brat J2. leið sína: ul. J2. stefndi—þá: ul. J2; þá skr. 18. 70. nu K. 8. ok—en: ul. J2. hann kom: omv. J2. í: ul. J2. 9. -verðan: -urðan J2. varð: var J2. 9—10. Varð—vetri: ul. J2. 11. Þórir: Hundr tf. J2. 11—12. ok(1)—sér: ul. J2. 13. vildi: vill J2. sat: var J2. fann: fanzt J2 (fanz 70). 14. óvirðil.—boðsins: óvirðing til sín er hann villdi æigi fara J2. Þórir: hann allt J2. 15—19. bæði—mín: ul. J2. 19—20. veit—hyggr: qvez hann æigi vita hvart Asbjörn mundi ætla J2. 20. myni: munde J2. hólma: holmi J2. 21. fyrir: ul. J2. spurði: fretti J2. til Þóris: fra þori J2.

önnur þeim lík. Ásbjörn unði stórilla ferð sinni ok enn verr, er hann heyrði slíkt haft at hlátri ok spotti. Var hann heima um vetrinn ok fór hvergi til heimboða.

K. 118. Dráp Selþóris.

[ÓH (Fms.) k. 113, 114, (Flat.) k. 172, 173; ÓH (49) k. 49, 50, 51; *Ældste sag.* p. 3—4.]

5 Ásbjörn átti langskip; þat var snekkja xx-sessa, stóð í nausti miklu. Eptir kyndils-messu lét hann ^{(2 febr. 1024).} setja fram skipit ok bera til reiða ok lét búa skipit. U 356
Þá stefndi hann til sín vinum sínum ok hafði nær 0 116
lxxxx. manna ok alla vel vápnada. En er hann
10 var búinn ok byr gaf, þá sigldi hann suðr með landi, ok fara þeir ferðar sinnar, ok byrjar heldr seint; en er þeir sækja suðr í land, þá fóru þeir útleið meirr en þjóðleið. Ekki varð til tíðenda um ferð þeira, H 188
fyrir en þeir kómu at kveldi fimta dag páska utan at
15 Kormt. Henni er þannug farit, at hon er mikil ey, lönq ok víðast ekki breið, liggr við þjóðleið fyrir utan; þar er mikil byggð ok víða er eyin óbyggð. Þat er út liggr til hafsins. Þeir Ásbjörn lendu utan at eyjunni, þar er óbyggt var. En er þeir hófðu
20 tjaldat, þá mælti Ásbjörn: »nú skuluð þér vera eptir

1—2. Ásbjörn—spotti: *ul. J2*. 3. hann: *Asbiörn J2*.
4. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har Vig); mgl. K, 70*.
5. snekkja: *ul. J2 (ikke J3)*. 6. stóð—miklu: *ul. J2*.
kyndils-: kyndil- *J2 (70)*. hann: *Asbiörn J2 = l. 8*.
7—8. ok(1)—þá: *síþan J2*. 8. til sín: at *ser J2*. 9. lxxxx: *sál. 70; lxxxxx K. 18; ixtigum J2*. 9—13. ok—þjóðleið: *helt síþan suðr með landi J2 (honum byriade heldr seint tf. J3)*. 13—14. varð—fyrir: er *fyr sagt fra ferðum þeira J2*.
14. at kveldi: *ul. J2*. 15. Henni: *Kormt J2*. farit: *varið J2*.
16. víðast: *ul. J2*. 16—17. liggr—útan: *ul. J2*. 17—18. ok—hafsins: *ul. J2*. 19. eyjunni: *eyinne J2*. óbyggt: *obygð J2 (70)*. En: *oc J2*. 20. tjaldat: *oc umbuiz tf. J2*.
nú—þér: þér *skulut J2*.

hér ok biða mín; en ek mun ganga upp á eyna á njósn, hvat titt er í eyjuinni, þviat vér höfum ekki um spurt áðr«. Ásbjörn hafði vándan búnað ok hött síðan, fork í hendi, gyrðr sverði undir klæðum. Hann gekk á land upp ok yfir á eyna. En er hann kom 5 á nokkura hæð, þá er hann mátti sjá til bæjar á Ögvaldznesi ok svá fram í Karmtsund, þá sá hann mannfara miklar bæði á sæ ok á landi, ok sótti þat fólk alt til bæjar á Ögvaldznesi: honum þótti þat undarligt. Síðan gekk hann heim til bæjarins ok þar 10 til, er þjónostu-menn bjoggu mat; heyrði hann þá þegar ok skildi ræður þeira, at Óláfr konungr var þar kominn til veizlu, svá þat með, at konungr var til borða genginn. Ásbjörn snéri þá til stofunnar, en er hann kom í forstofuna, þá gekk annarr maðr 15 út, en annarr inn, ok gaf engi maðr at honum gaum: opin var stofu-hurðin: hann sá, at Þórir selr stóð fyrir hásætis-borðinu. Þá var mjök á kveld liðit. Ásbjörn heyrði til, at menn spurðu Þóri frá skiptum þeira Ásbjarnar, ok svá þat, at Þórir sagði af langa 20 sögu, ok þótti Ásbirni hann halla sýnt sögunni. Þá

-
1. mun: vil J2. eyna: oc fara *tf.* J2. 2—3. hvat—áðr: *ul.* J2. 4. hendi: enn *tf.* J2. 5. á(1)—kom: *ul.* J2. 6. nokkura hæð: *omv.* J2. hann: *ul.* J2. mátti sjá: *omv.* J2. bæjar: þjarins J2. 7. ok—sund: *ul.* J2. Karmt: *sál.* 18. 70; Kormt K. þá . . hann: *omv.* J2 og *tf.*: alla vega. 8. mannfara miklar: manna ferðir J2. sæ: sia J2. á(2): *ul.* J2. 9. fólk: *ul.* J2. bæjar: þjarins J2. 10—11. þar til: þangat J2. 11. mat: vistir J2. 12. þegar: a ræðum þeira J2 og *ul.* *det folg.*: ræður þeira. 12—13. Ól kgr . . . þar: *omv.* J2. 13. kominn til: a J2. 13—14. svá—genginn: oc þa genginn til borða J2. 15. en: oc J2. 16. ok: *ul.* J2. 17. stofu-hurðin: stofann J2. hann: Asbiorn J2. selr: *ul.* J2 (*ikke* J3). 19. til: *ul.* J2. þóri frá: at J2. 20. svá—at: *ul.* J2. sagði af: hafþe þar um J2. 21. Ásbirni *ul.* J2 (*ikke* J3). sögunni: *ul.* J2.

heyrði hann, at maðr mælti: »hvernug varð hann
 Ásbjörn, þá er þér rudduð skipit?«. Þórir segir: »bar
 hann sik til nokkurrar hlítar ok þó eigi vel, þá er vér
 ruddum skipit, en er vér tókum seglit af honum, þá U 357
 5 grét hann«. En er Ásbjörn heyrði þetta, þá brá H 189
 hann sverðinu hart ok títt ok hljóp í stofuna, hjó
 þegar til Þóris: kom höggit utan á halsinn: fell
 höfuðit á borðit fyrir konunginn, en búkrinn á fœtr
 honum: urðu borðúkarnir í blóði einu bæði uppi
 10 ok niðri. Konungr mælti, bað taka hann ok var svá
 gort, at Ásbjörn var tekinn höndum ok leiddr út ór
 stofunni; en þá var tekinn borðbúnaðrinn ok dúkarnir
 ok í brot borinn, svá líkit Þóris var í brot borit, ok
 sópat alt þat er blóðugt var. Konungr var allreiðr
 15 ok stilti vel orðum sínum, svá sem hann var vanr
 jafnan. Skjalgr Erlingsson stóð upp ok gekk fyrir O 117
 konung ok mælti svá: »nú mun, sem optarr konungr,
 at þar mun til umbótar at sjá, er þér eruð: ek vil
 bjóða fé fyrir mann þenna, til þess at hann haldi
 20 lífi sínu ok limum, en þér konungr, skapið ok skerið
 um alt annat«. Konungr segir: »er eigi þat dauðasök.

1. heyrði—mælti: spurðe maðr *J2*. hvernug: hverninn
J2. hann: við *tf. J2*. 2. þá: *sál. 18, 70, J2*; þegar *K*.
 segir: *sv J2*. 3. ok—vel: *ul. J2*. 4. af honum: *ul. J2*.
 5. En—bra: í þessu bile bregðr *J2*. 6. hart—títt: *ul. J2*.
 7. til þ.: á halsinn þori *J2*. höggit—fell: *ul. J2*. 8. borðit:
 borð *J2*. kinn: *uden art. J2*. búkrinn: fell *tf. J2*.
 9—11. bæði—at: *ul. J2*. 11. var: þegar *tf. J2*. höndum:
ul. J2. 11—12. ór stofunni: *ul. J2*. 12. ok dúkarnir: *ul.*
J2. 13. í brot | borinn: *omv. J2, og skr. bræt og tf. oc.*
 líkit: líc *J2*. var—borit: *ul. J2*. 15—16. sínum—jafnan:
ul. J2. Herefter nyt kap. í *J2* með overskr. fra Skjalgi og
beg. sál.: þá stóð up Skjalgr Erlingsson. 17. nú mun: *omv.*
J2 (og svá som hørende til Skjálgs ord.) konungr: herá *J2*.
 20. sínu: *ul. J2*. konungr: *ul. J2*. skapið: *sál. 18, 70, J2*;
 scipið *K*. 21. um: *ul. J2*. segir: mælti *J2*.

Skjalgr. ef maðr brýtr páska-fríð ok sú önnur. er hann
 drap mann í konungs herbergi: sú in iii. er ykk
 fœður þínum mun þykkja hlíls verð. er hann hafði
 fœtr mína fyrir hoggstokkinn?«. Skjalgr svarar: illa
 er þat. konungr. er yðr mislíkar: en ellígar væri 5
 verkit it bezta unnit. En ef verk þetta. konungr.
 þykkir yðr í móti skapi ok mikils vert. þá vætti ek.
 at ek þiggja mikit af yðr fyrir þjónustu mína: munu
 margir þat mæla. at yðr sé þat vel geranda«. Kon-
 ungr segir: »þóttú sér mikils verðr. Skjalgr, þá mun 10
 H 196 ek eigi fyrir þínar sakir brjóta lögín ok leggja kon-
 ungs-tígnina«. Skjalgr snýsk þá í brot ok út ór stof-
 unni. XII. menn höfðu þar verit með Skjalgi. ok
 fylgðu þeir honum allir. ok margir aðrir gengu með
 honum í brot. Skjalgr mælti til Þórarins Neffjófs- 12
 sonar: »ef þú vilt hafa vináttu mína. þá legðu allan
 hug á. at maðrinn sé eigi drepinn fyrir sunnudaga.
 Síðan ferr Skjalgr ok menn hans ok tóku róðrar-
 U 258 skútu. er hann átti. ok róa suðr. svá sem á mátti taka.
 ok kómu í elding nætr á Jadar. gengu þegar upp 14
 til bæjarins ok til lopts þess. er Erlingr svaf í. Skjalgr
 hljóp á hurðina. svá at hon brotnaði at nøglum. Við
 þat vaknar Erlingr ok aðrir. sem inni váru: hann

1. ef—brýtr: er hann braut J2. 2. mann | í kgs. her-
 bergi: omv. J2 (ikke J3). sú: oc su J2. er: at J2. 3. fœður:
 fœdr J2. 4. -stokkinn: stœcc(?) J2 (stock) J3. 5. 6. ellígar—
 unnit: þetta veri ella it bezta verc J2. 6—7. ef—þá: þat
 J2. 7. vætti: vænti J2. 8. þjónustu mína: omv. J2.
 10. segir: sv J2. þóttú: þott þu J2. 11. lögín: ulen art.
 J2. 12. tígnina: ulen art. J2. snýsk þá: snýr nu J2. ok
 út: ul. J2. 13. Skjalgi: honum J2. 14. allir: ut tf. J2.
 14—15. gengu—brot: ul. J2. 16. vilt: vill J2. 16—17. allan
 hug | á: omv. J2. 18. ferr: for J2. menn—róðrar-: feck
 J2. 19. er—átti: ul. J2. róa—svá: reyru J2. á—taka:
 mest máttu þeir J2. 20. gengu: þeir tf. J2. 21. til bæjar-
 ins: ul. J2. 23. vaknar: vaknaði J2. aðri—váru: þeir
 menn er þar svafu inne J2. hann: Erlingr J2.

var skjótastr á fœtr ok greip upp skjöld sinn ok sverð
ok hljóp til duranna ok spurði, hverr þar færi svá
ákaft. Skjálgr segir til sin ok bað upp láta hurðina.
Erlingr segir: »þat var líkligast, at þú myndir vera.
5 ef allheimsliga fór, eða fara menn nokkurir eptir
yðr?«. Var þá látin upp hurðin. Þá mælti Skjálgr:
»þat vænti ek. þótt þér þykki ek fara ákafliga, at
Ásbirni, frænda þínum, þykki ekki ofrskjótt. þar er
hann sitr norðr á Ögvaldznesi í fjötrum; ok er þat
10 mannlígra at fara til ok duga honum«. Síðan hafask
þeir feðgar orð við: segir þá Skjálgr Erlingi alla atburði
um víg Selþóris.

K. 119. Frá Þórarni Nefjólfsyni.

[ÓH (Fms.) k. 115, (Flat.) k. 174; ÓH (49) k. 50.]

Óláfr konungr settisk í sæti sitt. þá er um var
15 búizk í stofunni, ok var hann allreiðr: hann spurði.
hvat titt var um vegandann; honum var sagt, at hann
var úti í svölum í gæzlu hafðr. Konungr segir: »hvi H 191
er hann eigi drepinn?«. Þórarinn Nefjólfsson segir:
»herra, kallið ér eigi þat morðverk, at drepa menn
20 um nætr?«. Þá mælti konungr: »seti hann í fjötur O 118
ok drepí hann í morgin«. Þá var Ásbjörn fjöturaðr

2. dur-: dyr- J2. spurði: spyr J2. 4. Erl. segir:
omv. og efter oc líkast (for líkligast) J2. at—vera: ul. J2.
5. menn nokkurir: omv. J2. 7. þat: þess J2. þótt—ákaf-
liga: ul. J2. 8. ekki ofrskjótt: ec ei fara of hart J2. þar:
ul. J2. 10. ok: at J2 (ikke J3). 10—11. Síðan—við: ul.
J2. 11. þá Skjálgr: omv. J2 (sípan for þa J3). 11—12. Erl.—
Selþóris: fra allum atburðum J2. 13. Overskr. fra 18; mgl.
K. 70; fra Olafi konunge J2. 15. hann(1): ul. J2. 16. hvat—
vegandann: hvar vegandinn var J2. 17. í(?)—hafðr: och hafþr
í gæzlu J2. segir: svarar J2. 18. Nefjólfsson: ul. J2.
19. herra—þat: kalli þer þat æigi herra J2. -verk: víg J2
(18). 20. kgr: med art. J2. fjötur: iarn J2. 21. í: a J2.
þá: Sípan J2.

ok byrgðr einn í húsi um nóttina. Eptir um daginn hlýddi konungr morguntiðum: síðan gekk hann á stefnur ok sat þar fram til hámessu: ok er hann gekk frá tíðum, mælti hann til Þórarins: «mun nú vera sólin svá há, at Ásbjörn, vinr yðarr, mun mega 5 hanga». Þórarinn segir ok laut konungi: «herra, sagði byskup inn fyrri frjádag, at sá konungr, er allz á vald, ok þolði hann skapraunir, ok er sá sæll, er heldr má eptir honum líkja, en eptir hinum, er þá dæmdu manninn til dauða, eða þeim, er olli mann- 10 drápinu. Nú er eigi langt til morgins, ok er þá sýkn U 350 dagr». Konungr leit við honum ok mælti: «ráða muntu þessu, at hann mun ekki í dag drepinn; skaltu nú taka við honum ok varðveita hann: ok vit þat til sannz, at þar liggr líf þitt við, ef hann kómsk í 15 brot með nokkuru móti». Gekk þá konungr leið sína, en Þórarinn gekk þar til, er Ásbjörn sat í jarnum. Lét Þórarinn þá af honum fjötur ok fylgði honum í stofu eina litla ok lét þá fá honum drykk ok mat ok segir honum, hvat konungr hefði á lagt, ef Ásbjörn 20 hlypi í brot. Ásbjörn segir, at Þórarinn þurpti ekki þat

1. um nóttina: *ul. J2.* 2. morgun-: *ul. J2.* síðan gekk: oc þa var *J2.* 3. stefnur: stefnu *J2.* 3—4. ok(1) — tíðum: þa *J2.* 4. hann—Þórarins: konungr *J2.* 5. vera: æigi *J2.* vinr: vin *J2.* mun: mune nu *J2.* 6. segir: svarar *J2.* herra: þat *J2 (tf. J3).* 7. -dag: dags *K. 18.* 8. -raunir: -rænina *J2.* 9. honum: þi *J2.* 10. eða: oc *J2.* er: þa *tf. J2.* olli: ollu *J2.* 11—12. Nú—dagr: *ul. J2.* 13. þessu: í dag *tf. J2 og ul. det fölg.* ekki: æigi *J2.* 14—15. ok(?)—liggr: enn þar skal *J2 og tf. ligia efter við.* 15—16. í brot | með—móti: *omv. J2.* 16—17. Gekk—en: *ul. J2.* 17. þar—Ásbjörn: þa til Asbiarnar er hann *J2.* 18. þá: *ul. J2.* fjötur: med *art. J2 (18).* 19. stofu eina litla: *omv. J2.* fá—mat: mat oc dryck fa Asbirni *J2.* 20. hefði: hafþe *J2 (J3 = K.).* 20—21. Ásb—brot: hann kæmiz á brott *J2.* 21. segir—þat: qvað þórarinn þat æigi þurfa *J2.*

at óttask. Sat Þórarinn þar hjá honum lengi um daginn ok svá svaf hann þar um nóttina. Laugardag stóð konungr upp ok fór til morgintíða; síðan gekk hann á stefnur, ok var þar fjölment komit af bóndum. 5 ok áttu þeir mart at kæra. Sat konungr þar lengi dags, ok varð heldr síð gengit til hámessu. Eptir þat gekk konungr til matar; en er hann hafði matazk, drakk hann um hrið, svá at borð váru uppi. Þórarinn H 192 gekk til prests þess, er kirkju varðveitti, ok gaf honum 10 ii. aura silfrs til þess, at hann skyldi hringja til helgar. jamskjótt sem konungs borð fóru upp. En er konungr hafði drukkit þá hrið, sem honum þótti felt, þá var borð upp tekit. Þá mælti konungr, segir, at þá var ráð, at þrælar færi með vegandann ok dræpi 15 hann. Í því bili var hringt til helgar. Þá gekk Þórarinn fyrir konung ok mælti: »grið mun sjá maðr skolu hafa um helgina, þótt hann hafði illa til gort«. Konungr segir: »gættu hans, Þórarinn, svá at hann komisk eigi í brot«. Gekk þá konungr til kirkju ok 20 fór til nónu, en Þórarinn sat enn um daginn hjá Ásbirni. Sunnudag gekk byskup til Ásbjarnar ok skriptaði honum ok gaf honum lof til at hlýða hámessu.

1—2. hjá honum | lengi—daginn: *omv. J2*. 3. stóð—morgintíða: hlyddi konungr morgintíðum *J2*. 4—5. þar—kgr: *ul. J2*. 6. dags: *ul. J2*. varð—síð: var síðan *J2* (varð síð *J3*). 6—7. Eptir þat: því næst *J2*. 7. matar: borz *J2*. en—matazk: *sál. 18. 70; ul. K*. 7—8. en—hann: oc sat þar enn *J2*. 8. svá—uppi: *ul. J2*. 9. honum: til *tf. J2 og ul. det fölg.* til þess. 10—11. skyldi—jamskjótt: hringðe iamsciott til helgi *J2*. 11. fóru: færi *J2*. 11—13. kgr—tekit: þorpinn varu uptekinn *J2*. 13—14. segir—ráð: *ul. J2*. 14. færi: skyllde fara *J2*. dræpi: drepa *J2*. 15. hann: oc *tf. J2*. var hringt: hringði *J2*. helgar: helgi *J2*. 17. hafði: *sál. K, 18, 70; hafe J2*. 18. segir: sv' *J2*. 19—20. til—fór: *ul. J2*. 22. gaf—til: leyfðe honum *J2*.

Þórarinn gekk þá til konungs ok bað hann fá menn til at varðveita vegandann — »vil ek nú, segir hann, viðr skiljask hans mál«. Konungr bað hann hafa þökk fyrir þat. Fekk hann þá menn til at varðveita Ásbjörn; var þá settr fjöturr á hann. En er til há-
 U 360 messu var gengit, þá var Ásbjörn leiddr til kirkju; stóð hann úti fyrir kirkjunni ok þeir, er hann varðveittu; konungr ok öll alþýða stóð at messu.

K. 120. Sætt Erlings ok Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 116, (*Flat.*) k. 175; ÓH (49) k. 51, 52]

O 119
1024 Nú er þar til máls at taka, er fyrr var frá horfit. 10
 er þeir Erlingr ok Skjálgr, sonr hans, gerðu ráð sín um þetta vannkvæði, ok staðfestisk þat með áeggjan Skjálgs ok annarra sona hans, at þeir samna liði ok
 H 193 skera upp heror; kom þá brátt saman lið mikit, ok réðu þeir til skipa, ok var þá skorat manntal, ok var 15
 nær xv. hundruð manna. Fóru þeir með þat lið ok kómu sunnudaginn í Kqrmt á Ögvaldznes ok gengu upp til bæjar með öllu liðinu ok kómu í þann tíma. er lokit var guðspjalli; gengu þegar upp at kirkjunni

2. vegandann: Asbiörn J2. 2—3. vil—skiljask: oc qvaz skylldu vera við skildr J2. 4. hann: konungr J2. 5. Ásbjörn: oc *tf.* J2. settr: sett J2. fjöturr | á hann: *omv.* J2. 6. gengit: *tekit* J2. kirkju: *med art.* J2 og *tf.* oc. 8. kgr—messu: *ul.* J2. 9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra Erlingi oc sonum hans J2.* 10. máls: *ul.* J2 (*ikke J3*). fyrr: *apr* J2. 11. er: at J2. Erlingr—gerðu: *fedgar gera J2.* sín: *sitt* J2. 12—14. um—mikit: taka þeir þat af at buaz sem sciota^z oc stefna at sermonnum J2. 15—16. var(1)—nær: varu þar skorud J2. 16—17. ok—Kqrmt: norðr J2. 17. Ögvaldznes: komu þar sunnudag er menn stopu at messo *tf.* J2. gengu: þeir *tf.* J2. 18. upp—bæjar: *ul.* J2. 18—19. öllu—upp: allt liþit oc J2. 19. kirkjunni: *uden art.* J2.

ok tóku Ásbjörn, ok var brotinn fjöturr af honum.
 En við gný þenna ok vápna-brak, þá hljópu allir inn
 í kirkjuna, þeir er áðr váru úti; en þeir, er í kirkju
 váru, þá litu allir út, nema konungr, hann stóð ok
 5 sásk ekki um. Þeir Erlingr skipuðu liði sínu tveim
 megin strætis þess, er lá frá kirkju ok til stofunnar:
 stóð Erlingr ok synir hans næst stofunni. En er
 allar tíðir váru sungnar, þá gekk konungr þegar út
 ór kirkju: gekk hann fyrst fram í kvína, en síðan
 10 hverr eptir öðrum hans manna. Þegar er hann kom
 heim at durunum, þá gekk Erlingr fyrir dyrrnar ok
 laut konungi ok heilsaði honum. Konungr svarar,
 bað guð hjálpa honum. Þá tók Erlingr til máls:
 »svá er mér sagt, at Ásbjörn, frænda minn, hafi sótt
 15 glæpska mikil, ok er þat illa, konungr, ef svá er
 orðit, at yðr sé misþokki at. Nú em ek því kominn
 at bjóða fyrir hann sætt ok yfirbætr þvilikar, sem
 þér vilið sjálfir gørt hafa, en þiggja þar í mót líf
 haus ok limar ok landz-vist«. Konungr svarar: »svá
 20 lízk mér, Erlingr, sem þér mynið nú þykkjask hafa
 vald á um mál Ásbjarnar; veit ek eigi, hvi þú lætr

1. ok tóku: tocu þar þegar J2. var—honum: brutu af
 honum fiotrinn J2. 3. þeir(1): *ul. J2.* 3—4. þeir(2)—
 þá: hinir J2. 4. út: er aðr varu inne *tf. J2.* kgr: einn *tf.*
J2. 5. ekki: alldri J2. 6. kirkju...stofunnar: stofu...
 kirkionnar J2. 7. stóð: stóðu þeir J2. 8. allar—þá:
 tíðum var lokit J2. þegar: fyrzt J2. 9. kirkju: *med art.*
J2. gekk—fyrst: oc J2. en síðan: oc þa J2. 10—11. Þegar—
 durunum: oc er konungr kom at stofunne J2. 11. dyrrnar:
 dyrrin J2 (*J3 = K*). 12. laut . . . heilsaði: *omv. J2.*
 svarar: *ul. J2.* 14—15. sótt—mikil: hent glæp micinn J2.
 15—16. ok—at(2): *ul. J2.* 16. því: af því her J2. 17. at:
 ec vil *tf. J2.* fyrir hann | sætt: *omv. J2.* -bætr: -bot J2
 (*J3 = K*). 17—19. þvilikar—landz-vist: *ul. J2.* 20. mér:
 nu *tf. J2.* mynið nú: munut J2. 21. um mál: mali J2.

svá, sem þú skyllir bjóða sættir fyrir hann; ætla ek þik fyrir því hafa dregit saman her mannz, at nú
 U 961 ætlar þú at ráða vár í milli. Erlingr segir: »þér skuluð ráða, ok ráða svá, at vér skilimsk sáttir«. Konungr mælti: »ætlar þú at hræða mik, Erlingr? 5 hefir þú því lið mikit?«. »Nei, segir hann, en ef annat býr í, þá mun ek nú ekki flýja«.
 H 194 Erlingr segir: »eigi þarftu at minna mik á þat, at þeir hafa fundir okrir orðit hér til, er ek hefi lítinn liðs-kost haft við þér: en nú skal ekki leyna þik því, 10 er mér býr í skapi, at ek vil, at vit skilimsk sáttir: eða mér er ván, at ek hætta ekki til fleiri funda várra«. Erlingr var þá rauðr sem blód í andliti. Þá gekk fram Sigurðr byskup ok mælti til konungs: »herra, ek býð yðr hlýðni fyrir guðs sakir, at þér 15 sættizk við Erling, eptir því sem hann býðr, at maðr sjá hafi lífs grið ok lima, en þér ráðið einir öllu sátt-máli«. Konungr svarar: »þér skuluð ráða«. Þá mælti byskup: »Erlingr, fáid þér konungi festu þá, er honum liki; síðan gangi Ásbjörn til griða ok á 20
 C 120 konungs vald«. Erlingr fekk festur, en konungr tók við. Síðan gekk Ásbjörn til griða ok á konungs vald ok kysti á hönd konungs. Snori þá Erlingr í brot

1. sættir—hann: nockora sætt J2. 2. fyrir: af J2. dregit saman: omv. J2. nú: ul. J2 og omv.: þú ætlar. 3. segir: sv' J2. 4. skilimsk: skilim J2. 5. mælti: sv' J2. Erlingr: ul. J2. 6. þú: fyrir tf. J2. Nei—hann: ul. J2, *hvörved en—flýja bliver en del af kongens replik.* 7. í: undir J2. nú: ul. J2. flýja: her efter synes en replik af kongen at være udfalden (Unger), med mindre Js tekst er den rette. 8. þeir—er: ul. J2. hefi: iatnan tf. J2. 9. við þér: hia þi sem þu J2. ekki: æigi J2. 10. er—skapi: ul. J2. sáttir: ul. K. 11. ekki: æigi J2. 12. andliti: med art. J2. 13. til kgs: ul. J2. 14. yðr: i tf. J2. 15. býðr: biðr J2 (J3 = K). 16. öllu: æðru tf. J2. 17. Erl. | fáid þér: omv. J2 og skr. fai. kgi festu: omv. J2. 18. gangi: gekk J2. 19. Erl. fekk: omv. J2. festur: konunge tf. J2. 20. 21—23. en—kgs: ul. J2. 21. þá Erl.: omv. J2.

með liði sínu; varð þá ekki at kveðjum. Gekk þá konungr inn í stofuna ok Ásbjörn með honum: síðan lauk konungr upp sættar-görðina ok mælti svá: »þat skal uphaf sættar okkarrar, Ásbjörn. at þú skalt
 5 ganga undir landz-lög þau, at sá maðr. er drepr þjónostu-mann konungs, þá skal hann taka undir þá þjónostu sǫmu, ef konungr vill. Nú vil ek, at takir upp árménning þessa, er Selþórir hefir haft, ok ráð hér fyrir þúi mínu á Qgvaldznesi«. Ásbjörn segir,
 10 at svá skyldi vera, sem konungr vildi — »verð ek þó fyrst at fara til hús míns ok skipa þar til«. Konungr lét sér þat vel líka; fór hann þaðan til annarrar veizlu, þar sem gǫr var í móti honum, en Ásbjörn réðsk þá til ferðar við foruneyti sitt. Þeir hófðu
 15 legit í leynivágum þá stund alla, er Ásbjörn var í brot; hófðu þeir njón af, hvat titt var um hans ráð. H 195 ok vildu eigi í brot fara, fyrr en þeir vissi, hvat þar réðisk af. Síðan snýsk Ásbjörn til ferðar ok léttir U 362 eigi fyrr um várit, en hann kǫmr norðr til hús síns.
 20 Hann var kallaðr Ásbjörn selsbani. En er Ásbjörn

1. varð þá: oc varþ J2. at: af J2. 1—2. Gekk—kgr: enn konungr geck J2. 3. sættar-görðina: sættina J2. svá: ul. J2. 4. Ásbjörn: ul. J2. 5—7. ganga—takir: taka her J2. 7. þjónostu sǫmu: sál. 18, 70; omv. K. 8. er—haft: ul. J2. ráð: skalt raða J2. 9—10. segir—vildi: qvað konung skyllðo fyrir raða enn þo J2 og ul. det følg. þó. 11. fyrst: aðr J2. fara: heim tf. J2. ok—til: ul. J2. 12. fór hann: konungr for J2. 13. þar—honum: ul. J2. 14. þá: ul. J2. ferðar: motz J2. sitt: þi at tf. J2. 15—18. legit—af: þar legit síþan oc haft niosner heim hverninn lyctizmal Asbiarnar J2. 16 var: ul. K (i 18, 70). 18. Síðan snýsk A.: omv. J2 og skr. sneriz. ferðar: heimferðar J2. 19. um várit: ul. J2. norðr: heim J2. 20. Hann var: omv. J2 og tf. síþan. 20—261a. En—við: æigi hafði Asbiorn lengi heima verit apr hann fann bratt þori hund frænda sinn J2.

hafði heima verit eigi lengi, þá hittusk þeir Þórir, frændrnir, ok talask við. Spýrr Þórir Ásbjörn vendiliga at um ferð hans ok alla atburði þá, sem þar höfðu orðit til tíðenda, en Ásbjörn sagði sögu þá, sem gengit hafði. Þá segir Þórir: »þá muntu þykkjask 5 hafa rekit af hendi svívirðing þá, er þú vart rænt á hausti?«. »Svá er, kvað Ásbjörn; eða hversu þykki þér, frændi?«. »Þat skal skjótt segja, kvað Þórir, at ferð sú in fyrri, er þú fórt suðr í land, varð in svívirðligsta, ok stóð sú til nokkurar umbótar; en þessi 10 fqr er bæði þín skómm ok frænda þinna, ef þat skal framgengt verða, at þú gerisk konungs þræll ok jafningi ins versta mannz, Þóris sels. Nú ger þú svá mannliga, at þú sit heldr at eignum þínum hér; skolum vér, frændr þínir, veita þér styrk til þess, at þú komir 15 aldri síðan í slikt ongþveiti«. Ásbirni þótti þetta vænligt; ok áðr þeir Þórir skildisk, þá var þetta ráð staðfest, at hann skyldi sitja í húi sínu ok fara ekki síðan á konungs fund eða í hans þjónostu, ok gerði hann svá ok sat heima at húum sínum. 20

2. Spýrr: spurðe J2. Ásbjörn: ul. J2. vendi-: vand-J2. 3—5. at—Þórir: af þeim lutum er gerz höfðu i ferðum Asbiarnar J2. 5. muntu: nu *tf.* J2. 6. hafa rekit: *omv.* J2. af hendi: ul. J2. svív. þá: svívirðingar þeirar J2. 8. þat—Þórir, at: Þórir segir J2. 9. varð: var J2. 9—10. svívirð-: svívirði- J2 (J3 = K). 11. fqr: er nu fortu J2. skómm: svívirðing J2. þinna: scámm J2. 11—12. þat—at: ul. J2. 13. Þóris sels: Selþoris J2. mann-: menni- J2. 14. heldr: *herefter lakune i J2, der er udfyldt »or annarri Membr-« (Ásgeirr i margen); den er i J3 antydet ved skarpe klammer; den her antydede mbr. er K; med sit beg. 4. mbrblad (Stockh.) af J; da ordene sit heldr findes i J2 (J3), må de også have stået nederst på det foranstående blad i J.* at(2)—hér: hema i húi sínu(!) J. 15. þér: þann *tf.* J og ul. til þess. 16. Ásbirni . . . þetta: *omv.* J. 17. vænligt: alluænlikt J. 17—19. áðr—síðan: ekki J. 17. skildisk: *sál. OH (53); skiliz K.* 18. 70. J2. 18. hann: *sál. 70. J2; mgl. K.* 18. 19. eða: ne J. 19—20. ok—sínnum: ul. J.

K. 121. Frá Hørdum.

[ÓH (Fms.) k. 117, 118, (Flat.) k. 176.]

Eptir þat er þeir Óláfr konungr ok Erlingr H 196
 Skjalgsson hófðu hizk á Ögvaldznesi, þá hófsk með
 þeim af nýju sundrþykkit, ok óx til þess, er þar af
 5 gerðisk fullr fjándskapr milli þeira. Fór Óláfr kon-
 ungr at veizlum um Hørdaland um várit: ok þá fór 1024
 hann upp á Vørs, þviat hann spurði, at fólk var þar
 litt trúat. Hann átti þing við bæendr, þar sem á Vangi O 121
 heitir; kómu þar bæendr fjölment ok með alvæpni;
 10 bauð konungr þeim at taka við kristni, en búendr
 buðu bardaga í mót; ok kom svá, at hvarir-tveggju
 fylkðu liði sínu. Var þá svá um bæendr, at þeim U 363
 skaut skelk í bringu, ok vildi engi fremstr standa:
 ok varð þat þá at lýkðum, er þeim gegndi betr, at
 15 þeir gengu til handa konungi ok tóku kristni. Skildisk
 konungr eigi þaðan, fyrr en þar var alkristnat orðit.
 Þat var einn dag, at konungr reið leið sína ok sǫng
 psálma sína: en er hann kom gegnt haugunum, nam
 hann stað ok mælti: »þau skal segja orð mín maðr
 20 manni, at ek kalla ráð. at aldrigi síðan fari Nóregs
 konungr í milli þessa hauga«. Er þat ok sǫgn manna,

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70; olafr konungr kristnaðe valldres J.* 4. *-þykkit: uden art. J* óx—þar: *ul. J; for óx skr. K, 18, 70 vox; J2, J3 har derimod ygr.* 4—5. *af gerðisk: omv. J.* 5. *milli þeira: ul. J.* 5—6. *Fór Ól. kgr: omv. J.* 6. *ok: ul. J.* 8. *Hann átti: omv. J.* 9. *þar bæendr: þonndr til J.* fjölment ok: *ul. J.* 10. *at—við: ul. J.* búendr: *þeir J.* 11. *buðu: konungi tf. J.* ok: *ul. J.* 12. *þá: þo J.* um bæendr: *ul. J.* þeim: *þonndum J.* 14. *ok—betr: lauk sva J.* 15. *tóku: við tf. J, 18, J2.* 15—16. *Skildisk—orðit: ul. J.* 17. *ok sǫng: hann hafð(!) sungit J.* 19. *stað: staðar J.* orð mín: *omv. J.* 21. *kgr í: mgl. J.* þat ok: *omv. J.*

at flestir konungar hafi þat varazk síðan. Þá fór Óláfr konungr út í Ostrarfjörð, kom þar til skipa sinna, fór þá norðr í Sogn ok tók þar veizlur um sumarit. En er hausta tók, snøri hann inn í fjörðinn: fór þaðan upp á Valdres; þar var áðr heidit. Kon-
H 197 ungr fór sem ákafligast upp til vatsins: kom þar á óvart bóndum ok tók þar skip þeira, gekk þar á sjálfr með öllu liði sínu. Síðan skar hann þingboð, ok settisk þingit svá nær vatninu, at konungr átti allan kost skipa, ef hann þéttisk þurfa. Bændr sóttu 10 þingit með her mannz alvápnadan. Konungr bauð þeim kristni: en búendr æpðu í móti ok báðu hann þegja: gerðu þegar gný mikinn ok vápna-brak. En er konungr sá, at þeir vildu ekki til hlýða þess, er hann kendi þeim, ok þat annat, at þeir höfðu þann múg 15 mannz, er ekki stóðzk við, þá snøri hann ræðunni, spurði þá at, ef nokkurir væri þeir menn á þinginu, er sakir þær ættisk við, er þeir vildi, at hann setti i milli þeira. Þat fannzk brátt i orðum búanda, at margir váru þar rangsáttir sín i milli, er þá höfðu 20 samhlaupa orðit at mæla móti kristninni. En þegar er búendr tóku at kæra sín vendræði, þá aflaði hverr þeira sér sveitar at flytja sitt mál fram: gekk því þann dag allan: at kveldi var slitit þinginu. Þegar

1—2. Þá . . . Ól. kgr: *omv. J.* 2. í: *vm J.* 3—4. ok—sumarit: *ul. J.* 4. fjörðinn: *fiörðu J.* 6. vatsins: *ok tf. J.* 8—10. Síðan—þurfa: *stefndi síþan þing við þondr við vatnið J.* 11. her—alvápnadan: *alváþni J.* 12. þeim: *ul. J.* móti: *mót J.* 13. þegja: *ok tf. J.* þegar—ok: *mikit J.* En: *ok J.* 14—16. at—við: *þetta J.* 16. ræðunni: *ræðu sinni ok J.* 17. þá at: *ul. J.* 18. sakir þær: *omv. J.* 18—19. í—þeira: *með þeim J.* 19. þat fannzk: *omv. J.* í—búanda: *a með þeim þondum J.* 20. váru þar: *mundi vera J.* 20—23. sín—fram: *ul. J.* 24. at—þinginu: *en þinginv var slitid vm kuelldit J.* 24—264. Þegar—en: *en um kuelldit J.*

er búendr hófðu spurt, at Óláfr konungr hafði farit um Valdres ok hann var kominn í byggð, þá hófðu þeir látit fara heror ok stefnt saman þegn ok þræl; fóru með her þann í móti konungi; en þá var víða
 5 aleyða í byggðinni; bæendr heldu samnaðinum, þá er þinginu sleit; þess varð konungr viss; en er hann U 364 kom á skip sín, þá lét hann róa um nóttina yfir þvert vatnit; þar lét hann upp ganga í byggðina, lét þar brenna ok ræna. Eptir um daginn roru þeir nes
 10 frá nesi; lét konungr alt brenna byggðina. En þeir búendr, er í samnaðinum váru, þá er þeir sá reyk ok loga til bæja sinna, þá urðu þeir lausir í flokkinum; stefndi þá hverr í brot ok leitaði heim, ef hann mætti finna hýski sitt. En þegar er rof kom í liðit, þá fór H 198
 15 hverr at qðrum, til þess er altriðlaðisk í smá flokka. O 122 En konungr róri yfir vatnit ok brendi þá á hváru tveggja landi. Kómu þá bæendr til hans ok báðu miskunnar, buðu handgöngu sína. Gaf hann hverjum manni grið, er til hans kom ok þess krafði, ok svá
 20 fé þeira. Mælti þá engi maðr við kristni; lét konungr þá skíra fólkit ok tók gíslar af búendum. Dvalðisk konungr þar lengi um haustit; lét draga skipin 1024 um eið á milli vatna; fór konungr lítt um land uppi frá vötnum, þvíat hann trúði illa bøndum; hann lét

6. hann: konungr J. 7. á—sín: til skipa J. um nóttina: ul. J. 8. þar lét: omv. J og ul. hann. upp ganga: omv. J. 8—9. lét þar: ul. J. 10. alt—byggðina: þa brænna allt J. 10—11. þeir búendr: omv. J. 11. þá—þeir: ul. J. 12. urðu: varu J. 13. í—leitaði: ul. J. 13—14. ef—sitt: ok villdi hialpa sín hyski J. 14—15. En—flokka: ul. J. 16—17. hváru—landi: bœði laund J. 17. þá bæendr: omv. J. hans: konungs J. 18. miskunnar: ok tf. J. 18—20. Gaf—þeira: ul. J. 20. við: i mót J. 21. gíslar: giolld J. 22—23. lét—vatna: ul. J. 23. um land: yfir landit J. 23—24. uppi—vötnum: ul. J. 24. illa bøndum: omv. J. hann lét: omv. J.

þar gera kirkjur ok vígja ok setti kennimenn. En er konungi þótti væn frøra, þá sótti hann á land upp, kom þá fram á Þótni. Þess getr Arnórr jarlaskáld, er Óláfr konungr hafði brent á Uplöndum. þá er hann orti um Harald, bróður hans:

5

85. Gengr í ætt, þats yngvi

Upplendinga brendi

(þjóð galt ræsis reiði)

4 ronn (þess's fremstr es manna);

vildut oflgar aldir,

10

áðr vas stýrt til váða,

grams dolgum feksk galgi,

s gagnprýðanda hlýða.

Síðan fór Óláfr konungr norðr um Dala alt til fjallz ok nam eigi staðar. fyrr en hann kom í Þrándheim 15 ok alt til Niðaróss. bjó þar til vetrvistar ok sat þar 024—25 um vetrinn. Sá var inn tíundi vetr konungdóms H 199 hans. Áðr um sumarit fór Einarr þambarskelfir ór 1023 landi ok fyrst vestr til Englandz, hitti þar Hákon jarl, mág sinn, dvalðisk þar með honum um hríð. Síðan 20 U 365 fór Einarr á fund Knúts konungs ok þá af honum stórar gjafar. Eptir þat fór Einarr suðr um sæ ok 1024 alt suðr til Rómaborgar ok kom aptr annat sumar; fór þá til búa sinna; hittusk þeir Óláfr konungr þá ekki.

1. ok vígja: *ul. J.* setti: fek til *J.* 1—3. En—Þótni: sípan fór konungr vm þotn ok haðaland *J.* 3—13. Þess—hlýða: *ul. J* og har nyt kapitel med overskr.: fra Olaf's konunge.

6—13. 85. *visa.* 1. þats: þat er *alle.* 4. 's: er *alle.*

14. Síðan: *ul. J.* fór | Ól. kgr: *omv. J.* 16. ok alt: *ul. J.* 16—17. ok(2)—vetrinn: *ul. J.* 17. konung: *konungs J.* 19. ok: *ul. J.* 22. stórar: *ul. J.* gjafar: *sál. J;* gíafir *de ørr.* Einarr: *hann J.* 23. suðr: *ul. J.* 24. þá(1): norðr *tf. J.*

K. 122. Fœddr Magnús konungr góði.

[ÓH (Fms.) k. 119, (Flat.) k. 177; ÓH (49) k. 46 (fn.).]

Álfhildr hét kona, er kǫlluð var konungs ambótt; hon var þó af góðum ættum komin; hon var kvinna friðust; hon var með hirð Óláfs konungs. En þat 5 vár varð þat til tíðenda, at Álfhildr var með barni; 1024 en þat vissu trúnaðar-menn konungs, at hann myndi vera faðir barns þess. Svá bar at eina nótt, at Álfhildi stóð sótt; var þar fátt manna við statt, konur nokkurar ok prestr ok Sigvatr skáld ok fáir aðrir. Álfhildr 10 var þungliga haldin, ok gekk henni nær dauða; hon fœddi sveinbarn; ok var þat um hrið, er þau vissu óglöggt, hvárt líf var með barninu; en er barnit skaut öndu upp ok allómáttuliga, þá bað prestr Sigvat fara at segja konungi. Hann svarar: »ek þori fyrir 15 engan mun at vekja konunginn, þvíat hann bannar þat hverjum manni at bregða svefni fyrir honum, fyrr en hann vaknar sjálfr«. Prestrinn svarar: »nauð- 0 123 syn berr nú til, at barn þetta fái skirn; mér sýnisk þat allólíflegt«. Sigvatr mælti: »heldr þori ek til þess H 200 at ráða, at þú skirir barnit, en ek vekja konung; ok mun ek ávitum upp halda ok gefa nafn«. Svá gerðu

1. *Overskr. fra 18, J2, J3 (der ul. kgr). J (der også ul. kgr); mgl. K, 70.* 2. hon(1)—þó: þa(!) var hon J. komin: ul. J. hon(2): ok J. kvinna: kuena J. 4. með—kgs: i hirð með olafi konungi J. 5. vár—til: var þar J. 6. kgs: ul. J. hann: olafur konungur J. 7. barns þess: barnsins J. at(1): til J. eina nótt: ömv. J. 7—10. Á.—haldin: alfh. syktiz J. 10. dauða: bana J. 11. er: at J. 12. óglöggt: æigi J. 13. öndu—allómátt.: upp aundinni J. prestr: með art. J. 14. at: ok J. 14—15. ek² | þori² | fyrir—mun¹: ömv. J. 15. kgin: uden art. J. 16. honum: sér J. 17. fyrr—sjálfr: ul. J. svarar: mælti J. 19. -ólíflegt: vmáttuligt J. S. mælti: ul. J. þess: hins J. 20. ráða: sál. alle undt. K: hætta. en—kg: ul. J. 21. ávitum—halda: sitia fyrir svarum J. nafn: ok tf. J.

þeir, at sveinn sá var skirðr ok hét Magnús. Eptir um morgininn, þá er konungr var vaknaðr ok klæddr. var honum sagt alt frá þessum atburðum. Þá lét konungr kalla til sín Sigvat; konungr mælti: »hvi vartu svá djarfr. at þú lézt skíra barn mitt, fyrr en ek víska?«. Sigvatr svarar: »því at ek vilda heldr gefa guði ii. menn. en einn fjándanum«. Konungr mælti: »fyrir hvi mundi þat við liggja?«. Sigvatr svarar: »barnit var at komit dauða, ok mundi þat fjándans maðr, ef þat dæi heiðit; en nú var þat guðs maðr. 10 Hitt er ok annat, at ek víska þótt þú værir mér reiðr. U 366 at þar myndi eigi meira við liggja en lif mitt: en ef þú vill, at ek týna því fyrir þessa sök, þá vænti ek, at ek sjá guðs maðr«. Konungr mælti: »hvi léztu sveininn Magnús heita?, ekki er þat vart ætt nafn«. 15 Sigvatr svarar: »ek hét hann eptir Karla-Magnúsi konungi, þann víska ek mann baztan í heimi«. Þá mælti konungr: »gæfumaðr ertu mikill, Sigvatr; er þat eigi undarligt, at gæfa fylgi vizku; hitt er kynligt, sem stundum kann verða, at sú gæfa fylgir óvizkum 20 mönnum, at óvitrlig ráð snúask til hamingju«. Var þá konungr allgláðr. Sveinn sá fœddisk upp ok var brátt efniligr, er aldr fór yfir hann.

1. sá: *ul. J.* 2. morg-: *myrg- J.* þá: *ul. J.* vaknaðr ok: *ul. J.* 3. var—Þá: *ul. J.* 4. til sín | S.: *omv. J.* 7. menn: *ul. J.* 8. mundi: *myndi J.* 9. barnit: *uden art. J.* 10. ef—heiðit: *ul. J.* 11. er: *var J.* at: þótt *K.* þótt: *ul. K.* 12. myndi: *mundi J.* 12—13. en(?)—þá: *ok J.* 13. ek(?): ef ek dæy *tf. J.* 14. sjá: *sál. 18. 70: se K, J.* 17. þann: *hann J.* mann baztan: *omv. J;* be- *skv. alle undt. J.* 18. mælti: *Olaftr tf. J.* Sigvatr: *ul. J.* 19. at: þót *J.* 20. sú gæfa: *omv. J.* 21. mönnum: *manne J.* hamingju: *gæfu J.* 22. -gláðr: *-kátr J.* 23. er—hann: *ul. J.*

K. 123. Dráp Selsbana.

[ÓH (Fms.) k. 120, (Flat.) k. 178.]

Þat vár it sama fekk Óláfr konungr í hǫnd 1024
 Ásmundi Grankelssyni sýslu á Hálogalandi hálfa til
 móts við Hárek í Þjóttu; en hann hafði áðr haft alla,
 5 suma at veizlu, en suma at léni. Ásmundr hafði H 201
 skútu ok á nær xxx. manna ok vápnada vel. En er
 Ásmundr kom norðr, þá hittusk þeir Hárekr; segir
 Ásmundr honum, hvernug konungr hafði til skipat
 um sýsluna; lét þar fylgja jartegnir konungs. Hárekr
 10 segir svá, at konungr myndi ráða, hverr sýslu hefði —
 »en þó gerðu ekki svá inir fyrri hǫfðingjar, at minka
 várn rétt, er ættbornir erum til rikis at hafa af kon-
 ungum, en fá þá í hendr bóanda-sonum þeim, er slíkt
 hafa fyrr ekki með hǫndum haft«. En þótt þat fynnisk á
 15 Háreki, at honum þótti þetta móti skapi, þá lét hann
 Ásmund við sýslu taka, sem konungr hafði orð til send.
 Fór þá Ásmundr heim til fǫður síns; dvalðisk þar lítla
 hrið, fór þá síðan í sýslu sína norðr á Hálogaland;
 en er hann kom norðr í Langey, þá bjoggu þar bræðr
 20 ii.; hét annarr Gunnsteinn, en ii. Karli; þeir váru
 menn auðgir ok virðinga-menn miklir. Gunnsteinn

1. Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K. 70; vig asbiarnar
 sels bana J. 4. í Þjóttu: ul. J. 5. en—léni: ul. J.
 6. vápnada vel: omv. J. En: ok J. 7—8. þá—Ásmundr:
 hitti hann harek ok sagði J. 8. hafði: hefði J. til: ul. J.
 9. -tegnir: -teinir J og ul. kgs. 10. segir—hefði: svarar
 konungr man ráða fyri syslo J. 11. þó—svá: ekki hafa sva
 gert J. 12—13. at—kgum: ul. J. 13. þá: þat J. bóanda-:
 hǫnda J. þeim: ul. J. 14. fyrr: ul. J. 14—16. En—
 send: tok nu asmundr við syslo ok J. 17. þá Á: síðan J.
 18. þá: ul. J. í—sína | norðr: omv. J. 19. en: ok J.
 þá . . þar: þar J. 21. ok—miklir: ul. J.

- O 124 var bússýslu-maðr ok ellri þeira bræðra: Karli var friðr sýnum ok skarts-maðr mikill; en hvártveggi þeira var íþróttu-maðr um marga hluti. Ásmundr fekk þar góðar viðtökur ok dvalðisk þar um hrið:
- U 367 heimti þar saman ór sýslunni slíkt, er fekksk. Karli 3 ræddi þat fyrir Ásmundi, at hann vildi fara með honum suðr á fund Óláfs konungs ok leita sér hirðvistar. Ásmundr fýsti þess ráðs ok hét umsýslu sinni við konung, at Karli fengi þat örendi, sem hann beiddisk til: réðsk hann þá til foruneytis með Ásmundi. 10 Ásmundr spurði þat, at Ásbjörn selsbani hafði farit suðr í Vága-stefnu ok hafði byrðing, er hann átti ok nær xx. menn á, ok hans var þá sunnan ván. Þeir
- H 202 Ásmundr fóru leið sína suðr með landi ok höfðu andviðri ok þó vind lítinn: siglðu skip í móti þeim. 15 þau er váru af Vága-flota. Spurðu þeir þá af hljóði at um farar Ásbjarnar; var þeim svá sagt, at hann myndi þá sunnan á leið. Þeir Ásmundr ok Karli váru rekkju-félagar, ok var þar it kærsta. Þat var einn dag, er þeir Ásmundr roru fram eptir sundi 20 nokkuru, þá siglði byrðingr móti þeim: var þat skip auðkent; þat var hlýrbirt, steint bæði hvítum steini ok rauðum; þeir höfðu segl stafat með vendi. Þá mælti Karli við Ásmund: opt ræðir þú um, at þér sé forvitni mikil á, at sjá hann Ásbjörn selsbana: 25

1. -maðr: mikill *tf. J.* 1—3. Karli—hluti: *ul. J.* 4—5. ok—fekksk: *ul. J.* 6—7. með—suðr: *ul. J.* 7. ok: at *J.* 8. ráðs: *ul. J.* 9—10 við—til(1): *ul. J.* 10. hann: karli *J.* 18. konungr 70. *rettet af AM* til Karli. þá: *ul. J.* foruneytis: ferðar *J.* 11. þat: til þes *J.* 12—13. er—á: *ul. J.* 13. hans var: *omv. J.* 14. Ásmundr: *ul. J.* leið sína: *ul. J.* landi: þeir *asmundr tf. J.* 14—16. höfðu—þá: *sprðuz fyri J.* 17. at(1): *ul. J.* farar: ferðir *J.* 17—18. var—leið: *ul. J.* 21. móti: í mót *J.* 22—23. steint—rauðum: *ul. J.* 25. mikil á: *ul. J.* Ásbjörn: *ul. J.*

eigi kann ek skip at kenna, ef eigi siglir hann þar«. Ásmundr svarar: »ger svá vel, lagsmaðr, seg mér til, ef þú kennir hann«. Þá rendusk hjá skipin, ok mælti Karli: »þar sitr hann Selsbani við stýrit í blám kyrtli«.

5 Ásmundr svarar: »ek skal fá honum rauðan kyrtli«.

Síðan skaut hann Ásmundr at Ásbirni selsbana spjóti, ok kom á hann miðjan, flaug í gognum hann, svá at fast stóð fram í höfða-fjölinni: fell Ásbjörn dauðr frá stýrinu. Fóru síðan hvárir-tveggju leiðar sinnar. Fluttu

10 þeir lík Ásbjarnar norðr á Þrándarnes. Lét þá Sigríðr senda eptir Þóri hund til Bjarkeyjar. Kom hann til, er búit var um lík Ásbjarnar eptir sið þeira. En er þeir fóru í brot, valði Sigríðr vinum sínum gjafir. Hon leiddi Þóri til skips: en áðr þau skildisk, mælti

15 hon: »svá er nú, Þórir, at Ásbjörn, sonr minn, hlýddi ástráðum þínum. Nú vannzk honum eigi líf til at launa þat, sem vert var: nú þótt ek sjá verr til fær, en hann myndi vera, þá skal ek þó hafa vilja til. Nú U 368

er hér gjöf, er ek vil gefa þér, ok vilda ek, at þér

20 kvæmi vel í hald« — þat var spjót — »hér er nú spjót þat, er stóð í gognum Ásbjörn, son minn, ok H 203

er þar enn blóðit á; máttu þá heldr muna, at þat mun hæfask ok sár þat, er þú sátt á Ásbirni, bróður-soni þínum. Nú yrði þér þá sköruliga, ef þú létir

25 þetta spjót svá af höndum, at þat stæði í brjósti

1. at: *ul. J.* 2. til: *ul. J.* 3. ok: *ul. J og omv.: K.* mælti. 4. við stýrit | í—kyrtli: *omv. J.* 5. skal: *þa tf. J.* 6. Síðan: *þa J.* hann: *ul. J.* at—selsbana: *ul. J.* 7. ok—hann(1): *a asbiorn J.* flaug: *ok flo J.* 11. til Bj.: *ul. J.* 12. eptir—þeira: *ul. J.* 13. þeir: *menn J.* Sigríðr: *uden -r K. 70: fork. J.* vinum sínum: *mannum J.* 14—15. en—hon: *ok mælti við hann J.* 16. vannzk: *endiz J.* 17. þat: *þer J* sjá: *se J.* 18. myndi vera: *ul. J.* 20. þat—spjót: *ul. J.* 21. þat, er: *ær ek vil gefa þer þetta J.* 22. blóðit: *uden art. J.* 22—24. at—þínum: *ul. J.*

Óláfi digra. Nú mæli ek þat um, segir hon, at þú verðir hvers manns niðingr, ef þú hefnir eigi Ásbjarnar. Snæri hon þá í brot. Þórir varð svá reiðr orðum hennar. 0 125 at hann mátti engu svara, ok eigi gæði hann spjótit laust láta ok eigi gæði hann bryggjunnar, ok mundi hann ganga á kaf, ef eigi tæki menn til hans ok styddi hann, er hann gekk út á skipit. Þat var málaspjót ekki mikit ok gullrekinn falrinn á. Røru þeir Þórir þá í brot ok heim til Bjarkeyjar. Ásmundr ok þeir félagar fóru leið sína, til þess er þeir kómu suðr til Þrándheims ok 10 á fund Óláfs konungs. Sagði Ásmundr þá konungi, hvat til tíðenda hafði gerzk í forum hans. Gerðisk Karli hirðmaðr konungs. Heldu þeir Ásmundr vel vináttu sína. En orðtok þau, er þeir Ásmundr ok Karli höfðu mælk við, áðr víg Ásbjarnar varð. þá 15 fór þat ekki leynt, þvíat þeir sjálfir sögðu konungi frá því; en þar var, sem mælt er, at hverr á vin með óvinum; váru þeir þar sumir, er slíkt hugfestu, ok þaðan af kom þat til Þóris hundz.

K. 124. Frá Óláfi konungi.

20

[*ÓH (Fms.) k. 121, (Flat.) k. 179.*]

1024 Óláfr konungr bjósk um vārit, er á leið, ok bjó

1. Óláfi: inum *tf. J.* 4. engu: aungum *J.* laust: at *tf. J.* 5. ok(1)—bryggjunnar: *ul. J.* 5—6. mundi—ganga | á kaf: *omv. J.* 6. tæki—styddi: styddi menn *J.* 7. er: þa ær *J.* út: *ul. J.* 8. falrinn á: *omv. J.* 8—9. Røru—Bjark.: *ul. J.* 9—10. fóru—þeir: *ul. J.* 10. suðr—ok: *ul. J. men tf. i þrandheimi efter kgs.* 11—12. Sagði—hans: ok sagðu honum fra sinum ferþum *J.* 13. Karli: þa *tf. J.* -maðr: *olafs tf. J.* 14. vináttu sína: *omv. J.* -tøk: *ul. J.* 14—15. Ásm. . . . Karli: *omv. J.* 15. mælk við: mælt *J.* varð: yrði *J.* 15—16. þá—þat: *fore J.* 16. sjálfir sögðu kgi: *omv. J.* 17. því: *ul. J.* á: *ser tf. J.* 18. þar: *ul. J.* 19. þat: *ul. J.* 20. *Overskr. fra 18, J2, J3, J; mgl. K, 70.*

skip sín; síðan fór hann um sumarit suðr með landi,
 átti þing við bændr, sætti menn ok síðaði land, tók H 204
 ok konungs skyldir, hvar sem hann fór. Fór konungr
 um haustit alt austr til landz-enda. Hafði Óláfr
 5 konungr þá kristnat land, þar sem stórheruð váru.
 Þá hafði hann ok skipat lögum um land alt. Hann
 hafði þá ok lagt undir sik Orkneyjar, svá sem fyrr kap. 100-
 var sagt. Hann hafði ok haft orðsendingar ok gort
 sér marga vini bæði á Íslandi ok Grænlandi ok svá U 369
 10 í Færeyjum. Óláfr konungr hafði sent til Íslandz
 kirkju-við, ok var sú kirkja gort á Þingvelli, þar er
 alþingi er; hann sendi með klukku mikla, þá er enn
 er þar. Þat var þá eptir, er Íslendingar höfðu fært
 lög sín ok sett kristinn rétt, eptir því sem orð hafði
 15 til send Óláfr konungr. Síðan fóru af Íslandi margir
 metorða-menn, þeir er handgengnir gerðusk Óláfi
 konungi; þar var Þorkell Eyjólfsen, Þorleikr Bollason,
 Þórðr Kolbeinsson, Þórðr Barkarson, Þorgeirr Hávarar-
 son, Þormóðr Kolbrúnarskáld. Óláfr konungr hafði
 20 sent vingjafir mörgum höfðingjum til Íslandz; en þeir
 sendu honum þá hluti, er þar fengusk ok þeir væntu,
 at honum myndi helzt þykkja sending í. En í þessu
 vináttu-marki, er konungr gerði til Íslandz, bjoggu
 enn fleiri hlutir, þeir er síðan urðu berir.

1. um sumarit | suðr—landi: *omv. J og tf. ok.* 2. bændr:
ok tf. J. 3. kgs: konungr *J.* hvar: þar *J.* Fór kgr:
 konungr var(!) *J.* 4. haustit: sumarit *J.* 8. sagt: ritat
J. 9. ok(1): a *tf. J.* 11—12. þar—er(1): *ul. J.* 12. þá:
ul. J. 13. fært: frett(!) *J.* 14—15. orð—kgr: *olaftr kon-*
ungr hafði orð til sænt J. 16—17. þeir—var: *ul. J.*
 17. Þorleikr: þorleifr *J.* 18. Barkar-: bardar- *J.* Hávarar-:
sál. K; havarar (ðz) alle øvrr. 20. vingjafir | mörgum höfð.: *omv.*
J og har monnum for höfð. 21. hluti: imoti *tf. J.* þar—
 væntu: þeir ætludu *J.* 22. helzt þykkja: *sál. 18, 70. J2, J3:*
omv. K; þykkja efter í J. 23. er—Íslandz: *ul. J.* 24. enn:
 vndir *tf. J.* síðan: sipar *J.*

K. 125. Frá ráðagörð Íslendinga.[ÓH (*Fms.*) k. 122, (*Flat.*) k. 180.]

1024 Óláfr konungr sendi þetta sumar Þórarín Nefjólfs-
 son til Íslandz með örendum sínum, ok helt Þórarinn
 skipi sínu þá út ór Þrándheimi, er konungr fór, ok
 fylgði honum suðr á Mæri. Sigldi Þórarinn þá á haf 5
 út ok fekk svá mikit hraðbyri. at hann sigldi á viii.
 1026 dögum til þess, er hann tók Eyrar á Íslandi, ok fór
 H 205 þegar til alþingis ok kom þar, er menn vǫru at lög-
 bergi; gekk þegar til lögbergs. En er menn höfðu
 þar mælt lögskil, þá tók Þórarinn til máls Nefjólfs- 10
 son: »ek skildumk fyrir iiij. nóttum við Ólaf konung
 Haraldzson; sendi hann kveðju hingat til landz öllum
 höfðingjum ok landz-stjórnar-mönnum ok þar með
 allri alþýðu karla ok kvenna, ungum manni ok gömlum,
 sælum ok veslum, guðs ok sína ok þat með, at hann 15
 vill vera yðarr dróttinn, ef þér vilið vera hans þegnar,
 en hvárir annarra vinir ok fulltings-menn til allra
 góðra hluta«. Menn svöruðu vel máli hans; kváðusk
 allir þat fegnir vilja, at vera vinir konungs, ef hann
 væri vinr héraðz-manna. Þá tók Þórarinn til máls: 20
 U 370 »þat fylgir kveðju-sending konungs, at hann vill þess
 beidask í vináttu af Norðlendingum, at þeir gefi honum ey

1. *Overskr. fra 18. J2. J3; mgl. K. 70; orðsending olafs konungs til islendinga J.* 2. þetta: þat *J.* 4. skipi—þá: *ul. J.* 4—6. er—út: *ul. J.* 6. viii.: vii. *J.* 7. Eyrar: *eyjar K. 70.* ok: *hann J.* 8. alþingis: þings *J.* vǫru: *sáfu J.* 9. gekk—lögbergs: *ul. J.* 10. til máls | Nefj.: *omv. J.* 12. Haraldzson: *ul. J.* hann: aullum *mönnum a islandi tf. J.* 12—15. hingat—veslum: *ul. J.* 14. manni: *sál. 18. 70. J2. J3; mönnum K.* 17—18. en—hluta: *ul. J.* 18. hans: þórarins *J.* kváðusk: *saugðuz J.* 19. fegnir: *giarna J.* vinir kgs: *hans vinir J.* 20. vinr héra.-manna: *þeira vinr J.* Þá—máls: *ul. J.* 21. kgs: *ul. J.* 21—22. þess . . . í vináttu: *ul. J.* 22. at - ey: *áey þá J.*

eða útsker, er liggr fyrir Eyjafirði, er menn kalla
 Grimsey; vill þar í mót leggja þau gæði af sínu landi,
 er menn kunna honum til at segja, en sendi orð
 Guðmundi á Moðruvöllum til at flytja þetta mál, þvíat
 5 hann hefir þat spurt, at Guðmundr ræðr þar mestu«.
 Guðmundr svarar: »fúss em ek til vináttu Óláfs kon-
 ungs, ok ætla ek mér þat til gagns miklu meira en
 útsker þat, er hann beiðisk til: en þó hefir konungr
 þat eigi rétt spurt, at ek eiga meira vald á því en
 10 aðrir, þvíat þat er nú at almenning gort. Nú munu
 vér eiga stefnu at vár á milli. þeir menn, er mest
 hafa gagn af eyjunni. Ganga menn síðan til búða.
 Eptir þat eigu Norðlendingar stefnu milli sín ok ræða
 þetta mál. Lagði þá hverr til slíkt er sýndisk. Var
 15 Guðmundr flytjandi þessa máls, ok snoru þar margir
 aðrir eptir því. Þá spurðu menn, hví Einarr, bróðir
 hans, ræddi ekki um — þykkir oss hann kunna, H 203
 segja þeir, flest glöggst at sjá«. Þá svarar Einarr: »því
 em ek fáræðinn um þetta mál, at engi hefir mik at
 20 kvatt; en ef ek skal segja mína ætlan, þá hygg ek,
 at sá myni til vera hérlandz-mönnum, at ganga ekki
 undir skattgjafar við Ólaf konung ok allar álogur

2—3. vill—segja: *ul. J.* 3. en sendi: *sendi hann J.*
 4. til: *ul. J.* 6. Óláfs: *ul. J.* 7—8. ok—til: *ul. J.*
 8—9. þó—eigi: *æigi hefir hann þat J.* 9. vald—því: *ráð*
æyjarinnar J. 10. almenning: *-ingi J.* 11—12. stefnu—
eyjunni: at stefnur oc J. 12. Ganga menn | síðan: *omv. J*
og tf. heim. 13. eigu N. stefnu—sín: *gengu N. a stefnur*
J. ræða: *ræddu J.* 14. mál: *milli sín J.* er: *sál. alle,*
undt. K: sem. 15. þessa máls: *malsins J.* þar: *þa J.*
 16. aðrir: *ul. J.* 17. ræddi . . . um: *legði . . . til J.*
 17—18. þykkir—sjá: *ul. J.* 18. Þá—E.: *einarr svar' J.*
 19. -ræðinn: *-orðr J.* 20. ek(2): *mgl. K, 70.* 21. sá—
-mönnum: landzmönnum muni sa til vera J. ekki: *sál. J;*
ul. K og de øvrr. 22. -gjafar: *sál. J; gíafir de øvrr.* allar:
aðrar J.

hér þvilikar, sem hann hefir við menn í Nóregi; ok munu vér eigi þat ófrelsi gera einum oss til handa, heldr bæði oss ok sonum várum ok allri ætt várri. þeir er þetta land byggvir: ok mun ánaud sú aldri ganga eða hverfa af þessu landi: en þótt konungr sjá sé góðr maðr, sem ek trúi vel at sé. þá mun þat fara heðan frá sem hingat til. þá er konunga-skipti verðr, at þeir eru ójafnir, sumir góðir, en sumir illir. En ef landz-menn vilja halda frelsi sínu, því er þeir hafa haft, síðan er land þetta byggðisk. þá mun sá til vera, at ljá konungi enskis fangstaðar á, hvárki um landa-eign hér né um þat, at gjalda heðan ákveðnar skuldir. þær er til lýðskyldu megi metask: en hitt kalla ek vel fallit, at menn sendi konungi vingjafir.

U 571 þeir er þat vilja, hauka eða hesta, tjöld eða segi, eða 15
O 127 aðra þá hluti, er sendilígir eru; er því þá vel varit, ef vinátta komr í mót. En um Grimsey er þat at ræða, ef þaðan er engi hlutr fluttr, sá er til matfanga er, þá má þar fæða her mannz, ok ef þar er útlendr herr ok fari þeir með langskipum þaðan, þá ætla ek 20 mörgum kotbóndunum munu þykkja verða þröngt fyrir durum. Ok þegar er Einarr hafði þetta mælt

1. hér—ok: *ul. J.* 2. munu: *munum J.* eigi | þat ófrelsi: *omv. J.* oss: *hermed ender 4. mbrblad af J: efter handa står i J2 et tegn (sål. også i J3) og i margen* sva langt vantar i Membr.: *dette er altså ikke ganske rigtigt.* 3. oss ok: *ul. J.* várum: *oc þeira sonum tf. J2.* 4. byggvir: *sål. J2: byggir K. 18. 70.* 4--5. ánaud—eða: *su næð alldri J2.* 5. þessu landi: *omv. J2.* 6. maðr: *ul. J2.* 7. frá: *af J2.* hingat: *her J2.* 9--10. þeir—haft: *haft hafa J2.* 10. er: *ul. J2.* 11. kgi þessum *tf. J2.* á: *ul. J2.* 12. um(1): *ul. J2.* landa-: *land- J2.* né—heðan: *oc um J2.* 15--16. hauka—eru: *ul. J2.* 17. mót: *sål. alie. undt. K: móti.* 18. ræða: *mæla J2.* 20. þeir: *þaðan J2 og ul. det følg.* 21. -bóndunum: *-buandum J2.* munu: *ul. J2.* verða: *ærit J2.* 22. durum: *dyrum J2.*

ok int allan útveg þenna, þá var öll alþýða snúin með einu samþykki, at þetta skyldi eigi fask. Sá Þórarinn þá ørendis-lok sín um þetta mál.

K. 126. Frá svörum Íslendinga.

H 207

[ÓH (*Fms.*) k. 123, (*Flat.*) k. 180.]

- Þórarinn gekk annan dag til lögbergs ok mælti 1024
þá enn ørendi ok hóf svá: »Óláfr konungr sendi orð
vinum sínum hingat til landz, nefndi til þess Guð-
mund Eyjólfsson, Snorra goða. Þorkel Eyjólfsson,
Skapta lögsgumann, Þorstein Hallzson: hann sendi
10 yðr til þess orð, at þér skylduð fara á fund hans ok
sækja þangat vináttu-boð; mælti hann þat, at þér
skylduð þessa ferð eigi undir höfuð leggjask, ef yðr
þætti nokkuru varða um hans vináttu«. Þeir svöruðu
því máli, þökkudu konungi boð sitt, kváðusk þetta
15 segja mundu Þórarni síðarr um ferðir sínar. þá er
þeir hefði ráðit fyrir sér ok við vini sína. En er þeir
höfðingjar tóku ræður sín í milli, þá sagði hverr sem
sýndisk um ferð þessa. Snorri goði ok Skapti lottu
þess, at leggja á þá hættu við Noregs-menn, at allir
20 senn færi af Íslandi ok þangat, þeir menn er mest
réðu fyrir landi; sögðu þeir, at af þessi orðsending
þótti þeim heldr grunir á dreguir um þat, er Einarr
hafði getit, at konungr myndi ætla til pyndinga
nokkurra við Íslendinga, ef hann mætti ráða. Guð-
25 mundr ok Þorkell Eyjólfsson fýstu mjök at skipask

1. ok—þá: *ul. J2; for útveg (18, 70) har K:* veg.
2. þetta . . . eigi: *omv. J2.* 4. *Overskr. fra 18; mgl. K.*
70; fra Þórarni Nef.syni J2. 5. -bergs: -bergis J2. 18.
6. hóf: talaðe J2. 10. fund hans: *omv. J2.* 11. þat: *ul.*
J2. 13. nokkuru: male *tf. J2.* 13—14. svöruðu—máli:
ul. J2. 14. þetta: *ul. J2.* 15—16. þá—sína: *ul. J2.*
17. sín í milli: sínar J2. 18—277. Snorri—mundu: *ul. J2.*
22. á: að 70.

við orðsending Óláfs konungs ok kolluðu þat sæmdar-
 ferð mikla mundu. En er þeir knjáðu þetta mál
 milli sín, þá staðfestisk þat helzt með þeim, at þeir
 sjálfir skyldu eigi fara, en hverr þeira skyldi gera
 mann af hendi sinni, þann er þeim þætti bezt til 5
 fallinn — ok skildusk á því þingi við svá búit, ok
 U 372 urðu engar útanferðir á því sumri. En Þórarinn fór
 H 208 tvívegis um sumarit ok kom um haustit á fund Óláfs
 konungs ok segir honum sitt ørendi, slikt er orðit
 var, ok svá þat með, at höfðingjar mundu koma af 10
 Íslandi, svá sem hann hafði orð til sent, eða synir
 þeira elligar.

K. 127. Frá Færeyingum.

[ÓH (*Fms.*) k. 124, (*Flat.*) k. 181.]

1024 Þat sama sumar kómu útan af Færeyjum til
 Nóregs at orðsending Óláfs konungs Gilli lógsogumaðr. 15
 Leifr Ózurarson, Þórálfr ór Dímon ok margir aðrir
 0 128 bónda-synir; en Þrándr í Gøtu bjósk til ferðar, en
 er hann var búinn mjök, þá tók hann fellisótt þá, er
 hann var hvergi færr, ok dvalðisk hann eptir. En
 er þeir Færeyingar kómu á fund Óláfs konungs, þá 20
 kallaði hann þá á tal ok átti stefnu við þá; lauk
 hann þá upp við þá ørendi þau, er undir bjoggu

2—3. er—þá: *ul. J2 og omv. staðf. þat.* 3. helzt: *ul. J2.* 4. skyldu: *mundu J2.* gera: *fa J2.* 5. af—sinni: fyrir sic *J2.* þeim: *ul. J2.* þætti bezt: *omv. J2.* 8—9. um haustit | á—kgs: *omv. J2.* 9. segir: *sagði J2.* 9. sitt... slikt: *omv. J2.* 9. er: *sem J2.* 12. elligar: *ul. J2.* 13. *Overskr. frá 18. J2, J3; mgl. K. 70.* 14. kómu: *kom J2 (J3 = K).* 17. bónda: *boanda J2.* en(1): *ul. J2.* í: or *J2.* bjósk: *oc tf. J2.* en(2): *oc þa J2.* 18. búinn mjök: *albuinn J2.* þá(1): *ul. J2.* felli-: *ul. J2; fæli- skr K, 18, 70.* 19. hann(2): *þvi tf. J2.* 21. þá(1)—átti: *atti hann J2.* stefnu | við þá: *omv. J2 og tf. oc.* 22. hann þá: *ul. J2.* við—þau: *þeim ærendum J2.*

ferðinni, ok segir þeim, at hann vildi hafa skatt af Færeyjum ok þat með, at Færeyingar skyldu hafa þau lög, sem Óláfr konungr setti þeim. En á þessi stefnu fannzk þat á orðum konungs, at hann myndi
 5 taka festu til þessa máls af þeim færeyskum monnum, er þá váru þar komnir, ef þeir vildi þat sáttmál swardögum binda; bauð þeim monnum, er honum þóttu þar ágæztir, at þeir skyldu gerask honum handgengnir ok þiggja af honum metorð ok vináttu,
 10 en þeim inum færeyskum virðisk svá orð konungs, sem grunr myndi á vera, hvernug þeira mál myndi snúask, ef þeir vildi eigi undir þat alt ganga, sem konungr beiddi þá. En þó at til þessa máls yrði fleiri stefnu-lög, áðr en þat lýkðisk, þá varð þat fram-
 15 gengt alt, er konungr beiddisk. Gengu þeir til handa konungi ok gerðusk hirðmenn hans, Leifr ok Gilli ok Þórálfr, en allir þeir forunautar veittu swardaga Óláfi H 209 konungi til þess, at halda í Færeyum þau lög ok þann landz-rétt, sem hann setti þeim, ok skattgildi
 20 þat, er hann kvað á. Síðan bjoggusk þeir inir færeysku til heimferðar. En at skilnaði veitti konungr þeim vingjafir; en þeir, er honum höfðu handgengnir gorkz,

1. þeim: sva J2. 3. sem—kgr: er hann J2. 3—4. á—stefnu: *ul. J2 og omv.* fannzk þat. 3. þessi: *sál. 70, 18* (þessari); þeiri K. 4. á: i J2. 5. máls: *ul. J2.* 5—6. þeim—þar: færeyingom þeim er þar varu J2. 6. þat: þetta J2. 8. ágæztir: agætaztir J2. þeir skyldu: *ul. J2.* 9. af: at J2. 10. en: *ul. J2.* færeyskum virðisk: færeysku monnum virþuz J2. orð kgs: *omv. J2.* 11. vera: *ul. J2.* hvernug: hvernig J2 (J3 = K). þeira: þetta J2. 12—13. vildi—þá: iataðe ei allu því er konungr villde J2. 13—15. En—beiddisk: *ul. J2.* 15. þeir: þa J2. 16. hans: *ul. J2.* 17—18. Ól. kgi: *ul. J2.* 18. í F. | þau lög: *omv. J2.* 19. þann: *ul. J2.* 19—20. skattgildiþat: *omv. J2.* 20. er... kvað: sem... qvæði J2. færeysku: menn *tf. J2.* 22. en þeir: *ul. J2.*

373 fara þeir ferðar sinnar, þá er þeir váru búnir. En konungr lét búa skip ok fekk manna til ok sendi þá menn til Færeyja, at taka þar við skatti þeim, er Færeyingar skyldu gjalda honum. Þeir urðu ekki snembúnir; ok er frá ferð þeira þat at segja, at þeir 5 koma eigi aptr ok engi skattr á því sumri, er næst var eptir, þvíat þeir höfðu ekki komit til Færeyja: hafði þar engi maðr skatt heimtan.

K. 128. Kvánfang Ketils þok Þórðar.

[ÓH (*Fms.*) k. 125, (*Flat*) k. 188: *Fsk.* k. 99 (*beg.*)]

1024 Óláfr konungr fór um haustit inn í Vikina ok 10 gerði orð fyrir sér til Uplanda ok lét boða veizlur: ok er hann ætlar sér um vetrinn at fara um Uplönd, síðan byrjar hann ferðina ok fór til Uplanda. Dvalðisk
—25 Óláfr konungr þann vetr á Uplöndum, fór þar at veizlum ok leiðrétti þá hluti þar, er honum þótti 15 ábóta vant: samði þá þar enn kristnina, er honum þótti þurfa. Þat gerðisk til tíðenda, þá er konungr var á Heiðmörk, at Ketill kálfr af Hringunesi hóf upp bónorð sitt: hann bað Gunnhildar, dóttur Sigurðar sýrs ok dóttur Ástu: var Gunnhildr systir Óláfs konungs: átti 20 konungr svör ok forráð máls þess; hann tók því vænliga:

1. fara: foru J2. þá: ul. J2. 2. manna: menn J2. ok(2): hann J2. 3. menn: ul. J2. þar: ul. J2. 4. Þeir: menn *tf.* J2. 5. er: *efter* ferð J2. þeira: *efter* frá J2; ul. K. 7. Færeyja: a því sumri oc *tf.* J2. 8. þar | engi maðr: *omv.* J2. 9. *Overskr. fra 18; mgl K. 70; Brudlap J2, J3.* 11. boða: biðða up J2. 12. ok er: þi at J2. ætlar: ælade(!) J2. 13. hann: konungr J2. ferðina: ferð sina J2. fór—Uplanda: ul. J2. 14. þann—á: um vetrinn at (a J3) J2. 14—15. fór—veizlum: ul. J2. 15. þar: *efter* þótti J2. 16—17. samði—þurfa: ul. J2. 17. er: Ólafr *tf.* J2. 18. kálfr: ul. J2. af: a J2 (J3 = K). 19. sitt; hann: oc J2. sýrs: konungs J2. 20. dóttur: *sál.* 18, 70; ul. K. J2. var—systir: móður J2. 21. svör ok: ul. J2. máls þess: þessa mals J2. hann tók: *omv.* J2. vænliga: vel J2.

var þat fyrir þá sök, at hann vissi um Ketil, at hann var ættstórr ok auðigr, vitr maðr, höfðingi mikill; hann hafði ok lengi áðr verit vinr Óláfs konungs mikill, svá sem hér er fyrr sagt; þat alt saman bar til þess, O 129 ka
 5 at konungr unni ráðs þessa Katli; var þetta framgengt, H 210 at Ketill fekk Gunnhildar; var Óláfr konungr at þessi veizlu. Óláfr konungr fór norðr í Guðbrandzdala, tók þar veizlur. Þar bjó sá maðr, er hét Þórðr Gothormsson, á bæ þeim, er á Steig heitir. Þórðr
 10 var maðr ríkastr í inn nørðra hlut Dala. En er þeir konungr hittusk, þá hóf Þórðr upp bónorð sitt ok bað Ísriðar Guðbrandzdóttur, móðursystur Óláfs konungs; átti þar konungr svor þessa máls; en er at þeim málum var setit, þá var þat af ráðit, at þau
 15 ráð tókusk, ok fekk Þórðr Ísriðar; gerðisk hann síðan qlúdar-vinr Óláfs konungs ok þar með margir aðrir U 374 frændr Þórðar ok vinir, þeir er eptir honum hurfu. Fór Óláfr konungr þá aptr suðr um Þótn ok Haðaland, þá á Hringaríki ok þaðan út í Víkina. Fór
 20 hann um várit til Túnsbergs ok dvalðisk þar lengi, 1025 meðan þar var kaupstefna mest ok tilflutning; lét hann þá búa skip sín ok hafði með sér fjölmenni mikit.

1. var—sök: því J2. um—hann: at Ketill J2. 2. maðr: oc J2. hann: enn J2. 3. ok . . . áðr: ul. J2. lengi . . . verit: omv. J2. vinr: vin J2. Ól. kgs | mikill: omv. J2. 4—5. svá—Katli: ul. J2. 5. var: varð J2. 6. þessi: þeiri J2. 7. -dala: -dali J2. 8. tók—veizlur: ul. J2. 9. Gothorms-: Guðbrandz- J2. Þórðr: hann J2. 10—11. þeir—þá: hann fann konung J2. 13. þar: ul. J2. 13—15. þessa—Þórðr: fyrir þessu máli oc tocuz þar ráð at Þórðr feck J2. 16. -vinr: vin J2. 16—17. ok—hurfu: ul. J2. 18. suðr: ul. J2. 19. þá: oc þaðann J2. þaðan út: sva J2. 20. þar: mioc tf. J2. 21. meðan—tilflutning: ul. J2. 22. hann: ul. J2. fjölmenni: lip J2.

K. 129. Frá Íslendingum.

[ÓH (Fms.) k. 126, (Flat.) k. 189.]

1025 Sumar þetta kom af Íslandi at orðsending Óláfs
konungs Steinn, sonr Skapta lögsgumannz, Þoroddr,
sonr Snorra goða, Gellir, sonr Þorkels, Egill, sonr
Síðu-Hallz, bróðir Þorsteins. Guðmundr Eyjólfsson 5
4—5 hafði andazk áðr um vetriun. Þeir inir íslenzku
menn fóru þegar á fund Óláfs konungs, er þeir máttu
við komask. En er þeir hittu konung, fengu þeir þar
góðar viðtökur ok váru allir með honum. Þat sama
sumar spurði Óláfr konungr, at skip þat var horfit, 10
211 er hann hafði sent til Færeyja eptir skatti it fyrra
sumar ok þat hafði hvergi til landa komit, svá at
spurt væri. Konungr fekk þá til skip annat ok þar
menn með ok sendi til Færeyja eptir skatti; fóru
þeir menn ok létu í haf, en síðan spurðisk ekki til 15
þeira heldr en til inna fyrri, ok váru þar margar getur
á, hvat af skipum þeim myndi orðit.

K. 130. Uphaf Knúts ríka.[ÓH (Fms.) k. 127, (Flat.) k. 190; Ágr. k. 23; jfr.
Fsk. k. 98, 112; Knýtl. k. 8—13, 17; Tjodrek k. 16.]

Knútr inn ríki, er sumir kalla inn gamla Knút,
hann var konungr í þann tíð yfir Englandi ok yfir 20
Danaveldi. Knútr ríki var sonr Sveins tjúguskeggs

1. Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Komu menn af Íslandi J2, J3. 2. kom: komu J2. 3. sonr: her og i det følg. fork. i hðskrr. (son 70). 5. bróðir þ.: ul. J2. 8. þar: ul. J2. 10. var: sál. 18, 70. J2; hafði K. 11. eptir skatti: ul. J2. 15. en síðan: oc J2. 17. orðit: hafa tf. J2 (vera orþit J3). 18. Overskr. fra 18, 70; mgl. K; Uphaf Deilu Knutz konungs oc Olafs konungs J2. 19—21. Knútr—ríki: Nu er þar fra at segia er reð fyrir Englandi oc Danmore Knutr enn ríki hann J2. 21. sonr: fork. i alle.

Haraldzsonar. Þeir langfeðgar höfðu ráðit langa ævi fyrir Danmörku. Haraldr Gormsson, föður-faðir Knúts, hafði eignazk Nóreg eptir fall Haraldz Gunnhildarsonar ok tekit af skatta, sett þar til landz-gæzlu Hákon jarl 5 inn ríka. Sveinn Dana-konungr, sonr Haraldz, réð ok fyrir Nóregi ok setti yfir til landz-gæzlu Eirík jarl Hákonarson. Réðu þeir bræðr þá landi ok Sveinn Hákonarson, til þess er Eiríkr jarl fór vestr til Englandz U 375 at orðsending Knúts ins ríka, mágs síns, en setti þá 10 eptir til ríkis í Nóregi Hákon jarl, son sinn ok systur-son Knúts ins ríka, mágs síns. En síðan er Óláfr O 180 digri kom í Nóreg, þá tók hann fyrst höndum Hákon jarl ok setti hann af ríki, svá sem fyrr er ritit. Fór ^{kap. 30} þá Hákon til Knúts, móður-bróðurs síns, ok hafði verit 15 síðan með honum alla stund, til þess er hér er komit sögunni. Knútr inn ríki hafði unnit England með orrostum ok barizk til ok hafði langt starf, áðr en H 212 landz-fólkit hefði honum hlýðit orðit. En er hann þóttisk fullkominn þar til landz-stjórnar, þá mintisk 20 hann, hvat hann þóttisk eiga þess ríkis, er hann hafði eigi sjálfr varðveizlu yfir, en þat var í Nóregi: hann þóttisk eiga at erfðum Nóreg allan, en Hákon, systur-son hans, þóttisk eiga suman, ok þat með, at hann þóttisk með svívirðing látit hafa; sá var einn hlutr til þess,

2. Knúts: konungs *tf. J2*. 3. Gunnh. sonar: grafelldz *J2*. 4. sett: enn setti *J2*. 5. sonr H.: hans s. *J2*. 6. yfir: *ul. J2*. -gæzlu: mag sinn *tf. J2*. 7. landi: Eiríkr *tf. J2*. 8. Hákon: *ul. J2*. 9. þá: *ul. J2*. 10. í Nóregi: *ul. J2*. 11. ríka: ríkia *J2* og *ul. det fölg.* mágs síns. En síðan: þa *J2*. 12. digri: konungr *J2*. þá... fyrst: *ul. J2*. 13. jarl: Eiríksson *tf. J2*. er ritit: segir *J2*; rit *skr. K*. 14. þá: *ul. J2*. Knúts: konungs *tf. J2*. 14—15. hafði—síðan: var *J2*. 15. til þess: þar til *J2*. 17. orrostum: *sál. 70, 18; oro alle de øvrr.* 17—18. ok(1)—orðit: *ul. J2*. 18. En: oc *J2*. 19. fullkominn þar: *omv. J2*. 20. hvat: at *J2*. 20—22. þess—eiga: *ul. J2*. 22. Nóreg allan: *omv. J2*. 23—24. ok—hafa: *ul. J2*. 24. var: oc *tf. J2*. þess: *ul. J2*.

er þeir Knútr ok Hákon hófðu kyrru haldit um tilkall
 í Nóreg, at þá fyrst, er Óláfr Haraldzson kom í land,
 hljóp upp allr múgr ok margmenni ok vildi ekki
 heyra annat, en Óláfr skyldi vera konungr yfir landi
 öllu; en þá síðan, er menn þóttusk verða ósjálfráðir 5
 fyrir ríki hans, þá leituðu sumir í brot ór landi: hófðu
 farit mjök margir ríkismenn á fund Knúts konungs
 eða ríkra bónda synir ok gefit sér ýmist til ørenda;
 en hverr þeira, er kom á fund Knúts konungs ok
 hann vildi þýðask, þá fengu allir af honum fullar 10
 hendr fjár. Mátti þar ok sjá tígn miklu meiri en í
 öðrum stöðum, bæði at fjölmenni því, er þar var
 síðeigris, ok umbúnaði þeim öðrum, er þar var í
 þeim herbergjum, er hann átti ok hann var sjálfr í.
 Knútr inn ríki tók skatt ok skyld af þeim þjóðlöndum, 15
 er auðgust váru á Norðrlöndum; en þeim mun öllum
 er hann átti meiri at taka en aðrir konungar. þá gaf
 hann ok því öllu meira en hverr konungr annarra.
 Í öllu ríki hans var friðr svá góðr, at engi þorði þar
 á at ganga; en sjálfir landz-menn hófðu frið ok fornan 20
 landz-rétt. Af slíku fekk honum frægd mikil um öll
 25 lönd. En þeir, er af Nóregi kómu, kærðu ófrelsi sitt
 margir ok tjáðu þat fyrir Hákon jarli, en sumir fyrir
 sjálfum konungi, at Nóregs-menn mundu þá vera
 búnir til at hverfa aptr undir Knút konung ok jarlinn 25

2. Haraldzson: konungr J2. í land: til ríkis í Noregi
 J2. 3. margmenni: mannmengi J2 (*ufr. ovf. s. 526*). vildi:
 villdu J2. 4. Óláfr—vera: hann veri J2. 4—5. landi öllu:
omv. J2. 5. síðan: *ul. J2.* 6. hans: konungs J2. í brot:
 brott J2. 8. eða—ørenda: *ul. J2.* 9. þeira: *ul. J2.* 9—
 10. kom—honum: a hans fund kom feck J2. 11. fjár: ef
 hann villdi þýðaz *tf. J2.* 11—18. Mátti—annarra: *ul. J2.*
 19. þar: *ul. J2.* 20—21. en—-rétt: *ul. J2.* 21. honum: *ul.*
J2. frægd mikil: *omv. J2.* 23. margir | ok tjáðu: *omv. J2.*
 þat: *ul. J2.* 24. sjálfum: Knuti *tf. J2.* 24—25. þá—at: *ul*
J2. 25. ok jarlinn: eða Hacon iarl J2.

ok þiggja af þeim frelsi sitt. Þessar ræður fellu jarli H 213
 vel í skap, ok kærði þat fyrir konungi ok bað hann
 leita eptir, ef Óláfr konungr vildi upp gefa rikit fyrir
 þeim eða miðla með sáttmáli nokkuru; váru hér margir
 5 flutnings-menn með jarli í sinni.

K. 131. Frá sendimönnum Knúts konungs.

[ÓH (Fms.) k. 127, (Flat.) k. 191: jfr. ÓH (49) k. 47
 og Knýtl. k. 17.]

Knútr inn ríki sendi menn vestan af Englandi til
 Nóregs, ok var þeira ferð búin allvegliga; höfðu þeir
 bréf ok innsigli Engla-konungs Knúts. Þeir kómu á
 10 fund Óláfs Haraldzsonar Nóregs-konungs um várit í
 Túnbergi. En er konungi var sagt, at þar váru 0 131
 komnir sendimenn Knúts ins ríka, þá varð hann 1025
 styggr við, segir svá, at Knútr myndi enga menn
 þangat senda með þeim ørendum, er honum eða hans
 15 mönnum myndi gagn í vera, ok var þat nokkura daga,
 er sendimenn náðu ekki fundi konungs. En er þeir
 fengu lof til at mæla við hann, þá gengu þeir fyrir
 konung ok báru fram bréf Knúts konungs ok segja
 ørendi þau, sem fylgðu, at Knútr konungr kallar sína
 20 eign á Nóregi öllum ok telur, at hans forellrar hafa

2. kærði: hann *tf. J2 (J3 = K)*. konungi: Knuti *J2*.
 3. leita eptir: *omv. J2*. kgr: *ul. J2*. 4. með: *ul. J2*.
 4—5. váru—sinni: *ul. J2*. 6. *Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K, 70.* 8. ok—allvegliga: *ul. J2*. 9. Knúts: *sál. 18. 70; ul. K, J2.* 10. Óláfs: konungs *tf. J2 og ul. N.-kgs.* 10—11. um várit | í T.: *omv. J2*. 11—12. váru komnir: *væri J2*. 13. við: mioc við þat oc *J2*. Knútr: hann *J2*. 13—14. enga—þangat: þa eina menn *J2*. 14. með—er: at hvaiki *J2*. eða: ne *J2*. 15—16. var—er: þat var lengi at *J2*. 16. ekki—kgs: honum ecki *J2*. 17—18. gengu—báru: baru þeir *J2*. 19. sem: er *J2*. kallar: telur *J2*. 20. hafa: hafi *J2*.

þat ríki haft fyrir honum: en fyrir þeim sökum, at Knútr konungr vill frið bjóða til allra landa, þá vill hann eigi herskildi fara til Nóreg, ef annars er af kost: en ef Óláfr konungr Haraldzson vill vera konungr yfir Nóregi, þá fari hann á fund Knúts konungs ok taki landit í lén af honum ok gerisk hans maðr ok gjaldi honum skatta slíka, sem jarlar guldú fyrir. Síðan báru þeir bréf fram ok sögðu þau alt slíkt it sama. Þá svarar Óláfr konungr: þat hefi ek heyrst sagt í fornum frásögnum, at Gormr, konungr Dana, 10 þótti vera gíldr þjóðkonungr ok réð hann fyrir Danmörku einni: en þessum Dana-konungum, er síðarr hafa verit, þykkir þat ekki einhlítt. Er nú svá komit, at Knútr 15 ræðr fyrir Danmörku ok fyrir Englandi, ok hefir hann þó nú undir sik brotit mikinn hluta Skotlandz. Nú kallar hann til ættleifðar minnar í hendr mér. Kunnaskyldi hann hóf at um síðir um ágirni sína, eða mun hann einn ætla at ráða fyrir öllum Norðrlöndum?, eða mun hann einn ætla at eta kál alt á Englandi? Fyrir mun hann því afla, en ek færa honum hófuð mitt 20 eða veita honum lotning né eina. Nú skoluð þér segja honum þau mín orð, at ek mun verja oddi ok eggju Nóreg, meðan mér endask lífdagar til, enda

2—3. þá—hann: þá vill hann frið bjóða allum þeim er sva ma vera ok vill (frið—vill *mgl. J3*) J2. 3. herskildi: fara: *omv. J2.* af: *ul. J2.* 4. en: Nu J2. kgr: *ul. J2.* 6. landit: land J2 (land J3). 7. honum: *ul. J2.* slíka: af sva J2. 8. slíkt: *ul. J2.* 10. sagt: *ul. J2.* kgr Dana: *sál. 18, 70; omv. K. J2.* 11. þjóð-: *ul. J2.* 13. þat ekki: *omv. J2.* 14. ræðr: einn *tf. J2.* Danmörku . . . Englandi: *omv. J2.* fyrir (2): *ul. J2.* 15. nú: *ul. J2.* mikinn—Skotlandz: mikit af Skotlandi J2. 16—17. Kunnaskyldi—hann: ok veri honum bezt J2. 17. at—síðir: a J2. eða: hvart *tf. J2.* 18. einn ætla: *omv. J2.* 20. afla: orka J2. 21. eða: ec *tf. J2.* lotning | né eina: *omv. J2.* 22. segja—þau: þau segia J2. 23. enda: enn J2.

gjalda engum manni skatt af ríki mínu«. Eptir þenna
órskurð bjoggusk á brot sendimenn Knúts konungs,
ok váru eigi ørendi fegnir. — Sigvatr skáld hafði verit
með Knúti konungi, ok gaf Knútr konungr honum
5 gullhring, þann er stóð hálfa mörk. Þá var ok þar
með Knúti konungi Bersi Skáldtorfuson, ok gaf Knútr
konungr honum tvá gullhringa, ok stóð hvárr hálfa
mörk, ok þar með sverð búið; svá kvað Sigvatr:

86. Knútr hefr ok enn ítri
10 alldáðgöfugr bóðum
hendr, es hilmi fundum,
4 Húnn, skrautliga búnar;
þér gaf hann mörk eða meira
margvitr ok hjör bitran
15 golls (ræðr görva öllu
s goð sjalfr), en mér halfa. —

Sigvatr gerði at athvarfi við sendimenn Knúts konungs
ok spurði þá margra tíðenda. Þeir sögðu honum
slikt, er hann spurði, af viðræðum þeira Óláfs konungs
20 ok svá frá ørendis-lokum; þeir segja, at hann hefði H 215
þungliga tekit þeira málum — »ok vitum vér eigi,
segja þeir, af hverjum hann hefir traust til slíks, at
neita því at gerask maðr Knúts konungs ok fara á 0 132
fund hans; ok myndi sá hans kostr beztr, þvíat Knútr

1. ríki mínu: *omv. J2*. 2. á brot: *ul. J2* (i brott *J3*).
3. váru: *ul. J2*. 4. Knúti: *ul. J2*. 5. þar: *ul. J2*. 7. hvárr:
sál. J2; hverr *K*, 18, 70. 8. þar með: *ul. J2*.

9—16. 86. *visa*. 1. hefr: hefir *alle*. enn: *sál. J3*; hinn
de øvrr. 2. -göfugr: gafgr *J2*. 4. Húnn: hun *alle*. 7. golls:
gullz *alle*. görva: gorfá *J2*; gerva *de øvrr*. öllu: heitum
J2. 8. goð: guð *alle*.

17—19. gerði—hann: *ul. J2*. 17. við: *sál. 18, 70*; um
K. 19. af: at *J2*. þeira Ól.: *ul. J2*. kgs: oc sendimanna
tf. J2. 20. svá: *ul. J2*. -lokum: þeira *tf. J2*. þeir: *sál.*
18, J2; þeim(!) 70; *ul. K*. hann hefði: kgr hefir *J2*.
22. slíks: þess *J2*. 23. neita: nita *J2*.

konungr er svá mildr, at aldri gera höfðingjar svá stórt til við hann, at eigi gefi hann þat alt upp. þegar er þeir fara á fund hans ok veita honum lotning; var þat nú fyrir skömmu, er til hans kómu ii. konungar norðan af Skotlandi af Fifi ok gaf hann þeim upp reiði 5 sína ok lönð þau öll, er þeir höfðu áðr átt, ok þar með stórar vingjafir: þá kvað Sigvatr:

- U 378 87. Hafa allframir jofrar
 út sín höfuð Knúti
 færð ór Fifi norðan 10
 4 (friðkaup vas þat) miðju;
 seldi Áleifr aldri
 (opt vá sigr) enn digri
 haus í heimi þvísá
 8 (hann) engum svá manni. 15

Sendimenn Knúts konungs fóru aptr leið sína, ok byrjaði þeim vel um hafit; fóru þeir síðan á fund Knúts konungs ok sögðu honum ørendis-lok sín ok svá þau álykðar-orð, er Óláfr konungr mælti síðarst við þá. Knútr konungr svarar: »eigi getr Óláfr kon- 20 ungr rétt, ef hann ætlar, at ek myna einn vilja eta kál alt á Englandi: ek munda vilja heldr, at hann fynni þat, at mér býr fleira innan rifja en kál eitt; þviat heðan skolu honum köld ráð koma undan

2. til: af J2. þat: ul. J2. 3. er: ul. J2. fund hans: omv. J2. 4. er: sál. alle. undt. K; at. 5. norðan: ul. J2. af Fifi: ul. J2. ok: fyrir tf. J2. upp: ul. J2. 6. öll: ul. J2. þar: ul. J2. 7. stórar vingj.: omv. J2.

8—15. 87. vísa. s. Aleifr: Olafr K; Olf: J2. a. enn: sál. J2; hin K.

16—17. Knúts—hafit: ul. J2. 17. þeir síðan: ul. J2. 18. sín: ul. J2. 19. þau álykðar-orð: omv. J2. kgr: ul. J2. 20. svarar: mælti J2. getr: sál. 70, J2; veit 18; segir K. 22. kál alt: omv. J2. vilja heldr: hitt vilja J2. 22—23. hann—þat: þat (hann J3) fyndi J2. 24. köld ráð koma: omv. J2.

hverju rífi. Þat sama sumar kómu af Nóregi til 1025
 Knúts konungs Áslákr ok Skjálgr, synir Erlings af
 Jadrí, ok fengu þar góðar viðtökur, þviat Áslákr átti
 Sigríði, dóttur Sveins jarls Hákonarsonar; váru þau
 5 bræðra-börn ok Hákon jarl Eiríksson. Fekk Knútr H 216
 konungr þeim bræðrum veizlur stórar þar með sér.

K. 132. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 128, (Flat.) k. 192; ÓH (49) k. 64,
 65, *Ældste sag.* p. 8—9.]

Óláfr konungr stefndi til sin lendum mönnum
 sínum ok fjölmentisk mjök um sumarit, þviat þau
 10 fóru orð um, at Knútr inn ríki myndi fara vestan
 um sumarit. Þóttusk menn þat spyrja af kaupskipum 1025
 þeim, er vestan kómu, at Knútr myndi saman draga
 her mikinn á Englandi. En er á leið sumarit, þá
 sannaði annarr, en annarr synjaði, at herra myndi
 15 koma. En Óláfr konungr var um sumarit í Víkinni
 ok hafði menn á njósu, ef Knútr konungr kvæmi til
 Danmerkr. Óláfr konungr sendi menn um haustit
 austr til Svíþjóðar á fund Önundar konungs, mágs síns,
 ok lét segja honum orðsendingar Knúts konungs ok
 20 tilkall þat, er hann hafði við Óláf konung um Nóreg,
 ok lét þat fylgja, at hann hygði, ef Knútr legði Nóreg
 undir sik, at Önundr myndi litla hríð þaðan í frá í
 friði hafa Svíaveldi, ok kallar þat ráð, at þeir byndi
 saman ráð sin ok risi í móti, ok segir, at þá skorti U 370

6. sér: oc varu micils virðir *tf.* J2. 7. *Overskr. fra* 18;
agl. K. 70; Orðsending til Önundar konungs J2. J3. 9. -mentisk:
 -menti J2. 10. inn ríki: konungr J2. vestan: af Englandi
tf. J2. 11. spyrja: spurt hafa J2. 13. mikinn: mannz
 J2. 13—15. En—koma: *ul.* J2. 16. kvæmi: vestan *tf.*
 J2. 20. við—konung: *ul.* J2. 21. at—hygði: *ul.* J2.
 21—22. Nóreg | undir sik: *omr.* J2 og *tf.*: at hann hugþe.
 22. litla—frá: *scamma stund* J2. 22—23. í friði | hafa: *omr.* K.
 23. kallar: kallaðe J2.

eigi styrk til at halda deilu við Knút konung. Qnundr
konungr tók vel orðsending Óláfs konungs ok sendi
O 133 þau orð í mót, at hann vill leggja félagskap af sinni
hendi við Óláf konung, svá at hvárr þeira veitti öðrum
styrk til af sínu ríki, hvárr sem fyrr þarf. Þat var 5
- ok í orðsending milli þeira, at þeir skyldu finnask ok
H 217 ætla ráð fyrir sér. Ætlaði Qnundr konungr at fara
um vetrinn eptir yfir vestra Gautland; en Óláfr kon-
ungr efnaði sér til vetrsetu í Sarpsborg Knútr inn
1025—6 ríki kom þat haust til Danmerkr ok sat þar um vetrinn 10
með fjölmenni mikit. Honum var sagt, at menn ok
orðsendingar hefði farit milli Nóregs-konungs ok Svía-
konungs ok þar myndi stórræði undir búa. Knútr
konungr sendi menn um vetrinn til Svíþjóðar á fund
Qnundar konungs, sendi honum stórar gjafir ok vin- 15
mæli, segir svá, at hann mætti vel kyrr sitja um
deilur þeira Óláfs digra — »þvíat Qnundr konungr,
segir hann, ok ríki hans skal í friði vera fyrir mér«. En er sendimenn kómu á fund Qnundar konungs, þá
báru þeir fram gjafir þær, er Knútr konungr sendi 20
honum, ok vináttu hans með. Qnundr konungr tók
þeim ræðum ekki fljótt, ok þóttusk sendimenn þat á
finna, at Qnundr konungr myndi vera mjök snúinn
til vináttu við Óláf konung: fóru þeir aptr ok segja

1. eigi: ecki J2. 2. vel—konungs: því vel J2. 3. -skap:
ul. J2. 3—4. af—hendi | við Ó.: omv. J2 og ul. konung. 5. til:
ul. J2. fyrr: fyrri J2. 6. skyldu: skyldi J2. 7—9. Ætlaði—
Sarpsborg: ul. J2. 11—13. Honum—búa: ul. J2. 14. menn
um vetrinn: omv. J2. 15. kgs: oc tf. J2. 16. svá: ul. J2.
kyrr sitja: omv. J2. 17. deilur: deilu J2. þvíat: þu tf. J2.
17—18. kgr—hann: ul. J2. 18. hans: þitt J2. 19—21. er—
með: ul. J2. 22. þeim ræðum: ul. J2. fljótt: þessi orð-
sending tf. J2. ok: ul. J2. 22—23. þat á finna: þa vita J2.
23. kgr . . . vera: ul. J2. 24. til: undir J2 (J3 = K).

Knúti konungi ørendis-lok sín ok þat með, at þeir báðu hann engrar vináttu vænta af Önundi konungi.

K. 133 Bjarmalandz-ferð.

[*ÓH (Fms.) k. 129, (Flat.) k. 193, 194, 195; jfr. ÓH (49) k. 48: Ældste sag. p. 2; jfr. Fsk. k. 99.*]

Vetr þann sat Óláfr konungr í Sarpsborg ok hafði 1025—2
5 fjölmenni mikit. Þá sendi hann Karla inn háleyska
norðr í land með ørendum sínum. Fór Karli fyrst
til Uplanda, síðan norðr um fjall, kom fram í Niðarósi. **H 218**
tók þar fé konungs, svá mikit sem hann hafði orð til
send, ok skip gott, þat er honum þótti vel til fallit
10 ferðar þeirrar, er konungr hafði fyrir ætlat, en þat var **U 380**
at fara til Bjarmalandz norðr; var svá ætlat, at Karli
skyldi hafa félag konungs ok eiga hálf þé hvárr við
aman. Karli helt skipinu norðr á Hálogaland snimma
um várit: réðsk þá til ferðar með honum Gunnsteinn. 1026
15 bróðir hans, ok hafði hann sér kaupeyri: þeir váru
nær hálfum þriðja tigi manna á skipi því. Fóru
þegar um várit snimmendis norðr á mörkina. Þórir
hundr spurði þetta: þá gerði hann menn ok orðsending
til þeira bræðra ok þat með, at hann ætlar at fara
20 um sumarit til Bjarmalandz: vill hann, at þeir hafi
samflot ok hafi at jafnaði þat, er til fengjar verðr.
Þeir Karli senda þau orð at móti, at Þórir skyli hafa
xxv. meun, svá sem þeir höfðu: vilja þeir þá, at af
fé því, er fæsk, sé skipt at jafnaði milli skipanna.

1—2. ok—konungi: *ul. J2.* 3. *Overskr. fra 18, J2, J3*
mgf K, 70. 4. þann: þenna *J2.* ok hafði: með *J2.* 5. fjölm.
mikit: *omv. J2.* 6—10. norðr—var: *ul. J2.* 11. norðr:
ul. J2. 12. konungs: hans *J2.* fé: *ul. J2.* 13. snimma:
med e alle undt. J3. 15. ok—kaupeyri: *ul. J2.* 16—
17. á—mörkina: *ul. J2.* 17. snimmendis: *med e alle.*
18—291a. þá—setja: oc rez til ferðarinnar oc scylldo hafa
samflot oc hafa iammarga menn hvarir Þórir hafði þó *J2.*

fyrir útan kaupeyri þann, er menn höfðu. En er
 sendimenn Þóris kómu aptr, þá hafði hann fram látit
 O 134 setja langskips-búzu mikla, er hann átti, ok látit búa.
 Hann hafði til skips þess húskarla sína, ok váru á
 skipinu nær lxxx. manna. Hafði Þórir einn forráð 5
 liðs þess ok svá aflan þá alla, er fengisk í ferðinni.
 En er Þórir var búinn, helt hann skipi sínu norðr
 með landi ok hitti þá Karla norðr í Sandveri. Síðan
 fóru þeir allir saman, ok byrjaði vel. Gunnsteinn
 ræddi við Karla, bróður sinn, þegar er þeir Þórir 10
 hittusk, at honum þótti Þórir vera hólzti fjölmeðr —
 »ok ætla ek, segir hann, at þat væri ráðligr, at vér
 snörum aptr ok færim ekki svá, at Þórir ætti alla
 kosti við oss, þvíat ek trúi honum illa«. Karli segir:
 »eigi vil ek aptr hverfa: en þó er þat satt, ef ek hefða 15
 H 219 vitat, þá er vér várum heima í Langey, at Þórir hundr
 myndi koma í ferð vára með lið svá mikit, sem hann
 hefir, at vér myndim hafa haft fleiri manna með oss«. Þeir
 bræðr ræddu þetta við Þóri, spurðu, hverju þat
 gegndi, er hann hafði menn miklu fleiri með sér, en 20
 svá sem orð höfðu um farit. Hann svarar svá: vér
 höfum skip mikit ok liðskýflt: þykki mér í háska-forum
 slíkum eigi góðum dreng of aukit. Fóru þeir um
 U 381 sumarit optast þannug, sem skipin gengu til. Þá er
 byrlétt var, gekk meira skipit þeira Karla, sigldu þeir 25

3—5. er—skipinu: oc J2. 5—6. Hafði—ferðinni: ul. J2.
 8. Sandveri: Sandeyri J2. 9—18. Gunnsteinn—oss: ul. J2.
 16. er: ul. K. 17. hann: ul. K. 18. manna: sál. alle.
 19. Þeir—þetta: ræddu þeir bræðr vm J2. 19—20. spurðu:
 er: hvi J2. 20. hafði: hefði J2 (J3 = K). menn | miklu
 fleiri: omv. J2. 20—21. með—farit: enn aqvepit var með þeim
 J2. 21. svá(2): ul. J2. 22. -skýflt: skylp oc J2. -förum:
 -ferðum J2. 23. of: ul. K. 24. þannug: ul. J2. skipin:
 scip J2. til: ul. J2. 25. -létt: -leit K; -leitt 70; (-leitt 18):
 -litt J2. skipit: uden art. J2. Karla: bræðra J2.

- þá undan, en þá er hvassara var, sóttu þeir Þórir þá eptir; váru þeir sjaldan allir saman, en vissusk þó til jafnan. En er þeir kómu til Bjarmalandz, þá lögðu þeir til kaupstaðar; tóksk þar kaupstefna: 5 fengu þeir menn allir fullræði fjár, er fé hófðu til at verja. Þórir fekk óf grávöru ok bjór ok safala. Karli hafði ok allmikit fé, þat er hann keypti, skinnavöru marga. En er þar var lokit kaupstefnu, þá heldu þeir út eptir ánni Vínu; var þá sundr sagt friði við 10 landz-menn. En er þeir koma til hafs út, þá eigu þeir skipara-stefnu; spyrir Þórir, ef mönnum sé nokk. urr hugr á at ganga upp á land ok fá sér fjár: menn svöruðu, at þess váru fúsir, ef féföng lægi brýn við. Þórir segir, at fé myndi fásk, ef ferð sú tækisk vel — 15 »en eigi óvænt, at mannhætta gerisk í fœrinni«. Allir sögðu, at til vildu ráða, ef fjár-ván væri. Þórir segir, at þannug væri háttat, þá er auðgir menn önduðusk, at lausafé skyldi skipta með inum dauða ok örfum hans; skyldi hann hafa hálf tæð þriðjung, en stundum 20 minna; þat fé skyldi bera út í skóga, stundum í hauga, H 220 ok ausa við möldu; stundum váru hús at gœr: hann

1. þá(2): *ul. J2.* er: *ul. K, 18, 70.* sóttu: sigldu *J2.*
 2. þá: *ul. J2.* 3. til jafnan: *omv. J2.* 4—6. þá—verja: fengu þeir goðar kaupstefnr *J2.* 6. fekk: oc *tf. J2.* óf: fiar i *tf. J2.* 7. allmikit—þat: orof fiar *J2.* keypti: með *tf. J2.* skinna-: gra- *J2.* 8. marga: *söl. 18, 70; mikla K; ul. J2.* þar: *ul. J2.* var lokit: *omv. J2.* þá: *ul. J2.*
 9. Vínu: *ul. J2.* þá—sagt: i sundr sagt þa *J2.* friði: friðinom *J2.* 10. En: oc *J2.* koma—út: komu ut or anne *J2.* eigu: attu *J2.* 11. spyrir: oc spurþe *J2.* sé: væri *J2.* 12. upp | á land: *omv. J2.* fá: afla *J2.* 13. svöruðu—váru: qvöduz þes *J2.* við: fyrir *J2.* 14. at: *ul. J2.* fé... fásk: *omv. J2 (mundo skr. J3).* ferð—vel: veltækiz til *J2.* 15. eigi: eckilethann *J2.* ó-: ar- *J2.* gerisk—fœrinni: munde nockor i ferðinne *J2.* 16. vildu ráða: munde hætta *J2.* 16—21. segir—hann: *ul. J2.*

segir, at þeir skyldi biðask til ferðarinnar at kveldi dags. Svá var mælt, at engi skyldi renna frá þóðrum, engi skyldi ok eptir vera, þá er stýrimenn segði, at i brot skyldi. Þeir létu menn eptir at gæta skipa, en þeir gengu á land upp. Váru fyrst vellir sléttir, 5 en þar næst mörk mikil. Þórir gekk tyrr en þeir bræðr, Karli ok Gunnsteinn. Þórir bað menn fara
 O 135 hljóðsamliga — »ok hleypið af trjánum berki, svá at hvert tré sé frá þóðru«. Þeir kómu fram i rjóðr eitt mikil, en i rjóðrinu var skiðgarðr hár, hurð fyrir ok 10 læst. Vi. menn af landz-monnum skyldu vaka yfir skiðgardinum hverja nótt, sinn þriðjung hverir ii. Þá er þeir Þórir kómu til skiðgarðzins, váru vöku-menn heim gengnir, en þeir, er þar næst skyldu vaka, váru eigi komnir á vörðinn. Þórir gekk at skiðgardinum 15
 U 382 ok krækði upp á øxinni, las sik upp eptir: fór svá inn um gardinn oðrum megin hliðsins. Hafði Karli þá ok komizk yfir gardinn oðrum megin hliðsins. Kómu þeir jarnsmiðr til hurðarinnar, tóku þá frá slagbranda ok luku upp hurðina. Gengu menn þá 20 inn i gardinn. Mælti Þórir: »i garði þessum er haugr, hrcært alt saman guil ok silfr ok mold: skolu menn

1. ferðarinnar: *uden art. J2.* kveldi: *aptni J2.* 2. Svá var: *omv. J2.* frá: *undan J2.* 4. -menn segði: *-maðr sagði J2.* 4. skyldi: *fara tf. J2.* 5. en: *síþan og omv. þeir gengu J2.* 5—6. Váru—mikil: *ul. J2.* 6. Þ.—fyrir: *oc gekk Þórir fyrir J2.* 7. Karli—Gunnst.: *síþarzt J2.* 7—9. Þórir—þóðru: *ul. J2.* 10. en: *ul. J2.* skiðgarðr: *i tf. J2 (ikke J3).* 10—11. hurðfyrir ok læst: *omv. J2.* 12 hverja—ii.: *ul. J2.* 13. er—skiðgarðzins: *ul. J2.* 14. heim gengnir: *farnir J2.* en: *ægi komnir tf. J2.* þar: *ul. J2.* 14—18. váru—hliðsins: *ul. J2.* 19. Kómu þeir: *þeir þórir oc Karli komu J2.* 20. luku: *tetu J2.* hurðina: *herefter nyt kap. i J2 med overskr. Ræntir jomalinn.* Gengu- þá: *Síþan gengu menn J2.* 21. Mælti Þ.: *omv. J2.* garði: *garð J2 J3 = K.*

þar til ráða; en í garðinum stendr goð Bjarma, er heitir Jómáli; verði engi svá djarfr, at hann ræni. Síðan ganga þeir á hauginn ok tóku fé sem mest máttu þeir ok báru í klæði sín; fylgði þar mold mikil, 5 sem ván var. Síðan mælti Þórir, at menn skyldu í brot fara; segir hann svá: »nú skuluð þit bræðr, Karli ok Gunnsteinn, fyrstir fara, en ek mun síðarst«. Snöru þeir þá allir út til hliðsins. Þórir veik aptr til Jómála H 221 ok tók silfrbolla, er stóð í knjám honum; hann var 10 fullr af silfrpenningum; steypði hann silfrinu í kilting sína, en dró á hönd sér höddu, er yfir var bollarum; gekk þá út til hliðsins. Þeir forunautar váru þá komnir allir út ór skiðgarðinum; urðu þá varir við, at Þórir hafði eptir dvalizk. Karli hvarf aptr at leita 15 hans, ok hittusk þeir fyrir innan hliðit: sá Karli, at Þórir hafði þar silfrbollann. Síðan rann Karli at Jómálanum; hann sá, at digrt men var á hálsi honum. Karli reiddi til øxina ok hjó í sundr tygilinn aptan á hálsinum, er menit var fest við; varð hogg þat svá 20 mikit, at höfuðit hraut af Jómála; varð þá brestr svá mikill, at öllum þeim þótti undr at. Tók Karli menit: fóru þeir þá í brot. En jamskjótt sem brestrinn

2. heitir J.: *omv. J2*; *med ó K*, *med á 18*. 3. ganga: *gengu J2*. 4—5. fylgði—var: *ul. J2*. 5. mælti: *mæli J2*. 6. brot: *brottu J2*. skuluð: *skulu J2*. þit: *ul. J2*. 7. fyrstir: *fyrst J2*. 8. þeir—allir: *allir þa J2*. Jómála: *med art. J2*. 10—11. steypði—bollarum: *ul. J2*. 12. þá út: *síþan J2*. hliðsins: *líps sins J2*. Þeir: *allir tf. J2*. 13. allir: *ul. J2*. 14. hafði: *hefir J2*. 14—15. at—hans: *ul. J2*. 15. hittusk: *móttuz J2*. fyrir innan: *við J2*. 17. at: *ul. J2*. var—hálsi: *um hals J2*. 18. reiddi—ok: *ul. J2*. tygilinn: *er var tf. J2*. 19. við: *með J2*. 20. höfuðit hraut: *hafut fac J2*. Jómála: *med art. J2 (J3 = K)*. þá: *þar J2*. 21. þeim: *ul. J2*. Tók: *þa tf. J2*. 22. þeir þá: *síþan J2*. jam-: *iamn- J2*.

hafði orðit. kómu fram í rjóðrit varðmenninir ok blésu þegar í horn sín: því næst heyrðu þeir lúdra-gang alla vega frá sér: sóttu þeir þá fram at skóginum ok í skóginn, en heyrðu til rjóðrsins aptr óp ok kall: váru þar Bjarmar komnir. Þórir hundr gekk síðarst 5 allra manna liðs síns: ii. menn gengu fyrir honum ok báru fyrir honum sekk; þar var í því líkast sem aska: þar tók Þórir í hendi sinni ok sori því eptir í slóðina: stundum kastaði hann því fram yfir liðit:

U 383 fóru svá fram ór skóginum á völlum. Þeir heyrðu, 10 at herra Bjarma fór eptir þeim með kalli ok gaulun illiligrí. Þustu þeir þá fram ór skóginum eptir þeim ok svá á tvær hliðar þeim: en hvergi kómu Bjarmar svá nær þeim eða vápn þeira, at mein yrði at: en þat kœnnuðu þeir af, at Bjarmar sæi þá eigi: en er 15 þeir kómu til skipanna, þá gengu þeir Karli fyrstir á skip, þvíat þeir váru fremstir áðr, en Þórir var lengst 20 136 á landinu. Þegar er þeir Karli kómusk á skip sitt, kœstuðu þeir tjöldum af sér ok slógu festum: síðan drógu þeir segl sitt upp; gekk skipit brátt út á hafit. 20 En þeim Þóri tóksk alt seinna: var skip þeira óauðráðnara; en er þeir tóku til segls, þá váru þeir Karli

1. rjóðrit: rjóðr J2. 2. sín: oc *tf.* J2. lúdra-gang: *ul.* J2. 3. sér: til manna *tf.* J2. 3—4. sóttu—kall: *ul.* J2. 5. þar: þá J2. 6. liðs síns: *omv.* J2. 7. fyrir honum: milli sín J2. sekk: micinn *tf.* J2. 8. þar—eptir: því seri þórir J2. 9. liðit: folkít J2. 10. fóru—skóginum: þustu þá herra Bjarma eptir þeim fram J2. 10—12. Þeir—þeim: *ul.* J2. 13. svá: *ul.* J2. hvergi: æigi J2. Bjarmar: þeir J2. 14. eða—þeira: *ul.* J2. en: *ul.* J2. 15—18. en—landinu: *ul.* J2. 18. kómusk: kómu J2. 19. tjöldum | af sér: *omv.* J2. ok—festum: *ul.* J2. 20. sitt: *ul.* J2. upp: oc *tf.* J2. skipit—hafit: brátt a haf ut scipít J2. 21—22. var—en: oc J2. 22. þá: *ul.* J2.

komnir langt undan landi. Sigldu þá hvarir-tveggju yfir Gandvik; nótt var þá enn ljós: sigldu þeir þá bæði nætr ok daga, alt til þess, er þeir Karli lögðu aptan dags at eyjum nokkurum: lögðu þar segl ok 5 kostaðu akkerum ok biðu þar straumfallz. Þvíat röst mikil var fyrir þeim. Þá koma þeir Þórir eptir: leggjask þeir ok um akkeri. Síðan skutu þeir báti: gekk Þórir á ok menn með honum ok røru þeir þá til skips þeira Karla: gekk Þórir upp á skipit. Þeir 10 bræðr heilsuðu honum vel. Þórir bað Karla selja sér menit — »þykkjumk ek makligastr at hafa kostgripi þá. er þar váru teknir, þvíat mér þóttuð þér min njóta, er undankváma vár var með engum mannháska; en mér þóttir þú, Karli, stýra oss til ins mesta 15 geigs«. Þá segir Karli: »Óláfr konungr á fé þat alt at helmingi, er ek afla í ferð þessi; nú ætla ek honum menit; far þú á fund hans, ef þú vill, kann þá vera, at hann fái þér menit, ef hann vill fyrir því eigi hafa, er ek tók þat af Jómálanum«. Þá svarar Þórir ok 20 segir, at hann vill, at þeir fari upp á eyna ok skipti fengi sínu. Gunnsteinn segir, at þá skipti straumum

1—2. Sigldu—Gandvik: *ul. J2* 2. þá enn: *ul. J2*. ljós: *oc tf. J2*. þeir þá: hvarir tvegio *J2*. 3. nætr . . . daga: *omv. J2*. 4—5. lögðu—akkerum: *ul. J2*. 5. þar: *ul. J2*. 5—6. þvíat—þeim: *ul. J2*. 7. leggjask—ok: þeim *oc lögðuz J2*. þeir(2): þorir *tf. J2*. 8. gekk—honum: *ul. J2*. þeir þá: *ul. J2*. 9. Karla: bræðra *J2*. gekk Þórir: *omv. J2*. 10. vel: *ul. J2*. bað: beiddi *J2*. 11. þykkjumk: þykkiz *J2 (J3 = K)*. makligastr: makligr *J2*. 12—13. mér—var: þer nutuð min við er þer comuz i brot *J2*. 13. vár: *sál. 18, 70; ul. K*. 14—15. en—geigs: *ul. J2*. 15. Þá—K.: K. sv' *J2*. þat: *ul. J2*. 16. helmingi: við mic þat *tf. J2*. 17. fund hans: *omv. J2*. ef—vill: *ul. J2*. þá: *ul. J2*. 19. þat: *ul. J2*. 19—20. svarar—segir: s. Þorir *J2*. 20 fari—ok: *ul. J2*. 21. segir—straumum: qvað þa scifta stram *J2*.

ok mál væri at sigla. Síðan draga þeir upp strengi
sina. En er Þórir sá þat, fór hann ofan í bátinn:
röru þeir til skips síns. Þeir Karli höfðu þá dregit
segl sitt ok vǫru langt komnir, aðr þeir Þórir hefði
U 384
H 229 upp komit sinu segli. Fóru þeir þá svá, at þeir Karli 5
sigldu ávalt fremri, ok höfðu við hvárir-íveggju alt
slikt, er máttu. Þeir fóru svá til þess, er þeir kómu
í Geirsver: þar er bryggju-lægi fyrst er norðan ferr.
Þar kómu þeir fyrst hvárir-íveggju aptan dags ok
lögðu þar til hafnar í bryggju-lægi: lágu þeir Þórir 10
inn í höfninni, en þeir Karli vǫru í útaverðri höfninni.
En er þeir Þórir höfðu tjaldat, þá gekk hann á land
upp ok þeir menn mjök margir saman: fóru þeir til
skips Karla: höfðu þeir þá um búizk. Þórir kallaði
ut á skipit ok bað stýrimenn á land ganga. Þeir 15
bræðr gengu á land ok nokkurir menn með þeim.
Þá hóf Þórir ina somu ræðu sem fyrr, at hann bað
þá á land ganga ok bera fé til skiptis, er þeir höfðu
tekit at herfangi. Þeir bræðr sögðu, at engi væri
naudsýn á því, fyrr en þeir kvæmi heim í byggð. 20
Þórir segir, at þat var eigi siðvenja at skipta herfangi
eigi fyrr en heima ok hætta svá til um einorð manna.

1. væri: vera J2. draga: drogu J2. 2. En: oc J2.
fór—bátinn: ul. J2. 4. segl sitt: upp segl sin J2. þeir:
ul. J2. 4—6. hefði—fremri: hafþe um siglt voru þeir Karli
avalt fyr J2. 6. við | hvárir-tv.: omv. J2 og ul. alt. 7. Þeir
fóru: omv. J2. 8. Geirsver: hvarir tveio t/. J2. 8—
10. þar—hafnar: oc lagðu J2. 10—11. lágu—höfninni(?):
ul. J2. 13. menn: ul. J2. 13—14. fóru—búizk: ul. J2.
15. út: herfra og til ex þo (300₂₁) er skrevet i K af Arne selv.
skipit: scip Karla J2. 17. Þá—Þórir: þórir hof J2. sem—
hann: ul. J2. 18. á—ok; ul. J2. 18—19. er—herfangi:
ul. J2. 19. sögðu—væri: kvöðu enga J2. 20. á—byggð:
at scifta fyr enn í bygðum J2. 21—22. Þórir—manna:
ul. J2.

Þeir ræddu um þetta nokkurum orðum, ok þótti sinn
 veg hvarum. Þá snøri Þórir í brot; ok er hann var
 skamt kominn, þá veik hann aptr ok mælti, at fōru-
 nautar hans skyldu biða þar; hann kallar á Karla:
 5 »ek vil mæla við þik einmæli« segir hann. Karli
 gekk í móti honum. En er þeir hittusk, lagði Þórir
 spjóti til hans á honum miðjum, svá at í gognum
 stóð. Mælti þá Þórir: »kenna máttu Karli þar einn O 137
 Bjarkeyinginn: hugða ek ok, at þú skyldir kenna
 10 spjótit Sels-hefni«. Karli dó þegar: en þeir Þórir
 gengu aptr til skipsins. Þeir Gunnsteinn sá fall Karla:
 runnu þeir þegar til ok tóku likit, báru til skips síns,
 brugðu þegar tjöldum ok bryggjum ok heimtusk út
 frá landi; síðan drógu þeir segl ok fóru leið sína. H 224
 15 Þeir Þórir sá þat: þá reka þeir tjöld af sér ok búask
 sem ákafligast: en er þeir drógu seglit, þá gekk í
 suendr stagit: fór seglit ofan þverskipa, varð þeim Þóri
 þat dvöl mikil, áðr þeir kvæmi upp oðru sinni seglinu.
 Váru þeir Gunnsteinn þá langt komnir, er skriðr var
 20 at skipi Þóris. Gerðu þeir Þórir bæði, sigldu ok
 røru undir; slíkt sama gerðu þeir Gunnsteinn. Fóru U 385
 þá hvarir-tveggju sem ákafligast dag ok nótt; dró

1. þetta: *ul. J2.* 3. skamt: *ul. J2.* kominn, þá:
 genginn *J2.* 3—4. mælti—skyldu: það færunata sína *J2.*
 4. þar: sin *J2.* kallar: kallaði *J2.* 5. ek—segir: oc qvaz
 villdu tala einmæli við *J2.* 6. móti: mot *J2.* Þórir:
 ígegnum hann *tf. J2 og ul. det fölg.* til—stóð. 8. Mælti—
 Þórir: þórir mælti *J2.* máttu: muntu *J2.* Karli: *ul. J2.*
 9. ok: *ul. J2.* skyldir kenna: mundir þeckia *J2.* 10—
 11. en—skipsins: *ul. J2.* 12. runnu—til(1): *ul. J2.* likit:
 lic hans oc *J2.* síns: *ul. J2.* 13—14. brugðu—sína: oc
 sigldu þegar þeir voru buner *J2.* 15. Þeir: *mgl. K.* þá—
 sér: oc reka af sér tioldinn *J2.* 16. þá: *ul. J2.* 17. stagit:
 oc *tf. J2.* seglit | ofan þverskipa: *omv. J2.* 17—18. Þóri—
 mikil: læng dval *J2.* 18. upp: í *tf. J2.* 19—20. Váru—
 Þóris: *ul. J2.* 19. var: *mgl. K.* 20. at: a 18. 70. Þórir:
 þa *J2.* 22. ákafligast: scyndiligaz *J2.*

seint saman með þeim. Þvíat þegar er eyja-sundin
tóku til, þá varð mjúkara at víkja Gunnsteins skipi:
en þó drógu þeir Þórir eptir, svá at þá er þeir Gunn-
steinn komu fyrir Lengjuvík, þá snúa þeir þar at
landi ok hljópu upp af skipinu ok á land upp: en litlu 5
síðarr koma þeir Þórir þar ok hlaupa upp eptir þeim
ok elta þá. Kona ein gat hólpit Gunnsteini ok fólgt
hann: ok er svá sagt, at sú væri fjölkunnig mjök:
ok fóru þeir Þórir aptr til skips, tóku fé þat alt, er
á var skipinu Gunnsteins, en báru grijót í staðinn: 10
fluttu skipit út á fjörðinn, hjoggu á raufar ok sökðu
niðr. Síðan fóru þeir Þórir heim til Bjarkeyjar. Þeir
Gunnsteinn fóru fyrst mjök hulðu höfði: fluttusk á
smábátum, fóru um nætr, en lágu um daga: fóru svá
til þess, er þeir komu fram um Bjarkey ok alt til 15
þess, er þeir komu ór sýslu Þóris. Fór Gunnsteinn
fyrst heim í Langey ok dvalði þar skamma hríð:
fór hann þá þegar suðr á leið: létti hann eigi fyrr
en hann kom suðr í Þrándheim ok hitti þar Ólaf
konung ok segir honum tíðendi slík, sem orðin váru 20
í Bjarmalandz-ferðinni. Konungur lét illa yfir þeira
ferð, en bauð Gunnsteini með sér at vera ok segir
H 225 þat, at hann skyldi leiðrétta mál Gunnsteins, þá er
hann mætti við komask. Gunnsteinn þekðisk þat boð,
ok dvalðisk hann með Óláfi konungi. 25

1—2. þvíat—skipi: *ul. J2.* 4. þá: *ul. J2.* snúa:
sneruz *J2.* þar: *ul. J2.* 5. hljópu: *lupu J2.* upp(1): *ul. K*
(í 18, 70). 6. koma: *komu J2.* þar: *eptir tf. J2.* ok—þeim:
ul. J2. 7—8. ok(2)—hann: *ul. J2.* 8. er svá: *var J2.*
sú: *hon J2.* 9. ok: *ul. J2.* Þórir: *þa tf. J2.* til skips:
oc J2. þat alt: *omr. J2.* 10. á var: *omr. J2.* skipinu:
scipe J2. 10—11. báru—ok: *ul. J2.* 12. niðr: *scipino*
J2. Þórir: *ul. J2.* 12—18. Þeir—eigi: *enn Gunnsteinn*
letti æigi sinne ferð J2. 19—20. suðr—kg: *a fund Olafs*
konungs J2. 22. en: *oc J2.* segir: *sva J2.* 23. mál
G.: *hans mál J2.* 24. þat boð: *þetta J2.* 25. hann: *ul. J2.*

K. 134. Sendimenn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 130, (Flat.) k. 196; ÓH (49) k. 64.]

Svá var sagt fyrr, at Óláfr konungr var þann vetr ^{p. 290.}
 austr í Sarpsborg, er Knútr inn ríki sat í Danmörk. 1025—6
 Önundr Svía-konungr reið þann vetr yfir vestra Gaut-
 5 land, ok hafði meirr en xxx. hundraða manna. Fóru
 þá menn ok orðsendingar milli þeira Óláfs konungs:
 gerðu þeir sín í milli stefnulag, at þeir skyldu hittask
 um vórit við Konungahellu. Frestuðu þeir fundinum
 fyrir þá sök, at þeir vildu vita, aðr þeir fynnsk,
 10 hverjar tiltekjur Knútr konungr hefði. En er á leið ¹⁰²⁶
 vórit, bjósk Knútr konungr með liði sínu at fara vestr ^{U 386}
 til Englandz; hann setti eptir í Danmörk Hordaknútr, ^{O 138}
 son sinn, ok þar með honum Úlf jarl, son Þorgils
 sprakaleggs. Úlfr átti Ástriði, dóttur Sveins konungs.
 15 en systur Knúts ins ríka; þeira sonr var Sveinn, er
 síðan var konungr í Danmörk. Úlfr jarl var inn
 mesti merkismaðr. Knútr ríki fór vestr til Englandz.
 En er þat spurðu konungar, Óláfr ok Önundr, þá fóru
 þeir til stefnunnar ok hittask í Elfi við Konungahellu.
 20 Varð þar fagna-fundr ok vináttu-mál mikil, svá at þat
 var bert fyrir alþýðu: en þó ræddu þeir marga hluti
 sín í milli, þá er þeir ii. vissu, ok varð þat sumt
 síðarr framgengt ok öllum augljóst. En at skilnaði

1. *Overskr. fra 15* (o: Senþ, sending??); *mgl. K. 70*: fundr konunga J2. 2. var(1): sál. J2, 18, 70; er K. fyrr: ul. J2. 3. inn ríki: konungr J2. 4. Svía-: ul. J2. 5. hafði: ul. J2. hundraða: sál. 70; *mgl. K*; c 18 (over l.), J2. 7. skyldu: skyldi J2. 8—9. fundinum | fyrir—sök: omv. J2. 9. þeir fynnsk: ul. J2. 10. hverjar tiltekjur: hveria tiltekio J2. 11. at fara: ul. J2. 13. jarl: ul. J2. 15. en: ul. J2. 16. var(1): varþ J2 (J3 = K). 16—17. Úlfr—merkismaðr: ul. J2. 17. Knútr: enn tf. J2. 20. Varð: voru J2. fagna-fundr ok: ul. J2. 21. ræddu: her *begynder Asgeir igen* (ifr. ovf. 1297₁₅ ann.). 22. ii. vissu: omv. J2. 23. framgengt—augljóst: bert fyrir alþýðu J2.

konunga skiptusk þeir gjofum við ok skildusk vinir. Fór þá Ónundr konungr upp á Gautland, en Óláfr konungr fór þá norðr í Vikina ok síðan út á Agðir
H 226 ok þaðan norðr með landi, ok lá hann mjök lengi í Eikundasundi ok beið byrjar. Hann spurði, at Erlingr 5 Skjalgsson ok Jadarbyggjar með honum lágu í samnaði ok höfðu her mannz. Þat var einn dag, at menn konungs ræddu sín i milli um veðr, hvárt væri sunnan eða útsynningr, eða hvárt þat veðr væri segltækt eða eigi fyrir Jadar: töldu þat flestir, at ósiglanda væri. 10 Þá svarar Halldórr Brynjólfsson: »þat munda ek ætla, segir hann, at siglanda myndi þykkja þetta veðr fyrir Jadar, ef Erlingr Skjalgsson hefði veizlu búið fyrir oss á Sóla«. Þá mælti Óláfr konungr, at af skyldi láta tjöldin ok leggja um skipunum; var svá gort: 15 sigldu þeir þann dag fyrir Jadar, ok dugði veðr it bezta; lögðu at um kveldit í Hvítungsey. Fór konungr þá norðr á Hørðaland ok fór þar at veizlum.

K. 135. Dráp Þórálfs.

[ÓH (*Fms.*) k. 131, (*Flat.*) k. 182.]

1026 Vár þat hafði farit skip af Nóregi út til Færeyja: 20 á því skipi fóru orðsendingar Óláfs konungs til þess.

3. þá: *ul. J2*. 3—4. síðan—þaðan: *sva J2*. 4. hann: *ul. J2*. 5. Hann spurði: þat spurde hann *J2*. 6. -byggjar: *med art. J2*. með honum: *ul. J2*. 8. ræddu—milli: *taludu J2*. veðr: *ul. J2*. 8—9. væri—þat: *ul. J2*. 9—10. eða eigi: *ul. J2*. 10. þat . . . at . . . væri: *ul. J2*. 11. svarar: *mælti J2*. 11—12. munda—hann: *hyg ec J2*. 12. þetta veðr: *ul. J2*. 13. Skjalgsson: *ul. J2*. 14. oss: *ul. J2*. Óláfr: *ul. J2*. 14—15. af—tjöldin: *tioldinn scylldi afreka J2*. 15. um: *sál. 18. 70; mgl. K; ut J2*. var svá: *oc svá var J2*. 16. þann dag: *um daginn J2*. dugði veðr: *gafz J2*. 17. í: *við J2*. 18. Hørða-: *Roga- J2*. 19. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K. 70*. 20. skip³ | af N.² | út—Færeyja¹: *omr. J2*. 21. á—orðsend.: *oc orðsending J2 (-ingar J3)*. Óláfs: *ul. J2 (J3 = K)*. til þess: *ul. J2*.

at koma skyldi útan af Færeyjum einn hverr þeira
 hirðmanna hans. Leifr Ózurarson eða Gilli lögsögumaðr
 eða Þórálfr ór Dimun. En er þessi orðsending kom
 til Færeyja ok þeim var sagt sjálfum, þá ræða þeir **U 387**
 5 sin á milli. hvat undir mun þúa orðsendingunni: ok
 kom þat ásamt með þeim, at þeir hugðu, at konungr
 myndi vilja spyrja eptir um þau tíðendi. er sumir
 menn höfðu fyrir satt, at þar myndi gorzk hafa í
 eyjunum um misfarar sendimanna konungs. þeira
 10 tveggja skipsagna. er engi maðr hafði af komizk. Þeir
 réðu þat af, at Þórálfr skyldi fara: réðsk hann til
 ferðar ok bjó byrðing. er hann átti, ok aflaði þar til **H 227**
 manna: váru þeir á skipi x. eða xii. En er þeir
 váru búnir ok biðu byrjar. þá var þat tíðenda í Austrey
 15 í Götum at Þrándar, at einum góðan veðrdag gekk Þrándr
 í stofu, en þeir lágu í þollum bróður-synir hans ii. **O 139**
 Sigurðr ok Þórðr. þeir váru Þorláks-synir: inn þriðr
 hét Gautr inn rauðr, hann var enn frændi þeira. Allir
 váru þeir fóstrar Þrándar górvilgir menn: var Sigurðr
 20 elztr þeira ok fyrir þeim mest í öllu. Þórðr átti
 kenningar-nafn. var hann kallaðr Þórðr inn lági: hann
 var þó manna hæstr. ok var hitt þó meirr. at hann
 var þrekligr ok ramr at afli. Þá mælti Þrándr: «mart
 skipask á maunz æfi: ótitt var þá þat, er vér várum
 25 ungir, at menn skyldu sitja eða liggja veðrdaga góða,

1. útan: *ul. J2*. þeira: *ul. J2*. 4. til Færeyja: í fær-
 eyjar *J2* (*J3 = K*). 4—11. ok þeim—réðu: réðu þeir *J2*.
 11. skyldi fara: for *J2*. 11—12. réðsk—bjó: bio hann *J2*.
 12—13. aflaði—skipi: voru saman *J2*. 14. váru—ok: *ul. J2*.
 þá: *ul. J2*. 15. Þrándar—Þrándr: þrandr gekk inn *J2*.
 16. þollum: stofupallunum *J2*. 17. þeir—synir: enn lage
J2; þorðr var þó manna mestr *tf. J2*. 18. hét: var *J2*.
 18—23. hann—afli: *ul. J2*. 23—303a. Þá—þér: þrandr
 amældi þeim mioc um uprifnað qz æiga miela ull til sælu enn
 verðr æigi til verðz halldit *J2*.

þeir er ungir vǫru ok til allz vel færir: myndi þat
 eigi þykkja líkligt inum fyrrum mǫnnum. at Þórálfr
 ór Dimun myndi vera þroska-maðr meiri en þér: en
 byrðingr sá, er ek hefi átt ok hér stendr i nausti,
 ætla ek at nú gerisk svá forn. at fúni undir bráðinu: 5
 er hér hús hvert fult af ullu ok verðr ekki til verðz
 haldit: myndi eigi svá, ef ek væra nokkurum vetrum
 yngri«. Sigurðr hljóp upp ok hét á þá Gaut ok Þórð.
 kvaðsk eigi þola frýju Þrándar. Ganga þeir út ok
 þar til, er húskarlar vǫru: ganga þeir til ok setja 10
 fram byrðinginn: létu þeir þá flýtja til farm ok hlóðu
 skipit: skorti þar eigi heima farm til. svá reiði allr
 með skipi: bjoggu þeir þat á fám dögum: vǫru þeir
 ok menn x. eða xii. á skipi. Tóku þeir Þórálfr út
 H 228 eitt veðr allir, vissusk til jafnan i hafinu. Þeir kómu 15
 at landi i Hernu aptan dags: lögðu þeir Sigurðr utan
 U 388 við ströndina. ok var þó skamt milli þeira. Þat varð
 til tíðenda um aptaninn. er myrkt var ok þeir
 Þórálfr ætluðu til rekna búask. þá gekk Þórálfr á
 land upp ok annarr maðr með honum: leituðu þeir 20
 sér staðar. Ok er þeir vǫru búnir ofan at ganga. þá
 segir sá svá. er honum fylgði. at kastat var klæði yfir
 höfuð honum: var hann tekinn upp af jörðu: i því
 bili heyrði hann brest: síðan var farit með hann ok

4. ek—ok: *ul. J2.* 5. ætla—gerisk: *er J2.* 5. forn:
 at ec hyc *tf. J2.* 6—7. er—haldit: *oc J2; jfr. ann. til 302: jf.*
 8. Gaut—Þórð: frændr *sina oc J2.* 9—13. Ganga—þat: hrinda
 þeir fram *scipino oc bua J2.* 12 heima: *sál. 18. 70: hia K.*
 13. dögum: byrðing *tf. J2.* 14. ok menn: saman *J2.* á skipi:
ul. J2. 15. vissusk—hafinu: *ul. J2.* 16. landi: *ul. J2.*
 Hernu: hernum *J2.* utan: utan *J2.* 17. þó: *sál. alle undt.*
K: þa. skamt: i *tf. J2.* varð: var *J2.* 18. aptaninn:
 kveldit *J2.* 18—19. ok—Þórálfr (?): at Þórálfr gekk *J2.*
 20. honum: *oc tf. J2.* 21. Ok: enn *J2.* 21—22. þá segir:
sagði J3. 22. sá svá: *omv. J2.* honum fylgði: for með honum
J2. 24. brest: micinn *tf. J2.* ok: var hann *tf. J2.*

reiddr til fallz; en þar var undir sær ok var hann
 keyrðr á kaf, en hann komsk á land: fór hann þar
 til er þeir Þórálfr höfðu skilizk: hitti hann þar Þóralf.
 ok var hann klofinn í herðar niðr ok var hann þá
 5 dauðr. Ok er þeir skipverjar urðu þessa varir, þá
 báru þeir lík hans út á skip ok náttsett. Þá var
 Óláfr konungr á veizlu í Lygru; váru þangat orð gqr.
 Var þá stefnt orvar-boð eða þing, ok var konungr á
 þingi. Hann hafði þangat stefna látit þeim Færeyingum
 10 af báðum skipum, ok váru þeir til þings komnir. En
 er þing var sett, þá stóð konungr upp ok mælti: »þau
 tíðendi eru hér orðin, er því er betr at slik eru sjaldgæt:
 hér er af lífi tekinn góðr drengr, ok hyggju vér, at
 saklauss sé; eða er nokkurr sá maðr á þingi, er þat
 15 kunni at segja, hverr valdi er verks þessa?« — en
 þar gekk engi við — þá mælti konungr: »ekki er því
 at leyna, hverr minn áhugi er um verk þetta, at ek
 hygg á hendr þeim Færeyingum; þykki mér þannug
 helzt at unnit, sem Sigurðr Þorláksson myndi hafa 0 140
 20 vegit manninn, en Þórðr inn lági myndi hinn hafa
 fært á kaf; en þat fylgir, at ek mynda þess til geta. H 229
 at þat myndi til saka vera funnit, at þeir myndi eigi

1. en: oc J2. þar var: omv. J2. 2. en: er tf. J2.
 2—3. fór—skilizk: ul. J2. 3. þar: ul. J2. 4—6. ok(?)—
 náttsettu: ul. J2. som herefter har nyt kap. med overskr.:
 fra færeyingum (færeyingar sneru aptr J3). 7. á veizlu: ul.
 J2. gqr: send 70. 8. -boð eða: ul. J2. 9. stefna látit:
 omv. J2. þeim: ul. J2. 10. skipum: scipunum J2. ok—
 komnir: ul. J2. 11. þá: ul. J2. 12. sjaldgæt: sál. 70. J2;
 siald agæt K; fágæt 18. 13. hyggju: hygiom J2. 14. sá
 maðr: omv. J2. 14—15. er(?)—segja: at segia kunne J2.
 15. valdi—þessa: þessa verks er valldr J2. 16. þar—engi:
 engi geck J2. mælti: Olafr tf. J2. 19. myndi: mune J2.
 19—20. hafa . . . manninn: omv. J2. 20—21. hafa fært á
 kaf: omv. J2. 21. mynda: mun J2. 22. at(1)—funnit:
 ul. J2.

vilja, at Þórálfr segði eptir þeim ódádír þær, er hann myni vitat hafa, at satt er, en oss hefir verit grunr á. um morð þau ok illvirki, at sendimenn mínir hafi þar verit myrðir«. En er konungr hætti ræðu sinni, þá stóð upp Sigurðr Þorláksson; hann mælti: »ekki 5 hefi ek talat fyrr á þingum; ætla ek mik munu þykkja ekki orðfiman, en þó ætla ek ærna nauðsyn til vera at svara nökkuru; vil ek þess til geta, at ræða þessi.

U 389 er konungr hefir uppi haft, myni vera komin undan tungu-rótum þeira manna, er miklu eru óvitrari en 10 hann ok verri; en þat er ekki leynt, at þeir munu fullkomliga vilja vera várir óvinir. Er þat ólíkliga mælt, at ek mynda vera vilja skaða-maðr Þórálfs. þviat hann var fóstbróðir minn ok góðr vinr: en ef þar væri nökkur qnnur efni í ok væri sakir milli 15 okkar Þórálfs, þá em ek svá viti borinn, at ek mynda heldr til þessa verks hætta heima í Færeyjum, en hér undir handar-jaðri yðrum, konungr. Nú vil ek þessa máls synja fyrir mik ok fyrir oss alla skipverja; vil ek þar bjóða fyrir eida, svá sem lög yður standa 20 til: en ef yðr þykkir hitt í nökkuru fullara, þá vil ek flytja járnburð; vil ek, at þér séð sjálfir við skírsluna«. En er Sigurðr hætti ræðu sinni, þá urðu margir til flutningar ok báðu konung, at Sigurðr skyldi ná

2. myni—hafa: mundi vita J2. hefir verit: er J2.
3. ok illvirki: ul. J2. 4. verit myrðir: omv. J2. ræðu sinni: ul. J2. 5. hann mælti: oc mælti sva J2. 5—8. ekki—nökkuru: ul. J2. 8. vil ek | þess: omv. J2. 9. vera komin: omv. J2. undan: af J2. 10—12. en—óvinir: ul. J2. 12. Er þat: enn þat er J2. 13. vilja: ul. J2. 14. vinr: vin J2. 14—18. en—kgr: ul. J2. 19. máls: vercs J2. mik—skipverja: alla oss scipara J2. 20—21. þar—ek: gera hvert er vilit (vill J3) synia eipum æða J2. 22. þér: konungr tf. J2 og ul. det folg. sjálfir. 23. hætti: hafðe lokit J2. margir: menn tf. J2. 24. flutningar—báðu: at flytia við J2. skyldi ná: næði J2.

undanföerslu, þótti Sigurðr vel hafa talat ok kváðu
 hann ósannan mundu at vera því, er honum var kent.
 Konungr segir: »um þenna mann mun stórum skipta;
 ok ef hann er loginn þessu máli, þá mun hann vera
 5 góðr maðr; en at öðrum kosti þá mun hann vera
 nokkuru djarfari, en dæmi munu til vera, ok er þat H 230
 eigi miðr mitt hugboð: en get ek, at hann beri sér
 sjálfr vitni um«. En við bæn manna, þá tók konungr
 festu af Sigurði til járnburðar; skyldi hann koma
 10 eptir um daginn til Lygru: skyldi byskup þar gera
 skírslu, — ok sleit svá þinginu. Fór konungr aptr
 til Lygru, en Sigurðr ok þeir forunautar til skips síns.
 Tók þá brátt at myrkva af nótt. Þá mælti Sigurðr
 við þá forunauta: »þat er þó satt at segja, at vér
 15 höfum komit i mikit vandkvæði ok orðit fyrir álygi
 mikilli, ok er konungr sjá brögðóttir ok vélráðr, ok
 mun auðsær várr kostr, ef hann skal ráða, þvíat
 hann lét fyrst drepa Þórálfr, en hann vill nú gera oss
 at óbóta-mönnum; er honum lítit fyrir at villa járnburð
 20 þenna. Nú ætla ek þann verr hafa, er til þess hættir
 við hann; nú leggsk ok innan eptir sundinu fjalla-gol

1. þótti—talat: um þetta mal J2. 2. mundu—vera: at
 mundu J2. 3—8. Konungr—um: ul. J2. 8. En: oc J2.
 þá: ul. J2. 9. Sigurði: honum J2. 9—10. skyldi—Lygru:
 oc J2. 10. þar gera: gera honum J2. 11. skírslu: annann
 dag eptir *tf.* J2. 12. til: i J2. Sigurðr ok: ul. J2. síns:
 oc J2. 13. brátt: ul. J2. 14. þá: ul. J2 og *tf.* sina *efter*
 forun. þat—at(2): ul. J2. 15. vandkvæði: angþæiti (*sal.*)
 J2. orðit: erum orþnir J2. 15—16. álygi mikilli: *omv.*
 J2. 16. ok(1): ul. J2. brögðóttir . . . vélráðr: *omv.* J2
 (J3 = K). 16—17. ok mun: enn J2. 17. þvíat: ul. J2.
 18. fyrst drepa: *omv.* J2. hann . . nú: ul. J2. 19. honum:
 þeim J2. 20—21. Nú—hann: ul. J2. 21. ok: ul. J2.
 eptir sundinu: ul. J2.

nökkut; ræð ek þat, at vér vindim segl vart ok siglim
 út á haf: fari Þrándr annat sumar með ull sína, ef
 U 290 hann vill selja láta: en ef ek komumk í brot, þá þykki
 mér þess ván, at ek koma aldri síðan til Nóregs«. Þeim
 forunautum þótti þetta snjallræði: taka þeir at setja upp 5
 O 141 segl sitt ok láta ganga um nóttina í haf út, sem mest
 megu þeir; þeir létta eigi fyrr, en þeir koma í Fær-
 eyjar ok heim í Gøtu. Lét Þrándr illa yfir ferð þeira:
 þeir svorðu eigi vel ok váru þó heima með Þrándi.

K. 136. Frá Íslendingum.

10

[*ÓH (Fms.) k. 132, (Flat.) k. 183 (beg.), 197.*]

1026 Brátt spurði Óláfr konungr þat, er þeir Sigurðr
 váru í brot farnir, ok lagðisk þá þungr orðrómr á
 um þeira mál: váru þeir margir, at þá kolluðu þess
 ván, at þeir Sigurðr mundu sonnu sagðir, er áðr
 H 231 höfðu synjat fyrir hann ok mælt í móti. Óláfr kon- 15
 ungr var færcæðinn um þetta mál, en hann þóttisk
 vita þá sannendi á því, er hann hafði áðr grunat.
 Fór konungr þá ferðar síunar ok tók veizlur, þar er
 fyrir váru gørvar. Óláfr konungr heimti til máls við
 sik þá menn, er komit höfðu af Íslandi, Þórodd 20
 Snorrason, Gelli Þorkelsson, Stein Skaptason, Egil
 Hallzson. Þá tók konungr til máls: þér hafið i

1. nökkut: nokkvat J2. þat: ul. J2. 1—2. siglim—
 haf: stefnum í haf ut J2. 2—4. fari—Nóregs: ul. J2.
 5. taka—setja: setia þa J2. 6. sitt: ul. J2. 6—7. sem—
 þeir: oc J2. 7—8. í F. ok . . í Gøtu: ul. J2. 8—9. Lét—
 Þrándi: ul. J2. som her ingen kap. inddel. har. 10. Overskr.
 fra 18; mgl. K, 70. 11. Brátt: eptir um morgininn J2.
 þat: ul. J2. er þeir: at J2. 12. váru: var J2. farnir:
 ul. J2. ok: ul. J2. 13. þeira: hans J2. 13—19. váru—
 gørvar: ul. J2. som her har nyt kap. með overskr.: fra Olafi
 konunge. 19. gørvar: þat er sagt at tf. J2. 19—20. máls—
 sik: sin J2. 20. komit höfðu: komnir varu J2. 22. Þá—
 máls: konungr mælti sva J2.

sumar vakit við mik þat mál, at þér vilduð búask til Íslandz-ferðar, en ek hefi eigi veitt órslit hingat til um þat mál; nú vil ek segja yðr, hvernug ek ætla fyrir. Gellir, þér ætla ek at fara til Íslandz, ef þú
 5 vilt bera þannug ørendi mín; en aðrir íslenzkir menn, þeir er nú eru hér, þá munu engir til Íslandz fara, fyrr en ek spyr, hvernug þeim málum er tekit, er þú, Gellir, skalt þannug bera«. En er konungr hafði þetta upp borit, þá þótti þeim, er fúsir váru farar-
 10 innar ok bannat var, súrskapr mikill hafðr við sik. ok þótti seta sín ill ok ófrelsi. En Gellir bjósk til ferðar ok fór um sumarit til Íslandz ok hafði með 1026 sér orðsendingar þær þangat, er hann flutti fram annat sumar á þingi. En sú var orðsending konungs, at
 15 hann beiddi þess Íslendinga, at þeir skyldu taka við þeim lögum, sem hann hafði sett í Nóregi, en veita honum af landinu þegnildi ok nefgildi, penning fyrir U 391 nef hvert, þann er x. væri fyrir alin vaðmáls. Þat fylgði því, at hann hét mönnum vináttu sinni, ef
 20 þessu vildi jata, en elligar afarkostum, þá sem hann H 232 mætti við komask. Yfir þessu tali sátu menn lengi ok réðu um sín í milli, ok kom þat ásamt at lýkðum með allra samþykki, at neita skattgjöfum ok öllum

1. þat mál: *ul. J2.* vilduð: *mundit J2.* 2—3. -ferðar—mál: *ul. J2.* 2. eigi veitt: *K;* veitt engi 70; veit (*foran* hefi) engi 18. 3. hvernug: *hvernig J2.* 4. fyrir: til *J2.* Gellir, þér: *omv. J2.* 5. mín: *mitt J2 (J3 = K).* 6. nú—þá: *her eru J2.* engir: *hvergi J2.* til Ísl.: *ul J2.* 7. hvernug: *hverssu J2.* 8—11. En—ófrelsi: *ul. J2.* 10. súrskapr: *súl. ÓH (53);* súskapr *K.* 18. 70. *som muligris er rígtigt.* 11. En: *ul. J2.* bjósk: *nu tf. J2.* 13. orðsendingar þær: *omv. J2.* þangat: *ul. J2.* flutti: *bar J2.* 15—16. taka | við—lögum: *omv. J2.* 18—21. Þat—komask: *ul. J2.* 22. ok (1)—milli: *ul. J2.* 22—23. at—samþykki: *ul. J2.* 23. skattgjöfum ok: *oc skattum J2 efter álögum.*

1027 álogum, þeim er kraft var. Ok fór Gellir þat sumar
 utan ok á fund Óláfs konungs ok hitti hann þat haust
 i Vik austr, þá er hann var kominn af Gautlandi
 ofan, svá sem ek vænti, at enn skal sagt verða síðarr
 1026 i sögu Óláfs konungs. Þá er á leið haustit, sótti 5
 Óláfr konungr norðr i Þrándheim ok helt liði sínu
 142 til Niðaróss; lét þar búa til vetrsetu sér. Sat Óláfr
 1026—7 konungr þann vetr eptir i kaupangi; sá var inn xiii.
 vetr konungs-dóms hans.

K. 137. Frá byggving Jamtalandz. 10

[*ÓH (Fms.) k. 133, (Flat.) k. 198.*]

Ketill jamti hét maðr, sonr Qnundar jarls ór
 Sparabúi i Þrándheimi: hann flýði fyrir Eysteini
 konungi illráða austr um Kjöl: hann ruddi markir ok
 byggði þar, sem nú heitir Jamtaland. Austr þangat
 flýði ok fjöldi manna ór Þrándheimi fyrir þeim ófriði. 15
 Þvíat Eysteinn konungr skattgildi Þrændi ok setti þar
 til konungs hund sinn, er Saurr hét. Sonar-sonr
 Ketils var Þórir helsingr; við hann er kent Helsingja-
 land: þar byggði hann. En er Haraldr inn hárfagri
 ruddi ríki fyrir sér, þá stukku enn fyrir honum fjöldi 20
 manna ór landi, Þrændir ok Naumdælir, ok gerðusk
 þá enn byggðir austr um Jamtaland, ok fóru sumir
 alt i Helsingjaland austan frá hafinu, ok váru þeir
 lýðskyldir undir Svía-konung. En er Hákon Adalsteins-

1. þeim—var: *ul. J2.* 2. ok(1): *ul. J2.* 2—5. ok(2)—
 kgs: *ul. J2.* 6. norðr: *ul. J2.* 7. lét—sér: *ul. J2.* 8. kgr—
 kaupangi: i kaupange um vetrinn *J2.* xiii.: *fejl for xii.?*
 9. kgs-: *sal. K;* konung- 70, *J2.* 10. *Overskr.* er hæntet
 fra *ÓH* (53); i 18 står *Fra . . . lanz ff.; foran lanz står 3*
bogstaver. hvoraf det første kunde være I el. K; de to følgende
er rettede og kunde læses som am; ff er rimeligvis en fejl; fra
Olafi konunge J2. 11—31014. Ketill—Jamtalandi: *ul. J2.*
 21. Naum-: *sål. 18, 70; ram- K. fejlskr.*

- fóstri var yfir Nóregi, þá settisk friðr ok kaupferð ór Þrándheimi til Jamtalandz, en fyrir sakir vinsælda **H** 233 konungs, þá sóttu Jamtr austan á fund hans ok játuðu honum hlýðni sinni ok guldu honum skatt; setti hann
- 5 þeim lög ok landz-rétt; vildu þeir heldr þýðask undir hans konungdóm en undir Svía-konung, þvíat þeir váru af Norðmanna ætt komnir; ok svá gerðu Hels- **U** 392 ingjar þeir allir, er æzkaðir váru norðan um Kjöl, ok helzk þat lengi síðan, alt til þess er Óláfr digri ok
- 10 Óláfr inn scenski Svía-konungr deildu um landa-skipti. þá hurfu Jamtr ok Helsingjar undir Svía-konung, ok réð þá landa-skipti austan Eiðaskógr, en þá Kilir alt norðr til Finnmerkr; tók Svía-konungr þá skatta af Helsingjalandi ok svá af Jamtalandi. En Óláfi konungi
- 15 þótti þat komit hafa í sáttmál með þeim Svía-konungi, at annan veg skyldi fara skattr af Jamtalandi, en at fornu hafði verit; en þó hafði þat langa stund svá staðit, at Jamtr höfðu þá Svía-konungi skatt goldit, ok þaðan höfðu verit sýslumenn yfir landinu; vildu
- 20 þá ok Svíar ekki heyra annat, en undir Svía-konung hyrfi alt land, þat er lá fyrir austan Kjölu. Var þat svá, sem opt eru dæmi, þó at mágsemdir ok vinátta væri með konungum, at þó vildi hvártveggi hafa ríki þat alt, er hann þóttisk nokkura tiltölu eiga.
- 25 Hafði Óláfr konungr látit fara orð um til Jamtalandz, at þat var hans vili, at Jamtr veitti honum lýðskyldi.

10. inn: *sal.* 18. 70; *mgl.* *K.* 14. En Óláfi: Sva er sagt at Olafi Noregs *J2.* konungi: *ul.* *K.* 15. komit hafa: *omv.* *J2.* 16. skyldi: ætti at *J2.* 17. hafði verit: hefir farit *J2.* þat: *ul.* *J2.* 18. þá: *ul.* *J2.* 19. ok—landinu: *ul.* *J2.* 20. þá ok: þó *J2.* heyra annat: *omv.* *J2.* 20—21. en—hyrfi: enn Aunundr (*ul.* *J3.*) Sviakonungr ætti oc hyrfi undir hann *J2.* 21—24. Var—eiga: *ul.* *J2.* 25. kgr: *ul.* *J2.* 26. veitti: veittu *J2* (*ikke* *J3.*). -skyldi: -scylldo *J2.*

en heitit þeim afarkostum elligar: en Jamtr höfðu
gört ráð sitt, at þeir vildu hlýðni veita Svía-konungi.

O 143
H 234

K. 138. Saga Steins.

[*ÓH (Fms.) k. 134, (Flat.) k. 199—201; ÓH (49) k. 63.*]

1026

Þóroddr Snorrason ok Steinn Skaptason undu
illa, er þeir fóru eigi í sjálfræði. Steinn Skaptason 5
var manna friðastr ok bezt at sér gorr um íþróttir.
skáld gott ok skarts-maðr mikill ok metnaðar-fullr.
Skapti, faðir hans, hafði ort drápu um Ólaf konung
ok hafði kent Steini; var svá ætlat, at hann skyldi
færa kvæðit konungi. Steinn bazk eigi orða ok ámælis 10
við konung bæði sundrlausum orðum ok samföstum.
Báðir váru þeir Þóroddr óvarmæltir, segja svá, at
konungr vildi verr hafa, en þeir, er sonu sína höfðu
sent honum til trúnaðar, en konungr lagði þá í ófrelsi.
Konungr reiddisk. Þat var einn hvern dag, er Steinn 15
Skaptason var fyrir konungi ok spurði hann máls, ef
hann vildi hlýða drápu þeiri, er Skapti faðir hans
U 393 hafði ort um konung. Hann segir: »hitt mun fyrst
til. Steinn, at þú kveðir þat, er þú hefir ort um mik«.
Steinn segir, at þat er ekki, er hann hefir ort — 20
»em ek ekki skáld, konungr, segir hann, en þótt
ek kyuna yrkja, þá myndi yðr þykkja þat, sem
annat um mik, heldr lítilvægligt«. Gekk Steinn þá í

1. heitit: het J2. elligar: ella J2. 3. *Overskr. fra*
18; *mgl. K. 70; fra Steine Skaftasyni J2.* 5. fóru: varu
J2. í sjálfræði: sialfræða J2. 6. ok—íþróttir: ul. J2.
7. ok(1)—mikill: ul. J2. 9. hafði—skyldi: skyllde Steinn J2.
10. kvæðit: ul. J2. ok ámælis: vm amæli J2. 12—
15. Báðir—reiddisk: ul. J2. 15. hvern: ul. J2. er: at
J2. 16. var—máls: spyr J2. 17. hann: konungr J2.
drápu þeiri: kvæði því J2. Skapti: ul. J2. 18. konung:
hann J2. Hann—hitt: Konungr sv' þat J2. 19. til, Steinn:
ráð J2. þat: hitt J2. 20. Steinn—ort: hann qvað þat
ecki J2. 21. kgr: ul. J2. 21—23. en—lítilvægligt: ul. J2.

brot ok þóttisk finna, hvar til hann mælti. Þorgeirr hét armaðr konungs, er réð fyrir búi hans í Orkadal; hann var þá með konungi ok heyrði á ræður þeira Steins. Fór Þorgeirr heim lítlu síðarr. Þat var á 5 einni hverri nótt, at Steinn hljóp í brot ór bænum ok skósveinn hans með honum; fóru þeir upp um Gaularás, svá út til þess, er þeir kómu í Orkadal; en at kveldi kómu þeir til konungs-bús þess, er Þorgeirr réð fyrir; bauð Þorgeirr Steini þar at vera um nóttina H 235
 10 ok spurði, hverju gegndi um farar hans. Steinn bað hann fá sér hest ok sleða með; sá hann, at þar var heim ekit korni. Þorgeirr segir: »eigi veit ek, hvernug af stenzk um fôr þína, hvárt þú ferr nokkut í konungs leyfi; þótti mér fyrra dags ekki mjúkt orð milli
 15 ykkar konungs«. Steinn mælti: »þótt ek sjá at engu sjálfráðr fyrir konungi, þá skal ek ekki svá fyrir þrælum hans«; brá hann sverði ok drap hann síðan ármanninn, en hann tók hestinn ok bað sveininn hlaupa á bak, en Steinn settisk í sleðann; fóru þá
 20 veginn, óku nótt alla; fóru þeir ferðar sinnar, til þess er þeir kómu ofan á Mæri í Súrnadal; síðan fá þeir sér flutningar yfir fjörðu; fór hann sem ákaflegast.

1. brot: brott *J2* = *l.* 5. þóttisk finna: scildi *J2*. hann: konungr *J2*. 1—4. Þorgeirr—síðarr: *ul. J2*. 5. einni: *sál. J2*; ein- *K*, 18, 70. 6. skósveinn hans | með honum: *omv. J2*. 6—8. fóru—þeir: oc komu at einu qveldi *J2*. 8—9. þess—fyrir: enn þar bio armaðr konungs sa er þorgeirr het *J2*. 9. bauð Þ.: hann bað *J2*. 10. ok—hans: *ul. J2*. 11—12. með—korni: *ul. J2*. 12. segir: sv' *J2*. 12—13. hvernug—þína: *ul. J2*. 13. nokkut: nackvat *J2*. 14—15. þótti—mælti: *ul. J2*. 15. þótt: þo at *J2*. sjá: se *J2*. at engu: ei *J2*. 16. kgi: segir Steinn *tf. J2*. ekki svá: sialfraði *J2*. 17. hann síðan: *ul. J2*. 18. hann: *ul. J2*. 18—22. ok—ákaflegast: foru síðan *J2*. 20. nótt: notti *K*; nottina ?0; nátt ok dag (*f.* nott alla) 18 *forransket*. 21. Súrna-: Syrna- *K*.

Ekki sögðu þeir mönnum víg þetta, þar sem þeir kómu, en kölluðusk vera konungs-menn: fengu þeir góðan forbeina, hvar sem þeir kómu. Þeir kómu at kveldi eins dags í Gizka til bús Þorbergs Árnasonar; var hann eigi heima, en kona hans var heima Ragn- 5 hildr, dóttir Erlings Skjalgssonar. Fekk Steinn þar allgóðar viðtekjur, þvíat þar vǫru áðr kunnleikar miklir með þeim. Sá atburðr hafði áðr orðit, þá er U 144 Steinn hafði farit af Íslandi, átti hann þá sjálf skip þat, er hann kom af hafi utan at Gizka ok lágu þar 10 U 294 við eyna, þá lá Ragnhildr ok skyldi léttari verða ok var allþungt haldin, en prestur var engi í eyjunni ok engi nær. Var þá komit til kaupskipsins ok spurt at, ef þar væri prestur nokkurr: þar var einn prestur á skipi, er Bárðr hét, vestfirzkr maðr ungr ok lærðr 15 heldr lítt. Sendimenn báðu prest fara með sér til húss; honum þótti sem þat myndi vera vandi mikill, en vissi fákunnandi sína ok vildi eigi fara. Þá lagði H 236 Steinn orð til við prest ok bað hann fara. Prestur svarar: »fara mun ek, ef þú ferr með mér: þykki 20 mér traust at því til umráða«. Steinn segir, at hann vill vist þat til leggja. Síðan fara þeir til bæjarins ok þar til, er Ragnhildr var. Lítlum síðarr fæddi hon

1. mönnum: *ul. J2*. 1—2. þar—kómu: *ul. J2*. 2. kölluðusk: *qvöðuz J2*. -menn: oc *tf. J2*. 3. góðan forbeina: *omv. J2*. hvar—kómu: *ul. J2*. 3—4. Þeir³ | kómu² | at—dags¹: *omv. J2*. 4. bús: *ul. J2*. 5. var—eigi: hann var ecki *J2*. 5—8. en—þeim: Ragnhildr dottir Erlings Skjalgssonar fekk honum góðan forbeina *J2*. 8. áðr: *fyr J2 (J3 = K)*. þá er: at *J2*. 9. farit: komit *scipe J2*. 9—10. átti—hafi: *ul. J2*. 10—11. ok—lá: enn *J2*. 11—12. ok(1)—allþungt: la þungliga *J2*. 12. haldin: oc scylldi vera (verða *J3*) lettari *tf. J2*. 12—23. eyjunni—ok: nand nema þar a scipino (*scipe J3*) var þangat sotr prestur oc for Steinn með honum oc koma *J2*. 15. ungr: *sál. 18, 70; mgl. K*. 23. til: at *J2*. var: la oc *J2*. síðarr: varþ hon lettari oc *tf. J2*.

- barn. þat var mæR, ok þótti heldr ómáttuligt. Þá skirði prestr barnit, en Steinn helt meyjunni undir skírn. ok hét sú mæR Þóra. Steinn gaf meyjunni fingrgull. Ragnhildr hét Steini vináttu sinni full-
 5 kominni, ok hann skyldi þangat koma á hennar fund. ef hann þóttisk hennar liðsemðar þurfa. Steinn segir svá, at hann myndi eigi fleirum meybörnum undir skírn halda — ok skilðusk þau at svá búnu. En nú var þar komit, er Steinn heimti þessi vilmæli at Ragn-
 10 hildi ok segir, hvat hann hefir hent. ok svá þat, at hann mun hafa orðit fyrir reiði konungs. Hon segir svá, at máttR skal at magni um liðveizlu hennar. bað hann þaðan biða Þorbergs, skipaði honum it næsta Eysteini orra. syni sínum: hann var þá xii. vetra gamall.
 15 Steinn gaf gjafir þeim Ragnhildi ok Eysteini. Þorbergr hafði spurt alt um farar Steins, fyrr en hann kvæmi heim, ok var hann heldr ófrýnn. Ragnhildr gekk til máls við hann ok segir honum um farar Steins ok bað hann taka við Steini ok sjá á mál hans. Þorbergr
 20 segir: »ek hefi spurt, segir hann, at konungr hefir eiga látit orvar-þing eptir Þorgeir, ok Steinn er útlagr górr, svá þat, at konungr er inn reidasti; ok kann ek

1. barn—Þá: meybarn oc J2. 2—3. meyjunni | undir skírn: *omv. J2.* 3. ok: *sál. K, J2; ul. 18, 70.* 4. Ragnh.—Steini: oc het Ragnhildr honum J2. 4—5. fullkominni: *ul. J2.* 5. ok: at *tf. J2.* þangat: *ul. J2 og har koma efter fund.* 6. þóttisk—þurfa: þyrfti lípsinnis nockors við J2. 6—8. Steinn—búnu: *ul. J2.* 9. var—heimti: heimti Steinn J2. vil-: vin- J2. 10. hefir: hafðe aðr J2. ok(2)—þat: *ul. J2.* 11. mun—orðit: mundi orðinn J2. reiði kgs: *omv. J2.* 11—12. segir—hennar: qvað matt at magne scylldo lata (*ul. J3*) oc J2. 13. þaðan: *ul. J2.* Þorbergs: oc *tf. J2.* it næsta: hia J2. 14. gamall: *ul. J2.* 15. Steinn—Eysteini: *ul. J2.* 16. spurt alt: *omv. J2.* fyrr en: aðr J2. kvæmi: kom J2. 17. hann: *ul. J2.* 17—19. gekk—ok: bað hann J2. 19. hans: Steins oc taka við honum J2. 20. segir: sv' J2. 20—22. ek—ok: *ul. J2.*

U 395
H 237

0 145

mér meiri svinnu, en at takask á hendr einn útlendan mann ok hafa þar fyrir reiði konungs: láttu Stein fara í brot heðan sem skjótast. Ragnhildr svarar, segir, at þau mundu bæði í brot fara eða bæði þar vera. Þorbergr bað hana fara, hvert er hon vildi — 5 »vænti ek þess, segir hann, þótt þú farir, at þú komir skjótt aptr, þvíat hér munu vera metorð þín mest. Þá gekk fram Eysteinn orri, sonr þeira: hann mælti ok segir svá, at hann mun eigi eptir vera, ef Ragnhildr færi í brot. Þorbergr segir, at þau lýstu mikla 10 þrágirni ok ákaflýndi í þessu — »ok er þat nú vænst, segir hann, at þit ráðið þessu, þó þykkir ykk allmiklu skipta: en ofmjök er þér ættgengt, Ragnhildr, at virða litils orð Óláfs konungs. Ragnhildr segir: »ef þér vex allmjök fyrir augum at halda Stein, þá far þú 15 sjálfr með honum á fund Erlings, föður míns, eða fá honum þat foruneyti, er hann komisk þangat í friði. Þorbergr segir, at hann mun ekki Stein þangat senda — »ok mun Erlingi þó ærit mart til handa bera, þat er konungi sé misþokki á. Var Steinn þar um vetrinn. 20 En eptir jól kómu til Þorbergs sendimenn konungs með þeim orðum, at Þorbergr skal koma á fund hans fyrir miðja föstu, ok er lagt ríkt við þessa orðsending. Þorbergr bar þat fyrir vini sína ok leitaði ráðs, hvárt

1—2. at—mann: taka við utlendum manne J2. 2. þar fyrir: fyrir þat J2. 2—3. láttu—heðan: oc fari hann brot J2. 3—5. svarar—vera: qvað þæ þa bæpe fara mundu J2. 6—7. vænti—mest: ul. J2. 8. sonr: s. *alle undt. 70*; son. hann: oc J2. 9. ok—eigi: æigi mvn ec J2. 9—10. R.—brot: modir min fer í brott J2. 10. segir—lýstu: mælti J2. 11. þrágirni—ákaflýndi: þverlynde syne þit J2. 11—12. ok—hann: er nu oc líkaz J2. 12—20. þó—á: oc J2. 21. til Þorbergs: ul. J2. 22. orðum: erindum J2. skal: scylldi J2. fund hans: konungs fund J2. 23. fyrir—orðsending: ul. J2. 24. ok—ráðs: ul. J2.

hann skyldi á þá hættu leggja, at fara á fund konungs at svá fornu máli; en fleiri lottu ok kölluðu þat ráð, at láta fyrr Stein af höndum en fara á vald konungs. Þorbergr var hins fúsari, at leggjask eigi ferð undir
 5 hófuð. Nokkuru síðarr fór Þorbergr til fundar við Finn, bróður sinn, ok bar þetta mál fyrir hann ok bað hann til farar með sér. Finnur svarar, segir, at honum þótti ilt ofkvæni slíkt, at þora eigi fyrir konu sinni at halda einorð við lánar-dróttin sinn. »Kost
 10 muntu eiga, segir Þorbergr, at fara eigi; en þó ætla H 238 ek, at þú letisk meirr fyrir hræzlu sakir, en hollustu við konung«. Skildusk þeir reiðir. Síðan fór Þorbergr á fund Árna Árnasonar, bróður síns, ok segir honum þetta mál svá búit ok bað hann fara með sér til
 15 konungs. Árni segir: »undarligt þykki mér um þik, svá vitran mann ok fyrirleitinn, er þú skalt rasat hafa í svá mikla óhamingju ok hafa fengit konungs reiði, þar er engi bar nauðsyn til: þat væri nokkur várkunn, at U 396 þú heldir frænda þinn eða fóstbróður, en þetta allz
 20 engi, at hafa tekizk á hendr manni íslenzkan, at halda útlaga konungs, ok hafa nú þik í veði ok alla frændr þína«. Þorbergr segir: »svá er sem mælt er: einn er aukvisi ættar hverrar; sú óhamingja föður mins er mér auðsæst, hversu honum glapnaði sona eign.
 25 er hann skyldi fá þann síðarst, er engi likendi hefir

1—2. á—máli: fara eðr ei J2. 2. fleiri: flestir J2.
 2—3. kölluðu—at: tældu þat um at hann scyllði J2. 3. láta fyrr: omv. J2. höndum: hendi J2. vald kgs: omv. J2.
 4—317s. at—fyrir: at fara a konungs fund oc þat reð hann af oc bæð bræðr sína Finn oc Kalf oc Arna til ferðar með sér enn þeir tældu mioc a þorberg er hann hafþe fallit i þa ugiftu at hallda Stein oc hafa fyrir þat reiði konungs enn þo foru þeir með honum oc hafðe hver þeira tvitugsessu velskipaða J2 og herefter nyt kap. med overskr. Fra Arnasonum. 7. segir: sál. 18, 70; mgl. K. 20. at(2): sál. K, 18; oc 70.

várrar ættar ok dáðlauss er: myndi þat sannast, ef
 mér þœtti eigi við móður mína skömm mælt, at ek
 mynda þik aldrigi kalla várn bróður. Snøri þá
 Þorbergr í brot ok fór heim ok var heldr ókátr.
 Síðan sendi hann orð norðr til Þrándheims á fund 5
 Kálfs, bróður sins, ok bað hann koma til Agðaness
 móti sér. Ok er sendimenn hittu Kálf, þá hét hann
 ferðinni ok hafði engi orð fyrir. Ragnhildr sendi
 menn austr á Jaðar til Erlings, fœður sins, ok bað
 hann senda sér lið. Þaðan fóru synir Erlings, Sigurðr 10
 ok Þórir, ok hafði hvárr þeira tvítøgssessu, ok á lxxxx.
 manna. En er þeir kómu norðr til Þorbergs, þá tók
 hann við þeim sem bezt ok feginsamligast. Bjósk
 hann þá til farar ok hafði Þorbergr tvítøgssessu. Fóru
 H 239 þeir þá norðr leið sína. Ok er þeir kómu 15
 þá lágu þar fyrir Finnur ok Árne, bræðr Þorbergs,
 með ii. tvítøgssessur. Fagnaði Þorbergr vel bræðrum
 sínum ok segir, at þá hefði tekit brýningunni. Finnur
 kvað þess sjaldan hafa þurft við sik. Síðan fóru þeir
 O 146 með liði því öllu norðr til Þrándheims, ok var þar 20
 Steinn í fœr. Ok er þeir kómu til Agðaness, þá var
 þar fyrir Kálfr Árnason, ok hafði hann xx.sessu vel
 skipaða. Fóru þeir með því liði inn til Niðarhólms

9. til—sins: tilf. over linjen i J2; mgl. J3. 10. Erlings:
 hans J2 (J3 = K). 11. lxxxx: niutige J2 (ix tige J3).
 12. til Þorbergs þá: ul. J2. 13. hann—feginsamligast: Þorbergr
 feginsamliga við þeim J2. 14. þá: ul. J2. farar: ferðar J2.
 Þorbergr: ul. J2. Fóru: fara J2. 15. þá: ul. J2. 15—
 19. Ok—þeir: ul. J2. 15. kómu: herefter åben plads i K.
 18. 70 (sål. også i ÓH 1-53; nær bygð finz fragm. k i
 325 XI, 2). 20. norðr: er þeir hafðu allt J2. þar:
 ul. J2. 21. Steinn: þst (ur.) K. 18 (ikke 70). fœr: með
 þeim tf. J2. 21—23. Ok—skipaða: ul. J2. Fóru þeir: over
 J2. -hólms: -oss J2.

ok lágu þar um nótt. Eptir um morgininn áttu þeir tal sitt; vildi Kálfr ok synir Erlings, at þeir færi öllu liðinu inn til bæjarins ok léti þá skeika at sköpuðu: en Þorberggr vildi, at fyrst væri með vægð farit ok 5 láta boð bjóða; samþykðisk Finnur því ok Árne. Var þá þat af ráðit, at þeir Finnur ok Árni fóru fyrst til fundar við Ólaf konung, fáir menn saman. Konungr hafði þá spurt um fjölmenni þat, er þeir höfðu, ok U 397 var hann heldr styggr í ræðunni þeira. Fiðr bauð 10 boð fyrir Þorberg ok svá fyrir Stein — bauð hann, at konungr skyldi fé gera svá mikit, sem hann vildi. en Þorberggr hafa landz-vist ok veizlur sínar, Steinn lífs grið ok lima. Konungr segir: »svá lízk mér sem þessi for myni vera svá, at þér mynið nú þykkjask 15 hafa hálf ráð við mik eða meirr: en þess mun mik sízt vara af yðr bræðrum, at þér munduð með her fara í móti mér: kenni ek ráð þessi, er þeir Jadarbyggjar munu hafa upp hafit: en ekki þarf mér fé bjóða«. Þá segir Finnur: »ekki hótum vér bræðr haft 20 fyrir þá sök liðsamnað, at vér mynir ófrið bjóða yðr, konungr: heldr berr hitt til, konungr, at vér viljum yðr fyrst bjóða vára þjónostu: en ef þér

1. nótt: nöttina J2. Eptir: enn J2. 1—6. áttu—af ráðit: reðu þeir þat af J2. 5—6. Var—Árne: sál OH (53): mgl. K. 18. 70. 6—7. til—fáir: inn til bæjarins til fundar við konung oc við fa J2. 8. þá spurt: spurt aðr J2. 9. hann: ul. J2. þeira: ul. J2. Fiðr: finnr J2. 10—11. boð—mikit: fyrir Stein oc Þorberg bróður sinn boð hann bað fyrir at konungr scyllde gera felætr svá líclær J2. 13. segir: sv' J2 = l. 19. 14. vera svá: sva heiman gor J2. mynið nú: munu J2. 15. ráð: umræði J2. mun: mundi J2. 16. munduð: mundit J2. 17. í: sál. alle undt. K (mgl.). 17—18. kenni—hafit: ul. J2. 18. fé: at tf. J2. 19—20. haft—sök: þi (fyrir því J3) haft J2 (haft at sök 18. 70). 20. mynir: manom J2. 21. kgr(?) : ul. J2. 22. þér: er J2.

H 240 neitið ok ætlið Þorbergi nokkura afarkosti. þá munu
 vér fara allir með lið þat, er vér höfum. á fund Knúts
 ins ríka. Þá leit konunginn við honum ok mælti:
 »ef þér bræðr vilið veita mér svardaga til þess, at
 fylgja mér innan-landz ok útan-landz ok skiljask eigi við 5
 mik, nema mitt lof ok leyfi sé til, eigi skuluð þér leyna
 mik, ef þér vitið mér ráðin svikræði. þá vil ek taka sætt
 af yðr bræðrum. Síðan fór Finur aptr tilliðs síns ok
 segir þessa kosti, er konungr hafði gort þeim: bera
 þeir nú saman orð sín: segir Þorbergr, at hann vill 10
 þenna kost fyrir sína hönd — »em ek ófúss, segir
 hann, at flýja af eignum mínum ok sækja til útlendra
 höfðingja: ætla ek mér munu ávalt at sœmd, at fylgja
 Ólafi konungi ok vera þar sem hann er. Þá segir
 Kálfr: »enga eida mun ek vinna konungi, en vera þá 15
 eina hrið með konungi, er ek held veizlum mínum
 ok eðrum metorðum ok konungr vill vera vinr mín:
 ok er þat minn vili, at svá gerim vér allir. Finur
 svarar: »til þess mun ek ráða, at láta Ólaf konung
 einn ráða skildögum milli okkar. Árni Árnason 20
 segir svá: »ef ek em ráðinn til at fylgja þér, Þorbergr
 bróðir, þóttu vilir berjask við konung, þá skal ek
 eigi við þik skiljask, ef þú tekr betra ráð, ok mun

1. neitið: því *tf. J2*. Þorb. | nokkura afarkosti: *omv. J2 og tf. broður minom. munu: manom J2*. 3. kgrinn
uden art. J2. 5. -landz(2): *ul. J2 (J3 = K)*. 6. lof—sé:
 se lof *J2*. 7. mér ráðin: *omv. J2*. 8. bræðrum: *ul. J2*.
 10. orð: rað *J2*. segir Þ.: *omv. J2*. 11—12. segir hann:
ul. J2. 12. af: fra *J2*. 13. munu: *ul. J2*. at(1): *ul. J2*.
 14. segir: sv' *J2*. 15. vinna: Olafi *tf. J2*. 16. hrið—
 kgi: stund i landi *J2*. 17. vinr: vin *J2*. 18. minn vili:
 mitt rað *J2*. svá—vér: ver gerum (gerim *J3*) svá *J2*.
 19. mun—ráða: manom ver hætta *J2*. 20. skildögum—
 okkar: var i millom *J2*. 21. ef—þér: þer mvn ec fylgja *J2*.
 22. við: Olaf *tf. J2*. 22—23. þá—skiljask: enn *J2*. 23. ok:
 þá *J2*.

ek fylgja ykkir Finni ok taka þann kost, sem þit séð U 398
 ykr til handa«. Gengu þeir þá þrír bræðr á eitt skip,
 Þorbergr, Finnur, Árni, ok røru inn til bæjar ok síðan
 gengu þeir á konungs fund. Fór þá fram þetta sáttmál,
 5 at þeir bræðr svorðu konungi eiða. Þá leitaði Þor- O 14
 bergr Steini sættar við konung; en konungr segir, at
 Steinn skyldi fara í friði fyrir honum, hvert er hann
 vildi — »en eigi mun hann með mér vera síðan«
 segir hann. Þá fóru þeir Þorbergr út til liðsins. H 241
 10 Fór þá Kálfr inn á Eggju, en Finnur fór til konungs,
 en Þorbergr ok annat lið þeira fór heim suðr. Steinn
 fór suðr með sonum Erlings; en um várit snimma
 fór hann vestr til Englandz, en síðan til handa Knúti 1027
 inum ríka ok var með honum lengi í góðu yfirlæti.

15 **K. 139.** Ferð Finnz Árnasonar á Hálogaland.
 [ÓH (*Fms.*) k. 135, (*Flat.*) k. 202; jfr. *Ágr.* k. 23:
Fsk. k. 99; ÓH (49) k. 48, *Ældste sag.* p. 2.]

Þá er Finnur Árnason hafði litla hrið dvalizk með
 Óláfi konungi, var einn hvern dag, at konungr kallar
 Finn til máls við sik ok enn fleiri menn, þá er hann
 var vanr at hafa við ráða-görðir sínar. Þá tók kon-
 20 ungr til máls ok segir svá: »sú ráða-görð staðfestisk

1—2. ok—handa: *ul. J2*. 2. þá þrír: *ul. J2*. 3. Finnur:
 oc *tf. J2*. bæjar: *med art. J2*. ok(2): *ul. J2*. 4. sátt-: *ul. J2*.
 5. svorðu—eiða: unnu eiða Olafi konunge *J2*. 5—6. Þá—
 segir: segir konungr þa *J2*. 7. fara—honum: fyrir honum
 í friði vera *J2*. 8. vildi: fara *tf. J2*. eigi: ecki *J2*.
 9. segir hann: *ul. J2*. 10. fór: *ul. J2*. 11. suðr: *ul. J2*.
 12. en: oc *J2*. snimma: *sál. J2*; *med e K*. 13. vestr:
sál. alle. undt. K: suðr. en síðan: *ul. J2*. 15. *Overskr.*
fra 18; mgl. K, 70; fra finne oc Þore Hund J2. 16. dvalizk:
 verit *J2*. 17. Óláfi: *ul. J2*. var—kallar: kallaðe hann
J2. 18. máls—sik: sin *J2*. 19—20. Þá—svá: konungr
 mællti *J2*.

í skapi mér, at ek ætla í vár at bjóða út leiðangri af landi öllu, bæði at liði ok at skipum, ok fara síðan með her þann allan, er ek má til fá, í mót Knúti inum ríka, þvíat ek veit um tilkall þat, er hann hefir upp hafit til ríkis í hendr mér, at hann mun eigi 5 ætla at hafa þat fyrir hégóma-mál. Nú er þér þat at segja, Finnur Árnason, at ek vil, at þú farir sendiferð mína norðr á Hálogaland, ok hafð þar útboð, bjóðið út almenningi at liði ok at skipum ok stefnið því liði til móts við mik til Agðaness. Síðan nefndi konungr 10 aðra menn til ok sendi suma inn í Þrándheim, en suma suðr í land, svá at hann lét þetta boð fara um alt land. Þat er at segja frá fyr Finnz, at hann hafði skútu, ok á nær xxx. manna; en er hann var búinn, fór hann ferðar sinnar, til þess er hann kom á Háloga- 15 land; þá stefndi hann þing við bóendr: bar þá upp U 399 örendi sitt ok krafði leiðangrs. Bændr áttu í heraði skip stór leiðangrs-fær: skipuðusk þeir við orðsending H 242 konungs ok bjoggu skip sín. En er Finnur sótti norðr á Hálogaland, þá átti hann þing, en sendi menn sína 20 nokkura at krefja útboðsins, þar er honum sýndisk. Finnur sendi menn í Bjarkey til Þóris hundz, lét þar krefja leiðangrs, sem annars staðar. En er Þóri komu

2. landi öllu: *omv. J2.* at(2): *ul. J2.* 3. allan—mót: a hendr *J2.* 4—6. þvíat—mál: *ul. J2.* 6. þér þat: *omv. J2.* 7. Árnason: *ul. J2.* vil—farir: ætla þér at fara *J2 (J3 = K).* -ferð: fær *J2.* 8. hafð—bjóðið: bióða (-ir *J3*) *J2.* 9. at(2): *ul. J2.* stefnið: stefn (-ir *J3*) *J2.* 10—13. nefndi—land; sendi hann menn alla vega fra ser at boða út leipangri *J2.* 14. á nær: *ul. J2.* 15. ferðar sinnar: *ul. J2.* til þess: þar til *J2.* 16—18. þing—fær: út leiðangre *J2.* 18. þeir: bændr vel *J2.* 18—19. orðsending kgs: *omv. J2.* 19. er: *ul. J2 (J3 = K).* 20—21. þá—nokkura: sendi hann menn fra ser *J2.* 21. þar—sýndisk: *ul. J2.* 22. í—til: til Bjarkeyiar (i Bjarkey *J3*) a fund *J2.* 22—23. lét—staðar: *ul. J2.*

boð konungs, þá bjósok hann til ferðar ok skipaði af húskorlum sínum skip þat, er hann hafði haft áðr um sumarit til Bjarmalandz; bjó þat með sínum eins kostnaði. Finnur stefndi saman Háleygjum í Vágum, 5 öllum þeim er norðr vǫru þaðan; kom þar saman um várit lið mikit, ok biðu allir til þess, er Finnur 1027 kom norðan; var þar þá ok kominn Þórir hundr. En er Finnur kom, þá lét hann þegar blása til húspings leiðangrs-liði öllu; en á þingi því sýndu menn vǫpn sín; 10 svá var þá ok rannsakat útboðit í hverri skipreiðu. 0 148 En er þat var greitt, þá mælti Finnur: »þik vil ek at þessu kveðja, Þórir hundr, hver boð viltu bjóða Óláfi konungi fyrir aftöku Karla, hirðmannz hans, eða fyrir rán þat, er þú tókt fé konungs norðr í Lengjuvík? 15 Nú hefi ek umboð konungs til þessa máls; en ek vil nú vita svör þín«. Þórir litaðisk um ok sá til hvárrar- tveggju handar sér standa marga menn alvápnada; kendi þar Gunnstein ok fjölda annarra frænda Karla. Þá mælti Þórir: »skjót eru boð min, Finnur, at ek 20 vil mál alt festa í konungs dóm, þat er honum þykkir at við mik«. Finnur svarar: »hitt er nú vænst, at þér sé minni virðingar af unt, þvíat nú mun verða at festa minn dóm á, ef sættask skal«. Þórir segir:

1. boð kgs: þessi orð J2. þá: ul. J2. 3. bjó þat: oc bio J2. 4. Háleygjum: Haleygingom J2. 4–5. í—öllum: ul. J2. 5. norðr: norþ J2 (norðr J3). kom þar: komu þeir J2. 6. várit: með tf. J2. til: ul. J2. 7. var—kominn: þar var oc J2. 8. þá . . . þegar: ul. J2. 9–11. leiðangrs—Finnur: oc er lið kom saman toc Finnur til mals J2. 11. vil: qvæð J2 og ul. det følg. kveðja. 15–16. Nú—þín: ul. J2. 16–17. til—handar^s . . | standa^s marga menn¹: omv. J2 og ul. sér. 17. alvápnada: oc tf. J2. 18. fjölda—frænda: marga frændr J2. 19. Þá—Þórir: þórir segir J2. 20. mál—dóm: festa allt mitt mal a konungs vald J2. 20–21. þat—svarar: ul. J2. 21–23. þér—á: þu munir a minn dom legia verða J2. 23. segir: mælti J2.

»þá ætla ek enn allvel komit ok skal þat ekki undan draga«. Gekk þá Þórir fram til festu, ok
H 243 skildi Finnur þat mál fyrir alt; síðan segir Finnur upp sættina, at Þórir skyldi gjalda konungi x. merkr gullz, en Gunnsteini ok þeim frændum aðrar x. merkr. en 5 fyrir rán ok féskaða inar þriðju x. merkr — »en gjalda upp nú þegar« segir hann. Þórir segir: »þetta er mikit féggjald«. »Hinn er annarr kostr, at lokit sé
U 400 sætt allri« segir Finnur. Þórir segir, at Finnur myndi ljá honum þeira fresta, at hann leitaði lána af sveit- 10 ungum sínum. Finnur bað hann gjalda þar í stað, ok þó um fram, at Þórir skyldi fram selja menit þat it mikla, er hann tók af Karla dauðum. Þórir kvaðsk ekki men hafa tekit. Þá gekk fram Gunnsteinn ok segir, at Karli hafði men á hálsi, þá er þeir skildusk — 15 »en þá var í brott, er vér tókum lík hans«. Þórir segir, at hann hefði ekki huga leitt um men þat — »en þótt vér hefðim nokkut men, þá mun þat heima liggja í Bjarkey«. Þá setti Finnur spjóts-oddinn fyrir brjóst Þóri ok segir, at hann skyldi þá fram selja 20 menit; Þórir tók þá menit af hálsi sér ok seldi Finni. Síðan snøri Þórir í brot ok gekk út á skip sitt. Finnur gekk eptir honum út á skipit ok mart manna með honum. Gekk Finnur eptir skipinu, ok tóku þeir upp

1. þá . . . ek: *omv. J2.* komit: *mino mali tf. J2.* ok skal: *omv. J2.* 2. undan: af *J2.* 2—3. Gekk—alt: *ul. J2.* 6. en: oc *J2.* 7. nú: *ul. J2.* 7—12. segir(1)—skyldi: oc þat með at Finnur bað Þóri *J2.* 13. it mikla: *ul. J2.* kvaðsk: ecki mundu men framselia qvaðz *tf. J2.* 14. men: *ul. J2.* hafa tekit: *omv. J2.* fram G.: *omv. J2.* 15. hafði -hálsi: hefði menit *J2.* þeir: Karle *tf. J2.* 16. brott: brottu *J2.* vér tókum: þeir toco *J2.* 16—19. Þórir—Bjarkey: *ul. J2.* 20. segir—þá: bað hann *J2.* 21. þá: *ul. J2.* 22. snøri—sitt: gekk Þórir a scip ut oc *J2.* 23. gekk: þegar *J2.* út—ok: með *J2* og *ul. det fölg.* með honum. 24. Gekk—ok: *ul. J2.*

rúmin. En við siglu sá þeir undir þiljum niðri tunnur
 ii. miklar, svá at þeim þótti mikil furða at; Finnur
 spurði, hvat í tunnum þeim var. Þórir segir, at þar
 lá í drykkir hans. Finnur mælti: »hvi gefr þú oss eigi
 5 at drekka, félags-maðr, svá mikinn drykk sem þér
 hafið?«. Þórir mælti við mann sinn, at renna skyldi
 ór tunnunni í bolla. Síðan var þeim Finni gefit at
 drekka, ok var þat inn bezti drykkir. Þá bað Finnur
 Þóri reiða féit. Þórir gekk eptir skipinu fram ok
 10 aprt ok talaði við menn ýmsa. Finnur kallaði, bað
 hann bera fram féit. Þórir bað hann ganga upp á
 land ok kvaðsk þar mundu greiða. Þá gekk Finnur H 244
 á land upp ok hans menn. Þá kom þar Þórir ok
 greiddi silfr; var þar reitt ór einum sjóð x. merkr
 15 vegnar; þá lét hann fram knýtiskauta marga; var í
 sumum mörk vegin, sumum hálf eða aurar nokkurir. O 149
 Þá mælti Þórir: »þetta er lánfé, er ýmsir menn hafa
 lét mér, þviat uppi ætla ek skotsilfr mjök, þat er ek
 á«. Síðan gekk Þórir á skip út, en er hann kom
 20 aprt, reiddi hann silfr smám ok smám; þá leið á
 daginn; en þegar er þinginu sleit, þá gengu menn
 til skipa sinna ok bjoggusk til brotlogu; tóku þá menn
 at sigla, þegar er búnir váru; kom þá svá, at flestir U 401
 menn höfðu siglt. Sá Finnur þá, at þyntisk liðit um

1. rúmin: a scipino *tf.* J2. 2. svá—at(2): *ul.* J2.
 3. tunnum—var: tunnonum veri J2. 3—8. segir—drykkir:
 qvað þat (þar J3) dryck (i *tf.* J3) vera oc gaf finne at drecka
 þar af J2. 9—11. Þórir—féit: *ul.* J2. 12. ok: *ul.* J2.
 Þá | gekk F.: *omv.* J2. 13. menn: með honum *tf.* J2.
 13—14. Þá—silfr: *ul.* J2. 14. þar: þa J2. sjóð: siöðe
 J2. 15. hann: Þórir bera J2. 16. vegin: enn J2. eða—
 nokkurir: enn sumum minna J2. 17. Þá—Þórir: þórir mælti
 J2. lán-: lanz- J2. ýmsir menn: vinir minir J2. 18—
 19. þviat—á: ætla ec mioc upi scotsilfr mitt J2. 20. silfr:
 fe J2. 21. er: *ul.* J2. þinginu: þingit J2. þá: *ul.* J2.
 22—23. bjoggusk—er: sigldu hvarir sem J2. 23—24. kom—
 siglt: *ul.* J2. 24. liðit: liþ J2.

hann; kolluðu menn þá á hann ok báðu hann verða
 búinn. Var þá enn eigi greiddr einn þriðjungr fjárins:
 þá mælti Finnur: »seint gengr þó, Þórir, greizlan: sé
 ek, at þér þykkir mikit fyrir at greiða féit: skal nú
 ok kyrt láta vera fyrst: skaltu nú gjalda konungi þat 5
 er eptir er«. Stóð þá Finnur upp. Þórir segir: »vel
 þykki mér þat, Finnur, at vit skilim; en vilja skal ek
 til hafa at gjalda þessa skyld svá, at konungi þykki
 eigi vargoldit ok báðum ykk«. Þá gekk Finnur til
 skips sins ok siglði fram eptir liði sínu. Þórir verðr 10
 seint búinn ór höfninni: en er segl þeira kom upp,
 þá heldu þeir út um Vestfjörð ok síðan á haf út ok
 svá suðr með landi, at sær var í miðjum hliðum eða
 H 245 stundum vatnaði land: lét svá ganga suðr, alt þar til
 er hann siglði í Englandzhaf, ok kom fram á Eng- 15
 landi; fór síðan á fund Knúts konungs, ok tók hann
 vel við honum. Kom þá þat upp, at Þórir hafði þá
 þar óf lausafjár, hafði þar þat fé alt, er þeir höfðu
 tekit á Bjarmalandi hvárir-tveggju ok Karli; en í tunnum
 þeim inum miklum þá var botn skamt frá hinum 20
 botni, ok var þar í millum drykk, en tunnan sjálf
 hvár tveggja var full af grám skinnnum ok björ ok
 safala. Var Þórir þá með Knúti konungi. Finnur

1. þá: *ul. J2.* 3. þó: *nu J2.* 3—4. sé—féit: *ul. J2.*
 5. vera: *ul. J2.* gjalda kgi: *omv. J2.* 6. þá F.: *omv. J2.*
 upp: oc snöre brott *tf. J2.* segir: mælti *J2.* 8. þessa
 skyld: skulld þessa *J2.* at(?) baðum yckr *tf. J2.* 9. ok—
 ykk: *ul. J2.* Þá . . . F.: *omv. J2.* 10. síns: *ul. J2.*
 liði sínu: *lipino J2.* 10—11. verðr seint: var sein- *J2.*
 11. ór höfninni: *ul. J2.* kom: *sál. K. 18. J3;* komu *J2 (og*
70). 12. þá: *ul. J2.* um—út: til hafs *J2.* 13—15. at—
 ok: hann letti ægi fyr enn hann *J2.* 16. ok: *ul. J2.*
 17. Þórir: hann *J2.* 17—18. þá þar: *ul. J2. 18; þá ul. 70.*
 18—19. hafði—en: *ul. J2.* var: þar *tf. J2.* 21. ok: *ul.*
J2. í millum | drykk: *omv. J2.* 22. -tveggja: *sól. J2;*
 -tveggi *de øvrr.* 23. þá: *ul. J2.*

Arnason fór með liði því til Óláfs konungs, segir honum alt frá ferð sinni ok svá þat, at hann kvaðsk hyggja, at Þórir væri ór landi farinn ok vestr til Englandz á fund Knúts ins ríka — »ok ætla ek hann munu vera oss allóþarfan«. Konungur segir: »trúi ek því, at Þórir mun vera oss óvinr, ok þykki mér hann ávalt betri firr mér en nærr«.

K. 140. Deila Háreks ok Ásmundar Grankels-sonar.

[ÓH (*Fms.*) k. 136, (*Flat.*) k. 203.]

- 10 Asmundr Grankelsson hafði verit þann vetr á 1026—7 Hálogalandi í sýslu sinni ok var heima með feðr sinum Grankeli. Þar liggr til hafs útver, er bæði var sela at veiða ok fugla, eggver ok fiskver, ok þat hafði legit at fornu fari til bæjar þess, er Grankell átti. U 402
- 15 En Hárekr ór Þjóttu veitti þar tilkall; var þá svá komit, at hann hafði haft af verinu öll gögn nokkur misseri. En þá þóttisk Ásmundr ok þeir feðgar hafa traust konungs til allra réttra mála. Fóru þeir feðgar þá báðir um várit á fund Háreks ok segja honum 1027
- 20 orð ok jartegnir Óláfs konungs, at Hárekr skyldi láta H 246
af tilkalli um verit. Hárekr svarar því þungliga, O 150

1. liði því: líp þat J2. Ól. kgs: fundar við Olaf konung oc J2. 2—7. ok svá—nærr: ul. J2. 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra Asmunde J2.* 10. þann vetr: um vetrinn J2. 11. í—sinni: oc haft syslu finns (*ferð J3*) J2. 12. Grankeli: ul. J2. 12—13. var—veiða: matti veiða sela J2. 13. fugla: oc *tf. J2.* ok(3): enn J2. 14. bæjar: bior J3. þess—átti: Grankels J2. 15—16. ór—hann: ul. J2. 16. hafði: þa *tf. J2.* 16—17. nokkur misseri: nockora stund fyrir uiafnaðar sakir J2. 17. þá: er J2. þóttisk Á.: *omv. J2 og ul.* ok—feðgar. 18. kgs: af konunge J2. 18—19. feðgar—várit: báðir feðgar J2. 20. ok—Óláfs: ul. J2. Hárekr: hann J2. 21. um verit: (*til J3*) versins J2. því: ul. J2.

segir, at Ásmundr fór til konungs með slíku rógi ok
 qðru — »hefi ek öll sannendi til míns máls; skyldir þú.
 Ásmundr, kunna at ætla þér hóf, þótt þú þykkisk nú
 mikill fyrir þér, er þú hefir konungs traust; er svá
 ok, ef þér skal hlýða at drepa suma höfðingja ok gera 5
 at óbóta-mönnum, en ræna oss, er enn þóttumk fyrr
 meirr kunna at halda til fullz, þó at oss væri jafnbornir
 menn; en nú er þat allfjarri, at þér séð jafnaðar-menn
 mínir fyrir ættar sakir. Ásmundr svarar: »þess
 kenna margir af þér, Hárekr, at þú ert frændstórr 10
 ok ofreflis-maðr: sitja margir um skorðum hlut fyrir
 þér, en þó er þat nú líkligast, at þú, Hárekr, verðir
 í annan stað til at leita, at hafa fram ójafnað þinn
 en við oss eða taka svá mjök aflaga, sem þetta er. Skilðusk þeir síðan. Hárekr sendi húskarla sína x. 15
 eða xii. með róðrar-ferju nokkura mikla. Þeir fóru
 í verit, tóku þar allz konar veiðifang ok hlóðu ferjuna:
 en er þeir váru brot búnir, þá kom þar at þeim
 Ásmundr Grankelsson með xxx. manna ok bað þá
 laust láta fang þat alt. Húskarlar Háreks svöruðu 20
 um þat heldr óbrátt; síðan veittu þeir Ásmundr þeim
 atgöngu; kendi þá liðs-munar; váru húskarlar Háreks
 sumir barðir, sumir særðir, sumir á kaf færðir, ok

1—2. segir—qðru: oc J2; öll skr. K. 70 (ok q. mgl. 15).
 3. þótt þú: þóttu J2. 4. kgs traust: omv. J2. 4—9. er(?)—
 sakir: ul. J2. 10—11. frændstórr—ofreflis-: engi jafnaðar J2.
 11—12. sitja—þér: ul. J2. 12. þó: þat J2 og ul. þat nú.
 líkligast: líkazt J2. Hárekr: ul. J2. 13. í—fram: annar
 staðar fram at hafa J2. ójafnað þinn: omv. J2. 16. róðrar-
 ferju . . . mikla: omv. J2 og ul. nokkura. 17. -fang: -scap J2.
 ok—ferjuna: ul. J2. 18. brot búnir: i brat komnir (bunir
 J3) J2. 19—21. ok—óbrátt: ul. J2. 21. veittu þeir: veitti
 J2. 22. kendi—munar: ul. J2. 22—23. húskarlar H.
 sumir: omv. J2. 23. barðir: enn tf. J2. færðir: reknir J2.

fengr allr í brot borinn af skipi þeira, ok hófðu þeir Ásmundr þat með sér. Kómu húskarlar Háreks heim við svá búið ok segja Háreki frá ferð sinni; hann svarar: »tíðendi þykkja nýnæmi öll; þetta hefir eigi 5 fyrr gort verit, at berja menn mína«. Var þat mál kyrt, ok lagði Hárekr eigi orð í ok var inn kátasti. H 247 Hárekr lét búa um várit snekkju tvítögsessu ok skipaði húskorlum sínum; ok var þat skip allvel búið bæði 1027 U at monnum ok öllum reiða. Fór Hárekr um várit í 10 leiðangr. En er hann fann Óláf konung, þá var ok þar fyrir Ásmundr Grankelsson. Þá kom konungr á stefnulagi með Ásmundi ok Háreki ok sætti hann þá; var festr á konungs dómr. Síðan lét Ásmundr fram flytja vitni til þess, at Grankell hafði átt verit; 15 dæmði konungr eptir því; váru þá skökk mála-efni: urðu bótalausir húskarlar Háreks. en dæmt verit til handa Grankeli. Hárekr segir, at honum var skamm-laust, at hlíta konungs dómi, hvernug er mál þat skipaðisk síðan.

20

K. 141. Saga Þóroddz.

[ÓH (Fms.) k. 137, (Flat.) k. 204—5.]

Þóroddr Snorrason hafði dvalizk í Nóregi at ráði Óláfs konungs, þá er Gellir Þorkelsson fekk leyfi at fara til Íslandz, svá sem fyrr var ritit, ok var p. 308 hann þá með Óláfi konungi ok unði illa ófrelsi því. 25 er hann skyldi eigi fara ferða sinna, þannug er hann vildi. Öndurðan vetr, þann er Óláfr konungr sat í 0 151 1026—7

1. fengr allr: *omv. J2.* í brot: *ul. J2.* 1—2. ok—sér: *ul. J2.* 2. Háreks: *ul. J2* (hans *J3*). 3. við—búið: *ul. J2.* frá—sinni: *sva buit J2.* 3—6. hann—kátasti: *ul. J2.* 7. snekkju: *ul. J2.* 8—9. ok—reiða: *ul. J2.* 10. ok: *ul. J2.* 12—13. Ásm—þá: *þeim oc J2.* 13—15. Síðan—mála-efni: *ul. J2.* 16. urðu: *þa tf. J2.* 16—17. til handa: *ul. J2.* 17. Grankeli: *sál. 70; fork. i de övrr.* segir—var: *qvað ser J2.* 18—19. hvernug—síðan: *hverso sem um annat fer J2.* 20. Overskr. *fra 18; mgl. K. 70; Er (ul. J3) Þoroddr for til lamta landz J2.* 21—26. Þóroddr—vildi: *ul. J2.*

Níðarósi, lýsti konungr því, at hann vill menn senda til Jamtalandz at heimta skatt: en til farar þeirar váru menn ófúsir. Þvíat af lífi váru teknir sendimenn Óláfs konungs, þeir er hann hafði fyrr sent. Þrándr p. 96 hvíti ok þeir xii. saman, svá sem fyrr var ritit, ok 5 hófðu Jamtr síðan haldizk í lýðskyldu við Svía-konung. Þóroddr Snorrason bauðsk til þeirar farar, þvíat hann hirði þá allitt, hvat yfir hann gekk, ef hann færi H 248 sjálfráði; þat þekðisk konungr, ok fóru þeir Þóroddr xii. saman. Þeir kómu fram austr á Jamtaland ok 10 sóttu heim þann mann, er Þórarr er nefndr: hann var þar lögmaðr ok metorða-maðr mestr: þeir fengu þar góðar viðtokur. En er þeir hófðu þar dvalizk litla hrið, þá báru þeir upp ørendi sín fyrir Þórar. Hann segir, at fyrir þeim svörum réðu engum mun 15 miðr en hann aðrir landz-menn ok hófðingjar ok kvað þings skyldu til kveðja. Var svá gort, at þingboð U 404 var upp skorit ok stefnt þing fjölment. Fór Þórarr til þings, en sendimenn dvöldusk meðan at hans. Þórarr bar upp mál þetta fyrir alþýðu: en þat kom 20 ásamt með öllum, at þeir vildu engan skatt gjalda Nóregs-konungi, en sendimennina vildu sumir hengja láta, en sumir láta þá hafa til blóts: en hitt var af ráðit, at þeim skyldi halda þar. til þess er sýslumenn Svía-konungs kvæmi þar: skyldu þeir þá stafa fyrir 25

1. kgr: hann J2. menn senda: omv. J2. 2. at—skatt: ul. J2. farar þeirar: omv. J2. 3. menn: helldr tf. J2. þvíat: enn J2. 3—4. sendimenn—kgs: ul. J2. 4. fyrr: aðr J2. 4—5. Þrándr—saman: ul. J2. 5. var: er J2. 5—6. ok(2)—konung: ul. J2. 7. þeirar farar: þessar ferðar J2. 7—9. þvíat—sjálfráði: ul. J2. 9—10. ok—saman: þóroddr fór með xij. mann J2. 10. austr: ul. J2. -land: landi J2. 11. er nefndr: het J2. 12. þar—ok: ul. J2. mestr: mikill: J2. 12—3304. Þeir—skipta: Þóroddr heimti scatt af hendi Olafs konungs toc Þórar því ecki ulicliga oc sciftu J2.

þeim, slíkt er þeir vildi með ráði landz-manna, en
 gera hitt yfirbragð á, at sendimenn væri vel haldnir,
 at þeir væri fyrir því dvalðir, at þeir skyldi skattsins
 biða, ok skyldi skipta þeim á vistir tveim ok tveim
 5 saman. Þóroddr var með annan mann at Þórars.
 Þar var jóla-veizla mikil ok samburðar-öl. Margir
 váru bændr þar í þorpinu, ok drukku þeir allir samt
 um jólin. Annat þorp var þaðan skamt; þar bjó
 mágr Þórars, ríkr ok auðigr; hann átti sér son rosinn;
 10 þeir mágar skyldu drekka hálf jól at hvárs þeira ok
 fyrir at Þórars. Þeir mágar drukkusk á, en Þóroddr H 249
 ok bóndason, ok kappdrykkja, ok um kveldit kapp-
 mæli ok mannjafnaðr með Norðmönnum ok Svíum
 ok því næst um konunga þeira, bæði þá, er fyrir
 15 höfðu verit, ok þessa, er nú váru, ok svá þau skipti.
 er verit höfðu landa í milli í manndrápum ok ránum,
 þeim er verit höfðu milli landa. Þá mælti bóandason:
 »ef várir konungar hafa fleiri menn látit, þá munu
 sýslumenn Svía-konungs jafna þat með xii. manna
 20 fjörvi, þá er þeir koma sunnan eptir jólin. ok vituð
 þér ógørla, veslir menn, til hvers þér eruð dvalðir«.
 Þóroddr hugsaði sitt mál, ok margir drógu glott at
 ok fundu þeim hneyxliyrði ok svá konungi þeira.
 Fór þat þá óleynt, er ölit mælti með þeim Jamt-
 25 um, er Þóroddr hafði áðr ekki grunat. Eptir um
 daginn tóku þeir Þóroddr öll klæði sín ok vápni ok
 lögðu sér til handar-gagns. Eptir um nóttina, er menn
 váru sofnaðir, hljópu þeir braut til skógar. Um morgon-

4. vistir: farunatum Þoroddz *tf. J2.* 5. Þóroddr—
 Þórars: var Þoroddr með Þorari við annann mann *J2.* 6—
 331.4. Þar—þurftu: gerðu sviar þetta til ulikinda við þa at
 taka við þeim sýmiliga enn þar biogu sviar undir því at Sviar
 ætluðu at lata drepa þa alla þegar kæmi sýslumenn sviakon-
 ungs enn er Þoroddr varþ vis þess (þess var *J3*) komz hann
 a brott a einne nott oc farunatr hans með honum *J2.*

inn eptir, er menn urðu varir við brauthlaup þeira, fóru menn eptir þeim með sporhunda ok hittu þá í skógi, þar er þeir höfðu fólgið, ok höfðu þá heim ok
U 405 í skemmu; þar var grøf djúp, váru þeir þar í látnir ok hurð læst fyrir; höfðu þeir litinn mat ok engi 5 klæði nema sín. Ok er kómu mið jól, fór Þórarr ok allir frelsingjar með honum til mágs hans; skyldi hann þar drekka inn øfra hlut jólanna. Þrælar Þórars skyldu gæta grafarinnar; en þeim var þá ætlaðr gnógr drykk, en þeir stiltu litt drykkjunni ok gerðu sik qlóða 10 þegar um kveldit. En er þeir þóttusk fulldruknir, þá mæltu þeir sín í milli, er mat skyldu færa grafar-
H 250 monnum, at þá skyldi ekki skorta. Þóroddr kvað kvæði ok skemti þeim þrælunum; en þeir kváðu hann mundu vera virkða-mann ok gáfu honum kerti mjök 15 mikit ok log á. Þá kómu þeir þrælarnir út, er áðr váru inni, ok kolluðu ákafliga, at hinir skyldu inn fara; en þeir váru hvárir-tveggju qlóðir, svá at þeir luku hvárki aptr grøfina né skemmuna. Þá ristu þeir Þóroddr í sundr í strengi feldi sína ok knýttu 20 saman ok gerðu hnóða af endanum ok kœstuðu upp á skemmu-gólfit; þat vafðisk um orku-fót ok varð fast. Þeir leituðu þá til upp at fara; lypti Þóroddr forunaut sínum upp, til þess er hann stóð á oxlum honum; síðan las hann sik upp í gognum glugginn; 25 þá skorti eigi reip í skemmunni, ok lét hann ofan síga móti Þóroddi; en er hann skyldi draga Þórodd upp, þá fekk hann hvergi komit honum. Þá mælti Þóroddr, at hann skyldi kasta reipinu yfir bita þann, er var í húsinu, en gera lykkju á endanum, bera 30 þar í viðu ok grjót, svá at þat væri meirr en jafnvægi hans; hann gerði svá: fór þá sigin ofan í í grøfina, en Þóroddr upp. Þeir tóku sér klæði í skemmunni, sem þeir þurftu. Þar váru inni hreinstökur

nokkurar, ok skáru þeir af fitjarnar ok bundu ofgar
 undir fœtr sér. En áðr þeir fœri brot, þá lögðu þeir
 eld í kornhlöðu mikla, er þar var, ok hljópu síðan
 í brot í niða-myrkri; hlaðan brann ok mart annarra
 5 húsa í þorpinu. Þeir Þóroddr fóru alla nótt á eyði-
 mörk ok fálusk at degi. Um morgininn var saknat
 þeira; var þá farit með sporhunda at leita þeira á
 alla vega frá bænum; en hundarnir rökðu sporin aptr U 406
 til bæjarins, þvíat þeir kendu af hreins-fitjunum ok
 10 rökðu þangat sporit, sem klaufirnar höfðu vitat af H 251
 hreins-fitjunum, ok varð ekki leitast þeira. Þeir Þóroddr
 fóru lengi á eyðimörkum ok kómu eitt kveld at litlum
 húsa-bæ ok gengu þar inn; þar sat inni karlmaðr ok
 kona við eld; nefndisk hann Þórir ok segir, at sú var
 15 kona hans, er þar sat, ok svá at þau áttu húsa-kot
 þat; bauð bóndi þeim þar at vera, en þeir þágu þat.
 Hann segir þeim, at því var hann þar kominn, at
 hann hafði flýit ór byggðinni fyrir víga sakir. Var O 153
 þeim Þóroddi unninn góðr beini; mœtuðusk þau öll
 20 við eldinn. Síðan var búið um þá Þórodd þar í seti,
 ok lögðusk þeir til svefns; en þá var enn logi á eldinum.
 Þá sá Þóroddr, at þar gekk fram maðr ór öðru húsi,

1. ok(1): *ul. J2.* þeir: *ul. J2.* 2. þá: *ul. J2.* 3. í: *eina tf. J2.* kornhlöðu mikla: *omv. J2.* 3—4. er —-myrkri: *ul. J2.*
 4. hlaðan brann: *omv. J2.* 5—6. í—degi: *ul. J2.* 6. Um—saknat: *enn er menn saknoðu J2.* 7. þá: *ul. J2.* 7—8. á—bænum: *ul. J2.* 8—11. sporin—þeira: *æ sporit aftr at bænum þangat sem horft höfðu hreinskláfirnar J2.* 11—12. Þeir—fóru: *Þóroddr for J2.* 12. á eyðimörkum: *um eidimerkr J2.* kómu: *kom J2.* at: *einom tf. J2 og har litlum efter -bæ.* 13—18. ok(1)—sakir: *þar bio karl oc kerling þar J2.* 16. bauð—þat: *sál. 18. 70; mgl. K (overspr.).* 19. Þóroddi: *ul. J2.* 19—22. mœtuðusk—maðr: *um nottina oc er þóroddr var í reckio kominn sa hann hvar maðr gekk fram J2.*

ok hafði hann engan mann sét jammikinn; sá maðr hafði skarlats-klæði, búin gullhlöðum. ok var inn vegligsti sýnum. Þóroddr heyrði, at hann ávitaði þau um þat, er þau tóku við gestum, en höfðu varla sér mat-björg. Húsfreyja svarar: »ver þú eigi reiðr, bróðir, 5 sjaldan hefir þetta at móti borit: veittu þeim heldr nokkura gagns-muni. þvíat þú ert betr til föerr en vit«. Þóroddr heyrði þann mikla mann nefndan Arnljót gellina, ok svá. at húsfreyja var systir hans. Þóroddr hafði heyrt getit Arnljóts ok þat með, at 10 hann var inn mesti stígamaðr ok illvirki. Sváfu þeir Þóroddr um nóttina. þvíat þeir váru mæddir áðr af göngu. En er lifa myndi þriðjungr nætr, þá kom þar Arnljótr, bað þá upp standa ok búask ferðar sinnar. Þeir Þóroddr stóðu þegar upp ok klæddusk: var þeim 15 gefinn dagverðr. Síðan fékk Þórir skið hvárum tveggja þeira. Arnljótr réðsk til ferðar með þeim: steig hann á skið; þau váru bæði breið ok löng: en þegar er Arnljótr laust við geislinum, þá var hann hvar fjarri þeim; þá beið hann ok mælti, at þeir myndi hvergi 20 komask at svá búnu: bað þá stiga á skiðin með sér. Þeir gerðu svá; fór Þóroddr nærri honum ok helt

-
1. ok: engi J2. engan mann: ul. J2. sét: sen J2.
 1—2. sá—gullhlöðum: ul. J2. 3. vegligsti: friðazti J2.
 3—8. Þóroddr—vit: ul. J2. 8. þann: enn tf. J2. 9. svá—
 hans: var bróðir húsfreyio húsfreyja bað Arnliot at hann
 scyllði veita honum (þeim J3) nokkora gagns mune J2. 10—
 13. Þóroddr—göngu: ul. J2. 10. getit: með dette ord beg.
 2. blads 2. side i 325, XI. 1; den 1. side er så godt som ulæselig;
 kun enkelte ord kan læses hist og her. 13—14. þá—bað: bað
 Arnliotr J2. 14—17. ok—þeira: ul. J2. 14. ferðar sinnar:
 ul. 325. 15. þegar upp: omv. 325. 16. Þórir: þeim tf.
 325. 18. 17. þeira: ul. 325, 18. 17—334s. steig—lauss:
 oc stigu þeir a skið at baka Arnlioti rendi hann sva hart með
 alla þa sem fugl flyge J2. 18. þau váru: omv. 325.
 20. hvergi: hvargi K. 21. bað: hann tf. 325.

sér undir belti Arnljóts, en fõrunautr Þóroddz helt honum. Skreið Arnljótr þá svá hart, sem hann fœri U 407 lauss. Þeir kómu til sálu-húss nökkurs, er þriðjungur var af nótt. drápu sér þar eld ok bjoggu til matar.

5 En er þeir mǫtuðusk, þá mælti Arnljótr, það þá engu niðr kasta af matnum. hvárki beinum né mola. Arnljótr tók ór serk sinum silfrdisk einn ok mataðisk þar af. En er þeir vǫru mettir, þá hirði Arnljótr leifar þeira. Síðan bjoggusk þeir til rekna. Í annan enda

10 hússins var lopt uppi á þvertrjám; fóru þeir Arnljótr upp á loptit ok lögðusk þar til svefns. Arnljótr hafði hoggspjót mikit, ok var gullrekinn falrinn, en skaptit svá hátt, at tók hendi til falsins, en hann var sverði gyrðr. Þeir höfðu bæði vǫpn sín ok klæði uppi á

15 loptinu hjá sér. Arnljótr það þá vera hljóðsama; hann lá fremstr á loptinu. Litlu síðarr kvámu þar til hússins menn xii.; þat vǫru kaupmenn, er fóru til Jamtalandz með varning sinn. En er þeir kvámu í húsit, gerðu þeir um sik glaum mikinn ok vǫru kátir:

20 gerðu fyrir sér elda stóra. En er þeir mǫtuðusk, þá kǫstuðu þeir út beinum ollum; síðan bjoggusk þeir til rekna ok lögðusk niðr í seti þar við eldinn. En er þeir höfðu litla hrið sofit, þá kom þar til hússins

3. sálu-: sælu- J2. 4—11. drápu—svefns: toku þeir þar nattstað oc svafu í lofti nockoru er í var husino J2. 4. drápu: þeir *tf.* 325. 8. Arnljótr: *hann* 325. 10. -trjám: triom 325. 12—13. ok—falsins: *ul.* J2. 12. gullrekinn falrinn: *omv.* 325. 13. falsins: *fals* 325. hann var: *ul.* J2. 13—14. sverði gyrðr: *omv.* 325, J2. 14—15. Þeir—hljóðsama: *ul.* J2. 17. xii.: saman *tf.* 325. þat—er: oc J2. þat vǫru: *omv.* 325. er: ok 325. 18. sinn: *ul.* J2. 325. 18—22. En—eldinn: þeir toku þar nattstað J2. 22. í seti: *sal.* 325; oc setto *K.* 70. 18 (settost). þar: *ul.* 325. 18. 23. höfðu: þar *tf.* J2. þá—hússins: kom þar inn J2. þar: *ul.* 325.

tröllkona mikil: en er hon kom inn, sópaðisk hon
 O 154 um fast, tók beinin ok alt þat, er henni þótti ætt.
 ok sló i munn sér: síðan greip hon mann þann, er
 H 253 næst henni var, reif ok sleit allan, kastaði á eldinn. Þá
 vöknudu þeir aðrir ok við illan draum ok hljópu upp: 5
 en hon færði til heljar hvern at öðrum, svá at einn
 var eptir á lífi: hljóp sá innar undir loptit ok kallar
 til hjálpar sér, ef nokkut væri þess i loptinu, er
 honum myndi duga: Arnljótr seildisk til hans ok tók
 i herðar honum ok kipði honum upp i loptit. Þá 10
 slósk hon fram at eldinum ok tók at eta mennina, þá
 er steikðir váru. Þá stóð Arnljótr upp ok greip högg-
 spjót sitt ok setti milli herða henni, svá at út hljóp
 oddrinn um brjóstit: hon brá við hart ok kvað við
 illiliga ok hljóp út. Arnljóti varð laust spjótit, ok 15
 hafði hon þat með sér á brot. Arnljótr gekk til ok
 U 408 ruddi út hræum manna, setti fyrir skálann hurð ok
 gætti, þvíat hon hafði þat alt frá brotit, er hon
 hljóp út. Sváfu þeir þá þat er eptir var nætrinnar.

1. mikil: *ul. J2*. 1—3. en—sér: *ul. J2*. 2. henni þótti
 hon fann 325. 3. ok—sér: *ul. K (i de ørrr.)*. síðan—hon:
 hon toc *J2*. 4. næst | henni var: *omv. J2. 325 og skr. bægge næstr*.
 reif—sleit: oc reif *J2*. allan: i sundr oc *tf. J2; ok tf. 325*.
 5. vöknudu—ok(?): *ul. J2*. þeir aðrir: allir 325. hljópu: allir
tf. J2. 6. til heljar | hvern—öðrum: *omv. J2*. svá at: unnz
J2. 7. á lífi: *ul. J2*. 7—10. hljóp—honum(1): *ul. J2*. 7. kallar:
 kallaðe 325. 9. til hans: *ul. 325*. 10. kipði: Arnliotr *tf.*
J2. honum(2): *ul. 325*. 10—13. Þá—setti: enn rac spiotit
J2. 11. mennina: menn 325. 12. högg: *ul. 325*. 13. milli:
 millom *J2*. henni: skrimslino *J2*. 13—14. hljóp—brjóstit:
 stoð um bringuna *J2*. 13. hljóp: kom 325. 14—15. hon—
 út: braz gygr við hart oc skramsade hatt liop hon ut *J2*.
 14. brá: braz 325. 15. A. varð: oc varð Arnlioti *J2*.
 15—19. ok(?)—út: *ul. J2*. 16. á brot: *ul. 325*. 17. manna:
 þeira 325. 18. er: þa er 325. 19. þá: *ul. J2*.

En er lýsti, stóðu þeir upp. ok átu þá fyrst dagverð
sinn: en er þeir höfðu matazk, mælti Arnljótr: »nú
munu vér hér skiljask: skoluð þér nú fara eptir
akbraut þessi, er þeir fóru í gær hingat kaupmenninir;
5 en ek vil leita spjóts míns: mun ek hafa at verk-
kaupi þat, er mér þykkir fénýtt af fé því, er þessir
menn hafa átt; skaltu. Þóroddr, bera Óláfi konungi
kveðju mína. ok seg honum þat, at hann er svá maðr,
at mér er mest forvitni á at hitta; en kveðja
10 mín mun honum þykkja enskis verð«. Tók hann
upp silfrdiskinn ok strauk með dúknum ok mælti:
»færðu konungi disk þenna. seg, at þat er kveðja
mín«. Síðan bjoggusk þeir til ferðar hvárir-tveggju,
ok skildusk þeir at svá búnu. Fór Þóroddr ok þeir
15 fõrunautar ok svá sá maðr, er undan hafði komizk
af þeim fõrunautum, kaupmonnum. Fór Þóroddr, til
þess er hann fann Ólaf konung í kaupangi ok segir
honum alt frá ferðum sínum. bar honum kveðju Arn-
ljóts ok færði honum silfrdiskinn. Konungr segir, at H 254

1—2. er—matazk: um myrgininn J2. 1. þeir: fyrst
tf. 325. ok: *ul.* 18, 70. fyrst dagverð: *mat* 325. 2. höfðu
matazk: *varu mettir* 325. 3. munu: *manom* J2; *mvnom*
325. skiljask: *scilia* J2. 3—4. skoluð—kaupmenninir:
ul. J2. 3. skoluð: *skulu* 325. 5. vil: *mvn* J2. 5—
7. mun—átt: *ul.* J2. 7. skaltu: *Skalt þu* 325. 7—8. Ól-
kgi | kveðju mína: *omv.* J2, 325. 8. þat: *sva* 325; *ul.* J2. maðr:
^a_m (= manna) J2. 9. er: *ul.* 325. 9—10. en—verð: *ul.*
J2. 11. upp: þa J2. -diskinn—dúknum: -disk er hann
hafðe með ser J2. dúknum: *dukinom* 325. 12. færðu:
För þv 325; Olafi *tf.* J2. þenna: oc *tf.* J2, 325. seg:
honum *tf.* J2. 13—14. Síðan—ok(1): *ul.* J2. 14. þeir—
búnu: við *sva* hvit 325. þeir(1): *ul.* J2. 14—16. Fór—
kaupmonnum: *ul.* J2. 15. svá: *ul.* 325. 16. fõrunautum:
ul. 325. -monnum: *mõnnvnom* 325. 16—17. til þess: þar
til J2. 17. ok segir: sagði hann J2. 18. frá—sinum: um
ferðir sínar J2. 19. silfr-: *ul.* J2. segir: *svar* 325.

þat var illa, er Arnljótr hafði eigi farit á konungs fund — »ok er skaði mikill, er svá ilt skyldi leggjask fyrir svá góðan dreng ok merkiligan mann«. Þóroddr var síðan með Óláfi konungi þat er eptir var vetrar ok fekk þá leyfi af honum at fara til Íslandz um 1027 sumarit eptir. Skildusk þeir Óláfr konungr þá með vináttu.

K. 142. Útbodð Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 138, (*Flat.*) k. 183; *Fsk.* k. 100 (*beg.*)]

1027 Óláfr konungr bjósk um várit ór Niðarósi, ok drósk lið at honum mikit bæði þar ór Þrándheimi 10 ok svá norðan ór landi. En er hann var búinn ferðar sinnar, þá fór hann með liðinu fyrst suðr á Mœri ok heimti þar saman leiðangrs-lið, ok svá ór Raumsdal. 0 155 Síðan fór hann á Sunn-Mœri. Hann lá lengi í Hereyjum ok beið liðs síns; átti þá optliga húsþing. Kom þar 15 mart til eyrna honum, þat er honum þótti umráða þurfa. Þat var á einu húsþingi, er hann átti, at hann U 409 hafði þat mál í munni. sagði frá mannskaða þeim, er hann hafði látit af Færeyjum — »en skattr sá, er þeir hafa mér heiti!, segir hann, þá kœmr ekki fram. 20 Nú ætla ek enn þangat menn at senda eptir skattinum«.

1—2. er—mikill: *ul. J2*. 1. kgs: hans 325. 2. er(1): þat segir konungr *tf.* 325. skyldi: skal 325. 3. merki: hermed *ender* 2. *blad* i 325, XI, 1. 4. síðan: *ul. J2*. vetrar: med *art. J2*. 8. *Overskr.* fra 18; *mgl. K.* 70; fra Olafi konunge *J2*. 10. lið—honum | mikit: *omv. J2*. 11. svá: *ul. J2*. 11—12. ferðar sinnar: *ul. J2*. 12. með: *ul. J2* (*ikke J3*). fyrst: *ul. J2*. 13. þar: *ul. J2*. svá ór: um *J2*. 14. Hann: oc *J2*. 15—17. átti—þurfa: *ul. J2*. 19. látit: *ul. J2*. Færeyjum: þeim (*ul. J3*) færeyingunum *J2*. 20. segir—þá: *ul. J2*. ekki: æigi *J2*. 21. þangat menn: *omv. J2*. eptir skattinum: *ul. J2*.

Veik konungr þessu máli nokkut til ýmissa manna, at til þeirar farar skyldu ráðask; en þar kómu þau svör í mót, at allir menn tölðusk undan fyrirni. Þá stóð upp maðr á þinginu mikill ok allvörpuligr; sá
 5 hafði rauðan kyrtil, hjálm á höfði, gyrðr sverði, höggspjót mikit í hendi; hann tók til máls: »þat er satt at segja, kvað hann, at hér er mikill munr manna; H 255 þér hafið konung góðan, en hann drengi illa; ér neikvæðið sendiför eina, er hann býðr yðr, en hafið þegit
 10 áðr af honum vingjafir ok marga sœmiliga hluti; en ek hefi verit hér til engi vinr konungs þessa; hefir hann ok verit óvinr minn; telr hann, at sakar sé til þess. Nú vil ek bjóða þér, konungr, at fara för þessa, ef ekki eru vildari fong á«. Konungr segir: »hverr
 15 er þessi maðr inn drengiligi, er svarar máli mínu? Gerir þú mikinn mun ǫðrum mönnum, þeim er hér eru, er þú býðsk til farar, en þeir tölðusk undan. er ek hugða, at vel mundu hafa við skipazk: en ek kann á þér engi deili ok eigi veit ek nafn þitt«. Hann svarar
 20 svá; at — »nafn mitt er ekki vant. konungr: þess er mér ván, at þú mýnir heyrta hafa mik nefndan; ek

1. kgr: hann J2. nokkut: ul. J2. 2. til—ráðask: fara mundu J2. farar: sál. 18. 70; ferðar K. 4. á þinginu: ul. J2. -vörpu-: -giorfu- J2. 4—6. sá—hendi: ul. J2. 6. máls: oc segir sva tf. J2. 7. at(1)—hann: ul. J2. munr manna: omv. J2. 8. hann: hefir tf. J2. 9. -kvæðið: -qveþit J2; -kveðit 70; fork. K. 18. sendiför eina: við sendiferð einne J2. hafið: ul. J2. 10. áðr: margar tf. J2 og skr. vingj. af h. marga: ul. J2. 11. hér: hingat J2. vinr: vin J2 = l. 12. 12—13. telr—þess: ul. J2. 13. för: sendiferð J2. 14. ekki: ægi J2. vildari fong | á: omv. J2. segir: sv' J2. 15. maðr | inn drengiligi: omv. J2. 16—17. þeim—eru: ul. J2. 17. farar: ferðar þesarar J2. þeir tölðusk: aðrir menn skaruz J2. er(2): þeir er J2. 18. mundu: munde J2. 18—19. en—þitt: ul. J2. 20. svá, at: ul. J2. kgr: oc tf. J2. 21. heyrta . . . mik: omv. J2.

em kallaðr Karl mærski«. Konungr segir: »svá er þat, Karl, heyrð hefi ek þik nefndan fyrr, ok er þat satt at segja, at verit hafa þær stundir, ef fundi okkra hefði at borit, er þú myndir ekki kunna segja frá tíðendum; en nú vil ek eigi verr hafa en þú, er þú 5 býðr mér liðsemð þína, at leggja eigi þar at móti þökk ok auðusu. Skaltu, Karl, koma til mín, ok vera i boði mínu i dag: skolu vit þá ræða þetta mál«. Karl segir, at svá skyldi vera.

K. 143 Saga Mæra-Karls.

10

[ÓH (*Fms.*) k. 139, (*Flat.*) k. 184—6.]

Karl inn mærski hafði verit vikingr ok inn mesti ráns-maðr, ok hafði konungr mjök opt gorrva menn U 410 til hans ok vildi hann af lífi taka. En Karl var maðr ættstórr ok mikill athafnar-maðr, íþrótta-maðr ok atgörvimaðr um marga hluti. En er Karl var ráðinn 15 H 256 til ferðar þessar, þá tók konungr hann i sætt ok því næst i kærleik, lét búa ferð hans sem bezt. Váru þeir á skipi nær xx. menn. Konungr gerði orðsendingar til vina sinna i Færeyjar, sendi Karl til haldz ok

1. segir: sv' J2. 2. er: ul. J2. 3. hafa: munu J2. stundir: hafa tf. J2. 3—4. ef—borit: at sa fundr mundi oekar hafa orðit ef ec hefða ráðit J2. 4—5 er—tíðendum: at ekki mundi frá tíðindum kunna at segia J2. 6—7. at(2)—auðusu: þækk i mot J2. 7—8. ok(2)—mínu | i dag: omv. J2. 8. skolu: skulum J2. ræða mál: tala um ferð þessa J2. 9. skyldi: skal J2. 10. Overskr. frá 18; ngl. K. 70: Drap Mæra Karls J2. 11. inn(1): ul. J2. ok | inn mesti: omv. J2. 12. mjök: ul. J2. gorrva: gert J2 (J3 = K). 13. hans: ul. J2. ok vildi . . . taka: at taka J2 maðr: ul. J2. 14. ok(1)—íþrótta-maðr: ul. J2. 15. atgörvimaðr: micill tf. J2. 16. þessar: þessarar J2 (J3 = K). þá: ul. J2. 17. kærleik: kærleika J2 og tf. konungr. 18. skipi nær: scipino J2. 19. Færeyjar: færeiyiom J2. sendi: hann tf. J2. haldz ok: ul. J2.

- trausts, þar er var Leifr Qzurarson ok Gilli lögsgugu- 0 156
 maðr, sendi til þess jarteinir sínar. Fór Karl, þegar
 er hann var búinn: byrjaði þeim vel ok kómu til 1027
 Færeyja ok lögðu í Þórshöfn í Straumey. Síðan var
 5 þar þing stefnt, ok kom þar fjölmment. Þar kom Þrándr
 ór Gøtu með flokk mikinn; þar kom ok Leifr ok Gilli,
 höfðu þeir ok fjölmenni mikit. En er þeir höfðu
 tjaldat ok um búizk, þá gengu þeir til fundar við Karl
 mærska; váru þar kveðjur góðar. Síðan bar Karl
 10 orð ok jartegnir Óláfs konungs ok vinmæli til þeira
 Gilla ok Leifs. Þeir tóku því vel ok buðu Karli til
 sín ok at flytja ørendi hans ok veita honum slíkt
 traust, sem þeir hefði fong á. Hann tók því þak-
 samliga. Litlu síðarr kom þar Þrándr ok fagnaði vel
 15 Karli — »em ek, segir hann, feginn orðinn, er slíkr
 drengr hefir komit hingat til landz várs með ørendi
 konungs várs, er vér erum allir skyldir undir at
 standa; vil ek ekki annat, Karl, en þú farir til mín
 til vetrvistar ok þat með þér alt þíns liðs, er þinn
 20 vegr væri þá meiri en áðr«. Karl segir, at hann var

1—2. þar—sínar: Leife Auzurarsyni oc Gilla lagsagu
 manne J2. 3. er: *ul. J2.* byrjaði—vel: *ul. J2.* kómu:
 kom J2. 4. ok—Straumey: *ul. J2.* 5. þar(?): *ul. J2.*
 6. með—mikinn: *ul. J2.* 7—9. höfðu(1)—góðar: oc hafpu þeir
 mikit vinmæli J2. 9. Karl: fram *tf. J2.* 10. jartegnir—
 ok(?): *ul. J2.* vinmæli: Olafs konungs *tf. J2.* 11. ok(?):
ul. J2. 12. sín: heim *tf. J2.* flytja—ok(?): *ul. J2.* 13. hefði—
 á: mætti J2. 14. Þrándr: or Gøtu *tf. J2.* 15. Karli: oc
 mælti sva *tf. J2.* em—feginn: feginn em ec J2. 16. drengr:
 maðr J2. komit: sott J2. várs: *ul. J2.* 17. vér erum
 allir: *omv. J2.* undir: *ul. J2.* 18. standa: sem ver megum
tf. J2. farir: heim *tf. J2.* mín: *hermed begynder det lille*
brudstykke (= K. se fortalen) i AM 1056, 4°. 19. til vetr-
 vistar: *ul. J2.* með—alt: *ul. J2.* 19—20. þinn—áðr: þér
 þyckir þat meiri sgmd J2. 20—341s. segir—svarar: toc því
 þacksamliga oc mælti J2.

aðr ráðinn at fara til Leifs — »en ek mynda elligar,
 segir hann, fúsliga þiggja þetta boð«. Þrándr segir:
 »þá mun Leifi auðit vegs-muna af þessu: en eru
 nokkurir aðrir hlutir þá þeir, er ek mega þá svá gera,
 at yðr sé liðsemð at?«. Karl svarar, at honum þótti 5
 mikit í veitt, at Þrándr drægi saman skattinn um
 Austrey ok svá um allar Norðreyjar. Þrándr segir,
 at þat var skylt ok heimilt, at hann veitti þann beina
 at ørendi konungs: gengr Þrándr þá aptr til búðar
 H 257 sinnar. Varð á því þingi ekki fleira til tíðenda. Fór 10
 Karl til vistar með Leifi Ozurarsyni, ok var hann þar
 U 411 um vetrinn eptir. Heimti Leifr skatt saman um
 Straumey ok um allar eyjar suðr þaðan. Um várit
 eptir fekk Þrándr ór Gøtu vanheilsu, hafði augna-þunga
 ok þó enn kramar aðrar: en þó bjósk hann at fara 15
 til þings, sem vandí haus var. En er hann kom á
 þingit ok búð hans var tjölduð, þá lét hann tjalda
 undir svortum tjöldum innan af, til þess at þá væri
 siðr skiðdræpt. En er dagar nokkurir váru liðnir af
 þinginu, þá ganga þeir Leifr ok Karl til búðar Þrándar 20
 ok váru fjölmennir. En er þeir kómu at búðinni, þá
 stóðu þar úti nokkurir menn. Leifr spurði, hvárt

4. þá(1): *súl.* 18, 70; *foran* aðrir *K.* 6. mikit í veitt
omv. J2. drægi: heimti *J2* (töki *J3*). skattinn: *uden art. J2.*
 7. Austrey: *astreyjar J2.* ok—Norðreyjar: *ul. J2.*
 7—8. segir, at: *qvað J2.* 8—9. var—gengr: skylt vera
Geck J2. 9. aptr: *ul. J2.* 10—11. Varð—Karl: enn Karl
for J2. 11. hann: *ul. J2.* 12. eptir: *ul. J2.* Heimti
 Leifr: *omv. J2.* skatt saman: *omv. J2.* um(2): af *J2.*
 13. Straum-: Straums- *J2.* um: *ul. J2.* 14. eptir: *ul. J2.* ór
 Gøtu: *ul. J2.* hafði: micla *J2.* 15. þó enn: *ul. J2.* kramar
 aðrar: *omv. J2.* en: *ul. J2.* 15—16. at—þings: til þingsfarar
J2. 16. vandí—var: hann atti vanda til *J2.* En: oc *J2.*
 17. þingit: þing *J2.* tjalda: innan *tf. J2.* 18. innan af: *ul. J2.*
 19. skið-: skir- *J2*; scidræpt *skr.* 1056. dagar nokkurir: *omv. J2.*
 20. þá ganga: gengu *J2.* 21—22. En—menn: *ul. J2.*

Þrándr væri inni í búðinni. Þeir segja, at hann var þar. Leifr mælti, at þeir skyldu biðja Þránd út ganga — »eigu vit Karl ørendi við hann« segir hann. En er þeir menn kómu aptr, þá segja þeir, at Þrándr
 5 hafði þann augna-verk, at hann mátti eigi út koma — »ok bað hann, Leifr, at þú skyldir inn ganga«. Leifr mælti við forunauta sína, at þeir skyldu fara varliga, er þeir kœmi í búðina, þrøngvask eigi — »gangi sá fyrstr út, er síðarst gengr inn«. Leifr gekk fyrst inn,
 10 en þar næst Karl, þá hans forunautar, ok fóru með 0 157 alvæpni, sem þá, at þeir skyldi til bardaga búask. Leifr gekk innar at inum svörtum tjöldunum, spurði þá, hvar Þrándr væri. Þrándr segir ok heilsaði Leifi. Leifr tók kveðju hans, spurði síðan, hvárt hann hefði
 15 nokkut skatt heimt um Norðreyjar, eða hverr greiði þá myndi á vera um silfrit. Þrándr svarar ok segir, at eigi hefði honum þat ór hug horfit, er þeir Karl höfðu rætt, ok svá, at greiði myndi á verða um skattinn — »er hér sjóðr. Leifr, er þú skalt við taka.
 20 ok er fullr af silfri«. Leifr sásk um ok sá fátt manna í búðinni, lágu menn í þollunum, en fáir sátu upp:

1. inni: *ul. J2*. Þeir: menn *J2*. 2. mælti—Þrándr: bað hann *J2*. 3—5. eigu—hafði: enn menn qvoðu hann hafa *J2*. 5. mátti: mætti *J2*. koma: ganga *J2*. 6. hann. Leifr: Leif *J2*. at—skyldir: *ul. J2*. 6—9. Leifr(?)—inn(1): *ul. J2*. 9. fyrst inn: *omv. J2*. 10. en—næst: oc þa *J2*. þá—forunautar: enn þa foruneyti þeira *J2*. fóru: allir *J2*. 11. sem—búask: *ul. J2*. 12. svörtum tjöldunum: svartu tiöldum oc *J2*. 13. þá, hvar: hvart *J2*. væri: þar *tf. J2*. segir: svaraðe *J2*; sv' 1056. heilsaði: þeim *tf. 1056*. 14. Leifr: hann *J2*. hann hefði: þrandr hefir *J2*. 15. nokkut: nock-orn *J2*. 15—16. eða—silfrit: *ul. J2*. 16—17. svarar—hug: qvað ser ei ór hug hafa *J2*. 17. er þeir: þat er *J2*. 18. höfðu rætt: hafpe honum umbopit *J2*. svá—myndi: greiða mundu *J2*. 19. Leifr: felage *tf. J2*. 20. sásk: litaz *J2*.

síðan gekk Leifr til Þrándar ok tók við sjóðnum ok
 H 258 bar útar í búðina, þar er ljóst var, ok steypði silfrinu
 ofan á skjöld sinn, rótaði í hendi sinni ok mælti, at
 Karl skyldi sjá silfrit. Þeir litu á um stund. Þá
 spurði Karl, hvernug Leifi sýndisk silfrit. Hann segir: 5
 »þat hygg ek, at hverr sá penningr, er illr er í Norðr-
 eyjum, at hér myni kominn«. Þrándr heyrði þetta
 U 412 ok mælti: »sýnisk þér eigi vel silfrit, Leifr«. »Svá
 er« segir hann. Þrándr mælti: »eigi eru þeir þó
 meðalmannniðingar frændr várir, er þeim má til enskis 10
 trúa: ek hefi sent þá í vár at heimta skatt norðr í
 eyjar, er ek var at engu færr í vár: en þeir hafa
 tekit mútur af bóndum at taka fals slíkt, er eigi þykkir
 gjaldgengt: ok er hitt vænst, Leifr, at sjá þetta silfr,
 er goldizk hefir í landskuldir minar«. Bar Leifr þá 15
 aptr silfrit, en tók við sjóð qðrum ok bar þann til
 Karls; rannsökuðu þeir þat fé; spurði Karl, hversu
 Leifi sýndisk þetta fé. Hann segir, at honum þótti
 þetta fé vánt, ok eigi svá, at um þær skuldir, er
 óvandliga var fyrir mælt, at eigi yrði slíkt þá tekit. 20
 en eigi vil ek þetta fé konungi til handa taka«. Maðr

1. sjóðnum: sióðinom J2. 2. ljóst: liosara J2. 3. rót-
 aði—mælti: oc segir J2. 4. Þeir—stund: ul. J2. 4—
 5. Þá—hvernug: Karl spurði hvernig J2. 5. sýndisk: litiz
 J2. segir: mællti J2. 6. sá: ul. J2. 7. at—myri: mune
 her J2. 7—8. heyrði—mælti: sv' J2. 8—9. Leifr—hann:
 nei (et vesta J3) segir Leifr J2. 10. -mann-: ul. J2.
 várir: minir J2. 11. heimta: saman *tf.* J2. 11—12. norðr—
 vár: ul. J2. 13. fals slíkt: þetta fals J2. eigi: engom J2.
 14. hitt: þat J2. Leifr: ul. J2. silfr: fe J2. 15. goldizk
 hefir: ec hefir tekit J2. 15—16. Bar—tók: toc Leifr þá J2.
 16. sjóð qðrum: aðrum siode J2. þann: ul. J2. 17. rann-
 sökuðu—fé: ul. J2. Karl: hann J2. hversu: hve J2.
 18. þetta: þat J2. segir: sv' J2. 19. þetta fé: þat J2.
 19—20. eigi—þá: sva at eins at slíkt fe verþr J2. 20. tekit:
 i þær sculdir er uvant er um *tf.* J2. 21. kgi . . . taka: omv. J2.

einn, sá er lá í pallinum, kastaði feldi af höfði sér ok mælti: »satt er it fornkveðna, svá ergisk hverr sem eldisk; svá er þér ok, Þrándr, lætr Karl inn mærska reka fé fyrir þér í allan dag«. Þar var Gautr inn 5 rauði. Þrándr hljóp upp við orð Gauts ok varð málóði, veitti þeim stórar átölur frændum sínum, en at lýkðum mælti hann, at Leifr skyldi selja honum þat silfr — »en tak hér við sjóð, er landbúar mínir hafa fært mér heim í vár; en þótt ek sjá óskygn, þá 10 er þó sjálf hönd hollust«. Maðr reis upp við olboga, H 259 er lá í pallinum; þar var Þórðr inn lági; hann mælti: »eigi hljótum vér meðalorða-skak af honum Mæra-Karli, ok væri hann launa fyrir verðr«. Leifr tók við sjóðnum ok bar enn fyrir Karl; sá þeir þat fé; 15 mælti Leifr: »ekki þarf lengi at sjá á þetta silfr; hér er hverr penningr öðrum betri, ok viljum vér þetta fé hafa; fá þú til, Þrándr, mann at sjá reizlur«. Þrándr segir, at honum þótti bezt til fengit, at Leifr sæi fyrir hans hönd. Gengu þeir Leifr þá út ok 20 skamt frá búðinni: settusk þeir þá niðr ok reiddu silfrit. Karl tók hjálm af höfði sér ok holti þar í silfri, þá er vegit var. Þeir sá mann ganga hjá sér. O 158 ok hafði refði í hendi ok hött síðan á höfði ok heklu græna, berfætt, knýtt linbrókum at beini; hann setti

1. sá: *ul. J2 (J3 = K)*. 2. satt—svá: *ul. J2*. 3. inn: *ul. J2*. 5—6. hljóp—sínur: mælti illa til þeira frænda sinna *J2*. 7—8. selja—hér: taka þar *J2*. 8. sjóð: siode *J2*. 9—10. fært—hollust: gollðit mer *J3*. 11. er—hann: oc *J2*. 12—13. Mæra-Karli: Karli enom Mærska *J2*. 13. væri—verðr: lana veri þar fyrir vert *J2*. 14—15. bar—Leifr: mælti *J2*. 15. ekki: æigi *J2*. lengi—silfr: a þetta fe lengi at lita *J2*. 16—19. ok—hönd: *ul. J2*. 20. búðinni: oc reiddu feit oc *tf. J2*. þeir þá: *ul. J2*. 20—21. ok—silfrit: *ul. J2*. 21. K. tók: *omv. J2*. hjálm: *med art. J2*. 22. silfri: *med art. J2*. þá: þvi *J2. 1056*. sá: sia *J2*. 23. refði—ok(2): *ul. J2*. 23—24. á—berfætt: oc *J2*. 24. beini: oc berfætt *tf. J2*.

U 413 niðr refðit í vøll, ok gekk frá ok mælti: »sé þú við, Mœra-Karl, at þér verði eigi mein at refði mínu«. Litlu síðarr kom þar maðr hlaupandi ok kallaði ákaf-
liga á Leif Özurarson, bað hann fara sem skjótast til
búðar Gilla lögsögumannz — »þar hljóp inn um 5
tjaldskarar Sigurðr Þorláksson, ok hefir særðan búðar-
mann hans til ólifis«. Leifr hljóp þegar upp ok gekk
á brot til fundar við Gilla: gekk með honum alt
búðar-lið hans; en Karl sat eptir, þeir Austmenninir
stöðu í hring um hann. Gautr rauði hljóp at ok hjó 10
með handøxi yfir herðar mönnum, ok kom högg þat
í höfuð Karli, ok varð sár þat ekki mikit. Þórðr lági
greip upp refðit, er stóð í vellinum, ok lýstr á ofan
øxar-hamarinn, svá at øxin stóð í heila. Þusti þá
H 260 fjöldi manna út ór búð Þrándar. Karl var þaðan 15
dauðr borinn. Þrándr lét illa yfir verki þessu ok
baud þó fé til sátta fyrir frændr sína. Leifr ok Gilli
gengu at eptirmáli, ok kom þar eigi fébótum fyrir.
Varð Sigurðr útlagr fyrir áverka þann, er hann veitti
búðunaut Gilla, en Þórðr ok Gautr fyrir vig Karls. 20
Austmenn bjoggu skip þat, er Karl hafði haft þangat,
ok fóru austr á fund Óláfs konungs; líkaði honum

1. vøll: *med art. J2.* ok(1)—frá: *ul. J2.* 5—6. um
tjaldskarar: *ul. J2.* 6. særðan: *sært J2.* 7. hans: Gilla
J2 (ikke J3). hljóp: *stöð J2.* 8. á brot: *ul. J2.* fundar
við: *búðar J2.* gekk: *oc J2.* 9. búðar—hans: *hans lið*
J2. 9—10. en—hann: *sál. 18, 70; mgl. K.* 9. þeir: *enn*
J2. 10. í—hann: *umhverfis hia honum J2.* hljóp—ok:
ul. J2. 11. högg þat: *hægit J2.* 12. varð: *var J2.*
13. vellinum: *hia honum tf. J2.* á ofan: *omv. J2.* 14. heila:
med art. J2. 15. búð Þrándar: *búðinne J2.* 17. þó fé:
febqtr J2. 18. þar: *ul. J2.* 19. útlagr: *sekr J2.* 20. Þórðr
ok: *þeir J2.* 21—22. Austmenn—austr: *foru astmenn við*
sva buit J2. 22—3461. líkaði—verk: *sál. 70; her er en lakune*
(åben plads) i K; det samme er oprindelig tilfældet i 70. men
her er den udfyldt af Arne selv, der nu antages at have kunnet
læse orig.s utydelige ord; i 18 svarer hertil: sagþo honum

stórilla þetta verk, en þess varð eigi auðit, at Óláfr konungr hefndi Þrándi þessa eða frændum hans. fyrir þeim ófriði, er þá hafði gork i Nóregi ok enn mun verða frá sagt. Ok er nú lokit at segja frá 5 þeim tíðendum, er urðu af því, er Óláfr konungr heimti skatt af Færeyjum; en þó gerðusk deilur síðan i Færeyjum eptir vig Karls mærska ok áttusk þá við frændr Þrándar ór Gøtu ok Leifr Qzurarson, ok eru frá því stórar frásagnir.

10 **K. 144.** Leiðangr Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 140, (Flat.) k. 206; jfr. Fsk. k. 100 (beg.), ÓH (49) k. 69 (beg.)]

En nú er frá því at segja. er fyrr var upp hafit. er Óláfr konungr fór með liði sínu ok hafði leiðangr 1027 úti fyrir landi; fylgðu honum þá allir lendir menn norðan ór landi, nema Einarr þambarskelfir; hann 15 hafði um kyrt setit heima at búum sínum. síðan er hann kom i land, ok þjónaði ekki konungi. Átti U 414 Einarr stórmiklar eignir ok helt sik þó vegsamliga, at hann hefði engar konungs-veizlur. Óláfr konungr

typindi. honum bra eigi væl vit. Hótapi strax hefndom. men dette er et af Jón Eggertssons sædvanlige egne fabrikater; sætningen findes ikke i J2 el. ÓH (1853).

1—2. at—hans: sál. J2 (omtr. det samme i ÓH); mgl. K, 18. 70; rimeligvis har der stået noget mere i K. end de af Arne læste ord; (omtr. som hugði til hefnda?). 3. þeim ófriði: omr. J2. þá—gork: hann atti J2. 3—4. ok—sagt: ul. J2. 5. er(1)—því: ul. J2. 6. heimti: sendi menn til færeyja at heimta J2. af—en: ul. J2. gerðusk: þar af síðan storar tf. J2. síðan: ul. J2. 8. frændr Þrándar: Þrandr J2. 10. Overskr. fra 18, J2 (der dog har fra leiðangri). 11. En: ul. J2. 11—12. er(2)—er: at J2. 13. fyrir: allu tf. J2. fylgðu: varu með J2. þá: ul. J2. 15. hafði: sat heima J2. 15—16. setit—ekki: oc hafpe ecki þionat J2. 16—18. Átti—veizlur: síðan hann kom i land J2.

helt liði því suðr um Stað; drósk þar enn til hans
lið mikit ór herðum. Þá hafði Óláfr konungr skip
H 261 þat, er hann hafði gera látit áðr um vetrinn, er
Visundr var kallaðr, allra skipa mest; var á framstafni
visundar-höfuð, gulli búit: þess getr Sigvatr skald: 5

O 159 88. Lyngs bar fiskr til fengjar
flugstyggss sonar Tryggva
gjolnar golli mólnu
4 (goð vildi svá) roðnar;
annan lét á unnir 10
Áleifr, búinn hála,
(logr þó drjúgt) enn digri
s (dýrs horn) Visund sporna.

Fór konungr þá suðr á Hordaland. Hann spurði þau
tiðendi, at Erlingr Skjalgsson var ór landi farinn ok 15
hafði haft lið mikit, skip iii. eða v.; hann hafði sjálf
skeið eina mikla, en synir hans iii. tvítøgssessur, ok
höfðu siglt vestr til Englandz á fund Knúts ins ríka.
Fór þá Óláfr konungr austr með landi ok hafði all-
mikit lið; hann leiddi at spurningum, ef menn vissi 20
nökkut til ferðar Knúts ins ríka, en þat kunnu allir
at segja, at hann var á Englandi: en þat var ok sagt
með, at hann hafði leiðangr úti ok ætlaði til Noregs.

1. því: sino J2. þar: þa J2. til hans: at honum *efter*
mikit J2. 2. Þá—kgr: hann hafðe J2. 2—3. skip þat:
omv. J2. 3. hafði—látit: let gera J2. 4. kallaðr: callat
J2. 5. gulli: gull- J2.

6—13. 88. *visa.* 1. golli: gulli *alle.* mólnu: mólno K.
18, 70 (au), mólnu J2. 4. goð: goð J2; guð *de ørr.* 5. á:
enn J2. 6. Áleifr: Olaf K, 18, 70; Ol J2. 7. enn: hinn
K, 18, 70. 8. Visund: visundr J2.

15. ór landi | farinn: *omv.* J2. 16. lið mikit: *omv.* J2.
skip—v.: flogur eða v scip J2. 16—17. hann—sessur:
ul. J2. 18. höfðu: hafpe J2. ins ríka: konungs J2.
19—22. Fór—Englandi: ul. J2. en—ok: oc var J2. 23. hafði:
hefpi J2.

En fyrir þá sök, er Óláfr konungr hafði lið mikit ok hann fekk eigi it sanna spurt, hvert hann skyldi stefna til fundar við Knút, en monnum þótti sér illa gegna dvöl í einum stað með her svá mikinn, þá réð hann 5 þat af, at sigla með herinn suðr til Danmerkr, ok hafði þat lið alt með sér, er honum þótti vígligast ok bezt var búit, en gaf hinum heimleyfi: svá sem kveðit er:

89. Áleifr knýr und órum
 10 orðsnjallr Visund norðan;
 brýtr annarr gramr úti
 4 unnheim dreka sunnan. H 262

Nú fór þat lið heim, er honum þótti minni fylgd í. Hafði Óláfr konungr þar lið mikit ok fritt: váru þar 15 flestir lendir menn ór Nóregi, nema þeir, er aðr var sagt, at ór landi væri farnir, eða eptir höfðu sezk heima.

K. 145. Frá Óláfi konungi ok Qnundi konungi. **U 415**
 [ÓH (*Fms.*) k. 141, (*Flat.*) k. 207; *Fsk.* k. 100; ÓH (49) k. 64.]

Þá er Óláfr konungr sigldi til Danmerkr, ok helt 1027 20 til Sjólandz; en er hann kom þar, tók hann at herja.

1. er: at *J2*. 1—3. ok—Knút: *ul. J2*. 3. en: oc *J2* og *omv.* þótti monnum. 4. með—mikinn: *ul. J2*. 6—7. vígligast—búit: *frœnligaz J2*. 7. gaf hinum: enn hinom gaf hann *J2*.

9—12. **89. vísa.** 1. Áleifr: Olafr *K.* 18. 70; *Of J2*; of *tf. J2*. und órum: ara *J2*. 2. orðsnjallr: unnheim *J2*. norðan: geima *J2*. 3—4. *hedder i J2*: hufr sker hranna kleifar | hrastr þar er gramr fer ástann. 4. -heim: *sál.* 18. 70, *J2* (l. 2); -hein *K* (*fejlæs.*).

13. Nú—í: *ul. J2*. 14. Hafði—mikit: Olafr hafði þa mikit lið *J2*. 14—17. váru—heima: *ul. J2*. 18. *Overskr. fra 18*; *mgl. K.* 70; fra hernaði i Danmork *J2*. 19. ok helt: hellt hann *J2*.

veitti upgöngur; var þá bæði landz-fólkit rænt ok sumt drepit, sumt var handtekit ok bundit, flutt svá til skipa, en alt flýði. Þat er því kom við, ok varð engi viðstaða; gerði Óláfr konungr þar it mesta hervirki. En er Óláfr konungr var á Sjólandi, þá spurði 5 hann þau tíðendi, at Qnundr konungr Ólafsson hafði úti leiðangr ok fór með her mikinn austan fyrir Skáni ok herjaði hann þar. Varð þá bert um ráðagörð þá, er þeir Óláfr konungr ok Qnundr konungr höfðu haft í Elfinni, þá er þeir gerðu samband sitt 10 ok vináttu, at þeir skyldu báðir veita mótstöðu Knúti konungi. Fór Qnundr konungr til þess, er hann fann Ólaf konung, mág sinn. En er þeir hittusk, þá gera þeir þat bert, bæði fyrir sínu liði ok landz-fólkinu, at

O 160 þeir ætla undir sik at leggja Danmørk ok beiða sér 15 viðrtöku af landz-mönnum. En þat var, sem víða finnask dæmi til, at þá er landz-fólkit verðr fyrir hernaði ok fær eigi styrk til viðrtöku. þá játa flestir öllum þeim álogum, er sér kaupa frið í. Varð þá svá, at margir menn ganga til handa þeim konungum 20

H 263 ok játuðu þeim hlýðni; lögðu þeir víða landit undir sik, þar er þeir fóru, en herjuðu at öðrum kosti. Sigvatr skáld getr þessa hernaðar í drápu þeiri, er hann orti um Knút konung inn ríka:

1. veitti upgöngur: *ul. J2.* bæði: *ul. J2.* -fólkit: sumt *tf. J2.* rænt: *sál. J2;* hrætt *K.* 18, 70. ok: *enn J2.* 2. var: *ul. J2.* bundit—svá: flutt bundit *J2.* 4. -staða: -taca *J2.* 5. Sjó-: *Sia- J2.* 7. úti leiðangr: *omv. J2.* 8. hann: *ul. J2.* 8—12. Varð—kgi: *ul. J2.* 9. þeir: *sál. 18, 70;* *mgl. K.* 12. til þess: þar til *J2.* 16. -mönnum: folkino *J2.* þat: þar *J2.* 17. at—verðr: er menn verða *J2.* 18. fær: hafa *J2.* 19. öllum: *ul. J2.* kaupa—i: mega friðinn með kapa *J2.* 19—20. Varð—ganga: gengu þa margir *J2.* 20. kgum: *med art. J2.* 21. víða landit: land *J2* (land *J3*). 24. kg: *ul. J2.*

90. *Knútr vas und himnum*; 91. Þurðu norðan
hykk ætt at frétt (namsk þat) með gram
Haralds í her til sléttis svalir
4 hug vel duga; 4 Silunds kilir;
5 lét lýgøtu en með annan
lið suðr ór Nið Qnundr Dqnum
Aleifr, jofurr á hendr at há
8 ársæll, fara. 8 her sœnskan ferr.

K. 146. Frá Knúti konungi.

U 416

[ÓH (Fms.) k. 142, (Flat.) k. 208; ÓH (49) k. 64.]

- 10 Knútr konungr hafði spurt vestr til Englandz, at 1027
Óláfr Nóregs-konungr hafði leiðangr úti, svá ok þat, H 264
at hann fór með liði því til Danmerkr, ok þar var
ófriðr í ríki hans. Tók þá Knútr liði at samna: drósk
þar brátt saman herr mikill ok fjöldi skipa. Var Hákon
15 jarl annarr höfuðs-maðr fyrir því liði. Sigvatr skáld
kom þat sumar til Englandz vestan ór Rúðu af Vallandi
ok sá maðr með honum, er Bergr hét. Þeir höfðu
þangat farit kaupferð it fyrra sumar. Sigvatr orti
flokk þann, er kallaðr var Vestrfararvisur, ok er
20 þetta uphaf:

1—8a. 90. vísa. 1. himnum: itrum J2. 2. hykk: hyggek alle. 3. Haralds: har J2. 4. lý-: lyr J2. 5. Nið: niðr K, 18, 70. 7. Áleifr: Olafr K; O† J2.

1—8b. 91. vísa. 4. Silunds: silunz K; sælundz J2.

9. Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70. 10. kgr: enn ríki J2. vestr—Englandz: ul. J2. 11. Nóregs: ul. J2. 11—12. hafði—þvi: var kominn með her sinn J2. 12—13. þar—hans: at þar í ríki hans var ufriðr micill J2. 13. Knútr: konungr tf. J2. samna: oc tf. J2. 14. þar: honum J2. saman: ul. J2. herr mikill: omv. J2. 15. því liði: her þeim J2. 17—351c. sá—kg: oc for þegar a fund Knuts konungs J2.

92. Bergr, hofum minnzk, hvé, margan
morgun Rúðu-borgar,
börð létk í for fyrða

4 fest við arm enn vestra.

En er Sigvatr kom til Englandz. þá fór hann þegar 5
til fundar við Knút konung ok vildi beiða sér orlofs
at fara til Nóregs. Knútr konungr hafði sett bann
fyrir kaupskip öll. fyrr en hann hefði búið her sinn.
En er Sigvatr kom til hans, þá gekk hann til herbergis
þess. er konungr var inni; þá var herbergit læst, ok 10
stóð hann lengi úti; en er hann hitti konung, þá
fekk hann lof. sem hann beiddi: þá kvað hann:

93. Útan varðk, áðr Jóta
annspilli fekk stillis,
(meld sák hús fyr hólði)

15

4 húsdýrr fyrir spyrjask;
en ørendi óru
óttungr í sal knátti

Gorms (berk opt á armi

8 járnstúkur) vel lúka.

20

En er Sigvatr varð þess varr, at Knútr konungr býr
herferð á hendr Óláfi konungi. ok hann vissi, hversu
mikinn styrk Knútr konungr hafði. þá kvað Sigvatr:

1—4. 92. visa. 1. börð: sál. K, 18, 70. létk: let ek
alle. 4. enn: inn K.

7. Nóregs: enn *tf.* J2. sett bann: farbann sett J2.
8. kaupskip öll: *omv.* J2. fyrr en: áðr J2. hefði: hefir
J2 (hafþe J3). 9—11. En—úti: *ul.* J2. 11. þá: *ul.* J2.
12. beiddi: villde J2. 12—20. þá—lúka: *ul.* J2.

13—20. 93. visa. 1. varðk: varð ec *alle.* áðr: áðr
enn *alle.* 2. fekk: fecc ec *alle.* 3. meld: mæld *alle.* sák:
sa ek *alle.* 7. berk: ber ec *alle.*

21. þess: *ul.* J2. býr: bio J2. 22. herferð: her J2.
hversu: hve J2. 23. Kn. kgr: hann J2.

94. Orr tegask Áleif gerva,
alt hefr sás, fjorvaltan
(konungs dauða munk kvíða)

4 Knútr ok Hókun, úti;
5 haldisk vörðr, þótt vildit
varla Knútr ok jarlar,
dælla 's fyrst á fjalli
s fundr, ef hann sjalfr kœmsk undan.

Enn orti Sigvatr fleiri vísur um ferð þeira Knúts ok U 417
10 Hákonar; þá kvað hann enn:

95. Átti jarl at sætta
alframr bóendr gamla
ok, þeirs optast tóku,
4 Áleif, at því máli;
15 þeir hafa fyrr af fári
(framt 's Eiriks kyn) meira,
höfðum, keypt, en heiptir,
s Hókun, saman, mundi.

K. 147. Frá dreka Knúts konungs.

[ÓH (Fms.) k. 143, (Flat.) k. 209; Fsk. 100; ÓH
(49) k. 64.]

20 Knútr inn ríki hafði búið her sinn ór landi, hafði 1027
hann óf liðs ok skip furðuliga stór; hann sjalfr hafði

1—8. 94. *vísa*. 1. Áleif: Olaf *alle*. gerva: gæv(f)a *alle*.
2. sás: sa er *alle*. 3. kgs: konung J2. munk: mun ec *alle*.
4. Hókun: Haē K; Hakon J2. 5. þótt: þoat *alle*. vildit:
virðit J2. 7. 's: er *alle*. 8. fundr: Svð. Egilsson *retter dette*
tíl fundi, hvilket måske er rigtigt.

9—18. Enn—mundi: *ul. J2*.

11—18. 95. *vísa*. 2. þeirs: þeir er *alle*. 4. Áleif: Olaf *alle*.
at: *mulig ur. for af*. 6. 's: er *alle*. 8. mundi: myndi *alle*.

19. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Knutr konungr kom til*
Danmerkr J2. I 325 XI, 1 ses 4 bogstaver (. . ki?), hvormed
bl. 3 begynder. 20—21. búið—hafði: *söl. J2; ul. K. 18. 70.*
vistnok overspr. i K-mbr.

dreka þann. er svá var mikill. at lx. var at rúma-tali; váru þar á höfuð guilbúin. Hákon jarl hafði annan dreka: var sá fertøgr at rúma-tali: váru þar ok gylt höfuð á, en seglin bæði váru stofuð öll með blá ok rauðu ok grænu: öll váru skipin steind fyrir ofan sæ: 5 allr búnaðr skipanna var inn glæsiligsti: morg önnur skip höfðu þeir, stór ok búin vel: þess getr Sigvatr skáld í Knútsdrápu:

H 266 96. <i>Knútr vas und himarna:</i>	97. Ok boru í byr	
her austan frá	bló segl við ró	10
fríðr fylkis niðr	(dýr vas dögling's för)	
4 fráneygr Dana;	4 drekar landreka;	
skreið vestan -viðr	en, þeir 's kómu,	
varr- glæstr, sás bar	kilir, vestan, til	
út andskota	of -leið liðu	15
5 Adalráðs þaðan.	5 Limafjarðar brim-.	

Svá er sagt, at Knútr konungr helt her þeim inum mikla vestan af Englandi ok kom heilu öllu liði sínu til Danmarkar ok lagði til Limafjarðar: var þar fyrir samnaðr mikill landz-manna. 20

1. var mikill: *omv. J2.* 2. váru þar: *oc J2.* höfuð: *med art. J2.* 2—5. Hákon—sæ: *ul. J2. 325 XI (?)*. 6—7. önnur skip | höfðu þeir: *omv. J2 og indsætter stór foran skip.* 7. búin: *afburðar tf J2.* þess getr: *sva qvað J2.*

9—16^a. 96. *visa.* 1. vas: *er J2.* 2. her . . frá: *sál. ÓH (49); hr . . fer J2; hann . . fram K. 18. 70. 325 XI (frá Fsk. B).* 3. fríðr: *frann J2; fríð 325 XI.* niðr: *nið 325 XI.* 4. varr-: *sál. K. Gisl. Nj. 402; var alle.* sás: *sa er alle.*

9—16^b. 97. *visa.* 3. þeir 's: *þeir er K. 325 XI; þeir J2.* 7. of: *um alle.*

17. Knútr: *ul. J2.* 20. samnaðr mikill: *omv. J2.*

K. 148. Hǫrðaknútr til konungs tekinn.

[ÓH (Fms.) k. 144, (Flat.) k. 210; Fsk. k. 100, 112, 113, 114, 116; ÓH (49) k. 64.]

Úlfr jarl Sprakaleggsson hafði sett verit til land-
varnar í Danmörk, þá er Knútr konungr fór til Eng-
landz; hafði hann selt í hendr Úlfi jarli son sinn,
5 þann er kallaðr var Hǫrðaknútr. Var þat it fyrra
sumar, sem áðr er ritit. En jarl segir þegar, at Knútr p. 300
konungr hafði boðit honum þat ørendi at skilnaði U 418
þeira, at hann vildi, at þeir tæki til konungs yfir
Dana-veldi Hǫrðaknútr, son Knúts konungs — þekk
10 hann fyrir þá sök hann oss í hendr; hefi ek, segir
hann, ok margir aðrir hérlandz-menn ok hǫfðingjar
kært optliga þat fyrir Knúti konungi, at monnum O 162

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra Ulfi iarl J2, 325 XI.* 2. *Úlfr: hermed beg. 4. bl. i AM 325 IX.* Sprakaleggsson: svn þorgils sprakalegs 325 IX. settir verit: *omv. J2, 325 IX.* 4. selt: fengit 325 IX. í-jarli: honum í hendr J2. Ú. jarli: honum 325 XI. 5. þann: *ul. J2.* þann—Hǫrðaknútr: hórða knvtr 325 IX. kallaðr: nefndr J2. Var: *oc var 325 IX.* þat: *sál. 18; þar K, 70.* 5—9. Var—Dana-veldi: enn þegar Knutr fór þaðann þa segir Ulfr iarl at hann vill at Danir take til konungs J2. 6. sumar: *med art. 325 IX.* sem áðr: *sva sem fyr 325 IX; svá sem skr. 325 XI.* er ritit: *var ritat (sagt IX) 325 XI. IX.* ritit: rit K. 6—8. En—þeira: *EN er (þeir tf. 325 XI) knvtr konungr var í brottv (varv skilðer 325 XI) þa sagði Vlfr (sva 325 XI) iarl (landz monnum tf. 325 XI) 325 IX, XI.* 8. at(1)—vildi: at knvtr konungr hefðe þat boðit honum 325 XI. vildi: vil 325 IX. tæki: taki 325 IX; skyllde taka 325 XI. 9—355₁₃. son—hǫfðingjar: *ul. J2.* 9. son—kgs: *ul. 325 IX; son hans 325 XI.* 10. hann(1): *knvtr konungr 325 IX.* fyrir—oss: *hann os fyri því (þa sök hann 325 XI) 325 IX, XI.* 10—11. segir hann: *ul. 325 XI.* 11. hann: j. 325 IX. hér...-menn ok: *ul. 325 IX, XI.* 12. kært... þat: *omv. 325 XI.* kært—þat: opt kært þetta 325 IX.

H 267 þykkir þat hér i landi vandi mikill at sitja hér konunglaust, er inum fyrrum konungum Dana þótti þat fullræði, at hafa konungdóm yfir Dana-veldi einu saman; en þá er in fyrri æfi var, réðu þessu ríki margir konungar; en þó gerisk nú þat miklu meira vand- 5 mæli en fyrr hefir verit. þviat vér höfum hér til nát i friði at sitja af útlendum höfðingjum, en nú spyrjum vér hitt, at Nóregs-konungr ætli at herja á hendr oss. ok er monnum þó grunr á, at Svía-konungr myni ok til þeirar ferðar ráðask; en Knútr konungr er nú á 10 Englandi«. Síðan bar jarl fram bréf ok innsigli Knúts konungs, þau er sonnuðu alt þetta, er jarl bar upp. Þetta ørendi studdu margir aðrir höfðingjar. Ok af þeira fortölum allra saman réð mannfólkit þat af, at taka Hordaknút til konungs, ok var þat gort á því 15 sama þingi. En i þessi ráðagörð hafði verit uphafs-maðr Emma drótning; hafði hon látit gera bréf þessi ok látit innsigla; hafði hon með brögðum nát innsigli konungs.

1. þat: *ul. 325 IX.* hér(2): *ul. 325 XI.* 1—2. hér(2)—er: *konunglavsir (sal. også 325 XI) her. EN 325 IX.* 2. er: þotti 325 XI og *ul. det følg.* kgn Dana: *omv. 325 IX. XI.* 3. hafa—yfir: *ræða 325 XI.* 5. en—þat: *geriz þetta þo nu 325 XI.* þó: *ul. 325 IX.* gerisk nú: *omv. 325 IX.* 5—6. meira vandmæli: *meiri vandi 325 IX.* 7. af: *fyrir 325 IX.* höfðingjum: *her 325 IX.* 7—8. spyrjum—hitt: *er os sagt 325 IX.* 8. ætli: *ætla 325 XI.* 9. er monnum | þó: *omv. 325 IX, XI.* ok(2): *ul. 325 IX.* 11. jarl: *hann 325 XI.* 12. sonnuðu alt | þetta: *omv. 325 XI.* þetta: *þat 325 IX.* bar upp: *sagði 325 IX. XI.* 13. studdu: *ok tf. 325 XI.* aðrir: *ul. 325 IX; landz tf. 325 XI.* 13—16. Ok—þingi: oc let lanzfolk ser þat vel lika oc var Knutr til konungs tekinn yfir alla Danmork J2. 14 þeira fortölum | allra: *omv. 325 IX og ul. saman.* mann-: *landz 325 IX.* 16—18. En—kgs: *ul. J2.* 16. i—gørð: at þessv ræði 325 IX. uphafs-: hofvðs 325 IX. 17—18. látit innsigla: innsigli 325 IX. 18. hafði hon: *omv. 325 IX.* innsigli: *knúts tf. 325 IX.*

en hann sjálfir var leyndr þessu öllu. En er þeir
 Hǫrðaknútr ok Úlfr jarl urðu þess varir, at Óláfr kon-
 ungr var kominn norðan ór Nóregi með her mikinn.
 Þá fóru þeir til Jótlandz, þvíat þar er mest megin
 5 Dana-veldis: skáru þeir þá upp heror ok stefudu saman
 her miklum. En er þeir spurðu, at Svía-konungr var
 ok þar kominn með her sinn, þá þóttusk þeir eigi
 styrk hafa at leggja til bardaga við þá báða. Þá
 heldu þeir samnaðinum á Jótlandi ok ætluðu at verja
 10 þat land fyrir konungum: en skipa-herinn drógu þeir
 allan saman í Limafirði ok biðu svá Knúts konungs.
 En er þeir spurðu, at Knútr konungr var vestan 1027
 kominn til Limafjarðar, þá gerðu þeir sendimenn til
 hans ok til drótningar Emmu ok báðu, at hon skyldi

1. en—sjálfir: Knutr konungr *J2, 325 XI (?)*. leyndr
 þessu öllu: *omv. J2, 325 IX, der ul. öllu*. En: þa *J2; Oc*
325 IX. 2. Hǫrða-: *ul. J2*. þess varir: varir við *J2*.
 3. her mikinn: *omv. J2, 325 IX*. 4—5. þvíat—Dana-veldis:
 oc *J2*. 4. þar: þat *325 XI*. mest: *ul. 325 IX*. 5. þeir
 þá: *ul. J2; þá ul. 325 IX*. 6. her miklum: miklvm mann-
 fiolda *325 IX*. En—spurðu: þa spyria þeir oc (*ul. 325 XI*)
J2, 325 XI. En: *Oc 325 IX*. 6—7. var ok: er *J2*. 7. með—
 sinn: *ul. 325 IX*. her sinn: *omv. 325 XI*. her—þá: micinn
 her *J2; þá ul. 325 XI*. þeir: þa *tf. J2, 325 XI*. 8. styrk hafa:
 hafa styrk til *325 IX*. styrk: til *tf. J2*. þá báða: *omv.*
J2. Þá: *ul. J2; efter þeir 325 IX*. 9. Jótlandi: iotland
325 IX. 9—10. ok—kgum: *ul. J2*. 9. ætluðu: ætla *325*
IX. 10. fyrir kgm: *ul. 325 IX*. 11. allan saman: *omv.*
325 IX; allan efter herinn 325 XI. í: á *325 IX*. -firði:
 -fiarþar *325 XI; -firð J2*. ok—kgs: *ul. 325 IX*. biðu svá:
 ætluðu (*sál. ogsá 325 XI*) at biða þar *J2*. 12. En: *Oc 325 IX*.
 12—13. vestan kominn: *omv. 325 IX og tf. af englandi og*
ul. til Limafj. 13. gerðu: sendu *325 IX*. sendi-: *ul. J2*.
 sendimenn: orð *325 IX*. 13—14. til hans: a hans fund *J2*.
 til—ok(1): *ul. 325 IX*. 14. hans: knúts konungs *325 XI*.
 drótningar E.: *omv. J2, 325 IX*. ok(2): *ul. J2*.

U 419 verða vis, hvárt konungr var þeim reiðr eða eigi, ok
H 268 láta þá þess verða vara. Drótning ræddi þetta mál
við konung ok segir, at Hordaknútr, sonr þeira, vildi
bæta öllu því, sem konungr vildi, ef hann hefði þat
gört, er konungi þœtti i móti skapi. Hann svarar, 5
segir, at Hordaknútr hafði ekki sinum ráðum fram
farit — »hefir þat svá tekizk, kvað hann, sem ván var
at, er hann var barn ok óviti, er hann vildi konungr
heita ok vanda nokkurn bar til handa honum, at land
þetta alt myndi herskildi farit ok leggjask undir út- 10
lenda höfðingja, ef eigi kvæmi várr styrkr til: nú ef
hann vill nokkura sætt við mik gera, þá fari hann á
fund minn ok leggi niðr hégóma-nafn þat, er hann
hefir sik konung látit kalla. Sendi síðan drótning
þessi somu orð til Hordaknúts ok þat með, at hon 15
bað, at hann skyldi eigi þessa ferð undir höfuð leggjask.

1. verða vis; *omv.* 325 IX, XI. hvárt: Knutr *tf.* J2, 325 IX. var: væri J2, 325 IX. 2. verða vara: visa verða 325 IX. Drótning: *med art.* 325 IX. ræddi—mál: talar J2. þetta: þat 325 XI. 3. við: Knut *tf.* J2. við *kg.*: *tyri konungi* 325 IX. sonr: son 70, 325 IX; s. *de ærr.* vildi: vill 325 XI. J2; skyldi 325 IX. 4. bæta öllu: *omv.* J2. því, sem: er J2. sem: er 325 IX. vildi: vill J2, 325 XI. ef—þat: þat er hann hefir af J2. hefði þat: hetir nokkot 325 XI. 5. er—þœtti: við þic þat er þer þœtti J2. þœtti: væri 325 IX. svarar: *ul.* 325 IX. 6. segir: *ul.* J2. Horda- *ul.* J2. hafði: hafi J2 (*hefir* J3). 7. þat: *nv oc tf.* 325 IX. kvað hann: *ul.* J2, 325 IX. 8. ok óviti: at alldri J2. er hann(?) enn 325 IX. 8—9. *kg.* heita: *omv.* 325 IX. 9. ok—honum: *ul.* J2. bar: bæri 325 XI. 9—10. ok—ok: þa myndi land þetta 325 IX. 10. alt myndi: *omv.* J2. 10—11. ok—höfðingja: *ul.* J2. 11. ef(?) hann *tf.* J2. eigi kvæmi: *omv.* J2. várr—til: til með sinn styrc J2. 12. við mik: *ul.* J2. gera: eiga 325 IX. 13. fund minn: *omv.* 325 IX. 14. látit kalla: *omv.* 325 IX. Sendi síðan: *omv.* 325 IX. síðan: *ul.* J2. 15. somu: *ul.* J2, 325 IX. orð: svor 325 IX. þat—hon: *ul.* 325 IX. 15—16. til—bað: Knuti oc bað með J2. 16. at . . skyldi: *ul.* 325 IX. eigi | þessa ferð: *omv.* J2. þessa: þá 325 IX.

sagði, sem var, at hann myndi engi styrk til þess fá, at standa í mót feðr sínum. En er þessi orðsending kom til Hǫrðaknúts, þá leitaði hann ráðs við jarl ok 0 163 við aðra hofðingja, þá er með honum váru. En þat 5 fannzk brátt, þegar er landz-fólkit spurði, at Knútr inn gamli var kominn, þá dreif til hans allr múgr landzins ok þótti þar traust sitt alt. Sá Úlfr jarl ok aðrir félagar hans, at ii váru kostir fyrir hǫndum, annat hvárt. at fara á fund konungs ok leggja alt á 10 hans vald, eða stefna af landi brot elligar; en allir fýstu Hǫrðaknút at fara á fund fǫður síns. Gerði hann svá. En er þeir hittusk, þá fell hann til fóta feðr sínum ok lagði innsiglit í kné honum, þat er konungs-nafn fylgði. Knútr konungr tók í hǫnd 15 Hǫrðaknúti ok setti hann í sæti svá hátt, sem fyrr hafði hann setit. Úlfr jarl sendi Svein, son sinn, á

1. sagði: þat *tf.* 325 IX. 1—2. sagði—sinum: *ul. J2.*
 1. sem: satt *tf.* 325 IX. engi: engan 325 IX. 2. mót feðr: moti fǫður 325 IX. En: Oc 325 IX. -sending: *ul. J2 og har komu (f. kom).* 3. Hǫrða-: *ul. J2.* þá: *ul. 325 IX.* 3—11. þá—fara: varu þat rað lánsmanna allra at hann fǫri J2. 3. jarl: iarlínn 325 IX. 4. við: *ul. 325 IX.* þá—váru: *ul. 325 IX.* 4—5. En—brátt: Oc fannz þat 325 IX. 5. landz: land- 325 IX. 6. inn gamli: konungr 325 IX. 7. landzins: oc margmenn 325 IX. traust—alt: allt travst er Knutr konungr var 325 IX. Sá: þat *tf.* 325 IX. Úlfr: þa 325 XI. 8. félagar hans: omr. 325 IX. 8—9. fyrir—hvárt: til annar 325 IX. 8. hǫndum: hendi 325 XI. 9. fund: Knuts *tf.* 325 IX. XI. 10. brot elligar: a brott ellar 325 XI. 11—12. Gerði—svá: oc *sva gerði hann 325 IX.* Gerði—hittusk: *sál. ÓH (53) og 325 XI. hvor dog Gerði hann er afrevet; mgl. K, 18, 70; reði (reð J3) hann þat oc af enn er þeir hittuz J2.* 12. En: Oc 325 XI. þá: *ul. J2.* hann: Knutr J2. 13. feðr: fǫður 325 IX. innsiglit: innsigle J2. í: a 325 IX. 14. -nafn: med art. 325 IX. 15. Hǫrðaknúti: honum J2, 325 XI. fyrr: aðr J2. 15—16. fyrr . . . hann: hann . . . aðr 325 IX. 16. setit: haft J2. 325 XI. son: svn 325 IX.

fund Knúts konungs. Sveinn var systurson Knúts konungs. Hann leitaði gríða feðr sínum ok sættar af konungi ok bauð at setjask í gísling af hendi jarls.

H 269 Þeir Sveinn ok Hordaknútr váru jafnaldrar. Knútr konungr bað þau orð segja jarli. at hann samnaði her 5 ok skipum ok færi svá til fundar við konung, en ræddi síðan um sættir sínar. Jarl gerði svá.

U 420 **K. 149. Hernaðr á Skáni.**

[ÓH (*Fms.*) k. 145, (*Flat.*) k. 211; *Fsk.* k. 100: ÓH (49) k. 64, 65, 66; 68 *fin.*, *Ældste sag.* 10.]

1027 En er Óláfr konungr ok Qnundr konungr spurðu. at Knútr konungr var vestan kominn, ok þat, at hann 10 hafði þá óflýjanda her, þá sigla þeir austr fyrir Skáni. taka þá at herja ok brenna herð, sækja svá austr fyrir landit til móts við ríki Svía-konungs. En þegar er landz-fólkit spurði, at Knútr konungr var vestan

1—2. Kn. kgs: hans J2. 2. feðr: föður 325 IX. sættar: sætta J2, 325 XI. 3. af(2)—jarls: fyri iarlinn 325 IX. 4. Þeir - jafnaldrar: ul J2. -aldrar: gamlir 335 IX. 5. jarli: iarlínum 325 IX. samnaði: samni 325 IX. her: lípe J2: at ser *tf.* 325 IX. 6. færi: fari 325 IX. svá: ul. 325 IX. síðan 325 XI. svá—kg: síðan á fund Knúts konungs J2. kg: med *art.* 325 IX. 6—7. en ræddi: oc ræddi þeir 325 IX. en—síðan: síðan ræpi þeir J2. 7. ræddi: talade (?) 325 XI. síðan: þá 325 XI. sínar—svá: ul. J2. Jarl—svá: ul. 325 IX. 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; kopskifte antydet i J2, J3; fra olafi konungi oc Qnundi (anundi 325 XI) konungi 325 IX, 325 XI.* 9. En: Ok 325 IX. 10. kgr: ul. 325 IX. vestan kominn: omr. 325 IX og *tf.* af englandi. 10—11. ok—þá(1): með 325 IX. 10. þat: með *tf.* J2, 325 XI. 11. þá(1): ul. J2, 325 XI. óflýjanda her: omr J2, 325 XI. austr: astann J2, 325 XI. 12. taka— at: oc 325 IX. herð: med *art.* J2 og *tf.* oc. 13. ríki— kgs: Svía ríki J2. þegar: ul. J2, 325 IX. 14. landz-: land- 325 IX.

kominn, þá varð ekki af handgöngu við konunga; þessa getr Sigvatr skáld:

98. Góttut drótnar þá lét skarpla
 Danmörk spanit Skáney Dana
 5 und sik sökum hlöðr herjaða;
 4 snarir herfarar; 8 hofuðfremstr jöfurr.

Þá sóttu konungar austr fyrir landit ok lögðu at þar, er heitir Áin helga, ok dvaldusk þar um hrið. Þá spyrja þeir, at Knútr konungr fór með her sinn austr eptir
 10 þeim. Þá bera þeir ráð saman ok tóku þat til, at Óláfr konungr með liði sínu sumu gekk á land upp ok alt á markir til vats þess, er Áin helga fellr ór: gerðu þar í árósinum stíflu með viðum ok torfi, ok stemma svá uppi vatnit, ok svá skáru þeir diki stór
 15 ok hleypðu saman fleirum vötnunum, ok gerðusk þar H 270 víðir flóar: en í árvegiun hjoggu þeir stórviðu. Þeir váru í þessu starfi marga daga, ok hafði Óláfr konungr alt tilstilli um brogð þessi, en Önundr konungr hafði

1. þá: *ul. J2.* kga: *med art. 325 IX.* 2. þessa: þess *J2, 325 IX.* skáld: *ul. J2, 325 XI;* i knrts drapv *325 IX.*
 3—6. 98. *visa.* 1. Góttut: Gátv *325 IX;* Gatuð *K. 325 XI.*
 2. und: *sál. J2;* undir *K. 325 IX.* 4. -farar: -fgr *325 IX.*
 7. Þá: *Síþan 325 IX.* kgar: *med art. 325 IX.* landit: land *J2* lögðu: sot u *J2.* 8—9. Þá —þeir: þeir spyrðv þat *325 IX.* 9. með—austr: norþan *J2.* 10. Þá bera: barv *325 IX.* ráð saman: saman ráð sin *325 IX, J2 (325 XI?)* til: ráð *325 XI.* 11. með—sumu: með her sinn svman (*ul. J2*) *325 IX, J2 (her efter upp).* sumu: *ul. 325 XI.* 12. ok: *ul. 325 IX.* markir: merkr *J2.* Áin helga² | fellr² | ór¹: *omv. J2;* helga *ul. 325 IX.* ór: þeir *tf. 325 IX.* 14. stemma: *skr. stemfna K. 70;* steindv *325 IX;* stemdu *J2, 325 XI.* vatnit: vötninn *J2.* 14—16. ok—flóar: *ul. 325 XI.* ok—stórviðu: *ul. J2;* stora viðo *skr. 325 XI.* 14. ok—þeir: þeir skarv oc *325 IX.* 15. þar: þa *tf. 325 IX.* 17. í—starfi | marga daga: *omv. J2.* 18. alt: all *J2, 325 XI.* brogð þessi: *omv. 325 IX.* kgr: *ul. J2.*

pá stjórn yfir skipa-hernum. Knútr konungr spurði
 til ferða þeira konunga ok svá skaða þann allan, er
 0 164 þeir höfðu gort á ríki hans: heldr þá til móts við þá,
 þar er þeir lagu í Ánni helgu, ok hafði her mikinn,
 ok hálfu meira en þeir baðir: þessa getr Sigvatr: 5
 99. Létat af jöfurr vildi foldar
 (ætt manna fannsk) fæst rön Dana
 Jótlands etask hlifskjöldr hafa;
 4 ilendr (at því); s höfuðfremstr jöfurr.

U 421 K. 150. Orrosta fyrir Ánni helgu. 10

[ÓH (*Fms.*) k. 116, (*Flat.*) k. 212; *Fsk.* k. 100; ÓH
 (49) k. 66, 68 *fn.*]

1027 Þat var einn dag at kveldi, at njósnaar-menn
 Onundar konungs sá sigling Knúts konungs, ok átti
 hann þá þangat eigi langt. Þá lét Onundr konungr
 blása herblástr. Ráku menn þá tjöld af sér ok

1. þá stjórn: her stíorn meðan J2. þá: *ul.* 325 IX.
 yfir: fyrir J2, 325 IX (J3 = K). -hernum: herinvm (-om) 325
 IX, XI; lípino J2. 2. kga; *med art.* J2, 325 IX, XI. 2—
 3. skaða—gort: hvern scaða þeir gerðu J2; til skaða þess er
 þeir höfðu gort 325 IX. 3. á—hans: í hans ríki 325 IX,
 heldr: helli hann J2, 325 IX, XI. þá(I): *ul.* 325 IX. 4. hafði:
 hann *tf.* 325 IX, XI, J2. 4—5. her—ok: meir en 325
 IX, XI, J2. 5. meira: fleira líp J2; fleira lið 325 XI; lið
tf. 325 IX. þessa: þess J2, 325 IX, XI. Sigvatr: scald
tf. J2.

6—9. 99. vísa. 1. af jöfurr: iofrar J2. 2. fannsk: fann
 J2. 3. -lands: -land J2. etask: ættaz J2. 4. -lendr: -lendi
 J2. 5. fæst: flest 325 IX.

10. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; *hersaga* 325 IX: Orrosta
 í ánni helgu(?) 325 XI; fra þi er Knútr konungr lagði í ana J2.
 11. at(2): er 325 IX. 12. þá: *ul.* J2. þangat, eigi langt:
omv. 325 IX. 14. Ráku—sér: oc reka þeir af sér tiöldin
 325 IX. þá: *ul.* J2. tjöld | af sér: *omv.* J2 (*súl. ogsá*
 325 XI) og *skr.* tiöldinn.

herklæddusk, røru út ór höfninni ok austr fyrir landit,
 lögðu þá saman skip sín ok tengðu ok bjoggusk til
 bardaga. Onundr konungr hleypði njósnað-mönnum
 á land upp: fóru þeir á fund Óláfs konungs ok sögðu
 5 honum þessi tíðendi. Þá lét Óláfr konungr brjóta
 stíflurnar ok hleypa ánni í veg sinn: en hann fór
 um nóttina ofan til skipa sinna. Knútr konungr kom
 fyrir höfnina: þá sá hann, hvar lá herr konunga
 búinn til bardaga: þótti honum, sem þá myndi vera H 271
 10 síð dags at leggja til orrostu, um þat er herr hans
 væri allr búinn. Þvíat floti hans þurpti rúm mikit á
 sænum til at sigla; var langt í milli ins fyrsta skips
 ok ins síðarsta, svá þess, er útarst fór, eða hins, er
 næst fór landi. Veðr var litit. En er Knútr konungr
 15 sá, at Svíar ok Norðmenn höfðu rýmda höfnina, þá
 lagði hann inn til hafnar ok svá skipin, sem rúm

1. herklæddusk: oc *tf. J2, 325 IX.* landit: *uden art. J2, 325 IX.* 2. þá: *ul. J2, 325 IX, XI.* skip sín: *scipinn J2.* ok(2): *ul. 325 XI.* bjoggusk: þá *tf. J2, 325 XI.* 3—4. hleypði—þeir: *sendi menn J2.* 3 hleypði: þá *tf. 325 IX.* 4. fóru: oc *fara 325 IX.* fóru—fund: til *325 XI.* ok sögðu: at *segia J2.* 5. Þá . . . Ól. kgr: *omv. J2.* 6. hann: *Olafr konungr J2.* 7. um—ofan: *ul. 325 IX.* um nóttina | ofan: *omv. 325 XI.* sinna: *herefter nyt kap. i 325 IX med overskr orosta.* 8. þá—hann: oc *sa J2, 325 IX;* sa hann þá *325 XI.* kga: *med art. J2, 325 IX.* 9. þá honum *325 IX.* vera: þá *325 IX.* 10. herr hans: *herrinn 325 IX.* 11. væri allr: *omv. 325 IX.* rúm mikit: *omv. J2, 325 IX.* 12. sænum: *sianom J2; sionvm 325 IX.* til: *ul. J2, 325 IX, XI.* sigla: *ligia J2.* í: *ul. J2, 325 XI.* milli: *millvm 325 IX.* 12—14. fyrsta—landi: *ytzta scips hans oc enz inzta J2.* 13. þess: *hins 325 IX.* eða hins: oc *þess 325 IX.* 14. fór: *ul. 325 IX.* En: *Oc 325 IX.* kgr: *ul. 325 IX.* 15. Svíar ok: *ul. J2.* Svíar . . . Norðm.: *omv. 325 IX.* rýmda: *rymt J2, 325 IX;* fyrri honum *tf. J2.* 16. sem: *hermed beg. 4. blad i 325 XI.*

höfðu; en þó lá meginherrinn út á hafinu. Um morgin-
inn, er mjök var ljóst, þá var lið þeira mart á landi
uppi, sumt á tali, en sumt at skemtan sinni. Þá
finna þeir eigi fyrr, en þar geysask votn at þeim með
forsfalli: þar fylgðu viðir stórir, er rak at skipum 5
þeira; meiddusk skipin þar fyrir, en votnin flutu um
völluna alla: týndisk þat fólkit, er á landi var, ok
mart þat, er á skipum var: en allir þeir, er því kómu
við, hjoggu festar sínar ok leystusk út, ok rak skipin
mjök sundrlaus. Dreka inn mikla, er sjálfr konungr 10
var á, rak út fyrir straumi: varð honum ekki auðsnúit
með árum; rak hann út at flota þeira Önundar kon-
ungs. En er þeir kendu skipit, þá logðu þeir þegar
at umhverfis; en fyrir þá sök, at skipit var borð-
mikit, svá sem borg væri, en fjöldi mannz á ok valit 15
it bezta lið, vápnat ok sem øruggligast, þá varð skipit

1. en—lá: oc lá þó 325 IX. hafinu: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.*; Bariz i anne Helgu. Um: Of J2. 325 XI.
2. mjök—ljóst: liost var 325 IX. þá var: var mart J2 og
ul. *det følg.* mart. lið . . . mart: her . . . margr 325 IX.
3. uppi: ul. J2. á: at 325 IX en: ul. 325 IX. 4. þar—
votn: votn geysaz J2. 325 IX. 5. fylgðu: þa *tf.* 325 IX.
5—6. er—þeira: ul. J2, 325 XI. 6. þeira: oc *tf.* J2, 325
IX, XI. skipin þar: skip þeira 325 XI. skipin—fyrir:
fyrir scip þeira J2. þar: ul. 325 IX. 7. völluma alla:
omv. J2. 325 IX. *der skr.* völlu. týndisk—fólkit: tyndvz
menninir þeir 325 IX. fólkit: allt mannfólkit J2. var:
varv 325 IX. 8. þat—var: af skipvnm 325 IX; scipunum
skr. også J2, 325 XI. 9. hjoggu: leystu J2. 10. Dreka
inn: drekan 325 IX; dreka þann en J2. sjálfr: knutr
J2, 325 IX, XI. 11. var á: styrði 325 IX. varð: var
J2. -snúit: -stýrt J2. 12. flota: *med art* J2, 325 XI.
12—13. Ön. kgs: *konungana* 325 IX. kgs: ul. J2, 325 XI.
13. En: Oc 325 IX. þá: ul. J2. þegar: ul. J2, 325 IX.
14. þá sök: því J2, 325 IX. 15. svá: ul. J2, 325 IX.
15—16. en—øruggligast: ul. 325 IX. 15. mannz: manna
J2. 15—16. ok—øruggligast: alvafnaðra J2.

ekki auðsótt; var ok stundin skömm, áðr Úlfr jarl U 422
lagði at með sinu liði, ok hófsk þá orrosta. Því næst
drósk at herr Knúts konungs ollum megin. Þá sá
konungar, Óláfr ok Önundr, at þeir mundu unnit hafa
5 þá at sinni þann sigr. sem auðit var: létu þá síga
skip sín á hǫmlu ok leystusk i brot ór her Knúts O 165
konungs ok skildu flotana. En fyrir þá sök, at atlaga H 272
þessi hafði ekki þannug tekizk. sem Knútr konungr
hafði til skipat, höfðu skipin ekki þannug fram lagt
10 sem til var skipat, þá varð ekki af atróðrinum: ok
kǫnnuðu þeir Knútr konungr lið sitt ok tóku þá at
skipa liðinu ok bjoggusk um. En er þeir höfðu skilizk
ok sér fór hvárr flotinn, þá kǫnnuðu konungar lið
sitt ok funnu, at þeir höfðu ekki mannsPELL fengit:

1. auðsótt: enn fioldi mannz á oc valit lið. oc vapnat
sem orvligaz þa var skipit ekki auðsott(!) *tf.* 325 IX. var—
stundin: enn stund (*sal.* 325 XI) var J2; var orøstu(!) stundin
325 IX. 2. sinu liði: *omv.* 325 IX. ok—orrosta: hofz þar
orrostan 325 IX. 3. herr—kgs: herrinn *efter* megin J2; kgs
ul. 325 XI. Þá sá: *omv.* 325 XI(?; þá *afrevert*). 3—4. Þá—
kgar: oc sá *konungarnir* þa 325 IX. 5. þá(1): *ul.* J2. at
sinni | þann sigr: *omv.* J2. sem: þeim *tf.* J2 og *omv.* var
auðit. létu: þeir *tf.* 325 IX. 6. skip sín: *ul.* 325 IX. 6—
7. ok—kgs: *ul.* J2. 7—8. atlaga þessi atlagan J2. 8. þannug
tekizk: þannig (*sál. ogsa* 325 IX; þanneg 325 XI) orþit J2.
9. til skipat: ætlat J2. 9—10. höfðu—ok: *ul.* J2; með-þo (þ:
höfþo) *beg. det bevarede mbrblad af Kringla; i K og 70 er den
følgende tekst taget af J, hvorimod 18 har K-mbrs tekst (jfr. den
fotot. udg.).* 9. þannug fram: þanveg at 325 IX. 10. skipat:
ætlat 325 IX. þá varð: oc var því 325 IX. 10—11. ok—
ok: *ul.* J2. ok—þeir: kannaði 325 IX. 11. kgr: þá *tf.*
325 IX. ok: *ul.* J2. 11—12. tóku—um: skipaði til atlogv
325 IX. 11. tóku: þeir *tf.* J2. 12. bjoggusk: buaz J2.
En: Oc 325 IX. höfðu skilizk: varv skildir 325 IX. 13. fór—
flotinn: var liðit hvarf 325 IX. kgar: þeir (*ul.* 325 IX);
konungarnir J2, 325 IX. XI. 14. funnu: skildv 325 IX
(*fundu skr.* 325 XI, J2).

þat sá þeir ok, ef þeir biði þar þess, er Knútr kon-
ungr hefði búið allan her þann, er hann hafði. ok
legði síðan at þeim, at liðs-munn var svá mikill, at
lítil ván var, at þeir mundu sigrask, en auðvitat, ef
orrosta tækisk, at þar myndi verða it mesta mannfall. 5
Nú var þat ráð tekit, at róa liðinu öllu austr með
landi. En er þeir sá, at flotinn Knúts konungs fór
ekki eptir þeim, þá reistu þeir víður ok settu upp segl
sín. Óttarr svarti ræðir um fund þenna í þeirri drápu,
er hann orti um Knút inn ríka: 10

100. Svium hnekðir þú, sóknar

siklingr orr, en mikla

ylgr, þars ó en helga,

4 ulfs beitu fekk, heitir;

helt, þars hrafn né svalta,

15

(hvatráðr est þú) láði,

ógnar stafr, fyr jöfrum,

8 ýgr, tveimr (við kyn beima).

1. þat | sá—ok: *omv. 325 IX. þar: ul. J2. er: at J2.*
2. allan—hafði: her sinn allan 325 IX. allan: *ul. J2; efter þann 325 XI. þann: enn micla allann tf. J2.* 3. at þeim: *ul. 325 XI.* 4. mundu: mundi J2, 325 IX, XI. 4—5. en—mannfall: *ul. J2.* 5. -fall: -spell 325 IX. 6. róa: þeir rerv 325 IX. liðinu öllu: *omv. J2; ul. 325 IX.* 7. En: *Oc 325 IX.* flotinn—fór: Knutr konungr hellt J2; floti *skr. 325 IX, XI.* 8. ekki: *ul.(!) 325 IX; ej skr. J2.* víður: víðu J2, 325 XI; víðv sína 325 IX. 9. Óttarr—þenna: sva segir ottarr svarti J2. ræðir—þenna: segir fra þessum fundi 325 IX. þeirri drápu: *omv. J2, 325 IX.* 10. um: *mg^l. K-mbr.* Knút: konung *tf. 325 XI.* inn ríka: konung J2.

11—18. 100. vísa. L. 5—8 i Sn. E I 416. 1. sóknar: *sal. rettet (sókna Flat., Fsk.; sækna ÓH (49)); sœqva K-mbr.; sœckva 325 XI; sæckva J2; sokkva 325 IX.* 2. en: hin 325 IX. mikla: mikli J2, 325 IX, XI. 3. þars: þar er *alle = l. 5.* ó en: áin *alle.* 4. helt: hellztu (helzt þu 325 XI) *alle.* hrafn: hrafne J3. né svalta: sultut J2, J3; svaltut *skr. 325 IX.* 5. est þú: ertu (ert þu 325 XI) *alle.* 7. stafr: æfr J2, 325 XI. 8. ýgr: ygr J2, 325 XI. tveimr: tveim *alle. (-mr Sn. E.)*

Þórðr skáld Sjáreksson orti erfídrápu um Ólaf konung inn helga; sú er kölluð Róðadrápa, ok er þar getit þessa fundar:

- 5 101. Átti, Egða dróttinn,
 Áleifr, þrimu stála
 við ágætan Jóta
 4 qðling, þann's klýfr hringa;
 skaut nær skarpt at móti
 Skónunga gramr hönnum;
10 Sveins vasa sonr at reyna
 8 slær; þaut ulfr of hrævi.

H 273

K. 151. Ráðagörðir Óláfs konungs ok
Qnundar konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 147, 148, (*Flat.*) k. 213, 214; *Fsk.* k. 101; ÓH (49) k. 66, *Ældste sag.* 9.]

Óláfr konungr ok Qnundr konungr siglðu austr 1027
15 fyrir veldi Svía-konungs; ok at apni dags lögðu þeir
at landi, þar er heitir Barvik; lágu konungar þar um
nóttina. En þat fannzk á um Svía, at þeim var þá
titt heim at fara; var þat mikill hluti Svía hers, at U 423

1. Þórðr skáld: Sva qvað Þórðr J2 og ul. orti; skáld ul. 325 IX. erfi-: ul. 325 IX; i erf. J2. um: eptir 325 IX. 1—3. um—fundar: Olafs konungs J2.

4—11. 101. vísa. 2. Áleifr: Olafur (*delvis fork.*) alle. 4. þann's: þann er alle. klýfr: sál. K-mbr., 325 IX (*jfr. K. Gísl. Udvalg 117—18*), klauf J2. 325 XI. 8. of: um K-mbr., J2; i 325 IX; of 325 XI.

12—13. Overskr. fra K-mbr., J2 (*der dog har gerþ og ombytter navnene*); fra Olafi konungi (ok oñði *tf. 352 XI*) 325 IX, XI. 15. veldi Svía—kgs: svía velldi 325 IX. 16. er: sem 325 XI. kgar: med art. 325 IX. 17—18. þeim—at(2): þeir varu heimfusir þviat meginnherrinn allr J2. þá . . at fara: ul. 325 IX. 18. at fara: ul. 325 XI. var þat: þvi at 325 IX, XI. at: ul. 325 IX, XI.

siglði um nóttina austr með landi, ok létta þeir eigi
 fyrr sinni ferð, en hverr kom til síns heimilis. En
 er Qnundr konungr varð þessa varr, ok þá lýsti af
 degi, þá lét hann blása til húspings. Gekk þá alt lið á
 land ok var sett þing. Qnundr konungr tók til máls: 5
 svá er, segir hann, sem þér, Óláfr konungr, vituð,
 at vér höfum í sumar farit allir saman ok herjat víða
 um Danmörk: höfum vér fengit fé mikit en ekki af
 löndum: ek hefi haft í sumar hálft fjórða hundrað
 skipa, en nú er eigi meirr eptir en c. skipa; nú lízk 10
 mér svá, sem vér mynir vinna ekki til sæmdar með
 eigi meira her, en nú höfum vér, þó at þér hafið lx.
 166 skipa, sem þér hafið í sumar haft; nú þykki mér þat
 sýnligast at fara aptr í ríki mitt, ok er gott heilum
 vagni heim at aka: vér höfum aflat í ferð þessi, en 15
 ekki látit. Nú vil ek, Óláfr mágr, bjóða yðr, at þér
 farið með mér, ok verum í vetr allir ásamt; takið
 slíkt af mínu ríki, sem þér fáid yðr vel haldit, ok þat
 lið, sem yðr fylgir. Gerum þá, er vár kœmr, slíkt
 274 ráð sem oss sýnisk. En ef þér vilið heldr þann kost, 20

1. um nóttina | austr—landi: *omv. J2, 325 XI.* létta þeir: *letti 325 IX; lettu J2, 325 XI.* 2. sinni ferð: *ferðinne J2; ul. 325 IX; omv. 325 XI.* kom: *heim tf. J2, 325 IX.* síns heimilis: *sinna heimkynna J2.* En: *Oc 325 IX.* 3. þessa varr: *þess vís 325 IX.* ok: *ul. 325 IX.* lýsti: *med ly sluttar 4. og síðste blad i 325 IX.* 3—4. ok—þá(1): *ul. J2.* 4—5. Gekk—þing: *ul. J2.* 5. land: *upp tf. 325 XI.* tók: *þa tf. J2, 325 XI.* 6. sem þér | Ól. kgr: *omv. J2, 325 XI.* vituð: *vitit J2.* 7. í sumar | farit: *omv. J2.* 8. fé mikit: *mikit af fe J2.* 10. skipa(2): *ul. J2.* 11. mynir: *manom J2.* ekki: *litit J2.* sæmdar: *frama J2.* 12. her: *lip J2, 325 XI.* þó—þér: *þott at er J2 (K).* lx.: *sál. J2, 325 XI; xl. K-mbr.* 14. sýn-: *syni- 325 XI.* 15. í—þessi: *nockors J2.* 16. Nú, vil ek: *omv. 325 XI.* Ól. mágr | bjóða yðr: *omv. 325 XI.* yðr: *ul. J2.* 16—17. þér farið: *þu farir J2.* 17. mér: *oss 325 XI.* á-: *ul. J2, 325 XI.* 18. mínu: *varr 325 XI.* ríki: *ul. J2.* þér: *vilit oc tf. J2.* yðr | vel haldit: *omv. J2.* 18—20. þat—sýnisk: *lip þitt J2.*

at hafa land vart til yfirferðar, þá skal þat heimilt,
ok vilið þér fara landveg í ríki yðart í Nóreg«. Óláfr
konungr þakkaði Qnundi konungi vinsamlig boð, er
hann hafði veitt honum — »en þó, ef ek skal ráða,
5 segir hann, þá mun annat ráð tekit, ok munu vér
halda saman her þessum, er nú er eptir. Hafða ek
fyrst í sumar, áðr ek fór ór Nóregi, hálft fjórða
hundrað skipa, en er ek fór ór landi, þá valda ek
ór her þeim öllum þat lið, er mér þótti bazt: skipaða
10 ek þessa lx. skipa, er nú hefi ek. Nú lízk mér ok
svá um yðart lið, sem þat myni hafa á brot hlaupit,
er dáðlausast var ok verst fylgd í: en ek sé hér alla
höfðingja yðra ok hirðstjóra, ok veit ek, at þat lið
er alt betra til vápus, er hirðliðit er: hofum vér enn
15 mikium her ok skipa-kost svá góðan, at vér megum
vel liggja úti á skipum í allan vetr, svá sem konungar
hafa fyrr gort. En Knútr konungr mun litla hrið liggja í
Ánni helgu, þvíat þar er engi hofu skipa-fjöldi þeim, er

2 vilið: vili 325 XI. þér: er J2. í(1.—yðart: ul. J2:
nor[ðr] tf. 325 XI. Nóreg: herfter nyt kap. í J2 með overskr.:
fra Olafi konunge, í 325 XI með overskr.: tala Olafs konungs.
3. -samlig: -samlegt 325 XI. 3—4. er—honum: ul. J2.
4. þó: ul. J2. 4—5. ef—ráða | segir hann: omv. 325 XI.
5. segir hann: ul. J2. ráð tekit: atrapit J2. munu: munum
J2, 325 XI. 6. her þessum: lípino því J2. nú: her J2.
6—14. Hafða—hirðliðit er: ul. J2. 7. fór: föra 325 XI.
8. en—landi: ok 325 XI. 9. bazt: bezt ok 325 XI.
10. ek(1): með tf. 325 XI. 11. yðart: yðar 325 XI. á—
hlaupit: í brotto vera 325 XI. 12. var: er 325 XI. en—
sé: se ek 325 XI. 14. betra: bezt 325 XI. er hirðliðit:
sem hirðen 325 XI. er(3): ok h . . . eptir dualz tf. 325 XI.
14—15 enn—her: valit líp J2. 15. svá: ul. J2. efter góðan
325 XI. at—megum: megom ver J2. 16. úti: ul. J2.
16—17. svá—gort: sem síðr herkonunga er til J2. 16. kgar:
herkonrn . . . 325 XI. 17. kgr: ul. J2, 325 XI. litla hrið:
æigi lengi J2. 18. þar: þat J2, 325 XI. skipa—er: slikom
fiolda scipa sem J2. þeim, er: slikom sem 325 XI.

hann hefir: mun hann fara austr eptir oss: þá skolu
 vér fara undan. ok mun oss þá brátt lið dragask:
 en ef hann snýr aptr þangat, sem hafnir þær eru, er
 hann má liggja flota sínum. þá mun þar vera engum
 mun siðr en hér mart lið heimfúst. Vænti ek, at vér 5
 hafim svá um búit í sumar, at þorparinn viti, hvat
 hann skal vinna bæði á Skáni ok á Hallandi. Mun
 herr Knúts konungs dreifask brátt víz vegar, ok veit
 þá eigi, hverjum sigrs er auðit. Höfum fyrst njósnir
 af, hvert ráð hann tekr. Lauk Óláfr konungr svá 10
 máli sínu, at allir menn gerðu góðan róm at, ok var
 þat ráðs tekit, sem hann vildi vera láta. Váru þá
 njósnir görvar til liðs Knúts konungs, en þeir lágu
 þar báðir konungar.

U 424
 H 275

K. 152. Frá Knúti konungi ok Úlfi jarli. 15

[ÓH (Fms.) k. 149, (Flat.) k. 215; Fsk. k. 114.]

1027 Knútr konungr sá þat, at Nóregs-konungr ok
 Svía-konungr heldu liði sínu austr fyrir landit: gerði
 hann þegar lið á land upp, lét menn sína riða it ofra

1. mun—fara: Nv ef hann fer austr 325 XI. 1—
 4. mun—vera: veit ec oc at þar mun J2. 1. skolu: skulvm
 325 XI. 2. þá: enn *tf.* 325 XI. lið dragask: *omv.* 325 XI.
 3. sem: ær 325 XI. þær eru: *omv.* 325 XI. 5. en—
 heimfúst: heimfust lipit enn her J2. 6. viti: mun vita J2.
 325 XI. 7. hann—vinna: gera skal J2. á(2) Hallandi:
 um Halland J2; (hallande 325 XI); siolande *har K-mbr.*
 8. kgs: *ul.* J2, 325 XI. dreifask brátt: *omv.* J2. ok: *ul.*
 J2. 9. þá: enn *tf.* J2. hverjum: hvarom J2, 325 XI.
 9—10. fyrst . . . af: a . . . fyrst J2. 11. máli sínu: *omv.*
 J2. allir: *ul.* J2. 12. hann: *konungr* 325 XI. vera
 láta: oc J2; *ul.* 325 XI. 13. til liðs: i her J2; liðs *ul.*
 325 XI. 14. kgar: Aunundr konungr oc Olafr konungr J2.
 325 XI. *der bytter narnene om.* 15. Overskr. i *K-mbr.*, 325 XI:
 Leikit skak tafl J2. 16. at: ær þeir 325 XI. 17. fyrir
 landit: með landi J2; land *skr.* 325 XI *og tf.* þa. 17—
 18. gerði—lét: þa let hann J2.

dag ok nótt, svá sem lið konunga fór it ýtra; fóru þá aðrir njósnar-menn fram, er aðrir fóru aptr. Vissi Knútr konungr á hverjum degi tíðendi frá ferð þeira; 0 167 váru njósnar-menn í her þeira konunga. En er hann 5 spurði, at mikill hluti liðs var frá þeim farinn, þá helt hann sinum her aptr til Sjálandz ok lagðisk í Eyrarsund með allan herinn; lá sumt liðit við Sjáland, en sumt við Skáni. Knútr konungr reið upp til Hróiskeldu dag inn næsta fyrir Mikjáls-messu ok með 10 honum sveit mikil manna. En þar hafði gort veizlu í móti honum Úlfr jarl, mágr hans; veitti jarl allkappsamliga ok var allkátr. Konungr var fámálugr ok heldr ófrýnn; jarl orti orða á hann ok leitaði þeira málsenda, er hann vætti, at konungi myndi bezt 15 þykkja. Konungr svarar fá. Þá spurði jarl, ef hann vildi leika at skáktafli; hann játti því; tóku þeir þá skáktaflit ok léku. Úlfr jarl var maðr skjótorðr ok

1. lið—fór: konungar sigldu *J2*, 325 *XI*. 1—2. fóru—aptr: *ul. J2*. 2. Vissi: hafpi *J2*. 3—4. á—menn: æniosner *J2*. 3. frá ferð: or her 325 *XI*. 4. váru—kga: *ul. 325 XI*. kga: *ul. J2*. En: oc þa *J2*, 325 *XI*. 5. var: sigldr *tf. J2*. farinn: konungunum *J2*. 6. Sjá-: Sio- *J2*, 325 *XI*. 7. Eyrarsund: eyra sund 325 *XI*; eyrasunde *J2* (sund *K. 70, J3*). liðit: liþ *J2*. 7—8. Sjáland . . . Skáni: *omv. J2 og skr. Skaney (sál. også 325 XI) . . . Sio- (sál. også 325 XI)*. 9. dag inn—ok: *ul. J2*. dag—næsta: næsta dag 325 *XI*. 10. honum . . . mikil: miela (*foran sveit*) *J2*, 325 *XI*. 10—11. En—honum: hafpi buit veizlu i mot honum *efter hans J2*. 10. En: *ul. 325 XI*. 12—13. ok(1)—heldr: enn konungr var ukatr oc *J2*. 13. orða: marga vega *J2*. 13—16. ok—vildi: til glæði enn konungr var stuttmaeltr oc fatalaðr. Iarl bað honum at *J2*. 14. er: sem 325 *XI*. vætti: hugðe 325 *XI*. myndi: skyllde 325 *XI*. 15. spurði: bað 325 *XI*. 15—16. ef—vildi: at myndv 325 *XI*. 16. hann—því: oc því iataðe hann (*konungr 325 XI*), *J2*, 325 *XI*. 17. -taflit: tafl *J2*, 325 *XI*. ok(2): *ul 325 XI*.

óvægininn bæði í orðum ok í öllum öðrum hlutum ok
 inn mesti framkvæmdar-maðr um ríki sitt ok hermaðr
 mikill. ok er saga mikil frá honum sögð: Úlfr jarl
 var maðr ríkastr í Danmörk, þegar er konunginn liddi.
 Systir Úlfs jarls var Gyða, er átti Guðini jarl Úlfnaðrs- 5
 son, ok vāru synir þeira Haraldr Engla-konungr, Tósti
 jarl, Valþjófr jarl, Mörukári jarl, Sveinn jarl, Gyða
 dóttir þeira, er átti Eatvarðr inn góði Engla-konungr.

K. 153 Vig Úlfs jarls.

[ÓH (Fms.) k. 150, 151, (Flat.) k. 216, 217; Fsk. k. 114, 115.]

1027 En er þeir léku at skaktafli. Knútr konungr ok 10
 Úlfr jarl. þá lék konungr fingrbrjót mikinn: þá skækði
 jarl af honum riddara: konungr bar aptr tafl hans ok
 segir, at hann skyldi annat leika: jarl reiddisk ok
 skaut niðr taflborðinu, stóð upp ok gekk í brot. Kon-
 ungr mælti: »rennr þú nú. Úlfr inn ragi. Jarl snæri 15
 aptr við dyrrin ok mælti: »lengra myndir þú renna
 í Ánni helgu, ef þú kvæmir því við: kallaðir þú eigi þá

1—3. bæði—jarl: um alla luti hann J2. 1. öðrum hlutum:
omv. 325 XI. ok(2): *ul. 325 XI.* 2. ok: *ul. 325 XI.* 3. saga—
 sögð: frá honum löng saga 325 XI. 4. maðr ríkastr: *omv.*
J2. 325 XI. er—liddi: Knut konung leið J2, 325 XI.
 5. Guðini: guðeni 325 XI. 6. Engla-: *ul. J2, 325 XI.*
kgr: oc tf. J2, 325 XI. 7. jarl(3): *ok tf. 325 XI.* Gyða:
 het *tf. J2, 325 XI.* 8. Eat-: Jat- J2, 325 XI. *kgr: ingen*
kap. inddel. i J2. 9. *Overskr. frá K-mbr.: frá skak tafle 325 XI.*
 10—11. En—mikinn: oc er þeir hafþo leikit um stund at skaktaflino
 J2. 10. En: Oc 325 XI. 11. skækði: skakaðe J2, 325 XI.
 12. af—riddara: riddara af konunge 325 XI. honum: kon-
 unginom æinn J2. 12—13. tafl—skyldi: taflit oc bað hann
 J2. 13. segir—skyldi: bað hann 325 XI. annat leika:
omv. 325 XI. reiddisk: *hermed ender 4. og sidste blad i 325*
XI. 14. stóð upp: *ul. J2.* brot: brott J2. 17. eigi þá:
omv. J2.

Úlf inn raga, er ek lagða til at hjálpa þér, er Svíar
 börðu yðr sem hunda«: gekk jarl þá út ok fór til
 svefns. Litlu síðarr gekk konungr at sofa. Eptir um
 morgoninn, þá er konungr klæddisk. þá mælti hann
 5 við skósvein sinn: »gak þú, segir hann, til Úlfs jarls U 42
 ok drep hann«. Sveinninn gekk ok var á brot um
 hrið ok kom aptr. Þá mælti konungr: »draptu jarl?«.
 Hann svarar: »eigi drap ek hann, þvíat hann var genginn
 til Lúcis-kirkju«. Maðr hét Ívarr hvíti, norrœnn at
 10 kyni: hann var þá hirðmaðr Knúts konungs ok her-
 bergis-maðr hans. Konungr mælti til Ívars: »gak þú
 ok drep jarl«. Ívarr gekk til kirkju ok inn í kórinn
 ok lagði þar sverði í gögnum jarl; fekk þar Úlfr jarl
 bana. Ívarr gekk til konungs ok hafði sverðit blóðugt O 16
 15 í hendi. Konungr spurði: »draptu nú jarl?«. Ívarr
 svarar: »nú drap ek hann«. »Vel gerðir þú þá« kvað H 27
 hann. En eptir, þá er jarl var drepinn, létu munkar
 læsa kirkju. Þá var þat sagt konungi. Hann sendi
 mann til munkar, bað þá láta upp kirkju ok syngja
 20 tíðir; þeir gerðu, sem konungr bauð. En er konungr
 kom til kirkju, þá skeytti hann jarðir miklar til kirkju.

2. jarl þá: *omv. J2*. 4. morgoninn: *morgininn J2*
 þá(*bis*): *ul. J2*. 6. á brot: *i brott J2*. 7. Þá—kgr: kon-
 ungr mælti *J2*. jarl: *med art. J2*. 8. Hann svarar: *ul.*
J2. 9. Lúcis: *Lucius J2*. kirkju: *herefter kap. inddel. og*
overskr.: Drap Úlfs iarls *J2*. 10—11. hann—hans: *ul. J2*
 11. gak þú: *gactu J2*. 12. inn: *innar J2*. 13. þar(1):
ul. J2. gögnum: *gegnum J2*. fekk þar: *let J2*. 14. bana:
 þegar lif sitt *J2*. til kgs: fyrir konung *J2*. sverðit blóðugt:
omv. J2. 15. í hendi: *ul. J2*. spurði: mælti *J2*. nú jarl:
 iarlinn *J2*. 15—16. Ívarr svarar: segir hann *efter hann J2*.
 16. nú: *ul. J2*. 16—17. kvað hann: konungr mælti *J2* *foran*
Vel. 17. þá: þat *J2*. 18. kirkju: *med art. J2 = l. 19. 21(2)*.
 Þá—kgi: *ul. J2*. Hann: konungr *J2*. 19. mann: menn *J2*.
 munkar: *med art. J2 og tf. oc.* láta upp: upp luca *J2*.

svá at þat er herað mikit, ok hófsk sá staðr mikit síðan; af því hafa þær jarðir þar til legit síðan. Knútr konungr reið síðan út til skipa sinna ok var þar lengi um haustit með allmikinn her.

K. 154. Frá Óláfi konungi ok Svium. 5

[ÓH (*Fms.*) k. 152, (*Flat.*) k. 218.]

1027 Þá er Óláfr konungr ok Qunundr konungr spurði, at Knútr konungr hafði haldit til Eyrarsundz ok hann lá þar með her sinn. þá áttu þeir konungar húsping. Talaði Óláfr konungr ok segir, at þetta hafði farit at getu hans, at Knútr konungr hafði eigi lengi verit í 10 Ánni helgu -- »vætti ek nú, at fleira skal fara eptir getu minni um viðrskipti vár. Hefir hann nú litit fjölmenni hjá því, sem hann hafði í sumar, en hann mun minna hafa síðarr, þvíat eigi er þeim óleidara en oss at liggja úti á skipum í haust síðan, ok mun 15 oss sigrs auðit, ef oss skortir eigi þrá ok tilræði. Hefir svá farit í sumar, at vér höfum haft lið minna, en þeir hafa látit fyrir oss bæði menn ok fé. Þá tóku Svíar at tala, segja, at þat var ekki ráð at biða þar vetrar ok fróra — þótt Norðmenn eggja þess: 20 vita þeir ógorla, hver íslög kunnu hér at verða, ok frýss haf alt optliga á veturnum. Viljum vér fara heim ok vera hér ekki lengr. Gerðu þá Svíar kurr mikinn ok mælti hverr í orða-stað annars: var þat af ráðit.

1. er: var J2. herað mikit: *omv.* J2. 2. af—síðan(2): *ul.* J2. 3. síðan út: ofann J2. var: *la* J2. 5. *Overskr.* fra K-mbr.; fra konungum J2. 6. spurði: spurðu J2. 7. Eyrar-: Eyra- J2. 7—8. ok—þá: *ul.* J2. 8. þeir: *ul.* J2. 9—19. Talaði—ráð: oc talaðu mart um raðagerpir sínar. villdi Ólafr konungr at þeir lægi þar með allann herinn oc bipe hvat Knutr konungr tæki til raða enn Svíar qvoðu þat urað J2. 20. vetrar ok: *ul.* J2. 20—24. þótt—annars: oc J2.

at Qnundr konungr ferr þá í brot með alt sitt lið.
en Óláfr konungr var þá enn eptir.

K. 155. Frá Agli ok Tófa.

[ÓH (*Fms.*) k. 153, (*Flat.*) k. 111—113; ÓH (49) k.
53—5; *Þáttr Egils ok Tófa.*]

En er Óláfr konungr lá þar, þá átti hann opt 1027
5 tal ok ráðagörð við lið sitt. Þat var eina nótt, at
þeir áttu vörð at halda af konungs skipi Egill Hallzson
ok sá maðr, er hét Tófi Valgautsson: hann var kynjaðr
af vestra Gautlandi, ættstórr maðr. En er þeir sátu
á verðinum, þá heyrðu þeir grát ok veinan þar til, H 278
10 er sat í þöndum hernumit lið; var þat bundit um
nætr á landi uppi. Tófi segir, at honum þótti ilt at
heyra á gaulan þeira, ok bað Egil, at þeir færi til at
leysa fólkit ok láta brot hlaupa. Þeir gerðu þetta
sama ráð, fóru til ok skáru þöndin ok hleypðu á brot
15 fólki því öllu, ok varð þat verk allóvinsælt: konungr U 426
var ok svá reiðr, at þeim helt við váða sjálfan. Ok síðan.
er Egill var sjúkr. þá var þat lengi, at konungr vildi O 169
eigi koma at sjá hann. at margir menn báðu hann.

1. ferr—brot: for heim J2. alt—lið: allann her sinn J2.
2. var—enn: la J2. 3. *Overskr. fra K-mbr.*; Leystir herteknir
J2. 4—5. En—sitt: ul J2. 5. eina: einhveria J2.
6. vörð | at halda: omv. J2. af: a J2. 7. sá—Tófi: Torfi
J2. 7—8. hann—maðr: ul. J2. 8. En: oc J2. 9. þá:
ul. J2. grát: micinn tf. J2. 9—10. veinan—lið: gælu-
lips þess er hertekit var J2. 10. var þat: omv. J2. 11. Tófi.
Torfi J2. 12. at þeir—til: fara til með ser J2. 13. ok—
hlaupa: ul. J2. 13—14. Þeir—ok(1): þetta bragð toku þeir
J2. 14—15. á—varð: í brott folkino var J2. 15. alló-
vinsælt: allvinsælt (*forst skr. -vin-, hvad der ogsa star i K. men*
J3 har -vin-) af folkino enn J2. 16. ok: ul. J2. þeim: ul. J2.
17—18. þá—eigi: villdi konungr lengi ecki J2. 18. koma
at: ul. J2. at(2): fyr enn J2. hann(2): fyri honum J2.

Iðraðisk Egill þá mjök, er hann hafði svá gort, at konungi þótti illa, ok bað af sér reiði: veitti konungr honum þat um siðir. Óláfr konungr lagði hendr sínar yfir siðu Egils, þar er verkrinn lá undir, ok sǫng bænir sínar, en jafnskjótt tók ór verk allan: 5 eptir þat batnaði Agli, en Tófi kom sér síðan í sætt. Svá er sagt, at hann skyldi þat til vinna, at koma á fund Óláfs konungs feðr sínum. Valgautr var maðr hundheiðinn ok fekk hann kristni af orðum konungs ok andaðisk, þegar er hann var skirðr. 10

K. 156. Svikræði við Óláf konung.

[*ÓH (Fms.) k. 153, (Flat.) k. 219.*]

1027 En er Óláfr konungr átti tal við lið sitt, þá leitaði hann ráða við höfðingja, hvert þeir skyldu upp taka: en þat kom litt ásamt með mönnum: kallaði þat annarr óráð, er öðrum þótti vænligt: ok váлкуðu þeir 15 mjök lengi ráðin fyrir sér. Njósнар-menn Knúts konungs váru jafnan í her þeira ok kómu sér í tal við marga menn ok höfðu þeir fram féboð ok vináttumál af hendi Knúts konungs, en þar létu margir eptir leiðask ok seldu þar til trú sína, at þeir skyldu 20 gerask menn Knúts konungs ok halda landi honum

1—2. er—reiði: oc bað konung fyrir gefa sér J2. 2—3. veitti—kgr: gaf konungr þa up Agli reiði sína oc J2. 4. Egils: honum J2. 5. bænir—en: yfir oc J2. 5—6. tók—þat ul. J2. 6. en: ul. J2. Tófi: *sal. ogsá J2.* síðan: J2. 7. er sagt: sem sagt er J2. þat—at: ul. J2. 8. fund—kgs: konungs fund Valgati J2 (*feðr forkortet J2*). Valgautr: hann J2. 10. er—skirðr: ul. J2. 11. *Overskr. fra K-mbr.;* fra niosnum Knuts konungs (*ul. J3*) J2. 12—16. En—sér: ul. J2. 16—17. Njósнар—þeira: Knutr konungr hafði avalt niosnarmenn í her Olafs konungs J2. 18. ok(1) . . . þeir: ul. J2. 19. af hendi: ul. J2. en: ul. J2 og *stiller þar efter létu.* 20. til: fyrir J2. 21. gerask—ok: ul. J2.

til handa, ef hann kvæmi í Nóreg. Urðu margir H 279
 at þessu berir síðarr, þótt þat færi þá leynt fyrst.
 Sumir tóku þá þegar við féggjofum, en sumum var
 heitit fé síðarr; en hinir váru allmargir, er áðr höfðu
 5 þegit af honum vingjafir stórar, fyrir því at þat var
 satt at segja frá Knúti konungi, at hverr, er á hans
 fund kom þeira manna, er honum þótti nokkut
 mannz-mót at ok vildi hann þýðask, þá fekk hverr
 af honum fullar hendr fjár; varð hann af því stórliga
 10 vinsæll; ok var mest at um orleik hans við útlenda
 menn ok þá mest, er lengst váru at komnir.

K. 157. Ráðagörð Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 154, (*Flat.*) k. 220; *Fsk.* k. 101.]

Óláfr konungr átti opt tal ok stefnur við menn 1027
 sína ok spurði at ráðagörðum; en er hann fann, at
 15 sitt lagði hverr til, þá grunaði hann, at þeir váru
 sumir, er annat mundu um mæla, en sýnask myndi
 ráðligast, ok myndi þá eigi ráðit, hvárt allir mundu
 honum rétta skuld gjalda um tryggðina. Þess eggjuðu
 margir, at þeir skyldu taka byr ok sigla til Eyrasundz U 427
 20 ok svá norðr til Nóregs: sögðu þeir, at Danir myndi
 ekki þora at þeim at leggja, þótt þeir lægi fyrir með
 lið mikit. En konungr var maðr svá vitr, at hann
 sá, at slíkt var ófæra; vissi hann ok, at annan veg
 hafði tekizk Óláfi Tryggvasyni, þá er hann var faliðr,
 25 er hann lagði til orrostu, þar er herra mikill var fyrir,
 en Danir þørði þá eigi at berjask; vissi konungr ok,
 at í her Knúts konungs var fjöldi Norðmanna. Grunaði O 170

1. Urðu: hermed ender det bevarede blad af K-mbr. 1—
 2. Urðu—fyrst: ul. J2. 3. Sumir tóku: omv. J2. féggjofum:
 herefter en lakune i J2: »vantar eitt blad i Membr.» (*Ásg.*); lakunen
 er også antydnet i J3; i bægge udfyldt efter K. 12. Overskr.
 fra 18. J2. J3; mgl. K. 70. 26. ok: ul. K; i 18. 70. J2, J3.

konung, at þeir, er slikt réðu honum, mundu vera
 H 280 hollari Knúti konungi en honum. Veitti Óláfr kon-
 ungr þá órskurð, segir svá, at menn skolu búask,
 þeir er honum vilja fylgja, ok fara landveg um it
 øfra Gautland ok svá til Nóregs — »en skip vár, 5
 segir hann, ok allan þunga, þann er vér megum eigi
 eptir oss flytja, vil ek senda austr í veldi Svía-konungs
 ok láta þar varðveita oss til handa«.

K. 158. Ferð Háreks ór Þjóttu.

[ÓH (*Fms.*) k. 155, (*Flat.*) k. 221; *Fsk.* k. 102; ÓH (49)
 k. 67, *Ældste sag.* 9—10.]

1027 Hárekr ór Þjóttu svarar máli Óláfs konungs, segir 10
 svá: »þat er auðsætt, at eigi má ek fara fœti til
 Nóregs: ek em maðr gamall ok þungr ok vanr litt
 gongum: ætla ek trauðr at skiljask við skip mitt; hefi
 ek lagt þá stund á um skip þat ok búnað þess, at
 mér mun leitt, at ljá óvinum mínum fangs á skipi 15
 því«. Konungr svarar: »far þú með oss. Hárekr, vér
 skolum bera þik eptir oss, ef þú mátt eigi ganga.
 Hárekr kvað þá vísu:

102.	Ráðit hefk at riða,	
	Rinleygs, heðan mínum	20
	láðs dynmari, leiðir,	
4	longum heldr an ganga,	
	þótt, leggfjöturs, liggi,	
	lundr, í Eyrarsundi	
	(kann þjóð kerski minni)	25
8	Knútr herskipum úti.	

9. *Overskr.* fra 18. J2, J3; *mgl.* K. 70. 10. segir: *sál.*
 18. 70; *ul.* K. J2, J3. 13. gongum: *sál.* 18, 70, J2, J3;
 gongo K (*streg over o her er senere tilf.*).

19—26. 102. vísu. 1. hefk: hefi ek *alle*. 3. leiðir: *sál.*
FJ; leiðar *alle*. 4. an: en(þ) *alle*.

Þá lét Óláfr konungr búa ferð sína; höfðu menn
 igangs-klæði sín ok vápn, ok þat, sem feksk af reið-
 skjótum, þá var klyfjat af klæðum ok lausafé. En
 hann sendi menn ok lét flytja skip sín austr í
 5 Kalmarnir; létu þeir þar upp setja skipin ok flytja
 reiða allan ok annan varnað til varðveizlu. Hárekr H 281
 gerði sem hann hafði sagt, at hann beið byrjar ok U 428
 siglði síðan austan fyrir Skáni, til þess er hann kom
 austan at Hólunum, ok var þat aptan dags, en byrr
 10 var á blásandi. Þá lét hann ofan leggja seglit ok
 svá við, taka ofan veðrvitann ok sveipa skipit alt
 fyrir ofan sjá með grám tjöldum ok lét róa í nokkur-
 um rúmum fram ok aptr, en lét flesta menn sitja
 lágt í skipinu; ok sá varðmenn Knúts konungs skipit
 15 ok ræddu um sín í milli, hvat skipa þat myndi vera.
 ok gátu þess, at vera myndi flutt salt eða sild, er
 þeir sá fá mennina en lítinn róðrinn, en skipit sýndisk
 þeim grátt ok bráðlaust ok sem skipit myndi skinit
 af sólu, ok sá þeir, at skipit var sett mjök. En er
 20 Hárekr kom fram í sundit ok um herinn, þá lét
 hann reisa viðuna ok draga seglit, lét setja upp gylta
 veðrvita; var seglit hvitt sem dript ok stafat rauðu
 ok blá með vendi. Þá sá menn Knúts konungs ok
 segja konungi, at meiri ván var, at Óláfr konungr
 25 hefði þar um siglt; en Knútr konungr segir svá, at
 Óláfr konungr væri svá vitr maðr, at hann hefði eigi
 farit einskipa í gognum her Knúts konungs, ok lézk
 líkligra þykkja, at þar myndi verit hafa Hárekr ór O 171
 Þjóttu eða hans maki. Þat hafa menn fyrir satt, at
 30 Knútr konungr hafi vitat um ferð Háreks ok hann

8. austan: *sål.* 18. 70. J3; *astr* K. J2. 9. Hólunum:
hol- J2; *hgl-* K. 70. J3; *hæl-* 18. 15. skipa: *sål.* *alle undt.*
K: *scip.* 24. var: *sål.* 18. J3. *vistnok ved rettelse.* *mgl.* i *alle*
de øvrr. 27. gognum: *med* o 70, J3; e K, 18, J2.

myndi eigi svá farit hafa, ef eigi hefði áðr farit vináttumál milli þeira Knúts konungs, ok þótti þat birtask eptir, þá er vinátta þeira Knúts konungs ok Háreks gerðisk alkunna. Hárekr orti visu þessa, þá er hann siglði norðr um Veðrey:

5

H 282

103. Lækkat Lundar ekkjur

(læbaugs) at því hlæja

(skjótum eik fyr útan

4 ey) né danskar meyar,

jörð, at eigi þørðak,

10

ifla flausts, á hausti

á flatslóðir Fróða

8 fara aptr Vali krapta.

Fór Hárekr þá ferðar sinnar ok létti eigi fyrr, en hann kom norðr á Hálogaland ok til bús síns í Þjóttu. 15

U 429

K. 159. Ferð Óláfs konungs ór Svíþjóð.

[ÓH (*Fms.*) k. 156, (*Flat.*) k. 222; *Fsk.* k. 101.]

1027

Óláfr konungr byrjar ferð sína, fór fyrst upp um Smálönd ok kom fram í vestra Gautland, fór spakliga ok friðsamliga, en landz-menn veittu þeim góðan forbeina. Fór konungr til þess, er hann kom ofan í 20 Vikina ok svá norðr eptir Vikinni, til þess er hann kom í Sarpsborg: dvalðisk hann þá þar ok lét þá þar búa til vetrsetu. Gaf konungr þá heimleyfi mestum hluta liðsins, en hafði með sér þat af lendum mönnum. er honum sýndisk. Þar váru með honum allir synir 25 Árna Armóðssonar, váru þeir mest virðir af konungi. Þá kom til Óláfs konungs Gellir Þorkelsson, ok hafði p. 309 komit áðr um sumarit af Íslandi, svá sem fyrr var ritit.

6—13. 103. *visa*. 1. Lækkat: Lætka ek *alle*. 5. at: ec *tf. alle*. þørðak: þørða *alle*. 6. flausts: flæst J2, J3.

16. *Overskr. fra* 18. J2, J3; *mgl. K.* 70. 26. Armóðs: *sál. alle undt.* 18. *der skr.* Arn-. 28. ritit: *fork. í K:* ritat *de øvrr.*

K. 160. Frá Sigvati skáld.

[*ÓH (Fms.) k. 157, (Flat.) k. 223; Fsk. k. 103.*]

Sigvatr skáld hafði verit lengi með Óláfi konungi, svá sem hér er ritit, ok hafði konungr gørt hann **H 283** stallara sinn. Sigvatr var ekki hraðmæltr maðr í
 5 sundrausum orðum, en skáldskapr var honum svá tiltœkr, at hann kvað af tungu fram, svá sem hann mælti annat mál. Hann hafði verit í kaupferðum til Vallandz, ok í þeiri ferð hafði hann komit til Englandz ok hitt Knút inn ríka ok fengit af honum leyfi at
 10 fara til Nóregs. svá sem fyrr var ritit: en er hann **p. 350—4** kom í Nóreg, þá fór hann þegar til fundar við Ólaf **1027** konung ok hitti hann í Borg. gekk fyrir konung, þá er hann sat yfir borðum. Sigvatr kvaddi hann: konungr leit við honum ok þagði. Sigvatr kvað:

15 104. Heim erum hingat komnir,
 hygg þú at, jöfurr skatna
 (menn nemi mál sem innik
 4 mín) stallarar þínir;
 seg, hvar sess hafð hugðan
 20 seims þjóðkonungr beimum
 (allr es þekkr) með þollum
 s (þinn skáli mér innan).

Þá sannaðisk þat. er fornkveðit mál er. at mǫrg eru **0 172** konungs eyru: Óláfr konungr hafði spurt alt um farar
 25 Sigvats, at hann hafði hitt Knút konung. Óláfr konungr mælti til Sigvats: þeigi veit ek, hvárt þú ætlar **U 430** nú at vera minn stallari — eða hefir þú nú gǫrzk maðr Knúts konungs«. Sigvatr kvað.

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 3. 10. ritit: *fork. i K; ritat (eller fork.) i de øvrr.*

15—22. 104. *vísa.* s. innik: *ek inni alle.* s. seg: *segðu alle.* s. beimum: *sál. ÓH (53). Fms., Flat; beima alle.*

105. Knútr spurði mik, mætra
 mildr, ef hónum vildak
 hendilangr sem, hringa,
 4 hugreifum Áleifi;
 einn kvaðk senn, en sonnu
 svara þóttumk ek, dróttin
 (gefin eru gumna hverjum
 8 góð dæmi) mér söma.

5

H 284 Þá mælti Óláfr konungr. at Sigvatr skyldi ganga til
 sætis þess, er hann var vanr at hafa fyrr. Kom 10
 Sigvatr sér þá enn brátt í kærleika ina sömu, sem
 áðr hafði hann haft.

K. 161. Frá Erlingi Skjalgssyni.

[ÓH (*Fms.*) k. 158, (*Flat*) k. 227: jfr. ÓH (49) k. 68.]

1027 Erlingr Skjalgsson ok synir hans allir höfðu verit
 um sumarit í her Knúts konungs ok í sveit með 15
 Hákonu jarli; þar var þá ok Þórir hundr ok hafði
 metorð mikil. En er Knútr konungr spurði, at Óláfr
 konungr hafði landveg farit til Nóregs, þá leysti
 Knútr konungr leiðangrinn ok gaf leyfi öllum mönnum
 at búa sér til vetrvistar: var þá í Danmörk herr 20
 mikill útlendra manna, bæði enskra manna ok Norð-
 manna ok af fleirum löndum, er lið hafði komit til
 hersins um sumarit. Erlingr Skjalgsson fór um haustit
 til Nóregs með liði sínu ok þá af Knúti konungi
 stórar gjafir at skilnaði þeira. Þórir hundr var eptir 25
 með Knúti konungi. Með Erlingi fóru norðr í Nöreg
 sendimeunn Knúts konungs ok höfðu með sér of

1—8. 105. vísa. 2. ef: ek *tf. alle og skr.* vilda. 4. Áleiti:
 oleiti *alle*. 5. kvaðk: kvað ek *alle*. 8. söma, söma *J2, J3*:
 soma *de øvrr*.

13. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 27. ófi: *K*
skr. ófa (a udstreget i senere tid); of de øvrr.

lausafjár; fóru þeir um vetrinn víða um land, reiddu 1027—8
 þá af hendi fé þau, er Knútr konungr hafði heitit
 mönnum um haustit til liðs sér, en gáfu inum mörgum,
 er þeir fengu með fé keypt vináttu Knúti konungi,
 5 en þeir höfðu traust Erlings til yfirferðar. Gerðisk þá
 svá, at fjöldi manna snørisk til vináttu við Knút kon-
 ung ok hétu honum þjónostu sinni ok því með, at
 veita Óláfi konungi mótstöðu; gerðu þat sumir berliga,
 en hinir váru miklu fleiri, er leyndusk at fyrir alþýðu.
 10 Óláfr konungr spurði þessi tíðendi; kunnu margir U 431
 honum at segja frá þessum tíðendum, ok var þat H 285
 fært mjök í fjölmæli þar í hirðinni; Sigvatr skáld
 kvað þetta:

106. Fjandr ganga þar þengils,
 15 þjóð býðr opt, með sjóða,
 höfgan málm fyr hilmis
 4 haus ófalan, lausa;
 sitt veit hverr, ef harra
 hollan selr við golli
 20 (vert es slíks) í svörtu,
 8 sinn, helvíti innan.

Ok enn kvað Sigvatr þetta:

107. Kaup varð daprt, þars djúpan, O 173
 dróttinrækð, of sóttu
 25 þeir es, heim, á himnum,
 4 hás elds, svikum beldu.

Opt var sú umræða þar í munni höfð, hversu
 illa samði Hákon jarli at færa her á hendr Óláfi
 konungi, er hann hafði honum líf gefit, þá er jarl
 30 hafði á hans vald komit. En Sigvatr var inn mesti

14—21. 106. *visa*. 5. sitt: *sál. alle*. 6. golli: *gulli alle*.
 7. slíks: *sál. alle undt. K, J3*: slikt.

23—26. 107. *visa*. 1. þars: þar er *alle*. 2. -rækð: rækt
alle. of: um *alle*.

vinr jarls, ok þá enn, er Sigvatr heyrði jarlinum
ámælt, kvað hann:

108. Gerðisk hilmis Hørða

húskarlar þá jarli,

es við Áleifs fjörvi,

5

4 ofvægir, fé þægi;

hirð esa hans at verða

háligt fyr því máli;

dælla es oss, ef allir

8 erum vír of svik skirir.

10

H 286 K. 162. Frá jóla-gjöfum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 158, (Flat.) k. 227; jfr. ÓH (49) k.
62, Ældste sag. p. 7; Fms. V, 233—4, Flat. III, 244.]

1027—8 Óláfr konungr hafði jólaboð mikit, ok var þá
komit til hans mart stórmenni. Þat var inn vii. dag
jóla, at konungr gekk ok fáir menn með honum.
Sigvatr fylgði konungi dag ok nótt: hann var þá með 15
honum. Þeir gengu i hús eitt: þar vǫru hirðir i
dýrgripir konungs. Hann hafði þá hafðan viðrbúnað
mikinn, sem vandí var til, heimt saman dýrgripi sína,
til þess at gefa vingjafir it viii. kveld jóla. Þar stóðu
i húsinu sverð eigi allfa gullbúin. Þá kvað Sigvatr: 20

109. Sverð standa þar, sunða

sárs leyfum vér árar,

(herstillis verðr hylli

4 hollust) búin golli;

3—10. 108. vísa. 2. þá. sál. alle undt. K: þar. 3. við: sál.
alle undt. 18: ver. Áleifs: Olafs alle. 4. ofvægir: sál. 18, 70.
J2: ofvægs K; ofvægr J3. 5. esa: sal. ÓH (53) ofl.; er
alle. 8. erum: ero K, 70, J2, J3. vír: ver alle. svik:
sál. ÓH (53) ofl.; mgl. alle.

11. Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 80.

21—384. 109. vísa. 1. leyfum: leyfo alle. 3. -stillis: sal.
K, J2, J3; stillir 18, 70. 4. golli: gulli alle.

við tæka ek (víka,
vask endr með þér, sendir
elds) ef eitt hvert vildir,

s allvaldr, gefa skaldi.

- 5 Konungr tók eitt hvert sverðit ok gaf honum, var
gulli vafðr meðalkaflinn ok gullbúin hjólt; var sá
gripr allgóðr. En gjöfin var eigi ofundlaus, ok heyrði U 432
þat síðan. Þegar eptir jólin byrjaði Óláfr konungr
ferð sína til Uplanda, þviat hann hafði fjölmenni mikit,
10 en tekjur norðan ór landi höfðu engar til hans komit
þá um haustit, þviat leiðangr hafði úti verit um sumarit
ok hafði þar konungr allan kostnað til lagt, þann er
föng var á. Þá váru ok engi skip at fara með lið sitt
norðr í land. Hann spurði ok þat einu norðan, er honum
15 þótti ekki friðsamligt, ef hann færi eigi með liði miklu. H 287
Réd konungr fyrir þá sök þat af, at fara yfir Uplönd.
En eigi var þá svá langt liðit, síðan er hann hafði þar
farit at veizlum, sem lög stóðu til, eða vandi kon-
unga hafði verit. En er konungr sótti upp á land,
20 þá buðu honum heim lendir menn ok rikir bæendr
ok létu svá hans kostnaði.

K. 163. Frá Birni ármanni.

O 174

[ÓH (*Fms.*) k. 159, (*Flat.*) k. 227 (*fin.*).]

- Björn er maðr nefndr, gauzkr at kyni; hann var 1027—8
vinr ok kunningi Ástriðar drótningar ok nokkut skyldr
25 at frændsemi, ok hafði hon fengit honum ármennig
ok sýslu á ofanverðri Heiðmörk; hafði hann ok yfir-
sókn í Eystridali. Ekki var Björn konungi kær ok
ekki var hann maðr þokkasæll af bóndum. Þat hafði
ok at borizk í byggð þeirri, er Björn réð fyrir, at þar

6. vask: var ek *alle*. 7. ef: þu *tf. alle*.

5. ok—honum: *sál. ÓH (53); mgl. alle*. var: þar var
J2; var þar J3, 70; þar 18. 6. vafðr: *sál. alle undt. 70*:
vafðr. 22. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.*

urðu hvörf stór á nautum ok á svinum. Lét Björn þar kveðja þings til ok leitaði þar eptir hvörfum: hann kallaði þá menn líkligsta til slíkra hluta ok illbregða, er sátu í markbyggðum fjarri öðrum mönnum: veik hann því máli til þeira, er byggðu Eystridali: 5 sú byggð var mjök sundrlaus, byggt við votn eða rjóðr í skógum, en fæstaðar stórbyggðir saman.

K. 164. Frá sonum Rauðs.

[*ÓH (Fms.) k. 160, (Flat.) k. 228, 230—31; Rauðólfsþátr.*]

Rauðr hét maðr, er þar byggði í Eystridolum. Ragnhildr var nefnd kona hans, Dagr ok Sigurðr synir: 10 þeir váru inir efniligstu menn. Þeir váru staddir á þingi því ok heldu svörum upp af hendi þeira Dæla H 288 ok báru þá undan sökum. Birni þóttu þeir láta stórliga ok vera drambsmenn miklir at vápnum ok klæðum. Björn sneiddi ræðunni á hendr þeim bræðrum 15 ok talði þá eigi ólíkliga til at hafa slíkt gort: þeir synjuðu fyrir sik, ok sleit svá því þingi. Litlu síðarr kom til Bjarnar ármannz Óláfr konungr með liði sínu ok tók þar veizlu. Var þá kært fyrir konungi þat mál, er fyrr var uppi haft á þingi: sagði Björn, 20 at honum þóttu Rauðs-synir líkligstir til at valda slíkum ótila. Þá var sent eptir sonum Rauðs. En er þeir hittu konung, þá talði hann þá óþjófliga menn ok bar þá undan kenzlum þessum. Þeir buðu konungi til fœdur sins, at taka þar iii. náttu veizlu með 25 öllu liði sínu. Björn latti ferðarinnar: konungr fór eigi at síðr. At Rauðs var in þrúðligsta veizla. Þá spurði konungr, hvat manna Rauðr væri eða kona hans. Rauðr segir, at hann var maðr sænskr, auðigr

4 illbregða: sál. *alle* (af illbregði ntr. *ἀλλ.* *λεγ.*). 8. *Overskr.* fra 18. J2. J3: mgl. K. 70. 13. þóttu: þótti 70. J2. 27—3864. Þá—beggja: *overspr.* 18.

ok kynstórr — »en ek hljópumk þaðan í brott, segir hann, með konu þessa, er ek hefi átt síðan; hon er systir Hrings konungs Dagssonar«. Þá vaknaði konungr við ætt þeira beggja; fann hann þat, at þeir
 5 feðgar váru menn forvitrir, ok spurði þá eptir ípróttum sínum. Sigurðr segir, at hann kann drauma at skilja ok at deila dægri-far, þótt engi sæi himintungl. Konungr reyndi þessa íprótt, ok var þat sem Sigurðr hafði sagt. Dagr fann þat til ípróttta sér, at hann
 10 myndi sjá kost ok lóst á manni hverjum, er honum bar fyrir augu, ef hann vildi hug á leggja ok at hyggja. Konungr bað hann segja skaplóst hans, þann H 289 er hann sæi. Dagr fann þat til, er konungi þótti rétt. O 175 Þá spurði konungr um Björn ármann, hvern skaplóst
 15 hann hefði. Dagr segir, at Björn var þjófr, ok þat með, at hann segir, hvar Björn hafði fólgt á bæ sínum bæði bein ok horn ok húðir af nautum þeim, er hann hafði stólit þá um haustit — »er hann valdi. segir hann, allra þeira stulða, er í haust hafa horfit
 20 ok hann hefir öðrum mönnum kent«. Segir Dagr konungi öll merki til, hvar konungr skyldi leita. En er konungr fór í brot frá Rauðs, þá var hann leiddr U 434 út með stórum vingjöfum; váru með konungi synir Rauðs. Fór konungr fyrst til Bjarnar, ok reyndisk
 25 honum alt svá, sem Dagr hafði sagt. Síðan lét konungr Björn fara í brot ór landi, ok naut hann drótningar at því, er hann helt lífi ok limum.

K. 165. Dráp Þóris.

[ÓII (*Fms.*) k. 161, (*Flat.*) k. 232; *Rauðólf's þátt.*]

Þórir, sonr Olvis á Eggju, stjúpsonr Kálfs Árna-
 30 sonar ok systursonr Þóris hundz, var manna frúðastr.

15. hefði: hafði J2. 18. 16. at: ul. 18. J2 og omv. segir hann. 28. *Overskr. fra* 18. J2. J3; mgl. K. 70. 29. sonr: son 70; s. *de øvrr.* 29. 30. -sonr: sál. 70; son. s. K; *fork. i de øvrr.*

mikill maðr ok sterkr: hann var þá xviii. vetra gamall. Hann hafði fengið gott kvánfang á Heiðmörk ok auðfjár með; var hann inn vinsælsti maðr ok þótti 1027—28 vænn til höfðingja. Hann bauð konungi heim til veizlu með lið sitt: konungr þekðisk boð þat ok fór til Þóris, fekk þar allgóðar viðtökur. Var þar veizla in-
virduligsta, var veitt allkappsamliga, en öll vóru fongin beztu. Konungr ok menn hans ræddu þat sín milli, at þeim þótti þat mjök hæfask við, ok vissu eigi, hvat þeim þótti framarst, húsa-kynni Þóris eða 10
húsbúnaðr, bordbúnaðr eða drykkur eða maðr sá, er H 290 veitti. Dagr lét sér fátt um finnask. Óláfr konungr var vanr at hafa opt ræður við Dag ok spurði hann ýmissa hluta. Reyndisk konungi alt þat með sannendum, er Dagr sagði, hvárt sem þat var liðit eða ókomið 15 fram; festi þá konungrið trúnað mikinn á ræðum hans. Þá kallaði konungr Dag á einmæli ok ræddi þá mjök marga hluti fyrir honum: þar kom niðr ræða konungs, at hann tjáði þat fyrir Dag, hvé skörlugr maðr Þórir var, er þeim gerði þá veizlu virduliga. 20 Dagr lét sér fátt um finnask ok lét þat alt satt, er konungr segir. Þá spurði konungr Dag, hverja skaps-anmarka hann sæi Þóris. Dagr kvaðsk hyggja, at Þórir myndi vel skapfarinn, ef honum væri þat svá gefit sem hitt, er alþýða mátti sjá. Konungr bað hann 25 segja sér þat, er hann spurði, segir, at hann var þess skyldr. Dagr svarar: »þá muntu, konungr, vilja veita mér, at ek ráða hefndinni, ef ek skal finna lostinn«. O 176 U 435 Konungr segir, at hann vill eigi dómum sínum skjóta undir aðra meun, en bað Dag segja sér þat, er hann 30 spurði. Dagr svarar: »dýrt er dróttins orð: þat mun

7. virðu-: virði- 70, J2, J3. 19. Dag: sál. 70; Degi 18 (ur); D. de orrr. 24. skapfarinn: sal K. 70, J3; skapi f. J2, 18.

- ek til skaps-lastar Þóri finna, sem margan kann henda: hann er maðr of fégjarn«. Konungr svarar: »er hann þjófr eða ráns-maðr?«. Dagr svarar: »eigi er þat« segir hann. »Hvat er þá?« segir konungr. Dagr
 5 svarar. »hann vann þat til fjár, at hann gerðisk dróttins-sviki: hann hefir tekit fé af Knúti inum ríka til höfuðs þér«. Konungr svarar: »hvernug gerir þú þat satt?«. Dagr mælti: »hann hefir á inni hægri hendi fyrir ofan ǫlboga digran gullhring, er Knútr konungr
 10 hefir gefit honum, ok lætr engan mann sjá«. Eptir þat slitu þeir konungr tali sínu, ok var konungr reiðr mjök. Þá er konungr sat yfir borðum ok menn höfðu drukkit um hrið, ok váru menn allkátir: Þórir gekk H 291 um beina; þá lét konungr kalla Þóri til sín; hann
 15 gekk framan at borðinu ok tók höndum upp á borðit. Konungr spurði: »hversu gamall maðr ertu, Þórir?«. »Ek em xviii. vetra gamall« segir hann. Konungr mælti: »mikill maðr ertu, Þórir, jamgamall, ok gøfugligr«. Tók þá konungr um hönd ina hægri ok strauk
 20 upp um ǫlboga. Þórir mælti: »tak þú kyrt þar á, ek hefi sull á hendi«. Konungr helt hendinni ok kendi, at þar var hart undir. Konungr mælti: »hefir þú eigi spurt þat, at ek em læknir?, ok láttu mik sjá sullinn«. Þórir sá, at þá myndi ekki tjóa at
 25 leynd, tók þá hringinn ok lét fram. Konungr spýrr.

1. skaps-: *sál. K*; skap- *de øvrr.* 9. ǫl-: *sál. K, J2. J3*; ol- *18. 70.* 18—19. gøfugligr: *sál. alle; hermed ender lakunen i J2 (J3); Asgeir bemærker i randen (J2)*; her til er skrifat eptir annari Membr.: 19. hönd—hægri: *handina honum J2.* 19—20. strauk upp: *ul. J2.* 20. ǫlboga: *med art. J2.* kyrt þar: *omv. J2.* 21. á hendi: *micinn J2.* 22. kendi—Konungr: *ul. J2.* 23. þat: *ul. J2.* ek: *mgl. K.* 24. at þá: *omv. J2.* myndi ekki: *omv. J2.* tjóa: *tio J2 (J3 = K).* 25. tók þá: *let Þórir þa fram J2 og ul. ok—fram. spýrr: spurþe J2.*

hvárt þat var Knúts konungs gjöf. Þórir segir, at ekki var þá því at leynd. Konungr lét Þóri taka höndum ok setja í jarn. Þá gekk Kálfr at ok bað Þóri friðar ok bauð fyrir hann fé. Margir menn studdu þat mál ok buðu sitt fé fram. Konungr var 5 svá reiðr, at ekki mátti orðum við hann koma, segir hann, at Þórir skyldi hafa slíkan dóm, sem hann hafði honum hugðan. Síðan lét konungr drepa Þóri, en verk þat varð at inni mestu ofund bæði þar um Uplond ok engum mun síðr norðr um Þrándheim, 10 þar sem ætt Þóris var flest. Kálfi þótti ok mikils
U 436 vert aftaka þessa manns, þvíat Þórir hafði verit föstr-son hans í æsku.

K. 166. Fall Grjótgarðz.

[*ÓH (Fms.) k. 161. (Flat.) k. 232: jfr. ÓH (49) k. 68.*]

Grjótgarðr, sonr Ólvis ok bróðir Þóris, hann var 15 ellri þeira bræðra: var hann ok inn gotugligsti maðr ok hafði sveit um sik: hann var þá ok staddr a
H 292 Heiðmörk. En er hann spurði aftöku Þóris, þá veitti hann árásir, þar sem fyrir váru menn konungs eða fé hans, eða at öðru hverju hafðisk hann við á skógum 20
O 177 eða í öðrum fylgsnum. En er konungr spurði ófrið

1. Kn. kgs | gjöf: *omv. J2*. 2. ekki—því: því var þá ecki *J2*. 2—3. Þóri—setja: þá setia þóri *J2*. 4. fyrir hann fé: *omv. J2 og tf. oc.* 5. ok—fram: með honum *J2*. 5—7. var—hann(1): segir *J2*. 8. hafði: lefði *J2*. hugðan ætlat *J2*. kgr: hann *J2*. 9—13. en—æsku: oc þótti mörgum mönnum mioc í moti scape þeim er varu frændr hans eþr vinir *J2*. 14. *Överskr. fra 15: mál. K. 70: Dreppinn Griotgarðr J2, J3.* 15. sonr: s. alle (son 70). ok: enn *J2*. 16. ellri—ok: *ul. J2*. gqfug: giorti- *J2*. 17. sveit: mauna *tf. J2*. 17—18. hann—Heiðm.: *ul. J2*. 19—20. eða—eða: enn *J2*. 20—21. eða—fylgsnum: *ul. J2; fylsknom skr. K. 70.*

þann, þá lét hann njósnum til halda um ferðir Grjótgarðz. Verðr konungr varr við ferðir hans; hafði Grjótgarðr tekit náttstað eigi langt frá því, er konungr var. Óláfr konungr fór þegar um nóttina, kom þar, 5 er dagaði; slógu mannhring um stofuna, þar er þeir Grjótgarðr vóru inni. Þeir Grjótgarðr vöknudu við manna-gný ok vápna-brak; hljópu þeir þá þegar til vápna; hljóp Grjótgarðr út í forstofuna. Grjótgarðr spurði, hverr fyrir liði því réði: honum var sagt, at 10 þar var kominn Óláfr konungr. Grjótgarðr spurði, ef konungr mætti nema orð hans. Konungr stóð fyrir durunum; hann segir, at Grjótgarðr mátti mæla slíkt, er hann vildi — »heyri ek orð þín« segir konungr. Grjótgarðr mælti: »ekki mun ek griða biðja«. Þá 15 hljóp Grjótgarðr út, hafði skjöld yfir höfði sér, en sverð brugðit í hendi; litt var lýst ok sá hann ógörla; hann lagði sverði til konungs, en þar varð fyrir Arnbjörn Árnason: kom lagit undir brynjuna ok renndi upp í kviðinn: fekk Arnbjörn þar bana: Grjótgarðr 20 var ok þegar drepinn ok flest alt lið hans. Eptir þessa atburði snøri konungr ferðinni aptr suðr til Vikrinnar.

1. þann: þenna J2. þá: ul. J2. 1—2. ferðir Gr.: ferð hans J2. 2. Verðr kgr: konungr varþ J2. 2—3. ferðir—Gr.: at Griotgarþr hafþe J2. 3—4. frá—var: þaðann J2. 4. Óláfr—fór: for konungr J2. 5. mann-: ul. J2. 6. Grjótgarðr(2): ul. J2. 7. -gný: mal J2. 7—8. hljópu—vápna: ul. J2. 8—9. Gr. spurði: oc spyr J2. 9. því: ul. J2. 10. þar—Gr.: Olafr konungr reði fyrir lipino. hann J2. 11. ef—hans: mnn konungr nema mega mal mitt J2. 11—12. fyrir durunum: i dyrum J2. 12—13. hann—vildi: oc svarar mæl þu slikt er þer likar þviat J2. 13. heyri ek: omv. J2 (J3 = K). segir kgr: ul. J2. 15. Grjótgarðr: hann J2. 15—17. hafði—hann: oc J2. 15. höfði: sál. 18. 70; ul. K. 17. þar—fyrir: fyrir varþ J2. 19. fekk—bana: var þat hans banasar J2. 1. þessa atburði: omv J2. ferðinni: ul. J2.

K. 167. Frá sendimönnum Oláfs konungs.

[*ÓH (Fms.) k. 161 (fin.), (Flat.) k. 232 (fin.).*]

- 1028 Nú er Óláfr konungr kom til Tünsbergs, þá gerði hann menn í allar sýslur, ok krafði konungr sér liðs ok leiðangrs. Skipa-kostur hans var þá litill: varu þá
 U 437 engi skip nema bóanda-for, en lið drósk vel til hans 5 þar ór heruðum, en fátt kom um langan veg, ok
 H 293 fannzk þat brátt, at landfólkit myndi þá vera snúit frá einorðinni við konung. Óláfr konungr gerði lið sitt austr á Gautland, sendi þá eptir skipum sínum ok þeim varnaði, er þeir létu eptir um haustit. En 10 ferð þeira manna varð sein, þvíat þá varð eigi betra en um haustit at fara í gögnum Danmörk, þvíat Knútr konungr hafði her úti um várit um alt Dana-veldi ok hafði eigi færa en tólf hundruð skipa.

K. 168. Ráðagorð Oláfs konungs.

15

[*ÓH (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 234; Fsk. k. 103, 104.*]

- 1028 Þau tíðendi spurðusk í Nóreg, at Knútr inn ríki dró saman her óvigjan í Danmörku, ok þat með, at hann ætlaði at halda liði því öllu til Nóregs ok leggja þar land undir sik. En er slíkt spurðisk, þá urðu

1. *Overskr. fra 18. J2 (der ul. sendi-); mgl. K. 70.*
 3. hann: fra ser *tf. J2.* 3—4. kgr—ok: *ul. J2.* 4—
 5. Skipa—skip: enn scip varu engi *J2.* 5. bóanda: *med u J2.* til hans: at honum *J2.* 6—8. kom—kg: um lengra *J2.* 8—9. lið sitt: menn *J2.* 9. sendi þá: *ul. J2.* 10. ok—haustit: *ul. J2.* 11. ferð—sein: þeim monnum varþ helldr seinfarit *J2.* varð(2): var *J2.* 12. en—haustit | at—Danmörk: *omv. J2 og skr. gegnom.* 13. um várit | um—veldi: *omv. J2.* 15. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Olafi konunge J2.* 16—17. inn—Danmörku: konungr hafði her uti um alla Danmörk *J2; Danmoreo skr. 70; fork. K.* 18. liði því: *omv. J2.* 19. þar—sik: undir sic land allt *J2.* þá urðu: varu *J2.*

Óláfi konungi menninir því verri tiltaks, ok fekk hann síðan litit af bóndum. Hans menn töludu opt um þetta sín í milli. Þá kvað Sigvatr þetta:

110. Út býðr allvaldr sveitum

O 178

5

Englands, en vér fengum

(litt sék lofðung óttask)

4 liðfæð ok skip smæri;

rjóð eru ljót, ef láta

lands-menn konung þenna

10

(lætr einorð fé firða

s ferð) liðþrota verða.

Konungr átti hirðstefnur, en stundum húsþing við lið sitt alt, ok spyr menn ráðs, hvat þá sýnisk til-tækiligast — »þurfu vér ekki í at dyljask, segir hann, 15 at Knútr konungr mun koma at vitja vár í sumar, ok hefir hann her mikinn, sem þér munuð spurt hafa, en vér höfum lið litit at svá búnu til móts við her hans, en landz-fólk er oss nú ekki trúligt«. En ræðu H 294 konungs svöruðu menn misjafnt, þeir er hann orti 20 orða á; en hér er frá því sagt, er Sigvatr segir:

111. Flœja getr, en frýju,

fjandr, leggr oss til handa,

1. Ól. kgi | menninir: *sål.* 18, 70; *omv.* K; menninir *efter* tiltaks J2. ok: *ul.* J2. 2. litit: lið *tf.* J2. bóndum: boandum J2. 2—3. Hans—milli: *ul.* J2. 3. þetta: *ul.* J2.

4—11. 110. *visa.* 1. all-: al- J2. 2. sék: se ec *alle.* 4. -fæð: *sål.* K, 18, 70; -fær J2. 5. einorð: einorðe K; einorðr 70; einorþ 18; einurð J2. firða: finna J2.

12. hirðstefnur—húsþing: langum tal J2. 13. alt: *ul.* J2. 13—14. menn—tiltækiligast: umraðagerþir J2. 14. þurfu: þurfum J2 (*i K er stregen over det sidste bogstav senere tilf.*). ekki: æigi J2. 15. við *efter* dyljask J2. 16. kgr: *ul.* J2. at—vár | í sumar: *omv.* J2. 17. sem—hafa: *ul.* J2. 18. lið litit: *omv.* J2. 19—20. til—á: *ul.* J2. 20. en—segir: þa qvað Sighvatr J2.

21—393s. 111. *visa.* 1. Flœja: flæira J2; flyia *skr. de ovrr.* frýju: frygio J2.

(verðk fyr æðru orði)
 4 allvalds, en fé gjalda:
 hverr skal þegn, þótt þverri
 þengils vina gengi,
 (upp hvalfa svik) sjalfan
 8 sik lengst hafa miklu.

5

U 438

K. 169. Brenna Grankels.

[ÓH (Fms.) k. 163, (Flat.) k. 235.]

1028 Þat sama vár gerðusk þau tíðendi á Hálogalandi.
 at Hárekr ór Þjóttu mintisk þess, at Ásmundr Grankels-
 son hafði rænta ok barða húskarla hans. Skip þat, 10
 er Hárekr átti, xx.-sessa, flaut fyrir bæ hans tjölduð
 ok þilið. Gerði hann þat orð á, at hann ætlaði at
 fara suðr til Þrándheims. Eitt hvert kveld gekk
 Hárekr til skips með húskarla-lið sitt ok hafði nær
 lxxx. manna. Roru þeir um nóttina ok kómu, er 15
 mornaði, til bæjar Grankels, slógu þar hring um hús;
 veittu þar síðan atgöngu, lögðu síðan eld í hús; brann
 þar Grankell inni ok menn með honum, en sumir
 váru úti drepnir: létusk þar allz xxx. manna. Fór
 Hárekr heim eptir verk þat ok sat í búi sínu. Ás- 20

3. verðk: verð ec *alle*. æðru: *sál. J2*; qðru *K. 70*.
 orði: orþum *J2*. 3. þótt: þó at *alle*. 7. hvalfa: *sál. J2*;
 hvalfra *K. 18, 70*; jfr. *K. Gísl. Njála 60—61*.

7. *Overskr. fra 18: mgl. K. 70; ingen kap. inddel. J2*.
 8. þat: þetta *J2*. 8—9. gerðusk—at(1): mintiz *J2 og ul.*
det folg. m. 9. at(2): er *J2*. 10. rænta—barða: barit *J2*.
 10—13. Skip—Þrándheims: *ul. J2*. 13. hvert: *ul. J2*.
 14. -lið: *ul. J2 og skr. sína*. 14—16. hafði—mornaði: fór
J2. 16. bæjar: biqr *J2*. 16—18. slógu—Grankell: oc toe
 hus a honum oc brendi hann *J2*. 18. menn—honum: heima
 menn hans *J2*. 19. xxx.: xc *J2 (lxxxx J3)*. 20. þat:
 þetta *J2*. ok—sínu: *ul. J2*.

mundr var með Óláfi konungi. Var þar bæði um þá menn, er á Hálogalandi váru, at engi beiddi Hárek bóta fyrir verk þat, enda bauð hann eigi.

K. 170. Ferð Knúts konungs i Nóreǵ. H 295

[ÓH (*Fms.*) k. 164, (*Flat.*) k. 236; *Fsk.* k. 104; *ífr.* *Knýtl.* k. 17; ÓH (49) k. 69, 76.]

- 5 Knútr inn ríki dró saman her sinn ok helt til 1028
 Limafjarðar. En er hann var búinn, þá sigldi hann
 þaðan öllu liði til Nóreǵs, fór skyndiliga ok lá ekki
 við land austan fjarðar: sigldi þá yfir Foldina ok
 lagði at á Ögðum, krafði þar þinga: kómu bændr
 10 ofan ok heldu þing við Knút konung. Var þar Knútr
 til konungs tekinn um land alt: setti hann þar þá
 menn í sýslur, en tók gíslar af bóndum: mælti engi
 maðr í móti honum. Óláfr konungr var þá í Túns-
 bergi, er herra Knúts fór it ýtra um Foldina. Knútr O 179
 15 konungr fór norðr með landi. Kómu þar til hans
 menn ór heruðum ok játuðu honum þá allir hlýðni.
 Knútr konungr lá í Eikundasundi nokkura hrið. Kom
 þar til hans Erlingr Skjálǵsson með lið mikit. Þá
 bundu þeir Knútr konungr vináttu sína enn at nýju.

1—3. Var—eigi: þa er hann spurpe þetta J2. 4. *Overskr.*
fra 1s; mgl. K. 70; Heitið mǵgu Erlingi Skialǵssyni J2 (fra
E. S. J3). 6—7. þá—liði: hellt hann allom herinom J2;
 hann *mgl. K. 70 (tilf. i 18).* 7—8. fór—ok: hann J2. 9. á:
ul. J2 (i J3). krafði: oc qvaddi J2. kómu: þar *tf. J2.*
 10. ofan—kg: til J2. Knútr: konungr *tf. J2.* 11. land alt:
omv. J2. þar þá: *ul. J2.* 12. gíslar: gísla J2. 12—
 13. mælti—honum: *ul. J2.* 14. Knúts: konungs *tf. J2.*
 fór. sigldi J2. um Foldina: *ul. J2.* 15. Kómu þar: *omv.*
J2. 15—16. til hans | menn: *omv. J2.* 16. þá allir: *ul.*
J2; allri skr. K. 17. Eikund-: Ein-*skr. K. 1s, 70.* nokkura:
 um J2. 17—18. Kom þar: *omv. J2.* 18. með—mikit: *ul.*
J2. 18—19. Þá | bundu þeir: *omv. J2.* 19. Knútr—nýju:
 af nyio sinn felagscap J2.

Var þat í heitum við Erling af hendi Knúts konungs, at hann skyldi hafa land alt til forráða milli Staðar
U 439 ok Rygjarbits. Síðan fór Knútr konungr leiðar sinnar, ok er þat skjótast frá ferð hans at segja, at hann létti eigi fyrr, en hann kom norðr í Þrándheim ok 5
 helt til Niðaróss. Stafndi hann þá í Þrándheimi viii. fylkna þing, var á því þingi Knútr til konungs tekinn um allan Nóreg. Þórir hundr hafði farit ór Danmörk með Knúti konungi ok var hann þar. Hárekr ór Þjóttu var ok þá þar kominn. Gerðusk þeir Þórir 10
H 296 lendir menn Knúts konungs þá ok bundu þat svarðogum. Knútr konungr gaf þeim veizlur stórar ok fekk þeim Finnferð; gaf þeim gjafir stórar á þat ofan. Alla lenda menn, þá er til hans vildu snúask, gæddi hann bæði at veizlum ok at lausafé; lét þá alla hafa meira 15
 ríki, en þeir höfðu áðr haft.

K. 171. Frá Knúti konungi.

[ÓH (*Fms.*) k. 165, (*Flat.*) k. 237; *Fsk.* k. 104; *jfr.* *Knýtll.* k. 17; ÓH (49) k. 76; *Ágr.* k. 24; *Tjodrek* k. 16.]

1028 Knútr konungr hafði þá lagt land alt undir sik í Nóregi. Þá átti hann þing fjolment bæði af sínu liði ok landz-mönnum. Þá lýsti Knútr konungr yfir 20
 því, at hann vill gefa Hákon jarli, frænda sínum, at yfirsókn land þat alt, er hann hafði unnit í ferð þeirri:

1. af—kgs: *ul. J2.* 3—6. leiðar—Niðaróss: til Þrándheims *J2.* 6. þá í Þrh.: þar *J2.* 7. Knútr: *mgl. K.* 8—10. hafði—Þórir: oc Hárekr ór Þjóttu gerðusk þá *J2.* 11. þá: *ul. J2.* 13. gaf—ofan: *ul. J2.* 14. vildu snúask: komu *J2.* 15. at(2): *ul. J2.* lét þá: oc lét *J2.* 16. þeir höfðu . . . haft: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70:* fra gamla Knuti *J2.* 18. land alt: *ul. J2.* 19. í N: allann Noreg *J2.* 19—20. Þá—mönnum: *ul. J2.* 20 lýsti—kgr: lysir hann *J2.* 21. jarli: *ul. J2.* 22. þat—þeirri: allt í Noregi *J2.*

þat fylgði því, at hann leiddi í há sæti hjá sér Hordaknút, son sinn, ok gaf honum konungs-nafn ok þar með Dana-veldi. Knútr konungr tók gíslar af öllum lendum mönnum ok stórbóndum, tók sonu þeira eða 5 bræðr eða aðra náfrændr eða þá menn, er þeim váru kærstir ok honum þóttu bezt til fallnir. Festi konungr svá trúnað manna við sik, sem nú er sagt. Þegar er Hákon jarl hafði tekit við ríki í Noregi, þá réðsk til lags við hann Einarr þambarskelfir, mágr 10 hans; tók hann þá upp veizlur allar, þær sem hann hafði fyrr haft, þá er jarlar réðu landi. Knútr konungr gaf Einari stórar gjafir ok batt hann í kærleikum miklum við sik; hét því, at Einarr skyldi vera mestr ok gófgastr ótiginna manna í Noregi, meðan hans 15 vald stæði yfir landi; en þat lét hann fylgja, at honum þótti Einarr bazt fallinn til at bera tignar-nafn í Noregi, ef eigi væri jarls við kostr, eða sonr hans Endriði, H 297 fyrir ættar sakir hans. Þau heit virðusk Einari mikils U 440 ok hét þar í mót trúnaði sínum. Hófsk þá af nýju 20 höfðingskapr Einars.

K. 172. Frá Þórarni loftungu.

0 180

[ÓH (Fms.) k. 166, (Flat.) k. 238; Fsk. k. 104, 105;
ÓH (49) k. 76.]

Þórarinn loftunga var maðr kallaðr; hann var

1. þat—at; *ul. J2.* leiddi: *oc tf. J2.* 3. Dana-veldi: alla Danmork *J2.* 4. stórbóndum: enom stórom böndom í Noregi *J2.* 4—7. tók—kgr: *oc festi J2.* 7. sem—sagt: *ul. J2* og *har her nyt kap. með overskr.:* fra Hakoni iarli. 11. þá—landi: *ul. J2.* 12—13. batt—sik: *ul. J2.* 13—14. mestr ok: *ul. J2.* 15. stæði: *stoð J2 (J3 = K).* landi: *ul. J2.* en—hann: *oc let þat J2.* 16. E. bazt: *hann bezt J2.* fallinn til: *omv. J2.* 17—18. eða—hans: *ul. J2.* 18. Þau: *slic J2.* 19—20. Hófsk—Einars: *oc vingfengi(!) J2 (vin- J3).* 21. *Overskr. fra 18: mgl. K. 70;* Kveþinn Hafuðlarsn *J2.* 22. loftunga—kallaðr: *er kallaðr var loftunga J2.*

islenzkr maðr at kyni, skáld mikit ok hafði verit mjök með konungum eða öðrum höfðingjum. Hann var með Knúti konungi inum ríka ok hafði ort um hann flokk: en er konungr vissi, at Þórarinn hafði ort flokk um hann, þá varð hann reiðr ok bað hann færa sér 5 drápu um daginn eptir, þá er konungr sæti yfir bordum: ef hann gerði eigi svá, þá segir konungr, at Þórarinn myndi uppi hanga fyrir dirfð þá, er hann hafði ort dræpling um Knút konung. Þórarinn orti þá stef ok setti í kvæðit ok jök nokkurum ørendum eða visum: 10 þetta er stefit:

112. Knútr verr grund sem gætir
Griklands himinríki.

Knútr konungr launaði kvæðit l. marka silfrs: sú drápa er kölluð Höfuðlausn. Þórarinn orti aðra drápu 15 um Knút konung, er kölluð er Tögdrápa: í þeirri drápu er sagt frá þessum ferðum Knúts konungs, er hann fór ór Danmörk sunnan til Nóreg, ok er þetta einn stefja-bálkr:

H 298	113.	<i>Knútr es und sólar;</i>	færði ór -firði	20
		siðnæmr með lið	fímr gramr Lima-	
		fór mjök mikit	út ólitinn	
	4	minn vinr þinigr;	8 otrheims flota.	

1. at kyni: oc *J2*. 1—2. ok—höfðingjum: *ul. J2*.
3. inum ríka: *ul. J2*. 4—5. er—hann(2): konungr varð
mioc *J2*. 5. reiðr: við *tf. J2*. 6. þá—bordum: enn *J2*.
8. ort: um hann *tf. J2* og *ul. det. fely.* um Kn. kg. 9—
11. ok stefit: í flokkinn oc nockorar visr oc er þetta
stef *J2*.

12. 13. 112. *visa*. 2. Grik-: *sál. 18: afreket i K: Grik-*
70, *J2*.

14. kgr: *ul. J2*. kvæðit: þat kvæðe *J2*. 16—17. er(1)—
kgs: *ul. J2*. 16. Tög-: tög- *K, 18, 70*. 18. sunnan: *ul.*
J2. 19. einn—bálkr: *uphaf J2*.

20—23. 113. *visa*. 2. -næmr: -nemr *alle*. 3. mikit:
mic(k) *K. J2* (o: mikinn?; mikit 18, 70, *J3*).

114. Uggðu Egðir þars stóð fyr Stað U 441
 orbeiðis för stafnklífs drifu,
 svans siglana vasa eyðilig
 4 sökrammir mjök: 5 orbeiðis för.
 5 alt vas golli 117. Knóttu súðir H 299
 grams skip framit;
 vörum sjón sögu
 8 slíks rikari.
 115. Ok fyr Lista
 10 liðu fram viðir
 hádýrs of haf
 4 hart kolsvartir;
 byggt vas innan 118. Þá gaf sínum
 alt brimgaltar snjallr gørvallan
 15 suðr sæ skiðum Nóreg nefa
 8 sund Eikunda.
 116. Ok fyr fornan
 friðmenn liðu
 haug Hjörnagla
 20 4 hvast griðfastir; 8 Danmørk »svana»
 Hér getr þess, at þeim var sjón sögu rikri um
 ferð Knúts konungs, er þetta kvað: þviat Þórarinn
 hrósar því, at hann var þá í för með Knúti konungi,
 er hann kom í Nóreg.

1—8^a 114. vísa. *Mgl. J2.* 1. Uggðu: uggðu *alle.* 3. sig-:
sál. FJ; sigr- alle. 5. golli: gulli *alle.*

9—16^a. 115. vísa. 3. of: um *alle.* 7. skiðum: sciða *J2.*

17—20^a—1—4^b. 116. vísa. *Mgl. J2.* 5. þars: þar
 er *alle.*

5—12^b. 117. vísa. *Mgl. J2.* 2. svøng: *sál. FJ; svangs*
K, 18, 70; svang OH (49).

13—20^b. 118. vísa. 1—4 *og* 5—8 *er ombyttede i J2.*
 4. veg- Jóta: vegrotar *J2; vegiotra K. 70. -iotar 18. (der bør*
mulig læses vegs Svð. Eg.). 6. segik: segi *ec alle.*

21—24. Hér—Nóreg: *ul. J2.*

0 181 **K. 173.** Frá sendimönnum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 167, (Flat.) k. 239; Fsk. k. 105; jfr. ÓH (49) k. 72, 69.]

1028 Menn þeir, er Óláfr konungr hafði sent austr á Gautland eptir skipum sínum, þá fóru þeir með þau skip. er þeim þóttu bozt, en hin brendu þeir; höfðu með sér reiða ok annan varnað þann, er konungr 5 átti ok menn hans. Þeir sigldu austan, þá er þeir spurðu, at Knútr konungr var farinn norðr í Nóregi; sigldu þá austan um Eyrarsund, svá norðr til Vikrinnar

H 300 á fund Óláfs konungs. færðu honum skip sín; var hann þá í Tunsbergi. En er Óláfr konungr spurði, 10 at Knútr konungr fór liði sínu norðr fyrir land, þá helt Óláfr konungr inn í Oslóarfjörð ok upp í vatn þat, er Dröfn heitir, ok hafðisk hann þar við, til þess er herr Knúts konungs var farinn um suðr. En í ferð þeirri, er Knútr konungr fór norðan með landi, 15 átti hann þing í hverju fylki; en á hverju þingi var honum land svarit ok gefnir gíslar. Fór hann austr yfir Foldina til Borgar ok átti þar þing; var honum þar land svarit sem annars staðar. Síðan fór Knútr konungr til Danmarkar suðr, ok hafði hann 20

1. *Överskr.* fra 18; *mgl.* K. 70; fra Olafi konunge J2. 2—3. austr á G.: *ul.* J2. 4. skip: *ul.* J2. bozt: *bazt* 70. bæzt *el.* bæzt 18; *bezt* K, J2. 4—6. höfðu hans: *ul.* J2. 6. Þeir sigldu: *omv.* J2. 6—7. þeir—at: *ul.* J2. 7. farinn—Nóregi: í Noregi J2. 8. þá austan: þeir J2. Eyrar: Eyra-J2. norðr—Vikrinnar: í (*sul.* *rettet af* Asgeir fra aar: um J3) vikina oc J2. 9—10. færðu—Tunsbergi: *ul.* J2. 11. fór: með *tj.* J2. fyrir land: með landi J2. 11—12. þá—kgs: hellt hann sino lipe J2. 12. í (1): til (!) 18, 70. 13. Dröfn *sul.* J2; Drafn K. 18, 70. hann: *ul.* J2. til þess: þar til J2. 14. herr—kgs: Knutr konungr J2. farinn: sigldr J2. 14—15. En—staðar: *ul.* J2. 15. norðan: *sul.* 18, 70; norðr K. 20. -markar: *jfr.* K; -merer J2 og *ul.* suðr. hann: þa J2.

Nóreg eignazk orrostulaust: réð hann þá fyrir iii. þjóð-
londum; svá segir Hallvarðr Háreksblesi, er hann orti
um Knút konung:

119. Englandi ræðr yngvi
5 einn (hefsk friðr at beinni)
bøðrakkr bœnar nokkva
4 barkrjóðr ok Danmörku;
ok hefr (odda Leiknar)
jalmfreyr und sik malma
10 (hjaldrórr haukum þverrir
s hungr) Nóregi þrungit.

U 442

K. 174. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 168, (Flat.) k. 240; Ágr. k. 23; ÓH
(49) k. 71, Ældste sag. p. 11.]

Óláfr konungr helt skipum sínum út til Túnsbergs, 1028
þegar er hann spurði, at Knútr konungr var farinn
15 suðr til Danmarkar. Síðan bjó hann ferð sína með
lið þat, er honum vildi fylgja, ok hafði hann þá xiii. H 301
skip. Síðan helt hann út eftir Víkinni ok fekk hann
litit af fé ok svá af mönnum, nema þeir fylgðu honum,
er eyjar byggðu eða útnes. Gekk konungr þá ekki
20 á land upp, hafði slikt af fé eða mönnum, sem á leið
hans varð. Hann fann þat, at landit var þá svikit

1. N. eignazk: *omv. J2*. iii.: *prim J2 (-mr J3)*. 2. segir:
q. *J2* 2—3. er—kg: *ul. J2*.

4—11. 119. *vísa*. 1. ræðr: *reð J2 (J3)*. 2. hefsk: *hofz J2*. 3. bœnar: *brætar J2*. 4. bark-: *bærk- J2*. ok: *sál. K; i 18, 70, J2, J3*. 5. hefr: *hefir alle*. 6. jalm-: *alm- J2*. 7. -órr: *-arr alle; K. Gisl. Aarb. 1868 s. 361, Nj. 102—3*. haukum: *hæka J2*. 8. hungr: *hungs J2 (J3)*.

12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap. inddel. J2*. 14. er: *ul. J2*. 14—15. farinn suðr: *suðr sigldr J2*. 15. -markar: *sál. K. 70; fork. J2*. 16. þat: *sitt J2*. ok: *ul. J2*. 17. Síðan: *ul. J2*. hann(1): *þa tf. J2*. hann(2): *ul. J2*. 19—21. Gekk—varð: *ul. J2*. 21. þat: *þa J2 og ul. det følg. þá*.

undan honum. Fór hann þá svá sem byrjaði. Var þat öndurðan vetr. Þeim byrjaði heldr seint: lágu þeir í Sóleyjum mjök lengi ok spurðu þar tíðendi af kaupmönnum norðan ór landi. Var konungi þá sagt, at Erlingr Skjálgsson hafði liðsamnað mikinn á Jaðri: 5 skeið hans lá fyrir landi albuin ok fjöldi annarra skipa, er bæendr áttu; váru þat skútur ok lagnar-skip ok róðrar-ferjur stórar. Konungrinn helt austan liðinu ok lá um hrið í Eikundasundi. Spurðu þá hvarir til annarra. Fjölmentisk Erlingr sem mest þá. 10

K. 175. Frá sigling Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 168, 169, (*Flat.*) k. 240, 241; *Ágr.* k. 23; *Fsk.* k. 106; ÓH (49) k. 69.]

O 182
des. 1028

Túmasmessu fyrir jól þegar í dagan tók konungr út ór höfninni; var þá allgóðr byrr ok heldr hvass: sigldi hann þá norðr fyrir Jaðar. Var veðr vátt ok mjörkva-flaug nokkur. Þegar fór njósn it öfra um 15 Jaðar, er konungr sigldi it ýtra. En er Erlingr varð þess varr, at konungr sigldi austan, þá lét hann blása liði sínu öllu til skipanna: dreif þá fólk alt á skipin ok bjósk til bardaga. En skip konungs bar skjótt at

1. Fór—byrjaði: *ul. J2.* 1—2. Var þat: *omv. J2.* 3. Sól-: *sál. alle.* 3—4. þar—kaupmönnum: þat *J2.* 4. Var—sagt: *ul. J2.* 5. mikinn: fyrir *tf. J2.* 6—8. skeið—stórar: *ul. J2.* 8. Kgrinn: *uden art. J2.* helt: þa *tf. J2.* 9. þá hvarir: *omv. J2.* 10. Fjölmentisk: *fiolmenti J2.* sem mest þá: *omv. J2.* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Enn (ul. J3) fra Olafi konunge J2.* 12. Túmás-: *Tomas- J2.* þegar í dagan: *ul. J2.* 13. ok—hvass: *ul. J2.* 14. sigldi hann: *sál. 18, 70, J2; Sigldo þeir K.* Var: *oc var J2.* veðr vátt: *omv. J2.* 16. it ýtra: *sál. alle. undt. K: ástan (fejlskrinn.).* 16—17. En—austan: *ul. J2.* 17. þá—hann: *Let Erlingr þa J2.* 18. liði—öllu: *allu lipino J2.* fólk alt: *omv. J2.* skipin: *ud. art. J2.* 19. at: *ul. J2.*

norðr um Jaðar. Þá stefndi hann innleið, ætlaði svá H 302
 ferð sína, at fara í fjörðu inn ok fá sér þar lið ok fé. U 443
 Erlingr sigldi eptir honum ok hafði her mannz ok
 fjölda skipa. Váru skip þeira orskreið, er þeir höfðu
 5 ekki á nema menn ok vápn; gekk þá skeiðin Erlings
 miklu meira en önnur skipin; þá lét hann hefla
 seglit ok beið liðs síns. Þá sá Ólafr konungr, at
 þeir Erlingr sóttu eptir mjök, þvíat skip konungs
 váru sett mjök ok sollin, er þau höfðu flotit á sæ
 10 alt sumarit ok um haustit ok vetrinn þar til; hann
 sá, at liðs-munr mikill myndi vera, ef mœtti öllu í
 senn liði Erlings. Þá lét hann kalla skip frá skipi,
 at menn skyldu síga láta seglin ok heldr seint, en
 svipta af handrifi; ok var svá gort. Þeir Erlingr funnu
 15 þat. Þá kallaði Erlingr ok hét á lið sitt, bað þá
 sigla meira — »sé þér, segir hann, at nú lægir seglin
 þeira, ok draga þeir undan oss«. Lét hann þá hleypha
 ór heflunum segli á skeiðinni; gekk hon fram brátt.

1. Þá—hann: stefndi konungr þa J2. innleið: octf. J2.
 1—2. svá—fara: ul. J2. 2. í fjörðu | inn: omv. J2. ok fé:
 ul. J2. 3. Erlingr: við þetta varþ var Erlingr Skialgsson oc
 J2. honum—hafði: með J2. 4. skip þeira: þau J2. 5. á:
 ul. J2 (J3 = K). þá: þo J2. skeiðin: ul. art. J2. 6. þá
 lét hann: omv. J2. 7. seglit: ul. J2. liðs síns: annara
 scipanna J2 og herefter nyt kap. med overskr.: fra þi (fra þi
 ul. J3) er Olafr konungr let minka sigling. 8. þeir—mjök:
 þeim geck eptir þeim erlingi J2, J3 (i J2 er þeim Erl: under-
 streget). 9. sett mjök: omv. J2. 9—10. er—til: af sio J2.
 11. mikill myndi: omv. J2. 11—12. ef—Erlings: ul. J2.
 13. menn—láta: síga scylldi J2. 14. svipta: svift J2 (J3
 = K). -rifi: með art. J2. var svá: omv. J2. funnu: sa
 J2. 15. Þá—þá: oc het hann a sina menn at þeir skyllde
 J2. 16. sé: siae J2 (sæ J3). þér: æigi tf. J2. 16—
 17. nú—ok: ul. J2 og omv. draga þeir. 17. oss: ul. J2.
 hleypha: laþa J2. 18. heflunum segli: heflum seglit J2.
 fram brátt: þa bratt undan aðrom sciponum J2.

des. 1028

K. 176. Fall Erlings Skjálgssonar.

[*ÓH (Fms.) k. 169. (Flat.) k. 241, 242; Ágr. k. 23; Fsk. k. 106, 107; ÓH (49) k. 69, 70; Tjodrek k. 16.*]

Óláfr konungr stefndi fyrir innan Bókn: fal þá sýn milli þeira. Síðan bað konungr leggja seglin ok róa fram í sund þröngt, er þar var. Lögðu þeir þar þá saman skipunum: gekk kleppurnes fyrir utan þá. 5 Menn váru þá allir herklæddir. Erlingr sigldi þá at sundinu, ok funnu þeir eigi fyrr, at herr lá fyrir þeim,

H 303 en þeir sá, at konungs-menn ræru öllum skipunum senn at þeim. Þeir Erlingr hleypðu ofan seglinu ok gripu til vápna: en konungs-herrinn lá öllum megin at 10 skipinu. Tóksk þar orrosta ok var in snarpasta: þá snøri mannfallinu brátt í lið Erlings. Erlingr stóð í lyptingu á skipi sínu: hann hafði hjálm á hofði ok skjöld fyrir sér, sverð í hendi. Sigvatr skáld hafði verit eptir í Víkinni, ok spurði hann þar þessi tíðendi; 15

O 183 en Sigvatr var inn mesti vinr Erlings ok hafði þegit gjafir af honum ok verit með honum. Sigvatr orti flokk um fall Erlings, ok er þessi vísa þar í:

U 444

120. Út réð Erlingr skjóta

eik, sás rauð enn bleika,

20

(iflaust es þat) jöfri,

4 arnar fót, at móti;

1. *Overskr. fra 18: mgl. K. 70: ingen kap. inddel. i J2.*
 2. Bókn: bukn oc J2. 4—5. sund—saman: þrängva sund ællum J2. 5. gekk: þar geck J2. þá(?) ul. J2. 7. funnu: fundu J2. at—þeim: ul. J2. 8. þeir—at: ul. J2. 8—9. öllum skip. . . . at þeim. *omr. J2 og ul. senn.* 9. Þeir—hleypðu: þá hleyptu þeir Erlingr J2. 10. kgs—la: menn konungs læghu J2. 11. Tóksk varð J2. þar: hörð *tf. J2 og ul. det følg.* ok—þá. 13—14. lyptingu—hendi: lyptingunne a skeiðinne J2 og herefter nyt kap. med overskr.: fall Erlings. 15. ok—þar: er hann spurði J2. 16—17. en—honum(?) ul. J2.

19—4044. 120. vísa. 1. sás: sa er alle. enn: hin K. 3. es: var J2.

skeið hans lá svá (síðan)
 siklings í her miklum
 (snarir þorðusk þar sverðum)
 s síbyrð við skip (fyrðar).

5 Þá tók at falla lið Erlings, ok þegar er á ortisk ok
 uppganga varð greidd á skeiðina, þá fell hverr í sinu
 rúmi. Konungr sjálfr gekk hart fram; svá segir Sigvatr:

121. Rakkr þengill hjó rekka,
 reiðr gekk hann of skeiðar,
 10 valr lá þröngt á þiljum,
 4 þung vas sókn fyr Tungum;
 bragningr rauð fyr breiðan
 þorðvöll Jaðar norðan,
 blóð kom varmt í viðan
 15 s (vá frægr konungr) ægi.

Svá fell vandliga lið Erlings, at engi maðr stóð upp
 á skeiðinni nema hann einn. Var þar bæði, at beiddu H 304
 litt gríða, fekk ok engi, þótt beiddi, mátti ok ekki á
 flótta snúask, þvíat skip lágu umhverfis skeiðna. Er
 20 svá sagt sannliga, at engi maðr leitaði at flýja; enn
 segir Sigvatr:

122. Öll vas Erlings fallin,
 ungr fyr norðan Tungur
 skeið vann skjöldungr auða,
 25 4 skipsókn við þröm Bóknar;

1. sverðum: síðan J2. 8. -byrð: -byrt J2.

5—6. Þá—skeiðina: þa var greidd uppganga a scip Erlings
 J2. 6. þá fell: omv. J2. hverr: maðr tf. J2. 7. sjálfr:
 ul. J2.

8—15. 121. vísa. 1. þengill: drottin J2. 2. of: um alle.
 3. þröngt: sál J2; þröng K. 18, 70. 4. vas: varð J2. 5. fyr
 breiðan: i bloði J2. 7. kom: fell J2. 1: a J2.

16. Erlings: a skeiðinne J2. 17. á skeiðinni: ul. J2.
 hann: Erlingr J2. 17—21. Var—segir: sva qvað J2.

22—4054. 122. vísa. 2. ungr: ungs J2. 4. -sókn: -sagn
 J2. Bóknar: buknar J2.

einn stóð sonr á sínu
 snarr Skjalgs, vinum fjarri,
 í lyptingu lengi
 8 lætrauðr skipi auðu.

Þá var Erlingi veitt atsókn bæði ór fyrirrúminu ok 5
 af öðrum skipum. Rúm mikit var í lyptingunni, ok
 bar þat hátt mjök upp frá öðrum skipum, ok mátti
 engu við koma nema skotum ok nokkut spjóta-lögum,
 ok hjó hann þat alt af sér. Erlingr varðisk svá prúð-
 liga, at engi maðr vissi dæmi, at einn maðr hefði 10
 staðit svá lengi fyrir jammargra manna atsókn, en
 aldri leitaði hann undankvámu eða griða at biðja;
 svá segir Sigvatr:

123. Réð eigi grið, gýgjar,
 geðstirðr, konungs firða 15
 skógs þóat skúrir þýrrit,
 4 Skjalgs hefnir sér nefna;
 en varð kerir virði
 viðbotn né kómr síðan
 glyggs á gjalfri lögðan 20
 8 geirs ofrhugi meiri.

Óláfr konungr sótti þá aptr í fyrirrúmit ok sá, hvat
 Erlingr hafðisk at. Konungr orti þá orða á hann ok
 U 445 mælti svá: »öndurðr horfir þú við í dag, Erlingr«.
 H 305

5. -rúminu: *uden art. J2*. 6—7. Rúm—skipum: *ul. J2*.
 8. nokkut: *nockvat J2* (*nackvað J3*). 9. af sér: fyrir þeim
J2. prúð-: *prýði- J2*. 10. dæmi: til *tf. J2*. hefði: *hafði*
J2. 11. staðit—lengi: *iamlengi stapit J2*. jam-: *iamn- J2*.
 12. undankvámu . . . griða: *omv. J2 og ul. at b*.

14—21. 123. *visa*. 3. skógs: *sál. Fms*; skærs *K*, 18, 70;
 skers *J2*. skúrir þýrrit: *skýrir berþiz J2*. 5—8. en—meiri:
ul. J2; *om disse ll. se K. Gísl. Helr. s. 31, Nj. II. 298, 413—*
 15. 5. virði: *sál. K. Gísl.*; virðir *alle*. 7. lögðan: *leygðan*
K, 18, 70.

22—23. sá—Kgr: *ul. J2*. 23. þá: *ul. J2*. hann:
 Erling *J2*.

Hann svarar: »öndurðir skolu ernir klóask«. Þessa orða getr Sigvatr:

124. Öndurða bað, jarðar,
Erlengr, sás vel lengi
5 geymði lystr, né lamðisk
4 landvörn, klóask ornu,
þás hann at sig -sonnum
(sá vas áðr búinn) ráða-
(ats) við Útstein hizig
10 8 Áleif of tók mólum.

Þá mælti konungr: »viltu á hönd ganga. Erlingr?«. 0 184
»Þat vil ek« segir hann. Þá tók hann hjálminn af
höfði sér ok lagði niðr sverðit ok skjöldinn ok gekk
fram í fyrirrúmit. Konungr stakk við honum oxar-
15 hyrnunni í kinn honum ok mælti: »merkja skal drótt-
insvikann«. Þá hljóp at Áslákr Fitjaskalli ok hjó
með øxi í höfuð Erlingi, svá at stóð í heila niðri:
var þat þegar bana-sár: lét Erlingr þar lif sitt. Þá
mælti Óláfr konungr við Áslák: »hogg þú allra manna
20 armastr: nú hjóttu Nóreg ór hendi mér«. Áslákr
segir: »illa er þá, konungr, ef þér er mein at hoggvi:
ek þóttumk nú Nóreg í hönd þér hoggva: en ef ek
hefi þér mein gort, konungr, ok kantu mér óþökk
fyrir þetta verk, þá mun mér kostlaust vera; þviat

1—2. Þessa—getr: sva qvað J2.

3—10. 124. vísa. 1. Erl., sás: Erlingr sa er *alle*. 2. geymði:
hann *tf. alle*. lamðisk: ec lasta J2. 3. þás: þa er *alle*.
sig: sic J2. 4. Áleif: Olaf K. 18, 70; Olafr J2. of: um
K, 18, 70; oc J2.

13. sverðit . . skjöldinn: *omv. J2*. 14. við honum: *ul. J2*.
18. var—bana-sár: *ul. J2*. 19. Óláfr: *ul. J2*. allra:
ul. J2. 21. segir: mællti J2. kgr: hera J2. 21—
22. þér—nú: ec hefi yþr mein gert þviat nu þóttuz (!, -umz
J3) ec J2. 22. þér: yðr J2. 22—24. en—þviat: ætla ec
at J2.

hafa mun ek svá margra manna óþökk ok fjándskap fyrir þetta verk, at ek mynda heldr þurfa at hafa yðart traust ok vináttu«. Konungr segir, at svá skyldi vera. Síðan bað konungr hvern mann ganga á sitt skip ok búask ferðar sinnar sem hvatligast — »munu 5 vér, segir hann, ekki ræna val þenna: munu nú hafa hvárir, sem fengit hafa«. Gengu menn þá aptr á skipin ok bjoggusk sem hvatligast. En er þeir váru búnir, þá rendu skipin í sundit sunnan, búanda-liðit.

H 306 Var þá, sem opt eru raunir, þótt lið mikit komi saman, 10 er menn fá slög stór ok láta höfðingja sína, at menn verða eigi góðir tilræðis, ok sé þá höfðingjalausir. Sönir Erlings váru engir þar: varð ekki af atlogu bóanda, ok sigldi konungr norðr leið sína, en bændr tóku lík Erlings ok bjoggu um ok fluttu heim á Sóla, 15 svá val þann allan, er þar hafði fallit; ok var Erlingr it mesta harmaðr, ok hefir þat verit mál manna, at Erlingr Skjálgrsson hafi verit maðr gøfgastr ok ríkastr

U 446 í Nóregi, þeira er eigi bæri tignar-nafn meira. Sigvatr skáld orti enn þetta:

20

125. Erlingr fell, en olli
allríkr skipan slíkri

1. raun: muna *J2*. ok fjándskap: *ul. J2*. 2. þetta verk: *omv. J2*. mynda: munda *K. J2*. heldr: *ul. J2*. 2—3. at(2)—ok: yðra *J2*. 3—4. segir—vera: qvað sva vera skylldo *J2*. 4—7. bað—hafa: *ul. J2*. 7. þá aptr: *ul. J2*. 8. skipin: scip sin *J2*. hvat-: vand- *J2*. 9. þá: *ul. J2*. skipin: buanda *tf. J2* og *ul. det fölg.* búanda-liðit. í—sunnan: sunnann i sundinn *J2*. 10—12. Var—lausir: *ul. J2*. 13. varð: oc *tf. J2*. 14. ok: *ul. J2*. 15. ok(1)—um: *ul. J2*. 16. svá—ok: *ul. J2*. 17. it mesta | harmaðr: *omv. J2*. 18. Skjálgrsson: *ul. J2*. maðr—ríkastr: mestr maðr *J2*. 19. þeira: manna *tf. J2*. bæri: baru *J2*. meira: *ul. J2*. 19—20. Sigv.—þetta: sva qvað Sighvatr *J2*.

21—408. 125. vísa. 1. olli: ölli *skr. K. 70*. 2. skipan slíkri: sál. *J2*; scapat slícom *K*.

(bíðrat betri dauða)

4 bragna konr með magni;

mann veitk engi annan,

allbrátt þóat fjör látit,

5 enn sás allan kunni

8 aldr fullara at halda.

Þá segir ok, at Áslákr hefði frændvíg upp hafit ok mjök ósynju:

126. Áslákr hefir aukit,

0 es vörðr drepinn Hørða

(fáir skyldu svá) foldar,

4 frændsekju (styr vekja);

ættvígi má eigi

(á líti þeir) níta,

15 frændr skyli bræði bindask

8 bornir (mól en fornu).

K. 177. Frá ferð Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 169, (*Flat.*) k. 242; *Fsk.* k. 107;

ÓH (49) k. 71; *jfr. Ældste sag. p. 11.*]

Sönir Erlings váru sumir norðr í Þrándheimi H 307
með Hákonu jarli, en sumir norðr á Hørðalandi, sumir
20 inn í fjörðum, ok váru þeir þar í liðsamnaði. En
er spurðisk fall Erlings, þá fylgði þeirri sögu útboð 0 185
austan um Agðir ok um Rogaland ok Hørðaland;
var þar her boðit út, ok var þat it mesta fjölmenni;

3. betri: betra J2. 4 með magni: sál. OH (53); af magne J2; gagni skr. K. 5. veitk: veit ek alle. 6. þóat: þann er J2. látit: latti J2. 7. sás: sa er alle. 8. fullara: þrúpliga J2.

7. Þá—ok(1): þess getr Sighvatr J2. hefði: hafpe J2. upp: ul. J2. 7—8. ok mjök: mioc at J2.

9—16. 126. vísa. Mgl. J2. 8. má: hann tf. alle. 8. en: hin alle.

17. Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70. 19. með—jarli: ul. J2. norðr: ul. J2. 20. ok—liðsamnaði: ul. J2. 21—22. þá—ok(1): var útboð mikit J2. 23. var(1)—út: ul. J2.

ok fór herra sá með sonum Erlings norðr eptir Óláfi konungi. Þá er Óláfr konungr fór frá bardaga þeira Erlings, sigldi hann norðr um sund, ok var þá dagr mjök liðinn; svá segja menn, at hann orti þá vísu þessa:

5

127. Lítt mun halr enn hvíti,
hrafn etr af ná getnum,
(vér unnum gný Gunnar)
4 glaðr í nótt á Jaðri;
svá hefr ǫllungis illa,
(ek gekk reiðr of skeiðar)
jörð veldr manna morði,
s mitt rán getit hǫnum.

10

Fór konungr síðan norðr með landi með lið sitt; hann spurði alt it sanna um bóanda-samnað. Þar váru 15 þá með Óláfi konungi margir lendir menn; þar váru þeir allir Árna-synir. Þess getr Bjarni gullbrár-skáld í kvæði því, er hann orti um Kálf Árnason:

128. Vast, þars vígs bað kosta
vápndjarfr Haralds arfi,
(kynnisk kapp þitt mǫnnum)
4 Kalfr, við Bókn austr sjalfa;
gótuð gríðar sóta
gólig fǫng til jóla;
kendr vast fyrst á fundi
s flettugrjóts ok spjóta.

20

25

H 308

1. ok: *ul. J2*. sá: *sia J2*. 1—2. með—Erl. | norðr—*kgi: omv. J2*; með *agl. K. 18*; 70 *skr. ur. synir(!)*. 2. bardaga: *med art. J2 og ul. þeira—svá (l. 2—4)*. 4. orti þá: *q. J2 (qvæði J3)*.

6—13. 127. *vísu*. 1. enn: *sál. J2*; hinn *de øvrr.* s. hefr: *hefir alle*. s. of: *um alle*. s. getit: *gefiz J2*.

14. Fór—hann: *Olafur konungr J2*. 15. alt: *ul. J2*. bóanda-samnað: *omv. J2 og skr. bu-*. 15—16. Þar—þá: *þa varu J2*. 17. þeir: *ul. J2*. 17—410s. Þess—meira: *ul. J2*.

19—26. 128. *vísu*. 1. Vast: *Vastu K. 70. 18 (-o)*. þars: *þar (afrev. K) er alle*. 7. vast: *vartu alle*.

129. Old fekk ilt ór deildum;

Erlingr vas þar finginn;

óðu blökk í blóði

4 borð fyr Útstein norðan;

5 ljós es raun, at ræsir

ráðinn varð frá láði;

lagðisk land und Egða,

8 lið þeira frák meira.

Fór Óláfr konungr til þess, er hann kom norðr um
10 Stað ok lagði til Hereyja ok spurði þar þau tíðendi.
at Hákon jarl hafði lið mikit í Þrándheimi. Síðan
leitaði konungr ráðs við lið sitt; Kálfr Árnason eggjaði
mjök at sækja til Þrándheims ok berjask við Hákon
jarl, þótt liðs-munr væri mikill. Því ráði fylgðu margir
15 aðrir, en sumir lottu; var þá skotit til órskurðar
konungs.

K. 178. Dráp Ásláks Fitjaskalla.

[ÓH (*Fms.*) k. 170, (*Flat.*) k. 243; *Ágr.* k. 23; *Fsk.*
k. 107; ÓH (49) k. 72, 73.]

Síðan helt Óláfr konungr inn til Steinavágs ok
lá þar um nótt. En Áslákr Fitjaskalli helt skipi
20 sínu inn til Borgundar; dvalðisk hann þar um nóttina.
Þar var fyrir Vigleikr Árnason. En um morguninn.
er Áslákr vildi ganga til skips síns, þá veitti Vigleikr
honum atgöngu ok vildi hefna Erlings; þar fell Áslákr. H 309

1—8. 129. *visa.* 6. varð: *sál. K*; var 18, 70. 8. frá: *fra ek alle.*

11. lið mikit: *her micinn J2.* 13. sækja: *hallda J2.*
14. þótt—mikill: *ul. J2.* 15. aðrir: *ul. J2.* 17. *Overskr.*
fra 18; mgl. K, 70; fra ferðum Olafs konungs J2. 18. inn:
ul. J2. Steina-: *Stein- J2.* 19. nótt: *nattina J2.* 19—
20. skipi sínu: *ul. J2.* 20. dvalðisk—nóttina: *ul. J2.* 21—
23. En—atgöngu: *hann geck at Aslaki oc drap hann J2.*
23. þar—Áslákr: *ul. J2.*

Þá kómu menn til konungs, hirðmenn hans, norðan
ór Frekeyjarsundi, þeir er heima höfðu setit um
sumarit, ok sögðu konungi þau tíðendi, at Hákon
jarl ok margir lendir menn með honum váru komnir
um kveldit í Frekeyjarsund með miklu fjölmenni — 5
»ok vilja þik taka af lífi, konungr, ok þitt lið, ef þeir
eigu vald á«. En konungr gerði menn sína upp á
O 186 fjall þat, er þar er; en þá er þeir koma upp á fjallit.
þá sá þeir norðr til Bjarneyjar, at norðan fór lið
mikit ok mörk skip, ok fóru ofan aptr ok segja kon- 10
ungi, at herrinn fór norðan; en konungr lá þar fyrir
xii. skipum. Síðan lét hann blása, ok fóru tjöld af
skipum hans, ok tóku þeir til ára. En þá er þeir
váru albúnir ok þeir logðu ór höfninni, þá fór herr
bónda norðan fyrir Þjótanda ok höfðu xxv. skipa. 15
Þá stefndi konungr fyrir innan Nyrfi ok inn um
Hundzver. En þá er Óláfr konungr kom jafnfram
Borgund, þá fór ok skip móti honum, er Áslákr
U 448 hafði átt. En er þeir hittu Óláf konung, þá sögðu
þeir sín tíðendi, at Vigleikr Árnason hafði tekit af 20
lífi Áslák Fitjaskalla, fyrir þat er hann hafði drepit
Erling Skjalgsson. Konungr létilla yfir þessum tíðendum
ok mátti þó eigi dvelja ferð sína fyrir ófriði ok fór

1. hirðmenn hans: *ul. J2*. 2. Frekeyjarsundi: *frekeyiom J2*. 2—3. þeir—sumarit: *ul. J2*. 3. kgi: *honum J2*. þau tíðendi: *ul. J2*. 4. með honum: *ul. J2*. 6. þik taka: þeir taca þic *J2*. ok(2)—lið: *ul. J2*. 7—12. En—skipum: *ul. J2*. 12. hann: *konungr J2*. 13. þeir(1): *menn J2*. 14. albúnir—logðu: *bunir at legia ut (ul. J3) J2*. 15. bónda: þrænda *J2*. Þjótanda: *sal. K. 70, J3*; -andi 18. *J2*. xxv.: halfan þriðia tag *J2*. 17. Hundzver: oc hafpe xii. scip *tf. J2*. Ól. kgr: *hann J2*. jafn-: *iamn- J2*. 18. ok. *ul. J2*. móti: i mot *J2*. er: þat er *J2*. 19—22. En—Skjalgsson: spurpe konungr þa vig Aslaks *J2*. 22. Kgr lét: *omv. J2*. þessum tíðendum: þvi *J2*. 23. fyrir—ok: *ul. J2*.

þá inn um Veggund ok um Skot. Þá skildisk lið við hann; fór frá honum Kálfr Árnason ok margir aðrir lendir menn ok skipstjórnar-menn ok heldu þeir til móts við jarl. En Óláfr konungr helt fram sinni ferð
 5 ok létti eigi fyrr, en hann kom í Toðarfjörð inn ok lagði at í Valldali ok gekk þar af skipum sínum ok hafði þar v. skip ok setti þau upp ok fekk þar til H 310
 hirzlu segl ok reiða. Síðan setti hann þar landtjald sitt á eyrinni, sem Sult hét, ok eru þar fagrir vellir, 10 ok reisti kross þar hjá á eyrinni. En bóndi sá bjó á Mœrini, er Brúsi hét, ok var hann hofðingi yfir dalnum. Síðan kom Brúsi ofan ok margir aðrir bændr á fund Óláfs konungs ok fognuðu honum vel, sem verðugt var; en hann gerði sik blíðan í móti fagnaði
 15 þeira. Þá spurði konungr, ef fært væri þar á land upp ór dalinum ok á Lesjar. Brúsi segir honum, at urð sú var í dalnum, er Sefsurð heitir — »ok er þar hvárki fært mönnum né hrossum«. Óláfr konungr svarar honum: »til mun nú hætta verða, bóandi;
 20 teksk sem guð vill; ok komið hér nú í morgin

1. Þá skildisk: *omv. J2.* 1—2. lið—hann: við hann sumt lípit *J2.* 3. ok skipstjórnar-menn: *ul. J2.* þeir: *ul. J2.* 4—5 helt—ok(1): *ul. J2.* 5. fyrr: ferð sinne *tf. J2.* kom: inn *tf. J2.* Toðar-: roðrar- *J2.* 5—6. inn—Valldali: *ul. J2.* 6. af: frá *J2.* 7. þar v.: ví. *J2.* þau: þar *tf. J2.* 7—8. ok(2)—reiða: *ul. J2.* 8. þar: *ul. J2.* 9. sem . . hét: *ul. J2.* 10. reisti: settr *J2.* á: *ul. J2.* bóndi: buandi *J2.* sá: er *tf. J2.* 11. Mœrini: eyrinne *J2.* er—hét: het Bruse *J2.* 12. Síðan kom . . ofan: *ul. J2.* aðrir bændr: *omv. J2* og *tf.* komu. 13. á—kgs: til fundar við Olaf konung *J2.* 14. verðugt: vert *J2.* en: *ul. J2.* sik: oc *tf. J2.* 14—15. í—þeira: við þa *J2.* 15. Þá—kgr: konungr spurðe *J2.* 15—16. þar—upp: *ul. J2.* 16. dalinum: dalnum *J2* og *ul.* ok. segir honum: svarar oc segir *J2.* 17. var: la *J2.* er . . heitir: oc heitir *J2.* 18—19. Óláfr . . honum: *ul. J2.* 20. hér nú: *ul. J2.* í: a *J2.*

með eyki yðra ok sjálfa yðr, ok sjám síðan, hverr vöxtr á sé, þá er vér komum til urðarinnar, hvárt vér megum þar nokkur brögð sjá at komask yfir með hrossum eða mönnum«.

K. 179. Frá urðar-broti.

5

[ÓH (*Fms.*) k. 171, (*Flat.*) k. 244; jfr. *Ágr.* k. 27 (*tidsregn.*); ÓH (49) k. 73, 74.]

En er dagr kom. þá fóru bændr ofan með eyki sína, svá sem konungr hafði mælt við þá. Flytja þeir þá með eykjunum varnað sinn ok klæði, en alt lið gekk ok konungr sjálfr. En hann gekk þar til, er Krossbrekka heitir, ok hvíldisk, er hann kom á brekkuna, 10 ok sat þar um hrið ok sá ofan í fjörðinn ok mælti: »erfiða ferð hafa þeir fengit mér í hendr, lendir menn

U 449 minir, er nú hafa skipt um trúnaðinn, er um hrið váru vinir mínir ok fulltrúar«. Þar standa nú krossar

O 187 ii. eptir á brekkunni, er konungr sat. Konungr steig 15

H 311 þá á bak hesti einum ok reið upp eptir dalnum ok létti eigi fyrr, en þeir kómu til urðarinnar. Þá spurði konungr Brúsa eptir, ef nokkur sel væri þar, þau er þeir mætti í búa. Hann kvað vera. En konungr setti

1. með—yðr: til motz við mic oc forum til urðarinnar J2. 1—2. síðan—urðarinnar: hver emni i ero J2. 3—4. þar—mönnum: nackvat þar yfir komaz J2. 5. *Overskr.* fra 18. J2; *mgl.* K. 70. 6. En: Þa J2. þá: ul. J2. 6—7. ofan—þá: til motz við konung J2. 8. eykjunum: eykiom J2. 8—9. ok—ok: enn. 9. sjálfr: gekk oc allt lið hans tf. J2. 9—11. hann—hrið: er hann kom a brecku þa er Mosbrecka het hvildiz hann J2. 10. Kross-: oros- K. 18. 70. 12. i hendr: ul. J2. lendir: enir lendu J2. 13. um trúnaðinn: trunapinom J2. 14. vinir—fulltrúar: varir vinir J2. 15. eptir: ul. J2. er: sem J2. 16. hesti einum: omv. J2. 17. þeir kómu: hann kom J2. 18. eptir: ul. J2. þar: i nand J2. 19. í búa: omv. J2. En: ul. J2. setti: þa tf. J2.

landtjald sitt ok var þar um nóttina. En um morgin-
inn, þá bað konungr þá fara til urðarinnar ok freista,
ef þeir mætti koma vögnum yfir urðina. Þá fóru
þeir til, en konungr sat heima í landtjaldi. En at
5 kveldi kómu þeir heim, hirðmenn konungs ok bændr,
ok kváðusk hafa haft mikit erfiði ok ekki á leið komit
ok segja, at þar myndi aldri vegr yfir komask eða
leggjask — ok váru þar aðra nótt, ok var konungr
á bœnum sínum alla nótt. Ok þegar er konungr
10 fann, at dagaði, þá bað hann menn fara til urðar ok
freista enn, ef þeir gæti vögnum yfir komit. Þeir
fóru ok váru traudir, þeir sögðu, at þeir mundu ekki
geta at unnit. En þá er þeir váru brot farnir, þá
kom sá maðr til konungs, er réð fyrir vistum. ok
15 segir, at eigi var vist meiri en tvau nautföll slátrs —
»en þú hefir cccc. þins liðs ok c. bóanda«. Þá
mælti konungr. at hann skyldi láta upp katla alla, í
hvern ketil láta nokkut af slátri — ok svá var gort;
en konungr gekk til ok gerði yfir krossmark ok bað

1. var: varu J2. 2. þá(1): ul. J2. þá fara: at þeir
föri J2. 3—4. Þá—þeir: þeir fóru J2. 4. heima: ul. J2.
4—8. En—leggjask: þeir qvamo aptr at qvelli oc fengu ecki
at gert J2. 6. kváðusk: sál. 18. 70; qvoðu K. 9. sínum:
ul. J2. nótt: með art. J2. 9—10. Ok—menn: enn at
morne bað konungr þa J2. 10. urðar: með art. J2. 10—
11. ok—komit: ul. J2. 12. váru: þo tf. J2. 12—13. þeir(1)—
unnit: ul. J2. 13. þá(1): ul. J2. er: ul. K, 70; i 18.
brot: brat J2 (i b. J3). þá(2): ul. J2. 14. sá maðr | til
kgs: omv. J2. 15. meiri: sál. 18. 70; afrevet i K; meir J2.
naut-: nätz- J2. slátrs: af slatri J2. 16. þú: konungr tf.
J2. cccc.: ccc. K, men Ásg. har først skrevet ecki og oven-
over dette ccc. og blot glemt at tilføje et c. 16—17. Þá—
skyldi. konungr bað hann J2. 17. katla alla: omv. J2 og tf.
oc. 18. láta: ul. J2. nokkut: nackvat J2. 18—19. var—
en: gerði hann J2. 19. til: síðan tf. J2.

þá búa mat, en konungr fór til Sefsurðar, þar sem þeir skyldu veginn ryðja. En þá er konungr kom þar, þá sátu þeir allir ok váru móðir orðnir af erfiði. Þá mælti Brúsi: »ek sagða yðr, konungr, ok vilduð þér eigi trúa mér, at ekki mátti vinna at urð þessarri«. 5 Síðan lagði konungr niðr skikkju sína ok mælti, at þeir skyldu til fara allir ok freista enn; ok svá var gørt; ok færðu þá steina xx. menn, þannug, sem þeir vildu, er engan veg gátu aðr hrært c. manna, ok var vegrinn ruddr at miðjum degi, svá at fært var bæði 10

H 312 mönnum ok hrossum með klyfjum eigi verr en á sléttum velli. Síðan fór konungr ofan apr, þangat **U** 450 sem vistin var ok nú heitir Ólafshellir. Kelda er ok þar nær hellinum, ok þó konungr sér í; en ef búfé manna verðr sjúkt í dalnum ok drekkur þar af vatni 15 því, þá batnar því sóttu. Síðan fór konungr til matar ok allir þeir; ok þá er konungr var mettr, þá spurði hann eptir, ef sætr nokkur væri í dalnum upp frá urðinni ok nær fjallinu, er þeir mætti búa í um nóttina. En Brúsi segir: »eru sætr, er heita Græn- 20 ingar, ok má þar engi maðr vera um nætr fyrir

1. fór: geck *J2*. 1—2. þar—ryðja: *ul. J2*. 2. En þá: *oc J2*. kgr: hann *J2*. 3. þá: *ul. J2*. 5. vinna: gera *J2*. þessarri: þessi *J2*. 6. Síðan—sína: konungr lagði af sér scickiona *J2*. 7—8. til—gørt: ganga til urðarinnar *J2*. 8. þannug: þangat *J2*. þeir: *ul. J2*. 9. engan—c.: aðr hæfðu hvergi komit cc. *J2*. 10. fært . . bæði: *omv. J2*. 11. með klyfjum: *ul. J2*. 12. apr. þangat: þar til *J2*. 13. vistin var: var vist þeirra *J2*. nú: *ul. J2 og omv. Ól.-hellir h.* 14. þar: *ul. J2*. sér: þar *tf. J2*. 15. verðr—ok: *ul. J2*. þar: *ul. J2*. 15—16. vatni því: keldunne ef siuct er *J2*. 16. því(2): *ul. J2*. 17. ok(1)—þeir: *ul. J2*. þá(1): *ul. J2*. kgr: hann *J2*. þá(2): *ul. J2*. 18. hann eptir: konungr *J2*. 19. urðinni: urðum *J2 (J3 = K)*. 19—20. ok—En: *ul. J2*. 20. segir: sv' *J2*. er: *oc J2*. 21. þar | engi maðr: *omv. J2*.

- trølla-gangs sakir ok meinvétta, er þar eru hjá sætrinu«. Síðan mælti konungr, at þeir skyldu búa ferð sína, ok segir, at hann vildi þar vera um nóttina á sætrinu. Þá kom sá maðr til hans, er fyrir vistum réð, ok segir.
- 5 at þar er ørgryn timer vista — »ok veit ek eigi, hvaðan komnar eru«. Þakkar konungr guði sending sína, ok lét hann gera byrðar matar bændum þeim, er ofan fóru eptir dalnum. en var á sætri um nóttina. En at miðri nótt, er menn váru í svefni, þá lét á stöðli 0 188
- 10 úti afskræmiliga ok mælti: »svá brenna mik nú bœnir Óláfs konungs, segir sú véttr, at eigi má ek nú vera at hibýlum mínum. ok verð ek nú flýja ok koma aldri á þenna stöðul síðan«. En um morgininn, er menn vöknudu, þá fór konungr til fjallz ok mælti við
- 15 Brúsa: »hér skal nú gera bæ ok mun sá bóndi æ hafa sér framdrátt, er hér býr, ok aldri skal hér korn frjósa, þó at bæði frjósi fyrir ofan bæ ok neðan«. Þá fór Óláfr konungr yfir fjall ok kom fram í Einbúa ok var þar um nótt. Óláfr konungr hafði þá
- 20 verit konungr í Nóregi xv. vetr, með þeim vetri, er þeir Sveinn jarl váru báðir í landi, ok þessum. er

1. trølla—sætrinu: meinvettum oc trølla gang J2; setrskr. K. 18, 70, ellers altid sæ-. 3. segir—vildi: qvaz villdu J2. á: at J2. 4. sá maðr | til hans: omv. J2. 5. er ør.: var o- J2. 6. Þakkar: þackaðe J2. 7. lét—þeim: gaf bondum byrðar sinar af vistom þeim J2. 8. en: konungr tf. J2. á sætri: at setrino efter nóttina J2. En: um nottina tf. J2. 9. er—þá: ul. J2. 9—10. á—afskr.: afscremliga a staðle J2. 10. svá . . . nú: ul. J2. 11. nú: ul. J2. 12. flýja: i brott J2. 13. aldri: apr tf. J2. 13—14. er—þá: ul. J2. 15. nú: ul. J2. gera bæ: omv. J2. bóndi: buandi J2. 15—16. æ—framdrátt: iafnan framdratt hafa J2. 18—19. kom—nótt: var um nott i einbua J2 og herefter nyt kap. med overskr.: Hversu Olafur var lengi (lengi Ol. var J3) konungr at Noregi. 20. i: at J2. 21. Sv. jarl | váru báðir: omv. J2 og ul.: i landi.

nú um hrið hefir verit frá sagt, ok þá var liðit um
H 312 jól fram, er hann lét skip sín ok gekk á land upp,
sem nú var sagt. — Þessa grein konungdóms hans
ritaði fyrst Ari prestur Þorgilsson inn fróði, er bæði
var sannsögull, minnigr ok svá gamall maðr, at hann 5
mundi þá menn ok hafði sögur af haft, er þeir vǫru
svá gamlir, at fyrir aldrs sakir máttu muna þessi
tiðendi, svá sem hann hefir sjálf sagt í sínum bókum
ok nefnda þá menn til, er hann hafði fræði af numit.
U 451 en hitt er alþýðu sögn, at Óláfr væri xv. vetr kon- 10
ungr yfir Nóregi, áðr hann fell: en þeir er svá segja,
þá telja þeir Sveini jarli til ríkis þann vetr, er hann
var síðarst í landi, þvíat Óláfr var síðan xv. vetr
konungr, svá at hann lifði.

K. 180. Spásögn Óláfs konungs.

15

[*ÓH (Fms.) k. 172. (Flut.) k. 245; jfr. Fsk. k. 107.*
108; ÓH (49) k. 75, Ældste sag. p. 11.]

1029 Síðan er Óláfr konungr hafði verit um nótt á
Lesjum, þá fór hann með liði sínu dag eptir dag,
fyrst til Guðbrandzdala, en þaðan út á Heiðmörk.
Sýndisk þá, hverir vinir hans vǫru, þvíat þeir fylgðu
þá honum, en hinir skildusk þá við hann, er með 20
minna trúleik höfðu þjónat honum, en sumir snörusk
til óvináttu ok fullz fjandskapar, svá sem bert varð:
kendi þess mjök á um marga Uplendinga, at illa
p. 389.—11 hafði líkat aftaka Þóris, svá sem fyrr var getit. Óláfr
konungr gaf heimleyfi mörgum mönnum sínum, þeim 25

1. um hrið: *efter* sagt J2. liðit: lípinn J2. 2—3. er—
sagt: *ul.* J2. 4. Þorgilsson: *ul.* J2. 4—9. er—numit:
ul. J2. 10—11. Óláfr—konungr: telia Olafi konunge xv. vetr
til ríkis J2. 11—14. en—lifði: *ul.* J2. 15. *Overskr. fra*
18; mgl. K. 70; fra Olafi konunge J2. 16. um: *ul.* J2.
19—24. Sýndisk—getit: *ul.* J2. 25. gaf: þá *tf.* J2.

- er bú áttu ok börn fyrir at hyggja, þviat þeim mönnum þótti ósýnt, hverr friðr gefinn væri varnaði þeira manna, er af landi brot færi með konungi. Gerði konungr þá bert fyrir vinum sínum, at sú var ætlan
5 hans, at fara þá ór landi í brot, fyrst austr í Svíaveldi, ok gera þá ráð sitt, hvert hann ætlar eða snøri þaðan af; en það svá vini sína til ætla, at hann myndi enn ætla til landzins at leita ok aptr til ríkis síns, ef guð léði honum langlífis, sagði, at þat var hugboð hans, **H 314**
10 at alt fólk í Nóregi myndi enn verða þjónostu-bundit við hann — »en ek mynda ætla, segir hann, at Hákon jarl myndi litla stund hafa vald yfir Nóregi, ok mun **O 189** mörgum mönnum þat eigi þykkja undarligt, þviat Hákon jarl hefir fyrr skort við mik hamingju; en hinu
15 munu fáir menn trúa, þótt ek segja þat, er mér boðar fyrir, er kómr til Knúts ins ríka, at hann myni á fára vetra fresti vera dauðr ok farit alt ríki hans, ok mun engi verða upreist hans kynslóðar, ef svá ferr, sem mín orð horfa til«. En er konungr hætti
20 ræðu sinni, þá bjoggu menn ferð sína; snøri konungr þá með þat lið, er honum fylgði, austr til Eidaskógs; þar var þá með honum Ástriðr drótning, Úlfhildr **U 452** dóttir þeira, Magnús sonr Óláfs konungs, Rognvaldr Brúsason, þeir Árna-synir Þorbergr, Finn, Árni ok

1. bú—ok: eptir atto *J2*. fyrir—hyggja: oc konor *J2*.
3. manna—kgi: ef þeir kvemi ægi til *J2*. 4. ætlan: raða gerþ *J2*. 5. þá . . . í brot: *ul. J2*. 6. þá: *ul. J2*. sitt: síþan *tf. J2*. 6—7. hvert—af: *ul. J2*. 8. ætla—at: aptr *J2*. ok—síns: *ul. J2*. 12. litla: scamma *J2*. 13. mörgum mönnum | þat: *omv. J2*. 15. menn: *ul. J2*. þótt: þo at *J2*. 16. fyrir: i scap. þat *J2*. ríka: ríkiá *J2*. myni: mun dauðr *J2* og *ul. det følg.* vera dauðr. 18. verða upreist: *omv. J2*. 21. þá: *ul. J2*. 22. drótning: oc *tf. J2*. 23. sonr: *fork. alle (son 70)*. 24. þeir: oc þeir *J2*. Þorbergr, Finn: *omv. J2* og *tf. oc*.

enn fleiri lendir menn; hafði hann gott mannval. Björn stallari fekk heimleyfi: fór hann aptr ok heim til bús sins, ok margir aðrir vinir konungs fóru aptr til búa sinna í leyfi hans. Bað konungr þess, at þeir skyldu hann vita láta, ef þau tíðendi gerðisk í landinu, er 5 honum bæri nauðsyn til at vita. Snýr konungr þá leið sína.

K. 181. Ferð Óláfs konungs í Hólmgarð.

[*ÓH* (*Fms.*) k. 172, (*Flat.*) k. 245: *Ágr.* k. 23: *Fsk.* k. 108; *ÓH* (49) k. 75, 78; *Tjodrek* k. 16.]

Þat er at segja frá ferð Óláfs konungs, at hann fór fyrst ór Nóregi austr um Eiðaskóg til Vermalandz 10 ok þá út í Vatsbú ok þaðan yfir skóg þann, sem leið liggr, ok kom fram á Næriki. Þar var fyrir ríkr maðr ok auðigr, er hét Sigtryggr: Ívarr hét sonr hans, er síðan varð gøfugr maðr. Þar dvalðisk Óláfr konungr um vart með Sigtryggvi. En er sumraði, þá bjó 15 H 315 konungr ferð sína ok fekk sér skip: fór hann um 1029 sumarit ok létti eigi fyrr, en hann kom austr í Garðaríki á fund Jarisleifs konungs ok þeira Ingigerðar drótningar. Ástriðr drótning ok Úlfhildr konungsdóttir váru eptir í Svíþjóð, en konungr hafði austr 20 með sér Magnús, son sinn. Jarisleifr konungr fagnaði vel Óláfi konungi ok bauð honum með sér at vera ok hafa þar land til slíks kostnaðar, sem hann þurfti

1. hafði hann: *omv. J2.* gott mannval: *omv. J2.* 2—3. fór—sins: *ul. J2.* 4. hans: konungs *J2.* kgr þess: hann *J2.* 6—7. Snýr—sína: *ul. J2.* 8. *Overskr. frá 18; mgl. K, 70; Ólafr konungr kom til Sigtrygs J2.* 9. frá: um *J2.* 10. fyrst—austr: *ul. J2.* 11—12. ok þá—liggr: *ul. J2.* 13. hét S.: *omv. J2.* sonr: son *J2, 70; fork. i de ovrr.* 14. varð: var *J2.* Óláfr: *ul. J2.* kgr: lengi *tf. J2.* 15. þá: *ul. J2.* 16—17. ok—sumarit: *ul. J2.* 18. þeira: *ul. J2.* 23. slíks: *ul. J2.* sem—þurfti: *ul. J2.*

at halda lið sitt með; þat þekðisk Óláfr konungr ok
dvalðisk þar. Svá er sagt, at Óláfr konungr var sið-
látr ok bænroekinn til guðs alla stund ævi sinnar, en
síðan er hann fann, at ríki hans þvarr, en mótstöðu-
5 menn eflðusk, þá lagði hann allan hug á þat, at gera
guðs þjónostu; dvalði hann þá ekki frá aðrar áhyggjur
eða þat starf, sem hann hafði áðr með höndum haft.
þvíat hann hafði þá stund, er hann sat í konung-
dóminum, starfat þat, er honum þótti mest nytsemð
10 at vera, fyrst at friða ok frelsa landit af áþján útlendra
höfðingja, en síðan at snúa landz-fólkinu á rétta trú
ok þar með at setja lög ok landz-rétt, ok þann hlut **U** 453
gerði hann fyrir réttðæmis sakir, at hegna þá, er
rangt vildu. Þat hafði mikill siðr verit í Nóregi, at **O** 190
15 lendra manna synir eða ríkra bóanda fóru á herskip
ok öfluðu sér svá fjár. at þeir herjuðu bæði útanlandz
ok innanlandz. En síðan er Óláfr tók konungdóm,
þá friðaði hann svá land sitt, at hann tók af rán öll **H** 316
þar í landi; ok mætti refsingu við þá koma, þá lét

1. lið—með: við lið sitt *J2*. 1—2. ok—þar: *ul. J2* og
herafter nyt kap. með overskr.: fra því er Olafr konungr kom
í Garðaríki. 2. kgr var: var maðr *J2*. 3. til guðs: *ul.*
J2. 4. er—en: *ul. J2*. 5. eflðusk: enn ríki þvar *tf. J2*.
þat: *ul. J2*. 6. dvalði: dvaldu *J2*. hann: oc *tf. J2*. frá:
ul. J2. 7. sem: er *J2*. með höndum: *ul. J2*. 8. hann—
þá: alla *J2*. er: meþan *J2*. sat: hafði *J2*. 9—10. þat—
vera: hafði hann þat eina starfat er mest var naðsyn til *J2*.
10. ok frelsa: *ul. J2*. 10—11. áþján—höfðingja: utlendum
höfðingiom *J2*. 14—18. vildu—at: gerþo aðrom monnum
J2. 18. hann tók: *omv. J2*. af: *ul. J2*. 19. þar í landi:
oc usípu (af *tf. J3*) oc allt (hvar sem hellzt *J3*) þat (þar
J3) er honum þótti lagabrot í vera *J2*; her *tf. ÓH* (53) en
sætning, som Unger har optaget i sin tekst og mulig er over-
sprungen i *K-mbr* (þott ríkra manna synir giorþi friþbrot eþa
þat er konungi þótti vera aflaga). refsingu: hann refsingom
J2. þá: *ul. J2*.

hann engu öðru við þá koma en þeir létu líf eða limar; hvárki týði bæn manna þar fyrir né féboð: svá segir Sigvatr skáld:

130. Goll buðu opt þeirs ollu
úthlaupum gram kaupask 5
rautt, en ræsir neitti,
4 ríklunduðum undan:
skor það hann með hjörvi,
(her land skal svá verja)
ráns biðu rekkar sýna 10
8 refsing, firum efsa.
131. Fæddi mest sás, meiddi
margdýrr konungr, varga,
hvinna ætt ok hlenna;
4 hann stýfði svá þýfðir; 15
þýðr lét þermlask bæði
þjóf hvern konungr ernan
(friðr bættisk svá) fóta
8 (fylkis lands) ok handa.
132. Vissi helzt, þats hvossum 20
hundmorgum lét grundar
vörðr með vópnum skorða
4 víkingum skor, ríkis;

1—2. öðru—limar: fyrirtyna nema lífe eða limom *J2*; koma *mgl. K, 18, 70* (efter við har *ÓH* (53) koma). 2. hvárki týði: tíoade þar hvarke *J2*. þar fyrir: *ul. J2*. 3. skáld: *ul. J2*.

4—11. 130. vísa. 1. Goll: Gull *alle*. þeirs: þeir er *alle*. 2. gram kaupask: gramis kapa *J2*. 3. neitti: nitti *J2*. 5. það: það *J2*. 7. ráns: ran *J2*. sýna: sál. 70; sina *K*; reidir *J2*. 8. efsa: ofsa *J2*.

12—19. 131. vísa. *Indledes i J2 med: Oc enn qvað hann.*
1. sás: sa er *alle*.

20—4224. 132. vísa *Mgl. J2*. 1. þats: þat er *alle*.

mildr lét mǫrgu valdit
 Magnúss faðir gagni;
 fremð Áleifs kveðk frǫmðu
 s flestan sigr ens sigra.

- 5 Hann lét jafna refsing hafa ríkan ok óríkan, en þat
 þótti landz-mönnum ofrausn ok fyldusk þar fjandskapar **H 317**
 upp í mót, er þeir létu frændr sína at réttum kon-
 ungs-dómi. þótt sannar sakir væri. Var þat uphaf
 til þeirar upreistar. er landz-menn gerðu í móti Óláfi
 10 konungi. at þeir þöldu honum eigi réttendi; en hann
 vildi heldr láta af tigninni en af réttðæminu; en eigi
 var sú sök við hann rétt fundin, at hann væri hnæggr
 fjár við sína menn: hann var inn mildasti við vini
 sína; en þat bar til, er menn reistu ófrið í móti **U 454**
 15 honum, at mönnum þótti hann harðr ok refsingasamr,
 en Knútr konungr bauð fram ofrfé: en þó urðu stór-
 hofðingjarnir at hinu blekðir. er hann hét hverjum
 þeira tign ok ríki, ok þat með. at menn váru fúsir í
 Nóregi at taka við Hákonu jarli, þvíat hann var inn
 20 vinsælsti maðr af landz-fólki þá fyrr, er hann réð
 fyrir landi.

K. 182. Frá Jökli Bárðarsyni.

[ÓH (*Fms.*) k. 173. (*Flat.*) k. 246; *Fsk.* k. 107.]

Hákon jarl hafði haldit liði sínu ór Þrándheimi

1. Áleifs kveðk: olafs qveð ec *alle*.

5. jafna: *slica J2.* ok: *sem J2.* 5—6. þat ... landz-
 mönnum: *omv. J2.* 6. þar: *ul. J2.* 7. upp: *ul. J2.* mót:
 honum *tf. J2.* réttum: *ul. J2.* 8. þótt—væri: *ul. J2.*
 9. móti: *mot J2.* 10. at þeir: *oc J2.* 11. en—rétt-
 ðæminu: *ul. J2.* 12. við hann: honum *J2.* 13. fjár—
 menn: af fe þvíat *J2.* 13—14. vini sína: sína menn *J2.*
 14—16. en—ofrfé: *ul. J2.* 16. þó urðu: at því varu *J2.*
 17. -hofðingjarnir: *ul. art. J2 og ul. at hinu.* blekðir: í
 Nóregi *tf. J2.* er hann: at Knutr enn ríki *J2.* 18. ríki:
 miclu meira enn aðr hafþo þeir *tf. J2.* 19—21. þvíat—landi:
ul. J2. 22. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Hákonu jarli J2.*

ok farit í mót Óláfi konungi suðr á Mœri. sem fyrr
 p. 411 var ritit. En er konungr helt inn í fjörðu, þá
 sótti jarl eptir þannug. Kom þá til móts við hann
 Kálfr Árnason ok fleiri þeir menn, er skilizk höfðu
 við Ólaf konung; var Kálfi þar vel fagnat. Síðan 5
 helt jarl inn þannug, sem konungr hafði upp sett
 O 191 skip sín, í Todarfjörð í Valldal; tók jarl þar skip
 þau, er konungr átti; lét jarl setja út skipin ok búa:
 váru þá menn hlutaðir til skipstjórnar. Sá maðr var
 með jarlinum, er nefndr er Jökull, islenzkr maðr, 10
 sonr Bárðar Jökulssonar ór Vatsdali. Jökull hlaut at
 stýra Visundinum, er Óláfr konungr hafði haft. Jökull
 orti visu þessa:

H 318 133. Hlautk frá Sult, — en sæta
 síð fregn at ek kviða, 15
 vön erumk hreggs at hreini
 4 hlýr vangs, — skipi stýra,
 þvís »ýstéttar« átti
 Áleifr «funa kleifar»
 (gramr vas sjalfr á sumri 20
 8 sigri ræntr) enn digri.

1. ok farit: *ul. J2.* suðr á M.: *ul. J2.* 2. ritit: *fork. K;* ritat *J2.* 3. sótti—þannug: *ul. J2.* þá: *ul. J2.* hann: *iarl J2.* 4. ok: *enn tf. J2.* þeir: *ul. J2.* 5. þar: *ul. J2.* 6. inn þannug: þangat *J2* (þinnig *J3*). 7. í(1)—Valldal: *ul. J2.* -fjörð: *fork. K, 18;* -firði *70.* þar: *æll tf. J2.* 8. lét—búa: *oc J2.* 9. þá: *ul. J2.* skipstjórnar: a scip-unum *tf. J2* og herefter *nyt kap. með overskr.: fra iokle.* 9—10. Sá—Jökull: Maðr het Jöcull hann var þá með iarli hann var *J2.* 10. maðr: *ul. J2.* 11. sonr: *fork. alle* (son *70*). -dali: *sål. J2;* dal *de øvrr.* 12. Óláfr: *ul. J2.* 12—13. J. orti: þá orti hann *J2.*

14—21. 133. vísa. 1. Hlautk: Hlaut *ec alle.* frá: *fyr J2.* 2. fregn—kviða: *spyr at ver qvídum J2.* 4. hlýr vangs: *hlyrs því J2.* 5. þvís: *þvi er K;* er *J2.* 6. Áleifr: *Oleifr alle.* 8. enn: *sål. J2;* hin *K.*

Þat er hér skjótast af at segja, er síðarr varð mjök miklu, at Jökull varð fyrir liði Óláfs konungs á Gotlandi ok varð handtekinn, ok lét konungr hann til høggs leiða, ok var vöndr snúinn í hár honum 5 ok helt á maðr. Settisk Jökull niðr á bakka nokkurn. Þá réð maðr til at hoggva hann; en er heyrði hvininn, réttisk hann upp, ok kom hoggit í höfuð honum, ok varð mikit sár; sá konungr, at þat var bana-sár; bað konungr þá hætta við hann. Jökull 10 sat upp ok orti þá vísu:

134. Sviða sör af mœði,

U 455

setit hefk opt við betra;
und es á oss, sús sprændi

4 ótrauð legi rauðum;

15

byss mér blóð ór þessi
ben; ték við þrek venjask;

verpr hjalmgöfugr hilmir

3 heiðsær á mik reiði.

Síðan dó Jökull.

20

K. 183. Frá Kálfi Árnasyni.

[ÓH (*Fms.*) k. 174, (*Flut*) k. 247; *Fsk.* k. 107, 109.]

Kálfr Árnason fór með Hákonu jarli norðr til Þrándheims, ok bauð jarl honum til sín ok gerask

1—2. er(1)—miklu: var miclu síðar J2. 3. Got-: Gat-J2 (J3 = K). varð: var hann J2. lét—hann: ul. J2. 4. leiða: leiddr J2. 5. á maðr: omv. J2. Settisk—nokkurn: ul. J2. 6. er: hann tf. J2. 7. réttisk: ræistiz J2. 8. varð: þat tf. J2. 9. bað—hann: ul. J2. 10. orti þá: q: J2.

11—18. 134. vísa. 1. hefk: hefi (-ir J2) ec alle. opt: enn J2. 2. á: ul. J2. sús: su er alle. 3. byss: by(!) J2 (J3 = K). þessi: sál. J2; þesso K (18, 70). 4. ben: sál. J2; beni K (18, 70). ték: té ec K; tæ ec J2. þrek: ul. J2. 5. heið-: heit- J2.

20. Overskr. fra 18, J2; mgl. K. 70. 22. til—ok(?): at J2.

H 319 sér handgenginn. Kálfr segir, at hann myndi fara fyrst inn á Eggju til bús síns ok láta síðan gerask ráð: Kálfr gerði svá. En er hann kom heim, þá fannzk honum þat brátt í, at Sigríðr kona hans var heldr skapstór ok talði upp harma sína, þá er hon 5 kallaðisk fengit hafa af Ólafi konungi, þat fyrst, er hann lét drepa bónda hennar Olvi — »en nú síðan, segir hon, sonu mína ii.; ok vartu, Kálfr, at þeira aftöku, ok myndi mik þess sízt af þér vara«. Kálfr segir, at þat var mjök at hans óvilja, er Þórir var 10 af lífi tekinn — «bauð ek, segir hann, fé fyrir hann, en þá er Grjótgarðr var feldr, lét ek Arnbjörn bróður minn«. Hon segir: »vel er þat, er þú hlautz slíkt af konungi, þvíat vera má, at þú vilir hefna hans, þóttu vilir eigi hefna minna harma; sattu, þá er Þórir var 15 drepinn, fóstrson þinn, hversu mikils konungr virði þik þá«. Þvilíkar harmtölur hafði hon jafnan uppi fyrir Kálfi. Kálfr svarar opt styggliga, en þó varð hitt at lýkðum, at hann leiddisk eptir fortölum hennar ok hét þá því, at gerask jarli handgenginn, ef jarl 20 vildi auka veizlur hans. Sigríðr sendi orð jarlinum

O 192 ok lét segja, hvar þá var komit um mál Kálfs. En þegar er jarl varð þess viss, þá sendi hann orð Kálfi, þau at hann skyldi koma út til bæjar á fund jarls.

1. sér: *ul. J2.* segir—myndi: \overline{qz} mundu *J2.* 2—3. láta—svá: gera þaðann ráð sitt *J2.* 3—5. þá—talði: talði Sigríðr cona hans *J2.* 6. kallaðisk fengit: þóttiz hlótit *J2.* 7. bónda hennar | O.: *omv. J2 og skr.* buanda. nú: *ul. J2.* 8—9. þeira aftöku: *omv. J2.* 9. af þér | vara: *omv. J2.* 9—17. Kálfr—þá: *oc J2.* 17—19. jafnan—hitt: opt í munne varþ þat *J2.* 19. fortölum hennar: *omv. J2; f^w-skr. K.* 20. því: *ul. J2.* jarli: *ul. J2.* 21. orð jarlinum: iarli orð *J2.* 22. lét segja: segir *J2.* um—Kálfs: mali (um mal *J3*) hans *J2.* 23. viss, þá: var *J2.* orð Kálfi: *omv. J2.* 24. þau: *ul. J2.* skyldi koma: kómi *J2.*

Kálfr lagðisk þá ferð eigi undir höfuð ok fór lítlu
 síðarr út til Niðaróss ok fann þar Hákon jarl, fekk
 þar góðar viðtökur, ok áttu þeir jarl tal sitt; kom
 þar alt ásamt með þeim ok réðu þeir þat, at Kálfr
 5 gerðisk handgenginn jarli ok tók af honum veizlur
 miklar. Síðan fór Kálfr heim til bús síns; hafði hann U 456
 þá mest yfirsókn alt inn í Þrándheim. En þegar er 1029
 váraði, bjó Kálfr skip, er hann átti, ok þegar er hann
 var búinn, þá siglði hann á haf ok helt skipi því
 10 vestr til Englandz, þvíat hann spurði þat til Knúts H 320
 konungs, at hann siglði snimma um varit ór Danmörk
 vestr til Englandz. Þá hafði Knútr konungr gefit
 jarldóm í Danmörku Haraldi, syni Þorkels háva. Kálfr
 Árnason fór á fund Knúts konungs, þegar er hann
 15 kom til Englandz; svá segir Bjarni gullbráðrskáld:

135. Austr réð allvaldr rísta
 ótála haf stáli;
 varð at vitja Garða
 4 vígmóðr Haralds bróðir;
 20 enn of iðnir manna
 emkak tamr at samna
 skrökvi; at skilnað ykkarn
 s skjótt lézt Knút of sóttan.

En er Kálfr kom á fund Knúts konungs, þá fagnaði

1. lagðisk—ok: *ul. J2*. 2. út: *ul. J2*. 2–5. fekk—
 gerðisk: ok gerþiz K. þa *J2*. 6. miklar: storar *J2*. Kálfr:
 hann *J2*. til—síns: oc *J2*. 6–7. hann þá: *ul. J2*. 7. alt—
 í: um *J2*. En þegar: oc *J2*. 8–9. er(1)—þá: sitt oc *J2*.
 9. hann—þvi: *ul. J2*. 10–14. þvíat—fór: *ul. J2*. 14—
 15. þegar—Englandz: *ul. J2*. 15. segir: q. *J2*.

16–23. 135. vísa. s. of: um *alle*. s. emkak: emka ek
alle. at: *ul. J2*. 7. skrökvi: *sál. J2*; *scraki K.* at: *sál.*
J2, 18, 70; ec *K.* s. lézt: leztu *alle*. of: *sál. J2*; um *K.*

23. sóttan: *herefter nyt kap. i J2 með overskr.: fra (ul.*
J3) Raðagerð Knuts konungs oc Kalfs (Arna sonar tf. J3).
 24. þá: *ul. J2*. fagnaði: Knutr *tf. J2*.

konungr honum forkunnar vel ok hafði á tali við sik:
 varð þat í ræðum Knúts konungs, at hann beiddi
 Kálfr þess at bindask fyrir at gera upreist í móti Ólafi
 inum digra, ef hann leitaði aptr í landit — »en ek,
 segir konungr, mun gefa þér þá jarldóm ok láta þik 5
 þá ráða Nóregi, en Hákon, frændi minn, skal fara
 til mín ok er honum þat bezt fallit, þvíat hann er
 sá heilhugi, at ek ætla hann eigi munu einu skapti
 skjóta móti Ólafi konungi, þótt þeir finnisk«. Kálfr
 hlýddi á þat, er Knútr konungr mælti, ok gerðisk hann 10
 fúss til tignarinnar; staðfestisk sjá ráðagörð með þeim
 Knúti konungi ok Kálfi. Bjósk þá Kálfr til heimferðar,
 en at skilnaði gaf Knútr konungr honum gjafar veg-
 samligar; þess getr Bjarni skáld:

136. Áttu Engla drótni, 15
 ógnrakkr, gjafar þakka,
 jarls niðr; komtu yðru
 4 ótála vel máli;
 þér lét fold áðr færir
 (frest urðu þess) vestan, 20
 lif þitt esa lítit,
 s Lundúna gramr fundna.

H 321

Síðan fór Kálfr aptr í Nóreg ok kom heim til bús síns.

1. forkunnar: afburðar *J2*. ok—sik: *ul. J2*. 2. ræðum:
 þeira *tf. J2*. 3. þess: *ul. J2*. í: *ul. J2*. 4. inum digra:
 konunge *J2*. ek: mun *tf. J2* (og 18, 70) og *ul. det følg.*
 5. segir: Knutr *tf. J2*. þá: *ul. J2*. jarldóm: jarlsnamn
J2. láta þik: skaltu *J2*. 6—7. skal—hann: *ul. J2*. 8. ek—
 einu: hann mun engo *J2*. 9. móti: í mot *J2*. finnisk: oc
 skal hann fara til mín oc er honum þat bezt hennt *tf. J2*.
 9—10. Kálfr—hann: enn Kálfr var *J2*. 11. tignarinnar:
 metnaðar oc gein yfir flugu þessa oc *J2*. 12. Knúti—Kálfi:
ul. J2. þá Kálfr: omr. *J2*. 13. en—skilnaði: *ul. J2*. gjafar
 vega: samligar gjafar *J2*; gjafir skv. K. 18, 70; at skilnaði
tf. J2. 14—22. þess—fundna: *ul. J2*.

15—27. 136. visa. s. urðu: læs urðut?

23. aptr í N.: æstr til Noregs *J2*. kom: *ul. J2*.

K. 184. Dauði Hákonar jarls.

U 457

[ÓH (Fms.) k. 175, (Flat.) k. 248: Ágr. k. 24; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 77; Tjodrek k. 16.]

Hákon jarl fór þat sumar ór landi ok vestr til 1029
 Englandz, en er hann kom þar, þá fagnar Knútr kon-
 ungr honum vel. Jarlinn átti festar-mey þar á Eng-
 5 landi, ok fór hann þess ráðs at vitja ok ætlaði brullup 0 193
 sitt at gera í Nóregi, en aflaði til á Englandi þeira
 fanga, er honum þóttu torfengst í Nóregi. Bjósk jarl
 um haustit til heimferðar ok varð heldr siðbúinn; 1029
 siglði hann í haf, þá er hann var búinn. En frá ferð
 10 hans er þat at segja, at skip þat týndisk, ok kom
 engi maðr af; en þat er sumra manna søgn, at skipit
 hafi sét verit norðr fyrir Katanesi at aptni dags í
 stormi miklum, ok stóð veðrit út á Pétlandzfjorð:
 segja þeir svá, er slíku vilja fylgja, at skipit myni
 15 hafa rekit í svelginn; en hitt vita menn með sannendum,
 at Hákon jarl týndisk í hafi ok ekki kom til landa.
 þat er á skipi því var. Þat sama haust sögðu kaup-
 menn þau tíðendi svá borin um land, at menn hugðu,
 at jarl væri týndr, en hitt vissu allir, at hann kom
 20 eigi á því hausti til Nóregs, ok land var þá hofð-
 ingjalaust.

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Hacon iarl tyndiz J2.*
 3. en—fagnar: a fund Knuts konungs fagnaðe J2. 4. Jarlinn
 átti: atti iarl J2. 5. ráðs—vitja: avit J2. 5—6. brullup—
 gera: at hafa brudhlap sitt J2. 6—7. til—E. | þeira fanga:
omv. J2 og skr. i for á. 7. Bjósk jarl: *omv. J2.* 8. til
 heimferðar: *ul. J2.* 9. siglði—En: *ul. J2.* 11. en—er: er
 þat J2. 11—14. skipit—skipit: þeir mune tynz hafa a petlandz
 fyrðe oc J2. 15—17. en—var: *ul. J2* 17. sögðu: komu
 J2. 18. þau: til Noregs oc sagðu þessi J2. svá—land:
ul. J2. hugðu: ætluðu J2. 19. allir: menn J2. 20. eigi:
 hvarki J2. á—hausti | til N.: *omv. J2 og tf.: ne til Englandz.*
 land var: var landit J2. 21. -laust: um vetrinn *tf. J2.*

H 322

K. 185. Frá Birni stallara.

[ÓH (Fms.) k. 176; (Flat.) k. 249; þv. OH (49) k. 76.]

Björn stallari sat heima at búi sínu, síðan er hann hafði skilizk við Oláf konung. Björn var frægr ok spurðisk þat brátt víða, at hann hafði sezk um kyrt. Spurði þat Hákon jarl ok aðrir landráða-menn. 5 Síðan gerðu þeir menn ok orðsendingar til Bjarnar. En er sendimenn kómu fram ferð þeirri, þá tók Björn vel við þeim. Síðan kallaði Björn til tals við sik sendimenn ok spurði þá eftir orðendum sínum, en sá, er fyrir þeim var, mælti, þar kveðju Knúts konungs 10 ok Hákonar jarls Birni ok einn fleiri höfðingja — ok þat með, segir hann, at Knútr konungr hefir spurn mikla af þér, ok svá um þat, at þú hefir lengi fylgt Óláfi digra, en verit óvinr mikill Knúts konungs, ok þykkir honum þat illa, þvíat hann vill vera vinr þinn 15

U 458 sem allra annarra dugandi manna, þegar er þú vilt af hverfa at vera hans óvinr; ok er þér nú sá einn til, at snúask þangat til trausts ok vinattu, sem guógst er at leita ok nú láta allir menn sér söma i norðr-hálfu heimsins; meguð þér þat lita, er fylgt hafð 20 Óláfi, hvernug hann hefir nú við yðr skilit; þér eruð allir traustlausir fyrir Knúti konungi ok hans monnum, en herjuðuð land hans it fyrra sumar ok drápuð vini

1. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K. 70.* 2. sat: var J2. er: ul. J2. 3. hafði skilizk: scildiz J2. 3—5. Björn—kyrt: ul. J2. 7. fram—þá: ul. J2. 7. 8. Björn: hann J2. 8. þeim: enn *tf.* J2. 8—9. til—sik | sendimenn: *omv.* J2. 9. eftir: at J2. sínum: ul. J2. 10. mælti: ul. J2. 10—11. kveðju—jarls | Birni: *omv.* J2. 11. enn fleiri: margra annara J2. 12. segir hann: ul. J2. 12—20. Knútr—heimsins: hann vil biðða þér at þu geriz hans maðr ef þu villt snuaz til vinattu við hann J2. 20. þér—lita: ær nu sia J2. 21. Óláfi: konunge enom digra *tf.* J2. hvernug: hvernig J2. nú: ul. J2. skilit: er *tf.* J2. 22. allir: nu J2. 23—430. en—hans: ul. J2.

hans; þá er þetta með þökkum at taka, er konungr
 býðr sína vináttu, ok væri hitt makligra, at þú bæðir
 eða byðir fé til«. En er hann hafði lokit ræðu sinni,
 þá svarar Björn ok segir svá: »ek vil nú sitja um
 5 kyrt heima at búi minu ok þjóna ekki höfðingjum«. Sendimaðr svarar: »slikt eru konungs-menn, sem þú
 ert; kann ek þér þat at segja, at þú átt ii. kosti
 fyrir höndum; sá annarr, at fara útlagr af eignum **H 323**
 þínum, svá sem nú ferr Óláfr, félags-maðr yðarr; hinn
 10 er annarr kost, er sýniligri má þykkja, at taka við **O 194**
 vináttu Knúts konungs ok Hákonar jarls ok gerask
 þeira maðr ok selja til þess trú þína ok taka hér
 mála þinn« — steypði fram ensku silfri ór sjóð
 miklum. Björn var maðr fégjarn ok var hann sjúkr
 15 mjök ok þagnaði, er hann sá silfrit, hugði þá at fyrir
 sér, hvat af skyldi ráða. Þótti mikit at láta eigur sínar,
 en þótti ósýn upreist Óláfs konungs, at verða myndi
 í Nóregi. En er sendimaðr fann, at Birni geksk hugr
 við féit, þá kastaði hann fram gullhringum ii. digrum
 20 ok mælti: »tak þú nú féit, Björn, ok sver eidinn; ek
 heit þér því, at litils er þetta fé vert hjá hinu, er þú

1. þá—þetta: oc er nu *J2*. kgr: hann *J2*. 2. ok:
ul. J2. makligra: sannara *J2*. 3. eða—til: hann með
 blipu *J2*. ræðu sinni: *omv. J2*. 4. þá—svá: toc Biorn til
 mals *J2*. 4—5. um kyrt: *ul. J2*. 5. at—minu: i buino
 (bui mino *J3*) *J2*. ekki: ægi *J2*. 7. kann—átt: attu oc
J2. 8. sá annarr: *ul. J2*. -lagr: -lægr *J2* (*J3 = K*).
 8—9. af—svá . . nú ferr: *ul. J2*. 9. félags—yðarr: felagi
 þinn *J2*. 10. er(1) . . . kost: *ul. J2*. er(2)—þykkja: *ul. J2*.
 við: *ul. J2*. 12. þeira maðr: *omv. J2*. ok taka: enn tac
J2. 13. þinn: oc *tf. J2*. 13—14. sjóð miklum: miclom
 siode *J2* (*J3 = K*). 14—15. var(1)—ok: *ul. J2*. 15. silfrit:
 oc *tf. J2*. þá: *ul. J2*. 16. ráða: taka *J2*. eigur: eignir
J2. 17. ósýn: uvist um *J2*. at—myndi: *ul. J2*. 18. fann:
 sa *J2*. 19. þá: *ul. J2*. gullhr. ii.: *omv. J2*. 20. þú: *ul.*
J2; þar *J3*. féit: fe *J2*. 20—21. sver—heit: vinn eida Knuti
 konunge oc heit ec *J2*. 21. litils—vert: þetta skal litit *J2*.
 hinu: því fe *J2*.

munt þiggja, ef þú sækir heim Knút konung. En af mikilleik fjárins ok heitum fögurum ok stórum fé-gjöfum, þá varð hann snúinn til fégirni, tók upp féit ok gekk síðan til handgöngu ok eiða, trúnaðar við Knút konung ok Hákon jarl. Fóru þá sendimenn 5 í brot.

U 459

K. 186. Ferð Bjarnar stallara.

[*ÓH (Fms.) k. 177, (Flat.) k. 250; jfr. ÓH (49) k. 76.*]

Björn stallari spurði tíðendi þau, er sagt var, at Hákon jarl væri týndr: þá snori skaplyndi hans, iðraðisk hann þess, er hann hafði brugðit trú sinni 10 við Ólaf konung: þóttisk hann þá lauss vera þeira einkamála, er hann hafði veitt til hlýðni Hákon jarli: þótti Birni þá gerask nokkur ván til upreistar um
H 324 ríki Óláfs konungs, ef hann kvæmi til Noregs, at þá væri þar höfðingjalaust fyrir. Björn býr þá ferð sína 15 skyndiliga ok hafði nokkura menn með sér; fór síðan dag ok nótt ferðar sinnar, þat á hestum, er svá mátti, þat á skipum, er þat bar til, létti eigi ferð þeirri, fyrir
1029 en hann kom um vetrinn at jólum austr í Garðaríki ok á fund Óláfs konungs, ok varð konungur allfeginn. 20

1. sækir—kg: fer a fund Knuts konungs J2. 2. mikilleik fjárins . . heitum fögurum: *omv. J2 og skr. fiar.* 2—3. ok(2)—þá: *ul. J2.* 3. snúinn til: svikinn af J2. tók—féit: oc toc við fenu J2. 4. síðan: *ul. J2.* handgöngu . . . eiða: *omv. J2.* trúnaðar: *ul. J2.* 5. þá sendimenn: *omv. J2.* 6. brot: brott J2. 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; Enn fra Byrne J2.* 8. tíðendi þau: *omv. J2.* 9. væri týndr: var latinn J2. þá snori: *omv. J2 og tf. sciott.* hans: oc *tf. J2.* 10. þess: mioc J2. 11—15. þóttisk—fyrir: *ul. J2.* 15. Björn býr: *omv. J2.* 16. nokkura menn | með sér: *omv. J2.* 16—19. síðan—en: hann sem skyndiligaz þar til er J2. 19. um—jólum: *ul. J2.* 20. ok(1): *ul. J2.* ok(1)—fund: *sål. 18, 70; til K.*

er Björn hitti hann. Spurði þá konungr margra tíðenda
nordan ór Nóregi. Björn segir, at jarl var týndr ok
land var þá höfðingjalaust. Þeim tíðendum urðu
menn fegnir, þeir er Óláfi konungi höfðu fylgt ór
5 Nóregi ok þar höfðu átt eigur ok frændr ok vini ok
léku miklir landmunir til heimferðar. Mörg önnur
tíðendi sagði Björn konungi ór Nóregi, þau er honum
var forvitni á at vita. Þá spurði konungr eptir vinum
sínun, hvernug þeir heldi trúnaði við hann. Björn
10 segir, at þat var allmisjafnt. Síðan stóð Björn upp
ok fell til fóta konungi ok tók um fót honum ok
mælti: »alt á guðs valdi ok yðru, konungr: ek hefi
tekit fé af Knúts mönnum ok svarit þeim trúnaðar-
eida; en nú vil ek þér fylgja ok eigi við þik skiljask,
15 meðan vit lifum báðir«. Konungr svarar: »stattu upp
skjótt. Björn, sattu skaltu vera við mik: bættu þetta
við guð: vita má ek þat, at fáir munu nú vera í
Nóregi, þeir er einörð sinni haldi nú við mik, er slikir 0 195
bregðask, sem þú ert: er þat ok satt, at menn sitja
20 þar í miklu vandkvæði, er ek em fjarri, en sitja fyrir
ófriði fjandmanna minna«. Björn segir konungi frá
því, hverir mest bundusk fyrir, at reisa fjandskap

1. er—hann: Birne oc J2. þá kgr: hann J2. 2. nordan
ór: af J2. segir: konunge *tf.* J2. 3. land: Noregr J2.
þá: *ul.* J2. -laust: -las J2. 3—4. Þeim—fegnir: oc urðu
menn því allfegnir J2. 4—5. er—Nóregi: sem varu með
konunginom J2. 5. höfðu—ok(?): atto J2. 5—6. ok(4)—
heimferðar: *ul.* J2. 7. kgi: *med art.* J2. ór N.: *ul.* J2.
8. var: micil *tf.* J2. at vita: *ul.* J2. eptir: at J2. 9. hvernug:
hvernig J2. trúnaði: tru J2. 10. segir—var: qvað þat J2.
Síðan: *sál. alle undt. K.*: þa. 12. kgr: hera J2. 14. en: oc J2.
eigi | við þik: *omv.* J2. 16. skjótt: *ul.* J2. vera: *ul.* J2.
17. þat: *ul.* J2. 18. þeir: menn *tf.* J2. einörð: einurð J2.
nú: *ul.* J2. 19. þat ok: *omv.* J2. 20. miklu vandkvæði: miclom
vanda J2. sitja: verða J2. 21. fjandm. minna: *omv.* J2.
21—22. frá því: *ul.* J2. 22. fjandskap: fiandscaparufrið J2.

U 466 upp í móti konungi ok hans monnum: nefndi hann til
H 325 þess sonu Erlings á Jaðri ok aðra frændr þeira.
Einar þambarskelfi, Kálf Arnason, Þóri hund, Hárek
ór Þjóttu.

K. 187. Frá Óláfi konungi.

5

[ÓH (Fms.) k. 178. (Flat.) k. 251: ÓH (49) k. 78:
jfr. Tjodrek k. 16.]

Síðan er Óláfr konungr var kominn í Gardaríki,
hafði hann stórar áhyggjur ok hugsaði, hvert ráð hann
skyldi upp taka. Jarizleifr konungr ok Ingigerðr
drótning buðu Óláfi konungi at dveljask með sér ok
taka upp ríki þat, er heitir Vúlgárna, ok er þat einn 10
hlutr af Gardaríki, ok var þat fólk heiðit í því landi.
Óláfr konungr hugsaði fyrir sér um þetta boð, en er
hann bar þat fyrir mennu sína, þá lottu allir at stað-
festask þar ok eggjuðu konung at ráða norðr til
Nóregs til ríkis síns. Konungr hafði þat enn í ráða- 15
görd sinni, at leggja niðr konungs-tígn ok fara út í
heim til Jörsala eða í aðra helga staði ok ganga undir
régulu: þat talðisk lengstum í huginn at hugsa, ef
nökkur fong myndi til verða, at hann næði ríki sínu

1. upp: *ul. J2.* kgi: *med art. J2.* ok—monnum: *ul. J2.* 2. á Jaðri: *ul. J2.* aðra: *alla J2.* 5. *Overskr. fra 18: mgi. K. 70: Radagerdir Olafs konungs J2.* 6. var kominn: *kom J2.* 7. hvert: *sál. J2: hvat K. 18, 70.* 10. heitir V.: *omv. J2.* 10—11. ok—Gardaríki: *ul. J2.* 11. ok—þat: þar var allt *J2.* 11—12. í—Óláfr: *ul. J2.* 12—13. hugsaði—hann. *ul. J2.* 13. þat: þetta *J2.* 13—15. þá—Nóregs: enn þeir láttu hann þess (þessa *J3*) oc baðu hann hella fara *J2.* 15. síns: þess er hann atli í Noregi *tf. J2.* 15—16. Kgr—ok: standum mæli konungr at hann mundi *J2.* 17. eða—staði: *ul. J2.* ganga: þar *tf. J2.* 18. régulu: reglu *J2 (J3 = K).* þat talðisk: þitt var þó *J2.* í—hugsa: at hann mundi fara aptr til Noregs *J2.* 19. myndi: mætti *J2.* til: þess *tf. J2.* hann næði: na *J2.*

í Nóregi. En er hann hafði þar á huginn, þá mintisk hann þess, at ína fyrstu x. vetr konungdóms hans váru honum allir hlutir hagnafeldir ok farsæligir, en síðan váru honum öll ráð sín þunghræð ok torsótt, 5 en gagnstaðligar allar hamingju-raunirnar. Nú efaði hann um fyrir þá sök, hvárt þat myndi vera vitrligt ráð, at treysta svá mjök hamingjuna at fara með litinn styrk í hendr fjandmönnum sínum, er allr landz-múgr hafði til slegizk at veita Óláfi konungi mótgöngu. 10 Slíkar áhyggjur bar hann optliga ok skaut til guðs sínu máli ok bað hann láta þat upp koma, er hann H 326 sæi, at bazt gegndi: vákaði hann þat í hugnum ok vissi eigi, hvat hann skyldi upp taka, þvíat honum sýndusk mein auðsýn á því, sem hann talði fyrir sér.

15 **K. 188.** Draumr Óláfs konungs.

[*ÓH (Fms.) k. 178, (Flat.) k. 251; jfr. Tjodrek k. 18.*]

Þat var á einni nótt, at Óláfr lá í rekkju sinni ok vakði lengi um nóttina ok hugði at ráða-görðum U 461 sínum ok hafði stórar áhyggjur í skapi sínu; en er hugrinn mæddisk mjök, þá sé á hann svefn ok svá 20 lauss, at hann þóttisk vaka ok sjá öll tíðendi í húsinu.

1. í N.: *ul. J2.* En—huginn: *ul. J2.* 1—2. þá . . . hann: *omv. J2.* 3. hagnafeldir . . . farsæligir: *omv. J2 og skr. -sæll.* 4. -hræð: *ul. J2; færð skr. 70.* 5. -raunirnar: *ul. art. J2 (J3 = K).* efaði: *ifaðe J2.* 6. fyrir—sök: *ul. J2.* vitrligt: *noekot J2.* 7. at(1)—hamingjuna: *ul. J2.* 7—8 með—styrk: *ul. J2.* 8—9. er—mótgöngu: með svá litinn styrk *J2.* 10. Slíkar: þessar *J2.* bar: hafþe *J2.* 10—13. optliga—hvát: iannan vm vetrinn þóttiz hann æigi vita hvert ráð *J2.* 13—14. þvíat—sér: *ul. J2.* 15. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har: fra drøme J2); mgl. K. 70.* 16. at: er *J2.* Óláfr: konungr *J2.* rekkju: hvilu *J2; (recko skr. K).* 17—18. ok(1)—hafði: hafðe hann þá enn *J2.* 18. stórar áhyggjur: *omv. J2.* 18—19. í—mjök: *ul. J2.* 19. sé: *sal. J2 (sæ); seig K.* 19—20. ok—at: í moti degi (*deginom J3*) *J2.* 20. ok—húsinu: *ul. J2.*

Hann sá mann standa fyrir rekkjunni mikinn ok
vegligan ok hafði klæðnað dýrligan: bauð konungi
þat helzt í hug, at þar myndi vera kominn Ólafr
Tryggvason. Sá maðr mælti til hans: ertu mjök
H 196 hugsjúkr um ráða-ætlan þína, hvert ráð þú skalt upp 5
taka? Þat þykki mér undarligt, er þú velkir þat
fyrir þér, svá þat, ef þú ætlask þat fyrir at leggja
niðr konungs-tign þá, er guð hefir gefit þér: slíkt
it sama sú ætlan, at vera hér ok þiggja ríki af
útlendum konungum ok þér okunnum: farðu heldr 10
aptr til ríkis þíns, er þú hefir at erfðum tekit ok
ráðit lengi fyrir með þeim styrk, er guð gaf þér,
ok lát eigi undirmenn þína hræða þik: þat er kon-
ungs frami at sigrask á óvinum sínum, en vegligr
dauði, at falla í örrostu með liði sínu: eða efar þú 15
nökkut um þat, at þú hafir rétt at mæla í yðarri
deilu? Eigi skaltu þat gera, at dylja sjálfan þik
sannenda: fyrir því máttu djarfliga sækja til landzins,
H 327 at guð mun þér bera vitni, at þat er þín eiga. En
er konungr vaknaði, þá þóttisk hann sjá svip mannz- 20
ins, er brot gekk: en þaðan í frá herði hann huginn
ok einstrengði þá ætlan fyrir sér, at fara aptr til

1. rekkjunni: hvilunne J2. 2. ok—dýrligan: *ul. J2*
bauð kgi: boðaðe honum J2. 3. í hug: fyrir J2. kominn:
ul. J2. 5—6. hvert—taka: *ul. J2*. 6. þykki: þeckir J2.
þat: þetta sva mioc J2. 7. ef: *sál. alle. undt. K*: er. 8. þá—
þér: *ul. J2*. 9. vera—ok: *ul. J2*. 10. kgun: hofþingium
J2. ok—okunnum: *ul. J2*; þér *mql. K* (i 18. 70). farðu:
far þu J2. 11. ríkis: *sál. 70. J2*; *mql. K*. 18. þíns er: þins
þess er Guð hefir gefit þer oc J2. 11—12. ok—þér: *ul. J2*.
13. hræða: ræna J2. 15—16. efar . . . nökkut: ifar . . .
nackvat J2. 17. sjálfan: *ul. J2*. 18. landzins: landz J3.
19. þér bera: *omv. J2*. 20. þá: *ul. J2*. 20—21. svip—
gekk: a herðar manningom J2. 21. í—herði: af einherði J2
(fra herði J3). 22. ok—sér: *ul. J2*. aptr: *ul. J2*.

Nóregs, svá sem hann hafði áðr verit fúsastr til ok hann fann, at allir hans menn vildu helst vera láta; talði hann þat þá í huginn, at landit myndi vera auðsótt, er höfðingjalaust var, svá sem þá hafði hann 5 spurt; ætlaði hann, ef hann kvæmi sjálfr til, at margir mundu þá enn honum liðsinnaðir. En er konungr birti þessa ráða-görð fyrir mönnum sínum, þá tóku allir því þaksamliga.

K. 189. Af lækni-list Óláfs konungs.

[*ÓH (Fms.) k. 179, (Flat.) k. 252; ÓH (49) k. 79.*]

- 10 Svá er sagt, at sá atburðr varð í Garðaríki, þá er Óláfr konungr var þar, at sonr einnar gofugrar ekkju fekk kverka-sull ok sótti svá mjök, at sveinninn mátti engum mat niðr koma, ok þótti hann banvænn. U 462 Móðir sveinsins gekk til Ingigerðar drótningar, þvíat 15 hon var kunnkona hennar, ok sýndi henni sveininn. Drótning segir, at hon kunni engar lækningar til at leggja — »gakk þú, segir hon, til Óláfs konungs, hann er hér lækniur beztr, ok bið hann fara honum um mein sveinsins, ok ber til orð mín, ef hann vill eigi 20 elligar«. Hon gerði svá sem drótning mælti. En er hon fann konung, þá segir hon, at sonr hennar var banvænn af kverka-sulli, ok bað hann fara honum um sullinn. Konungr segir henni, at hann var engi lækniur, bað hana þangat fara, sem lækna- váru. Hon

1—6. svá—liðsinnaðir: *ul. J2.* 7. ráða-görð: *ætlan J2.* 8. allir því: *omv. J2.* 9. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra lækning J2.* 10. Svá—at: *ul. J2.* 10—11. þá—þar: *ul. J2.* 11. sonr: *sál. K; son J2.* gofugrar: *ul. J2.* 12. ok—mjök: *micinn sva J2.* 13. niðr koma: *bergia J2.* 14—15. þvíat—hennar: *ul. J2.* 16. segir—lækningar: *qz enga lækning kunna J2.* 17. gakk þú: *Gactu J2.* 18. hér: *ul. J2.* ok: *ul. J2.* 19. mein sveinsins: *sveinninn J2.* til... mín: *omv. J2.* 20. elligar: *ella J2.* svá: *ul. J2.* 20—24. En—Hon: *oc J2.*

segir, at drótning hafði henni þangat vísat — ok
 hon bað mik sín orð til bera, at þér legðið lækning
 til, sem þér kynnið, ok sagði hon mér, at þú værir
 H 328 beztr læknir hér í staðinum. Þá tók konungr til ok
 fór höndum um kverkr sveininum ok þuklaði sullinum 5
 mjök lengi, til þess er sveinninn hrærdi munninn. Þá
 tók konungr brauð ok braut ok lagði i kross i lófa
 O 197 sér, síðan lagði hann þat i munn sveininum, en hann
 svalg niðr. En þaðan af tók verk allan ór kverkunum:
 var hann á fám dögum alheill. Móðir hans varð 10
 fegin mjök ok aðrir frændr ok kunnmenn sveinsins.
 Var þá fyrst á þannug virt, sem Óláfr konungr hefði
 svá miklar læknis-hendr, sem mælt er um þá menn,
 sem mjök er sú íþrótt lögð, at þeir hafi hendr góðar,
 en síðan er jartegna-gorð hans varð alkunnig, þá var 15
 þat tekit fyrir sanna jartegn.

K. 190. Óláfr konungr brendi spánu.

[*Fms. V, 195; ÓH (Flat.) k. 253.*]

Sá atburðr varð á einum sunnudegi, at Óláfr
 konungr sat i háseti sínu yfir borðum ok hafði svá
 fasta áhyggju, at hann gáði eigi stundanna: hann 20
 hafði i hendi kníf ok helt á tannar ok rendi þar af

1. drótning: hon J2. hafði: hefði J2. henni... vísat:
 hana... sent J2. 3. til—hon: a sveinninn oc hon segir
 J2. 4. hér: ul. J2. staðinum: staðnum J2 (18. 70: J3
 = K). Þá... kgr: omv. J2. 4—5. ok—sveininum: ul.
 J2. 6. lengi: með handum sínom tf. J2. 7. ok braut:
 ul. J2. 8. þat: ul. J2. 8—9. en—svalg: oc svalg hann
 J2. 9. En—tók: toc þa J2. 10. var—dögum: oc a fám
 dagum (*sál. ogsá* 18. 70) varþ hann J2. al-: all- J2 (J3
 = K). 11. mjök: ul. J2. aðrir—kunnmenn: allir astmenn
 J2. 12—16. Var—jartegn: ul. J2. 17. *Overskr. fra* 18.
 J2; *mgl. K, 70.* 18. varð: var J2. 19. i—borðum: ul. J2.
 21. tannar: *sál. K. 18 (af tannarr); tannara* J2. 70. þar:
 ul. J2.

spánu nokkura. Skutilsveinn stóð fyrir honum ok helt
 borðkeri; hann sá, hvat konungr gerði, ok skildi þat,
 at hann sjálf hugði at öðru; hann mælti: »mánadagr
 er á morgin, dróttinn«. Konungr leit til hans, er **U 463**
 5 hann heyrði þetta, ok kom þá í hug, hvat hann hafði
 gort. Síðan bað konungr færa sér kertis-ljós; hann
 sópaði spánunum öllum í hönd sér, þeim er hann
 hafði telgt, þá brá hann þar í loginu ok lét brenna
 spánuna í lófa sér; ok mátti þaðan af marka, at hann
 10 mundi fast halda lög ok boðorð ok vilja eigi yfir
 ganga þat, er hann vissi réttast.

K. 191. Frá Óláfi konungi.

H 329

[*ÓH (Fms.) k. 180, (Flat.) k. 254; ÓH (49) k. 78.*]

Síðan er Óláfr konungr hafði ráðit fyrir sér,
 at hann vildi snúask til heimferðar, þá bar hann
 15 þat upp fyrir Jarizleif konung ok Ingigerði drótn-
 ing. Þau létu hann þeirar ferðar, segja þat, at
 hann skyldi hafa í þeira ríki þat veldi, er honum
 þœtti sér sœmiligt, en báðu hann eigi fara á vald
 fjandmanna sinna með svá litinn liðs-kost, sem hann
 20 hafði þar. Þá segir Óláfr konungr þeim drauma sína,
 ok þat með, at hann kvaðsk hyggja, at þat væri guðs

1. spánu nokkura: *omv. J2 og skr. sponu.* honum: konunginom J2. 1—3. helt—hann(2): *ul. J2.* 4. dróttinn: *sul. 18, 70; herra K, J2.* Kgr: *med art. J2.* 6. færa: *fa J2.* hann: *oc J2.* 7. spánunum öllum: *öllum saman spanunum J2.* 7—8. þeim—telgt: *ul. J2.* 8. í loginu: *logi i J2.* 9. spánuna: *ul. J2.* þaðan af: *af því J2.* 11. réttast: *rett at gera J2.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; Olafr (kgr tf. J3) for or Gardariki J2.* 13. er: *ul. J2.* 13—14. hafði—veldi: *var raðinn til (ul. J3) at J2.* 15—16. Jarizleif—drótning: *alle ord fork. i K. J2.* 16—20. segja—þar: *ul. J2.* 18. þœtti: *sul. K; þotti 18, 70.* 20. Ól. kgr: *hann J2.*

forsjá. En er þau funnu, at konungr hafði ráðit fyrir sér, at fara aptr til Nóregs, þá bjóða þau honum allan þann farar-beina, er hann vildi af þeim þiggja. Konungr þakkar þeim fogrum orðum sinn góðvilja, segir, at hann vill fúslega þiggja af þeim þat, er hann 5 þarf til ferðar sinnar.

K. 192. Ferð Óláfs konungs ór Garðaríki.

[*ÓH (Fms.) k. 181. (Flat.) k. 255: Ágr. k. 25: Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 80; Tjodrek k. 18.*]

1030 Þegar á bak jólum helt Óláfr konungr á búnaði: hann hafði þar nær cc. sinna manna: fekk Jarizleifr konungr öllum þeim eyki ok þar reiða með, svá sem 10 þurpti. En er hann var búinn, þá fór hann: leiddi Jarizleifr konungr hann ok Ingigerðr drótning vegsamliga af hendi: en Magnús, son sinn, lét hann þar 0 198 eptir með konungi. Þá fór Óláfr konungr austan, fyrst at frörum alt til hafsins. En er váraði ok ísa 15 leysti, þá bjoggu þeir skip sín; en er þeir váru búnir ok byrr kom, þá sigla þeir, ok greiddisk ferð sú vel. Kom Óláfr konungr skipum sínum við Gotland: spurði

1. funnu: fundu *J2*. 1—2. kgr—sér: hann var raðinn *J2*. 2. þá bjóða: buðu *J2*. 3. þann—beina: forbeina til þeirrar ferðar þann *J2*. 4. þakkar: þackaðe *J2*. þeim: með *tf. J2*. 5. segir—vill: \overline{qz} af þeim mundu *J2* og *ul. det fölg.*: af þeim. 6. þarf: þyrfti *J2*. ferðar sinnar: þeirrar ferðar *J2*. 7. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Olafi konungi J2*. 8—9. helt—hann: bio Olaf konungr sic oc *J2*. 9. þar nær: *ul. J2*. 10. öllum: *ul. J2*. 10—11. þar—þurpti: annat þat er þeir þurftu til þeirrar ferðar *J2*. 11. þá—leiddi: leiddu þa *J2*. 12. kgr hann: *ul. J2*. 13. hendi: Olaf konung *tf. J2*. 14. með kgi: *ul. J2*. Þá . . . Ól. kgr: *omv. J2*. austan: *ul. J2*. 15. alt: ut *tf J2*. 15—16. ok—þá: *ul. J2*. 16. en: oc *J2*. 17. ok(1)—vel: sigldu þeir þegar byr gaf *J2*.

þar tíðendi bæði af Svía-veldi ok Danmörku ok alt ^{H 330}
ór Nóregi; var þá spurt til sannz, at Hákon jarl var ^{U 464}
týndr, en land í Nóregi var höfðingjalaust; þótti konungi
ok hans mönnum þá vænt um sína ferð; sigldu þaðan,
5 þá er byr gaf, ok heldu til Svíþjóðar. Lagði konungr
liði sínu inn í Löginn ok helt upp í land til Áróss;
gerði síðan menn á fund Qnundar, Svía-konungs, ok
lagði stefnu við hann. Qnundr konungr varð vel við
orðsending mágs síns ok fór til fundar við Óláf kon-
10 ung, svá sem hann hafði orð til send. Kom þá ok
til Óláfs konungs Ástriðr drótning með þá menn, er
henni höfðu fylgt; varð þar fagna-fundr með öllum
þeim; fagnar Svía-konungr vel Óláfi konungi, mági
sínum, er þeir hittusk.

15 **K. 193.** Frá lendum mönnum.

[ÓH (*Fms.*) k. 182, (*Flat.*) k. 255; jfr. *Ágr.* k. 23;
Tjóðrek k. 19.]

Nú skal segja, hvat þeir höfðusk at í Nóregi um
þessar hriðir. Þórir hundr hafði finnferð haft þessa
ii. vetr, ok hafði hann verit hváru tveggja vetr lengi
á fjalli ok fengit óf fjár. Hann átti margs konar kaup
20 við Finna. Hann lét þar gera sér xii. hreinbjálba

1—2. þar—spurt: hann þa J2. 3—4. en—ferð: ul. J2.
4. sigldu: þeir *tf.* J2. 5. þá—heldu: ul. J2. 6. liði—inn:
scipum sinom J2. helt: ul. J2. land: landit J2. 7. gerði—
kgs: sendi hann orð Aunundi konunge J2. Svía: ul.
18. 7—8. ok—hann: at þeir skyldu finnaz J2. 8—
10. Qnundr—kg: for Qnundr konungr J2. 10. hann: Olaftr
konungr J2. þá: *sál.* 18, 70; *mgl.* K. 10—11. þá—
kgs: ul. J2. 11. með þá: þar til motz við Olaf konung oc
þeir J2. 12—14. varð—hittusk: ul. J2. 15. *Overskr. fra*
18, J3; *mgl.* K. 70; fra landz monnum J2. 17. finnferð
haft: haft finnferðir (-ferð J3) J2. 18—20. ok—Finna: ul.
J2. 20. xii. hreinbjálba: *omv.* J2; *med b* K, J2.

með svá mikilli fjolkyngi, at ekki vápn festi á ok
 síðr miklu en á hringa-brynju. En it síðarra vár
 bjó Þórir langskip, er hann átti, ok skipaði húskorlum
 H 331 sínum; hann stefndi saman böndum ok krafði leiðangrs
 alt um ina nørztu þinghá, dró þar saman mikit fjol- 5
 menni, fór norðan um várit með liði því. Hárekr ór
 Þjóttu hafði ok liðsamnað ok fekk mikit lið. Urðu
 til þeirar farar miklu fleiri virðinga-menn, þó at þessir
 sé ágætastir: lýstu þeir yfir því, at liðsamnaðr sá
 skyldi fara móti Óláfi konungi ok verja honum land, 10
 ef hann kvæmi austan.

K. 194. Frá Einari þambarskelfi.

[ÓH (Fms.) k. 182, (Flat.) k. 255.]

Einarr þambarskelfir hafði mest forráð út um
 Þrándheim, síðan er fráfall Hákonar jarls spurðisk:
 þótti honum þeir Eindriði feðgar vera bazt komnir 15
 til eigna þeira, er jarl hafði átt, ok lausafjár. Mintisk
 U 465 Einarr þá heita þeira ok vinmæla, er Knútr konungr
 hafði veitt honum at skilnaði. Lét þá Einarr búa skip
 gott, er hann átti, gekk þar á sjálfr með mikit för-
 neyti; en er hann var búinn, helt hann suðr með 20
 landi ok síðan vestr um haf ok létti eigi ferð sinni,
 fyrr en hann kom til Englandz: fór þá þegar á fund

1—2. ok—brynju: *ul. J2.* 3—4. skipaði—hann: *ul. J2.* 5. alt—þinghá: *ul. J2.* þar: hann *J2.* 5—6. fjolm.:
oc tf. J2. 6. liði því: *omv. J2.* 7. ok(1): *micinn tf. J2.*
 7—9. ok(2)—ágætastir: *ul. J2.* 9—10. liðsamnaðr—móti:
 þeir ætluðu at halda lipe þi i mot *J2.* 10. ok—land: *ul. J2.*
 12. *Orverskr. fra 18. J2; mgl. K. 70.* 13. þambar-: *söl. J2*
 (þamþ); þamba- *K.* út: *ul. J2.* 14—16. er—fjár: iarl
 tyndiz *J2.* 17. Einarr: hann *J2.* heita—ok: *ul. J2.* 17—
 18. er—skilnaði: Knuts konungs *J2.* 18. þá Einarr: *omv.*
J2. 19—21 gott—landi: *ul. J2.* 21. síðan: siglde *J2*
 21—22. um—kom: *ul. J2.* 22. fór—þegar: *ul. J2.*

Knúts konungs; fagnaði konungr honum vel. Síðan
 bar Einarr upp ørendi sín fyrir konung. segir svá,
 at hann var þá kominn at vitja heita þeira, er kon-
 ungr hafði mælt, at Einarr skyldi bera tignar-nafn yfir O 199
 5 Nóregi, ef Hákonar jarls væri eigi við kostr. Knútr
 konungr segir, at þat mál vissi alt annan veg við —
 hefi ek nú, segir hann, sent menn ok jartegnir mínar
 til Danmerkr til Sveins, sonar mins, ok þat með, at
 ek hefi honum heitit ríki í Nóregi; en ek vil halda
 10 við þik vináttu; skaltu hafa þvílíkar nafnbætr af mér,
 sem þú hefir burði til, ok vera lendr maðr, en hafa H 332
 veizlur miklar ok vera því framarr en aðrir lendir
 menn, sem þú ert meiri framkvæmdar-maðr en aðrir
 lendir menn. Sá Einarr þá um hlut sinn, hvert
 15 hans ørendi myndi verða; býsk hann þá til heim-
 ferðar. En er hann vissi fyrirætlan konungsins ok
 svá þat, at mikil ván var, ef Óláfr konungr kvæmi
 austan, at ekki myndi friðsamligt í landi. kom Einari
 þat í hug, at ekki myndi undir at hrapa ferðinni
 20 meirr, en svá sem hófligast væri, ef þeir skyldi berjask
 við Ólaf konung, en hafa ekki til framflutningar ríkis
 síns þá heldr en áðr. Sigldi Einarr þá í haf, er hann
 var at því búinn, ok kom svá til Nóregs, at áðr

1. fagnaði—Síðan: *ul. J2.* 2. Einarr: þa *tf. J2.* ørendi
 sín: *omv. J2.* fyrir *kg.* . . svá: *ul. J2.* 3. heita þeira:
 þeira mala *J2.* er: Knutr *tf. J2.* 4. Einarr: hann *J2.*
 5. H. jarls . . . eigi: *omv. J2.* 6. mál—veg: veik aðro vise
J2. 7—9. nú—Nóregi: gefit Sveini syni minom allann Noreg
J2. 10. við þik | vináttu: *omv. J2.* þvílíkar . . . af mér:
 af mer . . . slicar *J2.* 11. hefir: att *J2.* 11—14. en—
 menn: *ul. J2.* 14—15. um—hans: sitt *J2.* 15. myndi
 verða: *ul. J2.* býsk: biozt *J2.* 16—18. En—landi: *ul. J2.*
 18—19. Einari þat: honum *J2.* 19—20. ekki—væri: bezt
 mundi at (bezt—at *ul. J3*) hvata ecki mioc *J2.* 20. skyldi:
 skylldo *J2.* 21. en hafa: oc taca *J2.* 21—23. ríkis—
 búinn: *ul. J2.* 23. ok—svá: kom Einar ecki fyr *J2.* at
 áðr: enn orðinn *J2* og *ul.* fram komin.

váru fram komin þau tíðendi, er þar gerðusk mest á því sumri.

K. 195. Frá höfðingjum í Nóregi.

[*ÓH (Fms.) k. 183. (Flat.) k. 256; Fsk. k. 109.*]

1050 Höfðingjar í Nóregi heldu njósnum austr til Sví-
þjóðar ok suðr til Danmerkr, ef Óláfr konungr kvæmi 5
austan ór Garðaríki; fengu þeir þegar spurt, svá sem
menn fengu skjótast farit, er Óláfr konungr var
kominn til Svíþjóðar; en þegar er þat var sannspurt,
þá fór herboð um land alt: var stefnt út almenning
U 466 at liði; kom þá herr saman: en þeir lendir menn, 10
er váru af Ögðum ok Rogalandi ok Hordalandi, þá
skiptusk þeir við, snøru sumir norðr, en sumir austr
ok þótti hvártveggja lið fyrir þurfa. Snøru austr
synir Erlings af Jaðri ok alt lið þat, er austr var frá
H 333 þeim, ok váru þeir höfðingjar fyrir því liði: en norðr 15
snørisk Áslákr af Finneyju ok Erlendr ór Gerði ok
þeir lendir menn, er norðr váru frá þeim. Þessir,
er nú eru nefndir, váru allir eiðsvarar Knúts konungs til
þess at taka Óláf konung af lífi, ef þeim gæfi færi á því.

K. 196. Ferð Haraldz Sigurðarsonar. 20

[*ÓH (Fms.) k. 184. (Flat.) k. 257; jfr. Fsk. k. 109;*
ÓH (49) k. 86; Tjodrek k. 18; Ágr. k. 25.]

1080 En er þat spurðisk í Nóreg, at Óláfr konungr

1. þar . . . mest: *ul. J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K,*
70; fra lípsamnaðe *J2.* 4. í Nóregi: *ul. J2.* 4—8. austr—
Svíþjóðar: þeir er varu í Noregi um ferðir Olafs konungs *J2.*
8. þegar . . . þat: *ul. J2.* var sannspurt: *omv. J2 og tf.:*
at Oláfr konungr var kominn til Svíþjóðar. 9. land alt:
omv. J2. stefnt . . . almenn.: *omv. J2 og skr. -inge.* 10—
13. kom—þurfa: snøru þá sumir astr enn sumir norðr *J2.* 14. af
—ok: með *J2.* 15. ok—liði: *ul. J2.* 16. Finneyju: finneyiom
J2. 17. þeir: aðrir *J2.* menn: þeir *tf. J2.* frá þeim: þaðann
J2. 18. eru: varu *J2.* 19. ef—því: *ul. J2.* 20. *Overskr. fra*
18; *mgl. K. 70;* fra Haraldi Sigurðarsyni *J2.* 21. En—þat:
Þa er *J2.* í Nóreg: *ul. J2.*

var austan kominn til Svíþjóðar, þá sǫmnuðusk saman vinir hans, þeir er honum vildu lið veita. Var í þeim flokki tignastr maðr Haraldr Sigurðarson, bróðir Óláfs konungs; hann var þá xv. vetra gamall, mikill 5 maðr vexti ok roskinmannligr. Mart var þar annarra gǫfugra manna. Þeir fengu allz vi. hundruð manna, þá er þeir fóru af Uplöndum, ok stefndu við lið þat austr um Eiðaskóg til Vermalandz; síðan stefndu þeir 0 200 austr um markir til Svíþjóðar; spurðusk þá fyrir um 10 ferðir Óláfs konungs.

K. 197. Ferð Óláfs konungs ór Svíþjóð.

[*ÓH (Fms.) k. 184, (Flat.) k. 257; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 80; jfr. Tjodrek k. 18.*]

Óláfr konungr var í Svíþjóð um várit ok hafði 1030 þaðan njósnir norðr í Nóreg ok fekk þaðan þá eina spurn, at ófriðsamligt myndi þangat at fara, ok þeir 15 menn, er norðan kómu, létu hann mjök at fara í landit; hann hafði þá einráðit fyrir sér, at fara slíkt sem áðr. Óláfr konungr spurði máls Qnund konung, hvern styrk hann myndi veita honum at sækja land sitt. Qnundr konungr svarar svá, segir, at Svium var H 334 20 lítit um at fara í Nóreg herfǫr — «vitum vér, segir hann, at Norðmenn eru harðir ok orrostu-meunn miklir ok illir heim at sækja með ófriði: skal þat eigi seint at segja þér, hvat ek vil til leggja: ek mun fá þér

1. til—þá: *ul. J2.* 2. þeir—veita: *ul. J2.* 2—3. í—maðr: þar fyrirmaðr *J2.* 3—4. bróðir—kgs: *ul. J2.* 4—6. mikill—manna: *ul. J2.* 6. allz: *ul. J2.* 7—8. þá—Vermalandz: *ul. J2.* 9. um markir: *ul. J2.* spurðusk þá: oc spurðuz *J2.* 10. ferðir: ferð *J2.* 11. *Överskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Olafi konunge J2.* 12—16. í—sér: nu einráðinn *J2.* 16—17. slíkt—áðr. til Noregs þo at hann spyrði þaðann ufríðligt *J2.* 17. Óláfr—máls: spurðe hann *J2.* 18—19. at—sitt: *ul. J2.* 19—23. svá—leggja: *ul. J2.* mun: vil *J2.*

cccc. manna, ok velið af hirðsveitum mínum góða
 U 467 hermenn ok vel búna til bardaga: síðan vil ek gefa
 þér lof til, at þú farir yfir land mitt, ok fái þér lið
 alt, þat er þú mátt ok þér vill fylgja. Óláfr kon-
 ungr tók þenna kost; bjósk síðan ferðar sinnar. 5
 Ástriðr drótning var eptir í Svíþjóðu ok Úlfrhildr
 konungs-dóttir.

K. 198. Ferð Óláfs konungs til Járnberralandz.

[ÓH (Fms.) k. 185. (Flat.) k. 258: jfr. ÓH (49) k. 80:
 Tjodrek k. 18.]

1030 En er Óláfr konungr hóf ferð sína, þá kom til
 hans lið þat, er Svía-konungr fékk honum, ok váru 10
 þat cccc. manna. Ferr konungr þær leiðir, er Svíar
 kunnu fyrir: stefndu þeir upp á land til marka ok
 kómu þar fram, er kallat er Járnberraland. Þar kom
 í móti konungi lið þat, er farit hafði af Nóregi til
 móts við hann, sem hér er fyrr frá sagt. Hitti hann 15
 þar Harald, bróður sinn, ok margi aðra frændr sína,
 ok varð þat inn mesti fagnaðar-fundr. Höfðu þeir
 þá allir saman xii. hundruð manna.

1. góða: *sál. alle undt. K: god (vistnok skrivefjøl).* 2. her-
 menn: *drengi J2.* til—síðan: *ul. J2.* 4. þat . . þú—ok:
ul. J2 (þat stár i J3). 5. ferðar sinnar: *til ferðar J2.*
 6. Svíþjóðu: *Svíþjóð J2.* 7. kgs-dóttir: *dóttir þeirra J2.*
 8. *Overskr. fra 18; mnl. K. 70; Ólafr konungr hóf ferð sína*
J2. 9. En: *Þá J2.* þá: *ul. J2.* 10—12. ok—fyrir: *ul.*
J2. 12. stefndu þeir: *stemndi Ólafr konungr J2.* upp | á
 land: *omv. J2.* 12—13. ok kómu: *kom J2 (comu J3).*
 13. kallat er: *heitir J2.* Þar kom: *omv. J2.* 14. í móti:
mot J2. 15. sem—sagt: *ul. J2.* 16. aðra: *vini sína oc tf.*
J2 og ul. det følg. sína. 17. ok—fundr: *ul. J2.* 18. allir
 saman: *ul. J2.*

K. 199. Frá Dag Hringssyni.

[ÓH (*Fms.*) k. 186. (*Flat.*) k. 259; ÓH (49) k. 80, 86.]

Dagr er maðr nefndr, er svá segir at hann var 1030
sonr Hrings konungs, þess er land hafði flýit fyrir H 335
Óláfi konungi, en menn segja, at Hringr væri sonr
5 Dags Hringssonar, Haraldzsonar ins hárfagra. Dagr
var frændi Óláfs konungs; þeir feðgar. Hringr ok Dagr,
höfðu staðfestsk í Svía-veldi ok höfðu þar fengit ríki
til forráðs. Um várit, er Óláfr konungr var kominn
austan til Svíþjóðar, sendi hann orð Dag frænda sinum
10 þau, at Dagr skyldi ráðask til ferðar með honum
með þann styrk allan, sem hann hefir til; en ef þeir
fá land eignazk í Nóregi, þá skyldi Dagr hafa ríki
þar eigi minna, en forellri hans hafði haft. En er
þessi orðsending kom til Dags, þá fell honum þat
15 vel í skap; lék honum landmunr mjök á at fara í Nóreg
ok taka þar við ríki því, sem frændr hans höfðu fyrr O 201
haft: svarar hann skjótt þessu máli ok hét ferð sinni.
Dagr var maðr skjótorðr ok skjótráðr, ákafa-maðr
mikill ok hreystimaðr mikill, en engi spekingr at viti.
20 Síðan samnaði hann sér liði ok fekk nær xii. hundruð U 468
manna: fór hann með þat lið til fundar Óláfs konungs.

1. *Overskr. fra 18, J2 (der dog ul. Hringss.); mgl. K. 70.*
2. er(2)—at: *ul. J2.* 3. sonr: s. *K, J2 (son 70).* 4—
5. væri—Dags: var Dagss. *J2.* 5—8. Dagr—forráðs: *ul. J2.*
8—9. var—austan: kom *J2.* 10. þau: *ul. J2.* Dagr: hann
J2. 11. með: við *J2.* allan: *ul. J2.* hefir til: fengi *J2.*
12. fá . . . eignazk: fengi . . . unnit *J2.* 12—13. hafa—
minna: æigi hafa minna ríki *J2.* 13. forellri . . . hafði;
forellrar . . . höfðu *J2.* 13—17. En—haft: *ul. J2.* 15. mjök
á: *omv. 70.* 16—17. fyrr haft. *omv. 70.* 17. svarar—
sinni: Dagr svarar því máli skíott því at honum leku a land-
munir at fara í Noreg oc het hann ferðinne *J2.* 18. ok
skjótráðr: *ul. J2.* ákafa-: hafaða *J2.* 19. mikill(2): *ul. J2.*
20. hann sér: Dagr *J2.* 21. Ól. kgs: s*il. K;* við Olaf konung
J2, 18, 70.

K. 200. Ferð Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 187, (*Flat.*) k. 260; *Fsk.* k. 109; ÓH (49) k. 86; *jfr.* *Tjodrek* k. 18.]

1030 Óláfr konungr gerði orð frá sér í byggðir ok sendi orð þeim mönnum, er þat vildu hafa til féfangs sér, at afla hlutskiptis ok hafa uptekðir þær, er óvinir konungs sæti fyrir. þá skyldu þeir til hans koma ok 5 honum fylgja. Óláfr konungr flutti þá her sinn ok fór um markbyggðir, en sumt um eyðimerkr ok optliga um vötn stór; þeir drógu eða báru skipin eptir H 336 sér milli vatnanna. Fjöldi dreif liðs til konungs, marka-menn ok sumt stiga-menn. Er þar víða síðan 10 kallat Óláfsbúðir, sem hann hafði náttstaði. Hann létti eigi ferðinni, fyrr en hann kom fram á Jamtaland; fór þá síðan norðr til Kjalar. Skiptisk lið hans í byggðirnar ok fór mjök sundrlaust, meðan þeir vissu ekki ófriðar vánir. En jafnan er þeir skiptu liði sínu, 15 þá fylgði konungi Norðmanna lið, en Dagr fór þá í annan stað með sitt lið, en Svíar í þriðja stað með sínu liði.

K. 201. Frá stiga-mönnum.

[ÓH (*Fms.*) k. 188, (*Flat.*) k. 261; ÓH (49) k. 80.]

1030 Menn þeir eru nefndir, er annarr hét Gaukapórir, 20

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Orðsending Olafs konungs J2.* 2. frá sér | í byggðir: *omv. J2 og skr.: byggðina.* 2—4. ok—aflla: til þeira manna er afla vilia J2. 4—5. ok—hans: það hann þa til sin J2. 6—7. ok fór: *ul. J2.* 7. -byggðir: -byggð J3. 7—9. ok—vatnanna: *ul. J2.* 9. dreif liðs: manna dreif J2. kgs: hans J2. 10. marka-menn: *ul. J2.* 10—11. Er—náttstaði: *ul. J2.* 12. ferðinni: ferð sinne J2. fram: *ul. J2.* 13. för—Kjalar: oc þaðan til Kjalar norðr J2. Skiptisk: þa *tf. J2.* 14. byggðirnar: *uden art. J2.* 15. ekki—vánir: æigi til ufriðar J2. 15—18. En—liði: *ul. J2.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra Gakaporir J2.* 20. þeir | eru nefndir: *omv. J2.*

en annarr Afrafasti: þeir váru stiga-menn inir mestu, hófðu með sér xxx. manna, sinna maka. Þeir bræðr váru meiri ok sterkari en aðrir menn; eigi skorti þá áráði ok hug. Þeir spurðu til hers þess, er þar fór 5 yfir land, ok mæltu sín á milli, at þat myndi vera snjallræði, at fara til konungs ok fylgja honum til landz sins ok ganga þar í fólkorrostu með honum ok reyna sik svá, þvíat þeir hófðu ekki fyrr í bardögum verit, þeim er liði var fylkt til; var þeim þat forvitni 10 mikil, at sjá konungs fylking. Þetta ráð líkaði vel forunautum þeira; gerðu þá ferð sína til fundar við konung. En er þeir koma þar, þá ganga þeir með sveit sína fyrir konung, ok hófðu þeir forunautar alvæpni sitt. Þeir kvøddu hann. Hann spurði, hvat U 469 15 mǫnnum þeir sé. Þeir nefndu sik ok segja, at þeir váru þarlandz-menn. Þá bera þeir upp ǫrendi sín ok buðu konungi at fara með honum. Konungr segir, H 337 at honum leizk svá, sem í slikum mǫnnum myni vera góð fylgd — »ek em fúss, segir hann, við slikum 20 mǫnnum at taka, eða hvárt eruð ér kristnir menn?» segir hann. Gaukaþórir svarar, segir, at hann var hvárki kristinn né heidinn — »hófum vér félagar engan annan átrúnað, en trúm á okr ok afl okkat

1. stiga-menn—mestu: *sál. 70 (dog med oc overstreget foran inir)*; stigamenn oc hinir mesto stigamenn *K*; hinir mesto stigamenn *18*; ransmenn oc stigamenn *J2*. 2. með sér: þeir *J2*. sinna: *sina K, 70*. 3—11. eigi—þeira: *ul. J2*. 11. gerðu þá: þeir gera *J2*. við: *Olaf tf. J2*. 12—14. En—hann: oc buðu honum fylgd *sina J2*. 14. Hann: Konungr *J2*. 15. mǫnnum . . . sé: manna . . . veri *J2*. 15—16. segja—þar: qvaþuz þar vera *J2*. 16—17. Þá—honum: *ul. J2*. 17—18. segir—svá: svarar sva lyzt mer a yðr *J2*. 19. ek em: *omv. J2*. segir hann: *ul. J2*. 20. hvárt: *ul. J2*. ér: *sál. J2 (J3)*; þer *de øvrr.* 21. segir hann: *ul. J2*. 22. kristinn . . . heidinn: *omv. J2*. 23. annan átrúnað: *omv. J2*. en: ver *tf. J2*. okr—okkat: afl oc orku vara *J2*.

0 202 ok sigrsæli, ok vinnzk okkr þat at gnógu«. Konungr svarar: »skaði mikill, er menn svá liðmannligir skolu eigi á Krist trúa, skapara sinn«. Þórir svarar: »er nokkurr sá i þínu fǫruneyti, konungr, Krists-maðrinn, er meira hafi á degi vaxit, en vit bræðr?«. Konungr 5 bað þá skirask láta ok taka trú rétta þar með — »ok fylgið þá mér, segir hann: skal ek þá gera ykkir virðinga-menn mikla: en ef þit vilið þat eigi, þá farið aptr til iðnar ykkarrar«. Afrafasti svarar, segir, at hann vildi ekki við kristni taka. Snúa þeir síðan i 10 brot. Þá mælti Gaukapórir: »þetta er skömm mikil, er konungr þessi gerir oss liðrækja: þar kom ek aldrigi fyrr, er ek væra eigi hlutgengr við aðra menn: skal ek aldrigi aptr hverfa at svá göru«. Síðan slógusk þeir i sveit með marka-mönnum öðrum ok fylgðu 15 flokkinum. Sækir þá Óláfr konungr vestr til Kjalar.

K. 202. Sýn Óláfs konungs.

[*ÓH (Fms.) k. 189, (Flat.) k. 262; ÓH (49) k. 81.*]

1080 En er Óláfr konungr fór austan um Kjöl ok sótti þá vestr af fjallinu, svá at land lægði þaðan vestr at sjá, ok sá þá þannug landit. Mart lið fór 20

1. okkr: oss *J2*. 2. svarar—liðmannligir: mælti þat er mein mikit er menn slikir *J2*. 3. á Kr. | trúa: *omv. J2*. Þ. svarar: þeir svara *J2*. 4. fǫruneyti: lipe *J2*. 5. á degi | vaxit: *omv. J2*. 6. trú rétta: *omv. J2*. þar með: *ul. J2*. 7. þá(*bis*): *ul. J2*. segir hann: síðan *J2*. ykkir: yðr *J2*. 8. þat eigi: *omv. J2*. farið: þit *tf. J2*. 9—10. svarar—ekki: qvaz æigi villdu *J2*. 11. brot: brat *J2*. skömm mikil: *omv. J2*. 12. þessi: sia *J2*. 12—13. þar—menn: *ul. J2*. 14. göru: bunu *J2*. 15. marka-m. öðrum: *omv. J2*. 16. Sækir—Kjalar: *ul. J2*. 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra því er (Er Olafi J3)* konunge gaf sýn *J2*. 18. En: Þa *J2*. 19. þá: *ul. J2*. land: með *art. J2*. 19—20. þaðan vestr: *omv. J2 og ul. at sjá*. 20. ok—landit: *ul. J2*. Mart lið | fór: *omv. J2*.

fyrir en konungr ok mart síðarr; reið hann þar, er
 rúmt var um hann, var hann hljóðr, mælti ekki við H 338
 menn; reið hann svá langa hrið dags, at hann sásk
 lítt um. Þá reið byskup at honum ok mælti, spurði,
 5 hvat hann hugsaði, er hann var svá hljóðr; þvíat
 konungr var jafnan glaðr ok margmálugr við menn
 sína í ferðinni ok gladdi svá alla þá, er nær honum
 váru. Þá svarar konungr með áhyggju mikilli: »undar- U 470
 liga hluti hefir borit fyrir mik um hrið; ek sá nú
 10 yfir Nóreg, er ek leit vestr af fjallinu; kom mér þá
 í hug, at ek hafða margan dag glaðr verit í því landi:
 mér gaf þá sýn, at ek sá um allan Þrándheim ok
 því næst um allan Nóreg; ok svá lengi sem sú sýn
 hafði verit fyrir augum mér, þá sá ek æ því víðara.
 15 alt þar til er ek sá um alla veröld, bæði lönd ok sæ;
 ek kenda gørla þá staði, er ek hafða fyrir komit ok
 sét; jafngreinliga sá ek þá staði, er ek hefi eigi fyrir
 sét, suma þá, er ek hefi haft spurn af, en jafnvel
 hina, er ek hefi eigi fyrir heyrt getit, bæði byggða ok
 20 óbyggða, svá vítt sem veröldin er«. Byskup segir.
 at sú sýn var heilaglig ok stórmerkilig.

1. en kgr: *ul. J2.* síðarr: *enn konungrinn tf. J2.* 1—
 2. reið—hann(1): *ul. J2.* 2—3. mælti—menn: *oc mælti*
engi maðr við hann J2. 3. hrið: *stund J2.* sásk: *litaðiz*
J2. 4—5. spurði hvat: *oc spyr hvi J2.* 5. hugsaði—hann(2):
ul. J2. 5—8. þvíat—váru: *ul. J2.* 8. Þá: *ul. J2 og omv.*
kgr (med art.) sv. áhyggju mikilli: omv. J2. 9. nú: *ul. J2.*
 10. ek leit: *sa J2; veitt tf. K, 18, 70 (dittogr. i K-mbr. både*
af leit og vestr). kom—þá: *oc kom mer J2.* 11. margan

dag: *oft J2 og omv.; verit glaðr.* 13. því: *þar J2.* lengi
 sem: *omv. J2.* sú sýn: *ul. J2.* 14. verit: *syn tf. J2 (su*
syn J3) þá: *ul. J2.* 15. veröld: *med art. J2.* 17—
 18. jafngr.—sét: *sál. 18. 70; mgl. K.* 17. sá: *kenda J2.*
 hefi eigi: *hafða J2 (hefi ei J3).* 18. en: *oc J2.* 20. veröldin:
uden art. J2. 21. stór-: *storum J2.*

K. 203. Jarategn um akr.

[ÓH (*Fms.*) k. 190. (*Flat.*) k. 264; Ágr. k. 25; ÓH (49) k. 83; *Fsk.* k. 109; jfr. *Tjóðrek* k. 19.]

1030 Síðan er konungr sótti ofan af fjallinu, þá var
bær sá fyrir þeim, er á Súlu heitir, í ofanverðri
byggðinni í Verdælafylki. En er þeir sóttu ofan at
bœnum, þá lágu akrar við veginn. Konungr bað menn 5
fara spakliga ok spilla eigi eng fyrir bónda: gerðu
menn þat vel, meðan konungr var við; en þær sveitir.
O 203 er síðarr fóru, þá gáfu ekki þessu gaum, ok hljópu
menn svá um akrinn, at hann var allr lagðr at jörðu.
Sá bóandi, er þar bjó, er nefndr Þorgeirr flekk: 10
hann átti ii. sonu vel frumvaxta. Þorgeirr fagnaði
H 339 vel konungi ok hans mönnum ok bað honum allan
þann forbeina, er hann hafði feng á. Konungr tók
því vel ok spurði þá Þorgeir at tíðendum, hvat títt
væri þar í landi, eða hvárt samnaðr nokkurr myndi 15
þar vera gorr í móti honum. Þorgeirr segir, at lið
mikit var saman dregit þar í Þrándheimi ok þar váru
komnir lendir menn bæði sunnan ór landi ok norðan
af Hálogalandi — en eigi veit ek, segir hann, hvárt

1. *Overskr. fra 18 (der skr. Jarþteign); mgl. K. 70; Konungr
bötti akr a S: (2) á Súlu: ul. J3). 2. er: Olaftr tf. J3. sótti:
com J2. ofan: veztr J2. þá: ul. J2. 3. þeim: honum
J2. 3—4. í—Verðf.: ul. J2. 5. þá: ul. J2. Kgr bað: omv.
J2. 6. fara—bónda: ægi spilla akrunum J2. eng: sal. K. 18.
70. 6—8. gerðu—gaum: enn at því var engi gamr gelin J2.
9. hann: ul. J2. var allr: omv. J2. lagðr | at jörðu: omv. J2.
10. bóandi: bondi J2. er—bjó | er—flekkr: omv. J2 og har
var f. er(2). 11. ii. sonu: omv. J2 og ul. vel frumv. 12. vel
kgi: omv. J2. 12—14. ok(1)—ok: ul. J2. 14. þá: kon-
ungr J2. at tíðendum: ul. J2. 15. væri—landi: var í
landino J2. 15—16. eða—honura: ul. J2. 16—17. lið—
þar(1): micill samnaðr var J2. 17—19. ok—Hálogal.: ul.
J2. 19. segir hann: ul. J2.*

þeir ætla því liði at stefna yðr í mót eða í annan stað«. Síðan kærði hann fyrir konungi skaða sinn ok óspekð konungs-manna, er þeir höfðu niðr brotit ok troðit akra hans alia. Konungr segir, at þat var
 5 illa orðit, er honum var mein gort. Síðan reið kon- U 471 ungr til, þar sem akrinn hafði staðit, ok sá, at akrinn var allr at jörðu lagðr. Hann reið umhverfis ok mælti síðan: »þess vænti ek, bóandi, at guð mun leiðrétta skaða þinn, ok mun akr þessi betri á viku
 10 fresti«, — ok varð þat inn bezti akr, sem konungr sagði. Konungr dvalðisk þar um nótt, en at morni bjó hann ferð sína: hann segir, at Þorgeirr bóndi skyldi fara með honum, en er hann bauð til ferðar ii. sonu sína, þá segir konungr, at þeir skolu eigi fara
 15 með honum, en sveinar vildu þó fara: konungr bað þá eptir vera; en er þeir vildu ekki letjask, þá vildu hirðmenn konungs binda þá. Konungr mælti. er hann sá þat: »fari þeir, aptr munu þeir koma«. Svá fór sem konungr sagði um sveinana.

20 **K. 204.** Skirðir marka-menn.

[ÓH (*Fms.*) k. 191, (*Flat.*) k. 268; *Fsk.* k. 109; ÓH (49) k. 81 *fin.*, 87; *Tjodrek* k. 19.]

Þá flytja þeir her sinn út til Stafs. En er 1030

1. stefna: hallda J2. 2. hann: þorgeir J2. fyrir kgi | skaða sinn: *omv.* J2. 3. kgs-manna: manna hans J2. 3—4. er—alla: *ul.* J2. 4—5. Kgr—Síðan: *ul.* J2. 5—6. reið—sem: reið kr þar til er J2. 6—7. akrinn(2)—lagðr: allr var niðr brotinn J2. 7. umhverfis: akrinn *tf.* J2. 8. mun: mune J2. 9. þessi: sia J2. 10. ok: *ul.* J2. 11. nótt: *med art.* J2. 12. hann(2): oc J2. bóndi: *ul.* J2. 13. skyldi: skal J2. 13—14. til ferðar | . . sonu sína: *omv.* J2 og *ul.* ii. 14—15. þá—honum: Konungr segir at hann skal fara J2. 15. en—þó: þó villdu sveinarnir J2. 15—16. kgr—letjask: *ul.* J2. 16. vildu: villia J3. 17. kgs: *ul.* J2. 17—18. er—þat: *ul.* J2. 18. fari þeir: lati þa fara J2. 18—19. Svá—sveinana: oc sva varð J2. 20. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; Skirðr Gakaþorir J2. 21. flytja—En: *ul.* J2.

konungr kom á Stafamýrar. þá átti hann dvöl. Þá
H 340 spurði hann til sanuz. at brændr fóru með her móti
honum ok þat, at þá myndi hann orrostu eiga brátt.
Þá kannaði konungr lið sitt, ok var skorat manntal
ok hafði hann meirr en xxx. hundruð manna. Þá 5
fundusk í hernum ix. hundruð heiðinna manna: en
er konungr vissi þat, þá bað hann þá skirask láta.
segir svá, at hann vill eigi heiðna menn hafa í orrostu
með sér — »munu vér, segir hann, ekki mega treystask
liðs-fjöldá: guði skolu vér treystask, þviat með krapti 10
ok miskunn munu vér sigr fá: en eigi vil ek blanda
heiðnu fólki við menn mína«. En er þat heyrðu
heiðingjar, þá báru þeir saman ráð sín, ok at lýkðum
létu skirask cccc. manna, en d. neittu kristni: ok
snøri þat lið aptr til síns landz. Þá ganga þar fram 15
þeir bræðr með sitt lið, Gaukapórir ok Afrafasti, ok
hjóða konungi enn gengi sitt. Hann spýrr, ef þeir
hefði þá skírn tekit. Gaukapórir segir, at þat var
O 204 eigi. Konungr bað þá taka skírn ok trú rétta, en
fara á brot at öðrum kosti. Þeir snøru þá frá í brot 20
ok tóku tal sín í milli ok réðu um, hvert ráð upp
U 472 skyldi taka. Þá mælti Afrafasti: »svá er at segja

1. kgr: *sál. J2*; hann *K. 70.* (þeir comu 18). þá—Þá:
ul. J2. 2. her: i *tf. J2.* 3. ok—brátt: *ul. J2.* 4. kgr:
hann *J2.* 5. ok—manna: *sál. J2*; *mgl. K. 18, 70.* c. en:
oc *J2.* 7. þá(1): *ul. J2.* 8. svá: *ul. J2.* 8—12. heiðna—
mína: blanda blöpi heiðinna manna við cristna menn *J2.*
12—13. En—þeir: heiðingjar bera *J2.* 13. at lýkðum: *ul.*
J2. 14. d. neittu: v hundruð nittu *J2.* 15. snøri—lið:
snøru þeir *J2.* þar: *ul. J2.* 15—16. fram þeir. *omv. J2.*
16. með—lið: *ul. J2.* 17. hjóða kgi: buðu *J2.* Hann spýrr:
konungr spurði *J2.* 18. hefði—tekit: veri scirðir þá *J2.*
18—19. segir—eigi: sv', ok q. þat æigi vera *J2.* 19—
20. taka—brot(1): sciraz eðr fara bræt *J2.* 20. Þeir—brot: þá
snøru þeir i brott *J2.* 21—22. ok(2)—taka: *ul. J2.* 22. mælti:
sv' *J2.* svá—segja: segja mun ec *J2.*

frá mínu skapi, at ek vil ekki aptr hverfa; mun ek fara til orrostu ok veita lið þóðrum hvárum; en eigi þykki mér skipta, í hvárum flokki ek em«. Þá svarar Gaukaþórir: »ef ek skal til orrostu fara, þá vil ek
 5 konungi lið veita, þvíat honum er liðs þörf meiri: en ef ek skal á guð nokkut trúa, hvat er mér verra, at trúa á Hvitakrist en á annat goð? Nú er þat mitt ráð, at vér látim skírask, ef konungi þykkir þat miklu máli skipta: fœrum þá síðan til orrostu með honum«.
 10 Þessu játa þeir allir; ganga síðan til konungs ok segja, at þeir vilja þá skirn taka. Váru þeir þá H 341 skírðir af kennimönnum ok váru hyskupaðir. Konungr tók þá í hirðlög með sér ok segir, at þeir skyldu vera undir merki hans í orrostu.

15 **K. 205.** Tala Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 191. (*Flat.*) k. 269: ÓH (49) k. 89:
Fbr. (*Hb.*) k. 24.]

Óláfr konungr hafði þá til sannz spurt, at skamt 1030 myndi vera til þess, er hann myndi orrostu eiga við bæendr. En síðan er hann hafði kannat lið sitt ok skorat var manntal, ok hafði hann þá meirr en xxx.
 20 hundruð manna, ok þótti þat þá vera mikill herr á einum velli. Síðan talaði konungr fyrir liðinu ok mælti svá: »vér höfum mikinn her ok frítt lið. Nú vil

1. skapi—ekki: scaplynde ægi mun ec J2. mun: oc mvn J2. 2—3. en—em: hyrði ec ægi hveriom ec veiti J2. 3. Þá: ul. J2 og omv. G. sv. 4. til orrostu | fara: omv. J2. vil: mvn J2. 5. kgi: med art. og ul. lið J2. þvíat: ul. J2. liðs: ul. J2 og omv. meiri þörf J2. 6. guð nokkut: nockorn Guð J2. hvat: hvi J2. 7. annat goð: annan Guð J2. 8. miklu: mestu J2. 9. fœrum—honum: ul. J2. 10. Þessu: því J2. þeir: þa tf. J2. til kgs: fyrri konung J2. 11. þá(1)—taka: sciraz lata J2. 12. af kennim.: ul. J2. váru: ul. J2. 12—13. Kgr tók: omv. J2. 13. með sér: ul. J2. 13—14. segir—vera: scipaðe þeim J2. 14. hans—orrostu: ul. J2. men slutter kap. sál.: Síðan talaðe konungr fyrir lipino J2. 15. Overskr. fra 18. J2; mgl. K. 70. 16—22. Óláfr—svá: Hann toc sva til mals J2, jfr. ann. til l. 14.

ek segja monnum, hverja skipan ek vil hafa á liði váru. Ek mun láta fara merki mitt fram í miðju liði, ok skal þar fylgja hirð mín ok gestir ok þar með lið, er til vár kom af Uplöndum, ok svá þat lið, er hér kom til vár í Þrándheimi. En til hægri handar 5 frá minnu merki skal vera Dagr Hringsson ok með honum þat lið alt, er hann hafði til foruneytis við oss: skal hann hafa annat merki. En til vinstri handar frá minni fylking skal vera þat lið, er Svíakonungr fekk oss, ok alt þat lið, er til vár kom í 10 Svía-veldi: skolu þeir hafa it iii. merki. Vil ek, at menn skiptisk í sveitir ok heimtisk saman frændr ok kunnmenn, þviat þá mun hverr annars bezt gæta ok hverr annan kenna. Vér skolum marka lið vårt alt, gera herkumbl á hjálmum várum ok skjöldum, 15

U 473 draga þar með bleiku á krossinn helga. En ef vér komum í orrostu, þá skolu vér hafa allir eitt orðtak: fram fram, Krists-menn, kross-menn, konungs-menn.

H 342 Vér munum hljóta þunnar fylkingar, ef vér höfum lið færa, þviat ek vil, at þeir kringi eigi um oss sínu 20 liði. Skiptisk menn nú í sveitir, en síðan skal sveitum skipa í fylkingar, ok viti þá hverr sína stöðu ok gefi

2. merki mitt | fram: *omv. J2*. 3. liði: *med art. J2*.
 hirð mín: *hirþinn J2 (J3 = K)*. 3—4. þar með: þat *J2*.
 4. svá—lið: *ul. J2*. 5. kom: *kemr J2*. En: *ul. J2*. 6—
 7. með honum: *ul. J2*. 7. alt: *ul. J2*. 8. skal hann:
omv. J2. En: *ul. J2*. 9. minni fylking: *mino merki J2*.
 12. skiptisk: *scipiz J2*. 13—14. þviat—kenna: *ul. J2*.
 14. marka: *merkia J2*. 14—15. lið vårt | alt: *omv. J2*.
 15. gera herkumbl: oc bera hercumbla(!) *J2 (-kumbl J3)*.
 hjálmum várum: *hialma J2*. 16. bleiku: *bleikiu J2*. á—
 helga: *ul. J2*. 16—17. ef—vér: *ver skulum J2*. 17. orðtak:
 er ver komum í orosto *tf. J2*. 18. fram(1): *ul. J2*. Krists:
 Krist *J2 (J3 = K)*. 19—21. Vér—liði: *ul. J2*. 21. Skiptisk:
scipiz J2. 21—22. en—stöðu: *ul. J2*. 22. gefi: *hverr tf. J2*.

gaum at, hvert hann er frá merki því, er hann er 0 205
 undir skipaðr. Vér munum nú halda fylkingu, ok
 skolu menn hafa alvæpni dag ok nótt, þar til er vér
 vitum, hvar fundr várr mun verða ok bóanda«. Síðan
 5 er konungr hafði talat, þá fylkðu þeir liði sínu ok
 skipuðu eptir því, sem konungr hafði fyrir mælt.
 Eptir þat átti konungr stefnu við sveitar-höfðingja.
 Váru þá komnir þar menn, er konungr hafði sent í
 heraðit at krefja bóendr liðs. Þeir kunnu þau tíðendi
 10 ór byggðinni at segja, þar sem þeir höfðu farit, at
 víða var aleyða at vígjum mönnum. ok var þat fólk
 farit í bónda-samnað; en þar sem þeir hittu menn,
 þá vildu fáir þeim fylgja, en flestir svoruðu því, at
 fyrir þá sök sátu heima, at þeir vildu hvárigum fylgja,
 15 vildu eigi berjask móti konungi ok eigi móti frændum
 sínum; höfðu þeir fátt lið fengit. Þá spurði konungr
 menn ráðs, hvat sýndisk tiltækiligast. Finnur svarar
 máli konungs: »segja mun ek, segir hann, hvernug
 gørt myndi, ef ek skylda ráða; þá mundu vér fara
 20 herskildi um allar byggðir, ræna fé öllu, en brenna
 svá vendiliga byggð alla, at aldri stæði kot eptir,
 gjalda svá bóndum dróttinsvikin. Hygg ek, at margr

1—2. hann(2) . . skipaðr: honum . . skipat J2. 2. fylk-
 ingu: fylking varí J2. 2—3. ok—hafa: með J2. 4. vitum
 —bóanda: finnom buanda herinn J2. 4—6. Síðan—mælt:
 ul. J2. 7 við: liþit (liþ sitt J3) oc við tf. J2. 8. þar:
 þeir J2. 9. heraðit: byggð J2. bóendr: bondr J2. liðs:
 liþ J2. 9—16. Þeir—sínum: oc J2. 16. fengit: var allr
 mugrinn farinn í buanda samnað sva at nær var aleyða eptir
 víða tf. J2 og har her nyt kap. með overskr.: Olafur leitaði
 ráða (við sína menn tf. J3). 17. menn: ul. J2. ráðs:
 ráða J2 (J3 = K). sýndisk: veri efter tilt. J2. Finnur:
 Arnason tf. J2. 18—19. máli—myndi: þat mundi gert J2.
 19. skylda ráða: reði J2 (reða J3). þá—vér: at J2.
 20—21. ræna—alla: sva J2 (ræna oc brenna byggð alla sva
 J3). 22. gjalda: oc lœna J2.

H 343 mundi þá lauss vera við flokkinn, ef hann sér heim
 reyk eða loga til húsa sinna, en veit ógörla, hvat er
 titt er um börn eða konur eða gamalmenni, feðr þeira
 eða mæðr eða annat frændlið. Vænti ek, segir hann,
 ef nokkurir ráða til at rjúfa samnaðinn, at þá myni 5
 brátt þynnask fylkingar þeira, þvíat svá er bóndum
U 474 gefit, at þat ráð, er þá er nýjast, þat er þá öllum
 kærst«. En er Finnur lauk máli sínu, þá gerðu menn
 þar at góðan róm: líkaði morgun vel at ráða til
 féfanga, en öllum þóttu bændr makligir til skaða, en 10
 líkligt þat, er Finnur sagði, at bændr mundu vera
 margir lausir við samnaðinn. Þormóðr Kolbrúnar-
 skáld kvað þá vísu:

137. Brennum öll fyr innan
 inni, þau's vér finnum, 15
 (land tegask herr með hjörvi)
 4 Hverbjörg (fyr gram verja);
 ýs, hafi allra húsa
 Innþrændir kol sinna,
 angr skal kveykt í klungri, 20
 s köld, ef ek má valda.

En er Óláfr konungr heyrði ákafa lýðsins, þá krafði
 hann sér hljóðs ok mælti síðan: »hafa bændr verðleik

1. mundi—vera: mune lasari J2. flokkinn: samnaðinn J2. 2. reyk—loga: reyki J2 (reyk J3). húsa: herbergia J2. 2—4. en—frændlið: ul. J2 (-fölc skr. 70 ur.). 4. segir hann: ul. J2. 5. ráða: verða J2. þá: ul. J2 og omv.: brátt mune: 6—8. þvíat—kærst: ul. J2. 8—12. þá—samnaðinn: þótti alþýðunne þat et mesta sniallræði J2. 12—13. Þormóðr—þá: þá q: þormóðr J2.

14—21. 137. vísu. 2. inni: sál. Fms. (D. K. L; jfr. Flat., Hauksb.); inney K, J2. þau's: þau er alle. 3. land: lönd J2. 4. verja: sál. J2; vera K, 18, 70. 5. köld: sál. J2; köll K (18, 70).

22. En—lýðsins: ul. J2. 23. hann: konungr J2. síðan: sva J2 og herefter nyt kap. með overskr.: fra orðum konungs.

til þess, at svá væri gort, sem þér vilið: þat vita
 þeir, at ek hefi gort þat, at brenna innin fyrir þeim,
 ok veitt þeim aðrar stórar refsingar. Gerða ek þá
 þat, at brenna fyrir þeim, er þeir höfðu áðr gengit
 5 af trú sinni ok tekit upp blót, en vildu ekki láta at
 orðum mínum: áttu vér þá guðs réttar at reka. Nú
 eru þessi dróttinsvik miklu minna verð, þótt þeir
 haldi eigi trú sína við mik, ok munu þó þessi eigi
 þykkja vel sama þeim, er manndóms-menn vilja vera.
 10 Nú á ek hér nokkuru heimilla at veita nokkura frian, O 206
 er þeir misgera við mik, en þá er þeir hötuðusk við H 344
 guð. Nú vil ek, at menn fari spakliga ok geri engi
 hervirki. Vil ek fara fyrst til fundar við bændr: ok
 sættumk vér, þá er vel, en ef þeir halda bardaga í
 15 móti oss, þá eru þar ii. kostir fyrir höndum, ok
 ef föllum í orrostu, þá er því vel ráðit, at fara þangat
 eigi með ránfé: en ef vér sigrumk, þá skolu þér
 vera arftöku-menn þeira, er nú berjask móti oss,
 þvíat þeir munu þar sumir falla, en sumir flýja ok
 20 hafa hvárir-tveggju fyrirgort allri eigu sinni: en þá er
 gott at ganga til búa stórra, en bæir vegligir, en þess
 nýtr engi, er brent er: svá ránfé ferr at spjollum
 miklu meiri hluti, en þat er nýtt verðr af. Skolu
 vér nú fara dreift út eptir byggðinni ok hafa með
 25 oss alla vigja menn, þá er vér fám: skolu ok hoggva

1. þess, at: þótt J2. 1—2. þat—þat: hefi ec þat oc
 gert J2. 2. innin: *ul. J2.* 3. stórar: *ul. J2.* 3—4. Gerða—
 er: *ul. J2.* 4. þeir höfðu: hafðu þeir þa J2. 6. orðum
 mínum: *omv. J2.* áttu: attum J2. guðs réttar | at reka:
omv. J2. 7. dróttin-: drottins- J2. 7—9. þótt—vera: *ul.*
J2. 10. hér—frian: miclu hellr valld a at þola J2. 11—
 12. en—guð: *ul. J2.* 12—13. ok—hervirki: *ul. J2.* 13. Vil—
 fara: oc vil ec at ver farim J2. 14—17. sættumk—þér:
 halldi þeir við oss bardaga oc faim ver sigr þa skulum ver
 J2. 18—19. nú—sumir(2): þar falla eðr J2. 20. en—er:
 er þa J2. 21. ganga: þar *tf. J2.* 22. engi: maðr *tf. J2*
(J3 = K). 22—25. svá—fám: *ul. J2.* 25. skolu—hoggva:
 enn hægva skulu menn J2.

bú eða taka aðra vist, svá sem menn þurfu til at
 U 345 fæða sik, en menn geri ekki annat spellvirki. Vel
 þykki mér, at drepnir sé njósna-menn bónda, ef þér
 takið þá. Skal Dagr fara ok hans lið it nørðra ofan
 eptir dalnum, en ek mun fara út þjóðveginn, ok
 hittumk at kveldi: hofum allir eitt náttból.

K. 206. Frá skáldum Óláfs konungs.

[*ÓH (Fms.) k. 192, (Flat.) k. 271, jfr. ÓH (49) k. 88,
 89, 91; Fbr. (Hb) k. 24.*]

1030 Svá er sagt, at þá er Óláfr konungr fylkði liði
 sinu, þá skipaði hann monnum í skjaldborg, er halda
 skyldi fyrir honum í bardaga, ok valði þar til þá 10
 menn, er sterkastir váru ok snarpastir. Þá kallaði
 hann til sín skáld sín ok bað þá ganga í skjaldborgina —
 H 345 »skoluð þér, segir hann, hér vera, ok sjá þau tíðendi.
 er hér gerask; er yðr þá eigi segjandi saga til, þvíat
 ér skoluð frá segja ok yrkja um síðan«. Þar var 15
 þá Þormóðr Kolbrúnarskáld ok Gizurr gullbrá, fóstri
 Hofgarðarefs, ok inn iii. Þorfinnr munnr. Þá mælti
 Þormóðr til Gizurar: »stondum eigi svá þröngt, lags-
 maðr, at eigi nai Sigvatr skáld rúmi sinu, þá er hann
 kœmr: hann mun vera vilja fyrir konungi, ok ekki 20

1. aðra: þar J2. svá: ul. J2. þurfu: þurfa J2. til:
 ul. J2. 2—4. en—þá: ul. J2; foran þá interpungeres K.
 18, 70. 5. út: ul. J2. -vegin: -leið J2. 6. hittumk:
 hittaz J2. hofum allir: oc hafum J2. 7. Overskr. fra 18.
 J2. J3; mgl. K. 70. 8. þá er: ul. J2. 8—9. fylkði—þá: ul. J2.
 9. hann: ul. J2. 10. skyldi: skyldu J2. honum: sál. J2:
 ul. K (18, 70). ok valði: valdi hann J2. 11. snarpastir:
 bezt hugaðir J2. 11—12. Þá—hann: hann kallaðe J2.
 12. til sín: ul. J2. ok—ganga: ul. J2. 13. skoluð: skulu
 J2. hér—ok: ul. J2. 14. er(2)—til: ul. J2. 15. ér:
 sál. J2; þer K. frá—ok: ul. J2. 16. -brá: -brar J2 (J3 = K).
 17. inn iii.: ul. J2. 19. eigi—sínu: Sighvatr skáld hafi ei
 rum J2. 20. vera vilja: omv. J2.

mun konungi annat líka«. Konungr heyrði þetta ok svarar: »ekki þarf Sigvati at sneiða, þótt hann sé eigi hér; opt hefir hann mér vel fylgt; hann mun nú biðja fyrir oss, ok mun þess enn allmjök þurfa«.

- 5 Þormóðr segir: »vera má þat, konungr, at þér sé nú bœna mest þörf; en þunt myndi vera um merki-stöngina, ef allir hirðmenn þínir væri nú á Rúmavegi: var þat ok satt, at vér töldum þá at því, er engi fekk rúm fyrir Sigvati, þótt mæla vildi við yðr«. Þá
10 mæltu þeir sín á milli, sögðu, at þat væri vel fallit, at yrkja áminningar-visur nokkurar um þau tíðendi, er þá mundu brátt at höndum berask. Þá kvað Gizurr:

138. Skala óglaðan »ífa«,

O 207

(orð fengum þat) borða

15

búumk við þrong á þingi,

4 þegns dóttir mik fregna,

þótt sigrunnar svinnir

segi vön Heðins kvánar;

verum í Ála éli

20

8 austr bragningi at trausti.

Þá kvað Þorfinnr munnr aðra vísu:

U 476

139. Røkk at regni miklu

randar garðs ens harða;

1—2. heyrði—svarar: mælti J2. 2. Sigvati: *fork. K. J2.* 2—3. þótt—hér: *ul. J2.* 3. fylgt: *gefiz J2.* 3—4. mun—enn: *manom ver þess J2.* 5. segir: *sv' J2.* þat: *ul. J2.* nú: *ul. J2.* 6. vera: *þa J2.* 7. nú: *ul. J2.* 8 ok: *ul. J2.* vér—þá: *menn tældu J2.* engi: *maðr tf. J2.* 9. Sigvati: *honum J2.* yðr: *þic J2.* 10. sín—sögðu: *skalldin J2.* 10—11. þat—at: *þeir mundu J2.* 12. þá: *þar J2.* brátt—berask: *geraz J2.* Gizurr: *G. tf. J3.*

13—20. 138. *visa.* 1. ó-: *u- J2.* 2. fengum: *sál. FJ; jfr. Fms.; fregni alle.* 3. búumk: *sál. K; -umz J2.* 5. þótt: *sott J2.* sig-: *sál. J2; sigr- K, 18, 70.*

21. aðra vísu: *ul. J2.*

22—461. 139. *visa.* 2 randar: *randa J2.*

H 346

vill við vísa snjallan
 4 Verðæla lið berjask;
 verjum allvald orvan,
 qlum teitan mó sveita,
 fellum Þrændr í Þundar 5
 8 (þess eggjumk vér) hreggi.

Þá kvað Þormóðr

140. Ála þryngr at éli,
 orstiklandi, miklu,
 skyldut skelknir hólðar 10
 4 (skalmöld vex nú) falma;
 búumk við sókn, en slækni
 seggr skyli orð of forðask,
 es at geirþingi gongum
 8 gunnreifr með Áleifi. 15

Vísur þessar námu menn þá þegar.

K. 207. Sálu-gjöf Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 193, (*Flat.*) k. 272, p. 342; ÓH (49) k. 86:
Tjóðrek k. 19.]

1030 Síðan bjó konungr ferð sína ok sótti út eptir
 dalnum: hann tók sér náttból. ok kom þar þá saman
 alt lið hans, ok lágu um nóttina úti undir skjöldum 20
 sínum. En þegar er lýsti, bjó konungr herinn, fluttisk

8. eggjumk: egiom J2.

8—15. 140. vísa. 1. þryngr: sál. 70; þreyngir K; þryngir J2. 3. skyldut: sál. *Sivvers*; skyldo eigi K; skylldu ei J2. hólðar: med d alle. 5. búumk: buumz alle. 6. of: sál. J2; um K (18, 70). forðask: opaz J2. 8. -reifr: -reifir J2. Áleifi: oleifi alle.

16. Vísur þessar³ | námu menn² | . . þegar¹: omv. J2 og ul. þá. 17. *Overstyr. fra 18; mgl. K. 70; Enn fra Ólafi konunge J2.* 19. dalnum: sál. J2; dölunum K. 18. 70. þar: ul. J2. 20. hans: þeira J2. úti: ul. J2. 21. þegar: ul. J2. bjó—herinn: ul. J2.

þá enn út eptir dalnum, er þeir váru at því búnir. Þá kómu til konungs bændr mjök margir, ok gengu flestir í lið með honum ok kunnu allir eitt at segja, at lendir menn höfðu saman dregit her óvígjan, ok 5 þeir ætluðu bardaga at halda við konung. Þá tók konungr margar merkr silfrs ok fekk í hendr einum bóanda ok mælti síðan: »fé þetta skaltu varðveita ok skipta síðan, leggja sumt til kirkna, en sumt gefa kennimönnum, sumt olmusu-mönnum, ok gefa fyrir H 347
10 lif ok sál þeira manna, er falla í orrostu ok berjask í móti oss«. Bóndi svarar: »skal fé þetta gefa til sálubótar yðrum mönnum, konungr?«. Þá svarar konungr: »þetta fé skal gefa fyrir sál þeira manna, er með bóndum eru í orrostu ok falla fyrir vápnum
15 várra manna; en þeir menn, er oss fylgja í orrostu ok þar falla, þá munu vér bjargask at allir saman«.

K. 208. Frá Þormóði Kolbrúnarskáld. U 477

[ÓH (*Fms.*) k. 194, (*Flat.*) k. 273; ÓH (49) k. 88, 91; *Fbr.* (*Hb*) k. 24.]

Þá nótt, er Óláfr konungr lá í samnaðinum ok 1030 áðr er frá sagt, vakði hann lönfum ok bað til guðs

1. þá—út: konungr upp J2. er—búnir: *ul.* J2. 3. flestir: *ul.* J2. ok—segja: sagðu þeir J2. 4. höfðu—dregit: drögi saman J2. her óvígjan: *omv.* J2. 5. þeir—kg: ætla í mot konunginom J2. 7. bó-: bu- J2. 7—8. síðan—síðan: at hann scyldi scifta oc J2. 8—9. gefa kennimönnum: til kennimanna J2. 9. ok: *ul.* J2. 10. lif ok: *ul.* J2. 11. móti: mot J2. Bóndi: buandi J2. 11—12. til sálubótar: fyrir sal J2. 12. kgr: *ul.* J2. Þá: *ul.* J2 og *omv.* kgr sv'. 14. í orrostu: *ul.* J2. 15. oss fylgja: með mer beriaz J2. 16. munu: manom J2. at: *ul.* J2. 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; skemtan þormoðar (fork.) J2 (og skr. skemt), J3. 18—19. ok—sagt: ul. J2.*

fyrir sér ok liði sinu ok sofnaði lítt: rann á hann hofgi móti deginum: en er hann vaknaði, þá rann dagr upp. Konungi þótti heldr snemt at vekja herinn: þá spurði hann, hvar Þormóðr skáld væri. Hann var þar nær ok svarar, spurði, hvat konungr vildi honum. Konungr segir: «tei þú oss kvæði nokkut». Þormóðr settisk upp ok kvað hátt mjök, svá at heyrði um allan herinn: hann kvað Bjarkamál in fornu, ok er þetta uphaf:

- O 208 141. Dagr es uppkominn. 142. Hár enn harðgreipi. 10
 dynja hana fjaðrar. H 348 Hrólfir skjótandi,
 mál es vílmögum ættum góðir menn.
 4 at vinna erfiði; 4 þeir 's ekki flýja,
 vaki æ ok vaki vekka yðr at víni
 vina hofuð, né at vífs rúnum. 15
 allir enir æztu heldr vek ek yðr at hörðum
 8 Aðils of sinnar. 8 Hildar leiki.

Þá vaknaði liðið, en er lokit var kvæðinu, þá þokkuðu menn honum kvæðið, ok fannzk mönnum mikit um ok þótti vel til fundit ok kolluðu kvæðið Húskarlahvot. 20 Konungr þakkaði honum skemtan sína: síðan tók konungr gullhring ok stóð hálfa mörk ok gaf Þormóði.

1. liði sinu: *omv. J2.* ok(2)—lítt: *ul. J2.* 1—2. rann—hann | hofgi: *omv. J2.* 2. móti: *imot J2 (imoti J3).* en: *oc J2.* 2—3. þá--snemt: þótti honum ótsnimt *J2.* 4—6. spurði—oss: það hann þormóð telia þeim *J2.* 6. nokkut: *nockort J2.* 7—8. settisk—kvað: hof upp *J2.* 8. fornu: *oc q. sva hatt at—herinn (= K) tf. J2.* 9. uphaf: at kvæðinu *tf. J2.*

10—17^a. 141. *visa.* 5. æ ok: *omv. J2.* 7. æztu: *agæztu J2.* 8. of: *vm K; oc J2.*

10—17^b. 142. *visa.* 1. enn: *sál. J2; hin K.* 3. ættum: *hættum J2.* 4. 's: *er alle.* ekki: *eigi J2 (ei J3).* 5. vekka: *ek tilf. alle.*

18. en: *oc J2.* þá: *ul. J2.* 19. kvæðið—um: *ul. J2.* 20. ok(2): *ul. J2.* 21. honum: *þormóði vel J2.* 21—22. síðan—kgr: *oc toc J2.* 22. ok(1): *er J2.* Þormóði: *honum J2.*

Þormóðr þakkaði konungi gjof sína ok mælti: »góðan eigum vér konung, en vant er nú at sjá, hversu langlifr konungr verðr; sú er bæn mín, konungr, at þú látir okkr hvárki skiljask lífs né dauða«. Kon-
 5 ungr svarar: »allir munu vér saman fara, meðan ek ræð fyrir, ef þér vilið eigi við mik skiljask«. Þormóðr mælti: »þess vætti ek, konungr, hvárt sem friðr er betri eða verri, at ek sjá nær yðr staddr, meðan ek á þess kost, hvat sem vér spyrjum til, hvar Sigvatr
 10 ferr með gullinhjaltann«. Síðan kvað Þormóðr:

143. Þér munk eðr unz oðrum,

U 478

allvaldr, náð sköldum;

(nær vættir þú þeira?)

4 þingdjarfr, fyr kné hvarfa;

15

braut komumk vér, þó at veitim

valtafn frekum hrafni,

(víksk eigi þat) vága

8 viggruðr, eða hér liggjum.

K. 209. Dráp Hrúts af Viggju.

[ÓH (*Fms.*) k. 195, (*Flat.*) k. 274; *Fsk.* k. 109; ÓH (49) k. 85, jfr. 86, 90, 91.]

20

Óláfr konungr flutti herinn út eptir dalnum. H 349
 1030

1. kgi—sína: vel J2. 2. kg: med art. J2. 3. kgr(1): ul. J2. verðr: enn tf. J2. bæn: bön K (bön 18, 70); bön J2. 5. svarar: mælti J2. munu: manom J2. 5—6. meðan—fyrir: ef ec skal raða J2. 6. eigi—skiljask. mer fylgia J2. 6—7. Þormóðr mælti: sál. K; þa mælti þormóðr 18, 70. 6—10. Þormóðr—hjaltann: ul. J2. 10. Síðan: þa J2. Þormóðr: visu tf. J2.

11—18. 143. vísa. 1. munk: mun ek alle. eðr: enn alle. 2. náð: nair J2. 3. vættir: væntir J2. 4. fyr: sál. J2 (*fork.*); um K (18, 70). 5. braut: brott J2. komumk: komumz alle. 7. víksk: vikz J2; viz K (18, 70). 8. hér: þar J2.

Her har J2 ingen kap. inddel. 19. Overskr. fra det følg. kap. i J2 (der dog har: vigiom); mgl. K, 18. 70. 20. herinn: her sinn J2. út: upp J2.

Fór þá enn Dagr með sínu liði aðra leið. Konungr létti eigi ferð sinni, áðr hann kom út á Stiklarstaði. Þá sá þeir her bónda, ok fór þat lið dreift mjök, ok var svá mikill fjöldi, at af hverjum stig dreif liðit, en víða þar, er stórflokkar fóru saman. Þeir sá, hvar 5 sveit manna fór ofan ór Veradal, ok höfðu þeir á njósn verit ok fóru nær því, sem lið konungs var, ok fundu eigi fyrr en skamt var í milli þeira, svá at menn máttu kennask. Þar var Hrútr af Viggju með xxx. manna. Síðan mælti konungr, at gestir skyldu 10 fara at móti Hrúti ok taka hann af lífi. Váru menn þess verks fljótir. Þá mælti konungr til þeira Íslendinga: »svá er mér sagt, at þat sé siðr á Íslandi, at bændr sé skyldir á haustum at gefa húskorlum sínum slaga-sauð: nú vil ek þar gefa yðr hrút til 15 slátrs«. Þeir inir íslenzku váru þess verks auðeggjaðir ok fóru þegar at Hrúti með öðrum mönnum: var Hrútr drepinn ok öll sveit sú, er honum fylgði. Konungr nam staðar ok stöðvaði her sinn, er hann kom á Stiklastaði. Bað konungr menn stiga af hestum 20
0 209 ok búask þar um: menn gerðu sem konungr mælti.

1. Fór - leið: *eftr Stiklarstaði l. 2 J2 og omv.* Dagr þá enn. 1—2. Kgr—áðr: þar til er J2. 2. út: *ul. J2.* *Efter Fór—leið (jfr. anm. til 1) er kap. inndel. i J2 med den over dette kap. stænde overskrift.* 3. Þá: er Olafur konungr var kominn á Stiklarstaði (*sál. her*) *tf. J2.* ok(1)—mjök: *ul. J2.* 5. þar: þat J2. 6. sveit: flokkur J2. ok: *ul. J2.* höfðu þeir: *omv. J2.* 6—7. á njósn | verit: *omv. J2.* 7. fóru: *sva tf. J2.* sem lið: er her J2. 7—9. ok(2)—kennask: at þeir kenduz J2. 9. Þar var: *omv. J2.* Viggju: vigiom J2. 11. at móti: mot J2. 11—16. Váru—slátrs: *ul. J2.* 16. inir íslenzku . . . verks: *ul. J2.* 17—18. ok—fylgði: foru í mot honum oc tócu hann af lífi oc allt hans foruneyti J2. 19. nam—ok: *ul. J2.* her sinn: herinn J2. 20. Stikla-: *sál. alle undt. J3: Stiklar.* 20—21. Bað - ok: oc bað menn J2. 21. menn gerðu: *sva gerðu menn J2.*

Síðan var skotit á fylking ok sett upp merkin. Dagr var þá enn eigi kominn með sitt lið, ok misti þess fylkingar-armsins. Þá mælti konungr, at þeir Uplendingar skyldu þar fram ganga ok taka upp merkin —
 5 »þykki mér þat ráð, segir konungr, at Haraldr, bróðir minn, sé eigi í orrostu, þvíat hann er barn at aldri«. Haraldr svarar: »ek skal vera at vísu í orrostu, en ef ek em svá ósterkr, at ek má eigi valda sverðinu, H 350 þá kann ek þar gott ráð til, at binda skal höndina
 10 við meðalkaflann; engi skal vera viljaðr betr en ek U 479 at vera óþarfr þeim bóndunum; vil ek fylgja sveitungum mínum«. Svá segja menn, at Haraldr kvað þá vísu þessa:

15 144. Þora munk þann arm verja,
 þat 's ekkju munr nekkvat,
 (rjóðum vér af reiði
 4 rønd) es ek í hlýt standa;
 gengra greppr enn ungi
 gunnbliðr, þars sløg riða
 20 (herða menn) at morði,
 8 (mót) á hæl fyr spjótum.

Haraldr réð því, at hann var í orrostu.

1. merkin: *ud. art. J2*. 3. -armsins: *ud. art. J2*. þeir: *ul. J2*. 4. skyldu: *skyldi J2*. fram: *up J2*. taka—merkin: *taki merki up J2*. 5—6. bróðir minn | sé—orrostu: *omv. J2 og skr. bardaga*. 6. þvíat: *ul. J2*. hann er: *omv. J2*. 7. vera: *efter orrostu J2*. 9. kann—skal: *skal binda J2*. 10. vera: *ul. J2*. viljaðr betr: *omv. J2*. en ek: *ul. J2*. 11. óþarfr—bóndunum: *bondum óþarfr J2*. 12. Svá—þá: *þa q: Haraldr J2*.

14—21. 144. vísa. 1. munk: *mun ec alle*. 2. 's: *er alle*. nekkvat: *nockor J2*. 5. -a: *at J2*. enn: *sál. J2*; *hin K*. 6. þars: *þar er alle*.

22. því: *ul. J2*.

K. 210. Frá Þorgilsi Hálmusyni.[*ÓH (Fms.) k. 196. (Flat.) k. 275; ÓH (49) k. 91.*]

1030 Þorgils Hálmuson er maðr nefndr, bóndi sá, er bjó á Stiklarstöðum, faðir Gríms góða. Þorgils bauð konungi liðsemð sína ok vera í bardaga með honum. Konungr bað hann hafa þökk fyrir boð sitt — »en 5 ek vil, segir konungr, at þú, bóandi, sér eigi í bardaga: veit oss heldr hitt, at bjarg monnum várum eptir bardaga, þeim er sárir eru, en veit hinum umbúnað, er falla í orrostu: svá, ef þeir atburðir verða, bóandi, at ek fell í bardaga þessum, veit þá þjónostu líki 10 mínú, sem nauðsyn berr til, ef þér er þat eigi bannat«. Þorgils hét þessu konungi, sem hann beiddi.

H 351

K. 211. Tala Óláfs konungs.[*ÓH (Fms.) k. 197, (Flat.) k. 276.*]

1030 En er Óláfr konungr hafði fylkt liði sínu, þá talaði hann fyrir þeim, mælti svá, at menn skyldu 15 herða hugi sína ok ganga djarfliga fram — »ef orrosta verðr, segir hann: hofum vér lið gott ok mikit, en þótt bæendr hafi lið meira nokkuru, þá mun auðna

1. *Overskr. fra 18, J2 (der dog skr. Hialm- = J3); mgl. K, 70.* 2. Hálmus-: Hialmu- J2. er—sá: het sa buandi J2. er(2): þa *tf. J2.* 3. Stiklar-: *sál. J2; Stikla- K. -stöðum: hann var tf. J2.* Þorgils: hann J2. 4. ok: at *tf. J2.* 5. bað- fyrir: þackaðe honum J2. 6. kgr: hann J2. bóandi: *ul. J2.* 7. bjarg: þu biarga J2 (biarg J3). várum: minom J2. 8. bardaga: *med art. J2.* 9. atburðir: kunna (kunnu J3) at *tf. J2.* bóandi: *ul. J2.* 10. fell: falli J2 (J3 = K). bardaga þessum: orosto J2. þjónostu: buandi umbunað J2. 11. sem: þann er J2. þat: *ul. J2.* 12. kgi: *ul. J2.* hann: konungr J2. 13. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 14. En: Þa J2. þá: *ul. J2.* 15. þeim: monnum oc J2. 15—16. at—ganga: Nu er þat til at menn herði hugina oc gangi J2. 17. verðr—hann: skal verða J2. lið—en: mikit lið oc fritt J2. 18. lið meira: *omv. J2 og ul. nokkuru.*

ráða sigri. Er því fyrir yðr at lýsa, at ek mun eigi flýja ór orrostu þessi; skal ek annat hvárt sigrask á bóndum eða falla í orrostu. Vil ek þess biðja, at sá hlutr komi upp, er guð sér, at mér gegnir bezt.

5 Skolum vér því treystask, at vér höfum réttara at mæla en bændr, ok því þar með, at guð myni oss frelsa eigur várar eptir orrostu þessa, en elligar veita oss miklu meiri laun fyrir þat lát, er vér fám hér, en vér kunnim sjálfir at æskja oss. En ef ek hlýt

10 um at mæla eptir orrostu, þá skal ek gæða yðr hvern U 480 eptir sínum verðleikum ok því, hvernug hvern gengr fram í orrostu: mun þá, ef vér höfum sigr, vera gnógt bæði lönd ok lausir aurar at skipta því með yðr, er nú fara með áðr óvinir várir. Veitum sem

15 harðasta atgöngu ina fyrstu, þvíat skjótt mun um skipta, ef liðs-munr er mikill: eigum vér sigrs ván af O 210 skjótum atburðum; en hitt mun oss þungt falla, ef vér berjumk til mæði, svá at menn verði fyrir því óvígir; munu vér eiga minna deildar-lið en þeir, er

20 ýmsir ganga fram, en sumir hlifask ok hvilask. En ef vér gerum svá harða hriðina, at þeir snúa undan.

3. í orrostu: ella J2. 4. bezt: betr J2. 5. réttara: rett J2 og ul. en bændr. 6. myni: mun og tf. eptir bardaga þenna J2 og ul. det fölg. eptir—þessa. 6—7. oss frelsa: omv. J2 og tf. oc; dette sidste tf. også 70 (men ikke K. 18; oss her altså dativ). 7. elligar: ella J2. 8. þat—hér: lán var. þær er ver latum her i heime J2. 9. kunnim—oss: kunnum at beiða J2. 10. eptir orrostu: ul. J2. yðr: ul. J2. 11. ok: eptir tf. J2. hvernug: sem J2. 12. orrostu: bardaganum J2. þá: ul. J2. 13. lausir aurar: læsa fe með yðr J2. 13—14. því—yðr: þær J2. 14. áðr: ul. J2. óvinir várir: omv. J2. 14—15. sem harðasta³ | atgöngu² | ina fyrstu¹: omv. J2. 16. skipta: raða J2. 18. fyrir: af J2. 19. munu: munom J2. þeir: hinir J2. 20. hlifask ok: ul. J2. hvilask: meþan tf. J2. 21. harða: ena fyrstu tf. J2.

er fremstir eru, þá mun hverr falla yfir annan, ok
H 352 verða þeira ófarar þess at meiri, er þeir eru fleiri
saman. En er konungr hætti ræðunni, þá gerðu
menn mikinn róm at máli hans ok eggjaði hverr annan.

K. 212. Frá Þórði Fólasyri.

5

[ÓH (Fms.) k. 198, (Flat.) k. 277.]

Þórðr Fólason bar merki Óláfs konungs: svá
segir Sigvatr skáld i erfidrápu þeiri, er hann orti um
Ólaf konung ok stælti optir Upreistarsögu:

145. Þórð frák þat sinn herða

(þreifsk sókn) með Áleifi,

10

góð fóru þar, geirum

4 gort víg, saman hjortu;

stong bar hátt fyr Hringa

hjaldrmóðum gram bróðir

(fullt vann) fagrla gylta

15

8 (framlundaðr) Ögmundar.

K. 213. Frá búnaði Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 199, (Flat.) k. 277; ÓH (49) k. 91;
jfr. Ágr. k. 25.]

1000 Óláfr konungr var svá búinn, at hann hafðiⁱ
hjalm gyltan á hofði, en hvítan skjold ok lagðr á

1. eru: standa J2. yfir: um þverann J2. ok: munu
tf. J2 og stíllr verða efter ófarar. 2. þess at: því J2. er:
sem J2. 3. ræðunni: ræðu sinne J2. þá: ul. J2. 4. mikinn
—hans: at goðan róm J2. 5. Överskr. fra 18, J2; mgl. K,
70. 7. segir: q: J2. skáld: ul. J2. 8. ok—Upr.s.:
ul. J2.

9—16. 145. vísa. 1. frák: fra ek alle. 2. Áleifi: oleifi
alle. 3. vann: oc J2.

17. Överskr. fra 18; mgl. K. 70; fra buninge (Olafs tf. J3)
konungs J2. 18. at: ul. J2. 19. gyltan: gullroðinn J2.

með gulli kross inn helgi: í annarri hendi hafði hann kesju þá, er nú stendr í Kristskirkju við altara; hann var gyrðr sverði því, er Hneitir var kallat, it bitrasta sverð, ok gulli vafiðr meðalkaflinn; hann hafði hringa-
5 brynju; þess getr Sigvatr skáld:

146. Qld vann Áleifr felda
(opt vann sigr) enn digri,
gekk (sóknþorinn) sækja
4 synjór fram í brynju;
10 en, þeir 's austan nenna,
(óx hildr) með gram mildum
(mart segik bert) í bjarta
s blóðrøst, Svíar, óðu.

H 353

K. 214. Draumr Óláfs konungs.

U 481

[ÓH (*Fms.*) k. 200, (*Flat.*) k. 277: ÓH (49) k. 89:
jfr. *Norsk Hom.* p. 149; *Tjodrek* k. 19.]

- 15 En er Óláfr konungr hafði fylkt liði sínu, þá váru
bœndr enn hvergi nær komnir. Þá mælti konungr,
at liðit skyldi niðr setjask ok hvíla sik. Settisk kon-
ungr þá sjálf niðr ok alt lið hans ok sátu rúmt: hann
hallaðisk ok lagði höfuðit í kné Finni Árnasyni. Þá

1. með gulli . . . inn helgi: *omv. J2.* 2. í Kr.kirkju |
við altara: *omv. J2 og skr. crist- og altari.* 4. hafði: var í
J2. 5. þess getr: *sva q: J2.* skáld: *ul. J2.*

6—13. 146. vísa. 1. Áleifr: Olaf J2; Olaf K. felda:
felldan J2. 2. opt vann: *sál. Fms.; qslgan alle.* enn: *sál.*
J2; in K. 3. sækja: *söcku J2.* 4. synjór: *med i alle,*
undt. 18 (hvad der dog er uden betydning). 5. þeir: þar J2.
's: *er alle.* nenna: *runno J2.* 7. segik: *segi ec K; sveif J2.*

14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; Vitrun J2.* 15. En:
Þa J2. þá: *efter bœndr J2.* 16—17. komnir—sik: *ul. J2.*
17—18. Settisk—hann: *setz þa niðr allr herinn konungrinn*
J2. 19. ok—kné: *at J2.* Árnas.: *oc laghe hafuð i kne*
honum tf. J2. Þá: *oc J2.*

rann á hann svefn ok var þat um hrið. Þá sá þeir
 her bónda, ok sótti þá liðit til móts við þá ok hófðu
 upp sett merki sín, ok var þat inn mesti múgr mannz.
 Þá vakði Finnr konung ok segir honum, at bæendr
 sóttu þá til þeira. En er konungr vaknaði, mælti 5
 hann: »hvi vakðir þú mik, Finnr, ok lézt mik eigi
 njóta draums míns?«. Finnr svarar: ekki mundi
 þik þat dreyma, at eigi myndi skyldra at vaka ok
 búask við hernum, er at oss ferr: eða sér þú eigi,
 hvar nú er kominn bónda-múgrinn?«. Konungr svarar: 10
 »ekki eru þeir enn svá nær oss, at eigi væri betr,
 at ek hefða sofit«. Þá mælti Finnr: »hvat dreymði
 þik, konungr, þess, er þér þykkir svá mikil missa í,
 O 211 er þú vaknaðir eigi sjáltr?«. Þá segir konungr draum
 sinn, at hann þóttisk sjá stiga háfan ok ganga þar 15
 eptir í lopt upp, svá langt, at himininn opnaði, ok
 þangat var stiginn til — var ek þá, segir hann.
 H 354 kominn í øfsta stig, er þú vakðir mik«. Finnr svarar:
 ekki þykki mér draumr sjá svá góðr, sem þér mun
 þykkja: ætla ek þetta munu vera fyrir feigð þinni, 20
 ef þat er nokkut annat en svefnórar einar, er fyrir
 þik bar«.

1. var þat: svaf hann J2. 2. bónda: boanda J2.
 sótti—þá(2): atti scamt til þeira J2. 3. ok—mannz: ul.
 J2. 4—5. ok—þeira: ul. J2. 5. kgr: med art. J2.
 7. svarar, ekki: mælti æigi J2 (ei J3). 8. þat: þess J2.
 vaka ok: ul. J2. 9. hernum: herinom J2. at—ferr: kominn
 er nær at os J2. 9—12. sér—Finnr: ul. J2. 11. væri:
 væra K. 12. kgr, þess: ul. J2. þykkir: þótti J2. mikil—í:
 mikill afsakni J2. 14—15. draum sinn: ul. J2. 16. langt:
 at hann þóttiz sia tf. J2. himininn opnaði: himinn opnaðiz
 J2. 17. segir hann: ul. J2. 18. í: et tf. J2. 19—
 20. sem—þykkja: ul. J2. 21. nokkut: nockvat J2. 21—
 22. einar—bar: ul. J2.

K. 215. Skirðr Arnljótr gellini.

[ÓH (Fms.) k. 201. (Flat.) k. 278; ÓH (49) k. 88 fn.]

Enn varð sá atburðr, þá er Óláfr konungr var 1030
 kominn á Stiklastaði, at maðr einn kom til hans. En
 þat var eigi af því undarligt, at margir menn kómu
 5 til konungs ór heruðum, en því þótti þat nýnæmi, at
 þessi maðr var ekki öðrum líkr, þeim er þá höfðu
 til konungs komit. Hann var maðr svá hár, at engi
 annarra tók betr en í oxl honum; hann var allfriðr
 maðr sýnum ok fagrhárr: hann var vel vápnaðr. hafði **U 482**
 10 hjálm allfriðan ok hringa-brynju, skjold rauðan ok
 gyrðr með sverði búnu, hafði í hendi gullrekit spjót
 mikit ok svá digrt skaptit, at handfyllr var í. Sá
 maðr gekk fyrir konung ok kvaddi hann ok spurði,
 ef konungr vildi þiggja lið at honum. Konungr spurði,
 15 hvert nafn hans væri eða kynferð, eða hvar hann
 var landz-maðr. Hann svarar: »ek á kyn á Jamta-
 landi ok Helsingjalandi: ek em kallaðr Arnljótr gellini:
 kann ek yðr þat helzt frá at segja, at ek veitta forbeina
 mönnum þínum, þeim er þér senduð til Jamtalandz
 20 at heimta þar skatt: fekk ek þeim í hendr silfrdisk,
 er ek senda yðr til jartegna, at ek vilda vera vinr
 yðarr«. Þá spurði konungr, hvárt Arnljótr væri

-
1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; fra Arnlioti Gellina J2.*
 2. Enn—atburðr: Sá atburðr varþ J2. 3. Stikla-: sál. alle.
 3—7. En—komit: ul. J2. 7. Hann—hár: hann var miclo
 meiri enn aðrir menn sva J2. 8. annarra: ul. J2. 8—
 9. allfriðr maðr: manna friðaztr J2. 9. fagrhárr—var: all-
 J2. 9—10. hafði—brynju: hann hafði J2. 11. með: ul.
 J2. búnu, hafði: oc J2. í hendi . . . spjót: omv. J2 og
 ul. mikit. 12. Sá: Sia J2. 14. kgr: hann J2. lið: liðsmd
 J2. 15—16. eða(2)—svarar: ul. J2. 18. frá: ul. J2.
 segja: til iartegna tf. J2. 19. þínum: yðrum J2. til J.:
 a Jamtaland J2. 20. þar: ul. J2. ek: ul. J2. 21. -tegna:
 -teina J2. vinr: vin J2. 22. Þá—kgr: konungr spurpe J2.

kristinn maðr eða eigi. Hann segir þat frá átrúnaði
 sínum, at hann trýði á mátt sinn ok megin — hefir
 mér sá átrúnaðr unnizk at gnógu hér til: en nú ætla
 H 355 ek heldr at trúa á þik, konungr*. Konungr svarar:
 »ef þú vill á mik trúa, þá skaltu því trúa, er ek kenni 5
 þér: því skaltu trúa, at Jésus Krístr hefir skapat
 himin ok jörð ok menn alla, ok til hans skolu fara
 eptir dauða allir menn, þeir er góðir eru ok rétttrúaðir*.
 Arnljótr svarar: »heyrð hefi ek getit Hvítakrísts, en
 ekki er mér kunnigt um athöfn hans eða hvar hann 10
 ræðr fyrir: nú vil ek trúa því öllu, er þú segir mér:
 vil ek fela á hendi þér allt mitt ráð*. Síðan var
 Arnljótr skirðr: kendi konungr honum þat af trúnni,
 er honum þótti skyldast vera, ok skipaði honum í
 öndverða fylking ok fyrir merki sínu. Þar var fyrir 15
 Gaukapórir ok Afrafasti ok sveitungar þeira.

1. maðr—eigi: *ul. J2*. 1—2. átrúnaði sínum: trv sinne
J2. 2. megin: *oc tf. J2*. 3. sá átrúnaðr: þat her til *J2*.
 gnógu: *nogu J2*. hér til: *ul. J2*. 4. heldr: *ul. J2*. at:
ec muna tf. J2. svarar: mælti *J2*. 5. vill: villt *J2*.
 þá: *hermed beg. et brudst. (blad) i Stockh. 6—7 okt., herefter*
betegnet S. því trúa: *omv. J2*. er: sem *S.* 6. því: *ul.*
J2. 7. jörð ok alla liti stora ok sm. . . ok þar . . . kyquendi
 avll *tf. S.* skolu: allir *tf. S og ul. det følg. allir menn.* 7—
 8. fara . . . allir menn: *omv. J2 og ul. eptir dauða (dauðann*
skr. S). 8. er: sem *S.* góðir: menn *tf. S.* ok rétttrúaðir:
ul. J2. 10. athöfn: at höfi *S.* 11. nú: *ul. J2*. trúa því
 öllu: *omv. J2*. er: sem *S.* segir: byðr *S.* 12. vil ek: *oc*
J2. vil—fela: ok fel ek *S.* á hendi þér: *omv. J2 og skr.*
hendr (sál. ogsá 18. 70; J3 = K). á hendi⁴ þér³ alt² mitt
 ráð: *omv. S.* 13. skirðr: ok *tf. S.* 13—14. kendi—vera:
ul. J2. 14. er: sem *S.* skipaði: konungr *tf. J2*. 15. verða:
 -urða *J2*. ok: *ul. J2*. var fyrir: var *oc J2; varv þeir S.*
 16. sveitungar þeira: *omv. J2, S.*

K. 216. Frá samnaði í Nóregi.

[ÓH (Fms.) k. 202. (Flat.) k. 279; ÓH (49) k. 89; jfr. Fsk. k. 109, Norsk Hom. p. 149; Tjodrek k. 19.]

Frá því er nú at segja, er áðr var frá horfit, at 1030
lendir menn ok bændr höfðu saman dregit her óvigjan,
þegar er þeir spurðu, at konungr var austan farinn
5 ór Garðaríki ok hann var kominn til Svíþjóðar. En
er þeir spurðu, at konungr var austan kominn til
Jamtalandz ok hann ætlaði at fara austan um Kjöl
til Veradals. þá stefndu þeir herinum inn í Þrándheim
ok sǫmnuðu þá saman þar allri alþýðu, þegn ok þræl,
10 ok fóru svá inn til Veradals ok höfðu þar svá mikit
lið, at engi maðr var sá þar, er í Nóregi hefði sét
jammikinn her saman koma. Var þar, sem jafnan
kann verða í miklum her, at lið var allmisjafnt; þar
var mart lendra manna ok mikill fjöldi ríkra bóanda,
15 en þó var hitt allr múgr, er vǫru þorparar ok verk-H 356
menn; ok var þat allr meginherrinn, er þar hafði saman

1. *Overskr. fra 1s; mgl. K. 70. S; fra bondum J2 (lendum monnum J3).* 2. Frá því . . nú: *omv. J2.* er áðr: *se(m) aðan S.* 3. lendir--ok: *ul. S.* her óvigjan: *omv. S.* 4. spurðu: *havðv spvrt S.* at: *Olaftr tf. J2. S.* farinn: *kominn J2. S.* 5. hann--komin: *ul. S.* hann--En: *ul. J2.* 6. kgr: *hann J2, S.* austan: *ul. J2.* 6—7. til J.: a *Jamtaland J2 (J3 = K).* 7. at fara: *ul. J2.* Kjöl: *Kiolu J2.* 8. þeir: *saman tf. S.* í Þr.: *til þrandheims J2; -heimiskr. S.* 9. þá: *ul. J2.* saman þar: *omv. J2.* þar: *ul. S.* þegn ok þræl: *ul. J2.* 10—11. ok(2)—er: *var eíngi sa maðr S.* 11. lið: *fiolmenni J2.* var -sét: *þottiz set hafa J2.* Nóregi: *at þar tf. S.* 12. jam-: *iamn- J2.* jammikinn her: *iafnmikit lið efter koma S og tf. sem þeir havðv.* koma: *kominn J2.* 12—14. sem—var: *ul. J2.* 12. i—her: *ul. S.* lið: *liðit S.* 14. mart: *mikill fioldi S.* mikill fjöldi: *múgr S.* mikill . . . ríkra: *ul. J2.* 15. allr múgr: *mestr fioldi S.* 16—475₁. ok—Þrh.: *ul. J2.* 16. ok: *ul. S.* þar: *ul. S.* 16—475₁. hafði—samnazk | í Þrh: *omv. S.*

samnazk í Þrándheimi; var þat lið allmjök geyst til fjándskapar við konung.

K. 217. Frá Sigurði byskupi.

[ÓH (Fms.) k. 203, (Flat.) k. 280.]

1030 Knútr inn ríki hafði lagt undir sik land alt í
p. 395-6 Nóregi, sem fyrr var ritat, ok þat með, at hann setti 5
til ríkis Hákon jarl. Hann fekk jarli hirðbyskup þann,
er Sigurðr er nefndr: var hann danskr at kyni ok
hafði lengi verit með Knúti konungi. Var byskup
sá ákafa-maðr í skapi ok sundrgörða-maðr í orðum
sínun: veitti hann Knúti konungi orða-fullting, alt þat 10
er hann kunni, en var inn mesti óvinr Óláfs konungs.
Sá byskup var í her þessum ok talaði optliga fyrir
bóanda-liði ok eggjaði mjök upreistar móti Óláfi konungi.

K. 218. Tala Sigurðar byskups.

[ÓH (Fms.) k. 204, (Flat.) k. 280.]

1030 Sigurðr byskup talaði á einu húspingi, þar sem 15
þá var mikit fjölmenni: hann tók svá til orða: „hér

1. þat: þetta J2. lið: *eigi tf. S.* 1—2. til—kg: í fiandscap við Olaf konung ok til motgangs J2. 2. kg: *med art. S.* 3. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K. 70. S.* 4. Knútr: konungr *tf. J2. S.* 4—5. lagt—Nóregi: allt land í Noregi lagt undir sic svá J2. 5. var: er J2. þat—hann. *ul. J2.* setti: þar *tf. S.* 6. til ríkis: H. j.: *omv. J2 og tf. þar efter jarl. jarli: honum J2. S.* hirðbyskup þann: *omv. S.* -prest *skr. J2.* 7. er . . er nefndr: sem . . het S. var hann: *omv. J2. S.* 8. lengi verit: *omv. J2.* 8—9. Var—sá: Byskup þessi var S; sá *ul. J2.* 9. í skapi: *ul. S.* -maðr: mikill *tf. S.* 10. sínun: *ul. J2.* hann: *ul. S.* 11. er: sem S. kunni: matti J2; matti ok hann kynni S. en—kgs: *ul. J2.* óvinr: vvin S. 12. her þessum: *omv. S.* 12—13. ok—liði: *ul. J2.* 12. optliga: *lavngvm S.* 13. bóanda-liði. bóndvm S. móti. í moti J2. 14. *Overskr. fra 18. J2; mgl. S; ingen kap. inddel. i K. 70. hvilket vistnok er urigtigt.* 15—16. þar—fjölmenni: *ul. S;* fyrir monnum J2. 16. hann—orða: ok mælti svá S.

er nú saman komit mikit fjölmenni, svá at í þessu fátækja landi mun eigi kostur at sjá meira her innlenzkan: skyldi yðr nú vel í hald koma þessi styrkr fjölmennis. Þvíat nú er ærin nauðsyn til, ef Óláfr 5 þessi ætlar enn eigi af at láta at herja á yðr: vandisk hann því þegar á ungaaldri at ræna ok drepa menn ok fór til þess víða um lönd; en at lýkðum snøri H 357 hann hingat til landz ok hóf svá upp, at hann óvingaðisk mest þeim, er beztir menn váru ok rikastir, 10 Knúti konungi, ok allir eru skyldastir at þjóna, sem kunnu, ok settisk hann í skattland hans. Slikt sama U 484 veitti hann Óláfi Svía-konungi, en jarlana Svein ok Hákon rak hann á brot af ættleifðum sínum; en sjálfs síns frændum var hann þó grimmastr, er hann rak 15 konunga alla á brot af Uplöndum, ok var þat þó vel sums kostar, þvíat þeir höfðu áðr brugðit trú sinni ok sverdögum við Knút konung, en fylgt þessum Óláfi at hverju óráði, er hann tók upp. Nú sleit þeira vináttu makliga: hann veitti þeim meizlur,

1. saman komit | mikit fjölmenni: *omv. S*; líp mikit *skr. J2*. 1—2. í—landi: *eftr* kostur. *hvortil* der föjes: *vera S*; fátæka *skr. J2, S*. 2. sjá: her *tf. S*. 2—3. her innlenzkan: *omv. J2*; herl. *skr. S*. 3. í hald: at halldi *J2, S*. 4. fjölmennis: *ul. J2*; ok fiolmenne *S*. ærin: yfrin *J2*. 5. eigi—láta: *ul. J2*. 6. þegar *ul. J2*. ræna: yðr *tf. S*. 7. snøri: kom *J2*. 8. hóf—hann: *ul. J2*. 9. þeim: við þa menn *J2*. er: sem *S*. menn: *ul. J2, S*. ok rikastir: *ul. J2*; fyrst *tf. S*. 10—11. Knúti—ok: *ul. J2*. 10. ok: er *S*. eru skyldastir: skyllðir *erv S*. 11. hann: *ul. S*. -land hans: -land Knuts konungs *J2*. 11—12. Slikt—-kgi: *ul. J2*. 12. Óláfi: *ul. S*. 12—13. jarlana—Hákon | rak—sínun: *omv. J2, ul. hann og skr. i brott (íbravt S)*. 14. síns: *sál. alle*. 14—19. er—makliga: *ul. J2*. 15. kga alla: *omv. S*. á brot: *bravt S*. ok: *ul. S*. 16. sums kostar: fyrir sums sakir *S*. 17. ok sverdögum | við—kg: *omv. S*. 17—18. þessum Ól.: *omv. S*. 18. er: sem *S*. 19. hann veitti: *omv. J2*.

en tók undir sik ríki þeira, eyddi svá í landinu öllum
 tignum mönnum. En síðan munuð þér vita, hvernug
 hann hefir búit við lenda menn, drepnir eru inir
 ágæztu, en margir orðnir landflótta fyrir honum.
 Hann hefir ok víða farit um land þetta með ráns- 5
 flokkum, brent heruðin, en drepit ok rænt fólkit: eða
 O 213 hverr er sá hér ríkis-manna, er eigi myni honum eiga
 at hefna stórsaka? Nú ferr hann með útlendan her,
 ok er þat flest marka-menn ok stíga-menn eða aðrir
 ráns-menn: ætlið þér hann nú munu yðr linan, er 10
 hann ferr með þetta illþýði, er hann gerði þá slík
 hervirki, er allir lottu hann, þeir er honum fylgðu?
 Kalla ek hitt ráð, at ér minnizk nú orða Knúts kon-
 ungs, hvað hann réð yðr, ef Oláfr leitaði enn aptr til
 landz, hvernug ér skylduð halda frelsi yðru, því er 15
 Knútr konungr hét yðr. Hann bað yðr standa í mót
 H 358 ok rekask af höndum óaldar-flokka slíka. Er nú sá

1. en—þeira: oc rac alla þa af eignom sinom en J2.
 undir sik | ríki þeira: *omv. S og tf.* ok. 1—2. í landinu . . .
 tignum: *ul. S*; i landinu *efter* mönnum J2. 2. munuð -vita:
 vitvt þer S. hvernug: hvernig J2; hvernveg S. 3. við:
 yðr *tf. J2*; b. við *ulæsel. i S.* drepnir—inir: drepit hina S.
 4. margir: sumir J2, S. orðnir landflótta: *omv. J2, S.*
 5—S. Hann—stórsaka: *ul. J2.* 5. víða . . um þetta: *efter*
 -flokkum S. 6. drepit ok: *ul. S.* fólkit: en sumt drepit
tf. S. 7. ríkis-manna: lendra manna eða ríkra S. er(2):
 at S. 8. útlendan: ut lendum S. 9. flest: mest J2 ok(2):
 eða J2, S. 9—10. aðrir ráns-menn: *ul. J2.* 10. ætlið:
 ætli J2. munu linan: linan vera minn við yðr S. 11. þetta
 illþýði: *omv. J2.* slík: slíkt J2, S. 12. her: ill- S. þeir—
 fylgðu: *ul. J2*; þeir sem fórr með honum S. 13. ek: nu *tf.*
 J2. hitt: *ul. S.* ér: sál. J2; þer *de øvrr. = l. 15.* nú:
ul. J2, S. 14. leitaði enn: konungr kómi J2; herefter er
 nogle ord *ulæsel. i S.* 14—15. til landz: i land J2. 15. hvernug:
 at J2. 15—16. halda—yðr(2): *ul. J2.* 15. er: sem S.
 16. standa í mót: moti standa S. 17. rekask: reka J2, S

til, at fara móti þeim ok drepa niðr illþýði þetta fyrir orðn ok úlf, ok láta þar liggja hvern, sem höggvinn er, nema þér vilið heldr draga hræ þeira í holt ok hreysi; verði engi svá djarfr, at þá flyti til kirkna, 5 þviat þat eru alt vikingar ok illgørða-menn«. En er hann hætti tolu þessi, þá gerðu menn at róm mikinn, ok guldu allir jákvæði til, at gera sem hann mælti.

K. 219. Frá lendum monnum.

[ÓH (*Fms.*) k. 205, (*Flat.*) k. 281; jfr. ÓH (49) k. 89.]

Lendir menn, þeir er þar váru saman komnir, 1030
10 áttu stefnu ok tal sitt ok ræðu ok skipuðu þá til, hversu fylkja skyldi eða hvern höfðingi skyldi vera fyrir liðinu. Þá mælti Kálfr Árnason, at Hárekr ór U 485
Þjóttu væri bezt til feldr at gerask höfuðs-maðr fyrir her þessum — »þviat hann er kominn af ætt Haraldz
15 ins hárfagra; hefir konungr á honum allþungan hug fyrir sakir vigs Grankels, ok mun hann sitja fyrir inum mestum afarkostum, ef Óláfr kœmsk til ríkis; er Hárekr reyndr mjök í orrostum ok maðr metnaðar-gjarn«. Hárekr svarar, at þeir menn væri til þess
20 betr fallnir, er þá váru á léttasta aldri — »en ek em nú, segir hann, maðr gamall ok hrumr, ok ekki vel til orrostu fær; er ok frændsemi með okr Óláfi

-
1. móti: i mot J2; i moti S. illþýði þetta: *omv. J2*.
2. orðn . . úlf: *omv. J2*. láta: lati J2. liggja hvern: *omv. J2*. 2—3. höggvinn: drepinn S. 3—4. nema - hreysi: *ul. J2*. 4. flyti: fœri J2 5. alt: *ul. J2*. vikingar: *med viki-slutter S.* illgørða-: rans- J2. 6. þessi: sinne J2. þá: *ul. J2*. at—mikinn: micinn rom at mali hans J2. 7. guldu—til: iaðu allir J2. 8. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K. 70*. 9. saman: *ul. J2*. 10—11. tal—hversu: ætluðu um hvernig J2. 11. skyldi vera: *omv. J2*. 12—13. Þá—maðr: Kalfr mælti þat er bezt fallit at Harekr or þjóttu geriz haþþinge J2. 16—19. ok—gjarn: *ul. J2*. 19—20. svarar—fallnir: q: þa menn betr til slicis fallna J2. 20—21. en—hann: em ec nu J2. 21—22. ok(2)—ok: enn J2. 22. frændsemi: micil *tf. J2*.

konungi; en þótt hann virði lítils þat við mik, þá samir mér þó eigi at ganga framarr í þenna ófrið móti honum, en einn hverr annarra í várum flokki. Ertú, Þórir, vel til fallinn at vera höfuðs-maðr at halda bardaga við Óláf konung; eru þar ok ærnar 5 sakir til; bæði áttu honum at hefna frænda-láts ok
H 359 þess, er hann rak þik útlaga af eignum þínum öllum: hefir þú ok því heitit Knúti konungi ok svá frændum þínum, at hefna Ásbjarnar; eða ætlar þú, at betra færi myni gefask við Óláf, en svá sem nú er, at hefna 10 þeirar svívirðingar allrar saman?«. Þórir svarar máli hans: »ekki ber ek traust til at bera merki í móti Óláfi konungi eða gerask höfðingi fyrir liði þessu. Hafa Þrændir hér mannmúg mestan; kann ek stórlæti þeira, at þeir munu ekki mér vilja hlýða eða öðrum 15 háleyskum manni. En ekki mun þurfa at minna mik á sakar þær, er ek á at gjalda Óláfi; man ek þat mannlát, er Óláfr hefir af lífi tekit iii. menn ok alla gofga at metorðum ok at kynferðum, Ásbjörn bróðurson minn, Þóri ok Grjótgarð, systursonu mína. ok 20 fôður þeira Ólvi, ok em ek hvers þeira skyldr at hefna. Nú er þat frá mér at segja, at ek hefi valit
O 214 til af húskorlum mínum mennu xi., þá er snarpastir eru, ok ætla ek þat, at vér skylim ekki við aðra meta

1. en þótt: þó at J2. lítils þat: *omv.* J2. 1—3. þá—flokki: *ul.* J2. 4—6. vera—láts: muna nu konunge frændalat J2. 7. þess: þat J2. útlaga: *ul.* J2. 8. ok(1): *ul.* J2. 9. at(1): þú scylldir *tf.* J2. 9—11. eða—saman: frænda þins J2. *hvorþá nyt kap. með overskr.:* Orðtæc þoris Hundz. 11—12. máli hans: *ul.* J2. 12. ekki: ægi J2. bera: reisa J2. móti: mot J2. 14—16. Hafa—manni: *ul.* J2. 16—17. þurfa Óláfi: mic a sakar minna þurfa við Olaf konung J2; sakir *skr.* K, 18, 70. 17—22. man—hefna: *ul.* J2. 23. til: *ul.* J2. menn xi.: *omv.* J2. 24. ok . . þat: *ul.* J2. skylim: munum þat J2.

at skipta höggum við Ólaf, ef vér komumk í færi um þat.

K. 220. Tala Kálfs Árnasonar.

U 486

[*ÓH (Fms.) k. 206, (Flat.) k. 282.*]

Kálfr Árnason tók þá til máls: »þess munum vér 1030
 5 þurfa um ráð þat, er vér höfum upp tekit, at gera
 þat eigi at hégóma-máli, er herrinn er saman kominn.
 Munu vér annars þurfa, ef vér skolum halda orrostu
 við Ólaf konung, en þess, at hverr færi sik undan
 at taka upp vandann, þvíat svá megum vér til ætla,
 10 þó at Óláfr hafi eigi lið mikit hjá her þeim, er vér
 höfum, þá er þar öruggur oddvitinn, ok mun alt lið
 hans vera honum tryggt til fylgðar. En ef vér erum H 360
 nú nokkut skelfir, er helzt skolum vera forstjórar liðs
 vars, ok viljum vér eigi treysta herinn ok eggja ok
 15 veita fyrirgöngu, þá mun þegar fjöldi hersins þat, er
 stall mun hjarta drepa ok því næst hverr sér ráðs
 leita. En þótt hér sé herr mikill saman kominn, þá
 munu vér þó koma í þá raun, ef vér hittumk ok
 Óláfr konungr með her sinn, at oss er ósigrinn viss.

1—2. skipta—þat: bera vagn a Olaf konung J2. 3. *Over-skr. fra 18, J2, der dog ul. Arnas; mgl. K, 70.* 4. máls: oc segir sva *tf. J2.* 4—6. þess—kominn: *ul. J2.* 7. Munu vér | annars: *omv. J2 og skr. munom. vér(2)—halda: hallda skal J2.* 8. þess, at: *ul. J2.* 9. at—vandann: ællom vandanom J2. 10. Óláfr: konungr *tf. J2.* eigi—þeim: litinn her hia lipe því J2. 11—12. ok—fylgðar: *ul. J2.* 12—13. erum—skelfir: æðrumz nu J2. 13—15. skolum—fyrirgöngu: scyldom fyrir vera herinom J2; fyrirgöngu *skr. ÓH (53); fyr atgöngu K (18. 70. næppe rigtigt).* 15. þegar: þat allr J2. hersins þat: vara manna J2. er: at J2. 16. hjarta drepa: *omv. J2 (dr. i hj. J3).* því næst: *ul. J2.* 16—17. hverr—ráðs | leita: *omv. J2.* 17. En þótt: Nu þó at J2. herr mikill: *omv. J2.* 18. þó: *ul. J2.* 18—19. hittumk—sinn: hittum Olaf með sitt lið J2. 19. ósigrinn viss: raþinn usigrinn J2.

nema vér sém skéleggir sjálfir ráða-menninir, en múgrinn geysisk fram með einu samþykki. En ef eigi verðr svá, þá er oss betra at hætta eigi til bardaga. ok mun þá sá kostr auðsær þykkja. at hætta til miskunnar Óláfs, ef hann þótti þá harðr, er minni 5 váru sakir til. en nú mun honum þykkja. En þó veit ek, at svá er monnum skipat i liði hans, at mér mun þar gríða kostr, ef ek vil þess leita. Nú ef þér vilið sem ek, þá skaltu, Þórir mágr. ok þú. Hárekr, ganga undir merki þat, er vér skolum allir upp reisa, 10 ok fylgja síðan. Gerumk vér allir snarpir ok skéleggir i þessum ráðum, er vér höfum upp tekit, ok höldum svá fram bónda-herinum, at þeir meggi eigi finna á oss æðru; ok mun þat alþýðuna fram eggja, ef vér göngum glaðir til at fylkja ok eggja liðit. En er 15 Kálfr hafði lokit at tala ørendi sitt, þá vikusk allir vel undir ræðu hans ok segja, at þeir vildu þat alt hafa, sem Kálfr sæi ráð fyrir þeim: vildu þat þá allir, at Kálfr væri höfðingi fyrir liðinu ok skipaði þar hverjum i sveit, sem hann vildi. 20

U 487 **K. 221.** Frá merkis-burði lendra manna.

H 361 [*ÓH (Fms.) k. 207, (Flat.) k. 283; jfr. ÓH (49) k. 89, 90.*]

1030 Kálfr setti upp merki ok skipaði þar húskǫrlum

1. nema—sjálfir: ef ver erum nu æigi(!) skelegir J2. ráða-: raðz J2. 1—2. en—samþykki: ul. J2. 2—3. En—oss: oc er os þa J2. 3. eigi—bardaga: a enga orosto við Olaf konung J2. 4. þá: þo J2. sá kostr | auðs. þykkja: omv. J2. 5. Óláfs: við Olaf konung J2. 5—8. ef—leita: ul. J2. 9. mágr . . þú: ul. J2. 10. þat: því 70 (ur.). 11—12. Gerumk—tekit: ul. J2. 13. meggi—finna: finne enga J2. 13—14. á oss | æðru: omv. J2. 14—15. ok—liðit: ul. J2. 16. at—sitt: ørendi sino J2. 16—17. vikusk—segja: sagðo allir J2. 17. vildu þat: villde J2. 18. sem: er J2. ráð . . þeim: ul. J2. þat þá: ul. J2. 21. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra fylkingom bonda J2.* 22. Kálfr: Arnas. tf. J2. upp merki: þa merki up J2. 22—482i. húskǫrlum sínum | undir: omv. J2 og ul. merkit.

sínum undir merkit ok þar með Háreki ór Þjóttu ok hans liði. Þórir hundr með sína sveit var í öndurðu brjósti fylkingar fyrir merkjum; þar var ok valit lið af bóndum á tvær hliðar Þóri, þat sem snarpast var 5 ok bazt vápnat. Var sú fylking gǫr bæði löng ok þykk, ok váru þar í fylkingu Þrændir ok Háleygir; en inn hœgra veg frá fylkingunni var önnur fylking; en til vinstri handar frá aðalfylkingu höfðu þeir fylking Rygir ok Hǫrðar, Sygnir, Firðir, ok höfðu þar 10 it iii. merki.

K. 222. Frá Þorsteini knarrarsmið.

[ÓH (*Fms.*) k. 208, (*Flat.*) k. 283; ÓH (49) k. 90, 91, 93.]

Þorsteinn knarrarsmiðr er maðr nefndr; hann var kaupmaðr ok smiðr mikill, maðr mikill ok sterkr, kaps-maðr mikill um alla hluti, víga-maðr mikill. 0 215
15 Hann hafði orðit ósátt við konung, ok hafði konungr tekit af honum kaupskip nýtt ok mikit, er Þorsteinn hafði gǫrt. Var þat fyrir óspekðir Þorsteins ok þegn-gildi, er konungr átti. Þorsteinn var þar í hernum; hann gekk fyrir framan fylking ok þar til, er stóð

2. með—sveit: *efter* merkjum (merkino) J2. öndurðu: andverpu J2. 3. merkjum: merkino J2. þar: þa J2.
4. Þóri: honum J2. 4—5. þat—vápnat: *ul.* J2; bazt *skr.* 70; bezst *K.* 5. gǫr: *ul.* J2. 6. ok(1)—Háleygir: *ul.* J2.
7. inn: a J2. fylking: sett *tf.* J2. 8. -fylkingu: *med art.* J2. þeir: *ul.* J2. 9. ok(1): *ul.* J2. Sygnir, Firðir: *omv.* J2. ok(2): *ul.* J2. þar: þeir J2. 11. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; fra orðum þorsteins J2. 13. kaupmaðr . . smiðr mikill: *omv.* J2. maðr—ok(2): *ul.* J2. sterkr: ok *tf.* J2.
15. við: Olaf *tf.* J2. 16. af: fyrir J2. nýtt—mikit: *ul.* J2. Þorsteinn: hann J2. 17. óspekðir: óspect J2. Þorsteins: *ul.* J2. 18. þar: *ul.* J2. hernum: herinom J2
19. hann: oc J2. fyrir—ok: *ul.* J2. stóð: var J2.

Þórir hundr; hann mælti svá: »hér vil ek í sveit vera, Þórir, með yðr, þvíat ek ætla, ef vit Óláfr hittumk, at bera fyrstr vörn á hann, ef ek má svá nær verða staddr, ok gjalda honum skiptøkuna, er hann rænti mik skipi því, er eitt er bezt haft í kaup-
 H 362 ferðum«. Þeir Þórir tóku við Þorsteini, ok gekk hann í sveit með þeim.

K. 223. Frá liðskipan bónda.

[ÓH (*Fms.*) k. 209, (*Flat.*) k. 284.]

1030 En er skipat var til fylkingar bóanda, þá tóluðu lendir menn ok báðu liðsmenn gefa gaum at um 10 stöður sínar, hvar hverjum var skipat eða undir hverju merki þá skyldi hverr vera eða hvert frá merkinu eða hversu nær honum var skipat merkinu.
 U 488 Báðu þeir menn vera þá vakra ok skjóta at ganga í fylking, er lúðrar kvæði við ok herblástr kæmi upp, 15 ok ganga þá fram í fylking, þvíat þeir áttu þá enn leið mjök langa at flytja herinn, ok var þess ván, at fylkingar mundu bregðask í hergöngunni. Síðan eggjuðu þeir liðit; mælti Kálfr, at allir þeir menn, er

1. hann: oc J2. svá: ul. J2. 1—2. í sveit | vera: omv. J2 og ul. Þórir. 3. hittumk: konungr finnumz J2. fyrstr: manna *tf.* J2. 3—4. svá—staddr: ul. J2. 4. -økuna: tæco J2. 4—6. er—kaupferðum: ul. J2. 6. Þórir tóku: taka J2. 8. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; *fra (ul. J3) Egian bónda J2.* 9. til: um *tf.* J2. (um lið ok *tf.* 18; *et af J. Eggertssons vilkurlige tillæg*). fylkingar: fylking J2. bóanda: sál. J2; bónda K. þá: ul. J2. 10—11. um—sínar: ul. J2. 12. þá: ul. J2. skyldi hverr: omv. J2. vera: standa J2. 12—13. eða —merkinu 2): ul. J2. 14. þá—ok: ul. J2. 14—15. í fylking: undir merki J2. 15—16. er—fylking: sál. ÓH (53); *mgl. K.* 18, 70 (*overspr. i K-mbr.*); þegar við kvæði lúðrar J2. 16—18. þvíat—hergöngunni: ul. J2.

harma ok heiptir áttu at gjalda Óláfi konungi, skyldu þá fram ganga undir þau merki, er fara skyldu í móti merki Óláfs, vera þá minnigir þeira meingörða, er hann hafði þeim veitt, segir, at þeir mundu eigi 5 komask í betra föeri at hefna harma sinna ok frelsa sik svá frá þeiri ánauð ok þrældóm, er hann hafði þá undir lagt — »er nú sá, segir hann, bleyðimaðr. er eigi bersk nú sem djarfligast, þvíat eigi er saklaust við þá, er í móti yðr eru; munu þeir eigi yðr spara. 10 ef þeir komask í föeri«. At máli hans varð allmikill rómr; varð þá kall mikit ok eggjan um allan herinn.

K. 224. Frá her konungs ok bónda.

H 363

[ÓH (*Fms.*) k. 210, (*Flat.*) k. 284.]

Síðan fluttu bæendr her sinn til Stiklarstaða. Þar 1030 var Óláfr konungr fyrir með sitt lið. Fór í öndurðu 15 liðinu Kálfr ok Hárekr fram með merkinu. En er þeir mættusk, þá tóksk eigi allskjótt árasin, þvíat bæendr frestuðu atgöngu fyrir þá sök, at lið þeira fór hvergi nær alt jafnfram, ok biðu þeir þess liðs, er síðarr fór. Þórir hundr hafði farit síðarst með sína 20 sveit, þvíat hann skyldi til gæta, at ekki slægisk apr

1. ok—áttu: sinna ættu J2. gjalda—kgi: reka við Olaf konung J2. 2. fram: ul. J2. 2—3. í móti: mot J2. 3. Óláfs: konungs tf. J2. 3—7. vera—lagt: ul. J2. 7. er—sá: veri sa nu J2. 8. nú: ul. J2. 8—10. þvíat—föeri: ul. J2. 10. all-: ul. J2. 11. varð: var J2 (J3 = K). ok eggjan: oc aegian efter herinn J2. 12. Overskr. fra 18; mgl. K, 70; orðtac J2. 13. Stiklar-: Sticla- K. 14. Ól. kgr | fyrir: omv. J2. sitt lið: sino lipe J2 (sál. også K ved en af de falske rettelser fra forr. årh.). -urðu: -verðu J2. 15. Kálfr: Arnason tf. J2. 16. þá: ul. J2. allskjótt árasin: atlagan sva sciott J2. 17. frestuðu—fór: foru J2. 18. alt: ul. J2. 19. farit síðarst: omv. J2. 20. ekki: æigi J2 (J3 = K).

liðit. þá er herópit kvæmi upp eða liðit sæisk, ok biðu þeir Kálfr Þóris. Bændr höfðu þat orðtak í her sinum, at eggja lið sitt í orrostu: fram, fram. bóandmenn. Óláfr konungr gerði eigi atgonguna fyrr, at hann beið Dags ok þess liðs, er honum fylgði. Sá 5 þeir konungr þá lið Dags, hvar þat fór. Svá er sagt, at bændr hefði eigi minna lið en hundrað hundraða, en Sigvatr segir svá:

147. Olmr erumk harmr, sás hilmir

hafði (golli vafðan

10

jöfurr kreisti sá) austan

4 aflfátt (meðalkafla);

gagn fengu því þegnar,

þeir at hölfu fleiri,

hvötuð tældi þat hildar,

15

8 (hvórungi frýk) vöru.

O 216

U 489

H 364

K. 225. Fundr konungs ok bónda.

[ÓH (*Fms.*) k. 211, (*Flat.*) k. 285: ÓH (49) k. 90.]

Þá er liðit hvártveggja stóð ok kendusk menn, þá mælti konungr: Því ertu þar, Kálfr, þvíat vér skildumk vinir suðr á Mæri: illa samir þér at berjask 20

1. herópit: *ul. art. J2*. 1—2. eða—Þóris: *ul. J2*. 2—3. her sinum: *herinom J2*. 3. lið: liþit *J2 og ul. det folg.*: sitt í orr. 4. eigi: *ul. J2; i J3*. fyrr: því *J2*. 5. Dags ok: *ul. J2*. þess liðs: *omr. J2*. honum fylgði: fylgðe Dag *J2*. 6. þat: *ul. J2*. 7. hundraða: manna *tf. J2*. 8. en—svá: *sva q. Sighvatr J2*.

9—16. 147. *visa*. 1. sás: *sa er alle*. 2. golli: *gulli alle*. 4. aflfátt: *aflat J2*. 7. hvötuð: *hvata J2*. 8. frýk: *fry ec K; fra ec J2*.

17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra konunge J2 (Ol. k. J3)*. 18. liðit hvártveggja: lið hvaratvegio *J2*. 19. þá: *ul. J2*. vér: *vit J2*. 20. suðr á Mæri: a Mærinni *J2 (Mæri J3)*.

í móti oss eða skjóta geigurskot í lið vart, þvíat hér eru iii. bræðr þínir. Kálfr svarar: »mart ferr nú annan veg, konungr, en bezt myndi sama; skilðuzk þér svá við oss, at nauðsyn bar til at friðask við þá. 5 er eptir váru; verðr nú hvern at vera þar, sem staddr er: en sættask mundu vit enn, ef ek skylda ráða. Þá svarar Finnur: »þat er mark á um Kálf, ef hann mælir vel. at þá er hann ráðinn til at gera illa. Konungr mælti: »vera kann þat, Kálfr, at þú vilir 10 sættask, en ekki friðliga þykki mér þér láta böendrnir. Þá svarar Þorgeirr af Kvistsstöðum: »þér skuluð nú hafa slíkan frið, sem margir hafa áðr af yðr haft, ok munuð þér nú þess gjalda. Konungr svarar: »eigi þarftu at fýsask svá mjök til várs fundar, þvíat eigi 15 mun þér sigrs auðit í dag á oss, þvíat ek hefi haft þik til rikis af lítlum manni.

K. 226. Uphaf Stiklastaða-orrostu.

[ÓH (*Fms.*) k. 211, (*Flat.*) k. 286; ÓH (49) k. 91, 92; *Fsk.* k. 109; *Ágr.* k. 25; *Tjóðrek* k. 19.]

Þórir hundr kom þá ok gekk fram með sveit 1030 sína fyrir merkit ok kallaði: »fram, fram, bóandmenn.

1. í móti: við J2. geigurskot: geigr scoti J2. 2. svarar: mælti J2. 3. annan veg: æðru vis J2. kgr: ul. J2. 3—4. skilðuzk þér: skildiz þu J2. 4. bar til: mundi þykia J2. 5—6. verðr—er: ul. J2. 6. mundu: mundim J2. skyllða ráða: reða J2. 7. svarar: mælti J2. á: ul. J2. 8. er—gera: gerir hann J2. 9. kann þat: ma J2. vilir: nu *tf.* J2. 10. friðliga—böendrnir: þykki mér þér bændr lata friðsamliga J2. 11. svarar: mælti J2. Kvists-: qvi- J2. 12. margir—haft: þer hafit morgum veitt J2. 13. munuð. munu J2. 14. at fýsask | svá: *omv.* J2 og ul. mjök. 15. í—oss: af varom fundi J2. 17. *Overskr. fra* 18. J2. *der dog* ul. Stiklastaða; *mgl. K.* 70. 18. ok—fram: ul. J2. 18—19. sveit sína: *omv.* J2 og *tf.* oc gekk fram. 19. merkit: merki J2. bóand-: með u J2.

Lustu þá upp herópi ok skutu bæði orum ok spjótum. Konungs-menn æpðu þá heróp: en er því var lokit. þá eggjudusk þeir svá, sem þeim var áðr kent, mæltu
H 365 svá: »fram, fram, Krists-menn, kross-menn, konungs-menn«. En er þetta heyrðu bændr, þeir er út stóðu 5 í arminn, þá mæltu þeir slíkt sama, sem þeir heyrðu þá mæla. En er aðrir bændr heyrðu þat, þá hugðu þeir þat vera konungs-menn ok báru vörn á þá, ok börðusk þeir þá sjálfir, ok fell mart, áðr þeir kannaðisk við. Veðr var fagrt. ok skein sól í heiði; en er 10 orrosta hófsk, þá laust roða á himininn ok svá á
U 490 sólna, ok áðr en létti, gerði myrkt sem um nótt. Óláfr konungr hafði fylkt, þar er hæð nokkur var, ok steypðusk þeir ofan á lið bóanda ok veittu svá hart athlaupit, at fylking bónda bognaði fyrir, svá at þar 15 stóð þá brjóstit konungs fylkingar, sem áðr höfðu staðit þeir, er øfstir váru í bóanda-liði; ok var þá bónda-liðit mart búit at flýja, en lendir menn ok lendra manna húskarlar stóðu fast, ok varð þá all-snoorp orrosta; svá segir Sigvatr:

20

1. Lustu þá: þá lustu buandmenn J2. 3—4. eggjudusk—svá: egioðu þeir lipit oc segia J2. 5. bændr: boandmenn J2 foran heyrðu þetta (sal.). 6. þá: ul. J2. slíkt: et tf. J2. 7. þá(1): hina J2. þá(2): ul. J2. 8. þat vera: at veri J2. 8—9. ok(2) . . . þá: ul. J2. 9. áðr: enn tf. J2. kannaðisk: kannuðuz J2. 10. ok: ul. J2. 11. þá: ul. J2. laust: dro J2. roða | á himininn: omv. J2. svá: ul. J2. 12. sólna: solina J2. ok: enn J2. en: ul. J2. 13. fylkt: lipe sino tf. J2. hæð nokkur | var: omv. J2. 14. bóanda: sal. J2; bōnda K. veittu: atlap tf. J2 og ul. det fölg. athl. 15. fyrir: ul. J2. 16. þá brjóstit: briost J2. 16—17. höfðu—liði: stóðu enir øfstu buandmenn J2. 18. bónda-liðit mart: omv. J2 og skr. lip (J3 skr. buand-). 19. lendra manna: þeira efter húskarlar J2. ok: ul. J2. 20. -snoorp: -hard J2. segir: q: J2.

148. Vitt vas fold und fótum
 (friðbann vas þar) mǫnnum,
 þá réð í bǫð bráða
 4 brynjat folk at dynja,
 5 þás árliga ærir
 alms með bjarta hjalma
 (mikill varð á stað Stiklar
 8 stálgustr) ofan þustu.

Lendir menn eggjuðu lið sitt ok knúðusk til framgöngu;
 10 þess getr Sigvatr:

149. Fór í fylking þeira
 framm (iðrask nú) miðri,
 snarir fundusk þar, Þrœnda
 4 (þess verks búendr) merki.

0 217

- 15 Þá sótti lið bóanda at ǫllum megin; hjoggu þeir, er H 366
 fremstir stóðu, en þeir, er þar váru næst, lögðu
 spjótum, en allir þeir, er síðarr gengu, skutu spjótum
 eða ǫrum eða kǫstuðu grjóti eða handǫxum eða
 skeptiflettum; gerðisk þá brátt bardagi mannskœðr.
 20 ok fell mart af hvárum-tveggjum. Í fyrstu hrið fellu
 þeir Arnljótr gellini, Gaukaþórir ok Afrafasti, ok þeira
 sveit ǫll, ok hafði hverr þeira mann fyrir sik eða ii.
 eða sumir fleiri. Því þyntisk skipanin fyrir framau

1—8. 148. vísa. 2. þar mǫnnum: þat manna *J2*. 3. bráða: breiða *J2*. 5. þás: þa er *K*; þar er *J2*. 7. Stiklar: *sál. J2*; Sticla *K*.

11—14. 149. vísa. 1. Fór í: *sál. J2*; fǫri *K*. 3. fundusk: fundut *J2*. þar: þ *J2*. 4. búendr: boendr *J2*; bǫndr *K*.

16. þar: *ul. J2*. næst: næstir *J2*. 18. eða(1): oc *J2*. 18—19. eða(2)—handǫxum | eða skeptiflettum: *omv. J2 og skr. oc f. eða(18₂), J3 = K) og -sǫxum*. 19. þá: *efter bardagi J2 og ul. brátt*. 20. ok—tveggjum: *ul. J2*. 21—22. þeira sveit | ǫll: *omv. J2*. 22. ok: *ul. J2*. 23. eða: enn *J2*. Því: þ *K*; þat 70; þa 18. *J2*; *Ks læsemåde tyder på, at K-mbr. har haft þ^t*. skipanin: *ul. art. J2*.

merki konungs: það konungr þá Þórð bera fram
merkit, en konungr fylgði sjálfr merkinu ok sú sveit
manna, er hann hafði valit til at vera sér nær í
orrostu; varu þeir menn í hans liði einna vápn-
djarfastir ok bezt búnir; þess getr Sigvatr: 5

150. Mest frákr merkjum næstan
mínn dróttin framm sínum,
stong óð fyr gram, gingu,
4 (gnógr styrr vas þar) fyrri.

Þá er Óláfr konungr gekk fram ór skjaldborginni ok 10
í ondurða fylking ok bæendr sá í andlit honum, þá
hræddusk þeir ok fellusk þeim hendr; þess getr
Sigvatr:

U 491 151. Geirs hykk grimligt vöru
gnýreifum Áleifi 15
loghreytöndum líta
4 lóns í hvassar sjónir,
þorðut Þrœnzkir fyrðar,
þótti hersa dróttinn
ógurligr, í augu 20
s ormfræn sea hönnum.

Þá varð allhörd orrosta: gekk konungr hart fram
sjálfr í höggorrostu; svá segir Sigvatr:

1. merki kgs: merkit J2. 2. en: *ul.* J2. fylgði sjálfr:
omv. J2 og *tf.* fram. 3. manna: *ul.* J2. 3—5. til—búnir:
undir merki J2.

6—9. 150. vísa. 1. frákr: fra *ec alle.* 3. gingu: gengo
K; *fork.* J2.

10—11. ok—fylking: *ul.* J2. 11—12. þá—ok: *ul.* J2.

14—21. 151. vísa. 1. hykk: *sál.* J2; hygg *ec K.* -ligt:
-lig J2. 2. gný-: *sál.* FJ; gunn- *alle.* Áleifi: *med o alle.*
3. -öndum: -endum J2. 5. fyrðar: virðar J2. 7. ógur-:
ögi- J2. 8. sea: sia *alle.*

22. varð: var J2. hart: *ul.* J2 og *omv.*: sjálfr fram.

152. Rauð í rekka blóði
 rønd með gumna höndum
 dreyrugt sverð, þars dýran
 4 drótt þjóðkonung sótti,
 5 : auk, at isarn-leiki,
 Innþrændum lét finnask,
 rækinn, gramr í reikar
 8 rauðbrúnan hjör tünúm.

H 367

K. 227. Fall Þorgeirs af Kvistsstöðum.

[ÓH (*Fms.*) k. 211, (*Flat.*) k. 286; ÓH (49) k. 93, 94.]

10 Óláfr konungr barðisk þá alldjarfliga; hann hjó 1020
 til Þorgeirs af Kvistsstöðum, lendz manns, þess er
 fyrr er getit, um þvert andlit ok í sundr nefbjörg á p. 486
 hjálminum ok klauf höfuðit fyrir neðan augu, svá at
 nær tók af. En er hann fell, mælti konungr: »hvárt
 15 er þat satt, er ek sagða þér, Þorgeirr, at þú myndir
 eigi sigrask í okrum viðrskiptum?«. Í þeiri svipan
 skaut Þórðr niðr merkistonginni svá hart, at stöngin
 stóð Þá hafði Þórðr fengit bana-sár ok fell hann
 þar undir merkinu. Þá fellu þar ok Þorfiðr muðr
 20 ok Gizurr gullbrá, ok höfðu hann sótt ii. menn, en
 hann drap annan þeira, en særði annan, áðr hann
 fell; svá segir Hofgarða-Refr:

1—8. **152. vísa.** 3. dreyrugt: *sál. v. l. i Fms.*; dreyrug
alle. þars: þar er *alle.* 5 auk: oc *J2.* isarn: *sál. ÓH*
(53); iarna alle.

9. *Overskr. fra 18, J2, der dog ul. af Kvists.; mgl. K.*
 70. 11. Kvists-: qvi- *J2.* 11—12. þess—getit: *ul. J2.*
 12. -lit: -litit *J2.* 12—13. ok—augu: *ul. J2.* 14. af: fyri
 neþan *ægun tf. J2.* En—fell: þa *J2.* 14—15. hvárt—
 sagða: sagða ec *J2.* 16. í: a *J2.* viðrskiptum: funde *J2.*
 17. hart . . stöngin: *ul. J2.* 19. þar(1): *ul. J2.* fellu
 þar: fell *J2.* -fiðr muðr: -finnr munnr *J2.* 20—21. en—
 drap: oc drap hann *J2.* 21. þeira: *ul. J2.* særði annan:
omv. J2 og tf. hann.

- O 218 153. Einn háði gný gunnar
 (gall bál Hóars) stála
 rimmu askr við rǫskva
 4 regndjarfr tváa þegna:
 dalsteypir hjó Draupnis 5
 döggrfey bana hoggvi
 H 368 (hann rauð járn), en annan
 s ár strauma, vann sáran.
 p. 487 Þá varð þat. er fyrr var sagt, at himinn var heiðr.
 en sól hvarf at sýn ok gerði myrkt: þess getr Sigvatr: 10
 154. Undr láta þat ýtar
 eigi smátt, es máttit
 skænjörðungum skorðu
 4 skýlauss rǫðull hlýja;
 drjúg varð á því dægri 15
 (dagr náðit lit fǫgrum),
 orrostu fráK austan
 s atburð, konungs furða.
 U 492 Í þenna brum kom Dagr Hringsson með þat lið, er
 hann hafði haft, ok tók hann þá at fylkja liði sínu 20
 ok setti upp merki. En fyrir því at myrkr var
 mikit, þá varð ekki skjótt um atgonguna, þvíat þeir
 vissu eigi víst, hvat fyrir var. En þó snøru þeir
 at, sem fyrir váru Rygir ok Hǫrðar. Váru þessir at-
 burðir margir jamsnimma eða sumir litlu fyrr eða síðarr. 25

1—8. 153. *visa.* 1. háði: hafðe J2. 2. Hóars: hars
alle. stála: sál. J2; scala K. 3. rimmu: runnu J2 (J3 =
 K). rǫskva: rǫskum J2. 4. tváa: ii. *alle.* 5. hoggvi:
 hogv K. 6. strauma: struma J2.

9. varð—er: var sem J2. 10. hvarf: horfinn J2.

11—18. 154. *visa.* 2. eigi: ei J2. máttit: máttið *alle.*
 3. skæ-: ske- J2. 7. fráK: fra ec *alle.* austan: æsta J2.

19. brum; tima J2. Hringsson: ul. J2. þat: sitt J2.
 19—20. er—haft: ul. J2. 20. ok—sínu: ul. J2. 21. merki:
 sitt *tf.* J2. 22. þá: ul. J2. ekki: æigi sva J2. 24. at:
 þar *tf.* J2. 25. -snimma: sál. 70. J2; med e K.

K. 228. Fall Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 211, (*Flat.*) k. 287; ÓH (49) k. 92, 93; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109 *fin.*, *Tjodrek* k. 19.]

Kálfr ok Óláfr hétu frændr Kálfs Árnasonar; þeir stóðu á aðra hlið honum, menn miklir ok hraustir. Kálfr var sonr Arnfinnz Armóðssonar, bróðursonr
5 Árna Armóðssonar. Á aðra hlið Kálfi Árnasyni gekk fram Þórir hundr. Óláfr konungr hjó til Þóris hundz um herðarnar; sverðit beit ekki, en svá sýndisk sem dust ryki ór hreinbjálbanum; þessa getr Sigvatr:

- 10 155. Mildr fann gørst, hvé galdrar, H 369
 gramr sjalfr, meginrammir
 fjolkunnigra Finna
 4 fullstórum barg Þóri,
 þás hyrsendir Hundi
 húna golli búnu
15 (slætt réð sízt at bíta)
 8 sverði laust of herðar.

Þórir hjó til konungs, ok skiptusk þeir þá nokkurum hoggum við, ok beit ekki sverð konungs, þar er hreinbjálbinn var fyrir, en þó varð Þórir sárr á hendi;
20 enn kvað Sigvatr:

1. *Overskr.* fra 18, J2; *mgl.* K, 70. 2. Kálfr . . Óláfr: *omv.* J2. 3. hlið: *hænd* J2. menn miklir: *omv.* J2. hraustir: *sterkir* J2. 4—5. Kálfr—Armóðss.: *ul.* J2. 5. Kálfi Á.: *honum* J2. 6. hundz: *ul.* J2. 7. herðarnar: þverar *tf.* J2. sýndisk: þotti J2. 8. dust: *dyst skr.* K, 18, 70. -bjálbanum: *med f* J2. þessa getr: *sva q:* J2 (*sva s.* J3).

9—16. 155. *visa.* 1. fann: *veit* J2. gørst: *gerst* K; giorzt J2. 5. þás: þa er *alle.* 6. golli: *med u alle.* 8. of: *um alle.*

17. nokkurum: *ul.* J2 (*ikke* J3). 18—19. ok—hendi: *ul.* J2. 20. enn: *sva* J2.

156. Þollr dylr saðrar snilli
 seims, en þat veitk heiman,
 (hverr sæi) Hunds (verk stærri)
 4 hugstórs, es frýr Þóri,
 es þvergarða þorði 5
 Þrótt, hinn es framm sótti,
 glyggs í gegn at höggva
 8 gunnranns konungmanni.

Konungr mælti til Bjarnar stallara: »ber þú hundinn.
 er eigi bita járn«. Björn snøri øxinni í hendi sér ok 10
 laust með hamrinum: kom þat högg á øxl Þóri, ok
 varð allmikit högg, ok rataði Þórir við; en því jam-
 skjótt snøri konungr í móti þeim Kálfi frændum ok
 veitti bana-sár Óláfi, frænda Kálfs. Þá lagði Þórir
 hundr spjóti til Bjarnar stallara á honum miðjum, 15
 U 493 veitti honum bana-sár. Þá mælti Þórir: »svá bautu
 O 219 vér björnuna«. Þorsteinn knarrarsmiðr hjó til Óláfs
 konungs með øxi, ok kom þat högg á fótinn vinstra
 við knéit fyrir ofan. Finnur Árnason drap þegar
 H 370 Þorstein. En við sár þat hneigðisk konungr upp við 20
 stein einn ok kastaði sverðinu ok bað sér guð hjálpa.
 Þá lagði Þórir hundr spjóti til hans; kom lagit neðan

1—8. 156. vísa. 1. saðrar: sannrar J2. 2. þat veitk:
 ec þat veit J2; veit ec *skr. K.* 6. Þrótt: þrott J2. framm-
 vm *tf. K.* 7. gegn: gegn *alle.*

10. járn: *med art. J2.* 11—12. með—högg: til þoris a
 axlina J2. 12. rataði: hrataðe J2. Þórir: þa *tf. J2.* 12—
 13. en—jamskjótt: *ul. J2.* 13. snøri kgr: *omv. J2.* móti:
 mot J2. K. frændum: frændum Kálfs J2. 14. Kálfs: hans J2.
 15. spjóti. . stallara: *ul. J2.* honum miðjum: *omv. J2 og tf. oc.*
 16. Þá: *ul. J2 og omv. Þ. m.* bautu: batum J2. 17—
 18. til—kgs | með øxi: *omv. J2.* 18. ok: *ul. J2.* þat
 högg: hægit J2. 19. við knéit: kne *efter* ofan J2. 20 kgr:
med art. J2. 20—21. upp—einn: at einom steine J2.
 21. ok(1)—sverðinu: *ul. J2.* sér: *efter* hjálpa J2 og *tf. her:*
 oc kastaði sverpino. 22. hans: oc *tf. J2.* neðan: *ul. J2.*

undir brynjuna ok rendi upp í kviðinn. Þá hjó Kálfr til hans; kom þat högg inum vinstra megin utan á halsinn. Menn greinask at því, hvar Kálfr veitti konungi sár. Þessi iii. sár hafði Óláfr konungr til lifláts.
 5 En eftir fall hans, þá fell sú flestoll sveitin, er fram hafði gengit með konungi. Bjarni gullbráðskáld kvað þetta um Kálf Arnason:

157. Jorð rétt vígi varða
 vigreifr fyr Áleifi;
 10 brauzt við bragning nýztan
 4 bág; þat kveðk mik frógu;
 fyr gekt á stað Stiklar
 stórverkr, en óð merki,
 satt 's at sókn of veittir
 15 8 snjallr, unz gramr vas fallinn.

Sigvatr skáld kvað þetta um Björn stallara:

158. Björn fráuk auk at, ærnum,
 endr stóllurum kendi,
 -hug hvé halda dugði
 20 4 (hann sótti framm) dróttin-;

2. þat högg: hægít *J2*. utan: *ul. J2*. 3. því: *ul. J2*. hvar: hverr *J2 (J3)*. 4. sár: a halsinóm *tf. J2*. Ól. kgr: hann *J2*. 5. þá: *ul. J2*. sú . . sveitin: sveit *su J2*. 6. kgi: með *art. J2*. 6—15. Bjarni—fallinn: *efter folg. vers J2*.

8—15. **157. vísa.** 1. rétt: rettu *alle*. vígi: at *tf. K*. 2. Áleifi: oleifi *alle*. 3. brauzt: brauztu *alle (K; ba-)*. nýztan: nyzta *J2*. 4. kveðk: kveð *ec alle*. 5. gekt: gektu *alle*. Stiklar: *sál. J2*; Sticla *K*. 6. stórverkr: *sál. H (hvortra?)*; stor verk *alle*. óð: orð *J2 (J3 = K)*. 7. 's: er *K*; var *J2*. of: um *alle (sammen med sokn J2)*. 8. gramr: framr *J2 (J3)*.

16. skáld: *ul. J2*.

17—4954. **158. vísa.** 1. fráuk: fra *ec alle*. auk: *ul. J2*. at: af *K; tf. J2*. ærnum: ærnu *J2*. 2. stóllurum: stallorum *K*; stallerum *J2*. kendi: *sál. J2*; kendo *K*.

fell í her með hollum
 hann verðungar mǫnnum
 (leyfðr 's) at hilmis hǫfði
 s hróðrauðigs (sá dauði).

K. 229. Uphaf Dags hriðar.

5

[ÓH (*Fms.*) k. 212, *jfr.* (*Flat.*) k. 288; ÓH (49) k. 92, 93, 94; *Ágr.* k. 25; *Fsk.* k. 109 *fn.*; *Tjodrek* k. 19.]

Dagr Hringsson helt þá upp orrostu ok veitti ina
 H 371 fyrstu atgöngu svá harða, at bæendr hrukku fyrir, en
 sumir snøru á flótta. Þá fell fjöldi liðs af bóndum,
 en þessir lendir menn, Erlendr ór Gerði, Áslákr af
 Finneyju; var þá merki þat niðr hoggvit, er þeir 10
 hǫfðu áðr með farit. Var þá orrosta in ákafasta:
 kǫlluðu menn þat Dags-hrið. Þá snøru þeir í móti
 Dag Kálfr Árnason, Hárekr ór Þjóttu, Þórir hundr,
 með þá fylking, er þeim fylgði. Var þá Dagr borinn
 afli, ok snøri hann þá á flótta ok alt lið þat, er eptir 15
 var; ok verðr þar dalr nokkurr upp, sem meginflóttinn
 fór; fell þar þá mart lið; dreifðisk þá fólkit tveggja
 U 494 vegna í brot. Váru margir menn sárir mjök, en
 margir svá mjök mœddir, at til enskis váru færir.
 Bæendr ráku skamt flótta, þvíat hǫfðingjar snøru brátt 20
 aptr ok þar til, er valrinn var, þvíat margir áttu þar
 at leita eptir vinum sínum ok frændum.

6. mǫnnum: manne J2. 7. 's: er alle.

5. *Overskr. fra* 18; *mgl. K.* 70; Dags hrið J2. 6. veitti:
 gerði J2. 6—7. ina fyrstu: *ul. J2.* 8. Þá fell: *omv. J2.*
 11. áðr: *ul. J2.* 12. kǫlluðu—þat: þat var kǫlluð J2.
 þeir: *ul. J2.* 13. Dag: *sál. K.* J2. 14. fylgði: hafþe fylgt
 J2. 15. afli: ofrliðe J2. snøri: sneriz J2. þá: *ul. J2.*
 lið þat: *omv. J2.* 16. verðr: var J2. dalr—sem: dalverpi
 er J2. megin-: *sál. 18. 70. J2; mgl. K.* 18—19. Váru—
 færir: *ul. J2.* 20. Bæendr: boandr J2. flótta: *med art. J2.*
 þvíat hǫfðingjar: *ul. J2.* brátt: *ul. J2.* 21. til: *ul. J2.*
 var: la J2. 22. vinum... frændum: *omv. J2.* ok: eða J2.

K. 230. Jartegnir Óláfs konungs við
Þóri hund.

[ÓH (Fms.) k. 213, (Flat.) k. 289 fn.; ÓH (49) k. 99.]

Þórir hundr gekk þar til, er var lík Óláfs konungs. ok veitti þar umbúnað, lagði niðr líkit ok rétti
5 ok breiddi klæði yfir: ok er hann þerði blóð af andlitinu, þá sagði hann svá síðan, at andlit konungsins var svá fagrt, at roði var í kinnum, sem þá at hann svæfi, en miklu hjartara en áðr var, meðan hann lifði. Þá kom blóð konungsins á hönd Þóri ok rann
10 upp á greipina, þar er hann hafði áðr sár fengit, ok þurfti um þat sár eigi umband þaðan í frá; svá grøri þat skjótt. Váttaði Þórir sjálfr þenna atburð, þá er helgi Óláfs konungs kom upp, fyrir alþýðu. Varð 0 220
Þórir hundr fyrst til þess, at halda upp helgi konungsins, þeira ríkis-manna, er þar höfðu verit í mót-stöðu-flokki hans.

K. 231. Frá bræðrum Kálfs Árnasonar. H 372

[ÓH (Fms.) k. 214, (Flat.) k. 290; jfr. ÓH (49) k. 98.]

Kálfr Árnason leitaði at bræðrum sínum, er þar váru fallnir; hann hitti Þorberg ok Finn; ok er þat
20 sögn manna, at Finnir kastaði at honum saxi ok vildi

1—2. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Grødd Hönd þoris Hundz J2.* 3. var: la *efter* kgs J2. 4. líkit: *ul. J2.* 5. klæði yfir: *omv. J2.* ok: *enn J2.* 7. svá: *ul. J2.* at: *oc J2 og ul. var.* þá at: *ul. J2.* 8. áðr var: *ul. J2.* 9. Þóri: þoris J2 (J3 = K). 10. á: i J2. hafði—fengit: var sár J2. 11. eigi umband: engi umbond J2. 70. þaðan í frá: *ul. J2.* 12. þat: *ul. J2.* 13. fyrir alþýðu: *ul. J2.* 14. þess: *ul. J2.* 15. ríkis-: *ul. J2.* þar—verit: varu J2. 16. flokki hans: við hann J2. 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; fra finni Arnasyni J2.* 18. þar: *ul. J2 og omv. fallnir váru.* 19. hann hitti: *omv. J2.* Þorberg... Finn: *omv. J2.* ok(2): *ul. J2.*

drepa hann ok mælti til hans hørðum orðum, kallaði
 griðniðing ok dróttinsvika. Kálfr gaf ekki því gaum
 ok lét Finn bera í brot ór valnum ok svá Þorberg.
 Var þá leitat at um sár þeira, ok höfðu þeir engi
 sár banvæn: höfðu þeir fallit fyrir vápna-burð ok 5
 mæði. Þá leitaði Kálfr at flytja bræðr sína ofan til
 skips ok fór með þeim sjálfr. En þegar er hann
 snøri í brot, þá fór í brot alt bóanda-lið þat, er þar
 átti heimili í nánd, nema þeir menn, er þar störfuðu
 at frændum sínum ok vinum, þeim er sárir váru, 10
 eða líkum þeira, er fallnir váru. Váru sárir menn
 fluttir heim á bæinn, svá at hvert hús var fult af
 U 495 þeim, en tjaldat úti yfir sumum. En svá undarliga
 mart fólk sem samnazk hafði í bóanda-herinn, þá
 þótti monnum þat eigi miðr frá líkendum, hvernug 15
 skjótt ruddi samnaðinn, þá er til þess tók: ok var
 þat mjök til, at it mesta fjölmennit hafði þar samnazk
 ór heruðum, ok váru mjök heimfúsir.

K. 232. Frá Verdælum.

[ÓH (*Fms.*) k. 215, (*Flat.*) k. 291 fin.]

Bændr þeir, er heimili áttu í Veradal, gengu til 20
 fundar við höfðingja, Hárek ok Þóri, ok kærðu fyrir
 þeim sín vendræði, sögðu svá: »flóttu-menn þessir, er
 H 373 hér hafa undan komizk, munu fara upp eptir Veradal

1—2. kallaði—svika: *ul. J2*. 2. því gaum: gam at því
J2. 3. ok(1)—í: let hann bera þa baða *J2* og *ul. det følg.*:
 ok—Þorberg. 4. Var—ok: *ul. J2*. 5. sár banvæn: *omv.*
J2. þeir: mest *J2*. 6. Þá—at: Kálfr let *J2*. ofan: *ul.*
J2. 8. í brot(2): bræt *J2*. bóanda-: bonda- *J2*. 8—
 9. þat—nánd: *ul. J2*; nqnd *skr. K*. 12—18. af—heimfúsir:
ul. J2; af *ul. ikke J3*. 19. *Overskr. fra 18*; *mgl. K. 70*:
 fra Þori Hund *J2*. 20—21. til—við: fyri *J2*. 22. sín
 vendræði: *omv. J2* og *skr. vand-* (= *18, 70*). 23. upp
 eptir: um *J2*.

ok munu búa óheppiliga at heimilum várum, en oss er ekki fært heim, meðan þeir eru hér í dalnum; nú gerið svá vel, farið eptir þeim með liði ok látið ekki barn í brot komask, þvíat slíkan kost mundu þeir
 5 oss ætla, ef þeir hefði betr haft í várum fundi, ok svá munu þeir enn gera, ef vér hittumk síðarr, svá at þeir hafi meira kost en vér: kann vera, at þeir dvelisk í dalnum, ef þeir vænta sér enskis ótta: munu þeir þegar fara óspakliga um byggðir várar*. Ræddu
 10 bændr um þetta mörqum orðum ok eggjuðu með ákafa miklum, at höfðingjar skyldu fara ok drepa þat fólk, sem undan hafði komizk. Ok er höfðingjar ræddu þetta sín í milli, þá þótti þeim bændr mart satt sagt hafa í sinni ræðu: réðu þá þat, at þeir Þórir hundr
 15 snørusk til ferðar með Verdælum, ok hafði hann de. manna, þat er hans lið var, fóru síðan; tók þá at nátta. Létti Þórir eigi fyrr ferðinni, en hann kom um nóttina á Súlu; ok spurði hann þar þau tíðendi, at um kveldit hafði þar komit Dagr Hringsson ok
 20 margar aðrar sveitir af Óláfs mönnum, haft þar nátt-verðar-dvöl, en farit síðan á fjall upp. Þá segir Þórir, at hann myndi ekki rekask eptir þeim um

1. at: *ul. K.* 1—2. en—dalnum: *ul. J2.* 3. með liði: *ul. J2.* 4. barn: *manzbarn J2.* í brot: *undann J2.* 4—9. þvíat—várar: með *fiorfi J2.* 9—10. Ræddu bændr | um þetta: *omv. J2 og har talaðu f. ræddu.* 10. ok eggjuðu: *ul. J2.* 10—11. ákafa miklum: *omv. J2.* 11. fara ok: *ul. J2.* þat fólk: *folc allt þat J2.* 12. sem: *er J2.* 12—14. Ok—ræðu: *ul. J2.* 14. þá þat: þeir þat af *J2.* þeir: *ul. J2.* 15. snørusk—ferðar: *scyllde fara eptir þeim (flottamönnum J3) J2.* hann: *ul. J2.* 16—17. fóru—nátta: *ul. J2.* 17. ferðinni: um *nottina J2.* 18. um nóttina: *upp J2.* þau tíðendi: *ul. J2.* 19. um kveldit³ | hafði—komit² | Dagr¹: *omv. J2 og ul. Hringsson.* 20. aðrar: *ul. J2.* Óláfs mönnum: *omv. J2 og tf. konungs. ok hafðu.* 21. fjall: *fioll J2.* 21—499i. Þá—ok(1): *ul. J2.*

U 496 fjöll, ok snøri hann þá aptr ofan í dalinn, ok fengu
O 221 þeir þá fátt drepit af mönnum. Síðan fóru bæendr
til heimila sinna, en Þórir fór eptir um daginn ok
hans lið út til skipa sinna: en konungs-menn þeir,
er færir váru, forðudu sér, leyndusk í skógum, sumir 5
höfðu hjálp af mönnum*.

K. 233. Frá Þormóði Kolbrúnarskáld.

[ÓH (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 293: ÓH (49) k. (95),
96; Fóstbr. (Hb.) k. 24.]

H 374 Þormóðr Kolbrúnarskáld var í orrostu undir
merkjum konungs. Ok er konungr var fallinn ok
atsókn var sem ódust, þá fell konungs-lið hvat við 10
annat, en þeir váru flestir sárir, er upp stóðu. Þor-
móðr varð sárr mjök: gerði hann þá sem aðrir, at
allir opudu þar frá, er mestr þótti lífs-háski, en sumir
runnu. Þá hófsk sú orresta, er Dags-hríð er kölluð:
sótti þá þangat til alt konungs-liðit, þat er vápnfært 15
var, en Þormóðr kom þá ekki í orrostu, þvíat hann
var þá óvigr bæði af sárum ok af mæði, ok stóð
O 222 hann þar hjá félogum sínum, þótt hann mætti ekki

1. hann: Þórir J2. aptr ofan: omv. J2. 1—2. fengu—
þá: feck J2. 4. lið út: menn J2. 4—5. þeir—váru: ul.
J2. 5. leyndusk ul. J2. skógum: enn tf. J2. 6. höfðu:
fengu J2. 7. Overskr. frá 18; mgi. K. 70; Andlat Þormóðar
J2. 9. kgs: með Olafi konunge J2. ok: enn J2. 10. var:
ul. J2. 10—11. þá—annat: fell hverr a fætr æðrom kon-
ungs manna J2. 11. þeir váru: ul. J2. sárir: þeir tf. J2.
12. varð: var J2. sárr mjök: omv. J2. gerði—aðrir: for
honum þá sem flestum J2. 13. opudu: hopudu J2. er:
sem J2. háski: með art. J2. 14. Dags-hríð . . . kölluð:
omv. J2. 15. til: ul. J2. kgs-liðit lið konungs J2. 17. þá:
sál. 18, 70; ul. K. J2. af(2): ul. J2.

* Herefter indskyder J2 et kapitel om Harald Sigurdsson
der findes aftrykt som Tillæg I.

annat at hafask. Þá var hann lostinn með öru í síðuna vinstri; braut hann af sér orvar-skaptit ok gekk þá brot frá orrostu ok heim til húsanna ok kom at hlöðu nokkurri; var þat mikit hús. Þormóðr
 5 hafði sverð bert í hendi, ok er hann gekk inn, þá H 375
 gekk maðr út í móti honum; sá mælti: »furðu ill læti eru hér inni, veinan ok gaulan; skömm mikil, er karlmenn hraustir skolu eigi þola sár sín, ok vera kann, at þeir konungs-menninir hafi allvel fram gengit,
 10 en allóðrengiliga bera þeir sárin sín«. Þormóðr svarar: »hvert er nafn þitt?«. Hann nefndisk Kimbi. U 497
 Þormóðr svarar: »vartu í bardaga?«. »Var ek, segir hann, með bóndum, er betr var«. »Ertu nokkut sárr?« segir Þormóðr. »Litt, segir Kimbi; eða vartu í bar-
 15 daga?«. Þormóðr segir: »var ek með þeim, er betr höfðu«. Kimbi sá, at Þormóðr hafði gullhring á hendi; hann mælti: »þú munt vera konungs-maðr; fá þú mér gullhringinn, en ek mun leyna þér; bæendr munu drepa þik, ef þú verðr á veg þeira«. Þormóðr segir:
 20 »haf þú hring, ef þú fær: látit hefi ek nú meira«. Kimbi rétti fram höndina ok vildi taka hringinn. Þormóðr sveifldi til sverðinu ok hjó af honum höndina,

1. annat: *ul. J2*. hafask: hafa *J2* (*J3 = K*). með: *ul. J2*. 2. síðuna vinstri: *omv. J2*. braut hann: *omv. J2* (*J3 ul. hann*). 3. brot—ok(1): *ul. J2*. 4. var—hús: *ul. J2*. 5. sverð bert: *omv. J2*. ok: *ser J2*. 6. út: *ul. J2*. móti, mot *J2*. sá: *oc J2*. 7. veinan: vælun *J2* (*skr. ogsá gaulun*). 8. er: at *tf. J2* (*J3 = K*). skolu—þola: þoli æigi *J2*. 8—10. ok—sín: *sål. J2*; *mgl. K, 18, 70* (*overspr. i K-mbr.*). 11. svarar: mællti *J2*. nefndisk K.: sv Kimbi heiti *ec J2*. 12. svarar: *spyr J2*. 12—13. segir hann: hann svarar *foran Var J2*. 13. nokkut: *nackvat J2*. 14. Litt: *nackvat tf. J2*. 16. K. sá: þa sa Kimbi *J2*. 17. hann: Kimbi *J2*. þú(2): *ul. J2*. 19. veg: *sål. K. J2*; *vegi 18. 70*. segir: mællti *J2*. 20. hring: *med art. J2*. fær: *nair J2*. 22. sveifldi: *sveiflade J2*. til: *ul. J2*. honum: Kimba *J2*; *efter höndina 18, 70*.

ok er svá sagt. at Kimbi bar sár sitt engum mun betr en hinir, er hann hafði fyrr á leitat. Fór Kimbi brot, en Þormóðr settisk niðr í hlöðunni ok sat þar um hrið ok heyrði á ræður manna. Þat var mælt þar mest, at hverr sagði þat, er sét þóttisk hafa í 5 orrostu, ok rætt um framgöngur manna: lofðu sumir mest hreysti Óláfs konungs, en sumir nefndu aðra menn til ekki síðr: þá kvað Þormóðr:

159. Qrt vas Áleifs hjarta,
óð framm konungr (blóði 10
rekin bitu stól) á Stiklar
4 stöðum, kvaddi lið boðvar;
élpolla frá kalla
Jalfaðs nema gram sjalfan
(reyndr vas flestr) í fastri 15
8 fleindrifu sér hlifa.

H 376

K. 234. Dauði Þormóðar.

[ÓH (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 294; ÓH (49) k. 97:
Fóstbr. (Hb.) k. 24.]

Þormóðr gekk síðan í brot til skemmu nokkurrar, gekk þar inn. Váru þar áðr margir menn inni fyrir sárir mjök; var þar at kona nokkur ok batt um sár 20

1—2. sár sitt | engum—betr: *omv. J2.* 2. hinir: þeir *J2.* fyrr: áðr *J2.* 4—5. mælt—mest: mest orþat *J2.* 6. orrostu: *med art. J2.* 8. menn: *ul. J2.* til: *efter síðr J2.* Þormóðr: *visu tf. J2.*

9—16. 159. vísa. 1. Áleifs: Olafs *alle.* 2. blóði: góðe *J2.* 3. bitu: *sál. J2;* ero *K.* á: í 18, 70. Stiklar: *sál. J2;* Sticla *K.* 4. kvaddi: *mulig er kvaddisk rígtigere.* 5. frá k: fra ec *K;* sa ec *J2.* 6. Jalfaðs: jalmfloðs *J2.*

17. Overskr. fra 18; *mgl. K. 70; ingen kap. inddel. i J2.* 18. síðan: þaðann *J2.* brot: oc kom *tf. J2.* 19. gekk þar: oc gekk *J2.* áðr: *ul. J2.* margir menn | inni: *omv. J2.* 19—20. fyrir...mjök: *ul. J2.* 20. var—at: þar var ein *J2.* nokkur: inne *J2.*

manna. Eldr var á gólfinu, ok vermði hon vatn til at fægja sárin. en Þormóðr settisk niðr við dyrr útar. Þar gekk annarr maðr út, en annarr inn, þeir er störfuðu at sárum monnum. Þá snøri einn hverr 5 at Þormóði ok sá á hann ok mælti síðan: »hví ertu svá fóltr? ertu sárr, eða fyrir því biðr þú þér eigi lækningar?«. Þormóðr kvað þá vísu:

160. Emkak rjóðr, en rauðum
ræðr grønn Skogul manni
10 hauka setrs en hvíta,
4 hyggr fár of mik sáran;
hitt veldr, mér at, melðrar
morðvenjandi Fenju,
djúp ok danskra vápna
15 s Dags hriðar spor sviða.

U 498

Síðan stóð Þormóðr upp ok gekk inn at eldinum ok stóð þar um hrið. Þá mælti læknirinn til hans: »þú, maðr, gakk út ok tak mér skiðin. er hér liggja fyrir 0 223 durum úti. Hann gekk út, bar inn skiða-fangit ok H 377 20 kastaði niðr á gólfít. Þá sá læknirinn í andlit honum ok mælti: »furðu bleikr er þessi maðr: hví ertu slíkr?«. Þá kvað Þormóðr:

161. Undrask oðglis landa
eik, hví vér róm bleikir;

1—2. Eldr—en: *ul. J2.* 3. útar: *ul. J2.* út . . . inn: *omv. J2.* 4. snøri: gekk *J2.* hverr: maðr *J2.* 5. ok(1)—hann: *ul. J2.* síðan: *ul. J2.* 6. fyrir: *ul. J2.* 7. þá: *ul. J2.*

8—15. 160. *vísa.* 1. Emkak: Emka ec *alle.* 2. setrs: latrs: *J2.* en: hin *K.* 4. of: um *alle.* 5. at: ef *J2.* 6. Dags: *sál. J2;* dals *K.* 18. 70.

16. inn: *ul. J2.* 17. hrið: stund *J2.* til hans: *ul. J2.* 18. mér skiðin: skiðafang *J2 og skr. ligr.* 18—19. fyrir—úti: hia dyrunum *J2.* 19. bar inn: oc toc upp *J2.* 20. kastaði: kastar *J2.* á gólfít: hia elldinum *J2.* 21. maðr: eðr *tj. J2.*

23—503. 161. *vísa.* 1. oðglis: *sál. J2;* eyglis *K.* 2. hví—róm: at ver sem *J2.*

fár verðr fagr af sórum.

4 fannk orva drif, svanni;

mik fló malmr enn klökkvi

magni keyrðr í gognum:

hvast beit hjarta et næsta

5

8 hættligt jarn, es ek vætti.

Þá mælti læknirinn: «láttu mik sjá sár þín ok mun ek veita umbond». Síðan settisk hann niðr ok kastaði klæðum af sér. En er læknir sá sár hans, þá leitaði hon um þat sár, er hann hafði á síðunni, kendi þess, 10 at þar stóð jarn í, en þat vissi hon eigi til viss, hvert jarnit hafði snúið. Hon hafði þar gort í steinkatli, stappat lauk ok önnur grös ok vellit þat saman ok gaf at eta inum sárum mönnum ok reyndi svá, hvárt þeir hefði holsár, þvíat kendi af laukinum út ór sári 15 því, er á hol var. Hon bar þat at Þormóði, bað hann eta. Hann svarar: «ber brot, ekki hefi ek grautsótt». Síðan tók hon spemutong ok vildi draga út jarnit, en var fast ok gekk hvergi, stóð ok litit út, þvíat sárit var sollit. Þá mælti Þormóðr: «sker 20 þú til járnsins, svá at vel megi ná með tunginni: fá mér síðan ok lát mik kippa». Hon gerði, sem hann mælti. Þá tók Þormóðr gullhring af hendi sér ok fekk læknum, bað hana gera af, slíkt er hon vildi —

H 378 «góðr er nautr at, segir hann. Óláfr konungr gaf mér 25

4. fannk: fann ec *alle*. 5. enn: *sál*. J2; hin *K*. klökkvi: dökkvi J2.

8. hann: Þormóðr J2. 9. af sér: *ul*. J2. læknir: hon J2. 10. þat sár: *omv*. J2. þess: hon J2. 11—12. en—snúið: *ul*. J2. 15—16. sári því: *omv*. J2. 16. Þorm.: oc *tf*. J2. 17. Hann svarar: Þormóðr mælti J2. brot: brat þetta J2. 19. en—fast: *ul*. J2. 19—20. hvergi—sollit: ecki sva fast (stöð þat *tf*. J3) J2. 20—21. sker þú: skerðu J2. 21. með tunginni: *ul*. J2. 22. síðan: tungina *tf*. J2. 24. fekk: gaf J2. bað—vildi: *ul*. J2. 25. nautr at: nattrinn J2.

hring þenna í morgin«. Síðan tók Þormóðr tungina ok kipði á brot orinni; en þar váru á krókar ok lágu þar á tágur af hjartanu, sumar rauðar, sumar hvítar; ok er hann sá þat, mælti hann: »feitt er 5 mér enn um hjarta-rætr«. Síðan hné hann aptr ok var þá dauðr. Lýkr þar frá Þormóði at segja.

K. 235. Frá atburðum orrostu.

U 499

[ÓH (*Fms.*) k. 219, (*Flat.*) k. 295; *Tjodrek* k. 19 *fin.*;
ÓH (49) k. 93.]

Óláfr konungr fell miðvikudag iii. kál. Augusti ¹⁰³⁰ 29. juli
mánaðar; þat var nær miðjum degi, er þeir fundusk,
10 en fyrir miðmunda hófsk orrostan, en konungr fell
fyrir nón, en myrkrit helzk frá miðmunda til nóns.
Sigvatr skáld segir svá frá lýkðum orrostu:

162. Hørð es, sízt hermenn firðu
(hlíf raufsk fyr gram) lífi,
15 auðn at Engla stríði,
4 (ómjúk) konung sjúkan;
or brá Áleifs fjörvi
öld, þars herr klauf skjöldu,
folks (odda gekk fylkir
20 s fund), en Dagr helt undan.

1. hring þenna: *ul. J2*. 2. á—orinni: í brat iarnino *J2*. þar—krókar: kroker varu á arinne *J2*. 3. rauðar: enn *tf. J2*. 4. hann(1): Þormóðr *J2*. hann(2): vel hefir konungrinn alit oss *tf. J2*. 5. enn: *ul. J2*. 5—6. ok—þá: *ul. J2*. 6. dauðr: oc *tf. J2*. Þormóði: honum *J2*. 7. *Over-skr. fra 18; mgl. K. 70; Ottuðuz bōndr J2*. 8. iii.: oc inn fiórða *J2*. 9. mánaðar: *ul. J2*. 10. fyrir: hitt var nær *tf. J2*. hófsk orr.: er orrosta hofz *J2*. 11. en: *ul. J2*. myrkrit: *uden art. J2*. frá miðm. | til nóns: *omv. J2*. 12. Sigvatr—orrostu: sva q: *Sighv. J2*.

13—20. 162. *visa*. 1. firðu: giorðu *J2*. 2. raufsk: raðz (= hrauðsk) *J2*. 3. auðn: aund *J2*. stríði: sendi *J2*. 4. ó-: u- *J2*. 5. Áleifs: olafs *alle*. 6. þars: þar er *alle*.

Ok enn kvað hann þetta:

163. Áðr vitu eigi meiðar
ógnar skers né hersa
(þjóð réð þengils dauða)
4 þann styrk búandmanna,
es slíkan gram sóknum
sárelds viðir feldi
(morg lá dýr í dreyra
8 drótt) sem Áleifr þótti.

5

H 379
O 224 Bændr ræntu ekki valinn, ok varð þegar eptir orrostu 10
heldr svá, at hræzlu sló á marga, þá er móti kon-
ungi höfðu verit, en þö heldu þeir illviljanum ok
dæmdu þat sin á millum, at allir þeir menn, er með
konungi höfðu fallit, skyldu hafa engan þann umbúning
eða grøpt, sem góðum monnum sómði, ok kolluðu 15
þá alla ráns-menn ok útlaga. En þeir menn, er
rikir váru ok þar áttu frændr í valnum, gáfu ekki
þvi gaum, fluttu þeir sina frændr til kirkna ok veittu
umbúnað.

K. 236. Jartegnir við blindan mann.

[ÓH (Fms.) k. 220. (Flat.) k. 296; jfr. ÓH (49) k. 100.]

Þorgils Hálmuson ok Grímr, sonr hans, fóru 20

1. þetta: *ul. J2*.

2—9. 163. *visa.* 1. meiðar: meiðr *J2* (*J3 = K*). 2. hersa:
hersar *J2*. 4. búand-: *med o J2*. 5. slíkan: *J2, 18, 70*;
slíca *K*. 6. feldi: felldu *J2*. 8. Áleifr: Olaf *K*; Olaf *J2*.

10—11. varð—heldr: *var J2*. 11. hræzlu: otta *J2*.
sló: þegar *tf. J2*. á—þá: í scap margum monnum eptir
orostona þeim *J2*. er: í *tf. J2*. 12. en: *ul. J2*. 13. sín
á millum: *ul. J2*. allir þeir: engva þa *J2*. 14. fallit: verit
J2. 14—15. skyldu—sómði: seyllde at kirkio grafa *J2*.
16. þá alla: þat allt *J2*. ok útlaga: *ul. J2*. 16—17. er—
ok: rikir er *J2*. 17—18. í—gaum: *ul. J2*. 18. þeir—
frændr: þa þö *J2*. 19. *Överskr. fra 18; mgl. K. 70*; Blindr
maðr leek syn *J2*. 20. Hálmu-: Hialmu- *J2*. sonr: s. *alle*.

til valsins um kveldit, er myrkt var orðit; þeir tóku
 upp lík Óláfs konungs ok báru brot, þar til er var
 húskytja nokkur litil ok auð annan veg frá bænum:
 höfðu ljós með sér ok vatn; tóku þá klæði af líkinu
 5 ok þógu líkit ok sveipðu síðan með lindúkum ok
 lögðu þar niðr í húsinu ok hulðu með viðum, svá
 at engi mátti sjá, þótt menn kvæmi í húsit: gengu
 þeir síðan í brot ok heim til bæjarins. Þar hafði
 fylgt hernum hvárum-tveggja mart stafkarla ok þat U 500
 10 fátækis-fólk, er sér bað matar. En þat kveld eptir
 bardaganu hafð, þat fólk þar mart dvalizk, ok er
 náttaði, leitaði þat sér herbergis um öll hús, bæði
 smá ok stór. Þar var einn blindr maðr, sá er sagt
 er frá: hann var fátækr, ok fór sveinn hans með
 15 honum ok leiddi hann: þeir gengu úti um bæinn ok
 leituðu sér herbergis. Þeir kómu at því sama eyðihúsi:
 váru dyrrnar svá lágar, at nær varð at krjúpa inn.
 Ok er inn blindi maðr kom í húsit, þá þreifaðisk
 hann fyrir um gólfít, leitaði, hvárt hann myndi mega
 20 niðr leggjask: hött hafði hann á höfði ok steypðisk H 380
 hottrinn fyrir andlit honum, er hann laut niðr. Hann
 kendi fyrir höndunum, at tjörn var á gólfinu: þá
 tók hann upp hendinni vátri ok rétti upp höttinn,
 ok kómu fingrnr upp við augun; en þegar brá

-
1. til valsins | um kveldit: *omv. J2 og ul. er—orðit.*
 2. brot: í brott *J2.* þar—er: oc þangat sem *J2.* var:
 ein litil *tf. J2.* 3—4. nokkur—vatn: *ul. J2.* 4. ok: *sál.*
18. 70; ul. K. tóku: þeir *tf. J2.* 5. líkit: *ul. J2.* sveipðu:
 sveipuðu *J2.* 7. engi: ei *J2.* 8. þeir: *ul. J2.* síðan | í
 brot: *omv. J2.* 8—13. til—stór: *ul. J2.* 13. blindr maðr:
omv. J2. 14. fátækr: snæðr *J2.* 14—15. sveinn hans | með
 honum: *omv. J2.* 17. krjúpa: scriða *J2.* 18. kom: inn
tf. J2. þá: *ul. J2.* 19—20. leitaði—leggjask: *ul. J2.*
 20. hött . . . hann: *omv. J2.* 21. höttrinn: niðr *tf. J2.*
 andlit honum: andlitit *J2.* 22. höndunum: hendinne *J2.*
 24. upp: *ul. J2.*

kláða á hvarmana svá miklum, at hann strauk með fingrunum vátum augun sjálf; síðan hopaði hann út ór húsinu ok sagði, at þar mátti ekki liggja inni. Þvíat þar var alt vát. Ok er hann kom út ór húsinu, þá sá hann þegar fyrst skil handa sinna ok alt þat, 5 er nær honum var, þat er hann mátti sjá fyrir náttmyrkri. Hann gekk þegar heim til bæjarins ok inn í stofu ok sagði þar öllum monnum, at hann hafði fengit sýn sína ok hann var þá skygn maðr. En þat vissu þar margir menn, at hann hafði lengi blindr 10 verit, þvíat hann hafði þar áðr verit ok gengit um byggðir. Hann segir, at þá sá hann fyrst, er hann kom út ór húsi nokkuru litlu ok vándu — ok var þar vát alt inni, segir hann: greip ek þar í höndunum ok gnora ek vátum höndum um augu méra: hann 15 segir ok, hvar þat hús stóð. En þeir menn, er þar váru ok sá þessi tíðendi, undruðusk mjök um þenna atburð ok röddu sín í milli, hvat þar myndi inni vera í því húsi. En Þorgils bóndi ok sonr hans

O 225 Grímr þóttusk vita, hvaðan af þessi atburðr myndi 20 hafizk hafa. Þeir hræddusk mjök, at óvinir konungs

1. kláða á hvarmana | svá miklum: *omv. J2.* 1—2. með—vátum um *J2.* 3. sagði—inni: *qvæð þar ekki mega vera J2.* 4. þvíat—vát: *ul. J2.* 5. þá . . þegar: *ul. J2.* 5—7. ok—náttmyrkri: *ul. J2.* 7. bæjarins: *biðrins J2.* 8. stofu: *med art. J2.* hafði: *hefir J2.* 9—12. En—byggðir: *ul. J2.* 12. þá . . hann(1): *omv. J2.* 13. ok vándu: *ul. J2.* 14. segir hann: *ul. J2.* þar(2): *ul. J2.* höndunum: *vætuna J2.* 15. höndum: *med art. J2.* augu: *med art. J2 (J3 = K).* 16. En: *er tf. J2.* 17. þessi: *ul. J2 (J3 = K).* undruðusk: *undraz J2.* 18. inni: *ul. J2.* 19. bóndi: *buandi J2.* 19—20. sonr hans | Gr.: *omv. J2; son skr. K, 70, s. J2, 18.* 20. hvaðan af: *af hverio vera mundi J2 og ul. det fœig.* myndi—hafa. 21. þeir: *oc J2.* mjök: *ul. J2.* kgs: *hans J2.*

mundu fara ok rannsaka húsit. Síðan leyndusk þeir
í brot ok fóru til hússins ok tóku likit, fluttu í brot U 501
út í hagann ok fálu þar; fóru síðan til bæjar ok
sváfu af nótt þá.

5

K. 237. Frá Þóri hund.

[ÓH (Fms.) k. 221, (Flat.) k. 297.]

Þórir hundr kom fimta dag ofan ór Veradal út á ¹⁰³⁰_{30. juli}
Stiklarstaði, ok fylgði honum lið mart. Þar var ok
mart fyrir bónda-lið Var þá enn rofinn valrinn; H 381
fluttu menn brot lík frænda sinna ok vina ok veittu
10 hjálp sárum mönnum, þeim er menn vildu græða;
en fjöldi mannz hafði þá andazk, síðan er lokit
var bardaga. Þórir hundr gekk þar til, er konungr
hafði fallit, ok leitaði líksins; ok er hann fann þat
eigi, spurðisk hann fyrir, ef nokkurr maðr kynni segja
15 honum, hvar líkit væri komit, en þat vissi engi at
segja. Þá spurði hann Þorgils búanda, ef hann vissi
nokkut til, hvar lík konungs var. Þorgils svarar
svá: »ekki var ek í bardaga; veit ek þaðan fá tíðendi;
fara nú margar sögur; þat er nú sagt, at Óláfr kon-

1. fara: koma J2. húsit: þar J2. 2. í(1)—fóru: ul.
J2. líkit: oc tf. J2. í brot(2): brat oc J2. 3. til bæjar:
heim J2. 4. nótt þá: nottina J2. 5. Overskr. fra 18;
mgl. K. 70; Horfit lík konungs J2. 6. dag: med art. J2.
út: oc ut J2. 7. Stiklar: sál. J2; Sticla- K. lið mart:
mart manna J2. 7—8. Þar³ | var ok³ | mart¹: omv. J2.
8. fyrir: folc oc tf. J2. 9. menn: þa tf. J2. lík—vina:
fræendr sína oc vine J2. ok(2): enn J2. 10. hjálp: hiolpir
J2 (J3 = K). 11. þá: ul. J2. 11—12. er—bardaga: or
sárum J2. 12. kgr: med art. J2 (J3 = K). 13. ok(2):
enn J2. þat: ul. J2. 14. eigi: þa tf. J2. nokkurr maðr:
nockorir menn J2. 14—15. segja honum: honum at segja
J2. 15. væri: munde niðr J2. 16. búanda: sal. J2. 18(o);
bonda K. 70. 17. kgs: med art. J1. var: mundi vera
J2. 18. svá: ul. J2. veit: kann J2. tíðendi: segja tf. J2.
19. sögur: fra tf. J2.

ungr hafi hittr verit í nótt uppi hjá Staf ok sveit manna með honum: en ef hann hefir fallit, þá munu sveitungar yðrir hafa fólgt lík hans í holtum eða hreysum*. En þótt Þórir þættisk vita it sanna, at konungr var fallinn, þá tóku þó margir undir ok 5 gerðu þann kurr, at konungr myndi hafa brot komizk ór orrostu ok skamt myndi til, at hann myndi fá her ok koma á hendr þeim. Fór þá Þórir til skipa sinna ok síðan út eptir firði. Þá tók at dreifask alt bónda-liðit, ok fluttu brot ina sáru menn, alla þá er 10 hrærandi váru.

K. 238. Líkferð Óláfs konungs til Niðaróss.

[*OH (Fms.) k. 222, (Flat.) k. 298; Fsk. k. 109 fn.: jfr. OH (49) k. 100.*]

Þorgils Hálmuson ok þeir Grímr fedgar höfðu í sinni varðveizlu lík Óláfs konungs ok váru um þat mjök hugsjúkir, hvernug þeir fengi til gætt, at eigi 15 næði óvinir konungs at misfara með líkinu, þvíat þeir heyrdu þær ræður bónda, at þat ráð myndi til liggja, ef lík konungs fynnisk, at brenna þat eða H 382 flytja út á sæ ok sökva niðr. Þeir fedgar höfðu U 562 sét um nóttina, svá sem kertis-log brynni þar yfir, 20

1. í nótt: *ul. J2*. Staf: stað *J2 (= J3)*. 2. hefir fallit: er fallinn í orrostu *J2*. 5. kgr: með *art. J2*. þó: *ul. J2*. 6. kgr: með *art. J2*. hafa brot: í brott hafa *J2*. 7—8. fá—ok: enn aftr *J2*. 8. koma: með her *tf. J2*. þá Þórir: *omv. J2*. 9. síðan: svá *J2*. 10. bónda-liðit: boanda-lið *J2*. brot: í brot alla *J2*. alla þá: *omv. J2*. 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; Grafit líe konungs J2*. 13. Hálm-: Hialmu- *J2*. Grímr: *ul. J2*. 15. mjök: *ul. J2*. hvernug: hvernig *J2*. 15—16. fengi—næði: mundi varðveitt fa svá at *J2*. 16. kgs: hans næði ecki *J2*. 17. ráð: *ul. J2*. 18. fynnisk: fyndiz *J2*. þat: *ul. J2*. 19. út: *ul. J2*. niðr: *ul. J2*. 20. sét | um nóttina: *omv. J2*. kertis-log brynni: kyndil lios *J2*.

er lík Óláfs konungs var í valnum. ok svá síðan, er þeir höfðu fólgt líkit, þá sá þeir jafnan um nætr ljós þannug til, er konungrinn hvíldi. Þeir hræddusk, at óvinir konungs myndi leita líksins, þar er var, ef
 5 þeir sæi þessi merki: var þeim Þorgílsi titt at flytja líkit í brot til þess staðar nokkurs, er þat væri vel komit. Þeir Þorgíls gerðu kistu ok vönduðu sem mest ok lögðu þar í lík konungs: en síðan gerðu þeir aðra líkkistu ok báru þar í hálm ok grjót, svá
 10 at þat skyldi vera mannz-höfgi, lýkðu þá kistu vandliga. Ok er brottu var af Stiklarstöðum alt lið bónda, þá bjoggu þeir Þorgíls ferð sína: fekk hann róðrarferju nokkura: váru þeir saman menn vii. eða viii. ok allir frændr eða vinir Þorgíls. Þeir fluttu lík konungs til skips leyniliga ok settu kistuna undir þiljur niðr. Kistu þá höfðu þeir ok með sér, er grjótit var í, settu hana í skip, svá at allir menn máttu sjá: 0 226 fara síðan út eptir firði: fengu gott leiði, kómu at kveldi, er myrkva tók, út til Niðaróss, lögðu at við
 20 konungs-bryggju. Síðan sendi Þorgíls menn upp í bæinn ok lét segja Sigurði byskupi, at þeir fóru þar með lík Óláfs konungs. En er byskup spýrr þessi tíðendi, sendi hann þegar menn sína ofan á bryggjur:

1. Óláfs: *ul. J2.* var: *la J2.* 3. þannug—hvíldi: yfir líki konungsins *J2.* 4. myndi: *mundu J2.* er: sem *J2.* 5—7. var—komit: *ul. J2.* 7. Þorgíls: *ul. J2.* 9. lík: *ul. J2.* 10. þat—mannz-: var mann- *J2.* lýkðu: oc luktu *J2.* 11. brottu: brott *J2.* 12. þá: *ul. J2.* 13. váru—saman: oc varu a *J2.* menn vii.: *omv. J2.* 14—15. kgs: *med art. J2.* 15. til skips | leyniliga: *omv. J2.* 16—17. höfðu—sér | er—í(1): *omv. J2. ul. ok og skr. griot og tf. oc efter sér.* 17. í(2)—at: þar er *J2.* 18. firði: *med art. J2 og tf. oc.* gott leiði: *omv. J2.* 19. er—út: *ul. J2.* 20. -bryggju: brygior *J2.* Þorgíls: hann *J2.* 22. byskup: hann *J2.* spýrr: spurþe *J2.* 23. þegar: *ul. J2.*

þeir tóku þar róðrar-skútu ok lögðu at skipi Þorgils, báðu fá sér lík konungsins. Þeir Þorgils tóku þá kistu, er uppi stóð á þiljunum, ok báru i skútuna. Síðan røru þeir menn út á fjörð ok sökðu þeir þar niðr kistunni. Þá var myrkt af nótt. Þeir Þorgils 5
H 383 røru þá upp eptir ánni, til þess er þraut bæinn, ok lögðu þar at, er Saurhlíð heitir; þat var fyrir ofan bæinn. Þá báru þeir upp líkit ok inn i eyðiskemmu nokkura, er þar stóð upp frá gðrum húsum; vökðu þeir þar um nóttina yfir líkinu. Þorgils gekk ofan i 10 bæinn; fann hann þá menn at máli, er helzt höfðu þar verit vinir konungs; spurði hann þá, ef þeir vildi taka við líki konungs; þat þorði engi maðr at gera. Síðan fluttu þeir Þorgils líkit upp með ánni ok grófu þar niðr á sandmel þeim, er þar verðr; ljoggu þar 15
U 502 um eptir, svá at ekki skyldi þar nývirkir á sjá. Höfðu þeir þessu lokit öllu, áðr dagaði; fóru þá til skipsins, lögðu þegar út ór ánni, fóru síðan ferðar sinnar, til þess er þeir kómu heim á Stiklarstaði.

1. -skútu: eina *tf. J2*. 2. báðu—sér: oc báðu at hann greiddi þeim i hendr *J2*. kgsins: *uden art. J2*. Þeir: *ul. J2 og skr. toc*. 3. kistu: þa *tf. J2 (J3 = K)*. uppi | stóð á þ.: *omv. J2*. 4. menn: *ul. J2*. fjörð: *med art. J2 og tf.:* með kistuna. 4—5. þeir, kistunni: *ul. J2*. 6. þá: *ul. J2*. til þess: þar til *J2*. ok: *ul. J2*. 7. at: lande *tf. J2*. 7—8. þat—bæinn: *ul. J2*. 8. Þá: þar *J2*. líkit: lík konungs *J2*. inn i: i eina *J2*. 9. nokkura: *ul. J2*. húsum: *med art. J2*. 10. um nóttina | yfir líkinu: *omv. J2*. 11. fann—þá: oc fann *J2*. er: þa er *J2*. 12. þar: *ul. J2*. vinir: Olafs *tf. J2*. -spurði—þá: oc spurðu eptir *J2*. 13. líki: Olafs *tf. J2*. 14. fluttu: fóru *J2*. líkit: *ul. J2*. 15. þar(1)—verðr: niðr líkit i einom mel *J2*. 15—16. þar(3)—svá: þeir þar svá um *J2*. 16. skyldi þar: mátti *J2*. 16—17. Höfðu—lokit: þeir hafðu allt þetta starfat *J2*. 17. þá: síðan *J2*. 18. síns: oc *tf. J2*. þegar: *ul. J2*. 18—19. fóru—þess: oc fóru þar til *J2*. 19. Stiklar-: *sál. J2; Sticla- K*. Herefter har *J2 kap. 242 om Arnesömmene*.

K. 239. Uphaf Sveins konungs Álfifusonar.

[ÓH (Fms.) k. 223, (Flat.) k. 299; ÓTr (Fms.) k. 282; Fsk. k. 110, 111; Ágr. k. 24, 26; ÓH (49) k. 101; jfr. Tjodrek k. 21; Knýtl. k. 17.]

Sveinn, sonr Knúts konungs ok Álfifu dóttur 10
 Álfrins jarls, hann hafði verit settur til ríkis á Vind-
 landi í Jómsborg, en þá hafði komit til hans orð-
 5 sending Knúts konungs. fœður hans, at hann skyldi
 fara til Danmarkar ok þat með, at hann skyldi síðan
 fara til Nóregs ok taka þar við ríki því til forráða, er
 í Nóregi var, ok hafa þar með konungs-nafn yfir Nóregi.
 Síðan fór Sveinn til Danmarkar ok hafði þaðan lið
 10 mikit; fór með honum Haraldr jarl ok mart annarra
 ríkis-manna. Þess getr Þórarinn loftunga í kvæði því, er
 hann orti um Svein Álfifuson, er kallað er Glælognskviða:

	164.	Þat 's dullaust,	at uphafi,
		hvé Danir gerðu	ok hverr maðr,
15		dyggva fœr	s es honum fylgði,
	4	með döglingi;	annarr drengr
H 384		þar vas jarl	œðrum betri.

Síðan fór Sveinn í Nóreg ok með honum Álfifa,
 móðir hans, ok var hann þar til konungs tekinn á
 20 hverju lögþingi. Hann var þá kominn austan í Víkina,
 er orrosta var á Stiklastœðum ok Óláfr konungur fell.
 Sveinn létti eigi ferðinni, fyrr en hann kom um

derpá legenden om sværdet Hneitir (i Kr. i Hakon hærbredts saga); så følger kap. 246 om kong Olafs alder og regeringsår. Herefter har der været lakun i J. ti stykket Uphaf Sveins kgs til leiðangr s. 525₁₂ er, som det i marg. hedder, »or annari Membr: 2: Kringla; i J3 er dette lán ogsá betegnet ved klammer.

1. Overskr. fra K, 18, 70 (J2, J3). 2. sonr: s. alle.
 3. Álfrins. Alfris K. J2, Alfrims 70. -ins J3; Alfrýz 18.

13—17. 164. vísa. 1. 's: er alle. 6. at: fyrst at alle (fyrst mgl. i brudstykket G i Fms.).

haustit norðr í Þrándheim; var hann þar til konungs
 O 227 tekinn sem í öðrum stöðum. Sveinn konungr hafði
 ný lög í land um marga hluti, ok var þat eptir því
 sett, sem lög váru í Danmörk, en sum miklu frekari.
 Engi maðr skyldi af landi fara nema með konungs 5
 leyfi, en ef færi, þá felli undir konung eignir þess:
 U 504 en hverr, er maun vægi, skyldi hafa vegit landi ok
 lausum eyri. Ef maðr varð í útlegð ok tæmdisk
 honum arfr, þá eignaðisk konungr arf þann. At jólum
 skyldi hverr bóandi fá konungi mæli malts af arni 10
 hverjum ok lær af oxa þrévetrum, — þat var kallat
 vinar-toddi. — ok spann smjors, ok húsfreyja hver
 rýgjar-tó, þat var lin órent, svá mikit, at spent fengi
 um mesta fingri ok lengsta. Bændr váru skyldir at
 gera hús þau öll, er konungr vildi hafa á bústöðum 15
 sinum. VII. menn skyldu gera einn liðfæran ok gera
 fyrir hvern, er v. vetra gamall væri, ok þar eptir
 H 385 hqmlur. Hverr maðr, er á haf rori, skyldi gjalda
 konungi landvörðu, hvaðan sem hann rori: en þat
 eru v. fiskar. Skip hvert, er færi af landi á brot, 20
 skyldi halda konungi rúm um þvert skip. Maðr hverr,
 er til Íslandz færi, skyldi gjalda landaura, þarlenzkr
 ok útlenzkr. Þat fylgði ok þessu, at þá skyldu danskir
 menn hafa svá mikinn metnað í Nóregi, at eins þeira
 vitni skyldi hrinda x. Norðmanna vitnum. En er 25
 þessi laga-setning var birt fyrir alþýðu, þá tóku menn
 þegar at reisa hugi sína upp í mót ok gerðu kurr
 sín á milli: mæltu þeir svá, er eigi höfðu verit í
 mótferðum við Ólaf konung: »takið þér nú, Innþrændir,
 vináttu ok laun af Knýtlingum þess, er þér þorðuzk 30
 við Ólaf konung ok felduð hann frá landi: yðr var
 heitit friði ok réttar-bót, en nú hafið þér ánað

7. hafa: firi *tf. E.* 13. rýgjar: *sál. E;* ryckiar *K.* 18.
 osv. 18. hqmlur: eiga *tf. E.* 21. halda: laða *E.*

ok þrælkán, ok þar með stórglœpi ok níðingsskap. En þar var eigi gott til mótmælis. Sá þá allir, at óheppiliga var um ráðit. Báru menn þó eigi traust til at gera upreist í móti Sveini konungi; þar þat 5 mest til, at menn höfðu gíslat Knúti konungi sonu sína eða aðra náfræendr ok þat með, at þá var engi forstjóri til upreistar. Brátt höfðu menn átmæli mikit til Sveins konungs ok kendu menn mest þó Álfifu alt þat, er í móti skapi þótti; en þá náðisk sannmæli 10 af mörgum mönnum til Óláfs konungs.

K. 240. Kom upp helgi Óláfs konungs.

U 505

H 386

[ÓH (*Fms.*) k. 224, (*Flat.*) k. 300; jfr. ÓH (49) k. 99, 100.]

Vetr þann hófsk umræða sú af mörgum mönnum 1030—1 þar í Þrándheimi, at Óláfr konungr væri maðr sannheilagr ok jartegnir margar yrði at helgi hans. Höfu 15 þá margir áheit til Óláfs konungs um þá hluti, er mönnum þótti máli skipta. Fengu margir menn af þeim áheitum bót, sumir heilsu-bætr, en sumir farar-beina eða aðra þá hluti, er nauðsyn þótti til bera.

20 **K. 241.** Frá Einari þambarskelfi.

[ÓH (*Fms.*) k. 225, (*Flat.*) k. 300.]

Einarr þambarskelfir var kominn heim vestan af Englandi til búa sinna ok hafði veizlur þær. sem Knútr konungr hafði fengit honum, þá er þeir fundusk í Þrándheimi, ok var þat nær jarls-ríki. 25 Einarr þambarskelfir hafði ekki verit í mótgöngu við

11. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 17. bætr: bót *E.* 19. bera: *herefter er et helt blad skåret bort i E.* 20. *Overskr. fra 18 (der skr. þamba-), J2, J3; mgl. K, 70.* 21. þambar-: *sål. 70, J2; þamba- K.*

O 228 Ólaf konung; hrósaði hann því sjálfr. Einarr mintisk þess, er Knútr hafði heitit honum jarldömi yfir Nóregi. ok svá þat. at konungr efndi ekki heit sin. Einarr varð fyrstr til þess ríkis-manna at halda upp helgi Óláfs konungs.

5

K. 242. Frá Árnasonum.

[ÓH (Fms.) k. 226. (Flat.) k. 301 beg.]

Finnr Árnason dvalðisk litla hríð á Eggju með Kálfi. þvíat hann kunni stórilla því, er Kálfr hafði verit í bardaga í móti Óláfi konungi: veitti Finn

H 387 Kálfi jafnan harðar átölur af þeim sökum. Þorbergr 10 Árnason var miklu betr orðstiltr en Finn, en þó fýstisk Þorbergr í brot at fara ok heim til bús sins. Fekk Kálfr þeim bræðrum sínum langskip gott með öllum reiða ok öðrum búnaði ok gott foruneyti. Fóru þeir heim til búa sinna. Árni Árnason lá lengi í 15 sárum ok varð heill ok ørkumblalauss: fór hann síðan 1030—1 um vetrinn suðr til bús sins. Tóku þeir allir bræðr sér grið af Sveini konungi. ok settusk þeir heima allir bræðr um kyrt.

K. 243.

[ÓH (Fms.) k. 227. (Flat.) k. 303.]

U 506
1031

Eptir um sumarit gerðisk mikil ræða um helgi 20

6. Overskr. fra J2, hvor dette kap. står lige efter kap. 238; se *ovf.*; Ferð Finns Arnasonar (*urigt.?*) 18; *mgl.* K. 70; i J2, J3 er dette kap. her *selvfoigelig* udeladt. 7. dvalðisk: var J2. 8. Kálfi: bróður sinom *tf.* J2 stórilla því: *omv.* J2. er: at J2. 10. Kálfi: *efter* átölur J2. af—sökum: um þær sakar J2. 11. betr orðstiltr: *omv.* J2 (J3 = K). 12. Þorbergr: hann J2. 13. þeim: þaðum *tf.* J2. 14. ok(2): þeck þeim *tf.* J2. foruneyti: til ferðar *tf.* J2. 15. þeir: síðan *tf.* J2. sinna: oc satu um kyrt heima *tf.* J2. 16. heill: um síðir *tf.* J2. ørkumbla-: -kumla- *skr.* J2. 17—19. Tóku—bræðr: oc settiz heima J2. 19. Overskr. *mgl.* i alle *hdskr.*, men et nyt kap. er betegnet.

Óláfs konungs, ok snøri ollum orðróm um konunginn. Váru þeir þá margir, er þat sönnuðu, at konungr myndi heilagr vera, er fyrr höfðu af öllum fjandskap móti honum gengit ok látit hann í engi stað ná af 5 sér sannmæli. Tóku menn þá at snúask til ámælis við þá menn, er mest höfðu eggjat mótgöngu við konunginn; var af því mikit kent Sigurði byskupi. Gerðusk menn þar hans óvinir svá miklir, at hann sá þann helzt sinnu kost, at fara í brot ok vestr til 10 Englandz á fund Knúts konungs. Síðan gerðu Þrændir menn ok orðsendingar til Uplanda, at Grímkell byskup skyldi koma norðr til Þrándheims. Óláfr konungr hafði sent Grímkel byskup aptr til Nóregs, þá er konungr fór austr í Garðaríki; hafði Grímkell byskup 15 síðan verit á Uplöndum. En er þessi orðsending kom til byskups, þá bjósk hann þegar til þeirrar farar. Bar þat ok mjök til, er hann fór, at byskup trúði, at þat myndi með sannendum, er sagt var frá jarlegna-görð ok helgi Óláfs konungs.

20 **K. 244.** Tekinn upp heilagr dómr Óláfs H 388 konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 228, (*Flat.*) k. 305; *Fsk.* k. 110; ÓH (49) k. 100; jfr. *Ældste sag.* p. 12; *Tjóðrek* k. 20.]

Grímkell byskup fór til fundar við Einar þambarskelfi. Tók Einarr feginsamliga við byskupi; ræddu þá síðan marga hluti, svá þat, er þar hafði í landi 25 stórtíðendi orðit. Urðu þeir á allar ræður sáttir sín á milli. Síðan fór byskup inn til kaupangs; tók þar öll alþýða vel við honum; hann spurði vendiliga eptir um tákn þau, er sögð váru frá Óláfi konungi; spurðisk honum vel til þess. Síðan gerði byskup orðsendingar

20—21. *Overskr. fra J2, J3, 18, (hvor dog Ól. kgs mangler): mgl. K. 70. 22—23. þambarskelfi: her og i det følg. regelmæssig forkortet.*

inn á Stiklastaði til Þorgils ok Grims, sonar hans, ok stefndi þeim út til bæjar á fund sinn. Þeir fedgar lögðusk þá ferð eigi undir höfuð: fóru þeir út til bæjar á fund byskups. Þá segja þeir honum öll þau merki, er þeir höfðu visir orðit, svá þat ok, hvar 5 þeir höfðu komit liki konungs. Síðan sendi byskup

U 507 eptir Einari þambarskelfi, ok kom Einarr til bæjar.

O 229 Höfðu þeir Einarr ok byskup þá ræðu við konung ok Álfifu ok báðu, at konungr skyldi lof til gefa, at lik Óláfs konungs skyldi taka upp ór jörðu. Kon- 10 ungr lagði þar lof á ok bað byskup þar með fara, sem hann vildi. Þá var þar mikit fjölmenni í boenum. Byskup ok Einarr ok menn með þeim fóru til, þar er lik konungsins var jarðat, ok létu þar til grafa. Kistan var þá komin upp mjök svá ór jörðu. Þat var 15 margra manna tillag, at byskup léti konung grafa niðr í jörð at Klemenskirkju: en er liðit var frá andláti Óláfs konungs xii. mánuðr ok v. nætr, þá var upp tekinn heilagr dómr hans. Var þá enn kistan komin upp mjök ór jörðu, ok var þá kistan Óláfs konungs 20

1031
3. august

H 389 spánósa, svá sem nýskafin væri. Grimkell byskup gekk þá til, þar er upp var lokin kistan Óláfs konungs: var þar dýrligr ilmr. Þá beraði byskup andlit konungs, ok var engan veg brugðit ásjónu hans, svá roði í kinnunum, sem þá myndi, ef hann væri nýsofnaðr. 25 Á því fundu menn mikinn mun, þeir er sét höfðu Ólaf konung, þá er hann fell, at síðan hafði vaxit hár ok negl, því næst sem þá myndi, ef hann hefði lífs verit hér í heimi alla þá stund síðan er hann fell. Þá gekk til at sjá líkama Óláfs konungs Sveinn 30 konungr ok allir höfðingjar þeir, er þar váru. Þá mælti Áltífa: furðu seint fína menn í sandinum: ekki myndi svá vera, ef hann hefði í moldu legit.

Síðan tók byskup sox ok skar af hári konungsins ok
 svá at taka af kompunum. Hann hafði haft langa
 kampa, svá sem þá var monnum titt. Þá mælti
 byskup til konungs ok Álfifu: »nú er hár konungs
 5 ok kampar svá sitt, sem þá er hann andaðisk, en
 þvilíkt vaxit, sem nú séð þér hér af skorit«. Þá
 svarar Álfifa: »þá þykki mér hár þat heilagr dómr.
 ef þat brenn eigi í eldi; en opt höfum vér sét hár
 manna heilt ok ósakat, þeira er í jörðu hafa legit
 10 lengr en þessi maðr«. Síðan lét byskup taka eld í
 glóðar-keri ok blezaði ok lagði á reykelsi. Síðan lagði
 hann í eldinn hár Óláfs konungs: ok þá er brunnit
 var reykelsit alt, þá tók byskup upp hárit ór eldinum U 508
 ok var þá hárit óbrunnit. Lét byskup þat sjá kon-
 15 ung ok aðra höfðingja. Þá bað Álfifa leggja hárit í
 óvigðan eld: þá svarar Einarr þambarskelfir, bað
 hana þegja ok valði henni mörg hörð orð. Var þat
 þá byskups atkvæði ok konungs samþykki ok dómr
 allz-herjar, at Óláfr konungr væri sannheilagr.
 20 Var þá líkami konungs borinn inn í Klemenskirkju H 396
 ok veittr umbúnaðr yfir háaltári. Var kistan sveipt
 þelli ok tjaldat alt guðvefjum. Urðu þá þegar margs
 konar jartegnir at helgum dómi Óláfs konungs.

K. 245. Frá jartegn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 229, (Flat.) k. 306.]

25 Þar á melnum, sem Óláfr konungr hafði í jörðu
 legit, kom upp fagr brunur, ok fengu menn bót meina
 sinna af því vatni. Var þar veittr umbúnaðr, ok
 hefir þat vatn verit jafnan síðan vandliga varðveitt. O 230
 KáPELLA var fyrst gör ok þar sett altarit, sem verit
 30 hafði leiddit konungsins, en nú stendr í þeim stað

Kristskirkja. Lét Eysteinn erkibyskup þar setja háaltárit í þeim sama stað, sem leiðit hafði verit konungsins, þá er hann reisti þetta it mikla musteri. er nú stendr; hafði ok verit í þeim stað altárit í fornu Kristskirkju. Svá er sagt, at Óláfskirkja standi nú á þar, sem þá stóð sú eyðiskemma, er lík Óláfs konungs var náttsett í; þat er nú kallað Ólafshlið, er heilagr dómr konungs var borinn upp af skipi, ok er þat nú í miðjum bænum. Byskup varðveitti helgan dóm Óláfs konungs; skar hann hár hans ok negl. 10 þviat hværtveggja óx svá sem þá, at hann væri lifandi maðr hér í heimi; svá segir Sigvatr skáld:

165. Lýgk, nema Áleifr eigi
 ýs sem kykvir tífar
 (gæðik helzt í hróðri) 15
 4 hárvøxt (konungs óru),
 enn helzk þeim, 's sýn seldi,
 svørdr, es óx í Gørðum
 (hann fékk læs) af ljósum,
 6 (lausn) Valdamar, hausi. 20

H 391

c. 1032 Þórarinn loftunga orti um Svein Álfifuson kvæði þat, er Glælognskviða heitir, ok eru þessar visur þar í:

2. sama: *hér beg. 11. blad í 39. den første side er noget afbrøget og slidt.* 4. altárit: *ha allteri 39.* 5. Kristskirkju: *herefter nyt kap. i 39; overskr. ulæselig.* 6. sú eyðiskemma: *omv. J2.* 8. kgs: *med art. 39.* 9. bænum: *bæ 39.* 10. hann: *ul. 39 som det synes.* 12. hér í: *i þessom 39.* skáld: *ul. J2.*

13—20. 165. *visa.* 1. Lýgk: *lyg ec alle.* Áleifr: *ol (olafr) alle.* 2. kykvir: *kykvir 39.* 3. gæðik: *gæði ec alle.* 4. helzk: *sál. 39; hellzt K.* 's: *er alle.* sýn: *son 39.* 5. svørdr: *svørð 39.* es: *þann er alle.* óx: *vóx K.* 6. -amar: *-hamars 39; med h iøvrigt alle, hvad alliterations-regler forbyder.*

- U 509 166. Nú hefr sér
 til sess hagat
 þjóðkonungr
 4 i Þrándheimi;
 5 þar vill æ
 ævi sína
 bauga brjótr
 8 byggðum ráða. —
167. Þars Áleifr
 10 áðan byggði,
 áðr hann hvarf
 4 til himinrikis,
 ok þar varð,
 sem vitu allir,
 15 kykvasettr
 8 ór konungmanni.
168. Hafði sér
 harðla ráðit
 Haralds sonr
 20 4 til himinrikis,
 áðr seimbrjótr
 at setti varð
 — — —
 — — — —.
169. Þar svát hreinn
 með heilu liggr
 lofsæll gramr
 4 liki sínu,
 ok þar kná, H 392
 sem kvikum manni,
 hár ok negl
 8 hönnum vaxa.
170. Þar borðveggs
 bjöllur kneigu
 of sæing hans
 4 sjalfar hringjask,
 ok hvern dag
 heyra þjóðir
 klokna hljóð
 8 of konungmanni.
171. En þar upp
 af altári
 Kristi þæg
 4 kerti brenna;
 svá hefr Áleifr,
 áðr andaðisk,
 syndalauss
 8 sólu borgit.

1—8^a. 166. vísa. 1. hefr: hefir *alle*.

9—16^a. 167. vísa. 1. Þars: þar er *alle*. Áleifr: olafr *alle*. 7. kykva-: kvickva- 39. 8. ór: vm 39.

17—24^a. 168. vísa. 3. sonr: sál. *alle*. 6. *Således lyder linjen i alle hdskrv.; de to sidste linjer mgl. i alle*.

1—8^b. 169. vísa. 1. svát: sva at *K*, 18, 70, J2, J3; sva 39. 6. sem: a *tf. alle*.

9—16^b. 170. vísa. 1. -veggs: vegs (-x) *alle*. 2. kneigu: knegu *alle*. 3. of: um *K osv.; ifir 39*. sæing: *alle, undt. K (sæng)*. 7. klokna: klukna *alle*. 8. of: um *K osv.; ifir 39*.

17—24^b. 171. vísa. 1. En: Oc 39. 3. hefr: hefir *alle*. Áleifr: Ol, Of *alle*. 6. áðr: hann *tf. alle*.

- 0 231 172. En herr manns. (hann 's goðs maðr)
 es heilagr es 4 grundar sinnar;
 konungr sjalfr, hann of getr
 1 krýpr at gagni, af goði sjölfum
 ok beidendr H 393 ár ok frið 5
 blindir sökja s öllum mönnum,
 þjóðan máls, 174. þars þú rekr
 s en þaðan heilir. fyr reginnagla
 173. Bið Áleif, bóka máls
 at unni þér 4 bænir þínar. 10

Þórarinn loftunga var þá með Sveini konungi ok
 heyrði þessi stórmerki heilagleiks Óláfs konungs, at
 af himneskum kroitum máttu menn heyra yfir hans
 U 510 helgum dómi hljóð. svá sem klukkur hringðisk ok
 kerti tendraðisk sjálf þar yfir altari af himneskum 15
 eldi. En svá sem Þórarinn segir, at til ins helga
 Óláfs konungs kom herr mannz, haltir ok blindir eða
 á annan veg sjúkir, en fóru þaðan heilir, getr hann
 ekki annars eða greinir, en þat myndi vera ótaligr
 fjöldi manna, er heilsu fengu þá þegar i uphafi af 20
 jartegna-gorð ins helga Óláfs konungs: en inar stærstu

1 - 8a. 172. vísa. 1. En—manns: *sul. 39; jfr. den følg. prosa*; þar kemr herr *K* og de ørrr. 4. gagni: *gangni 39; gangi K* og de ørrr. 5. ok: *sul. 39; en K*. 7. þjóðan: *sul. FJ; þjóðar alle*.

9a—6b. 173. vísa. Verset mgl. her i 39. 1. Bið: þú *tf. alle*. Áleif: *Ol. K osv.; olaf 39*. 2. at: hann *tf. alle*. unni: *arni E*. 3. 's: er *alle*. goðs-: *med u alle = l. 6*. 4. efter dette følger i 39 v. 174. 5. osv. i 39. *E efter næste halerers*. hann of þviat hann 39. *E; um skr. K*.

7—10b. 174. vísa. 1. þars: þar er *K osv.; þa er 39*. 2. fyr: fyrir 39.

11. ok: *sa oc tf. 39*. 14. hljóð: *ul. 39*. 18. á: *ul. 39*. fóru: *ul. 39*. 19. þat: *ul. 39*. ótaligr: *med ll 39*. 20. þá þegar: *ul. 39*. 21. ins helga: *ul. 39*.

jartegnir Óláfs konungs, þá eru þær mest ritaðar ok greindar, ok þær er síðarr hafa görzk.

K. 246. Frá aldri ok ríki Óláfs konungs.

[ÓH (*Fms.*) k. 232, (*Flat.*) k. 304; *Ágr.* k. 27; ÓH (49) k. 101; *Tjóðrek* k. 20; *jfr. Norsk Hom.* p. 149.]

Svá segja menn, þeir er glöggliga telja, at Óláfr 0 232,
5 inn helgi væri konungr yfir Nóregi xv. vetr, síðan er Sveinn jarl fór ór landi; en áðr um vetrinn tók hann konungs nafn af Uplendingum; Sigvatr skáld segir svá:

175. Áleifr réð et øfra,

andprútt höfuð, landi

10 fulla vetr, áðr felli, H 394

4 fimtán af því láni;

hverr hafi (hers) enn nørðra

heims enda sér kendan

(skjöldungr helzk en skyldi

15 a skemr) landreki fremri?.

Óláfr konungr inn helgi var þá hálffertøgr at aldri, er hann fell, at sögu Ara prests ins fróða. Hann hafði átt xx. fólkorrostur; svá segir Sigvatr skáld:

1. Ól. kgs: *ul. 39, E.* mest: *efter greindar E.* 2. ok—görzk: *ul. E.* görzk: *her tf. 39 og E de to sidste vers (se ovf.) med overskr.: Enn s. þorarrinn loftunga sva.* 3. *Overskr. fra 1s: mgl. K. 70; Taliðr allðr Olafs kgs J2, om dette kap. se ovenfor s. 511, anm. til l. 19; kap. mgl. i 39. E.* 4. þeir—telja: *efter vetr J2.* Óláfr: konungr *tf. J2.* 5. er: *ul. J2.* 7. Sigvatr—svá: *sva q: Sighvatr J2.*

8—15. 175. *visa.* 1. Áleifr: *olafr alle.* 2. höfuð: *iofor J2 (J3 retter det i margen).* 4. fimtán: *xv. alle.* af: *sål. Fms.; a K. J2.* 5. hafi hers: *hefir hans J2 (hann J3, rettet i margen til hers).* 6. kendan: *kenda J2.* 7. skjöldungr: *sål. J2; scioldr K.* helzk: *hellzt K; hellt J2.* 8. -reki: *hin tf. K.*

16. kgr: *ul. J2.* -tøgr: *-tugr J2.* 17. at—fróða: *ul. J2.* 18. segir: *q: J2.* skáld: *ul. J2.*

O 233

176. Sumir trúðu á goð gumnar:

grein varð liðs á miðli:

(folkrorrostur fylkir

4 framráðr tjögu háði);

frægr bað hann á hægri

5

hönd kristit lið standa:

feðr Magnús biðk fagna

8 flótt skjörum goð dróttin.

Nú er sagðr nokkurr hlutr sögu Óláfs konungs, frá nokkurum tíðendum þeim, er gerðusk, meðan hann 10 réð Nóregi, ok svá frá falli hans ok því, er helgi hans kom upp. En nú skal þat eigi niðri liggja, er honum er þó mest vegsemið i, at segja frá jartegna-görð hans, þótt þat sé síðarr ritit i þessarri bók.

U 511

K. 247. Frá Þrændum.

15

[ÓH (*Fms.*) k. 231; *Tjóðrek* k. 21.]

O 232;

1030—5 vetr; hann var bernskr bæði at aldri ok at ráðum.

Álfifa, móðir hans, hafði þá mest landráð, ok váru

landz-menn miklir óvinir hennar, bæði þá ok jafnan

síðan. Danskir menn höfðu þá yfírgang mikinn i 20

H 395 Nóregi, en landz-menn kunnu því illa. Þá er slíkar

ræður váru uppi hafðar, þá kendu landz-menn aðrir

þat Þrændum, at þeir hefði mestu um valdit, er

1—8. 176. *visa.* 1. goð: guð *alle* = l. S. 2. á: i J2. 3—5 *er tf. af Ásgeir i J2, J3.* 7. biðk: bið *ec alle.*

9. er—hlutr: ero ritaðir nockrir lutir J2. 10. nokkurum: *ul. J2 og omv.* þeim tíðendum. 11. réð Nóregi: lifte her i heime J2. 11—14. ok(2) bók: enn því ero her far iarteinir ritadar at engi maðr hefir vit til at scira alla þa dyrd er guð gerir fyrri verðleik hans helga Ólafs konungs J2. 15. *Óverskr. frá 18. J2: mgl. K. 70: ulæs. i 39.* 16. nokkura: *nacveria 39.* 19. miklir óvinir: hennar: *omv. 39. E.* 20. yfírgang mikinn: *omv. 39. E.* 23. mestu: mest 39.

Óláfr konungr inn helgi var feldr frá landi, en Nóregsmenn höfðu lagzk undir þetta illa ríki, er ánaud ok öfrelsi gekk þar yfir alt fólk. bæði ríka menn ok óríka ok alþýðu, kölluðu þeir Þrændi skylda til at 5 veita upreist — »til þess, at hrinda af oss þessu ríki«. Var þat ok virðing landz-manna, at Þrændir hefði mestan styrk þá í Nóregi af höfðingjum sínum ok fjölmenni því, er þar var. En er Þrændir vissu, at landz-menn veittu þeim ámæli, þá konnuðusk þeir 10 við, at þat var sannmæli ok þá hafði hent glöpska mikil, er þeir höfðu Ólaf konung tekit af lifi ok láði, ok þat með, at þeim var sin óhamingja miklu illu goldin. Höfðu þeir höfðingjar stefnur ok ráða-görð sin á milli. Var þar Einarr þambarskelfir uphafs-maðr 15 at þeim ráðum. Svá var ok um Kálf Árnason, at þá fann hann, í hverja snoru hann hafði gengit af áeggjan Knúts konungs: þau heit, er hann hafði Kálfi heitit eða veitt, þá rufusk þau öll: þvíat Knútr konungr hafði Kálfi heitit jarldómi ok yfirsókn um 20 Nóreg allan, en Kálfr hafði verit höfuðs-maðr at halda orrostu við Ólaf konung ok fella hann frá landi: hafði Kálfr engar nafubætr meiri en ádr: þóttisk hann vera blektr mjök: ok fóru þá orðsendingar milli þeira bræðra Kálfs ok Finnz, Þorbergs ok Árna, ok samdisk 25 þá frændsemi þeira.

1. kgr | inn helgi: *omv.* 39. 4. óríka: *menn tf.* 39.
 5. þess: þessa 39. oss: þeim *E.* 7. þá: *ul.* 39. Nóregi: bæðe *tf.* *E.* 8. var: *herefter nyt kap. i 39 med overskr.:* fra Þrændom. 11. láði: *fra landi* 39. 13. þeir: þá 39. ok ráða-görð. *ul.* 39. 14. þambar-: *sál.* 39; *forik. i de øvrr.* 17. áeggjan: *eggian* 39. 18. eða veitt: *ul.* 39. 20. Nóreg allan: *omv.* 12. hafði: *hefði* 39. 22. vera: *ul.* 39 (*E = K*).

H 396

K. 248. Útboð Sveins konungs.

[ÓTr (Fms.) k. 282, Oddr II k. 14 fin.: ÓH (Fms.)
k. 233; Fsk. k. 118.]

O 233₁₀
1033

U 512

Þá er Sveinn hafði verið konungr iii. vetr í Nóregi. spurðusk þau tíðendi til Nóregs, at fyrir vestan haf eflðisk flokk, ok var sá höfðingi fyrir, er nefndr er Tryggvi: hann kallaðisk sonr Oláfs Tryggvasonar ok Gyðu ensku. En er Sveinn konungr spurði þat, at útlendr herr myndi koma í land, þá bauð hann liði út norðan ór landi, ok fóru flestir lendir menn með honum ór Þrándheimi. Einarr þambarskelfir settisk heima ok vildi eigi fara með Sveini konungi. En er orðsending Sveins konungs kom til Kálfs inn á Eggju, sá, at hann skyldi róa leiðangr með konungi, þá tók Kálfr tviðgssessu, er hann átti: gekk hann þar á með húskarla sína ok bjósk sem ákaflegast, helt síðan út eptir firði ok beið ekki Sveins konungs. Helt Kálfr síðan suðr á Mæri, léttir þeirri ferð eigi fyrr, en hann kom suðr í Gizka til Þorbergs, bróður síns. Síðan lögðu þeir stefnu með sér allir bræðr, Árnasynir, ok höfðu ráða-görð milli sin. Eptir þat fór Kálfr norðr aptr, en er hann kom í Frekeyjarsund, þá lá þar fyrir í sundinu Sveinn konungr með her sinn: en er Kálfr rori sunnan í sundit, þá kolluðusk þeir á: báðu konungs-menn Kálf at leggja ok fylgja konungi

1. Overskr. fra 18. J2. J3: mgl. K, 70; læiðangr sveins konungs 39. 4. er(2): var 39. 5. sonr: son 39. K. 8—9. flestir—menn | með honum: omv. 39. 9. Þrándheimi: herefter nyt kap. i 39 med overskr.: fra svorrm kalfs. 9—10. Einarr—kgi: ul. 39. 11. til Kálfs: ul 39. 12. með: her beg. J2 igen (sua langt or annari Membr:). 14. sem ákaflegast: scyndiliga J2. 15. Helt Kálfr: omv. J2. 16. síðan: ul. J2. 16—17. léttir—kom: oc J2. 19. -gørð: -gerpir J2. E. 21. í sundinu: ul. J2. 22—23. þá—ok: kalluðu konungs menn a hann oc baðu hann J2.

ok verja land hans. Kálfr svarar: »fullgört hefi ek þat, ef eigi er ofgört, at berjask við vára landz-menn til ríkis Knýtlingum«. Þeir Kálfr røru þá norðr leið sína; fór hann þá til þess, er hann kom heim á Eggju.
 5 Engi þeira Árnasona røri þenna leiðangr með konungi. Sveinn konungr helt liði sínu suðr í land. En **H** 397 er hann spurði ekki til, at herrinn væri vestan kominn. Þá helt hann suðr á Rogaland ok alt á Agðir, þvíat menn gátu þess til, at Tryggvi myndi vilja leita fyrst
 10 í Vikina austr, þvíat þar hafði verit forellri hans ok haft traust mest; átti hann þar mikinn frænda-styrk.

K. 249. Fall Tryggva.

[*ÓH (Fms.) k. 234; jfr. (Flat.) k. 304; ÓTr. (Fms.) k. 282; Fsk. k. 118.*]

Tryggvi konungr, er hann helt vestan, kom liði 1033 sínu útan at Hordalandi. Þá spurði hann, at Sveinn
 15 konungr hafði suðr siglt; helt þá Tryggvi konungr suðr á Rogaland. En er Sveinn konungr fékk njósnum fór Tryggva, þá er hann var vestan kominn, þá **U** 513 snøri hann aptr norðr með her sinn, ok varð fundr þeira Tryggva fyrir innan Bókn í Sóknarsundi, nær

1. ok—hans: *ul. J2*. 2. ef: *ec hefi tf. J2*. er: *ul. J2*. 3. Knýtlingum: *her nyt kap. i 39 med overskr.: fra kalfi*. Þeir—røru: *reri Kalfr J2*. 4. þá: *ul. J2*. 5—6. með kgi: *ul. J2*. 5. með: *sveini tf. 39*. 5—6. kgi: *Einarr þ. sc. hafði oc heima setið tf. 39. E; jfr. ovf. 525⁹⁻¹⁰*. 6. liði sínu: *omv. J2*. 6—8. En—Rogaland: *ul. J2*. 9. gátu—til: *ætluðu J2*. vilja: *ul. J2 og omv.: fyrst leita*. 10. austr: *ul. J2*. hafði verit: *var J2*. 10—11. ok—styrk: *fyrir J2*. 12. *Over-skr. fra 18. 39, der dog tf. konungs: mgl. K, 70; ingen kap. inddel. i J2*. 13—14. er—útan: *kom af hafi J2*. 14. Þá: *efter hann J2*. 15. þá Tr.: *omv. J2 og ul. kgr*. 17. um: *af J2*. þá—kominn: *ul. J2*. 18. norðr: *ul. J2*. her sinn: *sinom her J2 (sinn J3 = E)*. 19. Tryggva: *ul. J2*. Bókn: *bven 39*. í Sókn.: *ul. J2*.

því er fallit hafði Erlingr Skjálgrsson. Þar varð mikil orrosta ok hörð. Svá segja menn, at Tryggvi skaut báðum höndum senn garðum: hann mælti: svá kendi minn faðir mér at messa. Þat höfðu mælt óvinir hans, at hann myndi vera sonr prests eins, en hann hrósaði því, at hann líkðisk þá meirr Óláfi konungi Tryggvasyni: var Tryggvi ok inn gorviligsti maðr. Í þeiri orrostu fell Tryggvi konungr ok mart lið hans, en sumt kom á flóttu, en sumt gekk til gríða: svá segir í Tryggvaflokki:

10

H 398

177. Tíreggjaðr fór Tryggvi
 (tóksk morð af því) norðan,
 en Sveinn konungr, sinni,
 4 sunnan, ferð at gunni;
 nær vask þausnum þeira,
 þat bar skjótt at móti,
 herr týndi þar, harða,
 8 (hjörgöll vas þá) fjörvi.

15

Þessarrar orrostu getr í þeim flokki, er ortr var um Svein konung:

20

178. Vasa sunnudag, svanni,
 (seggr hné margr und eggjár)
 morgin þann sem manni
 4 mærlauk eða ǫl bæri,

1. er: sem *J2*. fallit hafði: fell *J2* after Skj.-son. 1—2. mikil orrosta: *omv. J2* og *ul.* ok hörð. 3. senn: *ul. 39, E*. 5. sonr: son *J2*, fork. i *de øvrr.* 6. hann(2): *ul. K*. 6—7. kgi: *ul. J2, 39*. 7. Tryggvi: hann *J2*. 10. segir: er sagt 39.

11—18. 177. *visa*. 3. sinni: *sul. J2, 39, E*; fork. i *de øvrr.* 5. vask: var ec *alle*. 7. harða: harða *J2 (= E)*. 8. þá: þat *J2*.

19. Þessarrar orrostu: þessa *J2*. þeim flokki: *omv. J2*. ortr: qvæðinn *J2*. var: er 39.

21—528. 178. *visa*. 4. lauk: læsn *J2*.

þás Sveinn konungr sína
saman tengja það drengi
(hrátt gafsk hold at slíta
s hrafni) skeiðar stafna.

5 Sveinn konungr réð þá enn landi eptir orrostu þessa; 0 234
var þá góðr friðr. Sat Sveinn konungr þann vetr
eptir suðr í landi.

K. 250. Ráða-görð Kálfs ok Einars þambar-
skelfis.

[ÓH (Fms.) k. 235, Fsk. k. 120.]

10 Einarr þambarskelfir ok Kálfr Árnason áttu þann 1033—4
vetr stefnur sín á milli ok ráða-görð ok hittusk í
kaupangi. Þá kom þar til Kálfs Árnasonar sendi-
maðr Knúts konungs ok bar honum orðsending Knúts
konungs til þess, at Kálfr skyldi senda honum þrennar
15 tylvptir øxa ok láta vanda mjök. Kálfr svarar: »engar
mun ek øxar senda Knúti konungi; seg honum, at
ek skal fá øxar Sveini, soni hans, svá at honum skal
eigi þykkja skorta«.

K. 251. Ferð Einars ór landi.

U 514

H 399

[ÓH (Fms.) k. 235; ÓTr. (Fms.) k. 282; jfr. ÓH (49)
k. 102; Magn. (Fms.) k. 10, (Flat.) k. 2; Ágr. k. 28;
Fsk. k. 121; Tjodrek k. 21.]

20 Um várit snimma byrja þeir ferð sína Einarr 1034
þambarskelfir ok Kálfr Árnason ok hófðu mikla sveit

s. þás: þá er *alle*.

6—7. Sat—landi: *ul. J2.* 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; orðsending knvtz 39; Austrfaur Einars J2.* 11. stefnur: *stefno 39. á: i 39. J2.* -gørð: -gerðir *J2, E.* 12. Árnasonar: *ul. J2.* 14. til þess: *ul. J2.* 15. láta: *ul. J2.* mjök: sem mest *J2, E.* 16. mun ek | øxar: *omv. J2, E.* seg: segi *39.* 17. soni: syni *39, J2.* honum: hann *J2.* 18. þykkja: *ul. J2; efter skorta 39.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; austr ferð einars ok kalfs 39; ingen kap. inndel. J2.* 20—21. *E. þ.sk. . . K. Árnas.: omv. J2.*

manna ok it bezta manna, er til var í Þrændalögum. Þeir fóru um vart austr um Kjöl til Jamtalandz, þá til Helsingjalandz ok kómu fram í Svíþjóð, réðu þar til skipa: fóru um sumarit austr í Garðaríki, kómu um haustit til Aldeigjuborgar. Gerðu þeir þá sendi- 5 menn upp til Hólmgarðz á fund Jarisleifs konungs með þeim orðsendingum, at þeir buðu Magnúsi, syni Óláfs konungs ins helga, at taka við honum ok fylgja honum til Nóregs ok veita honum styrk til þess, at hann fái fœdur-leið sína, ok halda hann til konungs 10 yfir landi. En er þessi orðsending kom til Jarisleifs konungs, þá tók hann ráða-görð við drótningina ok aðra höfðingja sína: kom þat ásamt með þeim, at Norðmönnum vǫru orð gör ok stefnt þeim þannug á fund Jarisleifs konungs ok þeira Magnús: vǫru þeim 15 grið seld til þeirar ferðar. En er þeir kómu til Hólmgarðz, þá staðfestisk þat með þeim, at Norðmenn þeir, er þar vǫru komnir, gengu til handa Magnúsi ok gerðusk hans menn ok bundu þat sǫrdögum við Kálf ok alla þá menn, er á Stiklastöðum höfðu verit 20 í mót Óláfi konungi. Veitti Magnús tryggðir ok fulla sætt ok festi sǫrdögum, at hann skyldi vera þeim

H 400 öllum trygggr ok trúr, þótt hann fengi í Nóregi ríki ok konungdóm: skyldi hann gerask fœstrson Kálfs

1. ok — -lögum: *ul. J2*. bezta: mesta 39. 5. til A borgar: i A-borg *J2*. 39. *E*. 6. upp—Hólmg. | á—kgs: *omv. J2*. 7. orðsendingum: *eyrindum J2. E*. 8. kgs | ins helga: *omv. 39.* ins helga: *ul. J2*. 9. þess: *ul. J2*. 10. fái: *nai J2. E; neþi 39 og sá allesinni* 11. En er: *ul. J2*. 14. þannug. *ul. J2*. 16. seld: sett *J2 (J3 = K)*. þeirar: þessar *J2*. 17. þat: *hellz tf. J2*. 18. er: sem *J2*. 20. alla: aðra *J2*. 21. mót: moti *J2*. Magnús: þeim *tf. J2*. tryggðir: tryggð *J2, 39*. 21—22. ok—sætt: *ul. J2*. 22. festi: batt þat *J2*. vera: *ul. J2*. 23—24. þótt —kgdóm: *ul. J2*.

Arnasonar, en Kálfr vera skyldr at gera þau verk
oll, er Magnúsi þætti þá vera sitt ríki meira eða
frjálsara en áðr.

2—3. meira . . . frjálsara: *omv. J2.* 3. áðr: *hermed
slutter AM 36. 70 og det Ungerske hdskr. Efter det hele følger her
Ásgeirs almindelige bemærkning: NB það innan þessara merkia
[] stendur. er skrifad ur annari Membrana 10: Kringla).*

Llcel
S6737hJ

54745

Snorri Sturluson. Heimskringla
Heimskringla, Noregs konunga sogur.
Ed. by Jonsson.
v. 2.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

